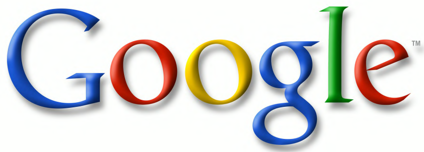

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

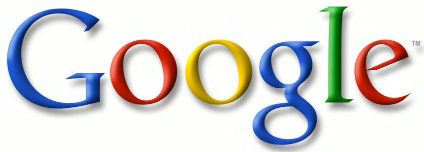
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

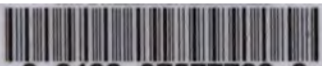
Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

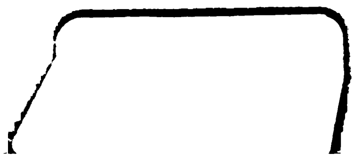
- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

3 3433 07577733 8

[illegible] lldemose
NIY

Danske

Kjæmpeviser,

Ældre og Nyere.

Udgivne

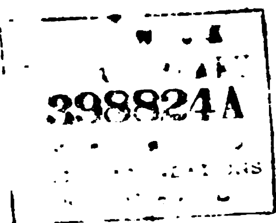
af

Frederik Schaldemose.

Kjøbenhavn.

Trykt og forlagt af Brødrene Berling.

1846.

Maa trykkes.

C. Reiersen

Høivelbaarne Herre,

Herr' Grev

Gregers Christian Raben,

Hofjægermester, Doctor Philosophiæ &c.

Forerindring.

Ved at udgive de ældre Kjæmpeviser har det været min Hensigt at lade dem aftrykke saaledes som de findes i de ældste Udgaver af Vedel og Syv. At gjengive dem saaledes, som de kom fra Forfatternes Hænder, anseer jeg for en Umulighed. For at kunne giøre dette, maatte man vide naar og af hvem de ere forfattede; og det veed man kun om nogle faa. De ere heller ikke forfattede paa een Tid, men opstaaede efterhaanden iblandt Folket, og have sandsynligviis undergaaet Forandringer hver Gang de ere blevne nedskrevne. Et Forsøg paa at gjengive dem i deres oprindelige Form, vilde altsaa, efter min Overbeviisning, aldeles mislykkes. I det mindste vilde man aldrig kunne være sikker paa at man havde truffet det Rigtige. Jeg har derfor gjengivet dem saaledes som de findes i de to ældste Udgaver, med alle deres Inconseqvenser og Uovereensstemmelser i Skrivemaaden, og blot rettet de aabenbare Trykfeil.

Fr. Schaldemose.

Indhold.

Første Afdeling.

Den første Part.

Den anden Part.

Den tredie Part.

Anden Afdeling.

Peder Syvs Fortsættelse af Vedels Samling aff Kjæmpeviser.

Fjerde Part.

Tredie Afdeling.

Nyere Kjæmpeviser.

Første Afdeling,

Vedels Samling af Kjæmpeviser,

aftrykt efter Udgaven trykt paa Himmelbiærget ved Ribe.

Første Afdeling,

Wedels Samling af Kjæmpeviser,

aftrykt efter Udgaven trykt paa Himmelbiærget ved Ribe.

Hellig Aands Indskud oc forfatte Guds evige Loff: Saa ere de dog der hoff antegnet til Historiske amindelse, at alle Efterkommere kunde vide at sige aff saadane Guds Velgierninger oc aff de Personer, som Gud haffuer der til brugt.

Saadant haffue ocsaa Hedniske Poeter meste parten hoff alle Landskab, effter deris viff oc Visdom, udi nogen Maade efterfult. Udi Besynderlighed forfare wi at de Græker oc Romere, haffue vend der paa stor Arbeid og flid, saa at deris Poeter haffue ladet effter sig mange store Bøger fulde aff saadane Dict oc Sang, huilcke alligeuel at de icke ere i nogen maade at ligne met de Hellige Loffsang (thi der er saa viit imellem, som der er Skilssmyss imellem Himmel oc Jord, som rørt bleff) saa haffue de dog sin store Nytte og Gaffn, paa den tid oc stæd, som de skulle bruges.

Effter samme poetiske skick haffue ocsaa andre Barbariske Folck (som man kalder dem, som icke haffue været saa øffuet udi Sprog oc Kaanster som de Græker og Latiner) lagd huer paa sin Tungemaal deris Sang oc Viser, om hues merckelige Krigs Bedrifft oc anden seldsom Euentyr sig begiffuet haffuer, baade aff gamle Kemper som mand kalder, oc Konger oc andre forneme Personer.

Oc da wi nu intet ville tale om andre Landskaff, men alene om dem, som Danske eller Gothiske sprog haffue brugt, oc de Nationer som der under begribes, vidne alle deris Historiscriffuere, at de haffue haffd deris Poeter, som deris gamle Bedrifft haffue bescreffuen, paa deris Poetiske art oc manire. Her hører nu hid den Vormiske Lystgaard og de gamle Mester Sang som mand dem kalder oc andre saadane smucke fordoms Dict. Der scriffuis her om, at Carolus Magnus skulde haffd stor Lyst til saadan Poeteri, at hand en stor part aff dem haffuer vist uden Bogen at siunge og opregne, oc selff ocsaa øffuet sig udi allehaande saadan Dict, som hand oc ellers giorde synderlige flid paa sit Fæderne Sprog, oc haffde for Hender som menis, at vilde selff skriffue en Tydsk Gramaticam oc mand endnu bruger de naffn som hand haffuer paafunden oc giffuet baade Veir oc Maaneder om Aaret etc.

Huad som vore egne Danske Historier er anrørendis bekiender Herr Sachse udi Fortalen paa sin Krønicke, at hand ocsaa haffuer haffd hielp aff saadane gamle Sang at gaa effter udi sine Historier. Som wi det see huorledis hand dem alleuegne fremdrager, oc neffner baade Sterckodder oc de andre som haffue baade været duelige Krigsmend til Haanden, oc kunstige Poeter, til deris Sang. Udi St. Knuds Hertuges Historie neffner hand Grimilds Vise, som skulde været siungen den fromme Herre til atuarsel, om hans Frendes Forræderi, som hand haffde i sinde imod hannem. Huilcket oc ydermere kand forfares aff denne vor liden Vise Bog, huad vore gamle Forfædres idret haffuer værit i dette stycke.

Saa haffue oc icke end de gamle Norske Skialdere vend ringere flid her paa, som det nocksom forfaris aff deris Krønicker, udi huilcke fast paa huert Blad, undertiden to eller tre Gange til lige, indføris beuisning aff deris Sang oc Dict, huor om paa en beleiligere stæd skal videre til sin Nødtørfft omtales. Ville nu kaarteligen, effter at wi haffue talet om disse gamle Poetiske Dict deris Brug, ocsaa giffue tilkiende huad Nytte oc Gaffn de føre met sig, som tilforn bleff talet.

Det som almindeligen siges om alle Poeter udi dette Latinske Verss, Aut prodesse volunt, aut delectare Poetæ: Det er, Alle Poetiske Dict ere i denne Mening giorde, at mand enten skal haffue Lyst eller Gaffn der aff: Det samme skal ocsaa forstaaes om vore Danske Viser oc Poeteri. Thi huad kan giffue en ærligere eller sømmeligere Tidkaart, end saadane smucke Viser, som ere baade saa artige sammen sæt, oc indholde saa seldsom Euentyrske Stycker, naar mand dem ickun læser, da drage de met Macten it Mennistes Tancker, fra all anden Ulyst og Melancholi. At ieg nu intet wil tale om den subtilige oc søde Melodi, som de siunges met aff dennem som wide Tonen til dennem, huilcket i sig selff fryder it Menniskes Hierte, naar de ellers quædes med en reen Quinde Stemme eller stærck Karl Røst. Saa at der som nogen er glad, da forøge de hans Glædskaff udi ærlige Gestebud oc Samquem. Er oc nogen paa sin Vandring til Lands eller Vands, oc hanem langledis paa sin Reyse, da kand denne lille Bog være hannem en Veykaartere udi Vognen oc Skibet. Der som han er til Foeds, haffuer han her en Comitem facundum pro vehiculo, som mand pleyer at sige, En samtalende Staald Broder i stæden for en Vogn. Er ocsaa nogen paa sin sotte Seng, eller behafftet udi Fengsel, eller bested udi andre sørgelige Vilkaar, da kunde disse lystige oc atskillige Poetiske Dict, formindske hannem sin Omhu oc fordriffue den skadelige Melancolie aff Hoffuedet, som ellers kaldes Balneum Diaboli, oc indæder sig udi Menniskens Hierte oc det fortærer som Rust giør ved Staal. Dog wi vel wide den eniste oc ypperste Hoffuet-Trøst staar udi Guds Ord oc vor Herre Jesu Christo alene. Thi her siges intet i denne mening, at mand vil rycke enten aff Hiertet eller Henderne paa nogen, den Hellige Scrifftes Trøst, uden huilcken der findes ingen grundelig Lyst, Trøst eller sand Lestning i nogen Menniskes Sorg i nogen Maade.

Fremdeles saa læses oc siunges disse vore Danske Poetiske Dict, icke aleniste for Lyst eller Tids fordriffue, men føre der hoff sin besynderlig Nytte oc Gaffn. Huilcken sees og findes udi disse forneme efterfølgendis Fire stycker.

I. Først at de indholde og foruare i sig gamle Historiske Bedrifft, som udi fordom Tid skeed ere, huilcket, maa vel skee, ellers letteligen skulde gaaet af Mandminde oc været lang tid siden scriffuen i Glembog, saa at ingen skulde vist noget synderligt aff en deel som de faaregiffuer. Thi ieg acter vist, at førend der er vorden noget almindeligt med Fri Kaanster oc Historier at scriffue udi wisse Bøger, da haffuer mand haffd en føye ting, at rette sig effter her udi, uden hues gammel Mands Saffn kunde være, Mand fra Mand: Oc saa huad de gamle haffue siungen her om for de unge, og saa frembelis den ene effter den Anden, saa gaat som faaet huer andre udi Henderne aff saadane Monumenter. Derfaare haffue baade Kongerne selff oc Lands Høffdingerne været saa omhyggelige at lade forfatte deris Manddommelige Bedrifft aff hine gamle Skjaldrer (som de kaldis paa gamel Dansk eller Norsk Maal) paa det al Efterkommere kunde forfare huerledis met alting waar tilgaaet udi sandhed, og vide, at der haffde været Folck til for dennem. Som vi det see mangesteds udi vor Danske Krønicke, end ocsaa aff Kong Frode Fredgods Historie, at Hiarne Skiald aleniste derfaare er tagen til Koning effter hans Affgang, fordi han fick Lycke til at giøre det skøneste Dict og Grafffcrifft om hannem. Saa det lader sig ansee her aff, saa vel som andre flere stæder i Krønicken, at saadane gamle Skjaldrer oc Alruner, som de kaldes, haffue været noget mere end den gemene mand, baade for deris Kloghed, ocsaa for andre deris Mandommelige Dyder oc metfølgende Skickelighed. Huor paa wi oc læse it herligt Exempel, udi den Norske Krønicke, udi S. Oluffs Historie. At der hand vaar kommen til Stilckestad, der som hand skulde giøre Dræbning med sine Fiender, formaner hand sine beste Mænd, effter Krigs brug, oc iblant andet vender hand sin Tale til sine kloge Skjaldrer, hand haffuer hoss sig, Thormod, Giser, Gudbrand, Haffgod oc Thorfind, oc befaler dennem, at de skulle holde sig noget aff til en side, oc giffue grandgiffueligen act paa, hureledis Slaget gaar aff, paa det de kunde siden diss bedre fatte i deris Dict, den deel de haffue met egne Øine seet oc giffue det fra sig, at det kand bliffue bekyndt iblant alle mand oc staae til Euig Amindelse, Huilcket oc skeede, besynderlig aff Thormod, effter at hand haffuer som en trofast Heldt været met sin Herre udi Krigen, oc der faaet sit Bane saar, da vender hand om til Stilckestad oc strax legger en skøn Dict om denne Slacting, førend at han lader Straalen rycke ud aff Brystet paa sig, oc døer saa hen i denne sin Cygnæa cantione. Huor udaff merckis at saadanne Poeter, haffuer wæret it Modigt Folck oc gantske vel øffuet oc ferdig paa deris Sag, til at rune oc dicte med stor Behendighed.

II. For det Andet, giffues her atskillige Exempel faare, udi drabelige oc merckelige Personer, baade paa dyds oc fromheds Bedrifft, saa vel som paa Udyds oc Ondskaffs idret, andre til Aduarsel oc Effterfyn, at elske oc følge det gode, oc hade oc fly det onde, som gierne pleyer at tage en ulykkelig ende paa det sidste. Thi den som Fred oc Rolighed søger, den vederfaris det samme. Men den som tager Suerdet, hand omkommer ocsaa almindeligen der under. Troskab raader sin Herre vel: Utro oc Falsk slaar sin egen Herre paa Halss. Ukyskheds lystige Synd hun snart forgaar, men Straff oc Pinen vil vare. Huo Gud oc gode Raad foracter, hand falder i Fristelse oc fare, oc der udi forsetter undertiden Sielen met Legemet. Styrcke oc Mandom er intet at driste paa, thi offte falde Kemper Seyrløss. Aff Roff oc Ran triffues nogen neppeligen lang tid. Thi huad mand met Synden faar, det met Sorg oc Skam bortgaar. Som deff flere utallige stycker findis Exempel paa, udi disse vaare Danske Viser, huo ellers haffuer Lyst til at tage sig saadant til Underuisning.

III. Den Tredie Nytte oc Gaffn, som disse gamle Danske dict giffue, er at mand kand her aff smuck formercke, huad skick oc sæder der haffuer været hoss de gamle Forfædre met deris atskillige Dyder, Hjertelag, Sind, Tale, Mod, Krigsbrug, Vaaben, Hussæd, Klædedract, Spisning, Giffter maal, Optuctelse, Begraffuelse oc andet saadant mere. Besynderlig merckis at de haffue wæren trofaste i Ord oc Gierning, saa at det haffuer været ickun ney og ia met huad som de loffuede huer andre. Skadde nogen paa en anden noget, da sagde han hannem det offentlig til under Øyne, foer icke met Hykeli oc Machiauelliske Finantz som lætferdige Folck nu, diss verre, end ocsaa hoss oss paa denne Dag omgaaes met. Undersaatte elskte deris Herre oc Koning, sætte Gods oc Liff op met dennem, naar dennem trengde, oc Kongerne der imod elskte deris Undersaatte, handtheffuede dem imod Vold oc Uræt, oc omginges saa met huer andre i al Venlighed. Dette sees almindeligen aff vore Historier, oc Gud være loffuet er her end nu intet at klage i denne Maade iblant oss Danske. At Danmarckis Indbyggere tiene oc mene io deris Herre oc Koning paa det Troligste, oc Øffrigheden igien paa sin side holder huer Mand ved Low oc Ræt offuer alt Riget, saa ingen kand i den maade haffue sig at beklage til ubillighed.

IV. For det Fierde, der som ingen anden orsag vaar til at læse disse gamle Poetiske Dict, vaar denne ene nocksom, for Sprogets skyld: Det er, for de herlige gamle Danske Gloser oc Ord, for hin skøne Sprog oc runde Tale, oc for den artige Compositz og Dict i sig selff. Huilcket alt sammen findis udi disse gamle Viser paa den beste manire. Vil nogen det forsøge, hand tage sig en aff de ny Dict, som nu om stunder giøres, oc ligne met en anden af disse fordoms Dict, da skal mand udi Sandhed

1*

forfare, at det er lige som Dag fra Nat, som mand pleier at sige. Nu staar oc ingen anden steds til at finde saadane Danske Ord, Sprog oc artige Dict, undertagen huis gamle Ord mand kan haffue af vore Danske Lowbøger oc nogle faa gamel Scrifft, som icke ret mange findes her udi Riget. Saa at der som wi skulle en gang stil werck met wor Danske Grammatica, da vil den fornemiste Deel tagis her aff, besynderlig huad som vor Danske Prosodia oc Poëtica bliffuer anrørendis etc.

Dette maa saaledes paa det kaartiste være sagd her om, nu ville wi oc suare dennem it Ord eller to, som kaste oss faare, at her indføris undertiden meget i disse Dict, som Fabel er oc synis fast aldelis utroligt oc umueligt at være skeed, saaledis som det faaregiffues. Huilket wi oc ingenlunde benecte, oc bekiende selff, at her findes meget iblant, som aldelis utroligt er, ia oc aldrig sig saaledis begiffuet haffuer som det ellers fortælles. Oc det giffue wi icke helder anderledis ud, end for det samme som det er. Som vel oc huer den vitterligt er, som noget udi de Grækiske og Latinske Poeter er belæst, at der holdis den skick, endocsaa hoss de fornemiste, at de blande Fabel oc allehaande seldsom Euentyrs tilfald met sande Saffn, saa at det ene icke vel skilnis eller skiæris fra det andet, met mindre willaar, at mand vil forrycke ia aldelis vanskabe oc forderffue den ganske Poetiske dict i sig selff.

Denne Poetiske Art og Frihed haffuer varet fra saa mange Tusinde Aar, saa den staar nu icke letteligen til at aflegge eller forbiude. Ja saadane Bøger maa mand alt fornøden haffue met udi Scholerne, at læse baade for de unge oc fremvorne. Huorfaare skulde da oc icke det samme tilstædis vore Danske Poeter paa deris Tungemaal, efftersi ingen nødis til at troe den Deel som utroligt er, eller at tage mere her aff, end hannem selff lyster oc gaat giør? Saa er det oc icke helder sagd, at mand skal enten siunge eller i anden maade bruge Disse Viser til Forargelse, eller i den tid oc stæd, at mand kunde der offuer forsømme Guds Hellige Ord: eller lade sig nogen Lyst, Trøst eller Glæde være kiærere, end den Glæde oc Trøst aff Guds Ord oc den Hellige Scriffts Loffsang. Huilcket er uden tuil den Hellige Apostels S. Poffuels Mening, at hand vil at alle Christne skulle haffue grundet deris eniste Haab, Glæde oc Fryd udi Guds Ord, oc siunge der om hine skøne Aandelige Davids Psalmer, oc andre deslige Loffsang. Vil haffue forbuden alle slemme løsaftige unyttige Snack oc Squalder, iblant huilcke regnis oc saa hine ukyske, utuctige, forargelige Bole Viser oc uærlige Skende Dcit, som ere tuert imod alt Gudelighed oc Ærlighed, Som wi det oc dagligen forfare, diss verre, huerledis at mange lætferdige Mennisker icke aleniste met skarns løff veyrstyggelig Dict, men ocsaa andre idret findes at forlyste sig i den deel, som langt verre er end disse gamle Viser, oc kunde bedre anlegge Tiden met Læsning udi hine skøne Historiske oc Poetiske Bøger. Thi saadant fører end nogen Politiske Gaffn oc Fordeel met sig, som tilforn bleff omtalet, i den stæd der følger icke ibel Forargelse oc Guds store Fortørnelse hoss dem som søle sig i Druckenskaff oc henge idelige uden affladelse i deris Kiffafftige Vartaffuel oc Kartenspil oc andre saadane uberømmelige Idret oc Tidkaart. Huor met de icke søge en liden skiden Bade oc Vinding, oc der offuer forsømme deris Kald oc rette Bestilling, som dem uden Forsømmelse burde at forrette til Guds ære oc Menighedens beste.

Dette maa nu huer oc alle hoss sig selff offueruele, oc hvo dette giører, forhaabes mig at hand icke enten selff saa letteligen laster dette vort Forsæt eller giffuer andre deris Bagvastendis Klafferi rum hoss sig. Besynderlige efftersi saadane Sang oc Viser haffuer langt for vor tid væren brugt, oc ville dog icke affleggis om end skønt denne lille Bog vaar aldrig udgaaen paa Prenten. Thi ligeruiss som wi haffue funden dem for oss, saa leffuere wi dem fra oss igien. Men er her noget rettet oc forbedret enten paa Rimen eller i andre maade, met den ringe Fortegnelse, som er lagd til huer Vise, det kand være en føie Ting, oc Meningen er dog bleffuen den som vaar tilforn. Forseer mig oc til at ingen tager noget i andre Meninge, end som den sædvanlig Poetiske Frihed fører met sig, at mand aff arilds tid, haffuer saa dristeligen lagd Viser, naar enten Krig eller Feide haffuer været for haanden, eller anden seldsom Forandring sig begiffuet haffuer i Land oc Riger. Oc der som end nogen vilde meget kiffues her om, enten tage sig selff noget til, eller det udlegge om andre, saa ere dog Viser icke Viser, oc bliffue Viser huad mand giør aff dennem. De ere huercken screffne Low eller afsagde beseglede Domme, som enten løse eller binde noget synderligt det store drabelige Sager gielder paa, men ere meste partne Tidkaarts dict, at huer maa tage der aff det hannem befalder, uden huor ellers findes at haffue en anden grund paa andre stæder. Oc hues som holdes for Historiske dict, de ere fast stycket Historier, som icke ere fuldkommeligen bestreffne met alle Omstende, som det sig burde. Thi Poeten tager icke aff den hele Historie, det besynderligste som hannem vilder oc tjener til sit Forsæt. Dette danner hand efter sin Poetiske art oc Frihed, oc lader saa huer dømme der om oc tage der aff huad hannem lyster. Dette finder sig saa at være i Sandhed, oc jeg forseer mig vist til, at der skulle findis mange fromme, uuildige Dommere, som dette skulle acte oc fordagtinge oss, at wi saaledis haffue fordristet oss til, som den wise Poet siger: Ludere par impar, equitare in Arundine longa, som der scriffues om den naffnkundige Koning Agesilao,

at han saadane Leeg haffuer endocsaa i sin Alderdom brugt met sine smaa Børn, oc hannem er holden alting til beste. Vil derfaare her om intet videre røre paa denne tid, men tale ickun it Ord to, om Orsagen, huorfaare at denne Bog er deelt udi disse tre Parter.

Paa det at mand met diss mindre langsommelighed, oc diss større Lyst kunde bruge denne Vise B er den effter de Personers Leilighed, om huilcke Viserne ere lagde, scifft i Tre Parter. At her først fa hine gamle Kempe Viser, om de fordoms Kempers Idret og Mandommelige Bedrifft som lang Tid faar alle Mandminde ere bedreffne. Dernæst komme de Viser i den Anden Part, som ere giorde Kongernis oc Droningernis Historier, besynderlig huad som vore egne Danske mest er anrørendes kommer ved. Udi den Tredie Part er indførd nogle Dict om Adels Personer oc andre forneme F hues Leilighed sig om dennem her udi Riget begiffuet haffuer. Saa findis oc udi alle disse Tre Par det ene slaus om det andet, dog ere de gamle Kempe Viser meste Deelen blandet med Fabel oc utro Euentyrs handel, som det oc i sin sted her effter skal paamindes. — Men hues som findes i den an part besynderligen om vore Danske Konger, det rimer sig mest met Sandhed. Oc maa wi wel bekie at wi icke haffue her alle Danske Historiske Viser, men feile end nu nogle, dog icke ret mange. Thi h som Ecteskabs eller Elskous Viser, som mand kalder, er anrørendis, dem haue wi paa denne tid l betemme for sig selff: Om det ellers er i deris Skæben at de maa engang komme til Dags Liusen. nu derfaare alting her ved bero, befalendis en huer from Christen Læsere den Allmectigste Gud udi oc Besfermelse, hand være hoss oss alle, met sin Aand oc Naade i all Euighed, Amen.

It Hundrede

Udvaalde Danske Viser om gamle Kempers, Kongers, oc ellers forneme Personers Bedr som sig her udi Riget begiffuet haffuer.

Efterdi her fremdragis udi denne Vise Bog atskillige Euentyrs Handel oc Forandring om mercke oc drabelige Personers bedrifft oc paafund, Mandom oc styrke, Rigdom og Velde, Visdom oc li Anslag, Saa oc om deris Fald oc Forseelse oc ynckelige oc selbsom Affgang, da maa mand io beki met den vise Solomonis Prædicker, oc sige: Det er altsammen idel Forfengelighed, oc huad haf Menniskene aff all sin møde, som han haffuer under Solen? En Slect forgaar, og den anden kom Huad er det som skeet er? Lige det samme der skal skee her effter etc. Huorfaare denne gamle Lati Prose rimer sig icke ilde herpaa oc er derfaare sæt her i Begyndelsen, oc er saa gaaet som en Argun eller kaart Summa paa denne gantske Vise Bog, saa at huad som udi hende faaregiffues som udi en Regel, det udvises oc settis for Øyne udi Viserne som skinbarlige Exempel, der mand kand tage oc paa, oc finde saa at være i sand Forfarenhed. Huilcket en huer kand tage sig til Efftersyn, at giøre nyttigt effter sin Person oc Villaar. Thi det er io aldelis intet beuent met denne Verden at elske bygge paa efftersi alt det som er udi hende, er ickon (naar det er drøfftet oc reent giort) Kiødsens oc Øyens lyst, oc it hofferdigt Leffnet, oc forgaar ocsaa altsammen met Verden. Men huo som Guds Vilie, hand bliffuer i Euighed, som den Hellige Johannes siger. Huorfaare ocsaa den Salomonis Prædicker beslutter sin Prædicken sigendes: Lader oss høre Lærdommens Hoffuet sum: F Gud og holt hans Bud, thi det hører alle Menniske til. Thi Gud skal føre alle Gierninger Dommen, det som er skjult, huad helder det er Ont eller Gaat.

Audi tellus; audi magni maris moles,
Audi omne quod viuit sub sole:
Hujus mundi decus et gloria,
Sunt falsa et transitoria,
Quod testantur hæc corporalia
Non in uno statu manentia,
Nihil Artium valet profunditas,
Nulli magna prodest Nobilitas,
Non perstat genus aut species,
Sed ruunt ut a *Sole glacies:*

Quem juuat Regalis dignitas?
Quem saluat corporis vastitas?
Ubi cum Helena Paris pulcerrimus?
Ubi Hercules et Achilles magnanimus?
Diogenes ubi et Empedocles?
Egregius ubi ille Aristoteles?
Ubi doctus Plato et Porphyrius?
Ubi disertus Tullius et Virgilius?
Alexander ubi est potentissimus?
Hector ubi Trojæ fortissimus?

Ubi Samson vir dirissimus?
Ubi David vir ditissimus?
Absalon ubi formosissimus?
Ubi Salomon sapientissimus?
Transierunt ad leges mortalium,
Per unius momenti spatium,

Deum ergo timete homines,
Eumque rogate suplices.
Pie Pater fidelium,
Labes remitte criminum:
Ut habeamus te propitium,
Quum de malis statuas judicium.

Met denne fremfarne Prose, rimer sig disse Johannis Reuchlini Verff:

Mortalium jucunditas volucris et pendula,
Mouetur instar turbinis, quem nix agit sedula,
Quid ergo confiditis in gloria?
Qui diues est, penuriam formidat ignobilem,
Instabilis fati rotam semper timet mobilem,
Degitque vitam prope fallibilem,
Qui pauper est, nihil timet, nihil potest perdere
Sed spe bona lætus sedet, nam sperat acquirere,
Discitque virtute Deum colere.

Den første Part aff denne Vise Bog.

Første Part af denne Vise Bog, indholder gamle Kempe Viser, huad deris Kamp, Fect oc anden deslige Idret været haffuer. Men paa huad tid oc stæd at de haffue leffuet, er icke til visse at sige, andet end huad mand fast gette kand, oc ellers haffue nogen Kundskaff aff de store Høye oc andre stæder, som mand vil vise at de haffue boet paa oc ere begraffne. Saa settes oc undertiden mange Kæmper at haffue væren til sammen paa en besteden tid oc plan, som dog icke haffue leffuet tilsammen. Huilcket er skeed aff deris uforstand, som den ene Dict oc Vise haffuer blandet met den anden. Huad som Historiske sandhed er anrørendis, vide end oc smaa Børn, at der er en foie Ting at lide paa. Thi som Poeten siger:

Omnia post obitum fingit majora vetustas,
Major ab exequiis nomen in ora venit.
De Gamle tage lidet, giøre meget der aff,

Naar Kæmper oc Konger ere lagd i Graff,
Saa gaar da Saffn oc fast større Ry,
End Gierningen vaar, udi Land oc By.

Huad ellers Kempernis Storlemhed, Styrcke oc andre villaar berører, som offuergaar de Menniskers, der nu leffue deris Vert oc Krafft, det stycke kand icke nocksom nu forhandles, men skal i den Danske Krønickes Tredie Bog endeligere omtales. Thi det jo udi Sandhed befindes oc bevises aff atskillige Documener oc Kundskaff, at disse gamle Hellede, som kaldes, haffue leffuet fast lenger, oc væren Mandeligere, større, sterckere oc høyere, end den gemene mand er, som nu leffue paa denne Dag.

Danske Kongers Naffn oc Tal.

Endog at der opregnis udi den Anden Part aff denne Bog, fast alle de fornemiste Viser, som ere lagde om vore Danske Konger oc Droninger, oc deris Foruandte, saa kunde dog icke effterlades at sette her i Begyndelsen denne Dict, som er saa gaat som ickun it kaart Register, paa alle Danske Kongers Naffn, som haffue regeret her udi Riget, fra den første Dan oc indtil vor tid. Orsagen der til er denne, at disse Viser i denne Bog holdes for Historiske Viser, oc ende oc vende meste parten paa vore Danske Konger, ia oc nogle aff de eldste ere holden oc regnet for Kemper, som de oc udi Sandhed waare mectige Stridshøffdinger, som Krønicken udviser. Huor aff mand skal haffue baade om dennem oc de andre Konger videre Beretning. Thi udi disse kaarte Verff, kunde icke mere indtuinges end der er befattet. Saa er oc her icke alle wore Danske Konger opregnet, men de alenisste, som det gemene Tall metfører. *Huor om paa en anden stæd grundeligere vil forhandles.*

1.
Alting aff Gud, i Himmel oc Jord
Regeris alt wed hans kraftige Ord,
Som hand det selff mon skabe:
Uden hans Forsyn oc Guddoms mact,
Er intet vor egen Visdom oc Krafft,
Saa lidet da kand det drabe.

2.
Saa er oc Øffrigheds høye Stand
Aff Gud, oc styris met hans Haand,
Ved hannem opholdes alene;
Hoss hannem er tid hoss hannem er stund,
Det staaer til Menniſken ingenlund,
Huilcken at hin anden skal tiene.

3.
Han sætter i Sædet huo hannem behager,
Han sætter og aff dem hannem forsager,
Ingen maa der selff faar raade:
Er han icke met i Kongernes Færd,
Da er deris Dad en Bøne ey verd,
Det maa de sig forlade.

4.
Undertiden opdrager hans Førstelig æt,
Den ene effter anden aff Kongelig Slect,
Tage Spiret hin anden af Hender:
Undertiden hand styrter oc slar omkuld,
It Kongeligt Huſſ for Syndsens skyld,
Oc det en anden tiluender.

5.
Som mand derpaa seer Euentyrs spil,
Baade her oc der huo acte vil,
Det er hans drifft hin Store.
Det wi oc mercke i Danmarckis Rige
Blant vore Konger saa mange til lige,
Dem vi nu drage her faare.

6.
Der Syndflod Verden til straff offuergick,
Oc hver for sig sin Tungemaal fick,
Da monne sig Folcket atsprede;
Enochs Afkom tog Asiam ind,
Europa falt Japhet udi Sind,
Afrikam tog Cham hin læde.

7.
Af Japhet er Gomer den Hellede sterck,
Hans Afkom først besade Danmarck,
Og lode sig Kemper kalde:
Aff Sem er Getther, af hannem opkomme,
Gother oc Gytthinger bolde og fromme,
Som holdes for Danske Mænd alle.

8.
Da de effter første Jødiske Sed,
Haffde leffuet en tid, dem kædtis der ved,
Deris Oldinge oc Dommere at høre;
De vilde da være oc Guds Folck lige,
En Konge vilde haffue offuer alt dette Rige,
Som Eneuolds skulde det styre.

9.
I. Dan, Første Konning udi Danmarck.

Det Aar som David udi Jødeland,
Bleff fød, oc Saul den kloge Mand,
Paa andet Aar monne regere;

Da blev jeg vaald saa dapper en Held,
Kong Dan, at tage denne store Veld,
Danmarckis Krune at bære.

10.
II. Humble.

Efter Dan som gaff off Danske mend naffn,
Jeg Humble hans Søn sad Kongelig staffn,
Met rette loed jeg mig tycke:
Da jeg bleff vaald stoed jeg paa en Steen,
Saa fast skulde være alting uden meen,
Min Broder forspilte den Lycke.

11.
III. Lother.

Ligeruiff som jeg til Riget kom,
Saa leffuede jeg uden Ræt oc Dom,
Oc mest de beste forhadte;
Jeg tog fra dennem baade Fiør oc Fæ,
Oc giorde fri Mand baade Vaade oc væ,
Mit Liff der offuer jeg ladte.

12.
IV. Skiold.

Min Faders skade den giorde mig viſſ,
Jeg gaff huer Mand baade Løn oc Priſſ,
Oc fordrede alle til beste.
Jeg vaar icke end vel femten Aar,
Saa sterck en Biørn jeg band oc baar,
Deraff mit Rycte sig reiste.

13.
V. Gram Guldkølſ.

Jeg fulde min Faders Mandom oc Dyd,
Vand Suerig oc slog Koning Sigtrud,
Met min Guldkølff hin røde:
Jeg tog hans Daatter Graae til ecte,
Alle Konger oc Kemper mod mig torde fecte,
For min Haand bleffue de døde.

14.
VI. Suibdager.
VII. Guttorm.

Da jeg ved Liffuet oc Riget haffde skild
Min Stiffader Gram den Herre saa mild,
Guttorm er oc da dræben:
Han min Halffbroder oc Koning vaar,
Offuer Danmarck i fulde atten Aar,
Det var hannem saa i Skæben.

15.
VIII. Hadding.

Jeg slog min Fader Suibdager ihiel,
Oc Asmund hans Søns jeg mente med skel,
Met hans to Sønner til lige:
Saa drog jeg bort i Østerland,
Oc tvingde de Konger udi min Haand,
De maatte for Danske Mend vige.

16.
IX. Frode I. Frekne.

Curland oc Ryſſland, Elff oc Rhin,
Engeland oc Skotland vaare alt min,
De maatte til Danmarckis velde:
Men Regner som jeg i Suerig indsætte,
Førde sig met mig i Kiff oc Trædte,
Mit Harniſſ i Krigen mig quelde.

17.

X. Haldan I.

XI. Roe.

Haldan min Fader aff æregerighed
Slog begge sine Brødre, effter Kains Sed,
Oc bleff saa Koning alene;
Jeg flytte Høykiøbing til Isefiords Haffn,
Oc gaff aff mig Rosfild sit Naffn,
Der flyder min Kilde hin rene.

18.

XII. Helge.

Landt Vendens oc Saffens Konger baade,
Jeg slog oc saa i Suerrig Hothbrode,
Som Roe min Broder dræbte:
Jeg drev Blodskam jeg viste icke aff.
Den Sorg lagde mig udi min Graff,
Saa dyre jeg den lyst kiøbte.

19.

XIII. Rolf Krag.

Jeg dreff Kong Atisleff aff Suerig ud,
Det sue i mangen Svenske Mands Hud,
Alt Landet skulde mig skadte;
Jeg gaff det Hiartuar met Syster min,
Til Lethre hand førte mig Skat udi Skrin,
Saa lidet jeg der aff badte.

20.

XIV. Hotther.

Da Hiartuar haffde slagen Rolff met suig,
Danske Mend kom sammen oc kaarede mig,
Til Krig oc Orlogs Møde;
Kongen aff Saffen, som hede Gelder,
Jeg slog oc Otthin met sin Søn Balder,
Udi Krig mod Boye jeg døde.

21.

XV. Rørick Slyngebaand.

Vender oc Tydske oc Suenske Mand,
De fald mig alle til lige fra Haand,
Men Vender maatte mig tiene:
Jeg sætte Haarduendel oc Fenge Brødre to,
Offuer Jutland, men Fenge tog hannem fra,
Baade Liff oc Viff hin væne.

22.

XVI. Viglet.

Der Amlet haffde slagen sin stiffader Fenge,
Hand bleff selff slagen det vaar icke længe,
Hoff Amletzbyl det skeede:
Jeg tog hans Husfrue Jrmindrude,
Vi leffde tilsammen met Glæde baade,
Til Døden off tog hin vræde.

23.

XVII. Vermund Blinde.

Kong Atisleff i Suerig met Falst
Stod mig effter Riget, det kaaste hans Halss,
Det Kette oc Vigge monne volde;
Fordi han slog deris Fader Frouin,
De ginge mod hannem to for en,
Met Liffuet han Laget betalde.

24.

XVIII. Uffe Spage.

Lige som min Fader vaar aldelis blind,
Saa vaar jeg stum, dog køn i Sind;
Jeg loed icke huer det vide;
Førend Kongen aff Saffen off Kamp tilslo,
Oc ieg da strax gick ene mod to,
Lagde dem udi Dødsens quide.

25.

XIX. Dan II.

XX. Huglet Lille.

Wi begge tilsammen baade Fader oc Søn
Vaare store til Naffn oc lidet til røn,
At wi derom ei liue;
To Suenske Kæmper slog ieg Huglet,
De andre vore Idret ere forget,
Ingen Mand der fra vilde skriffue.

26.

XXI. Frode II. Sterke.

Kong Frøger i Norge det saare fortrød,
At jeg for hannem Ti Kæmper slog død,
Paa Frodø en tid til lige;
Jeg locket hannem aff sine egne Fodspor,
Oc slog hannem ned til sorte Jord,
Hans Gud maatte hannem da suige.

27.

XXII. Dan III.

Landt Saffen som hørde Danmark met rette
Førde sig met mig i Tuist oc Tredte,
De vilde mig Skatten ei føre;
Jeg fyldte met store Skib oc smaa,
All Elffuen, mand kunde da offuergaa,
De maatte mig tiene og høre.

28.

XXIII. Fridlef I. Snare.

Huiruild aff Halland met Kæmper fine,
Bilde oc Brahe Bugge oc Gundholm fine,
Dem monne jeg Seyr aff fange:
Saa drog ieg ind til Hibern Land,
Slog der for Fode baade Quinde oc Mand,
Deris Aande bleff dem saa trange.

29.

XXIIII. Frode III. Fredgode.

Min Mandomsgierning oc store Idret,
Er aff at sige saa vijt oc bredt,
De staa til Mandeminde:
Men at Guds Søn fødis i min tid,
Der alting stod i Fred og Fryd,
Er verd at legge paa Sinde.

30.

XXV. Hiarne Skiald.

Jeg lagde Kong Frode den Beste Graffscrifft,
Om alle hans Krig oc store Bedrifft,
Thi fick ieg Krunen at bære:
Hans Søn Fridleff monne det fortryde,
Paa Hiarnø maatte jeg holde oc bide,
Baade Land og Liff forsvære.

31.

XXVI. Fridleff II. Raske.

Kong Amund i Norge lagde ieg i Lig,
Med Tolff sine Kemper de maatte mig vig,
For uden hannem Biorn hin vilde;
Jeg tog hans Daatter Frogerta saa skøn,
Oc afflet met hende den naffnkundig Søn,
Mand kalder Kong Frode Gefmilde.

32.

XXVII. Frode IV. Gefmilde.

Haneff oc Suerting aff Saffen Land,
To Konger, ieg tuingde dem under min Haand,
De maatte mig Skatten giffue:
Sterckodder min tid en Kæmpe gieff,
Slog Hame i Kredsen att hand der bleff.
Sligt waar hans Tids fordriffue.

33.

XXVIII. Ingild.

Kong Suerting som min Fader opbrende,
Sig selff der offuer saa skammelig skende,
Hans Daatter tog ieg til ecte;
Den gode Sterckodder det saare fortrød,
Thi bleff det begge hendis Brødris Død.
Wi actet dem icke en Hegte.

34.

XXIX. Oluf I.

Der mine Tre Brødre hendøder vaare,
Jeg ene fick Riget at staa faare,
Oc leffde i Fred med lyste;
Jeg deelte det Kongelige Regimente,
Oc mine to Sønner der om forente.
Førre ieg aff Verden henreiste.

35.

XXX. Frode V. Rotbagne.

XXXI. Hara'd I.

Harald min Broder skulde styre til Vand,
Huer andet Aar oc saa til Land,
Som vi om Riget vaare ligte:
Jeg kødtis der ved oc lagde op Suig
Oc hannem met Falsk sit Liff fra snig,
Hans Sønner de mig undvigte.

36.

XXXII. Haldan II. Bierggram.

Da jeg Tre Aar haffde styrd Danmarck,
Mig lyste uden Lands at bruge Hoffuerck,
Jeg lagde alle Kemper øde:
Siuard aff Suerig met sin Datter søn,
Amund oc Tocke, Grim oc Hartbeen,
Oc flere for min Kolff døde.

37.

XXXIII. Harald II.

Min Broder mig vigte oc Riget offuergaff;
Aff saadane mag siges sielden aff,
At nogen vil vunden Spil giffue;
Kong Erick aff Suerig i fierde Strid,
Mig slog, det Haldan saare fortryd,
Han lod hannem strax afliffue.

38.

XXXIV. Ungvin.

XXXV. Siuald I.

Min Fader Kong Ungvin slagen bleff,
Udi Kamp oc Kreds som han selff screff,
Regnold aff Suerig det giorde:
Otther min Suoger giorde mig Bistand,
Vi toge fra hannem baade Liff oc Land,
Sterckodder ey tøffue torde.

39.

XXXVI. Siger.

Haffburd bedrog min Daatter saa væn,
Thi maatte han klæde Galge oc Græn,
Hun sig i Bure opbrænde!
Hans Broder Hogen wed Kaalundborg
Mig slog i Strid, veirgiorde sin Sorg,
Loed der met Broderslaff kiende.

40.

XXXVII. Siuald II.

Jeg sloges met Hagen min Fader forraade,
Han flyde aff Landet met sin Skibs Flaade,
Paa Valdstædet maatte ieg bliffue;
Ingen vaar aff Danske Kong Blod igien,
For uden min Broder Daatter all en,
Det gaff orsag at kiffue.

41.

XXXVIII. Haldan II.

Kong Siualds Broderdaatter Syrethe,
For min mandom ieg fick til ecte.
Den Herre aff Saffen hende miste:
Der han met hende sad paa Brudebenck,
Jeg bar for hannem saa beff en Skenck,
Den naade til alle hans Geste.

42.

XXXIX. Harald III. Hyldetand.

Min Fader for mig i Ungboms Aar,
Regeret, der offuer sit Liff ombaar,
Jeg neppelig selff undslyde:
Da ieg haffde vundet saa mangt et Land,
Min Søster Søn Ring giorde mig Modstand,
Jeg bleff der wi saa stride.

43.

XL. Hetthe.

XLI. Oluf II. Frockne.

Kong Haralds kæmpinde mig Droning Hetthe,
Danmarck att styre Kong Ring tilsette,
Dog det kaart tid monne vare;
Oluf Kong Haralds Søstersøn gieff,
Bleff Konge oc stort Tyrani bedreff,
Sterckodder slog hannem derfaare.

44.

XLII. Omund.

Kong Ring i Norge ieg dræbte i Krig,
Oc tog hans Daatter som hand bad mig
J sin siste Testamente:
Siu vendiske Konger i Sønder Jutland,
Jeg slog, mig sende som førre vaand
De Vender deris Skat oc Rente.

45.

XLIII. Siuard I.

Jutland oc Skaane bleffue tagne mig fra,
Baade Skat oc Tynge der met lagd paa,
Saa ustadig er den Lycke:
Met Simon, som Skaane haffde tagen ind,
Jeg sloges, der blegnet saa mangt et kind,
Vi hugges der begge i stycke.

46.

XLIIII. Buthle.

XLV. Jarmerick.

Da ieg aff Vendiske Fængsel bleff løst,
Min Farbroder Buthle han bleff saa tyst,
At hand skulde Krunen affsætte:
Suerige, Venden oc Sembe ieg vand,
Mig slog fire Brødre aff Grekenland,
At ieg deris Syster lod rette.

47.

XLVI. Broder.

XLVII. Siuald III.

Naar Herrer oc Konger i Aarckesløffhed
Tycke at ingenting komme dem noget ved,
Deris tid uden Dyd fordriffue;
Saa stacket oc ont Rycte gaar der aff,
Naar de ere raadnet i deris Graff,
Huad kand mand om dem scriffue.

48.

XLVIII. Snie.

J min Tid for stor Hungers Tvang,
Bleff giord aff Danmarck en Udgang,
Ved Ebbe oc Aage hin gode;
Udi Lombardi de satte sig ned,
Oc Landet aff dem fick Naffn oc Sæd,
Som Gambaruck først monne raade.

49.

XLIX. Biorn.

L. Harald IIII.

Huo selff intet loffligt giør sin tid,
Eller sig beflitter paa Gud oc Dyd,
Oc tør de Lærde foracte;
Hand er vist gleppist oc ey klog,
Hans Naffn opscriffuis udi Glembog,
Det skulle i Konger betracte.

50.

LI. Gorm I. Grumme.

Jeg hørde min tid om Himmerigs Glæde
Oc tales saa meget om Helffued hin hede,
Mig lysted det at forfare:
Jeg drog til Geruth oc Ugartiloch,
Oc maaatte dog følge den store Flock,
Men Torkild tog Sandhed vare.

51.

LII. Gotrick.

Friser oc Tydske oc Suenske til met,
Jeg tuingde til Skat, som mig vaar iet,
Keyser Karl det ei monne hage:
Jeg drog mod hannem met min Krigs Hær,
Oc acte at giøre de Francker et blær,
Min Suend tog mig aff Dage.

52.

LIII. Oluf III.

LIV. Hemming.

Der Oluf haffde heffnd sin Faders Bane,
Oc maatte paa sidste for Døden daane,
Hoff Lethre lod ieg hannem iorde;
Oc tog saa Riget uden all Modstand,
Met Luduig Keyser it fast Forbaand,
Paa Tro oc Loffue ieg giorde.

53.

LV. Siuard. II. Ring.

Min Morfader vaar Kong Gøttrick milde,
Dog Ring mig trenge fra Krunen vilde,
Oc Regner min Søn forskiude;
Der falt en dag Elluff tusinde mand,
Paa begge Sider met blodige Pand,
Wi huercken Liffuet kunde nyde.

54.

LVI. Regner Lothbrog.

Jomfru Thore ieg vant i Suerig met List,
Oc slog to Orme ieg torde det driste,
Thi maatte ieg Lothbrog hede:
Tre Sønner Siuard, Ratbart oc Biørn,
Jeg gaff tre Konge Riger til Løn,
At de sig mandelig tede.

55.

LVII. Siuard III. Snogøie.

Min Fader bleff kast til Orme mad,
Aff Engelands Kong, i Taarnet hand sad,
Oc døde der i stor Piin;
Jeg lod Kong Helge opskære oc flaa,
Bestrødde hans Ryg met Salt det graa,
Hand kunde det vel fortiene.

56.

LVIII. Erick I. Umilde.

Jeg tog fra Erick det Faderløff Barn,
Den Kongelig Spir oc bleff saa kaarn,
Mig selff til liden fromme:
Min Brodersøn Guttorm bød mig Strid,
Jeg fik ey Leide eller lenger tid,
Wi begge i Slaget omkomme.

57.

LIX. Erik II. Barn.

Det første at jeg fick Kongelig mact,
Guds Ord at dempe ieg haffde act,
Hans Tienere skende oc brende:
Men der ieg Grunden bedre forstod,
Udi Ribe en Kircke ieg bygge loed,
Oc mig til Gud omuende.

58.

LX. Knud I. Lille.

Gud naade det Barn, som Fader gaar fra,
Naar han skulde lide der mest op paa,
Det maa ieg sorgelig klage:
For mig regeret en Hoffding viss,
Thi lagdis mig til saa liden priss,
Uden Scrifft gick ieg aff dage.

58.

LXI. Frode VI. Fromme.

Tuende Lycke er altid bedre end en,
Jeg vand til Krunen alle Lande igien,
For min tid vaare fratagne:
Guds hellige Ord ieg stedde fri rum,
J Riget at prædickes om oc om,
Jeg vaar der met at opdragen.

60.

LXII. Gorm II. Engelender.
LXIII. Harald V.

Det er umuelig fast en Herre
Til lige mange Riger vel regere,
Thi maatte ieg Engeland miste:
Min Søn Harald vaar ond oc arg,
Thi bleffue Scribentere mod hannem karg,
Til Vilie hannem intet viste.

61.

LXIV. Gorm III. Gamle.

Guds Ord ieg hadte, thi bleff ieg blind,
Udi Dine, som ieg vaar førre i Sind,
Stor Sorg mit Hierte qualde:
Min Droning Thyre som kaldes Danbod,
Ved Jelling mig begraffue loed,
Udi Højen som ieg befalde.

62.

LXV. Harald VI. Blaatand.

Paa mig sin Mynt vilde Otthe forny,
Dog hand vaar Keyser, hand maatte dog fly,
End bleffue wi Venner hulde:
Jeg loed mig døbe met Suend min Søn,
Som mig betalde med Skalckheds løn,
Til Doden hand mig forfulde.

63.

LXVI. Suend I. Tiugskeg.

For min Ondskab bleff Gud mig vred,
Met Fengsel oc Udlendighed,
Siu Aar monne hand mig straffe:
Jeg giorde Penitentz, oc Bisper Fire
Befoel i Riget at lære oc stire,
Alting effter Guds Low skaffe.

64.

LXVII. Knud II. Store.

Jeg haffde fire Konge Riger under Haand,
For uden Landt Venden oc Lifflând,
Som ieg met Visdom styrde:
Jeg drog til Valland oc til Rom,
Hialp Keyser Hinrich min Suoger from,
Som det sig sømte oc burde.

65.

LXVIII. Knud III. Haarde.

Der Norge vaar falden mig genisten fra,
Jeg fryctet Engeland skulde giøre oc saa,
Der faare bar ieg stor fare:
Jeg deelte met Eduard det til halfft,
At Danske Mend skulde ey miste det alt,
Tu Aar stod ieg det faare,

66.

LXIX. Magnus Gode.

Met haard Knud giorde ieg saadan Pact,
At den skulde haffue begge Rigers mact,
Som lengst aff oss kunde leffue;
Jeg fick til Norge oc Danmarcks Rige,
Lagde Femtan tusind Vender i Lige,
Paa Lærstoff Marck de bleffue.

67.

LXX. Suend II. Estritsøn.

Udi Roskilde Kircke loed ieg it Mord
Paa Adelen giøre, som vitt bleff spurd,
Thi satte mig Bispen i Bande;
Jeg giorde Penitentz oc bleff afløst,
Biscop Vilhelm gaff nest Gud den trøst,
Hand døde met mig af vaande.

68.

LXXI. Harald VII.

To Aar, det vaar oc nocksom tid,
Jeg stod faar Riget uden gaffn oc flid,
Jeg loed huer Mand selff raade:
Herr Omnes det yndte saa meget vel,
At de maatte leffue uden Ræt oc Skel,
Det gaff dog Riget stor skade.

69.

LXXII. S. Knud, IV.

Juderne met Blaf mig sloge ihiel,
Min Broder Oluff, hialp Fønboerne til,
De wilde til Kircken ey Tiende:
Den Ræt maa lide mon Almuen hade,
Men Gud vil sine aldrig forlade,
Gaff mig sit Rige uden ende.

70.

LXXIII. Oluf IV. Hunger.

Til min Broders Død vaar ieg orsage,
Thi loed mig Gud met Danske mend plage,
Ti Aar wi Dyrtid lidde:
Wi wende off om oc Synden fortrøde,
Gud obnet sin Hand gaff Jordsens Grøde,
Fra Hungers nød off fride.

71.

LXXIV. Erich III. Eiegod.

Fire Brødre effter en Fader bold,
Finge Danmarckis Krune og Spir i vold,
Jeg vaar blant dem den sidste:
Jeg loffued mig til den hellige Graff,
Jeg døde paa Cypern oc lagde aff,
Til Himmerig der fra reiste.

72.

LXXV. Niels.

Min Søn Magnus forrædelig slog,
Min Brodersøn Knud aff Venden Hertog,
Jeg maatte derudi samtycke:
Thi bleff hand slagen oc selff i Krig,
Oc ieg der effter udi Sleffwig,
Off hørde ey bedre Lycke.

73.

LXXVII. **Erich V. Emune.**

Paa Urnehoffuet Sønder Jutlands ting,
Som ieg blant Almuen stod i Ring,
Mig slog der Plog hin sorte:
De Ribere Canicker med deris Klercke
Mig førde derfra til deris Domkircke,
Plog rømte oc bleff saa borte.

74.

LXXVII **Erich V. Lam.**

Jeg holder mit Naffn for ingen skam,
At ieg vaar from mand kaldte mig Lam,
Fred skal mand dyre kiøbe:
Da ieg for Alderdom gick paa lud,
Fra Verden mig gaff oc ind til Gud,
De andre om Krunen loed løbe.

75.

LXXVIII **Svend III. Erichson.**
LXXIX. **Knud V. Magnusson.**

Det skeer naar to om en ting kappes,
Det aff den tredie offte hensnappes,
Gud wil de Lodder selff dele:
Jeg trædtes med Suend om Danmarcks krune,
J Roskilde By bleff hand min Baane,
Hans Anslag maatte dog feile.

76.

LXXX. **Valdemar I. Store.**

Paa Graathe Hede ieg Suend nedlagde,
Oc ene tog Riget som Knud nu sagde,
Jeg kende de Vender at kiffue.
Alt huad paa denne side Elffuen vende,
Keyser oc Paffuen mig skiødte i Hende,
Under Danmarcks Krune at bliffue.

77.

LXXXI. **Knud VI.**

Keyser Frederich lagde sig effter met Falsk
Danske Mend at spende it Aag om Halff,
Det tog saa usel en ende:
Jeg fangde Greff Adolpff af Holster Land,
Lybeck oc Hamborg saa lyckelig vand,
Mig for deris Herre de kiende.

78.

LXXXII. **Valdemar II. Seyer.**

Aff Seyr fik ieg det rømmelige Naffn,
Danmarckis Rige til ære oc gaffn,
Paa Lycken tør ingen mand lide:
Greff Hinrich aff Suerin met suig,
Paa Liths førde mig fangen met sig,
Det gick saa mangen til quide.

79.

LXXXIII. **S. Erich VI.**

Min Broder Abel mig hoff Slesuig,
Slog Hoffuedet fra met falsk oc suig,
Hand maatte vel Cain hede:
Mit Legem han kaste udi Møsund,
Det kunde dog ingenlund siuncke til grund,
Uskyldigheds Tegn Gud tede.

80.

LXXXIV. **Abel.**

Huad ieg met Synden min Broder fra tog,
Det Gud fra mig met sorg hen drog,
Jeg nappet deraf god røne:
Jeg regerede Aar icke uden to,
Førend ieg blev slaaen wed Milderbro,
Udi Iderstedts Marsk hin grøne.

81.

LXXXV. **Christopher I.**

Jeg haffde ei Gunst aff Læg eller Lærd,
Vor Herre vaar ikke met mig i ferd,
Jeg Erckebispen loed fange:
Der offuer kom Riget i Paffuens forbud,
Saa mig falt fra baade Sind oc Mod,
J Ribe ieg døde aff bange.

82.

LXXXVI. **Erich VII. Glepping.**

Galind og Glepsker er den Mand,
Som Gud frataget sin rette Forstand,
Hannem er da fald i vaande:
Jeg krenckede Marsk Stigs væne Viff,
Thi loed ieg i Finderup mit Liff,
Mig gick ey bedre i Haande.

83.

LXXXVII. **Erich VIII. Mendvid.**

Jeg kom for Erckebiscop Jens Grand,
Jeg fangen i Søborgs Taarn ned wand,
Under Kirckens Band oc Bræde:
Ellers haffde ieg Mands Vid i mit Bryst,
Saa mig affgick alting met lyst,
Udi Fred saa vel som Feide.

84.

LXXXVIII. **Christopher II.**

To gange rømte ieg af Danmarck ud,
Oc kom igien uden breff oc bud,
Mig selff til harm oc vaade:
Met tynd Lycke ieg førde Orlog,
Oc tabte fast huad som ieg paaslog,
Som det min Broder mig spaade.

85.

LXXXIX. **Valdemar III.**

Børn ere icke altid Forældre lige,
Men ofte deris Sind og Sed fra vige,
Som Gud uddeeler sin Gaffue:
Huad som min Fader Christofer haffde brødt,
Det bleff af mig altsammen vel bødt,
Oc sæt met beste til laffue.

86.

XC. **Margareta.**

Tre Konge Riger, det ene met gifft,
Det andet ved Arff, det tredie til stifft,
Ved Krig, fick ieg at styre:
Min Fange Kong Albret aff Suerige bleff,
Som mig for Spot oc Haan mest dreff,
Hand stoed saa høi Euentyre.

87.

XCI. Oluf V.

XCII. Erich IX. Pomer.

Siden Oluff vaar død Margretis Søn,
Hun keiste mig Frende i kuld oc køn,
Tre Konge Riger at tage:
Der ieg bleff uens met mit Raad,
Jeg drog til Gudland med Rigens Clenod,
Oc kom icke mere tilbage.

88.

XCIII. Christopher III. Beier.

Saa vel som Erick Morbroder min,
Vaar ieg aff Danske Konge Blod fin,
Oc fiske den Riget aadte:
Udi Nør Jutland ieg satte til rette,
De Oprørisk Bønder mod mig torde fecte,
Saa libet de der aff badte.

89.

XCIV. Christian I.

Der flere ey vaare aff Kongelig Blod,
Danske Mend til Riget mig kaare loed,
De Suenske mig oc betenckte;
Jeg stiftet Høyscholen i Kiøbenhafsn,
Gaff Holsten forst Hertugdoms Naffn,
Keyseren mig Dytmersk stenckte.

90.

XCV. Hans.

Mand ligner Lycken med Maanens skin,
Som falder aff oc vorer igien,
Som skinnendes Glar monne brytste
Saa gick det mig, ieg Suerige vand,
Oc Dytmersk tabte, dog tuang paa stand,
De Suenske sig mod mig ryste.

91.

XCVI. Christian II.

Salig er den Mand som selff er viss,
Saa den god Raad følger ligeruiss,
Usel er hand Koning Glippe:
Jeg falt udi Hoer oc Tyranni,
Dog ieg havde under mig Riger try,
Jeg maatte dem rømme oc slippe.

92.

XCVII. Frederick I.

J Guds Frycht vaar ieg stille oc from,
Derfaare ieg Spir oc Krune bekom,
Oc i god Fred hendøde:
Min Broder søn drog i Norge Land ind,
Bleff fangen hen til Sønderborg send,
Maatte der sin Ræde selff nyde.

93.

XCVIII. Christian III.

Der min Herre Fader affgangen vaar,
Wi tenckte all Fred met hannem henfoer,
Krig kom i alle disse Lande:
Jeg spegte de Lybske oc Greffuen uddreff,
Paffuen forsagte, ved Guds Ord bleff,
Han løste min Siugdoms baande.

94.

XCIX. Frederich II.

Den tid haffuer været ieg leffuede paa,
Mand sagde om mig, ieg vaar oc saa,
Den Christne Kong alene:
Thi maa de andre aff Byrd oc Blod,
Sig rose af Velde, men ieg af Gud,
Mig rømmer oc hans Ord reene.

95.

C. Christian IV.

Gud giffue mig Raade som jeg hannem troer,
At træde i Faders oc Farfaders Spor,
Fra onde Raadgiffuer mig vocte;
Paa Gud oc Rætten ieg bygge skal,
Den vogest ey regnes i Kongernis Tal,
Der effter saa vil ieg tracte.

96.

Den veldige Gud oc høyeste Herre
Danmarckis Rigis Formyndere være,
Alle Statter selff handheffue:
Wi kunde hans Ord beholde oc Fred,
Elske Ræt oc god Sambrectighed,
Met hannem i Euighed leffue.

Hertugen reed fra Colding.

Der haffuer oc været en, som gierne vilde haffd alle vore Danske Konger udi en Dict, men som mig synes, da haffuer hand tagen sig Vandet offuer Hoffuedet. Men effterdi det er end ocsaa loffuerdigt at giøre sit beste udi et stort Arbeid, haffuer wi icke forskut denne Dict, men bedret noget der paa, oc ladet den saa løbe hen met udi Tallet. Ellers maa den gunstige oc fromme Læsere tage alting i den beste Mening. Huem det icke vil giøre, hand kand dog altid effter sin bidske Natur, faa noget at mangle paa.

II.

1.

Hertugen hand reed fra Colding By,
Oc indtil Obenraa:
Her holder Hertugens Mend.
Hannem mødte en Kierling vaar usky,
Som der gaar saffden fra.
De komme icke end.

2.

Oc hør du gode gamel Kierling,
Du est en kundige Quinde;
Her holder Hertugens Mend,
Jeg beder du vilt icke dolie for mig,
Det lengste at du kand minde.
De komme icke end.

5.

Tredie Part aff Folcket i Landet vaar,
Det skulde mand slaae til døde:
Thi de haffde icke til Gud deris Haab,
At hand saa mange kunde føde.
De maa saa vel i Danmarck.

6.

Ebbe oc Aage vare ypperste i Raad,
De vaare to Hellede bolde:
Deres Moder hede Gambaruck,
Som de dette Oplag fortalde.
De maa saa vel i Danmarck.

7.

Udi Jutland bode den vise Frue,
Hun vaar de Vindelboers Ære;
Saa ilde behagede hun dette Raad,
Hun soer det skulde icke saae være.
De maa saa vel i Danmarck.

8.

It slemmere Mord er aldrig hørd,
End i ville nu ladt giøre;
Forbiude det Gud denne Tidende ond,
Vore Fiender skulde komme for Øre.
De maa saa vel i Danmarck.

9.

Ville i mig lyde oc følge mit Raad,
Jeg vil eder bedre underuise:
Lodden i kaste paa gamle oc unge,
Huilcken part aff Landet skal reise.
De maa saa vel i Danmarck.

10.

Mig tyckis at være det bedste Paafund,
Endoc ieg er en Qvinde:
J lade dem seile aff Landet ud,
At de kunde Søen offueruinde.
De maa saa vel i Danmarck.

11.

Alle de tycktis dem raadeligt.
Den vise tale at følge;
Saa snart vaar Lodden paa Folcket kast,
Oc Skibene lagd for Bølge.
De maa saa vel i Danmarck.

12.

Lodden den falt som den kunde best,
De unge maatte sig ryste:
Aff Landet skulde de fare bort,
Oc Lycken maatte de friste.
De maa saa vel i Danmarck.

13.

Ebbe oc Aage vare ei sene i Ferd,
De lode deris Faner flye;
Snecke saa haffde de store oc stercke,
Icke mindre end halffierdesinds tiue.
De maa saa vel i Danmarck.

14.

Ebbe hand førde de Juder met sig,
En Vendelbo lod sig kalde:
Fra Skaffuen lagde den første ud,
For Skaane lode de Seilit falde.
De maa saa vel i Danmarck.

15.

Aage hans Broder ey dueldis ved,
Met Gynbingerne frem monne sige:
Af Halland oc Bleking fulde de met,
Huer Mand oc alle til lige.
De maa saa vel i Danmarck.

16.

For Cimbriffhaffn de ginge til Skibs,
Det vaar saa faur en Skare:
Kongen oc hans ædle Raad,
De bade dem alle vel fare.
De maa saa vel i Danmarck.

17.

Saa seilede de først til Gutlands Vig,
Paa Monats tid end minde:
De fasnet deris komme som de kunde best
For Landmand de huer anden kiende.
De maa saa vel i Danmarck.

18.

De duelde hoss dennem vel Maaneder to,
Oc lode sig der vel pleye:
It Tusind Mand udi Snecker Ti,
At følge vaar der til rede.
De maa saa vel i Danmarck.

19.

Til Ryland sætte de deris Kaaff,
Der kastis deris Ancker paa Sande,
Den menige Mand forskingredes strax,
De maatte dem gaa til Haande.
De maa saa vel i Danmarck.

20.

Lycken vaar dem baade mild oc god,
Stor Seyr der de finge:
De dueldis i Ryland nogle faa Aar,
Oc icke end megit lenge.
De maa saa vel i Danmarck.

21.

Met Herre Skiold oc Mandoms Mact,
Monne de sig Veyen rede:
J huor de skulde i Marcken slaaes,
Deris Styrcke de betede.
De maa saa vel i Danmarck.

22.

Lange Breder oc Halffbarder brugte de mest,
De lange Karle oc bolde:
Thi kallede mand dem de Longobarder,
Det Raffn de end nu beholde.
De maa saa vel i Danmarck.

23.

Aage oc Ebbe de døde dem fra,
Saa saare monne de det klage:
En Høffuitzmand skulde de keyse aff ny,
Før end de kunde frembrage.
De maa saa vel i Danmarck.

24.

Hagelmunder hede den Høffding fin,
Som de til Koning udualde:
For hans Mandom oc dydelige Sind,
Monne hand dem vel befalde.
De maa saa vel i Danmarck.

25.

Met hannem vunde de Priff oc Seyr,
Huor de droge frem met alle:
Der hand vaar død oc lagd i Lig,
En anden de strax omtale*).
De maa saa vel i Danmarck.

26.

Saa droge de frem fra Land til Land,
Forsøgte huad Lycken vilde giffue;
Paa sidste komme de i Panonien ind,
Der lystet dem da at bliffue.
De maa saa vel i Danmarck.

27.

Met Herulers Hob hulde de en Strid,
Monne dennem saa mandeligen tuinge;
Met Gepiders Hær giorde de oc saa,
Baatte Bytte og Seyr de finge.
De maa saa vel i Dannemarck.

28.

Albuinus vaar deris Konning gieff,
Hans Naffn er kiend saa vide:
Hand drog den Romerske Mact imod,
Han lærde dem ræt at stride.
De maa saa vel i Danmarck.

29.

Paphie den meget berømte Stad,
Belagde hand Tre Aar end mere:
Hand vand den Stad met stor umag,
Met andre Stæder flere.
De maa saa wel i Danmarck.

30.

For mande liste, for Suerd oc Pil,
Kunde hand sig vel foruare:
For Quinde Suig oc lønlig Had,
Falt hand i Dødsens Snare.
De maa saa wel i Danmarck.

31.

Rosemunda hed hans Dronning snild,
Hun kunde den Falskhed raade:
Hun loed sin Herre i Søffnen slaa,
Der vaar icke anden Raade.
De maa saa vel i Danmarck.

*) Maaskee en Trykfeil for udvalde.

32.

Siden togis til Konger igien,
Den ene effter den anden i sæde;
De Romere tyckis da være got,
Lade fare den lange Feide.
De maa saa vel i Danmarck.

33.

Saa giordis der den stadige Fred,
Som mand vel meente hin trygge;
Men Tiden lærde det anderledis,
Paa den vaar icke at bygge.
De maa saa vel i Danmarck.

34.

De Romere baare det met stor nag,
At see de fremmede Geste:
Thi fulde de dem saa offte i Land,
Oc Krigen met dem friste.
De maa saa vel i Danmarck.

35.

Der de icke selff aff egen Mact
Dem kunde i Orlog bestande:
De badis om Hielp aff Keyser Karl,
Hand kom aff fremmede Lande.
De maa saa wel i Danmarck.

36.

Naar mange Muff ere om en Kat.
Da nødis hand til at vige:
Saa gick det met vaare Longobarder,
For Sanden maa ieg det sige.
De maa saa vel i Danmarck.

37.

Saa lagdis da ned deris Kongeligt Naffn,
Landet monne de beholde:
Som de haffde i to Hundrede Aar,
Under deris Haand at volde.
De maa saa vel i Danmarck.

38.

Landet bærer Naffn paa denne Dag,
Oc saa til Verdsens Ende:
Den Danske Adel oc Ridderskaff,
Lader sig end nu der kiende.
De maa saa vel i Danmarck.

Langbeen Risers oc Vidrich Verlandssons Kamp.

Der er mange Viser oc Dict lagd om Konning Tiderich aff Bern paa atskillige Tungemaal. Saa haffue wi Danske oc haffd vore indfødde Kemper udi hans Ferd. Huorledis her om være kand met Historien, lader ieg huer sin Mening. Noget maa herom haffue værit. Thi Røgen (som man pleyer at sige) kommer gierne fra Brandene. Oc Herr Tiderich aff Bern, haffuer icke aleniste været vort Folck forvant met Sproget aleniste, men oc saa i andre maader, holden Kundskaff met dennem, oc de haffue været met hannem udi Krig oc Orlog, naar der gaffuis Aarsag der til. Thi vore gamle Forfædre haffuer giort mange Tog her ud aff Riget oc indfaldet udi andre Herrers oc Kongers Land, oc dennem tuingd under sig. Undertiden haffue vel Herrer oc Førster begerit deris Hielp imod deris Fiender, naar de kunde dennem selff icke bestaa, oc haffue der offuer indlagd stor Priff oc Seyr ved den Danske Mact.

33.

Vidrich reed oc Riser krøb,
Saa vit ind at de Stoffue:
De funde det Huff met røde Guld tagt,
Det skinde som brendende Lue.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

34.

Her er inde meget mere Guld,
End i dette Land kand være;
Du tag herfra den store Steen,
Du løfft aff Hengsel disse Dørre.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

35.

Det suared Vidrich Verlandsson,
Han frygtede for det gilde:
Det pleier ingen viss Kæmpe
Sin Styrcke paa Steene at spilde.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

36.

Det er i din mindste Kaanst,
Du kand din Hest vel vende;
Jeg vil giøre mere met Fingre to,
End du met begge dine Hende.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

37.

Saa tog hand den store Steen,
Hand løffte den paa sin Herde:
Fuld vel Vidrich Verlandsson,
Hand agtet hannem saa ond it Færd,
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

38.

Her er inde meget mere Guld,
End Femtan Konger formaa;
Før du Vidrich Verlandsson,
Du skalt her først indgaae,
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

39.

Det suared Vidrich Verlandsson,
Hand kiende saa vel hans Snid,
Du skalt selff her først indgaa,
Thi det er Kæmpe sæd,
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

40.

Det vaar Langbeen Riser,
Hand ind ad Dørren saa;
Vidrich hug met begge Hender,
Hand hug hannem Hoffuedit fra.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

41.

Saa tog hand det mande Blod,
Smurde sig oc sin Hest:
Saa reed hand til Kong Tidrich,
Sagde sig være skammelig lest.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer paa Konning Tidrich.

42.

Saa tog hand den døde Krop,
Oc reiste den til en Eeg:
Saa reed hand tilbage igien,
Sagde aff denne underlige Leeg.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

43.

Her holde i alle mine Staalbrødre gode,
Alt under denne grøne Lide:
Langbeen Riser haffuer mig slagen i Dag,
Det er min største quide.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

44.

Haffuer du faaet baade hug oc slag,
Aff Riser, da er det ilde:
Wi ville ride til Bern igien,
Oc ingen Mand her mere spilde.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

45.

Du vend dig Konning Tidrich,
Du vend dig snart met mig;
Alt det Guld som Riser haffde,
Det vil ieg vise dig.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer paa Konning Tidrich.

46.

Haffuer du slagen Riser i Dag,
Det spøries offuer Lande saa vide:
Den Kæmpe fødis icke i Verden til,
Du maa io vel met stride.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

47.

Det vaar Konning Tidrichs Mend,
Der de monne Riser see:
Saa lode de aff Stoffuen staa,
Man maatte vel aff dennem lee.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

48.

De meente Riser skulde for vist
Sine lange Beene effter dem strecke:
Ingen aff dem saa torde ham bie,
Oc ingen saa vilde hannem vecke.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

49.

Det vaar Vidrich Verlandsson,
Hand giorde der aff stor spee:
Hure skulde i hannem leffuendis bie,
I tør hannem icke døder see.
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

50.

Vidrich stødte paa Kroppen met skafft,
Saa Hoffuedit dreff i Marck:
Det maa ieg for sanden sige,
Riser vaar en Kæmpe saa sterck,
Der stander en Borg for Bern, oc der boer udi Konning Tidrich.

51.

Saa toge de hans meget røde Guld,
De bytte det der paa stand:
Vidrich hørde den beste part til,
Hand verffuet det met sin Haand.
Der stander en Borg for Bern, oc der
boer udi Konning Tidrich.

52.

Icke vaar hannem saa meget om Bytte,
Den Seyr laa hannem i Sinde:
At det kunde spøres til Danmarck,
Hand Langbeen Riser monne offuervinde.
Der stander en Borg for Bern, oc der
boer udi Konning Tidrich.

53.

Saa glade rede de til Bern igien,
Konning Tidrich glæddis allermest:
Tog hand til sig Vidrich Verlandsson,
Maatte følge hannem allernest.
Der stander en Borg for Bern, oc der
boer paa Konning Tidrich.

En Vise om de fornemiste gamle Kemper, oc om Siuard Snaren Suends Kamp met Herr Humble.

Denne er fast den ældste Kempe Vise, som aff Arilds tid her ind til haffuer værit megit brugt i Danmarck. Her indføris de fornemiste Kempers Naffn oc Skioldemercke, som ellers i andre Dict oc Viser mange steds berøris. Siuard Snaren Suend biuder disse Kemper til Kamp, oc Lodden falder paa unge Humble, som hand siden offuervinder, oc dog skencker hannem vunden Spil aff Haanden, som mand pleyer at sige. Hand skencker hannem Skimming sin Hest igien, som hand haffuer laant aff Vidrich Verlandsson, oc lader sig fange oc binde aff hannem met Vilie, men der hand seer Vidrich komme, da oprycker hand Egen, som hand stod bunden til, og gaar til sin Herris gaard etc. Humble holder ieg faare, at denne unge Kempe skal kaldes, oc icke Hummerlummer, thi Humble er et gammelt Danskt Naffn, som det sees aff Kong Dans Fader Humble, aff huilcken Humle Ore i Sieland ved Ringsted haffuer faaet sit Naffn. Vidrich som her oc anden steds neffnis met Verlandssøns Tilnaffn almindeligen, meene nogle at skulde kaldis Vidrich Villandsson, oc at hand skulde været fodt i det merckelige store Herrit udi Skaane, som endnu kaldis Villandsherrit, oc ligger begraffuit paa denne side Syllesborgs Ore ved Sisebech mølle som de store Stene staa til syne paa denne Dag.

Huad som stæderne Hald oc Brattingsborg er anrørendis, veed ieg icke om mand skal tage det Slot Hald der faare, at Herr Bugge siden haffuer forbedret oc stercket det met ny Bygning i sin tid. Bratingsborg holder mand faare, at skulde være det Slot, som ligger saa got som mit paa Samsø, ved Tranberg Kircke, der som mand end nu seer hine faare dybe trefolde Graffuer oc Volde met Mur, paa denne Dag. Nogle mene at Bratensborg skulde ligget udi Issus Sø, norden for Issus, der som mand end nu paa denne Dag kand see Grundvollen oc Murene, naar Vandet er klart, oc Adelueyen løber dertil, en stoer Fuld vey fra Skoffuen aff Vesten i Østen, som i fordom Dage haffuer værit tør, førend Slottet er ødelagd. Til disse ydermere Vidnisbyrd fører Villands Herrit en Hammer udi sit Signet til Herr. Vidrich Villandssøns Amindelse.

Huad her om kand være, lader ieg huer sin Mening. Sant oc vist er det, at der haffuer boet merckelig sterckt Folck baade paa Samsø oc de andre omliggendis Øer, som klarligen kand sees aff allehaande umbsærdige Fodspor end ocsaa aff de tuende Voldsteder, som tuende andre Slotte Vestborg oc Hiorteholm haffuer staaet oc været befestiget met Graffuer oc Volde, som end nu staa igien. Oc haffue Kemperne oc andre Orlogs Mend gierne boet paa saadanne Øer i gamle Dage, fordi de letteligen kunde opsette sig gode Befestninger, oc haffue her snar udflugt til Søen, at søge effter Roff oc Bytte, om foruerffuedis i Krig oc Orlog, oc mand leffuede der mest aff i gamle Dage.

Saa haffuer oc icke Skaane været foruden Kemper, som det mange stycker udvise oc med besynderligen her ved Syllesborg Ore, oc fremdelis udi Bleging oc omliggende Egn, der som hine store Klipper oc Kampestene findis met Runebogstaffuer paa etc. huorom paa en anden sted.

V.

1.

De vaare sin oc sussindstiue,
Der de droge ud fra Hald:
Oc der de komme til Bratingsborg,
Der sloge de deris Tield.
Det donner under Roff, de Danske Hoffmend der de udride.

2.

Kong Nilaus stander paa høyen Tinde,
Oc seer hand ud saa vide;
Hui monne de Kemper haffue deris Liff saa fal,
At dem lyster her at stride.
Det donner under Roff, de Danske Hoffmend der de udride.

3.

Hør du Siuard Snaren Suend,
Oc du haffuer vandket saa vide:
Du skalt friste disse Kempers Vaaben,
Oc til dem under Tielden ride.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

4.

Det vaar Siuard Snaren Suend,
Hand ind under Tielden treen:
I ere min Herre vel kommen,
I Danske Kongens Mend.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

5.

I lade det eder icke fortycke,
I tage det icke for spe:
Dysten saa ville wi sammen prøffue,
Eders Vaaben lade i mig see.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

6.

Der stander i det første Skiold
En Løwe vel saa bert;
Met Krunen aff det røde Guld,
Det er Kong Diderichs Merck.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

7.

Der skin i det andet Skiold
En Hammer oc en Tange:
Den fører Vidrich Verlandsson,
Han slaaer oc griber ingen til fange.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

8.

Der skinner i det tredie Skiold,
En Gam saa rød som Guld,
Den fører Hellede Hagen,
Han er en Kempe til fulde.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

9.

Der skinner i det fierde Skiold
En Ørn oc hand er rød:
Den fører hand Olger Danske,
Han hugger de Kemper til døde.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

10.

Der skinner i det femte Skiold,
Siddende Høg paa Hald:
Den fører Mester Hildebrand,
Hand vaffner met Kemper it fald.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

11.

Der skinner i det siete Skiold,
Linden den er grøn:
Den fører unge Herr Humble,
Dronning Ellnis eldste Søn.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

12.

Der stander i det siuende Skiold,
En skøn forgylden Spore:
Den fører hand Herr Hogen,
Fordi han vilde vildere vorde.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

13.

Der skinner i det ottende Skiold,
Tre Pile oc de ere huide:
Dem hører hand Vidrich Herr Stagesson,
Mand maa vel paa hannem lide.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

14.

Der stander i det niende Skiold
Ulffuen alt saa sterck:
Den fører hand unge Ulff van Jern,
Han bruger saa stort Hoffuerck.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

15.

Der stander i det tiende Skiold,
En Fædel oc en Bue:
Den fører hand Folquard Spillemand,
Hand vilde dricke oc icke soffue.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

16.

Der skinner i det elleffte Skiold,
En Lindorm end saa leed:
Den fører Orm unger svend,
Han frycter for ingen Mands Vrede.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

17.

Der kom frem det tolffte Skiold,
Der skinner paa brendende brand:
Den fører hand Brand van Vifferlin,
Gennem Herrers oc Førsters Land.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

18.

Der stander i det trettende Skiold
En Taffuel saa rød aff Guld:
Den fører Harald Gridske,
Han er en Stoldbroder huld.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

19.

Der stander i det fiortende Skiold
En Kappe oc en Kolffue:
Dem fører den Munck Broder Alsing,
Han kunde de Kemper stille.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

20.

Hand haffuer en stærre Kniff wed hans side,
Skalerne ere aff Bly:
Liden Kniff er icke uden elleffue Alne lang,
Som dingler ved hans side.
Det donner under Ross, de Danske Hoff-
mend der de udride.

21.

Der lagdis frem det femtende Skiold,
Der skinner tre dragne Suerd:
Dem fører Effemer Kongens Sønner,
I alle deris Herreferd.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

22.

Der bleff seet det sextende Skiold,
En Raffn met Vinger hine brune:
Den fører rigen Raadengaard,
Som vel kunde dicte oc rune.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

23.

Der skinner paa det syttende Skiold,
Hesten i saa huid:
Den førde Greffue Hr Guncelin,
Han beder slaa oc icke bide.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

24.

Der skinner i det attende Skiold,
Et Vildsuin oc en Mand;
Det fører den Greffue aff Biergelide,
Sit Suerd vel røre kand.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

25.

Der skinner i det nittende Skiold,
En Hund oc end saa rask:
Den fører Diesteen Kempe,
Han er en Vogehalff uden falsk.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

26.

Der skinner i det tiuende Skiold
En Rose iblant de Riff:
Huor her Normand kommer i Strid,
Der vinder hand stor Priff.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

27.

Der stander i det neste Skiold,
En Kedel er aff Kaaber:
Den fører Hr. Mogens Olgerssøn,
Hand vinder baade Slotte oc Borge.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

28.

Ind kom andet og tiuende Skiold,
Med Sundheds*) forgylte Mercke:
Det førde hand Herr. Asbiørn Milde,
Han lærer de Kempers Ryg at vercke.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

*) Vel en Trykfeil for Solens, som Udgaven fra 1812 ogsaa antager.

29.

Det vaar det tredie til tiuende Skiold,
En Arm udi en Lencke:
Den førte hand Aluer Lange,
Han plejer faar Kemper at slencke.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

30.

Der kom frem det sidste Skiold,
Det vaar en Falck saa huid:
Den fører Siuard Snaren Suend,
Fordi hand vilde altid stride.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

31.

Slig Kemper oc Mercke vaar her,
Huo kand dem alle fortelle;
Det vaar Siuard Snaren Suend,
Hand kunde icke lenger duelle.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

32.

Er her nogen af Kongens Mend,
Som Dysten lyster at ride:
Hand tøffue, oc icke for lenge.
Hand møde mig paa denne Hede.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

33.

Huilcken aff eder i Danske Hoffmend,
Som Dysten kand ride best:
Met hannem saa vil ieg ride i dag
Om begge vore gode Hest.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

34.

De Kemper kaste Terning paa Tafflebord,
De Terning rand saa vide:
Oc det falt ung Humble til,
Hand skulde met Siuard ride.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

35.

Herr Humble slog det Tafflebord sammen,
Hand lysted icke lenger at lege:
Det vil ieg for Sanden sige,
Hans Kinder bleffue saa blege.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

36.

Det vaar ungen Humble,
Hand gaar den Fruerstue omkring:
Saa gaar han i Hoyelofft
For Kong Vidrich ind.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

37.

Hør du Vidrich Verlandssøn,
Du est saa fri en Mand:
Du laane mig Skimming i dag,
Jeg setter dig der faare Pant.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

38.

Icke fanger du aff Stimming i dag,
Foruden du sætter got Pant:
Løffning Skow oc femten Borge,
De beste udi dit Land.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

39.

Otte Borge de rigeste i Biartings Land,
Dem sætter ieg dig til feste:
Der til min Syster den Lilie vaand,
Mig tyckis hun er det beste.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

40.

Siuard hand er en sterblind Suend,
Hand seer icke sit Glaffuen til ende:
Fanger hand Stimming nogen skade i dag,
Du bøder det icke met alle dine Frender.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

41.

Saa løber Spæret i Siuards Haand,
Som Kringlen ringler j Spore:
Du vogte dig unge Herr. Humble,
Du komme icke for den Daare.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

42.

Vaare nu alle disse Bierge aff Guld,
Oc alt dette Land vaar Min:
Det vilde ieg icke haffue for Stimming i dag,
Jeg tacker Gud hand er min.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

43.

Saa satte han sig paa Stimmings Bag,
Saa gladelig monne hand ride:
Stimming tycktes det underligt at være,
At hannem stod Spore i side.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

44.

Det skinner paa Humbles forgylte Skiold,
Som Solen om Midsommers tide:
Herre Gud naade mig fattige Suend,
Skal ieg her holde oc bie.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

45.

Det første Red de sammen red,
De Hellede vaare baade saa stercke:
Sønder gick Humbles Sabel ring
Hans Skiold saa langt i Marck.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

46.

Mig tyckes du est en faur unger Suend,
Din Hest kan du vel ride:
Stat du aff oc giorde din Hest,
It stod vil ieg dig bie.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

47.

Det andet Red de sammen red,
De vaare de Kemper baade:
Da brast begge deris Sable i tho,
Oc Humble for Sadel bue.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

48.

Nu haffuer ieg dig fra Hesten stut,
Nu haffuer ieg vundet din Hest:
Siig mig gode unger Humble,
Hueden du kommen est.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

49.

Nu haffuer ieg vundet aff dig Pri ,
Oc Skimming hand er min:
Sig mig ungen ysle Suend
Aff Slect oc Afkom din.
Det donner under Roff, de danske Hoff-
mend der de udride.

50.

Kong Abelon er min Fader,
En Konge offuer Bierting Land:
Dronning Elline er min Moder,
Det siger ieg dig for sand.
Det donner under Roff, de danske Hoff-
mend der de udride.

51.

Dronning Elline er min Moder,
En Dronning gieff oc fin:
Konning Abelon Haarde staal,
Saazkaldis Fader min.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

52.

Selff da heder ieg unge Herr Humble,
En Kempe offuer Biertings Land;
Af Kempe Slect saa vjt berømt,
Som nogen Mand reyse kand.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

53.

Er Konning Abelon din Fader kier,
Da est du min Frende,
Da giffuer ieg dig din Hest igien,
Jeg dig icke førre kiende.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

54.

Er Dronning Elline din Moder bold,
Hun er min fuld gode Ven:
Saa tage du nu Skimming igien,
Du est min Systersøn.
Det donner under Roff, de danske Hoff-
mend der de udride.

55.

Tage nu begge Skiolde remmer,
Du binde mig til denne Eeg:
Oc rid saa til KongLiderich,
Du sig du vandst den Leg.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

56.
Jnd kom ungeste Humble,
Vaar klæd i Kiortel grøn:
Nu haffuer ieg vundit min Hest igien,
Oc bunden den skiellige Suend.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

57.
Jnd kom Humble i Støffle oc Spor,
Hand kaste sit Suerd paa Bord:
Siuard staar i Skoffuen bunden,
Hand taler icke end it Ord.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

58.
Jeg haffuer værit mig i den Lund,
Oc fanget den Kempe god:
Tog ieg Siuard Snaren Suend,
Bant hannem ved Ege rod.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

59.
Hør du unge Herr Humble,
Oc du farer alt med tant:
Det vaar alt med Vilie gjort,
Om du Siuard bandst,
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

60.
Det var Vidrich Verlandsſøn,
Oc hand vilde alting vide:
Jeg rider mig i Rosens Lund,
Oc seer hure Siuard monne lide.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

61.
Vidrich taler til sin Dreng,
Legge Sadel paa Ganger graa:
Jeg vil mig i Marken udride,

Oc see hure Siuard maa.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

62.
Siuard hand stander udi Lunden,
Oc seer hand Vidrich ride:
Finder mig Vidrich bunden her,
Han hugger mig Reffbeen fra side.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

63.
Frem da lacked Vidrich Verlandsſøn,
Skimming monne under ham stride;
Siuard rycker op Egen met Roed,
Han torde hannem icke bide.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend der de udride.

64.
Dronningen staaer i høyelofft,
Oc seer hun ud saa vide:
Hissid kommer Siuard Snaren Suend,
Met Egen ved sin side.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend mod hannem udride.

65.
Kongen stander ved Borgeled,
Udi sin Brynie saa ny:
Hissid kommer Siuard Snaren Svend,
Hand fører os Sommer i by.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend mod hannem udride.

66.
Der gaar Dantz paa Brattingsborg,
Der dantzer de stercke Heldte:
Der dantzer Siuard den sterblind Suend,
Met Egen under sit Belte.
Det donner under Roff, de Danske Hoff-
mend de sammen udride.

Om Greffue Guncelin, huorledis hand slog Tilenentin ihiel

…c offueruant Hr. Jffuer Blaa, oc fick hans Syster Salenta, oc giorde siden it merckeligt Kempe Bryllup …et hende.

VI.

1.
Det vaar Greffue Herr. Guncelin,
Hand taler til Moder sin:
Jeg vil ride mig op paa Land,
Oc friske Mandom min.
…el op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

2.
Wilt Du ride dig op paa Land,
Oc siger du mig saa:
Da skal ieg giffue dig Fole god,
Som mand kalder karl hin graa.
…el op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

3.
Da skal ieg giffue dig Hest saa god,
Som mand kalder Karl hin graa:
Aldrig tør du spende Spor om Foed,
Ey heller drage Hielm paa.
…el op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

4.
Jngen Kempe tør du støde,
Oc ingen redis fra:
Førend du møder den Kempe,
Som mand kalder Jffuer Blaa.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

5.
Det vaar Greffue Herr. Guncelin,
Han rider under grønen Lide:
Der møder hannem liden Tiluentin,
Hand bad hannem holde oc bide.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

6.
Vel mødt unqen Tiluentin,
Oc huor laa du i Nat:
Jeg laa mig paa Bratensborg,
Mand hugger der Jld aff Hat.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

7.

Det vaar Greffue Guncelin,
Hand blickit under Hielm hin røde:
Som mend ved liden Tiluentin,
Du taler din egen Død.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

8.

Det vaar Greffue Herr Guncelin,
Hand fit Suerd uddrog:
Det vaar liden Tiluentin,
Hand i stycke hug.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

9.

Saa red hand til Bratensborg,
Han stødte paa Port met staff:
Er her nogen Kempe ind,
Som fecte tør aff mact.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

10.

Det vaar Herr Iffuer Blaa,
Hand vende sig i Vester:
Hielp nu Ulf oc Asmer Grib,
Jeg hører Kempe røst.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

11.

Det vaar Herr Iffuer Blaa,
Hand saa sig ud i Øster:
Hielp mig Othin du kand best,
Jeg hører Herr Guncelins røst.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

12.

Det vaar Greffue Herr Guncelin,
Kaste Hielm offuer huiden Hals:
Det da hørde hans Moder kiær,
Offuer trende tylte Land vel.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

13.

Den Frue hun vogner om Midie nat,
Oc taler hun til sin Herre:
Raade nu den øfferste Gud,
Alt for vor Søn hans Ferd,
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

14.

Det første Red de sammen red,
De Hellede vaare baade saa stercke:
Stack hand Herr Iffuer Blaa,
Hand dreff saa langt i Marck.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

15.

Hør du Greffue Herr Guncelin,
Oc vilt du lade mig leffue:
Jeg haffuer mig en Festemø,
Oc den vil ieg dig giffue.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

16.

Icke vil ieg din Fæstemø,
I Ectestaff vil ieg leffue:
Giff mig Salenta Syster din,
Met hende lader ieg mig nøye.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

17.

Saa redde de til Bryllup,
Som de kunde allermest:
De bade der til de Kemper,
Som de kunde allerflest.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

18.

De bade Vidrich Verlandßøn,
Sterck Tidrich ud aff Bern:
De bade der Holger Danske,
For hand vilde stride saa gerne.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

19.

De bade Siuard Snaren Suend,
Hand skulde for Bruden ride:
Saa kom Langbeen Ridske,
Hand skulde hoss Brudgommen side;
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

20.

De bade ind Mester Hildebrand,
Hand bar for Bruden Bluff:
Oc hannem fulde de Kemper Tolff,
De dricke oc giorde got Ruff.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

21.

Ind kom Folquard Spillemand,
Hannem maatte de Kemper lide:
Ind kom Kong Sigfred Horn,
Sig selff til angist oc quide.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

22.

Det vaar stolten Fru Grimild,
Oc hun skulde Bruden rede:
De lode hendis Fødder met iern beslaa,
Hendis Fingre met Staal omsmede.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

23.

Der kom frem Fru Gunde Hette,
Hun bode for norden Field:
Hun drack oc hun danßet,
Oc haffde saa god et Seld.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

24.

Der kom ind Fru Brynial,
Hun skar for Bruden Mad:
Hende fulde siu smaa Terner,
Iblant de Kemper de saade*).
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

25.

De fulde Bruden udi Kammeret ind,
At æde der Frokaast:
Hun aad der op fire Tønder Grød,
De smagte hende allerbest.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

26.

Vel fertan Oxe kroppe tog hun der til,
Oc atten Svine stycke;
Siu tønder Øll drack hun dertil,
Føren hun tog til at hicke.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hed

*) sadde, Syv.

27.
Saa fulde de Bruden til Salen hen,
Da trubet saa fast hendes Skind:
De hugge vel femten Alne af Mur,
Føren de kunde trenge hende ind.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

28.
De ledde Bruden til Brude benck,
Saa sagt de sette hende ned:
Bencken vaar af Marmersteen,
Den reffnet i Jorden ved.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

29.
De lagde for hende den beste Mad,
Hun aad oc drack icke minde:
Femten Øren oc ti fæde Suin,
Det tæret den Mare quinde.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

30.
Det da gaff den Brudgom agt,
Han haget*) det icke vel:
Aldrig saa ieg saa unger en Brud,
Der giorde i Fadet bedre Skiel.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

31.
Op da sprunge de Kemper,
Oc sammen der de ryckte:
Huad heller wille wi kaste met stang,
Eller oc ridderligen fecte.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

*) Vel en Trykfeil for huget, huet.

32.
De Kemper begynte Kredsen at striffue,
Alt paa den grøne Marck:
Det giorde de den unge Brud til ære,
Loed see der stort Hoffuerck.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

33.
Den unge Brud sprang fra Brude benck,
Hun haffde to Hender sloffue:
Til hende sprang Langbeen Ridsle,
God Euentyr monne de prøffue.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

34.
Der dantzede Bord oc der dantzede Benck,
Oc Ilden fløy aff Hat:
Ud da løbe de Kemper gode,
Oc hielp nu Moder Skrat.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

35.
Da begyntis en stercker Rey,
Fra Ribe oc ind til Slie:
Den mindste Kempe i Dantzen vaar,
Vaar Femten Alne under Knæ.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

36.
Den mindste Kempe i Dantzen vaar,
Vaar lille Mimmering Tand:
Hand vaar i denne hedenske Flock,
Den eniste Christen Mand.
Vel op førre dag, wi komme vel offuer den Hede.

Tre Viser om Fru Grimild oc hendis Brødre.

Her efterfølger Tre Viser om Heldt Hogen oc Frue Grimild, Om huilcke Sachso Grammaticus scriffuer udi sin 13. Bog, udi S. Knuds Hertugis oc Martyris Historie. Huor aff er letteligen at mercke, at denne Dict er meget gammel. Men huad som Grimilds oc hendis Herkomstis Historie er anrørendis vil det falde for langt den her at bescriffue, oc kommer dog frem paa en anden oc beleiligere tid oc sted. Hendes Fader vaar Nøgling, som oc kaldtis Niding oc bode paa den Ø, imellem Kiøbenhaffn oc Kruneborg, som kaldis Huen, aff Jomfrue Huenild, met huilcken Heldt Hogen afflede sin Søn Rancke. Paa denne Ø kand man end nu see Voldstede, Graffuer og Grunduaal, som i fordom tid haffue standen disse fire Slotte, Nørborg, Sønderborg, Carlshøy oc Hammer. Her bode Frue Grimild, som haffde først til ecte Hrr Sigfred Horn, som videligen omtalis udi Heldenbog. Men til sin anden gifft, indbød hun begge sine Brødre Herr Hogen oc Herr Folquard, oc lod dem begge dræbe som Visen indeholder. Dog den suenske Chrønicke holder noget anderledis, oc siger at der Folquard haffde slaget Fru Grimilds Kemper ihiel, som hun haffde udsæt paa hannem paa Carlshøye Slot, da sagde hun til hannem, at hans Broder vaar slagen paa Nørborg aff de andre Kemper. Oc der ved harmedis hand saa saare, at hand drack it Horn fult aff de dødis Blod oc døde saa hoss de andre Kemper. Saa drog hun oc saa hen til Nørborg oc da hun formerckte, at Helt Hogen haffde faaet offuerhaand offuer Nørborgs Kemper, da giorde hun Pact met hannem, at der som hendes Kemper slog hannem først en gang til Jorden, da skulde hand icke mere staa op, men verie sig som han kunde best. Der met gick den listige Quinde til, oc lod strø Erter paa vaade Hude, udi Porten, oc der grebe tre Kemper til lige Helt Hogen an, oc sloge hannem paa Knæerne, oc fick der sit Banesaar, slog dog tilforn Kemperne ihiel, oc afflede paa Sønderborg met Jomfru Huenild, effter Grimilds samtycke, en Søn paa det, det mectige oc edele Kempe Slect, skulde icke aldelis undergaa. Denne Helt Hogens Søn, ved naffn Rancke, heffnde sin Faders oc Farbroders Død paa Grimild sin Farsøster, Huilcken hand udførde til Hammershoy, at vise hende Nidings Skat, som hans Fader haffde efterlat hannem Nøgelen til. Thi der hand vaar kommen i Bierget met hende, da løb hand selff ud oc lucte Dorren for hende, Saa bleff hun der fidendis oc døde af Hunger.

13.
Jeg kommer aldrig i den Stad,
Jeg lider io for hende nød:
Jeg fører dig icke offuer i Dag,
Fru Grimild mig det forbød.

14.
Helled Hogen bleff saa vred,
Alt baade i Hu oc mod:
Hand hug den Fergemand Hoffuedit fra,
Saa vijt da stanck hans Blod.

15.
Saa kaste hand det blodige Hoffuit
Mit udi Øre sund:
Saa kaste hand Kroppen effter,
Hand bad dem findis ved Bund.

16.
Her Gynther oc her Gerleff,
De styret det Skib fra Land:
Der de komme til midie Sund,
Da reiste dem Veyrit til Haan.

17.
Sønder da ginge de Arher,
Udi Folquar Spillemands Haand:
Helled Hogen styrde met sit Skiold,
Det Skib met nød til Land.

18.
Der kaste de deris Ancker,
Alt paa den hvide Sand:
Det vaar Helled Hogen,
Hand træn der først paa Land.

19.
De andre tøffuede icke ret lenge,
Men huer som hand kunde best:
Rystede sig mandelig,
Oc Folquar Spillemand mest.

20.
Ude da stander den Kurer,
Hand trampler paa de Tinde:
Her er kommen paa vort Land
Tho saa stolte Ædelinge.

21.
Her er kommen paa vort Land,
Kemper oc saa modige Mend:
De ere klædde i Jern,
Deris Heste komme springend frem.

22.
Den ene hand fører en Høg,
Der skinner Guld i hans Skiold:
Den andeu fører en Fædel,
En Hertugis Søn saa bold.

23.
Ud da staar Frue Grimild,
Hun kunde vel føye sine Ord:
Hand fører ingen Fædel,
Eller tiener for Herre Bord.

24.
De ere to friske Hellede,
Tho ædle Hertugs Børn:
De ere icke ukiende,
Wi ere tre sydskind baarn.

25.
Det vaar Greffue-Herr Guncelin,
Hand taler til sine Mend:
Her kommer Helled Hogen i dag,
Wi holde met hannem en Rend.

26.
Wi ville fegte met dem i dag,
Oc sla dem alle til døde;
Saa maa wi volde hans grøne Skrin,
Der til det Guld saa rød.

27.
Frue Grimild gaar sine Brødre imod,
Stor Falsk vaar der for haande;
I være vel kommen
Foruden Helled Hogen allene.

28.
Det da melte Helled Hogen,
For inden ved den Dør;
Det vil ieg met eder voge,
Om i io ellers tør.

29.
Ud da ginge de Suerde,
Saa saare fast de sprunge;
Alle lide dem haardeligen ilde,
Den gammel saa vel som den unge.

30.
Sønder gick det gode Suerd,
I Folquard Spillemands Haand;
Hand saae sig offuer den Dør,
Hand ramte en stor Staalstang.

31.
Hand slog i det første Slag,
Vel siu saa raske Hoffmend:
In Nomine Domine sagde hand,
Nu bliffuer min Fædel kiend.

32.
Nu gaar min Fædel,
I danße oc springe omkring:
Mig suedis aff stort Arbeyd,
Forinden miu Brynie Ring.

33.
Det vaar Herr Kong Guncelin,
Hand traad til Grimild frem:
Hielp nu mod disse Hellede haarde,
Eller stillie oss aff met dem.

34.
I sla nu alle mine gode Mend,
Som ieg giffuer Brød:
I lade io icke aff,
Før Folquard ligger død.

35.
Hør du Syster Grimild,
Mig huggis saa dybe Vunder:
Du vaarst mig aldrig tro eller god,
Som ieg det nu befinder.

36.
Jeg haffuer nu vaaget
I Dage oc Netter siu:
Jeg haffuer vist mine Vane,
Forend ieg mister mit Liff.

37.
ıre Suerd er borte
›e Jernſtang i tho:
Sorrig vilde ieg forglemme,
ieg Berie faa.

38.
arede unge Obbe Jern,
ſtoed hannem alt ſaa nær:
aner dig mit gode Suerd,
3roder haffde ſaa kiær.

39.
›ckis du eſt en Helled from,
: til meget ſterck:
Det kand ieg foruden falſt,
Alt paa din Fædelbue mercke.

40.
Jeg tacker dig unge Obbe Jern,
Du eſt en Kempe ſaa Rig;
Jeg oc alle mine Brødre,
Tiene dig igien uden ſuig.

41.
Saa hug hand Folquard,
Det hørdis ſaa høyt udi Sky;
Helder vilde hand mandelig døe,
End ſkammelig rømme oc fly.

En Viſe om Meſter Hildebrand.

ıder ſig anſee, at denne Meſter Hildebrand haffuer værit met udi mange Kempefærd, oc fra Aar, vandret alle vegne omkring, oc vil nu paa ſin Alderdoms dage, drage hiem igien til ſit :ige, oc ſee huorledis der ſtaar til. Oc ſom hand kommer nu did, møder hannem paa Veyen Søn, Herr — Allebrand, ſom Frue Judtc haffuer fød det ſamme Aar, at Meſter Hildebrand ra hende. Her begyndis en haard Kamp imellem Faderen oc Sønnen, oc effter at de haffde : andre huad de føre i deris Skiolde, maa Sønnen giffue ſig, oc bliffuer ſaa kiend aff Fade- ›rt Glædſkaff paa det ſidſte.
›ff er at mercke at denne Stad Bern, ſom her oc andre ſteder neffnis i de gamle Viſer, ſkal naffn aff den Galliſke Hoffuitsmand ſom kaldtis Brenno eller kand ſke Biørn paa vort danſke .eff neffnd i fordom dage Brenona eller Bernona ſom Juſtinus ſcriffuer. Her effter haffuer t hende Verona paa Latinſke ſprog, ſom mand det finder i alle Latinſke Bøger. Den ſtgis her Greken Land, maa vel ſkee aff denne Orſage, at de ſom der haffue holden Huff, haffue brugt n Grekiſke ſprog, oc værit de Grækiſke Keyſere aff Oſterleden undergiffne, ſom det ocſaa vel iſee aff deris Hiſtorier, beſynderligen udi Keyſer Leonis, Zenonis oc Juſtini etc. tid. Der Kong t ſine Gotther oc Gyndinger oc ſiden de Longobarder oc andre Danſke Mend haffue holden ıge By for deris Hoffuitſtad. Saa at mand haffuer ſeet mere til Offuerøffrigheden oc ſproget ar gengs, end til Landet i ſig ſelff. Thi at Grekiſke Tungemaal oc Folck haffue aff Arilds meget myndige i Italien, ſom det giffuer den deel aff Landet til kiende, ſom kaldis ma.
at Hildebrand kaldis icke Hertug eller Førſte, men Meſter, er at acte at Meſter naffn gaffues ıg, gamle oc ypperlige forfarne Førſter, Hoffdinger oc kloge Mend. Som det end nu en deel : udi Franckerige oc Holland paa denne Dag.

X.

1.
nig aff Landet ride,
: Meſter Hildebrand,
g den Vey vil viſe
udi Grekeland.
mig ukyndig vorden,
nangen god dag:
tredue Aare,
:e ieg icke ſaa.

2.
›ig til Bern udride,
›e Hertug Abelon:
er paa den Hede,
:r ſnild oc ung.
er paa den Marck
: Herr Allebrand;
›aar end ſelff tolffte,
nmer du icke frem.

3.
Ja render hand til mig Allebrand,
Alt met et frit Mod:
Jeg ſkal hugge paa hans forgylte Skiold,
Det hand ſkal ſtrømme i Blod,
Jeg ſkal hugge paa hans Brynie
Alt met it ſtermer Slag;
At hand ſkal haffue ſin Moder at klage,
Det baade Aar oc Dag.

4.
Det ſkalt du for ingen deel giøre,
Det ſuarede Herr Tiderich af Bern:
Alt for hin unge Herr Allebrand
Haffuer mig i ſit Hierte ſaa kiær,
Du ſkalt hannem venlig atſpøre,
For gode Villie min:
At hand uhindret dig lader ride,
Igiennem Værne Landen ſin.

5.

Saa stide hand paa sin gode Hest,
Hand reed ad Bernes Marck:
Der kom hand i Arbeyde mest
Alt met en Ridder sterck.
Det vaar den unge Herr Allebrand,
Hand til hannem rende:
Oc hør du det din gamle Mand,
Huo haffuer dig til min Faders Land send.

6.

Du fører dit Harnsk saa reent oc klart
Som du vaarst en Konge Søn:
Det vil ieg fra dig tage,
Der til din Hest vel skøn.
Du maatte vel hieme bleffuet
Oc giort mig ingen umage.
Oc da begynte den gamle at lee,
Oc til den unge hand sagde.

7.

Oc skulde ieg hieme bleffuet,
Oc giort dig ingen umag:
Jeg er vont at ride,
Saa vel om Nat som Dag.
At ride oc met Kemper fecte
Det haffuer uu været min Sed:
Det siger ieg dig du unge Mand,
Derfaare graaer mig mit Skeg.

8.

Dit Skeg wil ieg aff dig riffue,
Alt met min høyre Haand:
Det dine Kinder skal strømme
J Blod, alt paa din gamle Mand.
Dit Harnsk oc din forgylte Hielm,
Det skalt du mig opgiffue:
Oc du skalt være min Fange i Dag,
Vilt du beholde dit Liff.

9.

Mit Harnisk oc min forgylte Hielm,
Vil ieg ey afflegge:
Jeg troer vel Christ aff Himmerig,
Jeg vil mig for dig verge.
De stode begge aff deris Heste,
De toge til de skarpe Suerd:
Oc saa begyndte de at fecte,
Det beste de havde lærd.

10.

Det da vaar hin unge Herr Allebrand,
Hand kom saa vel i Lag:
Hand hug den gamle Hildebrand,
Alt met it stermer slag.
Saa sprang hand til bage igien,
Vel sin Faffne vjt:
Det siger ieg dig du unger Mand,
Det Slag haffuer dig en Quinde lært.

11.

Skulde ieg det aff Quinder lære,
Det vaare mig stoer Skam:
Jeg haffuer baade Ridder oc Suenne,
Udi min Faders Land.
Jeg haffuer baade Ridder oc Greffuer,
Udi min Faders Gaard:
Oc huad ieg icke haffuer lært,
Det lærer ieg end nu.

12.

Huo sig paa gammel Keel skurer,
Hand fanger gerne smitte:
Det siger ieg dig, du unger Mand,
Saa skeer dig i dag paa mig.
Hand greb hannem mit udi sin Midie,
Alt som hand smalist vaar:
Hand slog hannem tilbage,
Udi det grøne Græff.

13.

Det vaar den gamle Hildebrand,
Hand slog til hannem igien:
Hand slog hannem tilbage,
Hand falt til Jorden ned.
Du skrifft for mig du Ulffue unge,
Din Skrifftefader vil ieg hede:
Oc est du end en Ulffue unge,
Aff mig skalt du icke æde.

14.

Du siger mig fast aff de Ulffue,
De løbe udi den Skoff:
Jeg er fød aff Adel god,
Min Fader mig aldrig saae.
Min Moder heder Fru Judte,
En uduold Hertugind:
Oc saa vaar Hildebrand den gamle,
Aller kiæriste Fader min.

15.

Heder din Moder Fru Judte,
En uduold Hertugind;
Da er ieg Hildebrand den gamle,
Aller kiæriste Fader din.
Hand løste aff sin gyldene Hielm,
Hand kyste hannem for sin Mund:
O Gud skee Loff oc Ære,
Wi ere baade karsk oc sund.

16.

Fader, allerkiæriste Fader min,
Det Saar som ieg eder gaff:
Det vilde ieg meget helder
Udi mit Hoffuit hafft.
Oc tie nu min allerkiæriste Son,
Det Saar er gaat at raade:
Men Gud skee euig Ære,
Der oss tilsammen førd baade.

17.

Det Slag det varet fra Middags Stund,
Oc ind til Afftens tid:
Opstod hin unge Herr Allebrand,
Hand hiem til Bærn red.
Hand førde paa sin gyllene Hielm
En Krands aff røde Guld:
Saa førde hand ved sin høyre Side,
Hildebrand sin Fader huld.

18.

Hand ledde hannem ind udi den Sal,
Han sætte hannem øffuerst til Bord:
Hand gaff hannem baade Øll oc Mad;
Det vaar hans Moder imod.
Son, min allerkiæriste Son,
Jeg havde det icke troed,
At du skulde sette en fangen Mand,
Allerøffuerst ved mit Bord.

19.

...jen Mand, som her sider,
...s brede Bord:
...n til mig paa den Hede,
... mig neder til Jord.
...illerkiæreste Moder min,
...ge skal her være;
...hildebrand den gamle,
... min Fader kiær.

20.

Det da vaar Fru Judte lille,
Hun bleff glad i Hiertet der ved
Hun tog it Glas oc skenckte udi,
Hun drack hannem selffuer til.
Hand haffde it styck aff en Guldring,
Det holt hand for sin Mund,
Det lod hand i Glasset ned siuncke,
For Fru Judte i samme Stund.

Ulf van Jern.

...er oc saa en meget gammel Kempe Vise, om Ulf van Jern eller van Bern: Huorledis han ...n Herris oc Kongis Kongens aff Danmarck Hielp oc Bistand, til at heffne sin Faders Død ...n af Brattens Vendel. Maa vel skee haffuer værit en Herre oc Første offuer Vendelboerne, ... boet icke aleneste her i Riget i Vendsyssel, men ocsaa udi Fyn oc andenstedes omliggende ... Denne Kong taber Slactningen oc bliffuer selff slagen udi Kamp af Vidrich Verlandsøn. Er ...Vidrichs erlig oprigtighed her udi, at hand vil icke falde sin Fiende udi Landet førend hand ...tuaris. Som det oc end nu holdis iblant vor Danske Ridderskaff paa denne Dag, at ingen ...anden, uden hand louligen ved andre Riddermends mend eller Feide Breff det tilforn forkynder. ...nne Vise findes twende slaus Omqvedning, som mand kalder, Huilcke wi begge sætte til huer ...ar.

XI.

1.

...aar ungen Ulf van Jern,
...ganger for Kongen at stande;
...i laane mig aff eders Mend,
...Faders Død at heffne.
...den Suend, som fangen ligger paa Heden.*)

2.

...il laane dig aff mine Mend,
...lff vil ieg dig følge:
... du Vidrich Verlandsøn,
...fremmer du din Villie.
... den Suend, som fangen ligger paa Heden.

3.

...il laane dig aff mine Kemper,
...ldst ud aff de beste:
...h oc stercke Tiderich,
...unde vel Kemper friste.
... den Suend, som fangen ligger paa Heden.

4.

...e tho Helde stercke oc bolde,
... Striffen haffue vunden førre:
...edis for dem i alle Land,
...deris Navn monne høre.
... den Suend, som fangen ligger paa Heden.

5.

...om Danner Konning,
... skinde som brendende Lue:
...aff eder i danne Suende,
...ølge min Frende til Hoffue.
... den Suend, som fangen ligger paa Heden.

6.

...en ganger paa Gulffuet frem,
...Sølffkar i huiden Hende:
...ke af mine gode Hoffmend
...olge aff Land min Frende.
... den Suend, der fangen ligger paa Heden.

7.

Alle da støde de Hette for Mund,
Oc ingen torde Kongen suare:
Foruden Vidrich Verlandsøn,
Han giorde deraff en vare.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

8.

Det vaar Vidrich Verlandsøn,
Hand giorde der aff en Gammen:
Det vaar som wi drucke Miød aff Skaale,
Kunde wi ellers komme sammen.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

9.

Tidrich bleff saa fyrig udi Sind,
Hand iffredes ved det Ord:
Han hug Hoffuedet fra Kemper tho,
Kaste dem for Kongens Foed.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

10.

Det suared Vidrich Verlandsøn,
Hand tænckte paa Heder oc Ære:
Skicke wi frem vort Sendebud,
Wi komme udstolne der.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

11.

Det var ungen Hammer hin graa,
Oc hand løber østen aff By;
Huert det Mennisse hannem saa,
De felde baade lød oc liud.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

12.

Det var ungen Hammer hin graa,
Oc hannem skinde Guld paa Bryste:
Oc der kunde huercken Høg eller Hund
Følge den Suend til geste.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

*) Men hand bærer Guld oc Rumor paa sin Haand.

13.

Hannem stinde Perle paa Bryst,
Huer mand undrede derved:
Ingen Fuel vaar under Solen saa snar,
Der hannem kunde følge til Bed.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

14.

Ind kom ungen Hammer hin graa,
Oc steddis hand for Bord:
Hand vaar snild i Tunge,
Hand kunde vel føye sine Ord.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

15.

Hel sider i Kongen af Brattens Vendel,
De andre vil ieg icke neffne;
I Morgen kommer Ulf van Jern,
Hand vil sin Faders Død heffne.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

16.

Langt helder maatte hand hiemme være,
Oc vogte det Fæ under Lide,
End hand tør sende mig saadant Bud,
I morgen met mig at stride.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

17.

Bedre vaar det hannem hiemme at være,
Oc krybe en Orm under Hald;
End hand skulde yppe den hadings Kiff,
Der som hans Fader fald.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

18.

Bedre vaar hannem hiemme at tøffue,
Oc krybe under Torne saa strinde;
Hans Fader stoed mig ey Hug uden Et,
Han staaer mig selv halv minde.
Det klager den Svend, som fangen ligger paa Heden.

19.

Hør i Konge af Blide Vendel,
I holde Tand for Tunge:
Op da vorer den unge Racke,
Met huasse Tender i Munde.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

20.

Der er ingen Kemper i Verden til,
Derfaare ieg redis tør;
Foruden Vidrich Verlandßøn,
Oc hand er icke der.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

21.

Der til suared det Sendebud,
Det Ord giorde hannem stor vande:
Det er Vidrich Verlandßøn,
Som Striden skal faarestande.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

22.

Det vaar en af Kongens Kemper,
Hand suared, ieg vel veed:
Huo hand er Vidrich Verlandßøn,
Hans Fader vaar en Smed.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

23.

Jeg vaar en Smed paa Doffre Field,
Som Kemper de drucke inde:
Vidrich dreff der daare Spil,
Det gangis mig aldrig aff Sinde.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Hed

24.

Femten Kemper slog hand til Jord,
Hand agted det for en Leeg:
Jeg stoed saa nær, jeg saa der paa,
Mine Kinder giordis mig bleg.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Hed

25.

Hør du goden Hammer graa,
Saa gierne beder ieg dig:
Veedst du noget om Vidrich Verlandßøn,
Du dølie det icke for mig.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Hed

26.

Laa end Vidrich i Høyelofft siug,
Oc kunde sin Hest ey ride:
Dog singe i vel de danne Suenne,
Eder skulle i Marcken bide.
Det klager den Suend, der fangen ligger paa Hed

27.

Det suared Kongen af Blide Vendel,
Han suarede som en Mand:
Jeg møder i Morgen i Høffdings Storm,
Om Hesten mig bære kand.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Hel

28.

Opstod en aff Kongens Kemper,
Oc saa tog hand paa:
Vidrich er en Kulbrenders Søn,
Wi wille ham vel bestaa.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Hel

29.

Det fortrød hannem Hammer graa,
Hand vredis ved det Ord:
Saa slog hand den Kempe,
Han falt der død til Jord.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Hel

30.

Det melte Kongen af Brattens Vendel,
Han bleff saa vred i Moed:
Hui slogst du min gieffuiste Kempe
Til døde for min Foed.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Hel

31.

Dertil suared Hammer hin graa,
Jeg dølier det icke for dig:
End nu kunde ieg det aldrig lide,
At nogen spotter Vidrich eller mig.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Hel

32.

Det vaar ungen Hammer hin graa,
Oc hand begynte at bicke:
Hører i Kongen aff Brattens Vendel,
Giffuer mig noget at dricke.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Hel

33.

De baare ind attan Lester Øll,
Dem drack hand i en Dricke:
Hand slog de tønder for Kongens Foed,
Oc ginge i hundrede stycke.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

34.

Bort løb ungen Hammer hin graa,
Hand steddis for Vidrich hin Fromme:
I hvedse eders Spiud, i skarpe eders Suerd,
I Morgen vil Kongen komme.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

35.

De rede all den mørcke Nat,
Alt offuer den sorte Hede;
Der skinde Lius som det vaar Dag,
Alt udaff Vaaben deris.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

36.

De rede frem for Bierting,
Igiennem Biertings Myre:
Siu hundrede vaar dee Kemper stercke,
Baare leste i Brynie dyre.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

37.

De rede frem for Bierting,
De rede igiennem Biertings By;
Der sloge de deris Folck i ring,
Giorde Vidrich til Høffuitzmand paa ny.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

38.

Paa Biertings Hede sloge de deris Fane,
En Løwe saae man der i sliffue:
Der vaar saa mangen uskyldig Mand,
Som der maatte miste sit Liff.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

39.

De hugge met Suerd, de skøde met Bue,
Oc huer som meest kunde volde:
Ud saa gick den røde Sued,
Oc Ilden aff deris Skiolde.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

40.

Det vaar Kongen af Biertings Vendel,
Gennem gyldene Hielm hand saae:
Huem er fremerst i Hoben i Dag,
Mit Folck saa ilde monne gaa.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

41.

Der til suarede den liden Smaadreng,
Der Kongen reed allernest:
Det er Vidrich Verlandsson,
Sidder paa sin stærcke Hest.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

42.

Det suarede en aff Kongens Kemper,
Thi hand vel Vidrich kiende:
Det er Vidrich Verlandssøn,
Hand rører Mimmering i Hende.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

43.

Dertil suarede Kongen igien,
Hand saae gennem Hielmen hin trange;
Jeg strider ilde imod det Skiold,
Der skinner i Hammer oc Tange.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

44.

Uselig strider ieg imod det Skiold,
Der skinner i Hammer oc Tange:
Visselig bliffuer ieg slagen i dag,
Thi Vidrich tager ingen til fange.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

45.

Blant Hedning oc blant Christen,
Der lystet mig at gieste:
Foruden hoss Vidrich Verlandssøn,
Det bliffuer icke for det beste.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

46.

Det vaar Kongen aff Brattens Vendel,
Hand tog sin Hest met Spore
Hand red til Vidrich Verlandssøn,
Hand vilde hannem felde til Jord.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

47.

Det vaar Kongen aff Blide Vendel,
Oc hand hug i saa fast:
Icke kunde Vidrich andet giøre,
End bøde for hans kast.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

48.

Nu haffuer ieg standen dig attan Hug,
Vel flere oc icke ferre:
Du stat mig en for alle dem,
Alt for din Kongelig Ære.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

49.

Haffuer du staaet mig attan Hug,
Huad de ere flere eller ferre:
Jeg staaer dig lige saa mange igien,
Oc bliffuer icke Konge diff verre.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

50.

Saa tog hand en Silcke traad,
Bant om sin Hielm saa rød:
Det spør icke min Festemø,
En Smedesuend hugger mig til døde.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

51.

Vidrich taler til Mimmering,
Mimmering monne du noget due:
Det vaar icke i hundrede Aar,
Jeg hug aff vredere Hue.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

52.

Saa fast holdt hand om gyldene Haandfang,
At Blodet sprang aff Negle roed;
Hand hug paa Kongens forgylte Hielm,
At Odden i Saddelen stoed.
Det klager den Suend, som fangen ligger paa Heden.

Løwens oc Kong Tiderichs Kamp imod Lind Ormen.

Her haffue wi atter en gammel Dict, om den naffnkundige Konning Tiderich, huorledis hand frel Løwen fra Lindormen, oc kommer selff der offuer udi stoer Vaade oc Liffs Fare. Saa at Lindorm ocsaa vorder hannem megtig, men offuervindis dog paa det siste aff sin egen Fange, oc dræbis tillige i Bierget met sine Elleffue Unger. Løwen beuiser Konning Tidrich Tro oc Tacknemmeligheđ for den Velgierninger, forhielper hannem ud aff Bierget, tager hannem paa sin Bag, oc bærer hannem hiem sit Kongelige Huff oc Slot. Huad her kand være om i Sandhed, er troligt, at de Gamle haffue holl denne Effuentyr for et Tacknemmeligheds Eftersiun. Som mand endnu dagligen formercker, at umæle Bester kunde undertiden mere skiøn paa Velgierning, end fornufftige Mennisker skulle være.

XIII.

1.
Det vaar Mester Kong Tiderich,
Hand skulde fra Bern udride;
Der fant hand den Løwe oc lede Lindorm,
Saa ynckelig monne de stride.
Den Lindorm hand tog en aff.

2.
De stridde i Dage, de stridde i tho,
Den tredie Dag til quelde:
Det da vaar den lede Lindorm,
Den Løwe i Græsset felde.
Den Lindorm hand tog en aff.

3.
Det da raabte den Løwe aff Nød.
Der hand saae Kongen Ride:
Du hielp mig Herr Kong Tiderich,
Oc stillie mig ved denne Quide.
Den Lindorm hand tog en aff.

4.
Du fri mig Mester Kong Tiderich,
Alt for den Offuerstis Vold,
Du fri mig for den forgylte Løwe,
Som du fører i dit Skiold.
Den Lindorm hand tog en aff.

5.
Kom mig til Trøst du Konning god,
Du hielp mig for dit Naffn:
At ieg staaer malet i dit Skiold
Saa brendende som en Brand.
Den Lindorm hand tog en aff.

6.
Lenge stod hand Konning Tiderich,
Oc tenckte hand her paa:
Jeg skal hielpe denne arme Løwe,
J huorlunde det monne gaa.
Den Lindorm hand tog en aff.

7.
Det vaar Mester Kong Tiderich,
Oc hand sit Suerd ud drog:
Hand fectet met den lede Lindorm,
Hans Suerd stoed alt i Blod.
Den Lindorm hand tog en aff.

8.
Den gode Herre loed sig icke sømme,
Oc hand hug i saa fast:
Jnd til saa længe hans gode Suerd,
Det mit i Hialtet brast.
Den Lindorm hand tog en aff.

9.
Den Lindorm tog hannem paa sin Bag,
Oc Hesten under sin Tunge:
Saa lacket hand at Bierget ind,
Til sine Elleffue smaa Unge.
Den Lindorm hand tog en aff.

10.
Hesten kastet hand for sine Unger,
Oc Manden i en Vraa:
Æder i nu denne lille Brad,
Jeg vil at soffue gaa.
Den Lindorm hand tog en aff.

11.
Æde i nu denne føye Bytte,
Jeg maa at huile ginge:
Naar ieg vogner aff Søffn igien,
Da skulle i Manden fange.
Den Lindorm hand tog en aff.

12.
Det vaar Mester Kong Tiderich,
Hand ledte i Bierget omkring:
Der fant hand det gode Suerd,
Som mand kalder Adelring.
Den Lindorm hand tog en aff.

13.
Hand fant der saa fast it Suerd,
Oc tho forgylte Kniffue:
Gud naade din Siel Kong Sigfred,
Her haffuer du ladet dit Liff.
Den Lindorm hand tog en aff.

14.
Jeg haffuer været met dig i mange Slag,
Der til i Herre Færd:
Aldrig ieg nogen Tid viste,
At du vaar bleffuen her.
Den Lindorm hand tog en aff.

15.
Det vaar Mester Kong Tiderich,
Bilde prøffue om Suerdet kunde due:
Hand hug i den haarde Hald,
At Bierget stoed alt i Lue.
Den Lindorm hand tog en aff.

16.
Det da vaar den unge Lindorm,
Saae Bierget staa i Lue:
Huo giør Bonden Ufred,
Udi sin egen Stue.
Den Lindorm hand tog en aff.

17.
Oc den giorde sig saa meget vred,
Der til saa meget kruff,
Huo giør Bonden Ufred
Udi sit egit Huff.
Den Lindorm hand tog en aff.

18.
Melte det de andre smaa,
I Braaen som de laae:
Vecker du vor Moder aff Søffn,
Saa ilde vil det dig gaa.
Den Lindorm hand tog en aff.

19.
Suaret det Mester Kong Tiderich,
Hand vaar i Huen saa gram:
Jeg skal vække din Moder aff Søffn,
Alt ved saa kaalder en Drøm,
Den Lindorm hand tog en aff.

20.
Din Moder vog Kong Sigfred,
En saa velbyrdig Mand:
Det skal ieg paa eder alle hefne,
Med denne min høyre Haand.
Den Lindorm hand tog en aff.

21.
Op da vaagnet den gamle Lindorm,
Hand blev derved saa bange;
Huo giør mig denne Uro,
Huad er denne for en Klang.
Den Lindorm hand tog en aff.

22.
Det er ieg Konning Tiderich,
Mig lyster met dig at tale:
I gaar bar du mig i Bierget ind,
Alt under din krogede Hale.
Den Lindorm hand tog en aff.

23.
Du hug mig icke Konning Tiderich,
Her er mit røde Guld:
Det er fast bedre ladt end giort,
Wi bliffue huer anden tro oc huld.
Den Lindorm hand iog en aff.

24.
Jeg troer icke paa din falske Fund,
Du vilt mig visselig baare:
Du haffuer vogit saa mangen Heldt,
Det sømmer dig icke fleere.
Den Lindorm hand tog en aff.

25.
Hør du Mester Kong Tiderich,
Du hug mig icke ihiel:
Jeg viser dig din Festemø,
Hun er i Bierget skiuld.
Den Lindorm hand tog en aff.

26.
For offuen ved mit Hoffuit,
Der ligger de Nøgle smaa:
Forneden ved mine Fødder,
Der kand du til hende gaa.
Den Lindorm hand tog en aff.

27.
For offuen ved dit Hoffuit,
Der skal ieg tage paa:
For neden ved dine Fødder,
Der skal ieg lade aff.
Den Lindorm hand tog en aff.

28.
Først vog hand den lede Lindorm,
Oc saa hendis elleffue Unger:
Dog kunde hand icke aff Bierget komme,
For Ødder oc Orme tunger.
Den Lindorm hand tog en aff.

20.
Saa groff hand saa dyb en Hule,
Alt for sin venster Foed:
At hand der icke skulde om komme,
I ædder oc Orme Blod.
Den Lindorm hand tog en aff.

30.
Da bandet først Kong Tiderich,
Hand bleff paa Løwen saa gram:
Forbandet da skal være den Løwe,
Oc saa baade Laster oc Skam.
Den Lindorm hand tog en aff.

31.
Det volde mig den snidige Løwe,
Gud giffue hende Meen:
Haffde hand icke værit malet i mit Skiold,
Min Hest haffde baarit mig hen.
Den Lindorm hand tog en aff.

32.
Det da hørde den Løve saa prude,
At Kongen klaget sig saa:
Du staat selff fast Konning Tiderich,
Jeg graffuer met stercken Klaa.
Den Lindorm hand tog en aff.

33.
Løwen groff oc Konning Tiderich hug,
Bierget stoed alt i gløde:
Haffde den Løwe icke faaet ham ud,
Den haffde sig sorget til døde.
Den Lindorm hand tog en aff.

34.
Der hand haffde vejet den lede Lindorm,
Ocsaa hendis Elleffue Unger:
Saa gaar hand aff Bierget ud,
Met Brynie oc Skiold hine Tunge.
Den Lindorm hand tog en aff.

35.
Der hand nu kom af Bierget ud,
Hand sørget for sin Hest:
Paa hannem torde hand vel lide,
De haffde huerandre frist.
Den Lindorm hand tog en aff.

36.
Hør du Mester Konning Tiderich,
Du skalt dig icke saa gremme:
Du sæt dig paa min brede Bag,
Saa listelig bærer ieg dig frem.
Den Lindorm hand tog en aff.

37.

Hand reed offuer de dybe Dale,
Oc over de grøne Enge:
Saa frit met hannem den gode Løwe,
Loed den gennem Skoven strenge.
Den Lindorm hand tog en aff.

38.

Løwen oc Mester Kong Tiderich,
De bleffue til sammen baade:
Den ene haffde frelst den anden
Aff Kummer oc megen vaade.
Den Lindorm hand tog en aff.

39.

I huor Konning Tiderich udi Marcken reel
Den Løwe hoff hannem løb:
Naar hand atter stille sad,
Lagde den sit Hoffuit i hans sköd.
Den Lindorm hand tog en aff.

40.

Derfaare de kalde hannem Løwens Ridder
Det Naffn bær hand met Ære:
Alle de Dage dem Liffuet vindis,
De haffde huer anden saa kiære.
Den Lindorm hand tog en aff.

Burmand oc Olger Danske.

Hedenske Kemper haffue værit holden i gamle Dage saa veyrstyggelige som halffue Trolde. L
her sees udi Burmand, som Kong Olger Danske her offueruinder oc frelser Jomfru Gloriant sin god
Keyser Carls Fæstemø, som Visen siger. Men met Iselands Konning, som skulde være hendis
holder ieg faare, at maa forstaaes nogen anden, huo den nu værit haffuer. Det er icke mueligt
helder fornøden, at vide eller randsage alting til pricke, besynderlig i saadan Poetiske legeverck, i
icken mest henrettet til en erlig oc livelig Tids Fordriff.

XIV.

1.

Burmand holder i Felden ud,
Hand lader sit Skiold vel Skinne:
Sender hand Bud til Iselands Kong,
Om hand haffuer Datter hin venne.
Olger Danske hand vand Seyr aff Burmand.

2.

Hør du Iselands Konning god,
Du hør huad ieg siger dig:
Du skalt giffue mig din Daatter,
Eller skiffte dine Lande met mig.
Olger Danske hand vand Seyr aff Burmand.

3.

Du skalt enten giffue mig Daatter din,
Eller skifte met mig dine Lande:
Eller du skalt skaffe mig den Kempe god,
Som mig i Striden kand bestande.
Olger Danske hand vand Seyr aff Burmand.

4.

Jeg haffuer mig icke Daatter uden en,
Jomfru Gloriant de hende kalde:
Jeg haffuer hende Kong Karl troloffuit,
Jeg troer hannem vel met alle.
Olger Danske hand vand Seyr aff Burmand.

5.

Jeg haffuer hende en Konge bort giffuen,
Kong Karl saa er hans Naffn:
Kand hand hende icke for dig verie,
Da ganger hun dig til Gaffn.
Olger Danske hand vand Seyr aff Burmand.

6.

Det vaar Iselands Konning,
Hand ganger i Buret ind:
Det vaar Jomfru Gloriant,
Hun staaer hannem op igien.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand

7.

Hør du allerkiæriste Daatter min,
Oc her en Tidende af ny:
Burmand holder i felden ud,
Hand monne alt effter dig bie.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand

8.

Burmand er saa haard en Helled,
Oc hand farer icke med tandt:
Hand vil endelige haffue dig,
Uden nogen vil hannem bestande,
Olger Danske vand Seyr aff Burmand

7.

Det vaar Jomfru Gloriant.
Hun vilde icke længer tie;
Her er en Fange i Tornet inde,
Jeg tencker hand skal hannem bie.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand

10.

Vilt du giffue mig ære din,
Du Jomfrue faur oc væn;
Da vil ieg slaa dig Olger Danske,
Oc binde dig Carl alene.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

11.

Det vaar Jomfru Gloriant,
Tager offuer sig Kaaben blaa:
Saa gaaer hun til det Fange Taarn,
Som alle de Fanger laa.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

12.
Det vaar Jomfru Gloriant,
Hun raaber offuer alle de Fanger:
Hør du goden Olger Danske,
Oc est du før at gange.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

13.
Est du levende Olger Danske,
Jeg siger dig paa min Sand:
Her er en Trold begerer mig,
Oc det er sorten Burmand.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

14.
Icke vil ieg den fule Gast,
Jeg loffuer mig en Christen Mand;
Kan du hannem i Kamp offuervinde,
Saa glad ganger ieg dig til haand.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

15.
Her haffuer ieg ligget i femtan Aar,
J Baand oc haarden Fange;
Vel vorde eder Jomfru Gloriant,
At J vilde til mig gange.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

16.
Her haffuer ieg ligget i femtan Aar,
Oc lidt baade Hunger oc Torst:
Saa liden er min formue,
At stride mod Trolden først.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

17.
Høre i goden Olger Danske,
J hielpe mig aff denne Nød:
Førre ieg tager ved den lede Trold,
Langt helder vaar ieg død.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

18.
Manden er grum oc Hesten er gram,
Det siger ieg eder for Sand;
Jeg haffuer det hørt oc spurd forvist,
Hand bider met Ulffue Tand.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

19.
Oc huercken ville de andet æde,
End Kiød aff Christen Mand:
Icke da ville de andet dricke,
End Blod met Edder bland.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

20.
Eders Fader gaff eder saa fin en Mand,
Konning Carl saa er hans Naffn;
Kand hand eder icke for Trolden verie,
Saa ganger i mig til Haand.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

21.
Vel eder, Jomfru Gloriant,
At i vilde til mig gange:
J giffue mig Spise oc Dricke saa god,
Jeg bryder med Burmand en Stang.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

22.
Kunde i fly mig min Hest igien,
Der til min Brynie oc Suerd:
Jeg giorde det for eders skyld,
Jeg reed met hannem en ferd.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

23.
Kong Carl hand er min Staaldbroder tro,
Hand skal det visselig spøre;
Førre da skal ieg lade mit Liff,
Førre Burmand skal eder henføre.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

24.
Jeg vil skaffe dig Kaasten god,
Den bedste dig lyster at æde;
Saa giffuer ieg dig den Hest igien,
Som dig lyster helst at ride.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand

25.
Jeg vil giffue dig Suerd saa sterck,
Som dig lyster at binde ved Side:
Der til fanger du Glaffuend saa fast,
Som du maatte vel paa lide.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

26.
Hun tog Olger aff det Taarn,
De loede hannem Klæder skære;
De satte hannem øffuerst til Bord,
De lode der Maden ind bære.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

27.
Burmand kom der ridendis i Gaard,
Hand actet den Jomfru bortføre;
Olger Danske hand mod hannem reed,
Hand fick hannem andet at giøre.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

28.
De fectede i Dage, de fectede i tho,
Den tredie Dag til quelde:
Saa satte de dem paa sten een,
Der vilde de Kemper huile.
Olger Danske vand Seyr aff Bnrmand.

29.
Det vaar goden Burmand Kamp,
Hand taler til Olger Danske:
Vilt du tro paa min Gud,
Da tager ieg dig til Fange.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

30.
Det da suared hand Olger Danske,
Hand gadt det icke lid:
Naar du kommer til Helffuede hen,
Sige, at Olger sendte dig did.
Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

31.
Tilsammen rede de Hellede paa ny,
De vare io begge saa stercke;
Sonder da gick deris gode Hielm,
Oc Glafuendet fløy langt i Marcke.
Olger Danske vand Seyr aff Burma

32.

De stridde saa lenge de stridde saa hart,
De vaare baade trætte oc mod:
Slagen bleff hand Burmand Kamp,
Hand falt der død til Jord.
 Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

33.

Olger reed til den skøne Jomfru,
J tage nu eders Festemand:
Jeg haffuer dræbt met mit gode Suerd,
Den fule forgifftige Aand.
 Olger Danske vand Seyr aff Burmand.

Bermeriis oc Orm unger Suend.

Denne Dict er fast aff lige Euentyr giort, som Burmands Vise. Bermeriiff beyler til Daner Kongens Daatter, men Orm unger Suend falder der imellem oc laaner sin Stiffaders Suerd Birting, met huilcket hand slaar hannem ihiel udi Kamp. Siden kommer hand i ferd med Bermerriff Søster søn Tor aff Balland, huilcken som spotteligen berømmer sig deraff, at hand haffuer slaget hans Fader Kong Sigfre aff Jrland ihiel. Dette fortryder Orm unger Suend, oc dersaare giffuer sig i Kamp met hannem, oc dræbe hannem met alle sine Suenne. Huo denne Konge Sigfred haffuer værit, derom veed mand ingen egentlig Besteden. Men udi Jrland haffuer værit Konger, som mand haffuer kaldet Gorm, Orm oc Gormund som en deel ere komne aff Danmarck. Huilcket Giraldus Cambrensis oc andre Historiescriffuere give til kiende oc ydermere paa en anden tid skal forklaris.

XV.

1.

Det vaar høyen Bermeriiff,
Hand vorte offuer alle Mure:
Hand var galen oc aldrig viiff,
Jngen Mand kunde hannem styre.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

2.

Hand var galen oc aldrig viiff,
Oc ingen Mand kunde hannem raade:
Men hand haffde lenge i Danmarck bleffuit,
Da haffde det værit stor skade.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

3.

Det vaar høie Bermeriiff,
Hand binder sit Suerd ved Side:
Saa rider hand til Kongens Gaard,
Som Kemper monne slaa oc stride.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

4.

Det vaar høie Bermeriis,
Hand gaar for Kongen at stande:
Du skalt giffue mig Daatter din,
Oc Breff paa halve dine Lande.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

5.

Hel sidde J Daner Konning,
Alt offuer eders brede Bord:
J skal mig eders Daatter giffue,
Oc skiffte met mig eders Jord.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

6.

Enten skulle J mig eders Daatter giffue,
Oc deele met mig eders Land:
Eller i skulle sty mig aff eders Kemper,
Som mig i Kredsen tør bestande.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

7.

Vel skalt du faa den Kempe god,
Met dig tør fecte for Haand.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

8.

Det vaar Daner Konning,
Hand svøber sit Hoffuit i Skind:
Saa gaar hand i Høyeloft,
For alle sine Kemper ind.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

9.

Det vaar Dansker Konning,
Hand ganger at Borgstuen frem:
Huilcken aff eder i Danske Hoffmend,
Vil vinde den Jomfru saa ven.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

10.

Her sidde i alle mine Kemper tro,
Saa mange som ieg giffuer Brød:
Huo vil mig paa Bermer heffne,
Oc taale for mig den Nød.
 Men Skoffuen stander all udi Blomster.

11.

Hannem vil ieg giffue kiære Daatter m
Oc hand skal bære den priff:
Huo som tør vove den haarde Gang
Udi Kredtzen med Bermeriiff.
 Men Skoffuen stander all udi Blomst

12.

Alle da sadde de Kemper stille,
Oc ingen torde suare it Ord:
Foruden Orm hin unger Suend,
Hand sad allernederst til Bord.
 Men Skoffuen stander all udi Blom

13.

Foruden Orm hin unger Suend,
Hand sprang offuer breden Bord:
Det vil ieg for Sanden sige,
Han talede et Mandoms Ord:
 Men Skoffuen stander all udi Blo

14.

Vil i mig ebers Daatter giffue,
Oc stiffte met mig helfften ebers Land:
Da vil ieg den Kempe være,
J Kredtzen den Helled bestande.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

15.

Vel vil ieg ebers Daatter vinde,
Oc ene forhuerffue den pryff:
Jeg tør vove den haarde Gang,
J Kretzen met Vermeriiff.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

16.

Det vaar høye Verneriiff,
Hand fig offuer Axel saa:
Hueden er off disse Mysseling,
Disse bøse Ord komme fra.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

17.

Jeg er ingen Mysseling,
Dog du monne mig saa kalde:
Min Fader heed Kong Sigfred,
Hand boer i Bierget met alle.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

18.

Er Kong Sigfred din Fader,
Du est hannem icke ulig:
Du est vel snarlig voxen,
Icke mere end paa Femtan Aars tid.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

19.

Det vaar silbig om den Aften,
Der Solen ganger at huile:
Da lyster hannem Orm unger Suend
Alt til sin Fader at ride.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

20.

Det vaar silde at Aftens tid,
De Suenne rede deres Heste til Vecke;
Da lyster hannem Orm hin unger Suend
Sin Fader aff Søffn at vecke.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

21.

Det vaar Orm hin unger Suend,
Hand klappet paa Bierget saa haart;
Det vaar meget stort Under
At Bierget falt icke met en Fart.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

22.

Det vaar Orm hin unger Suend,
Hand støder paa Bierget met Liste:
Der reffnet baade Mure oc Marmelsten,
Det neberst i Bierget ryste.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

23.

Det melte Orm unger Suends Fader
J Bierget som hand laa:
Maa ieg icke met Freden være,
Udi den mørcke Vraa.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

24.

Huo da vecker mig saa aarle,
Oc giører mig saadan Meen:
Kand ieg icke met Freden være,
Alt under disse haarde Sten.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

25.

Huo er paa mit Bierg at bryde,
Oc huo giør mig den Møde:
Det vil ieg for Sanden sige,
Hand skal for Birting døe.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

26.

Jeg er Orm unger Suend,
Kiære Fader din yngste Søn:
Jeg kommer til dig udi min Nød,
Saa gierne du vider mig Bøn.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

27.

Est du Orm unger Suend,
En Kempe rast oc snild:
J Fiord gaff ieg dig Guld oc Sølff,
Saa meget du haffue vilde.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

28.

J Fiord gaff du mig Guld oc Sølff,
Jeg acter det icke ved Pendings verd:
J Aar vil ieg haffue Birting,
Det er saa got et Sverd.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

29.

Oc du fanger icke aff Birting,
At vinde saa ven en Møe:
Førend du haffuer værit paa Jrland,
Oc heffnd din Faders Død.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

30.

Du skyd mig Birting op,
Bed mig hannem fuld vel nyde:
Eller ieg skal Bierget offuer dig
J Fem Tusind Stycker bryde.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

31.

Da reck hid neder din høyre Haand,
Tag Birting ved min Side:
Men bryder du Bierget offuer mig,
Du fanger baade Angest oc Quide.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

32.

Saa stiød hand hannem Birting op,
At Odden til Jorden stoed:
Nyder du icke god Lycke min kiære Søn,
Jeg bier det aldrig bod.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

33.

Hand rakte hannem Birting aff Bierget ud,
Hand bød hannem Hialtet imod:
Bliff du holdig oc Haandesterck,
At Kemper falde for din Fod.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

34.

Det vaar Orm hin unge Suend,
Tog Birting paa sin Bag:
Saa lister hand at Kongens Gaard,
Udi saa fuld god Mag.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

35.

Det vaar høyen Bermeriiff,
Hand bleff der ved saa harm:
Det sømmer icke nogen Kempe,
At fectis met it Barn.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

36.

Endog ieg er noget liden,
Dog er ieg alligevel fast:
Det steer saa tit en liden Tue;
Den velter saa stort it Læs.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

37.

De fectides i Dage, de fectedis i tho,
Oc saa den tredie Dag til ende:
Det melte høyen Bermeriiff,
Monne Krigen aldrig faa Ende.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

38.

Det vaar Orm unger Suend,
Oc hand sit Suerd uddrog;
Det vaar høyen Bermeriiff,
Hand aff i Knæene hug.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

39.

Saa hoyt raabte høyen Bermeriiff,
Oc hand tog til at gielde:
Nu var der aldrig nogen Kempe fød,
Hinanden saa nederlig at felde.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

40.

Jeg vaar lav oc du vaar høy,
Vi vaare baade Kemper stercke:
Jeg hug dig aff udi Knæbeen.
Jeg kunde icke længer recke.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

41.

Det vaar Orm unger Suend,
Tager Birting paa sin Bag:
Saa gaar hand til Strande
Udi sin fuld gode Mag.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

42.

Det vaar Orm unger Suend,
Hand ganger paa huiden Sand:
Det vaar Tord aff Balland,
Hand kom der seylendis for Land.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

43.

Det melte Tord aff Balland
Stoed fremmerst i den Staffn.
Huo er oss denne lille Mand.
Som gaar saa vide aff Saffn.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

44.

Jeg er Orm hin unger Suend,
En Kæmpe bold oc fin;
Jeg vog høyen Bermeriiff,
Hand vaar kære Morbroder din.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

45.

Vog du høyen Bermeriiff,
Allerkiereste Morbroder min:
Da vog ieg Irlands Konning,
Hand vaar kiere Fader din.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

46.

Det vaar Tord aff Balland,
Hand spratte op Mold met Suerd:
Du fanger aldrig for din Faders Død,
Enten Pending eller Pendings Verd.
Men Skoffueu stander all udi Blomster.

47.

Det vaar Orm unger Suend,
Tog Birting i sin Haand:
Da skal ieg haffue for min Faders Død
En saa Velbyrdige Mand.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

48.

Det vaar Orm unger Suend
Oc hand sit Suerd uddrog:
Oc det vaar Tord aff Balland,
Hand Hoffuedet afhug.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

49.

Først vog hand Tord aff Balland:
Oc saa hans mange Suenne:
Saa gaar hand til Kongens Gaard,
Alt til den Jomfru saa væn.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

50.

Det vaar Orm unger Suend,
Hand tog den Edeling i Arm:
Nu er i min skiøn Jomfru,
Jeg lidde for eder den Harm.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

51.

Det springer nu saa vide,
Saa vide om Hielmer Oe;
At Orm haffuer sit Bryllup giord
Oc heffnet sin Faders Død.
Men Skoffuen stander all udi Blomster.

Suend Vonved.

Denne Vise siunges icke aff en som aff anden, oc gioris stoer Forskiel paa Nafn oc denne Suend Vonveds Bedrifft. Nogle kalder hannem Suend Urmand eller Normand, oc hans Moder Fru Ermelin. Nogle kalde hende Fru Adelin, oc fortælle hendis Søns Ferd oc Bedrifft anderledis. Men Summen oc Meningen herpaa er korteligen denne, at hans Moder Adelin røster oc afferdiger hannem met en underlig Signelse, at hand skal drage ud oc heffne sin Faders Død. Oc hand drager ud i fremmede Egn, oc kommer der først i ferd met Herr Thule Vang oc sine Tolff Sønner, huilcke hand offueruinder oc dræber. Derneft kommer Diure Karl aff Jagt mod hannem, oc der de kunde icke anderledis forenis om Byttet, da staae de hueranden en Kamp til, udi huilcken Herr Diure Karl bliffuer paa det sidste slagen. Saaledis heffner hand sin Faders Kong Esmers Død paa hannem, oc rider saa frem bedre udi Landet oc kommer først i ferd met Tre Hyrder, den eene effter den anden. Den første som ingen vis Beskeden giffuer fra sig, den dræber hand. Den anden giffuer han en Guldring, fordi hand viser ham til Tyge Nold oc hans Tolff Sønner, huilcke maatte alle holde for hannem og miste deris Liff. Den tredie Hyrde giffuer hand nogle vise oc subtilige Spørsmaal faare, til huilcke hand suarer oc viser ham Veyen til Sønderborg, Denne Hyrde begaffuer hand met it Guld Armbaand, oc drager saa til Sønderborg, dræber der Herr Randulf met sine Kemper. Paa det allersiste kommer hand i ferd met en Kempe som viser hannem huor Vidrich Verlandsson er. Denne begaffuer hand oc saa met en Guld ring oc drager saa til Vidrich, oc bliffuer kiend aff hannem for sin Søster Søn. Der hand en kort tid haffuer dvelt her, forlengis hannem til sin Moder oc drager saa hiem oc betaler hende aff, met sine Troldquinder oc fester sig Kong Sigfreds Daatter etc.

XVI.

1.

Suend Vonued sider i Bure,
Hand slaar Guld Harpen prude:
Hand slaar Guld Harpen under skind,
Hans Moder kom der gangendis ind.
See dig ud Suend Vonued.

2.

Ind kom hans Moder Adelin,
Hun maatte vel være en Dronning fin:
Du skalt dig Suend Vonued udride,
Met rige Kemper at stride.
See dig ud Suend Vonued.

3.

Oc du skalt heffne din Faders Bane,
En anden maa du din Harpe laane:
Den stund du rider aff Landet hen,
Det er mit Raad min kiære Søn.
See dig ud Suend Vonued.

4.

Skal ieg fare aff Landet hen,
Met aldrig kommer ieg her igien:
Jeg passer icke paa Harpe Leeg,
Oc da giordes hand i Kinder bleg.
See dig ud Suend Vonued.

5.

Da skal ieg dig gielde i Dag,
Aldrig skal dig nogen Mand skade:
Seyr udi din hoie Hest,
Seyr i dig selff aller mest.
See dig ud Suend Vonued.

6.

Seyr i din Haand, Seyr i din Foed,
Oc Seyr udi alle dine Lædemod:
Signe dig Gud Sancte Drotten Dyre,
Hand skal dig baade vocte oc styre.
See dig ud Suend Vonued.

7.

Stiller eder nu kiære Adelin,
I er allerkiæreste Moder min:
I tør icke brygge, i tør icke blande,
Jeg agter ret aldrig igien til Lande.
See dig ud Suend Vonued.

8.

I ynske mig ingen Ufeyr at faa,
I vide icke hure min Reyse kand gaa:
I huor ieg rider i Marck oc Hede,
Jeg agter saa lidet paa Quinde Vrede.
See dig ud Suend Vonued.

9.

Naar Steen tager til i Vandet at flyde
Oc Naffne begynde at vorde huide:
Da maa i vente Suend Vonued hiem,
Alle mine Dage kommer ieg icke igien.
See dig ud Suend Vonued.

10.

Alle mine Dage kommer ieg icke igien.
Uden ieg heffner Faders Bane min:
Herre oc Suend ieg slaar ihiel,
Saa fanger ieg for min Fader skel.
See dig ud Suend Vonued.

11.

Fru Adelin bleff i Sind saa vred,
Jeg hor min Søn du est icke red:
Jeg skal dig end bedre foruare,
Saa visselig skalt du ilde fare.
See dig ud Suend Vonued.

12.

Her haffuer du det haarde Suerd,
Der lid icke paa i Herre Ferd:
I huor du rider at Veyen fram,
Du faa baade Laster oc Skam.
See dig ud Suend Vonued.

13.
Suend Vonued bant sig Suerd ved Side,
Hannem lyster met Kemper at stride:
Saa saare underlig vaar hans ferde,
Ingen Mand hannem møde torde.
See dig ud Suend Vonued.

14.
Hans Hielm vaar blinckend,
Hans Spore vaar klinckend,
Hans Hest den var springend,
Silv waar den Herre saa suingend.
See dig ud Suend Vonued.

15.
Han reed i Dage, han reed i tre,
Ingen By saa kunde hand see:
Eia sagde den unge Mand,
Er her ingen By i dette Land.
See dig ud Suend Vonued.

16.
Han rider sig ud at Veyen frem,
Der møder hannem Herr Thule Vang:
Herr Thule met sine Sønner Tolff,
De vaare alle Riddere bolde.
See dig ud Suend Vonued.

17.
Hør du det min yngste Søn
Harnsket skiffte met mig saa giern:
Pantzeret skiffte wi mellem oss,
Førend wi met denne Kempe slaaes.
See dig ud Suend Vonued.

18.
Suend Vonued rycte sit Suerd fra Side,
Da lystet hannem met Kemper at stride:
Først da vog hand Herr Thule selff,
Oc siden alle hans Sønner Tolff.
See dig ud Suend Vonued.

19.
Suend Vonued binder sit Suerd ved Side,
Hannem lyster frem bedre at ride:
Han reed sig frem under lide,
Der saae hand Diure Karl bide.
See dig ud Suend Vonued.

20.
Vassen haffde hand paa sin Bag,
Oc Biørnen vaar i Armen lagd;
Huer den Finger hand haffde paa Haande,
Der spiller paa baade Harer oc Hinde.
See dig ud Suend Vonued.

21.
Hør du Diure Karl dele met mig,
Eller ieg met Mact vil tage fra dig:
Huad helder vilt du Diurene skiffte,
Eller met mig om Liffuet fecte.
See dig ud Suend Vonued.

22.
Langt helder vil ieg slaaes met dig,
End du skalt faa min Bytte fra mig:
Ret aldrig bleff mig budet det Bud,
Siden ieg Esmer Konning vog.
See dig ud Suend Vonued.

23.
Vog du Esmer Konning,
Da vogst du Fader min:
Ieg tager for hannem ingen anden Bod,
Du bøder for hannem met dit eget Blod.
See dig ud Suend Vonued.

24.
De streffue Krebtzen udi forten Iord,
De Hellede vaare begge saa haarde;
Det vil ieg før Sanden sige
De vilde hinanden ey vige.
See dig ud Suend Vonued.

25.
De fectedis i Dage, de fectedis i tho,
Den tredie giorde de det lige saa,
Men førend fierde Dag kom til quelde,
Da monne hand Diure Karl felde.
See dig ud Suend Vonued.

26.
Suend Vonued binder sig Suerd ved Side,
Hannem lyster da videre at ride:
Han reed frem for de store Høye,
Hand saa huor Hiurden Fæet monne driffue,
See dig ud Suend Vonued.

27.
Oc hør du Hiurde sige du mig,
Huis er det Fæ du driffuer for dig:
Huad er trindere end it Hiul,
Oc huor da drickis den feireste Iuul.
See dig ud Suend Vonued.

28.
Huor da staar den Fisk i Flode.
Huor er Fogel røde:
Huor da blander mand den bedste Vin.
Huor dricker Vidrich met Kemper sine.
See dig ud Suend Vonued.

29.
Alt sad Hiurden han tagde saa still,
Hand kunde slet intet suare der til:
Hand slog til hannem met Tange,
Der slap ud Leffuer oc Lunge.
See dig ud Suend Vonued.

30.
Saa kom hand til den anden Hob,
Der sad en Hiurde ved en Grob:
Hør du goden Hiurde du siger mig,
Huis er det Fæ du driffuer for dig.
See dig ud Suend Vonued.

31.
Hisset da ligger baade Borge oc Feste,
Oc der pleyer Kemper altid at geste;
Hand tog en Guldring aff sin Barm,
Han sætte den paa den Hiurdes Arm.
See dig ud Suend Vonued.

32.
Her boer en Mand hedder Tyge Rold,
Oc hand haffuer Sønner de ere Tolff:
Hand fører en Biørn udi sit Skiold,
Selff er hand verre end en Trold.
See dig ud Suend Vonued.

33.

ı kiæriste Hiurde god,
› hen til hannem met Bud:
› hannem Tyge Rold saa graa,
d vil hid ud til oss gaa.
See dig ud Suend Vonued.

34.

· saa den Kempe komme frem,
fte de beris Bytte blant dem:
vilde haffue hans gode Suerd,
ıle hans Harnsk oc Hest saa bert,
See dig ud Suend Vonued.

35.

ımle trode sig aller best,
ıilde hand haffue sin gode Hest:
:ynie oc Glaffuend vilde hand icke miste,
oilde hand Kampen met dem friste,
See dig ud Suend Vonued.

36.

du end Tolff til de Tolff,
'd imellem dem alle selff:
skulde du vride Vand aff Staal
du skulde quiste mig til det Maal!
See dig ud Suend Vonued.

37.

g Suend Vonued sin Hest met Spore,
prang baade offuer Porte oc Mure:
vog hand Herr Tyge Rold,
. hans unge Sønner Tolff.
See dig ud Suend Vonued.

38.

ıfte hand sin Hest omkring,
Vonued den unge Edeling;
d reed frem at Bierge oc Dale,
Mand ham kunde komme til tale.
See dig ud Suend Vonued.

39.

ım hand til den tredie Flock
d en Hiurde met gule Lock:
ı goden Hiurde met dine Faar,
ue mig vise Ansvar.
See dig ud Suend Vonued.

40.

r trinder end it Hiul,
r da drickes den beste Juul;
aar Solen hen til sede,
r hviler døde Mands Fødder.
See dig ud Suend Vonued.

41.

ıpfylder da alle Dale,
ıd klæder best i Konge Sale:
ıaber høiere end en Trane,
› er hvider end en Suane.
See dig ud Suend Vonued.

42.

erer Slegget paa sin Bag,
› bærer Næsen under sin Hag:
r sorter end it Slaa,
ıd er rasker end en Raa.
See dig ud Suend Vonued.

43.

Huor da er Broen bredist,
Oc huem er Mennisken ledist:
Oc huor da findis den høyieste Vey,
Oc hueden kommer den kaaldeste drick.
See dig ud Suend Vonued.

44.

Solen er trinder end it Hiul;
I Himmelen holdis den fauriste Juul;
For Vesten gaar Solen til Sede,
For Østen huilis den døde Mands Fødder.
See dig ud Suend Vonved.

45.

Sneen fylder alle Dale,
Oc Manden klæder feirest i Sale;
Torden raaber høyere end en Trane,
Oc Englene ere huidere end en Suane.
See dig ud Suend Vonued.

46.

Viben bærer Skiæggit udi sin Nack,
Trolden hand haffuer Næsen under sin Hag:
Synden er sortere end it Slaa,
Oc Sinden er raskere end en Raa.
See dig ud Suend Vonued.

47.

Isen giør Broen bredische
Oc Padden er Mennisken ledische:
Til Paradis gaar den høieste Vey,
For neden driffuer den kaaldiste Drick.
See dig ud Suend Vonued.

48.

Nu haffuer du raad met vise suar,
Alt det som jeg gaff faare:
Oc nu troer ieg dig allerbest,
Du vilt vise mig Kemperne flest,
See dig ud Suend Vonued.

49.

Jeg viser dig til Sønderborg,
Der dricke de Kemper Miød uden Sorg:
Der finder du Riddere og Kemper flere,
Som sig tør fuld vel verie.
See dig ud Suend Vonued.

50.

Hand tog en Guldring aff sin Haand,
Den veyet vel femtan Vesmer Pund:
Den gaff hand den gamle Hiurde,
At han hannem Kemper vise torde.
See dig ud Suend Vonued.

51.

Suend Vonued kom der ridende i Gaard,
Udstaar han Randulf svøbt i Maard;
Hør du dig din Horen Søn,
Huad vilt du giøre her i mit Land.
See dig ud Suend Vonued.

52.

Jeg vil met min ene Haand
Rycke fra dig alle dine Land:
Jeg vil met min eneste Taa
Slaa dig alle dine Borge fra.
See dig ud Suend Vonued.

53.

Du skalt icke met din Haand
Tage mig it min eneste Land:
Langt mindre skalt du met din Taa
Tage mig mine ringeste Borg fra.
See dig ud Suend Bonved.

54.

Du skalt icke met nogen dine Finger,
Slaa mig it mine Lædmod sønder:
Jeg er dig alt for voren oc sterck,
Det skal du strar aff mig mercke.
See dig ud Suend Bonued.

55.

Suend Bonued drog sit Suerd fra Side,
Det vaar hans Lyst met Randulff at stride:
Først da vog hand Randulf selff,
Oc siden Strandulf det fulde skiel.
See dig ud Suend Bonued.

56.

Saa vog hand storen Ege Under,
Saa vog han Ege Karl hans Broder:
Saa vog han meden der vand oc rand,
Han vog der Fienden selff paa stand.
See dig ud Suend Bonued.

57.

Suend Bonued stack da Suerd i Skede,
Han agtet end da videre at ride;
Han fant paa den vildene Marck
En Kempe vaar jo saa sterck.
See dig ud Suend Bonued.

58.

Siig mig ædle Ridder god,
Huor da staaer den Fisk i Flod:
Huor da stenckis den beste Vin,
Oc huor dricker Vidrich met Kemper fine.
See dig ud Suend Bonued.

59.

For Østen staar de Fiske i Flod,
For Norden drickis den Vin saa god:
J Halland finder du Vidrich hiemme,
Met sine Kemper oc mange Suenne.
See dig ud Suend Bonued.

60.

Suend Bonued tog Guldringen aff sin Barm,
Hand sette den paa den Kempis Arm:
Du fig du vaarst den sidste Mand,
Der Guld aff Suend Bonued vand.
See dig ud Suend Bonued.

61.

Suend Bonued reed for høyen Tinde,
Hand bad de Vectere lade sig ind:
Jngen aff dem ud til hannem ginge,
Saa monne hand offuer Muren springe.
See dig ud Suend Bonued.

62.

Saa bant han sin Hest ved Toffue,
Oc gick der ind i Borgestue:
Han satte sig selff øffuerst til Bord,
Oc talede icke it eniste Ord.
See dig ud Suend Bonued.

63.

Han brack hand aad oc fick sig Mad,
Jcke spurte hand Kongen at:
Aldrig var jeg udi den Ferd,
Som saa mange forbandede Tunger vaar.
See dig ud Suend Bonued.

64.

Kong Vidrich taler til Kemper Fem,
Binde i mig denne galne Suend:
Binde i icke denne fremmede Giest,
J tjene mig icke best.
See dig ud Suend Bonued.

65.

Tag du Fem oc tag du Tyve dertil,
Du kom oc selff udi dette Spil:
En Horen Søn da bliff du dig,
Uden saa er du binder mig.
See dig ud Suend Bonued.

66.

Esmer Konning min kiære Fader,
Oc stolten Adelin min Moder:
De mig det io saa hart forbøde,
Jeg skulde mit Guld paa Skalcke forøde.
See dig ud Suend Bonued.

67.

Vaar da Esmer Konning din Fader,
Oc Fru Adelin din kiære Moder:
Suend Bonved est du Kempe skøn,
Dertil min kiære Syster Søn.
See dig ud Suend Bonued.

68.

Suend Bonued vilt du hoff mig være,
Dig skal times baade Heder oc Ære:
Huor du vilt i Landet fare,
Mine Riddere skulle paa dig vare.
See dig ud Suend Bonued.

69.

Mit Guld skal være for dig uspard,
Naar du vilt giøre din hiemfærd;
Men dette lystet hannem ei at høre,
Hiem til sin Moder vilde hand fare.
See dig ud Suend Bonued.

70.

Suend Bonued reed at Vejen fram,
Hand vaar i Huen saa meget gram:
Hand kom der ridendis i Gaarde,
Der stode Tolff Troldquinder faare.
See dig ud Suend Bonued.

71.

De stode for hannem met Rock oc Teen,
De sloge ham offuer hans hvide Skenebeen:
Suend Bonued kaste sin Hest omkring,
Tolff Troldquinder slog hand i en Ring.
See dig ud Suend Bonued.

72.

Hand slog de Troldquinder som de stod,
De finge aff hannem saa liden Bod;
Hans Moder nød den samme Lycke,
Hand hug hende i Fem tusinde Stycke.
See dig ud Suend Bonued.

73.

Saa gick hand i Høieloft ind,
Hand aad oc drack den klare Vin:
Saa slog hand Guldharpen saa lenge,
At sønder ginge alle de Strenge.
See dig ud Suend Vonued.

74.

Saa reed hand sig op paa Land,
Feste sig saa skiøn Lillie Vand:
Hendis Fader heed Kong Sigfred,
Hannem vog den Lindorm saa leed.
See dig ud Suend Vonued.

Siuard Snaren Suend.

Udi denne Vise giffuis tilkiende, huad Siuard Snaren Suends Endeligt haffuer verit. At hans Moder haffuer afferdiget hannem met sin Hest Graamand, huilcken render saa lenge met hannem offuer Bierge oc Dale, indtil saa lenge hand kommer paa Daner Kongens, sin Morbroders Huff oc Slot, oc øffued der Hoffuerck met huer andre, indtil paa det sidste at de begge omkomme elendeligen, etc.

XVII.

1.

Sivard hand slog sin Stiff-Fader ihiel,
All for sin Moders beste:
Oc nu lyster Siuard til Hoffue at ride,
Oc Lycken saa vil hand friste.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

2.

Det vaar Siuard Snaren Suend,
Gaar for sin Moder at staa:
Huad helder skal ieg fra eder ride,
Eller skal ieg til Hoffue gaa.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

3.

Icke da skalt du fra mig gaa,
Om Hesten dig bære kand:
Jeg skal giffue dig Hesten god,
Som Hoffdrenge kalde Graamand.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

4.

De ledde Graamand aff Staalden ud,
Forgylt saa vaar hans Grime;
Hans Oyen vaar liuse som klaren Stierne,
Oc Ild sprang aff hans Mile.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

5.

De lidde frem den karske Hest,
Hand binder op Hielm hin berte:
Saa binder Siuard Suerd ved Side,
Det tuingde hans Moders Hierte.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

6.

Siuard kaste aff sine Handske smaa,
Hans Hender vaare mure hvide:
Oc selff giorde hand sin gode Hest,
Paa Suenden torde hand icke lide.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

7.

Det vaar Siuards kiære Moder,
Vaar klæd i Kiortel rød;
Siuard du est min største Sorg,
At Hesten skal bliffue din Død.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

8.

Oc hun fulde hannem saa langt aff Leed,
Hende vaar i Hiertet saa vee;
Du vocte dig vel for Graamand din Hest,
Hand kand saa mange Sned.
Saa listelig da render hand Graaman dunder Siuard.

9.

Hør i det min kiære Moder,
Oc i tør icke saa quide:
Men i haffue fød saa god en Søn,
Saa vel sin Hest kand ride.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

10.

Graamand hand tog at Porten ud,
Saa vel offuer Bede som Bro;
Saa trøst vaar Svenden i Sadelen sad,
Hans Støffle stode fulde aff Blod.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

11.

Hesten hand render at Heden ud,
Frem faare de brede Tinge:
Det undrede Folcket paa Tinge stode,
Den Hest hand kunde saa springe.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

12.

Udi Femtan Netter oc Femtan Dage.
Rende hand offuer Bierge oc Dale:
Hand kom for saa høyt it Huff,
Portene vaare i Laaff met alle.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

13.

Dan Konning stander i høyen Vern,
Oc seer hand ud saa vide:
Hisset seer ieg en Dansker Hoffmand,
Sin Hest kand hand vel ride.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

14.

Det er enten en drucken Hoffmand,
Som kand sin Hest vel ride:
Eller det er Siuard min Syster Søn,
Oc hand haffuer værit i Stride.
Saa listelig da render Graamand under Siuard

15.
Graamand hand tog Mile for Land,
Oc hand sprang offuer de Linde:
Det frycted baade Fruer oc Jomfruer faare,
Saa mange som der vaar inde.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

16.
Der blegnet Fruer oc skøne Jomfruer,
Under deris Skarlagen Skind;
Dan Kongen hand gaar saa gladelig
Imod kiære Syster Søn sin.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

17.
Oc det vaar Daner Konning,
Oc saa tog hand paa;
I tale mig til de Skytter gode,
De lade min Port opslaa.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

18.
Det vaar Siuard Snaren Suend,
Hand ind at Kongens Port reed:
Vel Tredve vaare de Fadeburs Quinder,
Der dansede for Hesten i Knæ.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

19.
Kongen taler til alle sine Mend,
Jeg beder i giøre Siuard got:
Det vil ieg for sanden sige,
Hand taaler io ingen Spot.
Saa listelig da render hand Graamand under Siuard.

20.
Det vaar Siuard Snaren Suend,
Hand loed sin Hest der springe:
Vel Femtan Alen offuer høyeste Mur,
Saa fick deris Liff en Ende.
Saa sørgelig da render hand Graamand under Siuard.

21.
Siuard breff for Sadelbue,
Oc Graamands Ryg i tho:
Alle da græde de i Kongens Gaard,
Ret ingen vaar der som lo.
Saa sørgelig da render hand Graamand under Siuard.

Mimering Tandt.

Om liden Mimmering Tandt bleff rørt tilforn udi den Siete Vise. Endog hand haffuer været liden, saa haffuer hand dog holdet sig til de beste, oc indlagd Seyr met de vildeste. Her kommer hand i ferd met en Kempe som spaatter hannem fordi hand vaar icke saa voren i Kroppen. Men hand lærer denne Kempe, at Styrcke oc Manddom er icke bunden udi Skindet oc Kiødet, men bestaar megit mere udi mandeligt Hierte Mod oc Behendighed. Hand kommer paa det sidste i Kamp met Vidrich Verlandssøn, huilcke suerge sig i Staalbbroderskaff, dog det varer icke lenge, som det plejer almindeligen at gaa til met store Herrer, huilcke for Æregierrigheds Skyld icke gierne ville vige hverandre, etc.

XVIII.

1.
Mimmering vaar den mindste Mand,
Som føder vaar i Konning Karls Land.
Mine skøniste Jomfruer.

2.
Den mindste Mand,
Som føder vaar i Konning Karls Land,
Førend hand bleff til Verden baarn,
Da vaar hans Klæder til hannem skaarn.
Mine skøniste Jomfruer.

3.
Til Verden baarn,
Da vaar hans Klæder til hannem skaarn:
Førend hand nam at gange,
Da bar hand Brynie hin tunge.
Mine skøniste Jomfruer.

4.
For end hand nam at gange,
Da bar hand Brynie hin tunge:
For end hand nam at ride,
Da bant hand Suerd ved Side.
Mine skøniste Jomfruer.

5.
Nam at ride,
Da bant hand Suerd ved Side:
Det første hand kunde bære sit Suerd,
Da vaar hand en Kempe verd,
Mine skøniste Jomfruer.

6.
Bære sit Suerd,
Da vaar hand en Kempe verd:
Saa gick hand til Strande,
Som Kiøbmend laa faare Lande.
Mine skøniste Jomfruer.

7.
Til Strande,
Som Kiøbmend laa faare Lande:
Hand saa sig under lide,
Huor en Ridder monne ride.
Mine skøniste Jomfruer.

8.
Under lide,
Hand saae huor en Ridder monne ride:
Hand kom rendendis saa hastig fram,
Hans Hest vaar som en Løwe gram.
Mine skøniste Jomfruer.

9.
Hastig fram,
Hans Hest vaar som en Løwe gram:
Hør du Ridder faur oc fin,
Behøffuer du icke en liden Skiold Dreng.
Mine skøniste Jomfruer.

10.
Faur oc fin,
Behøffuer du icke en liden Skiold Dreng:
Mig tyckis du est baade liden oc ung,
Du kandst icke bære min Brynie saa tung.
Mine skøniste Jomfruer.

11.
Liden oc ung,
Du kanst icke bære min Brynie saa tung;
Mimmering vrædis ved det Ord,
Hand slog den Ridder fra Hest til Jord.
Mine skønište Jomfruer.

12.
Ved det Ord,
Hand slog den Ridder fra Hest til Jord:
End giorde hand hannem mere meen,
Hand slog hans Hoffuit mod en Steen.
Mine skønište Jomfruer.

13.
Mere meen,
Hand slog hans Hoffuit mod en Steen:
Saa satte hand sig op at ride,
Met andre Kemper vilde hand stride,.
Mine skønište Jomfruer.

14.
Op at ride,
Met andre Kemper vilde hand stride:
Der hand kom i grønen Lund,
Der møder hannem Vidrich Verlandsføn.
Mine skønište Jomfruer.

15.
J grønnen Lund,
Der møder hannem Vidrich Verlandssøn;
Vel mødt her du Ridder god,
Vilt du fickte for en skøn Jomfru.
Mine skønište Jomfruer.

16.
Ridder god,
Vilt du fickte for en skøn Jomfru:
Det suared Vidrich Verlandssøn,
Jeg møder dig om ieg er Mand.
Mine skønište Jomfruer.

17.
Vidrich Verlandssøn,
Jeg møder dig om ieg er Mand:
De fectede i Dage, de fectede i tho,
Jngen aff huer anden kunde Seyer faa.
Mine skønište Jomfruer.

18.
De fectede i tho,
Jngen aff huer anden kunde Seyer faa,
Saa suore de sig i staaldbrødre lag,
Oc det skulde vare til Dommedag.
Mine skønište Jomfruer.

19.
J staaldbrødre lag,
Oc det skulde vare til Dommedag:
Hure skulde det vare den tid saa lang,
Det kunde icke vare til Afften kam.
Mine skønište Jomfruer.

Berner Riff oc Orm unger Suend.

Her haffue wi atter en anden Vise, om Berner Riff oc Orm unger Suend, noget anderledis end den wi haffde kaart tilforn. Meningen er fast ens udi begge, men Naffn oc Omstende ulige. Jeg holder faare, at det som mand siger almindeligen Bermeriff skal være Berner Riffe, at hand haffuer været en Berner Lands Kempe. Thi Rise bemercker dog ellers Kempe paa vort Danske Sprog. Derfaare følger ieg denne Mening, oc lader huer sin egen uformeent. Det gielder dog icke saa høyt, at giøre her saa vjd en vey aff, enten met Naffn eller Omstends forandring.

XVIII.

1.
Det vaar høyen Berner Riff,
Hand vaar saa stoer en uhiure:
Hand vaar grum oc dertil leed;
Jngen Mand kunde hannem styre.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

2.
Det vaar høyen Berner Riff,
Hand lader de Breffue scriffue:
Oc sender hand dennem Daner Konning,
Oc lader hannem saa tilbiude.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

3.
Jeg siger dig Daner Konning,
Alt om ieg er en Mand;
Du skalt giffue mig Daatter din,
Om du vilt eje dit Land.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

4.
Det da melte Daner Konning.
Suarede hand saa der til:
Jeg giffuer hannem aldrig min Daatter,
Det gaa mig hure Gud det haffue vil.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

5.
Det vaar Daner Konning,
Hand sad offuer breden Bord.
Hand klaget sin Vaande saa haardelige
Alt for sine Kemper gode.
Men Skoffuen stander all i Blomster.

6.
Er her nogen aff mine Mend,
Mig vil offuer Berner heffne:
Da giffuer ieg hannem Daatter min,
Der til halffe mine Lande.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

7.

Alle da sade de Kongens Mend,
De talede icke it Ord!
Foruden Orm unger Suend.
Hand fuld vel suare torde.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

8.

Vil i giffue mig den Jomfru fin,
Oc dertil Rige oc Land:
Da vil ieg voge mit unge Liff,
Alt for den Lille vaand.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

9.

Det vaar høyen Berner Riff,
Hand sig offuer Agsel saae:
Huo er off denne Mysseling,
Denne Kamp vil tage paa.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

10.

Jeg er ingen Mysseling,
End dog du monne mig saa kalde:
Kong Sigfred hede min Fader,
Den lede Lindorm hannem felde.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

11.

Vaar Kong Sigfred din Fader,
Huor finder mand Kemper slig:
Alt eft du bradelig voren,
Du seer hannem icke ulig.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

12.

Det vaar sildig om den Afften,
Der Natten den dreff paa:
Da lystet Orm unger Suend,
Ud til Bierget at gaa.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

13.

Hand klappet saa paa Bierget,
Det reffnet i haarden Hald:
Det hørde hand inde i Bierget laa;
Saa høyt det i Bierget gield.
Men Skoffuen staar all i Blomster,

14.

Huo klapper her paa Bierget,
Huo vecker mig aff Søffn hin haard:
Kand ieg icke met Freden ligge,
Udi denne sorte Jord.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

15.

Det er ieg Orm unger Svend,
Allerkieriste Søn din:
Saa gierne bedis ieg Hielp aff dig,
Allerkiereste Fader min.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

16.

Jeg haffuer mig visssed en Kamp
Met Berner Riff hin stercke:
Du dele met mig det beste Suerd,
Som er i Danmarck.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

17.

Icke vil ieg dit huide Sølff,
Icke helder dit Guld saa rød:
Jeg beder saa gierne om Birting,
At vinde saa ven en Mø.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

18.

Du fanger icke mit gode Suerd,
Er lagd i Guld saa rød;
Uden du heffner min Faders Død,
Bleff stægt paa Gramer D.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

19.

Gierne vil ieg heffne eders Faders Død,
Viste ieg huo hannem slog:
Eller ieg vil voge m't Liff der paa,
Oc aldrig mere til eder gaa.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

20.

Men kand ieg ey aff Birting faa,
Oc maa dette Suerd ey nyde;
Da skal ieg slaa den haarde Steen hald,
At Bierget offuer dig skal bryde.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

21.

Hand bød hannem Kloden oc Hialtet frem,
Oc ynskte hannem Lycke i Haand:
Bliff du heldig oc i Henderne sterck,
Oc verie dig som en Mand.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

22.

Da hand haffde faaet det gode Suerd,
Vaar hand i Hiertet fro;
Nu hielpe mig Gud i Himmerig,
Jeg Seyren vinde maa.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

23.

Saa glad vaar Orm hin unge,
Der hand fick Birting i Hende!
Hand hug tre Alne i haarden Steen,
Det icke i Birting kiende.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

24.

Det vaar Orm unger Suend,
Gaar sig i Borgstuen ind:
Huor ere nu de gode Hoffmend,
J Afftis vaare saa bøse i Sind.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

25.

Alle da sade de Kemper stille,
Oc ingen torde suare et Ord:
Foruden høyen Berner Riff,
Hand sprang offuer breden Bord.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

26.

De screffue Kredzen paa den Jord,
Som de skulde baade i gaa:
Er det icke andet for en Mand,
Mod mig i Striden skal gaa.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

27.

du Orm, du liden Mand,
uad ieg siger dig:
du noget aff Birting,
ølie det icke for mig.
len Skoffuen staar al i Blomster.

28.

skal ieg aff Birting vide,
Fader er i Bierget død:
e ieg ellers Birting,
kunde vel hielpe i Nød.
len Skoffuen staar all i Blomster.

29.

du haffuer icke din Faders Suerd,
gter ieg lidet din komme!
af Kredzen du uselige Dreng,
gaar dig lidet til Fromme,
en Skoffuen staar all i Blomster.

30.

passer ieg paa Birting,
and til mig icke recke:
vil felde dig første slag,
Hals i tho skal Knecke.
len Skoffuen staar all i Blomster.

31.

suared Orm unger Suend,
vaar saa fri udi Hu:
kal ieg hugge dig i dine Knæ,
ieg icke høyre kand naa,
len Skoffuen staar all i Blomster.

32.

vaar Orm unger Suend,
kaste Suerdet om met alle:
hug Berner aff i Knæ,
nd til Jorden monne falde.
len Skoffuen staar all i Blomster.

33.

affuer ieg værit i attan Stride,
ere oc aldrig ferre;
g vaar det Kempe sæd,
nederlig Kemper at saare.
en Skoffuen staar all i Blomster.

34.

Berner lad dine store Ord,
u est du min Fange:
holder for dig den Jomfru skøn,
du kunde bedre gange.
len Skoffuen staar all i Blomster.

35.

hand haffde vejet den lede Jedt,
engdis hannem hiem til Lande;
mødte hannem Giord oc Alf,
aa den huide Sande.
len Skoffuen staar all i Blomster.

36.

ommen fauren unger Suend,
ff de øster Lande:

Haffuer du intet om Ormer spurt,
Om hand er vorden til Mand.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

37.

Icke er det lenge ieg hannem saa.
Alt til den Riddere steffne:
Da suor hand om den øffuerste Gud,
Han skulde sin Faders Død heffne.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

38.

Det vaar ungen Herre Alf,
Hand stødte op Muld met Suerd:
Aldrig fanger Orm for Fader sin,
Enten Guld eller Pendings Verd.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

39.

End unte hannem Gud den Seyr at vinde,
Aff Berner Riss den lange:
End maa hand heffne sin Faders Død,
Baade Guld oc Pending at fange.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

40.

Det da meldte Giord oc Alff,
Vilt du det sige for vist;
At Orm haffuer Berner slagen,
Vi vilde hannem icke miste.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

41.

Est du Giord oc est du Alf,
I dølie icke eders Naffn:
I haffue slagen min Fader thiel,
Hans Død saa vil ieg heffne.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

42.

De droge ud deris gode Suerd,
Kemper saa vaare de gode:
De fectedis vel i Dage tre,
Saa vjt da rand deris Blod.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

43.

Det da suared den Haff Frue,
Hun talte saa got it Ord;
Hør du Orm unger Suend,
Dit Suerd det er forgiord.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

44.

Du kast dit Suerd tre gange omkring,
Du stick det siden i Jord;
Affuends kaste hand Suerdet omkring,
Saa lyde hand det Quinde Ord.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

45.

Den fierde Dag at quelde,
Der Klocken vaar ved fem:
Da slog Ormer de Kemper to,
Drog saa til sit Land hiem.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

46.
Det vaar Orm unger Suend
Kom i Daner Kongens Gaard:
De toge mod hannem met heder oc ære,
Baade Kongen oc alt hans Raad.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

47.
Der var Glæde offuer all den Gaar,
Saa faurt at lyde der paa:
Daner Kongen gaff sin Daatter bort,
Orm unger Suend hende tog.
Men Skoffuen staar all i Blomster.

Hvitting Helfredssøn oc Isald Konning.

Konning Tiderich berommer sig aff sin Mandom oc megen Velde, oc meener at hand skal icke haf sin lige udi noget Land. Deraff yppes en Krig, at Bran Herr Bisserlin siger hannem at Konnig Is i Bertings Land, som vel kunde heffuis ved hannem udi styrcke oc Velde. Huilcket fortryder K Tiderich, oc giører strax rede met alle sine Kemper oc drager ind udi Kong Isalds Land oc offueruin hannem met alle sine Kemper. Her opregnis fast alle de gamle Kemper, som udi fordoms Tid haff værit naffnkundige aff Manddoms merckelige Bedrifft. Hus Naffn oc Skioldmercke ere tilforn opreg udi den Femte Vise udi denne Bog.

XX.

1.
Kongen raader for Borgen,
Oc saa for alle Land:
Oc saa for mangen rasker Heldt,
Met dragen Suerd i Haand.
Meden Kongen raader for Borgen.

2.
Lad den Bonde raade faare sin Bo,
Den Hoffmand faare sin Hest:
Kongen udaff Danmarck,
Hand raader for Borg oc Feste.
Meden Kongen raader for Borgen.

3.
Konning Tiderich sider paa Brattingsborg,
Oc seer hand ud saa vide:
Ingen veed ieg i Verden til,
Der kand være min Lige.
Meden Kongen raader for Borgen.

4.
Suarede hand Bran van Bisserlin,
Thi hand haffde vandret saa vide:
End vil ieg vise eder Kemper gode,
Der met eder tør stride.
Meden Kongen raader for Borgen.

5.
Hand heder Isald Konning sin,
Oc bygger paa Birtings Lande:
Oc hand haffuer dem i følge met sig,
Som stride met Ulffue hin gramme.
Meden Kongen raader for Borgen.

6.
Hand haffuer den i følge met sig,
Som strider imod Biørne Land:
Hand vil intet andet æde,
End Kiød aff Christen Mand.
Meden Kongen raader for Borgen.

7.
Huer den Dag der Osten dagis,
Da ferster hand sin Mund:
Med Orme oc Padder, oc anden Ukrud,
Thi hand er kommen aff Helvedis Grund.
Meden Kongen raader for Borgen.

8.
Det vaar Isald Konning
Oc saa tog hand paa:
I tale nu til min Smaa dreng,
I bede hannem til mig gaa.
Meden Kongen raader for Borgen.

9.
Hør du Bakker unger Suend,
Du skalt mit Ærende bort ride;
Til Kongen aff Brattens Borg,
Jeg agter met hannem at stride.
Meden Kongen raader for Borgen.

10.
Enten bed hannem Skatten yde
Eller vare paa Krig oc Feide:
Hand maa visselig vare paa it,
Jeg giffuer ham ingen Leide.
Meden Kongen raader for Borgen.

11.
Det suared Bakker unger Suend,
Hand vaar saa kreng i tale:
Jeg skal føre eders Budskaff frem,
Skulde jeg end leggis i duale.
Meden Kongen raader for Borgen.

12.
Ind kom liden Smaa dreng
Oc steddis hand for Bord:
Hør i det Kong Tiderich,
Min Herre haffuer send eder Ord.
Meden Kongen raader for Borgen.

13.
Enten skulle i den Skat udgiffue,
Som loffuit vaar i fiord;
Eller i skulle møde min Herre i Marck,
Det bliffuer saa stort it Mord.
Meden Kongen raader for Borgen.

14.
Icke vil ieg den Skat udgiffue,
Som ieg vaar aldrig vaan:
Førre skal ieg til Birtings Land,
Oc drage mit Suerd aff Spaan.
Meden Kongen raader for Borgen.

15.

Suarede det Hvitting Helfredsøn,
Hand vaar saa høyt at lee:
Skulle i til Bertings Land i Aar,
Da vil ieg være paared.
Meden Kongen raader for Borgen.

16.

I fiord vaar du paa Bertings Land,
Oc der miste du din Hest:
Som Men ved Huitting Helfredsøn,
Du sidder her hieme best.
Meden Kongen raader for Borgen.

17.

Bliffuer ieg hiem paa Brattensborg,
Da miste ieg Foed oc Haand:
Haffuer ieg icke Hest at ride paa,
Da løber ieg met aff Land.
Meden Kongen raader for Borgen.

18.

Oc rede ud af Bratensborg,
Saa mange Heldte trøste:
Der maatte Steenen reffne ved,
Oc Jorden under dem brøste.
Meden Kongen raader for Borgen.

19.

Der reed ud Konning Tiderich,
Met Løwen i sit Mercke:
Der hoff stinde den gyldene Krune
Saa vit offuer alle Marcke.
Meden Kongen raader for Borgen.

20.

Der reed Vidrich Verlandssøn,
Hand fører baade Hammer oc Tange:
Der rede Esmer Kongens Sønner,
De vaare baade stercke og lange.
Meden Kongen raader for Borgen.

21.

Det vaar rigen Raabengaard,
Hand vaar en Kempe saa sterck:
Det vaar Konning Herr Sigfred,
Oc hand førde Kongens Merck.
Meden Kongen raader for Borgen.

22.

Effter fulde Siuard Snaren Suend,
Met Pile de vaare huide:
Saa kom Brand Herr Visserlin,
For ingen vilde hand vige.
Meden Kongen raader for Borgen.

23.

Dernest reed Helled Høgen,
Hand vaar en Rosens Blomme:
Der reed Folquard Spillemand,
Met dragen Suerd i Haande.
Meden Kongen raader for Borgen.

24.

Der reed ungen Ulff van Jern,
Oc hannem bar Hest saa skøn:
Effter reed ungen Herr Humble,
Oc saa Herr Sigfreds Søn.
Meden Kongen raader for Borgen.

25.

Der reed Gynther Herr Gernaffl,
Met Pilen paa spenter Bue:
Der reed Sonne Folquardsøn,
Han vaar saa modig i Hue.
Meden Kongen raader for Borgen.

26.

Der reed liden grimmer,
Met sin forgylte Brynie:
Der reed Seyr hin raske,
Hand vilde for ingen rømme,
Meden Kongen raader for Borgen.

27.

Oc det vaar haarden Angelfyr,
Hand taler til Greffue Herr Guncelin:
Hud som icke anden Hest kand faa,
Den løbe met paa bare Been.
Meden Kongen raader for Borgen.

28.

Saa kom Mester Hildebrand,
Hand sad saa fast paa Hest:
Effter fulde Munck Broder Alsing,
Hand tiende disse Kemper nest.
Meden Kongen raader for Borgen.

29.

Der reed Orm unger Suend,
Hand vaar saa modig i Sinde:
Alle da vaare de glade oc trøst,
De agtet den Seyr at vinde.
Meden Kongen raader for Borgen.

30.

Oc rede ud aff Brattingsborg,
Som de kunde allerbest:
Effter løb Huitting Helfredsøn,
Thi hand haffde ingen Hest.
Meden Kongen raader for Borgen.

31.

Saa lenge løb hand Huitting,
Hand bleff i Huen saa vred:
Hand slog en Kempe fra Hesten ned,
Oc satte sig op oc reed.
Meden Kongen raader for Borgen.

32.

Der vaar Herr Kong Tiderich,
Hand sig tilbage saa;
Nu seer ieg den Hoffmand ride,
Som førre var vaan at gaa.
Meden Kongen raader for Borgen.

33.

Hør du Huitting Helfredsøn,
Du giff mine Ord vel giem;
Du skalt drage til Bertings Land,
Oc føre oss Skatten hiem.
Meden Kongen raader for Borgen.

34.

Det vaar Huitting Helfredsøn,
Hand bleff*) saa høit at lee:
Skal ieg drage i Bertings Land,
Wi bliffue ickon Kemper tre.
Meden Kongen raader for Borgen.

*) Hos Syv: Tog til.

35.
Jeg faar dig Vidrich Verlandsson,
Den anden Tiderich van Bern:
Disse ere de beste Orlogs Mend,
Som stride met Kemper gerne.
Meden Kongen raader for Borgen.

36.
De satte dem paa deris Heste,
De reede saa langt affleed;
Det vil ieg for Sanden sige:
De vaare i Hue saa vrede.
Meden Kongen raader for Borgen.

37.
Kuren stander paa Berne,
Oc seer hand ud saa vide:
Hissed seer ieg de Kemper tre,
Mig tyckis de ere saa vrede.
Meden Kongen raader for Borgen.

38.
Den ene er Huitting Helfredson,
Hand miste her i fiord sin Hest:
Det maa i tro om i ville,
Hand bliffuer off en haarder Gest.
Meden Kongen raader for Borgen.

39.
Den anden er Vidrich Verlandsson,
Bær Hammer oc Tang i Mercke:
Den Tredie er Tiderich van Bern,
Haffuer alle Kempers Stercke.
Meden Kongen raader for Borgen.

40.
De satte deris Heste udi Borgegaard,
Paa Slottet ginge de ind:
Det maatte huer mand paa dennem see,
De vaare saa vrede i Sind.
Meden Kongen raader for Borgen.

41.
Saa tog de den Portener,
Oc hugge hannem i stycke smaa:
Saa ginge de i Stuen ind,
For Kongen monne de staa.
Meden Kongen raader for Borgen.

42.
Suared det Isald Konning,
Oc talede hand it Ord:
Hueden ere de taber Suenne,
Som staa her faare vort Bord.
Meden Kongen raader for Borgen.

43.
Melte det Kongens Skencker,
Som skenckte baade Miød oc Vin:
Tage wi til vore hvasse Spiude,
Wi driffue dem tilbage igien.
Meden Kongen raader for Borgen.

44.
Det vaar Huitting Helfredsson,
Hand tager den Skencker i Skeg:

Hand slog hannem under Øret,
At Hiernen stanck paa Veg.
Meden Kongen raader for Borgen.

45.
Det var Huitting Helfredsøn,
Hand giorde deraff en Leeg:
Hand kaste det døde Lig paa Bord,
Huo plocker mig denne Steeg.
Meden Kongen raader for Borgen.

46.
Oc frem træn Tiderich van Berne,
Drog Suerd aff forgyldene Kauffle:
Han hug paa Isald Konning,
At Odden stod i hans Naffle.
Meden Kongen raader for Borgen.

47.
Frem træn Vidrich Verlandsson,
Oc hand hug sig en Ring:
Hand hug Fyrretiue Kemper ihiel,
Oc selff løb hand omkring.
Meden Kongen raader for Borgen.

48.
Ind kom Kongens Moder,
Gammel og graa hun gred:
Det maa tro huo der vil,
Der yppedis fuld ond en Leeg.
Meden Kongen raader for Borgen.

49.
Det vaar Huitting Helfredsøn,
Hand hende med Suerdet hødte:
Koff hun sønder hans gode Suerd,
Det brast udi femtan stycke.
Meden Kongen raader for Borgen.

50.
Koff hun sønder hans gode Suerd,
At det udi Hialtet brast;
Hand tog hende om begge Been,
Hand slog hende i saa fast,
Meden Kongen raader for Borgen.

51.
Hun skabte sig i Trane Ligne,
Hun fløy saa høyt i Sky:
Hvitting i Fæder Ham,
Hand lader fast effter fly.
Meden Kongen raader for Borgen.

52.
De fløye udi Dage, de fløye udi tho,
Oc huercken da finge de ro:
Saa fick hand Tranen om baade sine Been,
Han reff hende i stycker smaa.
Meden Kongen raader for Borgen.

53.
De rede ud af Bertings Land,
Met dragne Suerd i Hende:
Alle da ligge de Kemper døde,
Det monne saa fast paa kiende.
Meden Kongen raader for Borgen.

Liden Grimmer oc Kamper aff Vertings Land.

Denne Dict er fast lige ens Mening met Burmands oc Berner Rises Viser. Thi her paa endis e gamle Kempers Kamp meste parten, at de slaaes enten for styrcke skyld at beuise, eller Land at eje, ller Frenders Dod at heffne, eller oc for Jomfruer deris Ære skyld. Er vel mueligt, at en deel, saa eed er i Sandhed, oc en part er ocsaa tilsæt af hine gamle Danske Skialdrer oc Sangemestere etc. immings Høy, som her neffnis, holder ieg faare, at ligge udi Skaane, som enten Vimmings høy øster ller vester Kircke nu ligge. Huor udaff Vimmings høy Herrit haffuer sit Naffn. Oc findes der udi den iden Aa, som løber ned til Dybbeck, ved athel Veyen en stoer Kampesteen met Rune Bogstaffue paa, som idere skal omtalis udi Danmarckis Rigis Beskriffuelse oc Antiquitatibus Danicis.

XXI.

1.

Grimmer hand gaar paa Gulffuet,
Hand kand vel lege met Suerd:
J giffue oss Jomfru Jngeborg,
Udi vor Herris Ferd.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

2.

Mig tyckes du est saa liden,
Du kand dig icke omhugge:
Huor du kommer blant andre Kemper,
De driffue dig alt til rygge.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

3.

Jcke er ieg saa liden,
Jeg kand mig io vel verje:
Naar ieg slaaes met Kemper,
Mit Suerd kand ieg vel røre.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

4.

Kamperen boer paa Vertings Land,
Hand er en Kempe saa bold:
Kand du hannem til Jorden felde,
Min Daatter maa du volde.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

5.

Grimmer tager at Dørren ud,
Baade met Harm oc Sorg:
Huad Suar fick du aff Fader min,
Sagde hun Jomfru Jngeborg,
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

6.

Kamperen boer paa Vertings Land,
Jt Kempe Naffn monne hand bære:
Kand ieg hannem til døde slaa,
Da fanger ieg eder met ære.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

7.

Det meldte hun den unge Mø,
Min Fader vil Eder forraade:
Kamperen er eder alt for sterck,
Hand fører eder i stor vaade.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

8.

Men ieg skal laane eder Hielm saa god,
Som i maa vel paa lide:
Jeg faaer eder Brynie saa haard,
Som Suerd skal ey paa bide.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

9.

Jeg skal giffue eder Glaffuend god,
Oc Harnisk som i maa bære:
Det Vaaben er icke i Verden til,
Som der udi skal skære.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

10.

Kamperen staar paa Vertingsborg,
Oc seer hand ud saa vide:
Huad er det for it lidet Vrag,
Her synis til oss frem skride.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

11.

Det vaar liden Herre Grimmer,
Hand styret sin Snecke faar Land:
Det vaar storen Kamper,
Hand recker hannem huiden Haand.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

12.

Du være vel kommen liden Grimmer,
Her timis dig ingen Vaande:
Jeg giffuer dig min Syster Daatter,
Oc helfften af mine Lande.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

13.

Jcke vilde ieg Jomfru Jngeborg,
Skulde sporje det hiem til Lande:
At ieg skulde tage din Syster Daatter,
Oc gaae dig saa til Haande.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

14.

Wi ville gaa oss paa Vimmings Høy,
Oc der skal Striden staa:
Enten skulle wi Liffuit lade,
Førre wi af Kredzen gaa.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

15.

Suarede dertil Kamperen,
Hand haffde saa raske Haand;
Jeg skal haffue det første Hug,
Det er udi mit Land.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

16.

Det første Hug der Kamperen hug,
Hand vaar saa rammer i Ord:
Da hug hand liden Grimmer,
Falt ned til sorten Jord.
Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

17.

Det andet Hug kom Grimmer til,
Hand hug med høyer Hende:
Hand hug i Kamperens forgylte Hielm,
At Odden i Hiertet vende.
Nu feyler hand Grimmer aff Landet.

18.

Det melte Kamperen samme Stund,
Hand falt der død til Jord:
Giffue det Gud i Himmerig,
Det viste min Broder Raadengaard.
Nu feyler hand Grimmer aff Landet.

19.

Saa glad vaar liden Grimmer,
Den Strid haffde faaet en ende;
Hand tog der Guld oc meget Sølff,
Førde hiem til Jomfruens Lande.
Nu feyler hand Grimmer aff Landet.

20.

Nu ligger hand Kamperen slagen,
Oc hannem rinder Blod til døde:

Igien leffuer Grimmer unger Suend,
Tager bort hans Guld det røde.
Nu feyler hand Grimmer aff Landet.

21.

Grimmer hand dueldis der icke lenger,
Der hand den Seyr haffde vunden:
Saa glade feylede alle hans Mend,
At de den Bytte haffde funden.
Nu feyler hand Grimmer aff Landet.

22.

Jomfruen staaer i Høyeloft,
Oc seer hun ud mod Strande:
Hisset seer ieg min Festemand,
Hand legger sin Snecke paa Sande.
Nu feyler hand Grimmer aff Landet.

23.

Tack saa haffue Grimmer hin unge,
Hand holt saa vel sin Tro:
Monats dag derefftter kom,
Hand loed sit Bryllup bo,
Nu feyler hand Grimmer aff Landet.

Tord aff Haffsgaard oc Tosse Greffue.

Tord aff Haffsgaard sender sin Broder offuer til Norge til Tosse Greffuen om sin Hammer, hand haffuer funden. Huilcken hand ingenlunde vil antuorde fra sig met andre Vilkaar, end at de f giffue hannem deris Syster Jomfru Fridleffsborg til egte. Men de stuffe hannem, oc sende deris F udi hendis Sted, saa at der holdis it seldsomt Bryllup, at Bruden slaaer Brudgommen oc Gesterne i oc drager saa derfra met Hammeren etc. Er fast lige eens Dict met Greffue Guncelins Vise, som tilforn om screffuit.

XXII.

1.

Det vaar Tord aff Haffsgaard,
Rider offuer de grøne Enge:
Der tabte hand sin Hammer aff Guld,
Oc borte vaar den saa lenge.
Saa vinder mand Suerdkind.

2.

Det vaar Tord aff Hafsgaard,
Hand taler til Broder sin:
Du skalt fare til Nordneff Field,
At liuse effter Hammer min.
Saa vinder mand Suerdkind.

3.

Det vaar Locke Leiemand,
Setter sig udi Fædre Ham:
Saa flifffuer hand til Nordnes Field,
Alt offuer det salte Vand.
Saa vinder mand Suerdkind.

4.

Midt udi den Borgegaard,
Og der afgselet hand sit Skind:
Saa gaar hand i Høyeloft
For læden Tosse Greffue ind.
Saa vinder mand Suerdkind.

5.

Vær vel kommen Locke Leiemand,
Du vær vellkommen her:
Hure staaer til udi Haffsgaard,
Oc hure staaer Landet der.
Saa vinder mand Suerdkind.

6.

Vel staaer til paa Haffsgaard,
Oc vel staaer Landet der:
Tord haffuer sin Hammer mist,
Derfaare kommer ieg her.
Saa vinder mand Suerdkind.

7.

Icke fanger Tord sin Hammer igien,
Du føre hannem saa for Ord:
Under Femtan Fafne oc Firetiue,
Der ligger han graffuen i Jord.
Saa vinder mand Suerdkind.

8.

Icke fanger Tord sin Hammer igien,
End siger jeg dig saa:
Met minde i giffue mig Jomfru Fridleffsborg,
Met alt det Gods i aa.
Saa vinder mand Suerdkind.

9.

ıar Locke Leiemand,
fig udi Fædre Ham:
ey hand tilbage igien,
uer det salte Vand.
Saa vinder mand Suerckind.

10.

di den Borgergaard,
gseler hand sit Skind:
aaer hand i Borgestue,
xriste Broder sin.
Saa vinder mand Suerckind.

11.

inger du din Hammer igien,
ıaa du lide paa;
inde hand fanger Jomfru Friedleffsborg.
det Gods wi aa.
Saa vinder mand Suerckind.

12.

suared den stolte Jomfru,
Bencken som hun sad:
ıer mig helder en Christen Mand,
ınne Trold saa læd.
Saa vinder mand Suerckind.

13.

lle wi tage vor gamle Fader,
el wi børste hans Haar;
i hannem til Nordnes Fielld,
ig hand Brud fremgaar.
Saa vinder mand Suerckind.

14.

de denne gamle unge Brud,
de hende i Bryllups Gaard:
aa jeg for sanden sige,
ıar ey Guld for Læcgeren spard.
Saa vinder mand Suerckind.

15.

oge de den væne Brud,
hende paa Brudebenck:
da gick hand Toffe Greffue,
m lystet for Bruden at skencke.
Saa vinder mand Suerckind.

16.

ı Oxe Kroppe dem aad hun op,
l Tredive Suine Flycke:
undrede Brød hendis Maaltid vaar,
hun begered at dricke.
Saa vinder mand Suerckind.

17.

olff Lester Øll dem drack hun ud,
hun kunde Torsten slycke;
rack hun ud den Hanke ballie,
og hun til at hicke.
Saa vinder mand Suerckind.

18.

Greffuen gaar at Gulffuit frem,
Hender monne hand vride:

Hueden er off den unge Brud,
Hun vil saa megit æde.
Saa vinder mand Suerckind.

19.

Toffe Greffue taler til Kielder Suend,
Forsømme du Tappen icke:
Her haffuer giest saa underlig en Brud,
Saa meget vil hun dricke.
Saa vinder mand Suerckind.

20.

Suarde det liden Locke,
Oc smiler hand under Skind:
J Otte Dage haffuer hun icke ædt,
Saa saare da stunder hun hid.
Saa vinder mand Suerckind.

21.

Meldte det læden Toffe Greffue,
Oc saa tog hand paa:
J kalde mig at de Taffel Suenne,
Beder dem for mig ind gaae.
Saa vinder mand Suerckind.

22.

J hente mig ind den Hammer aff Guld,
Jeg vil den gierne ombære;
Kand ieg ellers ved Bruden stilles,
Enten for Skam eller ære.
Saa vinder mand Suerckind.

23.

Otte da vaare de Kemper,
Som Hammeren bare ind paa Træ:
Saa lagde de den saa snildelig,
Tuert offuer Brudens Knæ.
Saa vinder mand Suerckind.

24.

Det da vaar den unge Brud,
Tog Hammeren i sin Haand:
Det vil ieg for Sanden sige,
Hun vende den som en Vaand.
Saa vinder mand Suerckind.

25.

Først slog hun Toffe Greffuen,
Den Trold baade læd oc lang;
Saa slog hun de andre smaa Trolde,
At dørren den giordis dem trang.
Saa vinder mand Suerckind.

26.

Sorgfulde da vaare de Gieste
Oc alle de Nordnes Mend:
De finge Hug oc Dødelige Saar,
Der aff saa blegnedis Kind.
Saa vinder mand Suerckind.

27.

Det vaar Locke Leiemand,
Monne sig saa vel omtencke:
Nu ville vi fare hiem til vort Land,
Oc spone vor Fader en Encke.
Saa vinder hand Suerckind.

Alf i Odderskjær.

Alff eller Ulff i Odderskjær haffuer tuende Sønner, Helmer Kamp oc Angelfyr. De bedis begg
Kongens Daatter aff Opsal. Oc kommer der offuer udi saa haard en Kamp, at de paa begge sider
huer andre deris Bane saar. Oc end kommer Faderen til dennem, førend de døe oc dræber self
sin Harm Helmer Kamp, oc begge Brødre bliffue saa lagd udi en Graff. Blandis her Historie oc
tilsammen, som udi saadanne Dict brugeligt er.

XXII.

1.
Alff hand boer i Odderskjær,
Er rig oc kaad met alle:
Saa raste da haffuer hand Sønner to,
De lade sig Kemper kalde.
Oc nu driffuer Ulffuen paa hviden Sand for Norden.

2.
Alff hand boer i Odderskiær,
Han haffuer de Sønner saa snilde:
De ville til Kongens Daatter bede,
Alt udaff Opsals Felde.
Oc nu driffuer Ulffuen paa hviden Sand for Norden.

3.
Det vaar ungen Helmer Kamp,
Hand beder sadle sin Hest:
Wi ville ride off op paa Land,
Oc Kongens Daatter at feste.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

4.
Det vaar ungen Angelfyr,
Hand beder opsadle sin Hest:
Oc wi ville ride til Opsal,
Skulde Jorden end under off bryste.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

5.
Der de komme i den Borggaard
Der agselet de deris Skind:
Saa ginge de udi Høyelofft
For Kongen aff Opsal ind.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

6.
Ind kom ungen Helmer Kamp.
Oc stæddis hand for Bord:
Herre vil i mig eders Daatter giffue,
J vide mig strar Ansuar.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

7.
Ind kom ungen Angelfyr,
Oc hannem stinde Guld paa Haand:
Kongen giff mig Daatter din,
Oc rømme saa selff aff Land.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

8.
Melte det Kongen aff Opsal,
Suarede hand saa der til:
Jcke giffuer ieg min Daatter Mand,
Uden den hun haffue vil.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

9.
Haffuer Tack kiæriste Fader min,
At i satte Kaaret hoff mig;
Jeg loffuer mig ungen Helmer Kamp,
Hand bliffuer vel Mand for sig.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

10.
Jcke vil ieg haffue Angelfyr,
Hand er saa læd en Trold:
Saa er Fader oc saa er Moder,
Oc saa er Slectet met alle.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for No

11.
Det suarede ungen Angelfyr,
Hand bleff i Huen saa mod:
Wi gaa off paa Borggaarden,
Wi fecte der om hende baade.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for No

12.
Det melte Kongen aff Opsal,
Hand suarede saa der til:
Sværdene de ere starpe, oc Drengene ere ra
De maa vel prøffue gaat Spil.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for No

13.
Alff hand stander i Odderskiær,
Huad lyder offuer de Felde;
Da maatte hand høre saa lang en Vey
Hans Sønners Suerde gielde.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for No

14.
Det hørte Alff aff Odderskiær
Saa vit offuer grønen Hede:
Huad monne mine Sønner gange udi Haan
Hui monne de være saa vræde.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for No

15.
Hand tøffuede da icke meget lenge,
H nd sprang til Ganger rød:
End kom hand til Opsal,
Førend hans Sønner ginge til Død.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for No

16.
Sig mig unger Helmer Kamp,
Søn allerkiæreste min:
Huorfaare rinder dig Blodige strømme,
Saa stride fra Kiød oc Been.
Oc nu driffuer Ulffuen paa hviden Sand for No

17.
Det suarede ungen Helmer Kamp,
Sin Vaande hand klagede saa:
Det giorde Angelfyr Broder min.
Hand kunde icke Jomfruen faa.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for No

18.
Jeg haffuer vel Femtan uliffs Saar,
De ere met ædder bland:
Haffde ieg ickon it aff alle dem,
Jeg kunde icke leffue en stund.
Oc nu driffuer Ulffuen paa hviden Sand for No

19.

Hør du ungen Angelsyr,
Oc kieriste Søn min:
Huorfaar sider dit gode Suerd
Saa ilde i Haanden din.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

20.

Derfaare sider mit gode Suerd
Saa ilde udi min Haand;
Jeg haffuer vel Attan Ulffs Saar,
Det er min høyeste Vaande.
Oc nu driffuer Ulffuen paa hviden Sand for Norden.

21.

Jeg haffuer vel Attan Ulffs Saar,
Oc ere mig alle saa onde:
Haffde ieg ickon it aff dem,
Jeg leffde icke en Stunde.
Oc nu driffuer Ulffuen paa hviden Sand for Norden.

22.

Det vaar Alff aff Odderskiær,
Hand vrider op Egen met Roed;
Hand slog til gamle*) Helmer Kamp,
Det hand falt død til Jord.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden

23.

Nu da ligge de Kemper tho,
De ligge baade i en Graff;
Oc Kongen giffuer vel Daatter sin,
Den Suend som hun vil haffue.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

24.

Sørger hand Alff aff Odderskiær,
Hans Sønner ere slagne ihiel;
End raader Kongen aff Opsal.
For kiæriste Daatter sin selff.
Oc nu driffuer Ulffuen paa huiden Sand for Norden.

* Skal vel være ungen.

Suend Felding.

Om denne Suend Felding, huo oc hueden hand haffuer værit, ere afflillige Meninger. Visen siger at hand haffuer boet paa Helsingborg, maa vel skee paa Seluffsborg. Thi det er alle mend vitterligt, udi Aarhuff Stigt, at hand haffuer værit bosat oc barnfød udi den skøne Egn imellem Aarhuff oc Hothersnes. Oc vises endnu hart ved Aakiær hoff Athel veyen Spegels Huff, som mand kalder det, oc kort tid forleden haffuer værit affbrent, der som Suend Feldings Staald skulde værit, oc hand der skulde bundet sine Heste i Jernlencker, oc det saa dannet, at Vandet aff den Beck der hoff, skulde løbet igiennem Staalden. Men dette er vist oc fast at Erlig oc Velbyrdig Mand salig Jørgen Rostrup paa Seluff Skoffgaard udi sin tid fant paa forneffnde Gaard en muret Grunduold oc nederdeel aff it Huff, som Suend Felding skulde boet paa. Oc sees der endnu paa denne Dag Vinduerne oc Dørre der paa. Oc er tilstæde en mectig stor Kaaber Grybe, som der bleff funden i Grunden under den grøne Muld. Der fandis oc samme tid it Harnisk oc it langt bredt Suerd, som en tid lang hengde der i Borgstuen. Udi Seluff Kirckebog findis indtegnet saare udi Kalendario, paa Latin skriffuet, at den gamle Suend Felding er død paa S. Matthiæ Apostoli Dag. Hans Hustru Aase paa S. Michaelis Dag. Deris Daatter Ingeit paa S. Poffuels Omvendelsis Dag, oc hendis Søn paa den neste Søndag effter Aske Onsdag. Men dette feyler her at Aars Tallet er icke her hoff antegnet. Saa mand icke kand vide paa huad tid enten Suend Felding den unge eller gamle haffuer leffuet. Her fandes vel en temmelig lang Kampesteen, i ggendes strax inden Kircke Dørren met sex Vers Runebogstaffuer paa, huilcken tilforn haffde ligget op imod Choret. Bogstaffuerne vaare meste parten ukiendelige oc en deel forslidne. Haffuer uden tuil været denne Slectis Ligsteen som videre skal omtalis en anden stæd.

Der findis end da en anden Vise om Suend Felding, som wi sette her nest effter, paa det mand kand see, at det uden tuil haffuer været en Slect her udi Riget. Oc er muelig den første der haffuer værit en Slegfred aff Kongelig Stamme, som wi her i samme Vise skulle faa at høre.

XXIII.

1.

Suend Felding hand sidder paa Helsingborg,
Oc roser hand aff sin Ferd;
Oc hand vaar sig baade mild oc blid,
Hand giordet sig met sit Suerd.

2.

Suend Felding loffuer sig en Pillegrims gang,
Alt end til Rom at gange:
Oc det loffuer huer Danske Pillegrim,
At hand skulde did komme.

3.

Oc de rede ud aff Dannemarck,
De vaare icke Pillegrim uden tho:
Oc de geste dennem udi en Stad,
Hand heder Hoffdingsø.

4.

Oc de geste dennem udi en Hoffuitstad,
Hand heder Hoffdingsø;
Oc de geste dennem en stolter Jomfru,
Hun vaar saa væn en Mø.

5.
Hun satte Suend Felding øffuerst til Bord,
Blant andre Ridder i Skare:
Oc i da spurde den stolte Jomfru,
Alt hueden de kommen vaare.

6.
J er ingen fattige Pillegrim
Off haffuer i Afften gest;
Jeg seer det paa eders Skiorte smaa,
Hun er met røde Guld fest.

7.
Jeg seer det paa eders Skiorte smaa,
Hun er met røde Guld fest:
At i er Kongen aff Dannemarck,
Thi ville i vide vort beste.

8.
Icke er ieg Konning aff Dannemrrck,
Oc ieg rider ey saa sterck:
Jeg er en fattig Pillegrim.
Fød i Dannemarck.

9.
Hør i det min stolte Jomfru,
J lade eder icke fortycke:
Der fødis end Børn i Dannemarck,
Oc end hver met sin Lycke.

10.
Oc alt da sad den stolte Jomfru,
Der hun syde Silcke søm:
Huer en søm alt der hun syde,
Hendis Øyne runde udi Strøm.

11.
Oc høre i det min stolte Jomfru,
Oc hui sørge i saa saare;
J sige mig noget aff eders vaade,
Jeg løser eder aff denne Fare.

12.
Her er en Riser paa vort Land,
Hand vil vort Land forøde;
Oc hand vil icke have anden Kaast,
End Fruer oc Jomfruer til Føde.

13.
Her er en Trold paa vort Land,
Hand vil vort Land fordriffue;
Uden wi kunde faa den samme Mand,
Som Dysten tør met ham ride.

14.
Jeg haffuer det alle mine dage hørt,
De Danske Mend ere saa fromme:
Jeg tacker nu Gud i Himmerig,
Her maatte en aff dennem komme.

15.
Oc haffde ieg Hest oc haffde ieg Harniſk,
Min Ryg vaar ret til maade:
Da vilde ieg for eder min stolte Jomfru,
Met hannem bryde en Stage.

16.
Oc de lede frem Try hundrede Heste,
Oc de vaare alle huide:
Den førſte Suend Felding sin Sadel paa lagde,
Hand bugnet til Jorden som en Tige.

17.
De lede ud de Spanske Orff,
Deris Øyne vaare meget liuse:
Suend Felding strøg den Tømme offuer Hoffuet.
Saa snart lode de sig kyse.

18.
Oc det vaar Herre Suend Felding,
Hand klager sig saa saare;
Oc haffde ieg en Hest aff Dannemarck,
Haffde ædt aff Dannemarcks Foer.

19.
Jeg førde mig ud aff Dannemarck,
Vel Femtan gode Guldringe:
Haffde ieg en Hest aff Jutland,
De skulde alle for hannem springe.

20.
Oc der kom gangendis en Møller mand,
saa listelig offuer den Marck:
Oc ieg haffuer mig en danne broget Hest,
Er fød i Dannemarck.

21.
Oc ieg haffuer mig en danne broget Hest,
Er fød i Sæbylund,
Huer den Gang hand til Møllen gaar,
Hand bær vel Femtan Pund.

22.
Hør du goden Møller,
Du lad mig Hesten see:
Ere wi begge Danske tho,
Wi bestyre vel Balske tre.

23.
Den tid den Hest oc hand kom frem,
Hand vaar som Mølleren sagde:
Met høyen Hoft oc breden Bringe,
Suend Felding sin Sadel paa lagde.

24.
Hand drog aff sin Hanske smaa,
Hans Hender vaare meget huide:
Oc selv giordet hand sin gode Hest,
Paa Suenden torde hand icke lide.

25.
Hand giordet sin Hest met Sadel giord,
Oc saa met Sadelgiorde Tre:
Det første Hesten hand ræckte sig,
Oc sønder ginge alle de.

26.
Hand giordet Hesten saa offuer maade fast,
Oc meest alt offuer det tycke:
Hesten falt for hannem paa Knæ,
Oc Giorden udi Ti stycke.

27.
Oc ieg gick mig af Dannemarck
Met Femtan gode Guldringe:
Haffde ieg en Sadelgiord for dennem,
Da vilde ieg lade dem springe.

28.
Sende i Bud saa bradelig,
Hen offuer den grøne Hede:
J lade den skønne Jomfru tilſige,
Hun lader en Sadelgiord rede.

29.
vaare de stolte Jomfruer,
igede Guld met alle:
e kunde faa den Sabelgiord,
elding Hest kunde holde.

30.
r aff Hummer, de Fruer aff Pommer.
ie Jomfruer flere:
et baade Guld oc Silcke tog,
ine broge skulde bære.

31.
: aarle om Morgen,
velgiord vaar rede:
: lang oc quarter tyck,
inde udi sin brede.

32.
den Hest hand vaar nu giord,
iar hand saa vred;
aff Østerige Kongens Mend,
til hannem see.

33.
u det min gode Hest,
er du Mande Vid:
dig en Prikke linne,
eg stiger til dig.

34.
u det min gode Hest,
r som Bucke Kid:
i see alle Tydske Riddere,
inst Mand haffuer for Sæd.

35.
u hen det kronet Sper,
ter det forloffuit at føre:
mig hid en Skudemast,
er hende vel at røre.

36.
e Rid de sammen rede,
i hand vaar fuld sterck:
ske begge i knæene ginge,
ene dreffue i Marck.

37.
r ingen Dyst at ride,
cken Hesten prøffue;
: mig i morgen paa denne stæd,
dig en krog stød giffue.

38.
elding gaar sig om Kirckegaard,
fuld vel berette:
oed hand sin Brynie besla,
re loed hand i sette.

39.
Oc høre i det min stolte Jomfru,
J lader eder icke fortycke:
Enten skal hand Sadelen rømme,
Eller Halsen udi Try stycke.

40.
Oc de fulde ud aff Staden met
Tillige baade Mand oc Quinde;
Giffue det Gud Fader i Himmerig,
Suend Felding hand maatte vinde.

41.
J ligge nu bort det smale Sper,
Som i ere vaan at føre:
J tage mig hid min gode Staalstang,
Udi Danmarck loed ieg den giøre.

42.
Det andet Rid de sammen rede,
De Hellede vare begge saa vrede:
Trolbens Hals brast sønder i To,
Hans Hoffuit dreff langt i Hede.

43.
Hans Hoffuit udi Ni, hans Ryg udi Fem,
Hans Been i Femtan stycke:
Saa reed hand til den stolte Jomfru,
Hannem lyster da først at dricke.

44.
Ud da ginge de Riddere Ni,
De toge Suend Felding aff Hest!
Land oc Rige wi eder antvorde:
Jomfruen om i ville feste.

45.
Jeg haffuer mig en Jomfru fest,
Udi Østerlands Konge Rige:
For Siu Tønder aff røde Guld,
Jeg vilde hende icke snige.

46.
J lade icken bygge it murede Huff,
For uden ved Høffdingsfø;
J spare der aldrig for Danske Pillegrim
Enten god Vin eller Brød.

47.
Der sparis icke for Danske Hoffmend,
Enten Vin eller fuld got Brød,
De bede got for Suend Feldings Naffn,
Hand er for langen død.

Suend Felding fører Dronning Judte til Danmarck.

venne Suend Felding skal være den samme som den formere Vise omtaler, synis icke troligt. ie Historie lader sig ansee at være noget yngre end den anden formere Dict. Om det haffuer i unge Suend Felding eller en anden neffnd effter dennem eller udi Slectet, lader ieg huer sin Dog stemmer det offuer it met den almindelige Tale, at hand haffuer værit Slegfred oc dog :e, agt oc myndighed. Som det vaar sædvanligt met Fridle Børn baade her udi Riget oc i di gamle Dage. Det stunes at der kommen en Nag imellem hannem oc den unge Dronning,) haffuer førd Kongen i Landet, oc den kand icke endis, met minde end at hun giører en aff

fine beste Kemper ud paa hannem, som biuder hannem til Kamp. Udi huilcken Kamp Herr Suend behold Marcken oc dræber Herr Peder Kempe, en aff hendis fornemiste Mend hun haffuer førd i Landet met si Huor ud aff hun haardelige fortørnis, dog hun icke kand fremme sin Villie som det tilbørligen er, huercken de høye eller laffue lade sig tage Regimentet fra, aff den forderffuelige Eva, om huilcken d siges: Quia obedivisti voci uxoris tuæ etc. Derfaare kom all Ulycke.

XXIV.

1.
Der stunder ind til Danmarck
Saa mangen ærlig Mand:
Did komme flere Tydske Riddere,
End ieg nu neffne kand.
De stunde ind til Danmarck.

2.
Det vaar Daner Konning,
Han heder paa Suenne tho;
I bede Herr Suend Felding,
I Salen for mig indgaa.
De stunde ind til Danmarck.

3.
Ind kom Herr Suend Felding,
Oc stæddis hand for Bord:
Huad ville i Daner Konning,
Huorfaare haffue i send mig Ord.
De stunde ind til Danmarck.

4.
Hør du kiære Suend Felding,
Du skalt mit ærinde bortfare:
Du skalt ind til Tydskland,
At hente min Hiertens kiære.
De stunde ind til Danmarck.

5.
Skal ieg fare til Tydskland,
Oc hente eders Hiertens kiere:
Da vide i vel Daner Konning:
Ieg kand ey allene være.
De stunde ind til Danmarck.

6.
Hundrede Riddere saa vel Iernklædde,
Oc dem skulle i mig faa:
Selff wil ieg min Kiortel oc Kaabe
Met Maard oc Sabel underslaa,
De stunde ind til Danmarck.

7.
Vunde de op deris forgylte Seyl
Saa høyt i forgyldene Raa:
Saa seylede de ind til Tydskland
Vel minde end Maaneder tho.
De stunde ind til Danmarck.

8.
Der kaste de deris Ancker,
Alt paa den huide Sand:
Det vaar Herr Suend Felding,
Hand træn der først paa Land.
De stunde ind til Danmarck.

9.
Alt udi den Konges Gaard,
Oc der agselet de deris Skind;
Saa gaa de udi Høye lofft
For Kongen oc Dronning ind.
De stunde ind til Danmarck.

10.
Hel side i høybaarne Konning,
Alt offuer eders brede Bord:
Kongen udaff Danmarck,
Hand haffuer send eder Ord.
De stunde ind til Danmarck.

11.
Tage i disse Danske Riddere,
Oc sætte i dem til Bord:
Det skede icke met det seniste,
Han vider de Herrer Ord.
De stunde ind til Danmarck.

12.
Det suarede Herr Suend Felding,
Det første hand Iudte lille saa:
Skam da faa dine Hender to,
Som dine Øyne skulde toe.
De stunde ind til Danmarck.

13.
Skam da faa den Tieniste Quinde,
Som dig skulde Vandet tilbære;
Det er sæd i Danmarck,
De Frøicken holdis til Tugt oc ære.
De stunde ind til Danmarck.

14.
Hør du Herr Suend Felding,
Du spaatte mig icke aff Harm:
Ieg haffuer det for sanden spurt,
Du est it Slegfred Barn.
De stunde ind til Danmarck.

15.
Er ieg end it Slegfred Barn,
Da haffuer ieg Frender hine beste:
Da maa ieg slide Skarlagen rød,
Oc ride met Hundrede Heste.
De stunde ind til Danmarck.

16.
Der er aldrig saa arg en Skalk,
Haffuer hand it Par røde Hose
Huor hand kommer i Tydskland,
Hand kalder sig være en Rose.
De stunde ind til Danmarck.

17.
Der er aldrig saa arg en Svick,
Haffuer hun en spranget Hue:
Huor hun kommer i Danmarck,
Hun lader sig kalde en Frue.
De stunde ind til Danmarck.

18.
Huad hielper off wi tøffue her,
Tiden den monne stride:
Min Herre hand lengis hure off monne gaa,
Det vilde hand gierne vide.
De stunde ind til Danmarck.

19.

ılge da er det tid,
min Herre hans Villie;
d som eder sammenføyer,
:r oc snart atſtillie.
e ſtunde ind til Danmarck.

20.

: Herr Suend Felding,
ıte lille i ſin Arm:
ınd hende i Boncken ned,
d i huer hendis Tarm.
e ſtunde ind til Danmarck.

21.

e op deris forgylte Seyl,
t i forgyldene Raa;
de ind til Danmarck,
end Uger to.
e ſtunde ind til Danmarck.

22.

: Herr Suend Felding
ıret ſin Snecke til Land:
r Daner Konning,
ıde ſin ganger paa Sand.
e ſtunde ind til Danmarck.

23.

: Herr Suend Felding,
ter op met ſin Hat!
ſprenge icke Orff i Dag,
: icke Fryden faaet.
e ſtunde ind til Danmarck.

24.

ſtrax den unge Brud,
nde paa det Land:
mtes baade Hæder oc Ære,
aff Quinde ſom Mand,
e ſtunde ind til Danmarck.

25.

hende udi den forgyldte Karm,
: Stene beſæt:
ff hende Daner Konning,
nd tog hende til Egte.
e ſtunde ind til Danmarck.

26.

ıat mand høyt ſkal ſætte,
n ſee der til;
aa mangen udi Brudſkabens Ferd,
ıerlige løber det Spil.
e ſtunde ind til Danmarck.

27.

ede Jomfru Judte lille,
te hun Brudhuſit ſaa:
ı ſaa de Tømmermend,
: lagde vind paa.
e ſtunde ind til Danmarck.

28.

ı ſaa de Tømmermend,
r toge Øll oc Mad:
hand Herr Suend Felding,
ar Hoffuitzmand der at.
e ſtunde ind til Danmarck.

29.

Det melte Herr Suend Felding,
Hand kunde den Spot ey lide,
Vende i eders Vogn omkring,
At Tydſkland lade i ſkride.
De ſtunde ind til Danmarck.

30.

Stolpene ere aff Silie,
Oc Rafflerne ere aff Eeg:
Dig burde icke Jomfru Judte lille,
Hoſſ Daner Konning at ligge.
De ſtunde ind til Danmarck.

31.

Det melte Herr Peder Kempe,
Hand vaar en Helled ſterck:
J dag ſaa vil ieg dyſte met dig,
Om Orff oc hundrede Marck.
De ſtunde ind til Danmarck.

32.

Nok ſaa haffuer ieg Guld oc Pendinge,
Oc der til Pendings Værd:
Jeg vil dyſte met dig i Dag
For alle Jomfruers Ære.
De ſtunde ind til Danmarck.

33.

Det førſte Rid de ſammen rede,
De hellede vaare baade ſaa ſterck.
Sønder gick Suend Feldings Sper,
Deris Skiolde dreff langt i Marck.
De ſtunde ind til Danmarck.

34.

Da loe hun Jomfru Judte lille,
Hun ſmilet under Skarlagens Skind:
Saadanne ere alle mine Hoffmend,
Jeg førde til Danmarck ind.
De ſtunde ind til Danmarck.

35.

Det vaar Herr Suend Felding,
Hand render til Brude Huſſ:
Herre i laane mig eders Orff i Dag,
Jeg er aff Oyſten fuſſ.
De ſtunde ind til Danmarck.

36.

Det ſuared Daner Konning,
Hand vaar hans egen Byrd:
Saa gierne laaner ieg dig Graabeen,
Men du haffuer icke Bleſſ her.
De ſtunde ind til Danmarck.

37.

De ledde Graabeen aff Staalden ud.
Var hafflet ſom en Orn:
J ſaa hannem Herr Suend Felding,
Hand er io icke it Barn.
De ſtunde ind til Danmarck.

38.

De ledde ud ſnaren Graabeen,
De lagde Guldſaddel paa:
Det er vel mere end Vinter Ri,
Siden hand ſidſt Solen ſaae.
De ſtunde ind til Danmarck.

39.

Det andet Rid de sammen rede,
De Hellede vaare baade saa vræde:
Da knælede Herr Peder Kempis Hest,
Hans Hoffuit dreff langt i Hede.
De stunde ind til Danmarck.

40.

Da græd Jomfru Judte lille,
Aff Harm hun Henderne slog:
Uselig ieg hid til Danmarck kom
Met sterckiste Hellede To.
De stunde ind til Danmarck.

41.

Da loe hand Daner Konning,
Hand smilede under skarlagen rød:
Saadanne ere alle de Danske Hoffmend,
Som ieg giffuer Klæde oc Føde.
De stunde ind til Danmarck.

42.

Aarle om Morgen det vaar Dag,
Fru Judte kraffde morgengaffue:
J giffue mig Herr Suend Feldings Hoffuit,
Oc andet vil ieg icke haffue.
De stunde ind til Danmarck.

43.

Jeg skal giffue dig rige Borge oc Slot,
Der til stor Rigdom oc volde:
Du fanger icke aff mine Dane suenne,
Som ieg skal Landet met holde.
De stunde ind til Danmarck.

44.

Det suarede Herr Suend Felding,
Hand stoed for sig allene;
Knæler ieg for Judte lille i Dag
Da brysste strax begge mine Beene.
De stunde ind til Danmarck.

Herr Ribolts Kamp met Dragen oc Aller hin stercke.

Huo denne Konning aff Opsal eller Aller haffue været, kand intet vist saaregiffuis. Maa vel s denne er en Svensker Dict, uden twil gamel, som findis aff denne Euentyr om denne Drage, s mand i fordom tid haffuer hafft meget at skaffe met. At mand meente der skulde været saadane Diur til, som sk ligge under Jorden udi store Bjerge, paa Guld oc Sølff oc saadane dyrebaar Liggendefæ. Haffuer dog ickon va Sathans Spøgeri, som hand haffuer koglet met for dem, som leffuede udi den Hedenske Blindhed oc Vildfarelse

XXV.

1.

Jeg seer saa mangt it Orlog Skib,
Under deris forgyldene Brande:
Der er Aller Kempe hin stercke,
Hand agter sig hid til Lande. *)

2.

Kaste de deris Ancker paa den Grund,
De glæddis ved den Haffn:
Tog hand Aller Ahre i Haand,
Hand sprang aff fremmer Staffn.

3.

Der de komme udi den Borggaard,
Der agselet de deris Skind;
Saa ginge de udi Høieloft,
For Kongen aff Opsal ind.

4.

Hel side i Kongen aff Opsal,
En Herre offuer ederd Bord:
Ville i mig eders yngste Daatter giffue,
J vide mig god Ansuar.

5.

Det vaar Kongen aff Opsal,
Hand tøffuede icke ret lenge:
Wi drage først under Vidrichs Bold,
Oc prøffue der vore Hoffdrenge.

6.

Saa snart vaar Brynie aff Bielcken rugt,
Oc Hielm offuer Hoffuit kast:
Saa seilede de under Vidrichs Bold,
De gaffue sig ingen Rast.

7.

Ribolt tog sin Staalstang paa Bag,
Hannem lystet at see den Dantz;
Hand tenckte paa Seyr aff Aller at vinde,
Hand tenckte paa ære Krantz.

8.

De sloge sammen met al deris Mact,
Ingen vilde hin anden vige:
Saa mangen Heldt satte Liffuet til,
Sin Herre ey vilde svige.

9.

Aller hug, fast mere hand sløb,
Hand sprang i Kongens Snecke:
Kongen hand blegnet som it Lig,
Under sit forgylte Tecke.

10.

Tack haffue unge Herr Ribolt,
Hand vaar saa sterck i Faffn:
Hand slog Aller i Haffuet ud,
Offuer Kongens forgylte Staffn.

11.

Aller kom udi saa liden en Baad,
Saa rastelig monne hand ro:
De skøde til hannem met huassen Straale,
Hannem kunde ingen naa.

---

*) Omquædet til denne Vise er kun antydet med følgende Bogstaver: Det v. h. r. r. e. Hvad de skulle betyde er uvist. Nyrup mener, Det var Hr. Ribolt rider ene, eller Det var Hr. Ribolt ramte en.

12.
Kongen aff Opsall vender sig om,
Oc seer udi den Sø;
Hisset seer 'ieg en ryst galen Mand,
Hand seyler som Fulen fløy.

13.
Jeg er ingen ryst galen Mand,
Men mig tuinger Havsens Nød:
Dragen haffuer borte mit meget røde Guld,
Thi vaar ieg heller nu død.

14.
Er det Aller som du siger aff,
Du dølie det icke til skade;
Du sige off aff dit Fæderne Land,
Den Drage ville wi vel raade.

15.
Hure kunde i komme til det Land,
Oc træde den Drage under Foed:
Her er imellem saa dybt et Vand,
Oc Vinden er eder imod.

16.
Er her imellem den stride Strøm,
Vil Børen icke met off staa:
Da hugge wi ned den store Skov,
Vi giøre deraff en Bro.

17.
Høre i det rige Herr Ribolt,
Kunde i Dragen offueruinde:
Da giffuer ieg eder Kolebrand,
Oc andet huad der er inde.

18.
De vunde op Seyl saa høyt udi Raa,
Saa singe de Børen hin blide.
End komme de der, som Dragen vaar,
Førend Aller fick det at vide.

19.
Herr Ribolt stødte paa Bierget saa hart,
Staalstangen monne hand oplette:
Giff mig Kolebrand det gode Suerd,
Eller ieg skal met dig trædte.

20.
Icke fanger du Kolebrand i Dag,
Det Suerd er mig saa kiær:
Det kommer aldrig udi din Haand,
Medens Liffuit i mig er.

21.
De slogis i Dage, de slogis i To,
Den Tredie Dag at quelde:
Herr Ribolt stoed saa mandeligen,
Den Drage monne hand felde.

22.
Saa tog hand det røde Guld,
Som hand kunde allermest bære:
Der hand kom under Vibrichs Vold,
Mødte hannem Tidende verre.

23.
Kongen aff Opsal er slagen ihiel,
Der aff saa yppis den Quide:
Slagne ere alle dine Brødre Siu,
Som troligen met hannem stridde.

24.
Dette fortrød hannem rige Herr Ribolt,
Hand bleff saa gram i Hue;
Da gick Kolebrand i hans Haand,
Som brendende Ild oc Lue.

25.
De slogis i Dage, de slogis i Fem,
Førend den Kamp fick ende:
Herr Ribolt hug paa Allers Brynie,
At Odden i Hiertet vende.

26.
De Kongens Mend gaar i Gaarde,
Oc Bolden der de slaar:
De spottede den nøgen Herr Ribolt,
Hans Kiortel saa paltug vaar.

27.
Mine Klæder ere reffne som I maa see,
For Jomfruen vil ieg det kiere;
Wi sende til hende den Hampe Beff,
Den sømmer dig best at bære.

28.
Det da snarede den Jomfru fin,
For hun Herr Ribold kiende:
I spotte icke saa denne fremmet Mand,
Langt bedre maa wi hannem hende.

29.
I legge bort den graa Hampe Beff,
Den bør hand ey at slide:
Fast bedre da er det Silcke Tield,
Paa Jorden under hannem at brede.

30.
Hand vog Aller den Kempe sterck.
Hand kunde hannem ey undvige.
Saa heffnde hand min Faders Død,
Sine Siu Brødres tillige.

31.
Der leffuer ingen i all Verden til,
Min Faders Lande skal haffue:
Tager ieg selff den Ridder bold,
Det bliffuer min Morgen Gaffue.

Den anden Part af denne Vise Bog.

Her indtil haffue wi hørd de fornemiste gamle Kempe Viser, som gengs haffue værit iblant den menige Mand, oc kand dette holdis for den første Part aff denne Vise Bog. Den anden Part er om Kongernis Bedrifft oc den Deel som dennem kommer ved, udi Besynderlighed oc allermest om vore egne

danske Konger oc Dronninger, om huilcke wi skulle faa nogle smucke gamle Viser at høre. Udi d
Tredie Part aff denne Bog sette wi Adelske Personers oc andre merckelige Mends Bedrifft, oc sel
somme Euentyr som sig her i Riget begiffuet haffuer.

Eline Bondens Hustru af Villenskoff.

Udi denne oc disse Ri eller Ti nest efftersølgendis Viser, giffues saare megen underligheð, met Kon
Børns Forskabelse, oc anden Tilfald, som dennem i deris Ungdoms Aar er Vederfaren. Er icken Poeti
som fast alle gamle Landskaffs Historier, saa vel som vore Danske, ere beblandede met, og optegnet f
tids Fordrifft at mand met saadane seldsom oc usædvaanlige Hendelser, vilde bevege Menneskens Tun
modigheð til Lyst oc Glædskaff. Vil oc nogen giøre herpaa anden Mythologiske udliggelse, som oc Circ
Forskabning hun giorde paa Ulyssis Staaldbrødre, det være huer Mand frit faare.

I.

1.
Der Ligger en Vold i Vester Haff,
Der agter en Bonde at bygge:
Hand fører did baade Høg oc Hund,
Oc agter om Vinteren der at ligge.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

2.
Hand tager met sig baade Hund oc Hane,
Hand agtet der lenger at være:
De vilde Diur i Skoffuen ere,
De giffue fast offuer ham kære.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

3.
Hand hugger Eeg oc hand hugger Silie,
Oc Bøg saa monne hand felde;
Den fortrød den grumme Trold,
At hand skulde haffue den Velde.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

4.
Hand hugger Stolper oc hand hagger Bielcker,
Oc lader sig saare forhaste:
Spurde det de Trolde i Bierget vaare,
Oc huo banger her saa fast.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

5.
Det da melte den mindste Trold,
Hand vaar icke større end en Myre:
Her er kommen en Christen Mand,
Den maa ieg visselig styre.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

6.
Op da stoed den største Trold,
Oc seer hand sig omkring:
Wi gaa off til Bondens Gaard,
Oc holde met hannem der Ting.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

7.
Hand hugger her bort all Skoff oc Skiul,
Det er off megit til braft:
Hand skal giffue mig Hustru sin,
Saa faa de Skam oc Last.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

8.
Alle de Trolde i Bierget vaare,
De lette sig til en Dantz;
De lackede sig at Bondens Gaard,
Saa lange hengde deris Svantz.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

9.
Hunden hand giør i Gaarden,
Hiurden tuder i sit Horn:
Hanen galer oc Ørnen skricker,
Som Bonden haffde giffuit sit Korn.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

10.
De vaare Siu oc Hundrede Trolde,
De vaare baade grumme oc læde.
De vilde giøre Bonden it Gestebud,
Met hannem baade dricke oc æde.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

11.
Bonden udaff Villenskoff,
De Trolde igiennem Vinduit saa:
Hielp mig nu Jesus Mariæ Søn,
Disse Trolde de agte mig paa.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

12.
Hand slog Kaarff i huer den Vraa,
Oc mest udi hans Stue;
Forfærdedis nogle de Trolde der ved.
De fløye at villende Skoffue.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

13.
Somme fløye Øster or somme fløye Vester
Nogle fløye Nor paa:
Nogle fløye ned i dybene Dale,
Jeg troer de ere der end nu.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

14.
Det da vaar den mindste Trold,
Hand ind at Dørren træn:
Hand vilde icke for Tegnelse fly,
Hand agtede Bonden stort Meen.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

15.
Den Hustru fant det snilde Raad,
Hun sette den Trold til Bord:
Hun sette for hannem baade Øll oc Mad,
Gaff hannem saa gode Ord.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

16.
Hør du Bonden aff Villenskoff,
Huad ieg her siger til dig:
Huo haffuer giffuet dig den forloff,
At du maatte bygge hoff mig.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

17.

Vilt du bygge oc boe hoss mig,
Du skalt det haffue i minde:
Du giffue mig kieriste Hustru din,
Oc hende saa vil ieg vinde.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

18.

Det da suared den uselig Bonde,
Som Gud gaff hannem i Sinde:
Eline hun er mig saa kier,
Fra mig tager du icke hende.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

19.

Hand suarede Trolden som hand torde best,
Lad mig min Hustru beholde:
Tage du hort baade Gods oc Pendinge,
Det giffuer ieg dig at volde.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

20.

Da skal ieg tage baade Eline oc dig,
Oc træde eder under min Foed:
Saa vil ieg tage dit Sølff oc Guld,
Oc skiule det under min Boed.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffueu.

21.

Bonden oc hans gantske Tiuende,
De rædis aff stor Nød:
Langt bedre er hun eene forderffuet,
End wi ere alle forød.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

22.

Op da stoed den vildraadiske Bondè,
Hand waar saa fuld aff Vaande:
Gaff hand Eline Hustru sin,
Den unge Trold i Haande.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

23.

Da bleff hand fro oc sprang omkring,
Hand tog hende i sin Arm:
Hun bleff bleg om Kinder mest,
Hendis Hierte vaar klemt met Harm.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffueu.

24.

Det da melte den bedrøffuede Quinde,
Hun felder saa modige Taare:
Herre Gud naade mig Elendige Viff,
Mine Lycke bleff mig saa haarde.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

25.

Jeg aadte mig saa væn en Mand,
Som gange maatte paa Jord:
Skal ieg nu met denne læde Trold,
Rødis til at driffue Hoer.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

26.

Han mindet hende første oc anden Gang,
Hun giordis i Hiertet saa vee:
End bleff hand den lædiste Dieffuel,
Mand kunde met øyne see.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

27.

Der hand vilde minde den Tredie Gang,
Hun raabte paa Mariæ Søn:
Da miste hand den læde Trolde Ham
Oc bleff en Ridder saa skøn.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

28.

Dette skede under Linden saa grøn,
Den Ridder bleff løst aff vaade:
Dem skede huercken last eller brast,
Begge saa vaare de glade.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

29.

Hør du kieriste Eline,
Oc du skalt bliffue min Viff:
Alt det Guld i Engeland er,
Det vil ieg dig nu giffue.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

30.

Jeg vaar mig saa lidet it Barn,
Der mig fald Moder fra:
Min Stiffmoder mig fra sig hensende,
Jeg bleff til Trolden hin graa.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

31.

Jeg vil giffue din Hossbond Gaffue,
Guld oc megen stor Ære:
Som mend ved Eline Bondens Hustru,
Du bliffuer min Hiertens kiære.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

32.

Du ædle Ridder wi tacke nu Gud,
Som oss haffuer frelst aff vaade:
Loffue du dig en Jomfru væn,
Met Glæde saa leffue i baade.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

33.

Kand ieg dig selff til Egte icke faa,
Din Daatter vil ieg haffue:
For alle dine Velgierninger store,
Du fanger icke anden Gaffne.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

34.

Tack haffue du Eline du vise Quinde,
Jeg vil dig prise oc ære;
Kand ieg dig icke met Venskaff faa,
Da maa du hiemme være.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

35.

Den Bonde hand bygger nu paa sin Ø,
Oc ingen giør hannem umage:
Hans Daatter bær Krunen i Engeland,
Hun haffuer saa gode Dage.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

36.

Nu haffuer Eline Bondens Hustru,
Forvunden baade Angist oc Harm:
Hun er Moder at en Dronning,
Soffuer udi Kongens Arm.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

37.
Først da fødde hun Daatter sin,
Oc saa denne unge Konge:
De tackede Gud paa alle sider,
Det maatte saa vel affgange.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

38.
Nu sidet Eline lilles Daatter,
Hun raader offuer alt det Rige:
Eline leffuer met Bonde Mand sin,
De ere huer andens Lige.
De vilde Diur oc Diurene udi Skoffuen.

Germand Gladen Suend.

Selbsom oc underlige Indfald haffue vore Gamle Danske Poeter haffd. Atskillige Euentyr haffue de tagit sig faare, at øffue sig udi, oc dicte deris Viser. Saa at mand vel maa ligne dem, baade met de Grækiske oc Latinske Poeter, som paa saadane Fabel haffue mesterligen stafferede sig. Met denne Dict vilde de Gamle uden tuil betegne den onde Fiendes Argelist. Oc at mangen giører it baarligt Løffte aff it ubetenckt Mod, oc loffuer udi sin Nød, det som mand neppeligen kand holde for sin Død. Er her hoff opsæt Kiærligheds Spegel, udi huilcket sees at mange tit oc offte giffue sig i Vaade oc Fare for huer anden, oc undertiden begge fare ilde der offuer, oc Sagen bliffuer dog icke diff bedre etc.

II.

1.
Kongen oc vor unge Dronning,
De side offuer breden Bord:
De bleffue dem saa mangt at tale,
Alt om den salte Søferd.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

2.
Kongen oc vor unge Dronning,
De seilede sig offuer Haff:
Saa ilde vaar det for dennem begge,
At Dronningen icke hieme bleff.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

3.
Deris Skib begynte at stande,
Saa stacked fra Lande lagd:
Der kom skiffuendis den vilde Ravn,
Vilde siuncke dem ned i quag.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

4.
Er her nogen under Bølgen skiult,
Som Skibet holde maa:
Jeg giffuer eder baade Guld oc Sølff,
I lade oss Boren faa.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

5.
Hør du det du vilde Valraffn,
Du siunck oss icke til Grund:
Guld oc Sølff saa skalt du faa,
Vel Femtan Besmer Pund.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

6.
Guld oc Sølff det agter ieg icke,
Jeg bedis en anden Gaffue;
Det du haffuer under Beltet dit,
Det vil ieg aff dig haffue.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

7.
Guld oc Sølff det haffuer ieg selff,
Det dig icke hielpe maa:
Det sider under din Linde saa skøn,
Jeg monne saa hart attraa.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

8.
Jeg haffuer icke andet under min Linde,
End mine Nøgler smaa,
Sender mig Gud leffuendis i Land,
Jeg lader mig flere slaa.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

9.
Saa tog hun de Nøgle smaa,
Hun kaste dem ud for Borde:
Bort da fløy den vilde Valraffn,
Var glad hand fick det Ord.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

10.
Dronningen ganger paa huiden Sand,
Hun fick saa stor en Harm:
Merckte hun Germand Gladen Suend,
At hand vaar qveg i Barm.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

11.
Det vaar icke der effter
Foruden Maaneder Fem:
Dronningen ganger i Høyelofft,
Hun føder en Søn saa væn.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

12.
Født bleff hand en Afftens tid,
De christnede hannem om Nat:
De kallede hannem Germand Gladen Suend,
De dulde hannem meden de maatte.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

13.
Fostrede de hannem udi Vinter,
Oc vel i Vinter Ni:
Hand bleff til den geffuiste Dreng,
Mand vilde met Øyne see.
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

14.
Saa vel han treffuis, saa vel hand voxte.
Sin Hest kunde hand vel ride:
Saa ofte hans kiære Moder hannem saa,
Saa sørgeligen monne hun quide,
Saa skiffuer hand offuer at Rijn.

15.
I vide mig det kiære Moder min,
I giffue mig her paa suar:
Hui gremme i eder saa iammerligen,
Naar ieg for eder fremgaar.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

16.
Hør du Germand Gladen Suend,
Jeg maa for dig vel quide:
Du varst dig saa meget liden,
Jeg maatte dig Trolden giffue.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

17.
Hør i det kiære Moder min,
I lade bort fare eders Vaande:
Huad Lycke Gud mig giffue vil,
Den kand mig ingen forunde.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

18.
Det vaar om en Torsdag Morgen,
Saa aarle om den Høst.
Oben stoed den Fruerstue,
Der kom saa væn en Røst.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

19.
Ind da kom den lædiste Gam,
Hoss Dronningen satte hand sig:
Mindes eder allernaadigste Dronning,
Huad i haffuer giffuet mig.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

20.
Hun soer om Gud, hun soer om Mend,
Oc alt det hun svære maatte:
Hun viste sig huercken Daatter eller Søn,
Den hun i Verden aatte.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

21.
Bort da fløy den lædiste Gam,
Hand gaff saa slemt it Skrig:
Huor ieg finder Germand Gladen Suend,
Da er hand giffuen mig.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

22.
Der Germand vaar fulde Famtan Aar,
Hannem lystet en Jomfru at loffue:
Kongens Daatter aff Engeland,
Den allerskiønniste Jomfru.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

23.
Saa saare da monne hannem lengis,
Hiem til sin Festemø:
Hure skal ieg offuer Havet komme,
Hen til den omflaat Ø.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

24.
Det vaar Germand Gladen Suend,
Tog offuer sig Skarlagen Skind:
Saa gaar hand i Høyeloffl,
For sin kiære Moder ind.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

25.
Ind kom Germand Gladen Suend,
Var klæd i Skarlagen rød:
Moder laaner mig eders Fædre Ham,
Alt offuer den salte Sø.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

26.
Min Fædre Ham henger saa høyt paa Krog,
Alle de Fædre vende neder:
Drager du bort i fremmede Land,
Jeg seer dig aldrig mere.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

27.
De Vinger de ere saa brede,
De ere saa vide under Sky:
Leffuer ieg mig til Sommer dag,
Jeg lader mig vercke en ny.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

28.
Hand satte sig i den Fædre Ham,
Hand fløy saa langt offuer Sø:
Der mødte hannem den vilde Raffn,
De huiltis der under Øe.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

29.
Hand fløy op oc hand fløy ned,
Hand fløy alt saa trøst;
Der hand kom der mit paa Sund,
Hand hørte saa læd en Røst.
Saa flijffuer haud offuer at Rijn.

30.
Vel mødt Germand Gladen Suend,
Huor haffuer du værit saa lenge:
Du varst dig saa liden oc speb;
Din Moder mig dig skenckte.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

31.
Du lade mig fare, du lade mig fløye,
At tale met Festems min:
Naar ieg kommer tilbage fra hende,
Wi sanckis her begge igien.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

32.
Da skalt ieg dig mercke
Huor som du fløyer fram:
Huor du kommer blant Ridder oc Suenne,
Du skalt mig icke forglemme.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

33.
Hand hug ud hans høyre Øye,
Drack helten hans Hierte Blod:
End kom hand til sin Festemøes Bur,
For Vilien den vaar god.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

34.
Hand satte sig paa den Jomfrues Bur,
Saa blodig oc saa bleg:
Alle de Jomfruer i Buret vaar,
De tabte baade Skemt oc Leg.
Saa flijffuer hand offuer at Rijn.

35.
Alle da sade de Jomfruer stille,
Gaffue det saa lidet i giem:
Foruden stolten Jomfru Adelutz,
Hun kaste baade Sar og Søm.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

36.
Alle da sade de Jomfruer stille,
De tabte baade Lyst oc Gammen:
Foruden hin stolte Jomfru Adelutz,
Hun slog sine Hender sammen.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

37.
Velkommen Germand Gladen Suend,
Huor haffue i værit udi Leeg:
Hui ere eders Klæder saa blodig,
Hui ere eders Kinder saa bleg,
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

38.
Farer vel kieriste Jomfru Adelutz,
Jeg maa fra eder bortffliue;
Den skal haffue mit unge Liff,
Mit Øye monne aff mig riffue.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

39.
Saa tog hun en Sølffslagen Kam,
Selff kemte hun hans Haar:
For huer det Haar hun paa hannem kemte,
Hun felde saa modigt Taar.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

40.
For huer den Lock hun paa hannem ridde,
Hun felte saa modige Taare.
Alt forbandede hun hans Moder,
Hans Lycke haffde giord saa haarde.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

41.
Det vaar stolten Adelutz,
Hun tog hannem i sin Arm:
Forbandet være din onde Moder,
Som off forvoldte denne Harm.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

42.
Hør i kiere Jomfru Adelutz,
J bande icke Moder min:
Hun kunde intet her udi volde,
Huer skal nyde Skæben sin.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

43.
Hand satte sig i Fædre Ham,
Hand fløy saa høyt under Sky:
Hun sætte sig udi en anden Ham,
Hun loed fast effter kny.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

44.
Vender eder kiere Jomfru Adelutz,
J vende eder om igen:
Eders Høyeloffts Dør staaer oben,
Eders Nøgle ligge paa Steen.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

45.
Enddog min Loffts Dør oben staar,
Mine Nøgle ligge paa Steen;
Dog skal ieg eder følge saa langt,
Som i finge eders Meen.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

46.
Alle de Fule som hun saa oc mødte,
Dem klippede hun saa smaa:
Foruden den ledisite vilde Ravn,
Oc den kunde hun icke naa.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

47.
Det vaar stolten Jomfru Adelutz,
Hun fløg ned met den Strand:
Hun fandt icke aff Germand Gladen Suend:
Foruden hans høyre Haand.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

48.
Saa fløy hun saa vred under Sky,
Den lede Raffn at møde:
Hun fløy Vester oc hun fløy Øster,
Hun agtet hannem selff at døde.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

49.
Alle de Fugle som komme for hendes Sar,
Dem klippet hun sønder i Tre:
Der hun mødte den vilde Valraffn,
Hun klipped hannem sønder i Ti.
Saa flissuer hand offuer at Rijn.

50.
End fløy hun saa lenge paa vilden Hede
Til hun aff Sorgen døde:
Det vaar alt for Germand Gladen Suend,
Hun lide den ynckelige møde.
Saa flissuer hand offuer den Hede.

Verner Ravn.

Denne Vise følger den forgangen fast udi Meningen oc Dict. Vil oc det samme paaminde, som den anden tilforn bleff rørd. Er vel fast saa seldsomt, som det Ovidius udi sine Forvandlings Bi foregiffuer. Saa at fremmede Nationer som aff off met Herrestiold ere offueruundne, skulle oc icke udi danne Poetiske Paafund skunis at være off offuer Haanden. Jngen skal være forbunden til at tage i her aff, end hannem selff gaat synis. For Tidkaart er det paafunden, for det samme skal det oc annat oc offues uden Vantro oc Misbrug.

III.

1.
Raffnen hand fløjer om Afften,
Om Dagen hand icke maa:
Den skal haffue den krancke Lycke,
Den gode kand icke faa.
Men Raffnen fløjer om Afften.

2.
Alt fløjer vilden Verner Raffn,
Saa høyt offuer de Mure:
Der bleff hand var stolten Irmindlin,
Saa sørgendis i hendis Bure.
Men Raffnen fløjer om Afften.

3.
Hand fløy Sønder oc hand fløy Nør,
Hand fløy saa høyt i Sky:
Saa hand Jomfru Irmindlin
Saa sørgendis sidde at sy.
Men Raffnen fløjer om Afften.

4.
Hør du liden Irmindlin,
Hui græder du saa saare:
Er det for Fader, Moder eller Broder,
Du felder saa modige Taare.
Men Raffnen fløjer om Afften.

5.
Det vaar Jomfru Irmindlin,
Hun ud aff Vinduit saa:
Huo er den mig trøste vil,
Oc høre paa min Uro.
Men Raffnen fløjer om Afften.

6.
Høre du vildene Valraffn,
Oc fløy du hid til mig:
Alle mine lønlig Angst oc Sorg,
Dem vil ieg tæle for dig.
Men Raffnen fløjer om Afften.

7.
Min Fader gaff mig en Kongens Søn,
Wi vaare hver andens lige:
Min Stiffmoder hannem forsende,
Saa langt i Øster Rige.
Men Raffnen fløjer om Afften.

8.
Saa gerne haffde wi sammen leffuet,
Saa vel hand mig aand:
Hun vilde giffue mig sin Søster Søn,
Liger en Trold end en Mand.
Men Raffnen fløjer om Afften.

9.
Jeg haffde mig en Broder,
Herr Verner det vaar hans Raffn:
Min Stiffmoder haunem forskabte,
Oc sende hannem i fremmede Land.
Men Raffnen fløjer om Afften.

10.
Høre i Jomfru Irmindlin,
Oc huad ville i mig giffue:
Jeg fører eder til eders Festemand.
Om i kunde met mig skiffue.
Men Raffnen fløjer om Afften.

11.
Jeg vil giffue dig det røde Guld,
Der til det Sølff saa huide:
Kand du føre mig til min Festemand,
Oc stillie mig ved denne quide.
Men Raffnen fløjer om Afften.

12.
Haffue i selff eder Sølff oc Guld,
Oc eders rige Gaffue:
Den første Søn i met hannem affler,
Den vil ieg aff eder haffue.
Men Raffnen fløjer om Afften.

13.
Saa tog hun den Raffne Foed,
Lagde paa sin huide Haand:
Hun soer om sin christelige Tro,
At hand skulde faa den Søn.
Men Raffnen fløjer om Afften.

14.
Saa tog hand Jomfru Irmindlin,
Sætte hende paa sin Bag:
Saa fløy hand offuer det vilde Haff,
Sig selff til megen umag.
Men Raffnen fløjer om Afften.

15.
Det vaar vilde Verner Raffn,
Hand huiltis paa de Tinde:
Nu sidde wi Jomfru paa det Huff,
Som eders Festemand er inde.
Men Raffnen fløjer om Afften.

16.
Ud stod bolde Herr Nilaus,
Met Sølffkar paa huiden Haand:
Vær velkommen Jomfru Irmindlin,
Hid til disse fremmede Land.
Men Raffnen fløjer om Afften.

17.
Huad skal ieg dig vilde Raffn giffue,
Du mig min Festemø førde:
Siden ieg aff Danmarck foer,
Bedre Tidende ieg icke hørde.
Men Raffnen fløjer om Afften.

18.
Tack haffue Bolde Herr Nilaus,
Hand hold saa vel sin Tro:
Maanats Dag der effter kom,
Hand loed sit Bryllup boe.
Men Raffnen fløjer om Afften.

19.
Saa drucke de deris Bryllup,
Met Glæde oc megen Ro:
Fyrretyve Ugers Dagen der effter kom,
Hun fødde en Søn saa fro.
Men Raffnen fløjer om Afften.

20.

Det vaar liden Berner Raffn,
Han sette sig paa de Tinde:
Huad i mig loffuet kiere Irmindlin,
Det dragis eder vel til minde.
Men Raffnen fløjer om Afften.

21.

Saa saare hun græd oc Hender hun slog,
For det vaar icke en Mø:
Dig skal haffue den vilde Valravn,
Oc det vil kaaste din Død.
Men Raffnen fløjer om Afften.

22.

Der kom flissuendis offuer det hnff,
En Raffn der vaar saa leed:
Saa saare da græde baade Fruer oc Møer,
Saa hart deris Hender vred.
Men Raffnen fløjer om Afften.

23.

Ud gick til hannem Herr Nilaus,
Oc bød hannem Guld oc Borge saa bolde:
Der til bød hand hannem helfften sit Land.
Maatte hand sin Søn beholde.
Men Raffnen fløjer om Afften.

24.

Fanger ieg icke det liden Barn,
Da skalt du det fortryde:
Jeg skal sla dig selff ihiel,
Oc øde skal ieg dit Rige.
Men Raffnen fløjer om Afften.

25.

Tog hun saa det liden Barn,
Svøbte det i huiden Lin:
Far vel allerkieriste Søn min,
Skyldig er ieg udi Døden din.
Men Raffnen hand fløjer om Afften.

26.

Saa baare de ud det lidet Barn,
Som laa paa Moderen oc dide:
De græde saa mange i Husit vaare,
Paa ferde vaar der stor Quide.
Men Raffnen hand fløjer om Afften.

27.

Raffnen tog Barnet i sin Klo,
Saa gladelig monne hand klucke:
Herr Nilaus stod oc saa der paa,
Saa hierteligen monne hand sucke.
Men Raffnen hand fløjer om Afften.

28.

Saa hug hand ud hans hoyre Øye,
Drack helfften hans Hierte Blod:
Saa bleff hand til den skøniste Ridder,
Der kunde paa Jorden gaa.
Men Raffnen hand fløjer om Afften.

29.

Hand bleff til saa deilig en Ridder,
Mand haffuer met Øyen seet:
Det vaar hand Irmindlins Broder selff,
Som lenge haffde været forget.
Men Raffnen hand fløjer om Afften.

30.

Alle de Folck som der hoff stode,
De fulde paa barene Been:
De bade til Gud Fader i Himmerig,
Det Barn fick Liff igien.
Men Raffnen hand fløjer om Afften.

31.

Nu sider Fru Irmindlin glad,
Foruden all Sorg oc Quide:
Nu haffuer hun baade Broder oc Søn,
Oc soffuer hoff Herr Nilaus Side.
Men Raffnen hand fløjer om Afften.

Dalby Biorn.

Huor ud aff saadanne Dict ere tagne, kand mand fast ingen Besteden vide. Huad helder der skal være nogen Historiske Mening under, eller oc saa at det er ellers dictet oc paafunden for Tidkaart skyld. Udi Trøndelag i Norge, som de vilde Lapper leffue, paa yderste Norske Grendzer, der fra høres oc spores atskillige Eventyrlig handel. Jeg holder det saare, at Sathans Vildfarenheds Aand haffuer sin Mact hos de vantro oc ugudelige Hedninge. Thi den er snarlig kommen paa Dantz, som letteligen springer. Huortil er et sandfærdigt Tegn, at siden Guds Ords klare Liuss er optend her udi Riget iblant oss, da veed mand saa got som intet at tale om saadane Spøgelse. Uden hues som endnu holde til met den Babyloniske Svicke, oc lidet agte Guds udtryckte Ord, endnu lamme oc skeffue paa begge Beenen etc.

IV.

1.

Der gaar en Biorn paa Dalby Hede,
Hand er baade sterck oc fæd:
Øxen oc Heste dem legger hand øde.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

2.

Øxen oc Heste dem legger hand øde.
De Bønder de skære fast ilde ved,
At dem skal twinge den Biorn saa læd.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

3.

At dem skal twinge den Biorn saa læd;
Thi lagde de alle it nyt Raad paa,
Huor de skulde Biornen gribe oc slaa.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

4.

Huor de skulde Biornen gribe oc slaa:
De loede de Sviin paa Skoffuen gaa,
Det hørde den Biorn paa Braaden laa.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

5.
ørde den Biørn paa Braaden laa;
melte et Ord som hand kunde best,
haffuer ieg faaet her for Geste.
en wi bære Fryden i Danmarck.

6.
haffuer ieg faaet her for Geste.
en ned aff Braaden foer,
)riſten Mand der for hannem ſtaar.
en wi bære Fryden i Danmarck.

7.
)riſten Mand der for hannem ſtaar:
)en Stund de ryctis ved,
Biørn hand ſlog den Mand der ned.
en wi bære Fryden i Danmnrck.

8.
Biørn hand ſlog den Mand der ned:
om ridendis en Hoffmand faſt,
hørde hvor Bondens Hierte det braſt.
en wi bære Fryden i Danmarck.

9.
hørde hure Bondens Hierte det braſt.
en taler til hannem met vrede,
r icke rende, ieg er til rede.
en wi bære Fryden i Danmarck.

10.
r icke rende, ieg er til rede:
al dig fuld vel møde,
aa mig baade true oc høde.
en wi bære Fryden i Danmarck.

11.
aa mig baade true oc høde:
r du Spiud oc raſke Hender,
iffuer ieg Kløer oc hvaſſe Tender.
en wi bære Fryden i Danmarck.

12.
iffuer ieg Kløer oc hvaſſe Tender:
ris i Dage, de baris i To,
Tredie giorde de ligeſaa.
en wi bære Fryden i Danmarck.

13.
Tredie giorde de ligeſaa:
ierde Dag at quelde,
onne Biørnen den Hoffmand felde:
en wi bære Fryden i Danmarck.

14.
onne Biørnen den Hoffmand felde:
a vinder du Seyr aff mig,
)lte Ridder, det ſiger ieg dig.
en wi bære Fryden i Danmarck.

15.
)lte Ridder, det ſiger ieg dig:
)ngens Søn for ſnimen ieg vaar,
ronning mig til Verden bar.
en wi bære Fryden i Danmarck.

16.
ronning mig til Verden bar:
Stiffmoder mig forſkabte,
ilde ieg bleff euindelige fortabt.
en wi bære Fryden i Danmarck.

17.
Hun vilde ieg bleff euindelig fortabt:
Her haffuer ieg løben paa vildende Skow,
Giort Bonden ſtor braſt oc ulow.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

18.
Giordt Bonden ſtor braſt oc megen ulow:
Baade Vinter oc Sommerſens Tid
De nyde for mig ingen Fred.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

19.
De nyde for mig ingen Fred:
De kunde min Stiffmoder volde;
Thi hun loed mig fortrylde.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

20.
Thi hun loed mig fortrylde:
Hun bant dette Jernbaand om min Hals,
Det giorde hun aff ſtor Falſk.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

21.
Det giorde hun aff ſtoor Falſk:
Kand du det Jern affbryde,
Dit Liff ſaa ſkal du nyde.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

22.
Dit Liff ſaa ſkal du nyde;
Jeg vil hielpe dig af Baade,
Mariæ Søn ſom alting monne raade.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

23.
Mariæ Søn ſom alting monne raade,
Hand løſne paa dig dette haarde Baand,
Saa vel det megter hans høyre Haand.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

24.
Saa vel det megter hans høyre Haand;
Den Hoffmand giorde offuer hannem Kors,
Det Baand det braſt oc hand vaar løs.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

25.
Det Baand det braſt oc hand vaar løs:
Hand bleff til en Ridder ſaa bold,
Sin Faders Rige fick hand at volde.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

26.
Sin Faders Rige fick hand at volde:
Den Hoffmand fick ſaa goden Løn,
Den Kongens Søſter ſaa væn.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

27.
Den Kongens Søſter ſaa væn,
De levde ſammen met Glæde oc Ære,
Hans Stiffmoder gick det ſaa meget værre.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

28.
Hans Stiffmoder gick det ſaa meget værre:
Hun ſprang ſort i Flinteſteen,
Saa fick hun baade Laſt oc Men.
Men wi bære Fryden i Danmarck.

Hedebyes Giengangere.

Det eene som det andet Fabel oc Eventyr, dictet aff hine gamle Skialdrer. At mand ved saadann underlige Fantasi, vilde drage Menniskens Tancker til Forundring paa den deel, som usædvanlig, maa vel skee, aldeles utrolig vaar. Thi at de som en gang ere døde, skulle saa staa op oc løbe omkring, som mange aff uforstand mene, det er io intet oc imod den hellige Skrifft. Ellers maa man fordriffue Tiden oc læse saadant, at see Hedenskaffs Forblindelse oc tacke Gud for Naadens Tid, udi huilcken wi er besøgte.

V.

1.

Jeg reed mig at qvelde,
Jeg lagde min Hest udi Helde.
Saa vide da ganger der Ord aff.

2.

At qvelde,
Jeg lagde min Hest i Helde,
Jeg lagde mit Hoffuit til en Tue,
Saa gierne da vilde ieg der soffue.
Saa vide da ganger der Ord aff.

3.

Til en Tue,
Saa gierne vilde ieg der soffne.
Den første Søffn der ieg fick,
Den døde Mand hand til mig gick.
Saa vide da ganger der Ord aff.

4.

Der ieg fick,
Den døde Mand hand til mig gick,
Oc est du en udaff min æt,
Da skal du føre min Sag i Rætte.
Saa vide da ganger der Ord aff.

5.

Udaff min Æt
Da skal du føre min Sag i Rætte:
Oc du skal fare til Hedeby,
Der boer alle mine Frender Ti.
Saa vide da ganger der Ord aff.

6.

Til Hedeby,
Oc der boer alle mine Frender Ti:
Der bode oc saa min Fader oc Moder,
Der til min Søster oc kiære Broder.
Saa vide da ganger der Ord aff.

7.

Fader oc Moder,
Der til min Syster oc kiære Broder:
Der boer liden Kirstine min venne Viff,
Oc hun forraade mit unge Liff.
Saa vide da ganger der Ord aff.

8.

Min venne Viff,
Oc hun forraadde mit unge Liff:
Baade hun oc hendis Quinder Fem,
De qualde mig udi en Silcke Seng.
Saa vide da ganger der Ord aff.

9.

Quinder Fem,
De qualde mig udi en Silcke Seng:
De selde mig udi it Knippe Høe,
De førde mig ud til vildene Høy.
Saa vide da ganger der Ord aff.

10.

Knippe Hoe,
De førde mig ud til vildene Høy:
Den samme Suend som ieg trode best,
Hand rider nu min gode Hest.
Saa vide da ganger der Ord aff.

11.

Som ieg trode best,
Hand rider nu min gode Hest:
Hand æder met mine Sølffbundne Kniffue,
Hun soffuer hoss mit venne Liff.
Saa vide da ganger der Ord aff.

12.

Sølffbundne Kniff,
Hand soffuer nu hoss min venne Liff:
Hand sider offuer mit brede Bord,
Hand spotter mine Børn met uhøffsk Ord.
Saa vide da ganger der Ord aff.

13.

Mit brede Bord,
Hand spotter mine Børn met uhøffsk Ord:
Hand giffuer dennem saa lidet Brød,
Hand spotter den for deris Fader er død.
Saa vide da ganger der Ord aff.

14.

Saa lidet Brød,
Hand spotter dem for deris Fader er død:
Hand rider paa Skoffuen met mine Hunde,
Hand beder de vilde Diur i Lunde.
Saa vide da ganger der Ord aff.

15.

Met mine Hunde,
Hand beder de vilde Diur i Lunde:
For huert det Diur hand beder i Haffue,
Da vecker hand mig ud aff min Graff.
Saa vide da ganger der Ord aff.

16.

Beder i Have,
Da vecker hand mig ud aff min Graff:
Men skal ieg alt hiem til hannem gaa,
Saa ont it Mood det skal hand faa.
Saa vide da ganger der Ord aff.

Rosmer Haffmand.

enne Rosmer eller Rismer ere Trende Viser lagde, huer met sin Omquedning, saa almindelig
t været met saadan Gederi oc Kogle spil i gamle Dage. Ja huad ville wi tale paa de
erdi wi udi vor Tid haffuer baade seet oc hørd dennem, som lode sig understaa, at de skulde
ıstaff met saadane Hafftrolde. Thi udi Sandhed maa mand vel saa kalde dennem, efterdi det
i Sandhed, at være ickon Sathans Spegelfegtning. Hand kand io forskabe sig til Liusens Engel,
skulde hand icke giøre udi Haffuet oc paa Jorden det som argere oc slemmere er.

VI

1.

ːn Dronning i Danmarck,
s lille lader hun sig kalde;
bygge en Borg aff ny,
r offuer Danmarck met alle.
De maa saa vel i Danmarck.

2.

ıttre bleffue hende staalne fra,
effter dem saa vide:
hun ledte, diss mindre hun fant,
I Angst oc Quide.
De maa saa vel i Danmarck.

3.

ıer bygge et Skib aff ny,
rgyldene Brand:
er hun saa vel besette
re oc raske Hoffmend.
De maa saa vel i Danmarck.

4.

rslille fulde sine Sønner til Strande,
met Tuct oc ære:
ːde vilde i otte Aar,
ıendis høyelig kære.
De maa saa vel i Danmarck.

5.

ːde vilde i otte Aar,
ıiordis dem saa lange:
ːde for saa høyt it Bierg,
: monne de gange.
De maa saa vel i Danmarck.

6.

ːte Jomfru Svane lille,
som hun kunde best:
i disse fremmede Svenne,
i Afften geest.
De maa saa vel i Danmarck.

7.

te den yngste Broder,
i Talen saa snilder:
fattige Enckers Sønner,
da seyle wi vilde.
De maa saa vel i Danmarck.

8.

ırck ere vi fødde oc baarn,
lille heder vor Moder;
r bleff oss staalene fra,
ndnu icke finder.
De maa saa vel i Danmarck.

9.

Oc est du fød i Danmarck,
Fru Hillerslille heder din Moder:
Det kand ieg for dig ey dolie,
Du est min yngste Broder.
De maa saa vel i Danmarck.

10.

Oc hører du min yngste Broder,
Hui bleff du icke hiemme:
Haffde du hundrede oc tusinde Liff,
Du beholder icke it aff dem.
De maa saa vel i Danmarck.

11.

Hun satte hannem udi den mindste Vraa,
Hun kunde i Husit see;
Hun bad hannem for den øffuerste Gud,
Hand skulde huercken græde eller lee.
De maa saa vel i Danmarck.

12.

Rosmer kom aff Seland hiem,
Oc hand tager til at bande:
Jeg lucter det paa min høyre Haand,
At her er Christen Mand inde.
De maa saa vel i Danmarck.

13.

Her fløy en Ful hen over vort Huss,
Met Christen mands Been i Munde:
Han kaste det ind, ieg kaste det ud,
Det snariste som ieg kunde.
De maa saa vel i Danmarck.

14.

Hun redde til hannem saa gaat et Bad,
Hun klappet paa hannem met Liste:
Her er kommen min Søster søn,
Oc hannem kand ieg icke miste.
De maa saa vel i Danmarck.

15.

Her er kommen min Syster søn
Fra begges vore Fæderne Lande:
Min Herre i giffue hannem trygen Tro,
J ville hannem icke bande.
De maa saa vel i Danmarck.

16.

Er her kommen den Systersøn,
Fra begges eders Fæderne Lande:
Jeg svær det ved min høyeste Eed
Jeg giør hannem aldrig vaande.
De maa saa vel i Danmarck.

17.

Det vaar høyen Rosmer Kong,
Han beder paa Svenne To:
I bede stolten Svane lilles Syster søn,
For mig i Stuen indgaa.
De maa saa vel i Danmarck.

18.

Det vaar Svane lilles Syster Søn,
Hand skulde for Rosmer indgange:
Hans Hierte røstet, hans Krop den skalff,
Saa ræddeligen monne hand stande.
De maa saa vel i Danmarck.

19.

Saa tog Rosmer hendis Syster Søn,
Satte hannem paa sine Knæ:
Klappet hand hannem saa listeligen,
Det bleff baade gult oc graa.
De maa saa vel i Danmarck.

20.

Det da suarede stolten Svane lille,
I dragis Herr Rosmer til minde:
At i haffue icke Fingre smaa,
At klappe saa lidet it Kind.
De maa saa vel i Danmarck.

21.

Der vaar hand paa det Femte Aar,
Saa lengdis hannem hiem til Lande:
Hielp nu Syster Svane lille,
Jeg settis paa huiden Sande.
De maa saa vel i Danmarck.

22.

Det vaar stolten Frue Svane lille,
Hun ganger for Rosmer at stande:
Suenden haffuer saa lenge i Haffuet værit,
Nu lengis hannem hiem til Lande.
De maa saa vel i Danmarck.

23.

Haffuer den Suend saa lenge i Havet værit,
Oc stunder hand hiem til Lande.
Jeg skal giffue hannem en Kiste met Guld,
Gaar hannem saa vel til haande.
De maa saa vel i Danmarck.

24.

Giffue i hannem en Kiste met Guld,
Gaar hannem saa vel i Haande:
Høre i det min ædle Hiertens kiære,
I bære dem begge til Lande.
De maa saa vel i Danmarck.

25.

Det giorde stolten Fru Svane lille,
Alt met saa megen liste:
Hun tog der aff det røde Guld,
Hun lagde sig selv i Kiste.
De maa saa vel i Danmarck.

26.

Oc hand tog Manden paa sin Bag,
Oc Kisten i sin Mund:
Saa gick hand den lange Vey,
Alt op fra Havsens Grund.
De maa saa vel i Danmarck.

27.

Nu haffuer ieg dig til Landet baaret,
Du seer baade Soel oc Maane:
Jeg beder dig for din øffuerste Gud,
Du neffn icke Jomfru Svane.
De maa saa vel i Danmarck.

28.

Rosmer sprang i Havet ud,
At Vandet stoed op i Sky:
Der hand kom i Bierget ind,
Stolt Svane lille kunde hand icke see.
De maa saa vel i Danmarck.

29.

Der hand kom i Bierget ind,
Da var hans kiæriste borte:
Saa sprang hand saa vijt om Bierget,
Til Flintesteen læde oc sorte.
De maa saa vel i Danmarck.

30.

De vaare glade i stolten Hillers lilles Gaard,
De glædis saa mangelund:
Hendes Børn vaare kommen til Venner hiem,
Som lenge haffde værit aff Land.
De maa saa vel i Danmarck.

Den anden Vise om Rosmer Haffmand.

Ligerviis som de findis udi sig selff, saa sette wi disse Tre Viser den ene effter den anden. Hvi
Uligelighed her er paa ferde, det kunde de uolde, som enten Dicten haffue først giort eller ocsaa forandr

VII.

1.

Bukke Been oc Elffuer Steen,
Oc flere kand ieg icke neffne:
De lade sig bygge saa haard en Knar,
Til Island monne de steffne.
Jeg bryder aldrig min Tro.

2.

De støde Skibet i Havet ud,
Det brommet som Biørnen hin vrede:
Huiden Gaas til Bunden sanck.
Det voldte Trolden hin lede.
Jeg bryder aldrig min Tro.

3.

r kommen Roland,
d udi paa Hafffens Bund;
hl ant hand en liden grøn Sti,
laa til Elines Bur.
Jeg bryder aldrig min Tro.

4.

d gick at Bierget frem,
saae de Gnister driffue:
maa vorde aff hvad Herre Gud vil,
naa her visseligen bliffue.
Jeg bryder aldrig min Tro.

5.

vaar ungen Roland,
kom der ridendis i Gaard:
vaar hans Syster stolten Eline,
toed vel svøbt i Maard.
Jeg bryder aldrig min Tro.

6.

oland ind at Bierget gick,
Hender kunde hand icke røre:
Gud naade dig fattige Mand,
haffde du her at giøre.
Jeg bryder aldrig min Tro.

7.

det Eline vaar ukiend,
ommer du unger Suend her:
haffuer du breff eller bud met dig,
maatte du hieme være.
Jeg bryder aldrig min Tro.

8.

du dig i Stuen ind,
raasen oc saa vaad;
kommer hand Rosmer Riser hiem,
riffuer dig alt saa smaa.
Jeg bryder aldrig min Tro.

9.

du neder du uselig Mand,
rm du dine Beene:
er hand Ridster reckendis ind,
stieger dig paa disse Teene.
Jeg bryder aldrig min Tro.

10.

kom Rosmer Recke Been,
nd bleff vræd oc gram:
vist da er her kommen ind,
risten Quinde eller Mand.
Jeg bryder aldrig min Tro.

11.

aar stolten Eline lille fremtraad,
ver alt hvad hun kunde:
ei en Krage alt offuer vort Huff,
øde Mands Been i Munde.
Jeg bryder aldrig min Tro.

12.

r Krickede oc sprang omkring,
r vist Christen Mand inde:
du mig icke Sandhed yden Falff,
il dig stæge oc brende.
Jeg bryder aldrig min Tro.

13.

Eline lille tog offuer sig Kaaben blaa,
Hun gick for Rosmer at stande:
Her er en Suend aff Island kommen,
Hand er saa nær min Frende.
Jeg bryder aldrig min Tro.

14.

Er her en Suend aff Island kommen,
Oc er aff Byrd din lige:
Jeg vil hannem suære baade Tro oc Huld,
Jeg vil hannem aldrig suige.
Jeg bryder aldrig min Tro.

15.

Det varede icke fulde to Aar om,
At ingen Mand hannem kiende:
Oc det vaar stolten Fru Eline,
Hun bleff saa bleg om Kind.
Jeg bryder aldrig min Tro.

16.

Hand vaar der fast udi To Aar,
Oc lenger hand ey vilde:
Stolten Eline bleff met Barn met hannem,
Deraff kom megen usnilde.
Jeg bryder aldrig min Tro.

17.

Der stolte Fru Eline dette fornam,
Hun gick for Rosmer at stande:
Ville i giffue denne fremmede Suend,
Orloff hiem til sine Lande.
Jeg bryder aldrig min Tro.

18.

Vil den Suend hiem til sine Lande igien,
Oc siger du det forvist:
Da vil ieg giffue hannem Sølff oc Guld,
Oc legge hannem i en Kiste.
Jeg bryder aldrig min Tro.

19.

Saa tog hand det meget røde Guld,
Oc lagde det i en Kiste:
Stolt Eline lille lagde sig inden faare,
Rosmer det icke viste.
Jeg bryder aldrig min Tro.

20.

Hand tog Manden under sin Arm,
Oc Kisten paa sin Bag:
Saa loed hand under det salte Vand gaa,
Saa listeligt i sin Mag.
Jeg bryder aldrig min Tro.

21.

Nu haffuer ieg dig følt til Land,
Som du seer Soel oc Maane:
Oc ieg giffuer dig den Kiste met Guld,
Hun ganger dig vel til Haande.
Jeg bryder aldrig min Tro.

22.

Jeg tacker dig Rosmer gode Mand,
Du haffuer mig førd paa Sande:
Jeg siger dig for Tidende ny,
Stolten Eline er met Barn.
Jeg bryder aldrig min Tro.

23.

Da rand Taare paa Rosmers Kind,
Som Duggen driffuer for Elffue:
Haffde ieg icke foret dig Trygheds Tro,
Da vilde ieg dig her svelge.
Jeg bryder aldrig min Tro.

24.

Rosmer loed saa fast at Bierget staa,
Som Hinden driffuer for Hiorte;
Oc der hand kom til Bierget hiem,
Da vaar Eline lille borte.
Jeg bryder aldrig min Tro.

25.

Stolte Eline tog unge Roland 'd.
De ginge met gamnen oc lise:
Den ene den anden fortalte sin meen,
Hand maatte hende Veyen vise.
Jeg bryder aldrig min Tro.

26.

Rosmer bleff i Huen saa vræd oc gram,
Hand saa icke Eline komme:
Hand bleff til en Kampesteen graa,
Oc der staaer hand en Dumme.
Jeg bryder aldrig min Tro.

Den tredie Vise om Rosmer Haffmand.

Uden tuil haffue atskillige Poeter oc Danske Skialdrer, tagen sig faare it slags Euentyr, oc den huer effter sit Hoffnit oc indfald befattet udi sang viiss. Ligerviss som vi oc see atskillige Poeter haffue offte tracteret en slags Materie, dog icke huer paa en Maner eller Form. Nogle kalder denne Hafftrold Rosmer, nogle Rusmer. Huilcket ieg holder faare at være Rismer, oc bemærcke enten Kempe eller den som Kempe styrcke, eller mere end den gemene Mands Mandom haffuer. Findis oc Helene lille aff andre at næffnis Hille lille eller Hilleslef etc. som den forandring udi andre Viser ocsaa andensteds findis. Thi kand huer tage, læse oc siunge huad hannem best behager. Det er dog lige saa meget hoff det eene som hoff det andet at vinde oc bekomme, som her om noksommeligen er rørt.

VIII.

1.

Islands Konning lader bygge et Skib,
Saa nær ved Islands side:
Oc der det gamle Raad vaar død
Det gick de Suenne til Quide.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

2.

Rosmer løber i Havet ud,
Oc monne min Kaanst icke due:
Alle de Skibe velte hand til Grund,
De vaare vel Siu sinde Tiue.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

3.

Alle de funde de erlige Kongens Mend,
Ja huer oc en for sig:
Foruden hin unge Aller Kongens Søn,
Hand fant den liden grøn Sti.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

4.

Hand fant paa saa lidet it Huff,
Met fine forgyldene Tenge:
Det gaa mig ligesom Herre Gud vil,
Oc her skal ieg indgange.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

5.

Det vaar Aller Kongens Søn,
Hand ind at Dørren tren:
Det vaar stolten Fru Eline lille,
Hun stoed hannem op igien.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

6.

Side du neder du uselig Dreng,
Oc varm dine Been saa kaalde:
Men kommer hand reckendis Rosmer hiem,
Hand vil dit Legeme volde.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

7.

Side du neder du uselig Dreng,
Oc varm dine fraasne Beene:
Som mend ved Aller kommer Rosmer hiem,
Hand stæger din Krop paa Teene.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

8.

Sildig om Afften kom Rosmer hiem,
Det vaar at Afftens quelde:
Hvad haffuer du giort aff Christen Mand,
Som du haffuer haft i velde.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

9.

Her fløy en Fugl alt offuer vort Huus,
Met Christen Mands been i Munde;
Jeg vende mig om, ieg kaste det ud,
Det snariste der ieg kunde.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

10.

Det var stolten Fru Helene lille,
Hun ganger for Rosmer at stande;
End er her kommen en liden Dreng,
Er fød udi mine Lande.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da seyle de Normend.

11.
r kommen en liden unger Dreng,
d udi dit Rige:
al ieg holde hannem tryggeligen Tro,
il hannem aldrig suige.
nge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

12.
vaar der vel udi Otte Aar,
kunde sin Mandom icke styre:
aflede met Eline et Barn saa fint,
tille monne de det føre.
nge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

13.
aar stolten Frue Helene lille,
ganger for Rosmer at bede:
en haffuer her saa lenge værit,
r icke alt aff Kede.
nge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

14.
: hannem fare, hand er min Slect,
ie hannem Guld hin rode:
r han lenger i Bierget luct,
m lengis vist til døde.
nge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

15.
r hand her saa lenge værit,
ter nu hiem til Lande:
ffuer hannem en Kiste met Guld,
anger hannem vel til haande.
ge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

16.
giffue hannem Kiste met Guld,
hannem den paa Haande:
lde lyckis hannem den gaffue,
sette hannem paa Sande.
ge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

17.
aar stolte Frue Eline lille,
rrer saa vel met liste:
Hun gaar sig udi Lønkammer ind,
Oc ligger sig i den Kiste.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

18.
Han tog Kisten paa sin Ryg,
Oc Manden ved sin Hand:
Saa ginge de sammen den lange Vey,
Igiennem de salte Vand.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

19.
Nu haffuer ieg dig til Landet førd,
Du seer nu Solen hin klare:
Til Fader oc Moder, til Syster oc Broder,
Saa gladeligen maa du fare.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

20.
Haffuer du giffuit mig Gaffuer store,
Oc mig til Landet Baarn:
Rosmer ieg kand det icke dølie
Frue Eline er met Barn.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

21.
Rosmer bleff saa underlig derved,
Oc hannem rand Taare paa Kinde:
Haffde ieg icke soret dig Trygheds Eed,
Jeg skulde dig siuncke til Grunde.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

22.
Rosmer løber at Haffuet ud,
Oc hand tog til at raabe:
Borte vaar stolten Frue Eline lille,
Tilbage stoed den Taabe.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

23.
Jo lenger, io mere hand Rosmer vred,
Monne paa Fru Helene kalde:
Saa fløy hand bort udi røden Flent,
Oc bleff saa borte met alle.
Der de finge Fred, udi Havet ud, da feyle de Normend.

Elver Høy.

d saadane Spøgeri haffuer paa sig, ordelis viitløfftig paa andre Stæder. Huorfaare at de Gamle gd Viser oc Dict her om, er tilforne giffuet tilkiende. De Gamle uden tuil vilde met denne Dict re atuare, at unge Folck icke letteligen skulle ved søde oc smigrendis Ord lade sig baare oc for- n offte skeer.

IX.

1.
lagde mit Hoffuit til Eluer Høy,
ie Øyne de finge en Dvale:
kom gangendis To Jomfruer frem,
i gierne vilde met mig tale.
Siden ieg hende først saa.

2.
eene klapped mig ved huiden Kind,
anden huisket mig i Øre:
tat op fauren unger Suend,
du vilt Dantzen røre.
Siden ieg hende først saa.

3.
Vaag op fauren unger Suend,
Om du vilt Dantzen røre:
Mine Jomfruer skulle faare dig quæde,
Det feierste dig lyster at høre.
Siden ieg hende først saa.

4.
Den ene begynte en Vise at quede,
Saa faurt offuer alle Quinde:
Striden Strøm den stiltis der ved,
Som førre vaar van at rinde.
Siden ieg hende først saa.

5.
Striden Strøm den stilltis derved,
Som førre vaar vaan at rinde:
De liden smaa Fiske i Floden svam,
De legte met deris Finde.
Siden ieg hende først saa.

6.
Alle de Fiske i Floden vaare,
De legte met deris Hale:
Alle smaa Fule i Skoffuen vaare,
Begynte at quidre i Dale.
Siden ieg hende først saa.

7.
Hør du fauren unger Suend,
Oc vilt du hoff oss bliffue:
Da ville wi kiende dig Bog oc Rune,
Der til at læse oc scriffue.
Siden ieg hende først saa.

8.
Jeg skal lære dig Biørnen at binde,
Oc Baffen op til Eeg;
Dragen som ligger paa det meget Guld,
Skal rømme aff Landet for dig.
Siden ieg hende først saa.

9.
De dantzet ud oc de dantzet ind,
Alt i den Eluer Ferd:
Alt sad fauren unger Suend,
Oc støtte sig paa sit Suerd.
Siden ieg hende først saa.

10.
Hør du fauren unger Suend,
Vilt du icke met oss tale:
Da skal Suerd oc huassen Kniff
Legge dit Hierte i quale.
Siden ieg hende først saa.

11.
Haffde Gud icke giord min Lycke saa god,
At Hanen haffde slaget sin Vinge:
Vist haffde ieg bleffuen i Eluer Høy,
Alt hoff de Eluer Quinde.
Siden ieg hende først saa.

12.
Det raader ieg huer danis Suend,
Som ride vil til Hoffue:
Hand ride sig icke til Eluer Høy,
Oc legge sig der at soffue.
Siden ieg hende først saa.

Saa vinder den Suend sin Jomfru.

Maa vel skee, at vore gamle Danske Poeter haffue villet forstaa noget andet under disse Omstændninger som her oc andensteds omtales. Saa at Kiærlighed vindis oc bædis ved Kjærlighed. Oc ingen er foruilt oc foruend met Sind oc Hierte fra en anden, at den staar io til met liste at omuendis.

X.

1.
Jeg tog øxen paa min Bag,
Jeg vilde det Træ nedfelde:
Der kom den Suend, som Skoffuen aatte,
Hand stack sit Skaft imellem.
Saa vinder den Suend sin Jomfru.

2.
Hugger du ned min Fæderne Skoff,
Oc giører du mig den vold:
Falder det Træ oc hører ieg det,
Saa dyre skal du det undgielde.
Saa vinder den Suend sin Jomfru.

3.
Du lad mig hugge dette eeniste Træ,
Oc giør mig ingen Møde;
Fanger ieg icke aff vilden Ful,
Jeg sørger mig selff til døde.
Saa vinder den Suend sin Jomfru.

4.
Hør du fauren ypste Suend,
Oc vil du lyde mit Raad;
Du fanger icke aff denne Ful,
Uden du haffuer tammen Braad.
Saa vinder den Suend sin Jomfru.

5.
Hand skar Braden aff sit Bryst,
Hengde den paa Linde Quiste:
Brystet svedte oc Braden sprack,
Fuld onder vaar Fulen at miste.
Saa vinder den Suend sin Jomfru.

6.
Ned fløy fauren liden Ful,
Met sine Vinger hun ryste:
Hun loe der til, som hun forstod
Huad Manden brugte for liste.
Saa vinder den Suend sin Jomfru.

7.
Hun hacked, hun pickede io saa fast,
Den Brad saa vel monne smage:
Jo lenger io mere hun aad der aff,
Diss bedre det monne behage.
Saa vinder den Suend sin Jomfru.

8.
Neder fløy fauren liden Ful,
Satte sig paa huiden Sand:
Hun bleff til den skøniste Jomfru,
Hun gick den unger Suend til Haand.
Saa vinder den Suend sin Jomfru.

Greffuens Daatters af Vendel ulyckelige Gifftermaal.

ict er opsæt Lyckens oc Ulyckens Spegel. Denne unge Frøcken vaar lenger Liff faarelagd, iadige Metgang maatte hun forsøge. Vendels Land holder ieg for Vendsyssel, der som jaffue holden Huff i gamle Dage, etc.

XI.

1.

aa sped udi Bur,
: andre Møer:
; udi Silcke laggen,
arlagen rød.
and skulde min Sorg all vide.

2.

ieg Stiffmoder,
icke god:
i it forgylte Skrin,
ud for Flod.
and skulde min Sorg all vide.

3.

: bar mig til Land,
ı slog mig fra:
rre Gud min Lycke saa god,
Grunden at staa.
and skulde min Sorg all vide.

4.

mig met sig til Land,
nig derfra:
ogen it Konge Barn,
or monne faa.
and skulde min Sorg all vide.

5.

de Gud min Lycke saa god,
mig til Land:
ndis saa vild en Ulv
ide Sand.
and skulde min Sorg all vide.

6.

ndis Ulffuen hin graa,
i sin Mund:
d mig saa listelig,
en Lund.
and skulde min Sorg all vide.

7.

ff vaar mig saa blid,
g under it Træ;
dis saa rast en Hind,
i sin læ.
and skulde min Sorg all vide.

8.

an mig udi Vinter,
iter To:
at krybe,
ieg at gaa.
and skulde min Sorg all vide.

9.

udi Otte samfelde Aar,
Skow;
Jeg soff saa mangen føder Søffn,
For inden den Hinde Bow.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

10.

Jeg haffde icke andet til Klæder oc Skiul,
End som den grøne Lind:
Icke saa haffde ieg anden Fostermoder,
End som den vilde Hind.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

11.

Der kom ridendis frem en Ridder,
En Ridder meget Bold:
Hand skød min Fostermoder ihiel,
Alt paa den grøne Vold.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

12.

Hand skiød ihiel min kiære Fostermoder,
Oc giorde oss denne vold:
Hand svøbte mig i sin Kiortel blaa,
Oc lagde mig i sit Skiold.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

13.

Den samme rigeste Ridder,
Fostred mig i sin eget Bur:
Der vaar ieg hoss hannem saa lenge,
Jeg bleff hans egen Brud.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

14.

Hand haffde sig om spurt oc ledt,
Min Fader vaar en Greffue;
Udi Vendels Land offuer Slotte oc Borge,
En Herre der hand monne leffue.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

15.

Den første Nat wi sammen soff,
Kom mig til megen Quide:
Der komme hans Fiender ridendis i Gaard,
De sloge hannem ved min side.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

16.

Den første Nat wi sammen laa,
Kom mig til angist oc harm:
Hans Finder brøde den Brudehuss Dør,
De sloge hannem i min Arm.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

17.

Saa ginge da mine Venner i Raad,
Gaffue mig en anden Mand:
Prioren vaar hand aff Closteret,
Herr Nilaus saa hede hand.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

18.
Det første ieg udi Closteret kom,
De Nonner mig vel kiende:
De fore om den øffuerste Gud,
At Prioren vaar min Frende.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

19.
Saa fulde de hannem for offuen den By,
Der stenede de hannem ihiel:
Jeg stoed saa nær ieg saa derpaa.
Jeg lide icke meget vel.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

20.
Paa ny da ginge mine Venner i Raad,
Gaffue mig min Tredie Gifft:
Kongens Søn aff Engeland,
Hand hede Herr Engelbret.
Der ingen Mand skulde min Sorg alle vide.

21.
Saa vaare wi sammen udi Vinter,
Ja vel i Vintre Ni:
Det vil ieg for Sanden sige,
Jeg fødde de Sønner Ti.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

22.
Saa kom der Orløg paa det Land,
Mig til stor Sorg oc Quide:
De sloge ihiel Herr Engelbret,
Oc saa mine Sønner Ni.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

23.
De sloge ihiel baade Sønner oc Mand,
Det maa ieg høyligen kære:
Den Tiende Søn de aff Landet tog,
Jeg seer hannem aldrig mere.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

24.
Nu er min Sorg saa mangefold,
Som Jomfruer de spinde Guld:
Herre Gud glæde Herr Engelbret,
Han vaar saa dydefuld.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

25.
Nu vil ieg mig i Closteret giffue,
J Closter under Ø,
Jeg vil mig ret aldrig mandgiffue,
Jeg vil i Sorgen døe.
Der ingen Mand skulde min Sorg all vide.

Erland Kongens Søn tager Eline unge Axelvolds Moder til Ecte.

Nogle Danske Viser, som indeholde gamle Historiske Bedrifft ere en deel om Elskoffs Handel. Nu faare wi haffue gaaet mange forbi aff saadane Viser, oc dem spard til en anden tid, om Aarsagen giff at mand i fremtiden skulde lade saadane udgaa for sig selff. Men efterdi denne Dict rimer sig n[illegible] met disse formere, haffue wi ladet den løbe her met i Tallet. Thi at dette skulde være en sandfær[illegible] Historie, holder ieg ingenlunde faare. Ellers maa wi lade det bliffue, som wi det finde for oss uforand[illegible] i sin Mening.

XII.

1.
De Kongens Mend ride paa Volde,
De bede baade Hiort oc Hind:
De funde under den Lind saa grøn,
It saa lidet Kind.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

2.
Toge de op denne lille Mard,
Svøbte hannem i Kaaben blaa:
Førde de hannem til Kongens Gaard,
De lode hannem Fostermoder faa.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

3.
Førde de hannem til Kircke,
Christnede hannem om en Nat:
Kallede de hannem ungen Axelvold,
De dulde hannem meden de maatte.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

4.
Fostrede de hannem i Vinter,
Udi fulde Vintre Tre:
Hand bleff it det vænigste Barn,
Mand vilde met Øyne see.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

5.
Fostrede de hannem saa lenge,
Hand vaar vel Femtan Aar:
Hand bleff til den geffuiste Suend,
Som rider i Kongens Gaard.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

6.
De Kongens Mend gaar i Gaarde,
De skiude met Stang oc Steen:
Frem triner ungen Axelvold,
Hand skiuder dem alle til Meen.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

7.
Bedre maatte du gange udi Høyelofft,
Oc lede effter Moder din:
End du gaar her paa Volde,
Oc skiuder oss saa til Meen.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

8.
Suarede det ungen Axelvold,
Hand bleff i Kinden saa bleg:
Jeg skal vide huo min Moder er,
Førend ieg kommer i eders Leg.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

9.

...gen Axelvold,
...aa tyst i Sind:
...and i Høyelofft,
Fostermoder sin.
Lofftet der soffuer stolten Eline.

10.

...rre Fostermoder,
...rer eder at:
om Moder min,
...ffuer brat.
...offtet der soffuer stolten Eline.

11.

...kiære Axelvold,
...a saa paa:
...n Moder huercken leffuendis eller død,
...paa min Tro.
...offtet der soffuer stolten Eline.

12.

...gen Axelvold,
til sin Kniff:
enten min Moder vise,
...l koste eders Liff.
...offtet der soffuer stolten Eline.

13.

dig i Høyelofft,
...aa du vel føye:
...de kiære Moder din,
...uldkrune hin høye.
...offtet der soffuer stolten Eline.

14.

...gen Axelvold,
...and sig i Skind:
...and i Fruerstue
...c Jomfruer ind.
Lofftet der soffuer stolten Eline.

15.

...ruer oc saa i Møer,
høffuiske Quinde;
...nin allerkieriste Moder,
...rs er herinde.
Lofftet der soffuer stolten Eline.

16.

de stolte Jomfruer,
...rde suare it Ord,
stolte Fru Eline,
...i Krune paa Bord.
Lofftet der soffuer stolten Eline.

17.

...in rette Moder
...ender oc sloffue:
Søn i Fødde i Løn,
...krunen hin høye.
offtet der soffuer stolten Eline.

18.

...ed stolten Eline,
icke it Ord:
...inder, som forre vaar røde,
som den Jord.
Lofftet der soffuer stolten Eline.

19.

Hun tog Guldbradsen aff sit Bryst,
Hende som saa mangt udi Hue:
Aldrig fick jeg nogen Søn udi Løn,
Nu hielpe mig Gud oc vor Frue.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

20.

Høre i det kiere Moder min,
Tyckis eder icke være stoer Skam;
At i haffue det saa lenge duld,
Værit Moder at slig en Mand.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

21.

Hør i det allerkiereste Moder,
Huad ieg monne eder sige:
Vide i noget aff Fader min,
I maa det icke tie.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

22.

Gack du du dig udi Høyelofft,
Du maatte vel føye dine Ord:
Du kald den være kiere Fader din,
Som Riddere tiene til Bord.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

23.

Gack du dig i Kongens Sal,
For Ridder oc Hoffmend ind:
Seer du Erland Kongens Søn,
Du kald hannem Fader din.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

24.

Det vaar ungen Axelvold,
Hand agseler Skarlaggen Skind:
Saa gaar hand i Kongens Sal,
For Daner Konning ind.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

25.

Her side i baade Riddere oc Suenne,
Oc dricke baade Miød oc Vin:
Oc saa min allerkieriste Fader,
Om hand ellers er her inde.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

26.

Hil side i kiære Fader min,
Jeg kaldis it hitte Barn;
Det klager ieg allermest for eder.
Tyckes eder icke være stoer Skam.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

27.

Alle da sade de Kongens Mend,
De sortnet som en Jord:
Foruden Erland Kongens Søn,
Han suarede det første Ord.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

28.

Det suarede Erland Kongens Søn,
Oc saa tog hand paa:
Icke er ieg Axelvold din Fader,
Endog du siger nu saa.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

29.
Det vaar ungen Axelvold,
Oc hand tog til sin Kniff;
J skulle enten min Moder ecte,
Eller det skal kaaste eders Liff.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

30.
Det vaar mig stor Spaat oc Haan,
Blant Riddere oc Ridder mends Mend:
At ieg skulde holdis it Fridle Barn,
Oc er en Konge Søn.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

31.
Hør du ungen Axelvoltd,
Du est en Første saa fin:
Du giffue mig din Moder Eline
Til kæriste Hustru min.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

32.
Det vaar faurt i Kongens Gaard,
Oc lyst at høre paa:
Axelvold gaff sin Moder bort,
Hans egen Fader hende tog.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

33.
Det vaar ungen Axelvold,
Slog op met huiden Haand:
J Gaar vaar ieg it hitte Barn,
J Dag er ieg en Kongens Søn.
Udi Lofftet der soffuer stolten Eline.

Orm unger Suend.

At der haffuer værit stort Venskab i fordom tid imellem Danmarcks oc Engelands Jndbyggere, befindis end oc saa aff disse vore gamle Danske Viser. Huad denne Dict er anrørendis, der om findes intet i Historier. Orm er it gammet Naffn, som brugeligt haffuer værit, baade her i Riget oc Engeland, oc er fast det samme som Gorm eller Gutorm, det er gode, Orm eller Orm hin gode. Huad Quinde Liste bedriffue kand, sees aff dette Exempel: Undertiden til det beste, undertiden til det verste, at Falsk slar gierne sin egen Herre paa Hals, som mand plejer at sige.

XIII.

1.
Det da vaar den gamle Greffue,
Hand vogner om midie Nat:
Fortalde hand Dronningen sine stercke Drømme,
Baade skynt oc offuer brat.
Aff Engeland.

2.
Mig tycktis det ieg paa Vandet vaar,
Hoss dig allerkiæriste min:
Der kom skridendes en Orm frem,
Hand vilde mig Fryden formene.
Aff Jutland.

3.
Mig haffuer drømt saa underlige,
Det er icke tant eller snack;
Der kom en Orm udaff din Barm,
Saa ilde hand mig stack.
Aff Engeland.

4.
J ligge eder neder min ædle Herre,
J giffue det icke giem:
Vel udi Tredive samfelde Vinter,
Da varer en Sondags Drøm.
Aff Jutland.

5.
Somme de stande udi Tredive Vinter,
Oc somme icke udi it Aar:
Som mend ved stolten Mette lille,
Derfaare ieg sørger saa saare.
Aff Engeland.

6.
Det vaar icke effter uden Dage To,
Hun fick saa stor en Harm:
Da merckte hun Orm unger Suend,
At hand vaar queg i Barm.
Aff Jutland.

7.
Hun det fulde, hun det dulde,
Saa vel monne hun det giemme;
Greffuen fick intet at vide deraff,
Det volte hans stercke Drømme.
Aff Engeland.

8.
Frue Mette lille ganger i Høyelofft,
Alt met sin megen Liste:
Der fødde hun det Førstelige Barn,
At Greffuen det icke viste.
Aff Jutland.

9.
Fostrede hun hannem udi Vinter,
Udi Vinter flere end Fem:
Den gamle Greffue hans Fader vaar,
Hand saae hannem icke i dem.
Aff Engeland.

10.
Det vaar stolte Frue Mette lille,
Hun samler Guld i Skriin:
Saa sender hun hannem til Engeland,
Til kieristen Syster sin.
Aff Jutland.

11.

iem til sin Moder Syster,
udi Engeland:
i Femtan Vinter,
ı vel i Haand.
Aff Engeland.

12.

i Femtan Vinter,
ıgt oc ære:
elands Dronning,
em begge saa kiære.
Aff Jutland.

13.

ıningen i sin Arm,
oed huiden Kind:
ands Konning
oer Skind.
Aff Engeland.

14.

n hin unger Suend,
› det saae:
ig Pillegrims Klæder skære,
ıne hand gaa.
Aff Jutland.

15.

ber dem loed hand skære,
sin Hand:
den lange Vey,
arckis Land.
Aff Engeland.

16.

til sit Fæderne Land,
hand aff Quide:
Hest oc Suerd i Haand,
oder at ride.
Aff Jutland.

17.

unger Suend,
ridendis i Gaard:
Fru Mette lille.
vøbt i Maard.
Aff Engeland.

18.

ı Orm unger Suend,
n min:
;elands Konning bold,
r Syster din.
Aff Jutland.

19.

ædlinge To,
offuer brat:
› min kiere Moder.
Tusind god Rat.
Aff Engeland.

20.

n Frue Mette lille,
Armen tog:
gamle Greffue,
:n derpaa saae.
Aff Jutland.

21.

Det da melte den gamle Greffue,
Sin Søn hand icke kiende:
Huo er off denne fremmede Gest,
I tage saa venlig om Hende.
Aff Engeland.

22.

Fast helder maatte i det fare lade,
End bruge her saadant spil:
Jeg skal sla denne Pillegrims Mand,
Det kaaste mig huad det vil.
Aff Jutland.

23.

Det vaar Orm hin unger Suend,
Hand vrædtis ved det Ord:
Saa drog hand sit gode Suerd,
Oc slog sin Fader til Jord.
Aff Engeland.

24.

Lenge stod stolten Frue Mette lille,
Hende tycktis det være stor Møde:
Saa stride rant hende Taare paa Kind,
Hun saa sin Herre der døde.
Aff Jutland.

25.

Nu haffuer du veget din Fader,
Gjort mig den førgelig Harm;
Nu vil ieg slaa mig selff ihiel,
Oc ligge mig i hans Arm.
Aff Engeland.

26.

Haffuer ieg veget min kiere Fader,
Saa lidet ieg der aff viste:
Langt helder vil ieg dø end leffue,
Baade Land oc Rige miste.
Aff Jutland.

27.

Du tie quer Orm unger Suend,
Oc sige du icke saa:
Din Synder skalt du angre oc rue,
Afflosning skalt du faa.
Aff Engeland.

28.

Saa lod hun rede en Spedalske Drick,
Gaff den sin Søn at dricke:
Hun loffuer hunnem det saa sandelig,
Hannem aldrig skulde skee Lycke.
Aff Jutland.

29.

Nu haffuer du drucket den Spedalske Drick,
Dig blegner Haand oc Foed:
Alle de Mestere i Verden er til,
De skulle icke raade dig boed.
Aff Engeland.

30.

Hand tog Staffuen i sin Haand,
Monne fra sin Moder gange:
Hand gick for Engelands Dronnings Bord,
Met Sorg oc megen Tuang.
Aff Jutland.

31.
Det melte Engelands Dronning.
Oc saa tog hun paa:
Huo loffuer off denne Spedalske Mand,
Ind til vort Bord at gaa.
Aff Engeland.

32.
Hand kunde sig ey lenger dølie,
Sine Hender hand sammen slog:
Icke er ieg anden Spedalske Mand,
End den i udi Armen tog.
Aff Jutland.

33.
Eder mindis i mig udi Armen tog,
Det gjorde eders Herre vee:
Det tycktis hannem saa ilde være,
Met Øyne der paa at see,
Aff Engeland.

34.
Saa drog ieg saa langt aff Land,
Jeg fryctede for hans Vrede:
Det maa ieg for sandingen sige,
Mig selff til Angist oc Møde.
Udi Jutland.

35.
Tycktes dig det saa ilde være,
At ieg det skulde spørie;
Skulde det end kaste mig Tre Tusinde Sterlin
Jeg lader dig helbred giøre.
Aff Engeland.

36.
Det vaar Engelands Konning from,
Hand ligger det Guld i Skrin:
Saa sende hand hannem den Mester til Haand
Saa langt offuer salten Rhin,
Aff Jutland.

37.
Den Mester hialp hannem met sin Kaanst,
Hand bleff en Heldt saa fin:
Det giorde Kongen aff Engeland,
Hand gaff hannem Syster sin.
Aff Engeland.

38.
Nu haffuer Orm hin unger Suend,
Forvunden baade Angist oc Harm:
Nu er hand en Første saa gieff,
Soffuer i Kongens Systers Arm.
Aff Jutland.

S. Oluff Konning i Norge.

Denne Vise om St. Oluff Kong i Norge, er en Poetiske oc icke en Historiske Dict. Thi wi intetsaadant udi de Norske Krønicker, at hand skulde trædtis met sin Broder Harald om Norge. findis udi St. Oluffs Historie, at Harald hans halff Broder vaar ickon Femtan Aar gammel, der Oluff bleff slagen paa Sticklestad i Norge den 29 dag Julij, Aar effter Guds Byrd 1028. Det her tales, at hand skulde seylet igennem Bierge oc dale, holder ieg faare skal forstaaes, at hand haffuer for sine Fiender, oc dragen sine Skib offuer Felden aff en Haffn udi en anden. Som wi oc læse, at hand flyde for Hogen Jerl ind i Vigge Sund, loed hand sig der hugge en gang Vey igennem paa anden side, scriffues at der haffuer været en stor forsamling aff onde Aander oc Spøgeri i Ferd hannem, huilcke hand skulde dreffuen fra sig met sine gudelige Boner. Oc hand drog saa deden genn Gudbrands Dal oc Hedemarcken ind til Suerig oc der fra til Rysland, som Historien her om videre formell

XIV.

1.
Oluff Konning oc hans Broder,
De trædtis dem om Norge Sker,
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

2.
Hans Broder,
De trædtis om Norge Sker.
Huilcken aff off best seile kand,
Hand skal være Kong i Norges Land.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

3.
Best seile kand,
Hand bliffue Kongi i Norriges Land.
Huo aff off som først kommer hiem,
Hand kronis til Konge offuer all denne Egn.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

4.
Først kommer hiem,
Hand bliffue sig Kong i Landet allene.
Det suarede Harald Haardraade,
Det være som du nu sagde.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

5.
Harald Haardraade,
Det være som du nu sagde:
Men skal ieg seile i Dag met dig,
Da skalt du skiffte Skib met mig.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

6.
I Dag met dig,
Da skalt du skiffte Skib met mig.
Thi du haffuer Ormen hin snare,
Huor skulde ieg met Oxen fare.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

7.
Ormen hin snare,
Huor skulde ieg met Oxen fare:
Ormen er saa snar som Sky,
Oxen driffuer saa langsom til By.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

8.

Snar som Sky,
Oren driffuer saa langsom til By.
Hør du Harald huad ieg siger dig,
Huad dig tyckis, synis oc mig.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

9.

Jeg siger dig,
Huad dig tyckis synis oc mig.
Er mit Skib noget bedre end dit,
Saa gierne maa du tage mit.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

10.

Bedre end dit,
Saa gierne maa du tage mit.
Saa tag du nu Ormen hin glade,
Og ieg tager Oren hin lade.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

11.

Ormen hin glade,
Oc jeg tager Oren hin lade.
Først ville wi til Kircke fare,
Førend wi røre ved Seyl eller ahre.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

12.

Til Kircken fare,
Forend wi røre ved Seyl eller ahre.
Sant Oluff hand gaar om Kirckegaard,
Som Guld da skinner hans deilige Haar.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

13.

Om Kirckegaard,
Som Guld da skinner hans deilige Haar.
Saa brat kom Bud for Oluff Konning ind,
Oc nu feyler Harald Broder din.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

14.

Oluff Konning ind.
Oc nu feyler Harald Broder din.
Da lad den feyle som feyle vil,
Guds Ord saa ville wi lyde til.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

15.

Som feyle vil,
Guds Ord saa ville wi lyde til.
Messen er vor Herris Ord,
Suenne tager Vand i gaa til Bord.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

16.

Vor Herris Ord,
Suenne tager Vand, i gaa til Bord.
Wi gaa til Bord, wi faa off Mad,
Saa skynde wi off Stranden at.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

17.

Wi faa off Mad,
Saa skynde wi off Stranden at.
Saa ginge de dem til Strande,
Som Oren laa for Lande.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

18.

Til Strande,
Som Oren laa for Lande.
Saa snarlig de til Stranden udbaare,
Baade Ancker, Tou oc ahre.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

19.

Udbaare
Baade Ancker, Tov oc Ahre.
St. Oluff sætte sig i fremmer Staffn,
Fri frem Ore i Jesu Naffn.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

20.

Udi fremmer Staffn,
Fri frem Ore i Jesu Naffn.
St. Oluff tog Oren ved huiden Horn,
Gack nu som du gick i Korn.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

21.

Ved huiden Horn,
Gack nu som du gick i Korn.
Oren tog til saa fast at stride,
Effter stod Bølgerne io saa stride.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile

22.

Til at stride,
Effter stod Bølgerne saa stride.
Han viste liden Dreng op i Raa,
See om wi kunde Harald naa.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

23.

Op i Raa,
See om wi kunde Harald naa.
Jeg seer icke mere til all Verdens Prijff,
End Toppen udaff Ege Rijff.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

24.

All Verdens Prijff,
End Toppen udaff Ege Rijff.
Jeg seer under Noriges Land,
Silcke Seyl oc Guld i Rand.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

25.

Under Noriges Land,
Silcke Seyl oc Guld i Rand.
Jeg seer under Noriges Sker
Huor Ormen Silcke Seyl bær.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

26.

Under Noriges Sker
Huor Ormen Silcke Seyl bær,
Jeg seer mig under Norge Lands Side,
Ormen saa saare fremskride.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

27.

Under Norge Lands Side,
Ormen saa saare fremskride.
St. Oluff klappet Oren paa Lende,
Du maatte end noget bedre frem rende.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

28.

Paa Lende,
Du maatte end noget bedre fremrende.
St. Oluff slog Oren ved sit Dye,
Langt bedre maa du at Haffuet driffue.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

29.

Ved sit Dye,
Langt bedre maa du at Haffuet driffue.
Da begyndte Oren at beise saa;
De Bodsmend kunde icke paa Boncken staa.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

30.

At beise saa,
De Bodsmend kunde icke paa Boncken staa.
Saa tog hand Bast oc stercken Line,
Der met bant Bodsmend sine.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

31.

Oc stercken Line,
Der met bant Bodsmend sine,
Det da melte den Styres mand,
Oc huor da seyle wi nu frem.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

32.

Den Styres mand,
Oc huor da seyle wi nu frem.
St. Oluff drog aff sine Handske smaa,
Oc selff maatte hand til Styren gaa.
Det er saa faunt i Trondhiem at huile.

33.

Sine Handske smaa,
Oc selff maatte hand til Styren gaa.
Wi seyle frem at Bierge oc Klippe,
Den neste Vey, som wi kunde hitte.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

34.

At Bierge oc Klippe,
Den neste Vey, som wi kunde hitte.
Saa seylede de offuer Bierge oc Dale,
De bleffue som de vaare Vand hin klare.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

35.

Bierge oc Dale,
De bleffue som de vare Vand hin klare.
De seylede offuer den Feld saa blaa,
Ud da løbe de Trolde saa smaa.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

36.

Den Feld saa blaa,
Ud da løbe de Trolde saa smaa.
Huo seyler offuer mit Guld saa rød,
Oc huo da giør min Fader denne Møde.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

37.

Mit Guld saa rød,
Oc huo da giør min Fader denne Møde.
Stat du der oc bliff til Steen,
Indtil ieg kommer tilbage igien.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

38.

Bliff til Steen,
Indtil ieg kommer tilbage igien.
Saa seyled de offuer de Skaaner Knolde,
Til Steen bleffue de sorte Trolde.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

39.

De Skaaner Knolde,
Til Steen bleffue de sorte Trolde.
Udstaar Kierling met Rock oc Teen,
St. Oluff hui seyler du off til Meen.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

40.

Met Rock oc Teen,
St Oluff hui seyler du off til Meen.
St. Oluff met dit røde Skeg,
Hui seyler du igennem min Kelder Veg.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

41.

Dit røde Skeg,
Hui seyler du igennem min Kelder Veg.
St. Oluff sig tilbage saa,
Stat du der oc bliff til Kamp hin graa.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

42.

Tilbage saa,
Stat du der oc bliff til Kamp hin graa.
Saa seylede de for uden all meen,
Der vigte for dem baade Stock oc Steen.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

43.

For uden all meen,
Der vigte for dem baade Stock oc Steen.
De seylede som de kunde allermest,
Ingen Mand kunde Dynene paa dem feste.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

44.

Kunde aller best,
Ingen Mand kunde Dyne paa dem feste.
St. Oluff spente Buen for sin Knæ,
Pilen falt bag det Seyle Træ.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

45.

For sin Knæ,
Pilen falt bag det Seyle Træ.
Hand stød ud aff fremmer Staffn,
Pilen falt bag Oren i Haffn.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

46.

Aff fremmer Staffn,
Pilen falt bag Oren i Haffn.
St. Oluff trode saa vel vor Herre,
Derfaare kom hand tre Dage førre.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

47.

Saa vel vor Herre,
Derfaare kom hand tre Dage førre.
Harald bleff i Huen saa vred,
Hand skabte sig til en Orm saa leed.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

48.

saa vred,
abte sig til en Orm saa leed.
iff hand vaar en Gudfrygtig Mand;
f hand Konge i Noriges Land.
er saa faurt i Trondhiem at huile.

49.

frygtig Mand,
f hand Konge i Noriges Land.
iff gick i Kircken ind,
ickede Gud aff Hierte oc Sind.
er saa faurt i Trondhiem at huile.

50.

Udi Kircken ind,
Hand tackede Gud af Hierte oc Sind.
St. Oluff gaar om Kircke Gaard,
Der skinner en Gisel aff hans Haar.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

51.

Om Kircke Gaard,
Der skinner en Gisel aff hans Haar.
Den Gud vil hielpe, den kommer vel frem,
Hans Fiender faa baade Laster oc Skam.
Det er saa faurt i Trondhiem at huile.

En anden Vise om St. Oluff Konning i Norge.

and haffuer tillagd St. Oluff, at hand skal haffue saa meget at beskille met disse Trolde, som e omtales, holder ieg faare, at skal forstaaes der ved, at hand formedelst Guds reene Ord, som de oc forfremmet i Norge, Island oc andre omliggende Øer, haffuer forhindret Sathans Spømet de onde Aander haffue forførd den Simpel Almue i gamle Dage i Norge, saa vel som udi stalf under Hedenskaffs Vildfarelse oc Blindhed. Saa at Sathan icke haffuer haffd den Mact siden i hand haffde tilforn hoff Vantroens Børn. Saa findes vel ocsaa udi St. Oluffs Historie, at hand er værit i stor Liffs Fare, oc er der aff dog underligen hiulpet, udi Miracels viiss, aff Guds Naade oc synderlige undsætning. Huilcket met disse Dict giffues tilkiende, at den som sig for- Gud, bliffuer icke forladt, men fanger Mact oc Seyervinding ved Herrens Naffn, som er det n, til huilcket den Retfærdige flyer, oc bliffuer hiulpen.

XV.

1.

ar Sant Oluff Konning saa bold,
aader for Norges Land:
Ord hand styrdet oc Rætten hand bød
holde baade Quinde oc Mand.
er Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

2.

uff lader sig en Snecke bygge,
ede udi Marstrand;
cter sig til Hornelummer,
olde til megen vaande.
er Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

3.

suarede den Styremand,
toed paa Boncken hin brede:
rnelummer vaar aldrig god Haffn,
e de Trolde saa lede.
er Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

4.

ilte Oluff Kong aff fri Mod,
prang først i den Staffn:
a Oren baade Reeb oc Tou,
a udi Jesu Naffn.
er Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

5.

ist hand knyste, saa fast hand puste,
monne mod Bølgen stride;
pled de ind for Hornelummer,
olde til megen Quide.
er Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

6.

Jedten hand stalcker ud met de Bierge,
Ud met de Klipper blaa;
Der saa hand St. Oluff Kong,
Oc Oren under hannem gaa.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

7.

Øyne haffde hand som et brendende Baal,
Met Munden monne hand skingre:
Negler haffde hand som Bucke Horn,
Stode alle yd for hans Fingre.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

8.

Skeg haffde hand som Heste Man,
Slog neder til hans Knæ:
Rumpen haffde hand lang oc lodden,
Hans Kløer vare slemme at see.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

9.

Aldrig kom her den Snecke for Land,
Enten nu eller nogen sinde:
Jeg kunde lo met min eniste Haand,
Drage den i Bierget ind.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

10.

Det suarede hannem S. Oluff Kong,
Hand loed sig icke forlange:
Kast paa Oren Bast oc Baand,
Forsøg hure det vil gange.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

11.
Hand tog Oren om Horn oc Staffn,
Hand actet at giøre hannem vee:
Strax sanck hand udi klippen ned,
Saa dybt offuer begge sine Knæ.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

12.
Her staar ieg udi Steen nedsiuncken,
Her maa ieg nu fortøffue:
Rygge spend oc Haande dregt,
Det vil ieg met dig prøffue.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

13.
Du tie nu quer du fuleste Gast.
Du bliff forvend til Steen:
Stat du der til Domme Dag,
Oc giør ingen Christen Mand meen.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

14.
Ud kom løbendis den gamel Kierling,
Saa saare monne hun sige:
Hun raabte saa høyt hun saae saa bredt,
S. Oluff bad hun bort vige.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

15.
Det da undrede de andre smaa Trolde,
Som sade i Bierget igien.
Kielingen talede ickon it Ord,
Huad gick hende da til Meen.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Tron[d]

16.
Monne hand icke der Rødskeg være,
Som oss haffuer lenge hødt:
Komme wi ud met vaare Jernstange,
Hand bliffuer livet aff oss bødt.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Tron[d]

17.
Det skeede der udi Hornelummer,
Det skeede ret aldrig førre:
Det Bierg bleff met Vand omluct,
Mand fant der ingen Dørre.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Tron[d]

18.
Saa satte de Rumpen paa deris Hoffuit,
De vilde paa dem indrycke:
Halsen gick dem ned saare Bryst,
Deris Ryg i alle smaa stycke.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Tron[d]

19.
Nu tacker huer Mand den gode Gud,
Oc saa S. Oluff hin gode:
Nu seyler huer Mand til Hornelummer,
Oc times der ingen Vaade.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trond

St. Knud Konning udi Danmarck.

Huad som denne Konning Knuds Historie er anrørendis, er den videligen beskreffuen aff Grammatico, udi hans Kronickes Elleffte Bog. Saa her gioris icke lang Fortale behoff paa denn[e]. At hand saa høyligen berømmes for sin Dyd oc Fromheds skyld, findis vel saa udi Sandhed at [hand] værit. Men at nogle giøre saa meget der aff, volde Papistiske Skribentere, oc en deel kommer he[r] som ellers allmindeligen skeer met de gamle Bedrifft, som Poeten siger:

Omnia post obitum fingit majora vetustas,
Majus ab exequiis nomen in ora venit.

St. Knud bleff slagen i Otthensee, Aar effter Guds Byrd 1078, den 10 Dag Julij effter Midda[g]

XVI.

1.
Solen skinner saa klar om Dagen,
Alting giffuer hun god styrcke:
Det er nu kommen saa vel i lag,
At borte er Natten hin mørcke.
Den ædle Herre de vog met uræt.

2.
Danmarck sig glæder oc fryder met skel,
Oc stander i feyreste Grode:
Utydske oc Trolde ere slagne ihiel,
Oc Affguderi er øde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

3.
Aff Kongelig Blod en Konning bold,
Lad sig Gud fast behage:
Hand gaff hannem Riger oc Lande i vold,
Hand skulde hans Ord frembrage.
Den ædle Herre de vog met uræt.

4.
Kong Knud saa hede den Herre from,
Kong Suend hans Fader de kalde:
Der Harald hans Broder vaar lagd i Liig,
De Danske hannem utvalde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

5.
Hans Dyd og Fromhed loed sig tee,
Til Gud sit Hierte hand vende:
Met Guds Ord oc Rætfærdige Dom,
Loed hand det merckeligen kiende.
Den ædle Herre de vog met uræt.

6.

Bødere giorde hand met Skel,
: sit eget maatte nyde:
ængeligen lod han straffe Uræt,
n som Loffuen monne bryde.
en ædle Herre de vog met uræt.

7.

hristen Kircke holt hand udi agt,
ne Lærdom handheve
iet, som førre vaar forsmaad,
tjd vaare gieve.
en ædle Herre de vog met uræt.

8.

aff dem Frihed mangelund,
er Mand dennem at ære;
e sig nogen at giøre der imod,
traf den maatte hand bære.
en ædle Herre de vog met uræt.

9.

oc Kloster bygde hand aff ny,
Gods oc Rente tillagde:
ndeligen bleffue de Lærde forseet,
n Nødtorfft haffde.
en ædle Herre de vog met uræt.

10.

alby Kircke det kiendes endnu,
t paa Lunde Domkirke;
and i Roskild haffuer stifftet til Beste,
fue de vise Klercke.
en ædle Herre de vog met uræt.

11.

og i sin Kongelig Værn oc Skerm,
and det soer oc jette;
oc hendes Personer alle,
n dem forurette.
en ædle Herre de vog met uræt.

12.

cte der Lærde Mend i Landet op,
ogen haffde lærd til Pricke:
ackede Gud, som hand kunde mest,
adanne Gaffuer oc Lycke.
Den ædle Herre de vog met uræt.

13.

nogen paa sin Forbedring og Lyst,
mede Land af fare:
n gaffues Guld oc Pending i Haand,
orde ey Trygler være.
Den ædle Herre de vog met uræt.

14.

et kom lærde Mend hiem til Land,
Riget met Æren kunde tjene:
te forsøgte i Sæder og Sprog,
st Guds Loff hin rene.
Den ædle Herre de vog met uræt.

15.

d oc saadanne Letfærdigheds Jd
ingen Plads til Hofue:
Smiger oc Achitophels Art,
ente deres Herre met love.
Den ædle Herre de vog met uræt.

16.

All huad Harald hans Broders tid,
Var kommen aff Skick oc Laffue:
Lod hand met Flid oprette igien,
Oc til sin Ordning drave.
Den ædle Herre de vog met uræt.

17.

Huad Riget tilhørde det tænke hand paa,
At det til Riget maatte bliffue:
Da Ræt oc Fred i Landet vaar sæt,
Til Orlog monne hand sig giffue.
Den ædle Herre de vog met uræt.

18.

Prytzen oc Churland greb hand an,
De hannem til Haande ginge:
For deres Herre oc Hoffuit offuer sig,
De hannem met Glæde undfinge.
Den ædle Herre de vog met uræt.

19.

Til Engeland som hans Broders tjd
Fra Danmarck sig atskilde:
Hand agtet at drage met gantske Krigsmact,
Oc giøre dem hiemme et Gilde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

20.

Thi bød hand Leding offuer alle Land,
Huer skulde sig rede oc ryste;
De lyde hans Bud aff all Styrishaffn,
De vaare i Modet saa trøste.
Den ædle Herre de vog met uræt.

21.

Udi Limfiord lagdes den Flode ind,
Jmod den Vestre Side:
Hans Broder Oluff tilsagde hannem Hielp,
Der paa saa monne hand lide.
Den ædle Herre de vog met uræt.

22.

Men Oluff vaar Cain mod Broder sin,
Hans Liff oc Riget attraade:
Hand holt hannem op paa falsker Fund,
Paa smigrende Ord og gode.
Den ædle Herre de vog met uræt.

23.

Jo lenger Kong Knud sin Broder fortøffued,
Jo mindre hand hannem sende:
Der Kost oc Spise fortæret vaar,
Saa gick hannem Folcket fra hende.
Den ædle Herre de vog met uræt.

24.

Oluff gick med Trædskhed omkring,
Den menige Mand forførde:
Hand klagede sin Broder at legge paa Skat,
Oc tuinge met Loven hin haarde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

25.

Vilde ickon menige Mand følge hans Raad,
Det skulde dem giffue stoer Baade:
Huer skulde sig liste hiem til Huus,
Oc Kongens Flode forlade.
Den ædle Herre de vog met uræt.

11.
Hand tog Oren om Horn oc Staffn,
Hand actet at giøre hannem vee:
Strax sanck hand udi klippen ned,
Saa dybt offuer begge sine Knæ.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

12.
Her staar ieg udi Steen nedsuncken,
Her maa ieg nu fortøffue:
Rygge spend oc Haande dregt,
Det vil ieg met dig prøffue.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

13.
Du tie nu quer du fuleste Gast.
Du bliff foruend til Steen:
Stat du der til Domme Dag,
Oc giør ingen Christen Mand meen.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

14.
Ud kom løbendis den gamel Kierling,
Saa saare monne hun sige:
Hun raabte saa høyt hun saae saa bredt,
S. Oluff bad hun bort vige.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondhiem.

15.
Det da undrede de andre smaa Trolde,
Som sade i Bierget igien.
Kielingen talede ickon it Ord,
Huad gick hende da til Meen.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondh

16.
Monne hand icke der Rødsteg være,
Som oss haffuer lenge hødt:
Komme wi ud met vaare Jernstange,
Hand bliffuer libet aff oss bødt.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondh

17.
Det skeede der udi Hornelummer,
Det skeede ret aldrig førre:
Det Bierg bleff met Vand omluct,
Mand fant der ingen Dørre.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondh

18.
Saa satte de Rumpen paa deris Hoffuit,
De vilde paa dem indrycke:
Halsen gick dem ned saare Bryst,
Deris Ryg i alle smaa stycke.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondh

19.
Nu tacker huer Mand den gode Gud,
Oc saa S. Oluff hin gode:
Nu seyler huer Mand til Hornelummer,
Oc times der ingen Vaade.
Der skinner Soel som Guld hin røde udi Trondh

St. Knud Konning udi Danmarck.

Huad som denne Konning Knuds Historie er anrørendis, er den videligen beskreffuen aff S Grammatico, udi hans Kronickes Ellefste Bog. Saa her gioris icke lang Fortale behoff paa denne At hand saa høiligen berømmes for sin Dyd oc Fromheds skyld, findis vel saa udi Sandhed at ha værit. Men at nogle giøre saa meget der aff, volde Papistiske Skribentere, oc en deel kommer her som ellers allmindeligen skeer met de gamle Bedrifft, som Poeten siger:

Omnia post obitum fingit majora vetustas,
Majus ab exequiis nomen in ora venit.

St. Knud bleff slagen i Otthensee, Aar effter Guds Byrd 1078, den 10 Dag Julij effter Middag.

XVI.

1.
Solen skinner saa klar om Dagen,
Alting giffuer hun god styrcke:
Det er nu kommen saa vel i lag,
At borte er Natten hin morcke.
Den ædle Herre de vog met uræt.

2.
Danmarck sig glæder oc fryder met skel,
Oc stander i feyreste Grode:
Utydske oc Trolde ere slagne ihiel,
Oc Affguderi er øde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

3.
Aff Kongelig Blod en Konning bold,
Lad sig Gud fast behage:
Hand gaff hannem Riger oc Lande i vold,
Hand skulde hans Ord fremdrage.
Den ædle Herre de vog met uræt.

4.
Kong Knud saa hede den Herre from,
Kong Suend hans Fader de kalde:
Der Harald hans Broder vaar lagd i Liig,
De Danske hannem utvalde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

5.
Hans Dyd og Fromhed loed sig tee,
Til Gud sit Hierte hand vende:
Met Guds Ord oc Rætfærdige Dom,
Loed hand det merckeligen kiende.
Den ædle Herre de vog met uræt.

6.

:e giorde hand met Skel,
eget maatte ubde:
ligen lod han straffe Uræt,
n Loffuen monne brybe.
dle Herre de vog met uræt.

7.

ı Kircke holt hand udi agt,
:rdom handheve
om førre vaar forsmaad,
vaare gieve.
:dle Herre de vog met uræt.

8.

em Frihed mangelund,
land dennem at ære;
nogen at giøre der imod,
)en maatte hand bære.
dle Herre de vog met uræt.

9.

:loster bygde hand aff ny,
; oc Rente tillagde:
gen bleffue de Lærde forseet,
dtorfft haffde.
:dle Herre de vog met uræt.

10.

Kircke det kiendes endnu,
: Lunde Domkirke;
l Roskild haffuer stifftet til Beste,
e vise Klercke.
:dle Herre de vog met uræt.

11.

fin Kongelig Værn oc Skiern,
det føer oc jette;
jendes Personer alle,
m forurette.
:dle Herre de vog met uræt.

12.

:r Lærde Mend i Landet op,
haffde lærd til Pricke:
: Gud, som hand kunde mest,
e Gaffuer oc Lycke.
:dle Herre de vog met nræt.

13.

:n paa fin Forbedring og Lyst,
Land af fare:
fues Guld oc Pending i Haand,
ey Trygler være.
:dle Herre de vog met uræt.

14.

n lærde Mend hiem til Land,
met Æren kunde tjene:
:søgte i Sæder og Sprog,
ıds Loff hin rene.
:dle Herre de vog met uræt.

15.

saadanne Letfærdigheds Jd
: Plads til Hofue:
:r oc Achitophels Art,
deres Herre met love.
:dle Herre de vog met uræt.

16.

Alt huad Harald hans Broders tid,
Var kommen aff Skick oc Laffue:
Lod hand met Flid oprette igien,
Oc til sin Ordning drave.
Den ædle Herre de vog met uræt.

17.

Huad Riget tilhørde det tænke hand paa,
At det til Riget maatte bliffue:
Da Ræt oc Fred i Landet vaar sæt,
Til Orlog monne hand sig giffue.
Den ædle Herre de vog met uræt.

18.

Prytzen oc Churland greb hand an,
De hannem til Haande ginge:
For deres Herre oc Hoffuit offuer sig,
De hannem met Glæde undfinge.
Den ædle Herre de vog met uræt.

19.

Til Engeland som hans Broders tjd
Fra Danmarck sig atskilde:
Hand agtet at drage met gantske Krigsmact,
Oc giøre dem hiemme et Gilde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

20.

Thi bød hand Leding offuer alle Land,
Huer skulde sig rede oc ryste;
De lyde hans Bud aff all Styrishaffn,
De vaare i Modet saa trøste.
Den ædle Herre de vog met uræt.

21.

Udi Limfiord lagdes den Flode ind,
Jmod den Vestre Side:
Hans Broder Oluff tilsagde hannem Hielp,
Der paa saa monne hand lide.
Den ædle Herre de vog met uræt.

22.

Men Oluff vaar Cain mod Broder sin,
Hans Liff oc Riget attraade:
Hand holt hannem op paa falsker Fund,
Paa smigrende Ord og gode.
Den ædle Herre de vog met uræt.

23.

Jo lenger Kong Knud sin Broder fortøffued,
Jo mindre hand hannem sende:
Der Kost oc Spise fortæret vaar,
Saa gick hannem Folcket fra hende.
Den ædle Herre de vog met uræt.

24.

Oluff gick med Trædsked omkring,
Den menige Mand forførde:
Hand klagede sin Broder at legge paa Skat,
Oc tuinge met Loven hin haarde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

25.

Vilde ickon menige Mand følge hans Raad,
Det skulde dem giffue stoer Baade:
Huer skulde sig liste hiem til Huus,
Oc Kongens Flode forlade.
Den ædle Herre de vog met uræt.

26.

De fulde hans Raad oc listig Forgift,
Oc meente de giorde det rette:
Ustadig er Almuen i Hu oc Sind,
Saa snart Velgierning forgiette.
Den ædle Herre de vog met uræt.

27.

Der Kongen formerckte sin Broders Svig,
Til Slesvig loed hand steffne:
Der fant hand sin Broder Utro,
Hand vilde det paa hannem heffne.
Den ædle Herre de vog met uræt.

28.

Tog de Oluff som Kongen det bød,
Lagde hannem i Jern og Bolte:
Der hialp ey Broderskaff eller Forbøn,
Løn som Skyld forvoldte.
Den ædle Herre de vog met uræt.

29.

Der aff gick Rygte oc Tidende sterck,
Almuen monne da forskræcke;
Kong Knud den Haan oc spotske Oprør,
Effter Loven paa dem vilde vrecke.
Den ædle Herre de vog met uræt.

30.

Thi skulde de enten deres Aadel lade,
Oc dertil Halsen miste:
Eller de skulde rømme Landet ud,
Lycke oc Ulycke friste.
Den ædle Herre de vog met uræt.

31.

End vaar den Herre saa mild oc goed,
Denne Straff loed hand formilde:
Ustraffede skulde de bliffue huer Mand,
Om de ellers Tidende vilde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

32.

Vilde de utgiffue deres Tiende huert Aar,
Til Guds Huff oc deris Præste:
Hand vilde dem være i Faders Sted,
Handheve dem til det beste.
Den ædle Herre de vog met uræt.

33.

De Vendelboer vaare saa stiffue i Sind,
Saa traadsig mod deris Herre:
Maatte de for hannem ey nyde Fred,
Det skulde end gaae hannem værre.
Den ædle Herre de vog met uræt.

34.

De sloge sig sammen met væbnede Haand,
De vilde hannem plat fordriffue:
Til Fyen saa drog den ædle Kong,
Hand acted udi Freden at bliffue.
Den ædle Herre de vog met uræt.

35.

Den arge Reff som Blak man kaldte,
Hand lagde for Kongen saa slet sin Tale:
Hand bad hannem tøffue oc holde Foed,
Denne Feyde vilde hand forhale.
Den ædle Herre de vog met uræt.

36.

Met Almuen talede hand udi Løn,
Oc bad dem fri hiemfare:
Saa brugde hand Judas sin Forræderi,
Oc Kongen kom i deris Snare.
Den ædle Herre de vog met uræt.

37.

Hand meente at Black førde Alting til Fre
Da førde hand meest til Feyde:
Han troede hannem vel, hand torde ey ved
At troe paa falsker Leide.
Den ædle Herre de vog met uræt.

38.

Dette maatte vel kaldis met Ræt oc Skæl,
Paa Blackis Hest at ride:
Et andet at mene, et andet at sige,
Dem baare som der paa lide.
Den ædle Herre de vog met uræt.

39.

Saa trængde sig Juderne frem udi Fyen,
Til Otthense monne de haste:
Fynboerne glæddis oc hiulpe fast til,
Deris rette Herre at forkaste.
Den ædle Herre de vog met uræt.

40.

Udi Sanct Albans Kircke det skeede:
Den Herre sin Bøn der giorde:
De brøde op Døren oc fulde derind,
Den ædle Herre der myrde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

41.

Den første Mand der bleff slagen,
Vaar Black den falske Forræder:
Saa sloges der flere aff Kongens Mend,
Benedict hans egen Broder.
Den ædle Herre de vog met uræt.

42.

Den fromme Konning der Liffuet lod,
Saa vel met Gud det meente:
Kircker oc Klerker met Tro oc Flid,
Met Liff oc Blod hand tiende.
Den ædle Herre de vog met uræt.

43.

Thi staaer hans Rycte oc ærlige Naffn,
Saa vel hoff Mand som Quinde:
For saadane Dad met stort Effterfaffn,
Fra tid til tid til Minde.
Den ædle Herre de vog met uræt.

44.

Hans Legem det huilis under sorten Muld,
Hans Siel hoff Herren monne være:
Saa skulle Guds tro utvalde Børn
Den varendis Krone bære.
Den ædle Herre de vog met uræt.

45.

Gud giffue oss Naade sin Ære at søge,
Det Evige at betæncke:
Denne Verden foracte met all sin Væsen,
Som oss kand Glæden forkrænke.
Den ædle Herre de vog met uræt.

46.

det er for Guds Sag dø,
s Guld at eje:
det er hoff Gud at leffue,
paa Synderniß Veye.
dle Herre de vog met Uræt.

47.

Guds Ord det bliffuer, denne Væsen forgaar,
Oc monne saa snart bortfare:
Thi elske sig huer den Liggendefæ,
Til evig tid kand vare.
Den ædle Herre de vog met Uræt.

St. Knud Hertug.

:tug Knud vaar Kong Erick Eiegods Søn, som vaar St. Knud Kongis Broder, begge
'øns Sønner. Denne Hertug Knuds Historie findes udi Sachsonis Krønicke i den Trettende
som lyster der noget videre om at vide, kand der læse huad ydermere omstendige Villaar
Ved Harrested Kircke i Seeland, en Miil vejs Nordost fra Ringsted, vises endnu denne
omtalis udi Visen, oc haffuer været stoer Missbrug hoff i gamle Dage under Paffuedommet.
ug bleff slagen Aar effter Guds Byrd 1130, den Siuende Dag Januarij for Middag.

XVII.

1.

quæde om Hertug Knud,
kunde paafinde;
ffuer Slesvig en Herre prud,
ierte oc Sinde.

2.

den lagde hand ned,
vise Domme:
Mand der glæddis ved,
f de fromme.

3.

c oprictige Manddom
aff saa vide:
kynd alle Landskaff om,
ans Fiender fortryde.

4.

s egen Farbroder Søn,
em være sin lige:
nd Raad mod hannem udi løn,
nd kunde hannem suige.

5.

il Knud fik visse Bud,
Harrested Lunde:
er tale met hannem it Ord,
Falskheds Grunde.

6.

de sin Frende saa vel,
lade affraade:
være under huad være kunde,
annem der møde.

7.

it effter Siette Dag,
s Dag at telle:
de sig det udi mag,
monne hand huile.

8.

nden Dag timelig tid,
hand sig rede:
sin Frende hand henreed,
ed hannem ombede.

9.

De Herrer de komme i Stoffuen sammen,
Begynte indbyrdes deris tale;
Da bleff Hertug Knud for uden gammen,
Hans Frende lagde hannem udi duale.

10.

Strax maatte hand see en megtige Hær,
Jernklæd aff Stoffuen udkomme:
Der yppedis snart en anden Ferd,
Icke meget paa Hertugens fromme.

11.

Thi spurde hand Magnus i Venlighed at
Huad saadant skulde betyde:
Om der var Falsk oc Forræderi oplagd,
Oc hand sin tro vilde bryde.

12.

Hand suarede strax, nu er det best
At wi her Riget skiffte:
Huo effter min Fader skal være det nest,
Wi det imellem oss bytte.

13.

Saa snarlig hand sit Suerd uddrog,
Den anden det ikke foruente:
Saa vrædeligen hand til Hertugen hug,
Det paa hans Hoffuit kiende.

14.

De andre Forrædere fulde hannem paa,
Met Suerd oc huasse Spiude:
Saa gridsteligen de alle paa hannem sloge,
Hand maatte ey Leiden nyde.

15.

Saa lagde de ned dette Ædle Blod,
For uden all Skyld oc Brøde:
Det volte at hand vaar from oc god,
Det monne hannem Magnus fortryde.

16.

Hand tenckte kunde hand sin Fiende met list,
Oc saaledis tage aff Liffue:
Da bleff hand Konning i Danmarck vist,
Ingen skulde hannem derfra driffue.

17.

Hans agt hannem feilede mangelund,
Thi hand paa uræt fordriste:
Hannem hialp ey falsk Paafund,
Sit Liff dereffter hand miste.

18.

Udi Foteuig bleff hand slagen ihiel,
Met Bisper Ser vel gieffue:
Det skeede af Gud met ræt oc skel,
At de saa straffede bleffue.

19.

Paa stæden som Hertugen bleff myrd,
Monne strax en Brynd opuelde:
Uskyldigt Blod haffuer met sig ført,
Sit Tegn ved klaren Vandkilde.

20.

At bygge paa Gud er Trygbed stor,
Hand vil sine icke undfalde:
Hand straffer alvorligen Falsk oc Mord,
Baade her oc hisset met alle.

Kong Erick Emune oc Sorte Plog.

Denne Koning Erick Emunes Historie bescriffuer Sachso udi sin Kronickes Fiortende Bog i
delsen. Men der settis anden Orsag til hans Død end her udi Visen. At sorte Plog skulde e
Krigsbesolding aff Kongen, oc der hand den skulde faaet, kom en Bonde ind, som klagede offue
Sorte. Oc i det som Kongen vilde forhiulpet Bonden til sin Ræt stinger Plog hannem Forræ
ihiel paa Tinget. Men paa huad Ting det skulde værit skeed neffnis icke, andet end det skulde vær
Sønden Ribe. Huilcket troligt er, effterdi Historien met fører at hand samme tid holt Herre da
Ribe, oc Liget er did førd oc lagd i Choret udi Domkircken, der som hans Begraffuelse end nu
paa denne Dag. Nogle mene, at det skulde værit skeet paa Huiddings Herritz Ting, men udi S
holdis faare at det der skeed paa Urnehoffuit Ting, der som Sønder Jutlands Lands Ting haffuer
holden i gamle Dage, oc end nu neffnis at skulde holdis aff Kongen oc Hertugerne aarlig ved
Landsby, icke langt fra Bredsted Kiøbsted. Kong Erick Emune bleff slagen Aar effter Guds Byrd

XVIII.

1.

Aarle om Morgen Lercken hun sang,
Under saa grøn en Lide:
Herr Karl klæder sig faar sin Seng.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

2.

Hand drog paa sig Skiorten saa skøn,
Under saa grøn en Lide:
Der til skucken Trøje met Silcke grøn.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

3.

Buckeskinds Støffle drog hand paa Been,
Under saa grøn en Lide:
Forgylte Sporre spente hand omkring.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

4.

Forgylte Sporre spente hand omkring,
Under saa grøn en Lide:
Saa rider Herr Karl ene til Ting.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

5.

Herr Karl rider at Veyen frem,
Under saa grøn en Lide:
Saa mange Under da prøffuer hand.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

6.

Herr Karl rider at Veyen fram,
Under saa grøn en Lide:
Der rømmer for hannem saa mangen Mand.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

7.

Dan Kongen heder paa Suenne Ri,
Under saa grøn en Lide:
J binde Herr Karl, lade mig det see.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

8.

Op da stode de raske Suenne Ri,
Under saa grøn en Lide:
De bunde Herr Karl, loede Kongen det see.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

9.

De førde Herr Karl for offuen den By,
Under saa grøn en Lide:
De lagde hannem paa en Steyle aff ny.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

10.

Saa brat kom Bud for Herr Plog ind,
Under saa grøn en Lide:
Dan Kongen lader steyle Broder din.
Kongen aff Danmarck lader det heffne

11.

Herr Plog sprang offuer breden Bord,
Under saa grøn en Lide:
Hand gaff der faare icke mange Ord.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

12.

Buckeskinds Støffle snørde hand at Been.
Under saa grøn en Lide:
Forgylte Sporre spente hand omkring.
Kongen aff Danmarck lader det heffne

13.
:ne Sporre spente hand omkring,
ıa grøn en Lide:
er Herr Plog ene til Ting.
›ngen aff Danmarck lader det heffne.

14.
k hand reed end faster hand rende,
ıa grøn en Lide:
›e Fole der offuer hand sprengde.
›ngen aff Danmarck lader det heffne.

15.
log hand ganger at Tinget frem,
ıa grøn en Lide:
›ngen hand stander hannem op igien.
›ngen aff Danmarck lader det heffne.

16.
eg værit her førend i Dag,
ıa grøn en Lide:
de det værit bedre i lag.
›ngen aff Danmarck lader det heffne.

17.
:oder er lagt paa Steyle uden Brøde,
ıa grøn en Lide:
›nning det ganger eder vist til Møde.
›ngen aff Danmarck lader det heffne.

18.
ffde ieg kommet for Timer Fem,
ıa grøn en Lide:
selig skulde hand fuld mig hiem.
›ngen aff Danmarck lader det heffne.

19.
nin Broder ved Liffuit skild,
ıa grøn en Lide:
›nning eders Tro oc den er spild.
›ngen aff Danmarck lader det heffne.

20.
›nning melte it Ord met skel:
ıa grøn en Lide:
oder fortiente sin Død saa vel.
›ngen aff Danmarck lader det heffne.

21.
ıer maa raade met vold oc Suerd,
ıa grøn en Lide:
en icke en Bøne verd.
ongen aff Danmarck lader det heffne.

22.
rober vaar saa danis fuld,
aa grøn en Lide:
de hannem løse met Sølff oc Guld.
ongen aff Danmarck lader det heffne.

23.
Din Sølff oc Guld passer jeg icke paa,
Under saa grøn en Lide:
Løwen sin Gang io haffue maa.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

24.
Du maatte saa lenge tale der om,
Under saa grøn en Lide:
Du kand vel nyde den samme Dom.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

25.
Dan Koning beder paa Riddere Ri,
Under saa grøn en Lide:
I binde Herr Plog ladde mig det see.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

26.
Est du Dan Koning Mand for dig,
Under saa grøn en Lide:
Da baste oc bind du selff nu mig.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

27.
Kongen drog aff sin Handske saa hvid,
Under saa grøn en Lide:
Herr Plog hand ryster met gyldene Spiud.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

28.
Først vog hand Fire, saa vog hand Fem,
Under saa grøn en Lide:
Saa vog hand Dan Koning oc alle dem.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

29.
Da hand haffde veget de Kongens Mend,
Under saa grøn en Lide:
Saa aag hand sin kiære Broder hiem.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

30.
Til Ribe førdis det Kongelige Lig,
Under saa grøn en Lide:
Det huiltis under Marmorsteen hvid.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

31.
Herr Plog hand rømmer aff Landet ud,
Under saa grøn en Lide:
Aff hannem fick mand icke anden Bod.
Kongen aff Danmarck lader det heffne.

Herr Tidmand.

:nne Herr Tidmands Vise sætte wi nest hoss Sorte Plogs Vise, aff denne Orsage, at mange haffue ıdi denne vrange Mening, at de haffue tagen Herr Tidmand udi Kong Erich Emuns sted. Maa fordi at disse Sønderboer som her neffnis i denne Vise. Men den er langt en anden Historie, som ner tildragen paa Sønder Herritz Ting Norden for Arhuff, der som det gamle Herre Sæde olm ligger. Oc et andet Herrit til at skilssmys der nest op til kaldis Nør Herrit.

XIX.

1.

Aarle om Morgen det vaar Dag,
Herr Tidmand klæder sig for sin Seng,
Oc hand drog i sin Skiorte saa skøn.
Det loffue alle de Sønderbo.

2.

Hand drog i sin Skiorte skøn,
Oc Silcke-Troie vaar herlige grøn,
De Buckeskinds Støffle snørde hand at Been.
Det loffue alle de Sønderbo.

3.

Buckeskinds Støffler snørde hand at Been.
Forgyldene Spore spent hand omkring,
Saa drog hand til Sønder-Herritz Ting.
Det loffue alle de Sønderbo.

4.

Saa rider hand til Sønder Herritz Ting,
Hand kræffuer ud Skat aff ædeling:
Siu Skieppe Rug aff huer Mands Plog,
Det loffue alle de Sønderbo.

5.

Siu Skeppe Rug aff huer Mands Plog
Huer Fierde Sviin aff Olden Skoff.
Op da stod den gamle Mand.
Det loffue alle de Sønderbo.

6.

Op da stod den gamle Mand,
Den Skat wi aldrig utgiffue kand;
Oc førend wi skulde den Skat utgiffue.
Det loffue alle de Sønderbo.

7.

Oc førend wi skulde den Skat utgiffue,
Før skulde huer Mand paa Tinget bliffue;
J Sønder Herritz Bønder staar sammen i Ring.
Det loffue alle de Sønderbo.

8.

J Sønder Herritz Bønder staar sammen i Ring,
J lade icke Herr Tidmand komme leffuendis aff Ting;
Det første slag den gamle Mand slog.
Det loffue alle de Sønderbo.

9.

Det første slag den gamle Mand slog,
Hand slog Herr Tidmand ned til Jord;
Nu ligger Herr Tidmand hannem rinder Blod.
Det loffue alle de Sønderbo.

10.

Nu ligger Herr Tidmand, hannem rinder Blod;
Endnu gaar Plogen i sorten Jord,
Oc end gaar Svin paa Olden Skoff.
Det loffuer alle de Sønderbo.

Unger Sverke, Konning udi Suerrige.

Udi Suerrig vaar stor Uenighed imellem Koning Ericks oc Koning Karls Affkom, som indbyrdis trædtis om Riget met huerandre, oc undertiden den eene, og undertiden den anden, af huer sin Slect, er kommen til Regimentet. Paa det sidste, som det pleyer almindeligen at gaa til, kunde de icke anderledis skiffte det end met Suerdslag. Der offuer bliffuer Konning Karl Koning Suerkes Fader slagen af Koning Knud, Koning Ericks Søn. Oc der hans affdøde, kommer Kong Suerke til Regimentet, oc forfølger siden hans Børn oc Affkom. Huilcket fortrød Almuen mest i oplandene, saa at de sette sig op imod hannem, oc hand bleff foraarsaget at bede Koning Valdemar om Bistand. Huilcket hand bekom saa meget disletteligere, effterdi de fornemmeste Adel her udi Riget vaare besuagret met hannem. Thi Koning Suercke haffde Herr Ebbe Soniffsøns Daatter til Ecte. Derfaare vaare de Danske diss villigere til at følge paa Suenske Tog. Dog det vaar dennem icke meget lykkeligt. Thi begge Parterne bleffue saa gaat som aldelis nedlagde ved Lene i Vester Gylland. Der bleff baade Ebbe selff, som vaar Hoffuitzmand for Folcket, oc begge hans Brødre Lauritz oc Jacob slagne, men mange andre naffnkundige Mend paa begge Sider. Dette skeede Anno Domini 1208, den 31 Dag Januarij. To Aar dereffter sterckede Koning Suercke sig paa ny, oc bleff slagen met Hertug Folcke oc mange andre ved Gestilbro, Anno Domini 1210. Dog Visen kommer icke aldeles offuer et met Historien, om det ellers er om denne Suercke, som wi mene. Thi om den gamle Suercke kand det neppeligen forstaaes, som leffuede Aar 1140.

XX.

1.

Det vaar Unge Suercke
Gaar for Dan Koning at stande;
Min ædle Herre i det icke fortryde,
Jeg klager for eder min Vaande.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

2.

Min Fader er slagen ihiel met suig,
Oc ieg aff Landet dreffne,
Dan Koning i laane mig aff eders Mend,
Jeg vil det ærligen heffne.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

3.

laahe dig aff mine Mend,
Seelandsfar oc Jude,
: de beste Mend,
ade kunde hugge oc stiude.
e Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

4.

laane dig Engelbret,
l Herr Karl graa;
lngen i Suerigs Land,
e kand mod hannem staa.
e Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

5.

laane dig Herr Offe Dyre,
forgylte Horn;
gger ned for Foed i Striid,
ınder de mese Korn.
e Riddere deris Skiolde, der græder saa mangeu.

6.

r om en hellig Søndag,
ffen vaar god at høre;
hand rider til Øresund,
 der sit Folck offuer føre.
e Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

7.

: ud met deris Snecker fra Lande,
r saa faur en Flode;
e vel siu oc siusindstiffue,
de andre smaa Baade.
e Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen

8.

Suercke stander i fremmer Staffn,
hand ud i Sunde;
ud lade off enten Seier vinde,
ncke her ned til Bonde.
: Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

9.

e de deris Ancker
den huide Sand;
vaar unge Koning Suercke,
en der først paa Land.
: Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

10.

ıg ungen Engelbret,
vand Herr Karl graa:
ı ungeste Suerke selff,
mner vaar gul oc blaa.
: Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

11.

e hand ungen Engelbert,
tog hand paa:
ıercke i sende vore Fiender Bud,
em Feide Breff faa.
e Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

12.

Bort da reed den raske Smaadreng,
Hannem skinde Guld paa Hende:
Der kunde huercken Høg eller Hund,
Følge hannem dag til Ende.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

13.

Ind da kom den liden Smaadreng,
Oc steddis hand for Bord:
Hand vaar snild oc kreng i Tale,
Hand kunde vel føye sine Ord.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

14.

Det da melte hand uden Gammen,
Der til gaff hand god effne:
Suercke min Herre haffuer send eder Bud,
Sin Faders Død at heffne.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

15.

Hure da tør du uselig Dreng
Biude mig Eggen hin huide;
Hans Fader stoed mig icke uden it Hug,
Hand bier mig icke udi Strid.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen,

16.

Høre i Suerigs Høffding bolde,
I kunde det icke forunde;
Op da vorer den liden Hund,
Met hvassen Tend udi Munde.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

17.

Det da vaar den liden Smaadreng,
Hand sprang til Ganger rød;
Det vil ieg for Sanden sige,
Han reed som Fulen fløy.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

18.

Hil side i unge Konning Suercke,
Oc Kemper saa haffue i fromme:
I sadle eders Hest, i drage imod,
Eders Fiender de monne nu komme.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

19.

De droge frem at Bierge oc Lide,
Oc Lene monne de det falde;
Der lagde de aff deris Kaaber blaa,
De førde sig i Brynie alle.
Thi fore de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

20.

Tilsammen da droge de ædele Herrer,
Det vaar saa ynkelig en Leeg;
Det vaar ont at stande udi Strid,
Som Sønnen Faderen sueg.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

21.

Frem da rede de danske Hoffmend,
De førde saa gaat it Mod;
De sloge ned de Vester Gyllands Mend,
Huor de fore frem for Foed.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

22.

Konning Suerke hug oc Suerting beed,
Der giordis saa varmt om Hende,
Det vaar saa ynckfommelig en Strid,
Som Faderen icke Sønnen kiende.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

23.

Konning Suerke hug oc Suerting beed,
Oc Helmene de giordis røde;
Det vaar stoer ynck i Striden at staa,
Som Sønnen slog Faderen til døde.
Thi fore de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

24.

Det vaar unge Herr Engelbret,
Blæser i forgyldene Horn:
Saa vog hand de Vester Gyllands Mend,
Som Bønder de meje Korn.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

25.

Det vaar Suerigs Høffding saa brad,
Hand hug met Suerd saa fast;
Icke kunde ungen Suercke andet giøre,
End bøde for de kast.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

26.

Nu haffuer ieg standen dig Femtan Hug,
Ja flere oc icke ferre:
Du stander mig it for alle dem,
Alt for din Høffdings Ære.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

27.

Det vaar unge Koning Suercke,
Hand der icke længer bodte;
Hand hug den Høffding i forgylte Hielm,
At Odden i Sadelen mødte.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

28.

De Danske de stode saa mandeligen bi,
De Suenske til liden Fromme;
Langt heller de vilde paa steden dø,
End fra Herr Suercke rømme.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

29.

De Suenske vaare to oc tre mod en,
Thi bleff i Krigen stor Nøed;
Saa mangen Ridder der blegnet om Kind,
Saa mangen Hoffmand bleff død.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

30.

De vaare dem vel Otte Tusinde Mand,
Der de aff Danmarck fore hen;
Vel neppelig Fem oc Femstig Mand,
Komme hiem til Landet igien.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græd
mangen

31.

Imellem baade Bierge oc dybene Dale,
Der gielder baade Ugle oc Ørn;
Der græder saa mangen ynske Encke,
Oc halff flere Faderløse Børn.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græd
mange

32.

Imellem baade de Bierge oc dybe Dale,
Der gielder baade Ugle oc Raffn;
Der græder saa mangen smuck Festemøe,
Haffuer mist sin Festemand.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græd
mange

33.

De Fruer de stande udi høyelofft,
De vente deris Herre skal komme;
Hestene de komme blodige hiem.
Oc Sadlene de vaare tomme.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græd
mange

34.

Konning Suercke vincker gennem gyldene Hie
Haffuer nu denne Strid en Ende;
Flygtig Mand ey mister sit Mod,
Hand kand engang omuende.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græde
mangen

35.

Mine Fiender ere slagne, mine Maue ere dø
Det giør mig Hiertens Vaande:
Men leffuer hand Suercke Aar oc Dag,
Hand kommer igien til Lande.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græde
mangen.

36.

Her er tabt oc her er vunden,
Her sørgis paa begge sider,
Saa vel troer jeg Dan Koning dog,
Til hannem ieg henrider.
Thi fore de Riddere deris Skiolde, der græde
mangen.

37.

Min Fader er slagen met Falsk oc suig,
Oc skal ieg Landet rømme:
Saa ilde skal det de oplendiske Bønder,
Oc deris metfølg bekomme.
Thi fore de Riddere deris Skiolde, der græde
mangen.

38.

Oc førre da skal ieg lade mit unge Liff,
Oc Blod oc Aand udgiffue;
Førend ieg skal træde fra Kongeligt Naffn,
Mine Fiender det offuergiffue.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græde
mangen.

39.

s Hofferd oc hiemelig Had,
elsens Roed monne være:
:r til Kiff, til Kamp oc Strid,
er bort Liff oc Ære.
Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

40.

Den ene den anden forderffuer i grund,
Naar tuende tilsammen fectis:
Saa kommer den Tredie oc tager det bort,
Uden Suerdslag hannem ey nectis.
Thi føre de Riddere deris Skiolde, der græder saa mangen.

En unger Froicken foris aff Danmarck til Suerrig.

)aatter denne unge Frøicken haffuer værit eller paa huad tid hun er udførd beneffnis icke her
Saa kand det oc icke helder letteligen figes for vist om det haffuer været Koning Valdemar
ler Dronning Rikisse, som Kong Erick aff Suerrig badis om oc fick, paa det ny Forbund, som
:m Rigerne effter Kong Suerckes Feide oc Affgang, som nu nyligen tilforn er omtalet.

XXI.

1.

haffuer fest en Rosens Blomme,
hende-vel til Suerig at komme.
)et hielper saa libet at quide.

2.

Blomme;
hende vel til Suerig at komme:
rede den Ridder saa rig,
lader hente den Jomfru hid.
)et hielper saa libet at quide.

3.

r saa rig,
lader hente den Jomfru hid:
Seyl i forgyldene Raa,
l Danmarck i Maaneder tho.
)et hielper saa libet at quide.

4.

Raa,
l Danmarck i Maaneder tho:
:ris Ancker paa huiden Sand,
e Fruer træn der paa Land.
Det hielper saa libet at quide.

5.

ı Sand,
e Fruer træn der paa Land:
:n Borgegaard,
svøbe sig i Sabel oc Maard.
Det hielper saa libet at quide.

6.

),
svøbe sig i Sabel oc Maard:
ieler de deris Skarlaggens Skind,
de for Dannerkongen ind.
Det hielper saa libet at quide.

7.

ıs Skind,
de for Daner Koning ind:
Danner Koning offuer ebers Bord,
Suerig haffuer send eder Ord.
Det hielper saa libet at quide.

8.

den Bord,
: Suerig haffuer send eder Ord:
Hand sender eder Ord oc bliden Tale,
Hand vil eders Daatter til Droning haffue.
Det hielper saa libet at quide.

9.

Oc bliden Tale,
Hand vil eders Daatter til Droning haffue.
Det melte Daner Koning dertil,
Det er icke nock at haffue vil.
Det hielper saa libet at quide.

10.

Dan Koning dertil,
Det er icke nock at haffue wil:
Førend hand skal den Jomfrue vinde,
Derom maa Terning paa Tafflebord rinde.
Det hielper saa libet at quide.

11.

Den Jomfru vinde,
Derom maa Terning paa Taffleborb rinde.
Det første Guld Taffuel paa Borden rand,
Den Suenske Koning den Frøicken vand.
Det hielper saa libet at quide.

12.

Paa Borden rand,
Den Suenske Konning den Frøicken vand;
Oc der bleff Silcke paa Jorden bred,
Den Jomfru bleff til Stranden udleed:
Det hielper saa libet at quide.

13.

Paa Jorden bred,
Den Jomfru bleff til Stranden udleed:
De kaste deris Ancker paa Svenske Sand,
Den Danske Frøicken træn først paa Land.
Det hielper saa libet at quide.

14.

Paa Suenske Sand,
Den Danske Frøicken træn først paa Land:
Det melte Kongen som hand stoed,
I være velkommen Jomfru god.
Det hielper saa libet at quide.

15.
Som hand stoed,
I være velkommen Jomfru god:
Det talede hand til den Ridder rig,
Hun maa vel være voris ieffnlig.
Det hielper saa lidet at quide.

16.
Ridder rig,
Hun maa vel være voris ieffnlig:
Saa lede de frem de herlige Orff,
De vaare met Sølff oc Guld bestrød.
Det hielper saa lidet at quide.

17.
De herlige Orff,
De vaare met Sølff oc Guld bestrøed:
I sette eder op oc huiles her paa,
Stolte Jomfru i skulle icke lenger gaa.
Det hielper saa lidet at quide.

18.
Huiles herpaa,
Stolte Jomfru i skulle icke lenger gaa:
Vaar ieg i min Faders Land,
Da fick ieg Karm oc Køresvend.
Det hielper saa lidet at quide.

19.
Min Faders Land,
Da fick ieg Karm oc Køresuend:
Der til suarede de Suenske Fruer,
I føre oss hid ingen Judske Sæder.
Det hielper saa lidet at quide.

20.
De Suenske Fruer,
I føre oss hid ingen Judske Sæder.
Sadel aff Sølff oc forgyldene Mile,
Der med pleie Suenske Jomfruer at ride.
Det hielper saa lidet at quide.

21.
Forgyldene Mile,
Der med pleie Suenske Jomfruer at ride:
Sadel aff Sølff oc langen spange Mile,
Saa ride wi Suenske Fruer til Gilde.
Det hielper saa lidet at quide.

22.
Langen spange Mile,
Saa ride wi Suenske Fruer til Gilde:
Oc det haffuer værit gamel Sæd,
Saa lenge wi leffue wi bliffue der ved.
Det hielper saa lidet at quide.

23.
Gammel Sæd,
Saa lenge wi leffue wi bliffue der ved:
Riddere oc Suenne de ride til Herredag,
Fruer oc Jomfruer de age met mag.
Det hielper saa lidet at quide.

24.
Til Herredag.
Fruer oc Jomfruer de age met mag;
Vore Skioldmøer bære sig for den priss,
Som rede i Krig effter fordom viss.
Det hielper saa lidet at quide.

25.
Sig den Priss,
Som rede i Krig effter fordum viss:
Naar Danske oc Suenske faa Tydske Mands Sed,
Da vee dem begge Landskaff der ved.
Det hielper ey lenger at quide.

26.
Tydske Mands Sæd,
Da vee dem begge Landskaff ved:
Det vaar stor Lyst oc megen mere gammen,
De unge tho ædling bleffue giffuen sammen.
Det hielper ey lenger at quide.

27.
Megen mere gammen,
De unge tho ædling bleffue giffuen tilsammen:
Oc Kongen tog sin kiæriste i Arm,
Stolte Jomfrue i leffue hoss mig uden harm.
Det hielper ey lenger at quide.

28.
Sin kiæriste i Arm.
Stolte Jomfru i leffue hoss mig uden harm:
Saa mangen god Dag de sammen monne være,
De leffuede udi Fryd met Tuct oc ære.
Det hielper ey lenger at quide.

Koning Valdemar afferdiger sine Legater efter Droning Dagmar.

Koning Valdemar, Valdemars Søn, som kaldis Valdemar Seyer, vaar tre gange gifft. Først haffde hand til Ecte Droning Ingeborg, Henrich Løwes af Sachsen Land Syster. Met huilcken hand aflede ingen Børn. Siden badis hand om Kongens Daatter af Behemer Land, Margareta, som kaldtis for sin Deylighed og Dydighed met Tilnaffn Dagmar. Huorfaare hun ocsaa berømmes, som wi hen hereffter, som det sig bør. Huad Historien udi sig selff er anrørendis findis der om videligere beskeden udi Kong Valdemars Historie, som her er icke fornøden at beskriffues. Thi wi giffue her en Vise Bog, paa en anden tid, met det første, nest Guds Hjelp, en fuldferdige Krønicke. Det Tredie Kong Valdemars Gifft, var Dronning Beengerd, Kongens Daatter aff Portugal, som her effter skal omtales.

XXII.

1.
Koning Valdemar oc Herr Strange,
De sidde offuer breden Bord:
Oc de begynte indbiurdis at tale
Saa mangt it gammelt Ord.
Der feyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

2.
Hør Du Herre Strange huad ieg siger dig,
Du skalt fare aff Landet ud:
Oc du skal fare til Behemer Land,
Oc hente min unge Brud.
Der feyler Herr Strange imod Dronning Dagmar

3.

…rrede Herr Strange Ebbeſſøn,
…ildelig monne hand ſuare:
…g ind til Behemer Land reiſe,
…il da met mig fare.
…r Herr Strange imod Droning Dagmar.

4.

… til dig hin unge Herr Limbeck,
Herr Oluf Lyde:
… hin rige Herr Peder Glob,
…e effter din tycke.
…r Herr Strange imod Droning Dagmar.

5.

… du Biſpen aff Seeland,
…r ſaa lærder en Mand:
Herr Albert aff Ekelſſø,
…rd vel føje land.
…r Herr Strange imod Droning Dagmar.

6.

…ar ungen Herr Strange
…aar ned til den Strand;
…n fulde Koning Valdemar ſelff,
…angen Velbyrdige Mand.
…r Herr Strange imod Droning Dagmar.

7.

…ylede de dem offuer ſalten Sø,
… Sønter try:
…ſte de kunde for Behemerlands Grentz,
…re i Hue ſaa fri.
…r Herr Strange imod Droning Dagmar.

8.

…ge Seyl, kaſte Ancker paa Sand,
…ede huer til Land:
…ur da vaar den Herre Skare,
…trange den fremmerſte Mand.
…r Herr Strange imod Droning Dagmar.

9.

… komme noget op paa Land,
…ckede de deris Bud:
…de Kongen af Behemer Land ſige,
…are Daner Kongens Reeb.
…r Herr Strange imod Droning Dagmar.

10.

…ffde met hannem at tale udi løn,
…et ſig beſt monne ſømme:
…bleff Silcke paa Jorden bred,
…lde faare Kongen indkomme.
…r Herr Strange imod Droning Dagmar.

11.

…e i Kongen af Behemer Land,
…n Førſte met ære;
Baldemar aff Danmarck giffuer eder Bud,
…ers Daatter ſaa kiære.
…er Herr Strange imod Droning Dagmar.

12.

…rer tager Handklæde oc Vand,
… eder her til Bord:
…e vel kommen udi vort Land,
…e eder Anſuar god.
…er Herr Strange imod Droning Dagmar.

13.

Saa baare de ind det Taffleborb,
De Taffuel aff Guld hin reene:
Herr Strange hand ſkulde met Frøicken lege,
Oc tale met hende alene.
Der ſeyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

14.

Kongen hand ganger udi Høyeloſſt,
Oc raader met Droning ſin:
Her ere de Herrer aff Danmarck kommen,
De bedis om Datter min.
Der ſeyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

15.

Vil hand Kong Valdemar aff Dannemarck,
Vil hand vor Daatter haffue:
Vi giffue hannem hende den mæctige Mand,
Oc dertil dyrebar Gaffue.
Der ſeyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

16.

De lagde paa hende det røde Guld,
Fulde hende i Salen ind;
Herr Strange den Ridder faur oc ſiin,
Han ſtaaer hende op igien.
Der ſeyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

17.

Den Tredie Skaftaffuel de ſammen drog,
Den vaer aff røde Guld:
Herr Strange hand vand den Ædling god,
Ind udi Kong Valdemars Vold.
Der ſeyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

18.

De ſloge offuer hende det Silcke blaa,
Fulde hende i Salen ind;
Her maa i ſee den Frøiken ſelff,
Udi Tuct oc Sæder ſin.
Der ſeyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

19.

Det libde faſt at Afften ſilde, det var,
Den Taffuel ſkulde haffue en ende:
Herr Strange den viſe Høffding oc klog,
Skulde følge den Brud til Senge.
Der ſeyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

20.

Saa fulde de den Frøicken til Senge,
Alt til den Ridder goed;
Herr Strange met megen Tuct oc ære
Imod den Frøiken op ſtod.
Der ſeyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

21.

J ſige mig Herr Strange forviſt,
Meden wi ere ene tho;
Er hand Koning i Danmarck
Baade faur oc faſt i Tro.
Der ſeyler Here Strange imod Droning Dagmar.

22.

Det da ſuarede hand Herr Strange,
Hand op i Solen ſaae:
Som mend ved Danner Koning,
Hand er langt ſkøner end mine tho.
Der ſeyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

23.
Der bleff Silcke paa Jorden lagd,
De fulde den Frøiken til Strande:
Hun bød sine kjære Forældre gode Nat,
Saa lagde de ud fra Lande.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

24.
Det vaar Kongen aff Behemer land,
Hand monne sin Daatter lære:
Naar du kommer i Danmarck ind,
Du tencke paa heder oc ære.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

25.
Dydelig, gudfryctig from oc god,
Det skalt du altid haffue til jd:
Det deele met alle dine Underſaatte,
Du bliffuer deris Haab oc Lyd.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

26.
Saa lagde de Herrer deris Snecke fra Lande,
De vaare baade glade oc fro:
Saa seylet de hennem til Dannemarck,
Vel mindre end Maaneder tho.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

27.
Og det vaar Frøiken Dagmar blid
Hun kom for Mands udi Land:
Oc det vaar Kongen aff Dannemarck,
Hand kaste sin Ganger paa Sand.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

28.
J sige mig Herr Strange Ebbeſſøn,
Førre wi kommer nærmere Land:
Huo er den dristige skelie Suend,
Som rider paa huiden Sand.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

29.
J være vel kommen Droning Dagmar,
J sige der sagt fra:
Det er Kong Valdemar aff Dannemarck,
Som trende Konge Riger aa.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

30.
Min naadige Frue Dagmar god,
Hand er en Første baade mectig oc bold:
Hand haffuer Borge oc rige Feste.
Dertil Tre Riger i Vold.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

31.
Skam faa du Strange om ieg vil,
Saa vel da kand du liuffue:
Mig tyckis at Kongen aff Dannemarck,
Hand haffuer icke uden it Øye.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmar.

32.
Høre i det min skøne Jomfru,
Hand er en Orlogs Mand:
Hand haffuer vundet til Dannemarck
Igien all Nordenelffs Lande.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagn

33.
Hand er Mand oc der til Første viiſſ,
Oc tør paa sine Fiender see:
De fly for hannem baade Øster oc Vester,
Naar hand i Hüen er vred.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagm

34.
Huo Land oc Liff ellers voge vil,
Og prøffue god Orlogs spil:
Er hand en Første aff Mod oc Blod,
Hand skal oc sette til
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagm

35.
Hør i det min skøn Jomfru fin,
J skulle være glad oc fro:
Denne ferd skulle i ret aldrig fortycke,
Saa lenge i leffue maa.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagm

36.
Oc all den Stund i leffue maa
Jeg vil eders Tjener være:
Alle de Adel i Danmarck bo,
De skulle eder elske oc ære.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagm

37.
Saa brucke de deris Bryllups Høytid
Udi saa god en stund;
Koning Valdemar oc Droning Dagmar,
Saa vel huerandre aand.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagma

38.
Der glæddis ved baade store oc smaa,
Den fattige met den rige:
Der glæddis Bonden oc Borger mest,
Aff Hiertens grund tillige.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmai

39.
Hun kom uden Tynge, hun kom met Fred,
Hun kom goden Bonde til lise:
Häffde Danmarck altid saadanne Blomster,
Mand skulde dem ære oc prise.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmai

40.
Alle saa mange i Danmarck vaare,
De monne Dronning Dagmar behage:
Saa lenge hun leffuede paa Jorden her,
De haffde saa gode Dage.
Der seyler Herr Strange imod Droning Dagmai

Droning Dagmars hiemferd til Danmarck.

vist oc sant, som mand siger, at mand flyer gierne det som mand er kommen aff. Der er
verck, at Daatter drager i Moders Serck. Ligeruis som denne fine oc dydige Droning
ffuer værit optuctet oc paamindt aff sine kiere Forældre, saa haffuer hun ladet det samme
di sit gantske Leffnet, udi all Dydeligheb oc Fromhed. Huorfaare der ere lagde saa mange
om hende til euig amindelse, saa lenge som Verden staaer. Huilcket erligt rycte er hende
hun haffde værit en Keyserinde offuer all Jorderigs Kreds oc Velde. Som Syrach vidner
it gaat Naffn bliffuer evindelige, oc er visfere end Tusinde store Liggendefæ aff Guld.

XXIII.

1.
Behemer lands Dronning,
r sin Daatter at lære:
kommer i Danmarck ind,
baade Hæder oc Ære.
roiken kom aff ædle Behemer Land.

2.
du kommer i Danmarck ind,
dig Hæder oc Ære:
ke Skat offuer Bønderne skriffue,
ie de dig saa kiere.
oiken kom fra ædle Behemer Land.

3.
e Bøn du beder din Herre,
e saa mild oc fin:
hand lader Biscop Valdemar ud,
ste Morbroder sin.
oiken kom aff ædle Behemer Land.

4.
aar Silcke oc Skarlaggen rød,
en strax udbred:
den unge Frøiken Dagmar,
til Strande udleed.
oiken kom aff ædle Behemer Land.

5.
e de op deris Silcke Seyl,
i forgyldene Raa:
de de til Danmarck ind,
er end Maaneder tho.
oiken kom aff ædle Behemer Land.

6.
ds kaste de deris Ancker,
en huide Sand:
hin unge Frøiken Dagmar,
hende først paa Land.
roiken kom aff ædle Behemer Land.

7.
hin unge Frøiken Dagmar,
hende først paa Land:
Konning aff Dannemarck,
er hende huiden Haand.
roiken kom aff ædle Behemer Land.

8.
Silcke oc Skarlaggen rød,
paa Jorden udbred:
fulde baade Fruer oc Møer,
paa Riber Huff led.
roiken kom aff ædle Behemer Land.

9.
le om den Morgen stund
end det vaar dag:
Det vaar ungen Frøiken Dagmar,
Hun kreffuede sin Morgen gaffue.
Den Frøiken kom aff ædle Behemer Land.

10.
Den første Bøn ieg beder eder om,
Allerkiæriste Herre min:
I lade Biscop Valdemar udaff Taarnet komme
For Slect oc Frender sin.
Den Frøiken kom aff ædle Behemer Land.

11.
Den anden Bøn i vide mig vist,
Jeg beder eder io saa gierne:
I giffue alle de Plogpendinge til,
Oc Fangerne løss aff Jern.
Den Frøiken kom aff ædle Behemer Land.

12.
Den første Bøn i tie saa stille,
I tie Frøiken Dagmar saa quer:
Kommer hand ud Biscop Valdemar,
Hand gjør eder Ende i Aar.
Den Frøiken kom aff ædle Behemer Land.

13.
Hun tog Guld Kronen aff sit Hoffuet,
Oc sætte for Kongen paa Bord:
Huad skulde ieg i Danmarck,
Maa mig icke vidis it Ord.
Den Frøiken kom aff ædle Behemer Land.

14.
I hente mig ind Ridder Herr Strange,
Oc saa hin unge Juncker Knud:
I skulle henfare til Oringsborg,
Oc løse de fanger ud.
Den Frøiken kom aff ædle Behemer Land.

15.
Der hand kom aff Tornet ud,
Da kunde hand icke gange:
Jeg haffuer her sæt paa Tolffte Aar,
De tide vaare mig saa lange.
Den Frøiken kom aff ædle Behemer Land.

16.
Hans Søster tog Guld kam aff sit Skrin,
Hun kemte hans gule Haar:
For huer den Lock der hun hannem ride,
Da felde hun modige taar.
Den Frøiken kom aff ædle Behemer Land.

17.
Hør du kiæriste Syster min,
Oc du græd icke for mig:
Guld vel skal ieg heffne min Harm,
Om ieg it Aar er queg.
Den Frøiken kom aff ædle Behemer Land.

9.

Hun tog Bogen udi sin Haand,
Saa sørgelig der udi læste:
Hielpe oss Christ i Himmerig,
At I i eders Liff kunde friste.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

18.

Hun tog Lesten oc den hellige Bog,
Hun leste alt huad hun kunde:
Det vil ieg for Sandingen sige,
Saa saare hendis Øyne de runde.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

11.

De fulde hende ud, de fulde hende ind,
Det lidde io lenger, io værre:
Medens det kand icke nu bedre være,
I sende Bud effter min Herre.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

12.

Vil Gud det haffue, det maa saa skee,
Oc Døden stander mig faare:
I sende strax Bud til Skanderborg,
I finder min Herre der.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

13.

Det da vaar den liden Smaadreng,
Hand loed icke lenger forlide:
Oc hand rycte Sadel fra Bielcken ned,
Oc lagde paa Orff hin huide.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

14.

Oc det vaar den anden Smaadreng,
Sætte sig til Ganger rød;
End reed hand langt hastiger frem,
End snaren Falck hand fløy.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

15.

Kongen hand stander paa Høyelofts Bro,
Oc seer hand ud saa vide:
Oc hisset seer ieg min liden Smaadreng,
Saa sørgelig monne hand quide.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

16.

Hisset seer ieg den liden Smaadreng,
Saa sørgelig monne hand traa:
Nu raade Gud Fader i Himmerig,
Alt hure det monne met Dagmar gaa.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

17.

Ind da kom den liden Smaadreng,
Oc stedis hand for Bord:
Hand vaar snild i Tale,
Hand kunde vel føye sine Ord.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

18.

Droning Dagmar haffuer mig til eder send,
Met eder talde hun saa gerne:
Hun lengis baade fast oc offuerbrat,
Saa saare monne hun sig vene.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

19.

Dan Koning hand slog Tafflebord sammen,
At alle de Terning de siunge:
Forbiude det Gud Fader i Himmerig,
At Dagmar skulde dø saa ung.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

20.

Der Kongen drog aff Skanderborg,
Da fulde hannem Hundrede Svenne:
Oc der hand kom til Gridstedbro,
Fulde hannem ickon Dagmars Dreng.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

21.

Der hand reed offuer Randbyl Hede,
Da fulde hannem Femtan Svenne:
Der hand kom offuer Riber Bro,
Da vaar den Herre allene.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

22.

Der vaar stoer ynck i Fruer Stue;
Der alle de Fruer græde;
Droning Dagmar døde i liden Kirstens Arm,
Der Kongen reed op ad Stræde.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

23.

Det vaar Daner Koning,
Hand ind at Døren træn:
Det vaar liden Kirstine hin bolde,
Hun rakde hannem Haanden igien.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

24.

Oc hør i Herre oc naadige Kong,
I skulle huercken sørge eller quide:
Oc i haffue faaet en Søn i Dag,
Er skaaren aff Dagmars Side.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

25.

Jeg beder eder alle Jomfruer oc Møer,
Jeg beder eder huer oc alle:
I bede en Bøn for Dagmars Siæl,
At hun maatte met mig tale.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

26.

Jeg beder eder Fruer oc høffuiske Quinder,
Saa mange som her er inde:
I bede en christen Bøn for mig,
At ieg maatte tale met hende.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

27.

Saa fulde de paa deris bare Knæ,
Saa mange som der vaar inde:
Dem hørdis deris Bøn oc Kongelig Graad,
Han monne hende leffuendis finde.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

28.

Droning Dagmar reyser sig op aff Baare,
Hendis Øyne vare blodige røde:
Ah, min ædle Herre Kong Valdemar,
Hui giør i mig denne møde.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

29.

Her tør ingen Mand rædis for mig,
Jeg haffuet icke andet ont giord:
End at jeg mine Silcke Erme smaa
Om Søndagen haffuer snørd.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

30.

Den første Bøn den jeg eder beder,
Den vide i mig saa gierne;
Alle Fredløse Mend dem giffue i Fred,
Oc lade alle Fanger aff Jern.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

31.

Den anden Bøn ieg beder om,
Den kommer eder selff til fromme;
J tage icke ved Berngerd i Aar,
Hun er saa best en Blomme.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

32.

Den tredie Bøn oc største Begere,
J tale saa vel til vare:
J lade icke vor kiære yngste Søn,
J Aar udi Leding fare.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

33.

J lade hannem Konge i Danmarck være,
Naar i gaa selff til døde:
Berngerd vil eder en anden føde,
Som hannem agter at forøde.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

34.

J tage liden Kirstine til eders Viff,
Hun er saa stolt en Jomfrue:
Men gaar det eder anderledis i Hende,
Da kommer i mig i Hue.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

35.

Denne Bøn som i nu bede mig om,
Den vider ieg eder saa gierne:
Jeg tager aldrig liden Kirstine til Viff,
Eller nogen Verdsens Terne.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

36.

Ville i icke egte liden Kirstine,
Oc ey nogen Jorderigs Terne:
Da skulle i fare til Portugal,
Alt effter saa beest en verne.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

37.

Haffde ieg icke mine Ermer om Søndag snørd,
Oc icke der striger paa sat:
Da haffde ieg icke syndet dermet
Oc haffd saa ond en Nat.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

38.

Høre i det, min ædle Herre,
Ville i mere aff mig vide:
Der sidde Guds Engle i Himmerigis Rige,
De monne fast effter mig lide.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

39.

Nu er det tid jeg farer her fra,
Jeg maa icke lenger duele:
Himmerigis Klocker de ringe effter mig,
Mig lengis hen til de Siele.
Udi Ringsted huiles Droning Dagmar.

Droning Berngerd.

Ryctet, plejer mand at sige, følger Manden til Huset. Saa gaar det her til met Dagmar oc Berngerd. Den ene skicket sig vel oc loed it ærlige Naffn effter sig. Den anden for sin Udydelighed er oc icke forgæt, men lidet til det beste. Derfaare setttis det til Exempel saa vel for de høye som laffue, rige om fattige etc. Begyndelsen aff denne Vise er off icke kommen i Hende. Det wi haffue bekommet, haffue vi oc saa metdeelt. Det maa oc være nock som her om, uden der vaar mere Fig oc Dyd paa ferde at tale om.

XXVI.

1.

Karle om Morgenen langt før Dag,
Morgengaffue hun krævede for sig:
Giffue i mig kiære Herre Samsø,
Oc en Guldkrune aff huer en Møe.
Vee da vorde hende Berngerd.

2.

Kongen suarede hand Berngerd saa,
Jomfru noggt mindre i bede maa:
Der er saa mangen fattig Mø,
Formaar det ey alt for sin Død.
Vee da vorde hende Berngerd.

3.

Min kiære Herre lader saa være,
J lade icke Fruer Skarlaggen bære:
Min Herre denne Bøn maa i mig wide,
J lade icke Bonde Søn god Hest ride.
Vee da vorde hende Berngerd.

4.

Huad Fruer best kand kiøbe for sig,
Det skal vel huer maa slide for mig:
Formaar hand Bonde Søn Hest at føde,
For hannem legge wi den icke øde.
Vee da vorde hende Berngerd.

5.
Min kiære Herre lade wi det gaa,
I lade vore Land met Iernlencker beslaa:
Saa kommer der ingen ud eller ind,
Uden Told, Mand eller Quind.
Vee da vorde hende Berngerd.

6.
Huor skulle wi saa meget Staal faa,
Vi kunde baade Land oc Vand beslaa:
Min kiære Iomfru i fare i mag,
Offuer eder vil ellers komme stor klag.
Vee da vorde hende Berngerd.

7.
Wi ville fare til Ribe i Vinter Leie,
Der funde wi saa mange gode Smede:
Wi smede baade Nøgle oc Laaff tillige,
Plogiern oc Lundsticke maa icke svige.
Vee da vorde hende Berngerd.

8.
Den Bonde skal føre Kol oc Vid,
Den Borger skal betale den Smed:
Herre i lade eder sige oc raade,
I skulle deraff vel finde stor Bade.
Vee da vorde hende Berngerd.

9.
Min Fader vaar en Koning for mig,
Hand haffde en Fader til Kong for sig:
Uden slig Paafund Danske Konger sig føde,
Oc ligge icke Bønder oc Borger strar øde.
Vee da vorde hende Berngerd.

10.
Kiære Herre huad tør Bonden mere ved,
End vendre, Dør oc flagre Led:
Huad skal Bonden met mere i Bo,
Foruden tho Øren oc en Ko.
Vee da vorde hende Berngerd.

11.
Huilcken en Bonde Kone som føder en Søn,
Hun giffuer mig en Øre Guld skøn:
Men føder hun Daatter sig saa ven,
Hun giffuer da helfften for huer oc en.
Vee da vorde hende Berngerd.

12.
Dan Koning gick til Seng at huile,
Hannem lystet det da ey lenger at dvele:

Det første at hannem falt Søffnen paa,
Hannem tycktis Dagmar faare sig staa.
Vee da vorde hende Beengerd.

13.
Herre nu haffue i faaet den beste Blomme,
Som ieg eder spaade til liden fromme:
Drage i udi Aar i Leding hen,
I lade icke Berngerd bliffue hiemme igien.
Vee da vorde hende Berngerd.

14.
Tage i for meget aff hendes Smiger,
Det græder det Barn i Vugen ligger:
I tage hende met, det er mit Raad,
Selff skulle i kiende eder der aff Bade.
Vee da vorde hende Berngerd.

15.
Den Herre lader biude offuer alt sit Land,
Udi Ledning at fare huer Tiende Mand:
Min kiære Frue i ere det værd,
At i forsøge met off denne Ferd.
Vee da vorde hende Berngerd.

16.
Den første Pil udi Ledning bleff skudt,
Den bleff udi Berngerds Hierte brut:
Mand saae der ingen sin Øyne væde,
Som kunde for Berngerd sørge eller græde.
Vee da vorde hende Berngerd.

17.
Oc nu ligger Berngerd i sorten Iord,
Endnu haffuer Bonden Oxe i Gaard:
Nu ligger Berngerd i sorten Muld,
De Danske Mend ere deris Koning huld.
Vee da vorde hende Berngerd.

18.
Nu ligger Berngerd i ævig Uro,
Endnu haffuer Bonden baade Hest oc Ko:
Saa ilde hører Berngerds Rycte oc Naffn,
Saa lidet vaar hun paa meenige Mands Gaffn.
Vee da vorde hende Berngerd.

19.
Langt bedre er stacket at leffue met ære,
End ilde met huer mands klage oc kære:
Langt bedre er vel for Dyd at høre.
End Verdens Guld met spaat atspøre.
Vee da vorde hende Berngerd.

Koning Valdemars Fængsel.

Huad Orsag der haffuer værit til Koning Valdemars Fengsel findis icke udi Visen, men maa paa en anden sted videre forklaris, som det sig henhører. Paa denne tid haffde Kongen aff Danmarck megen rættighed baade udi Pommern oc Mekelborg, som hans Herre Fader for hannem haffde forhuerffuit ved Herre Skiold. Det vaar da gaat at føre Krig i Danmarck. Huer Bonde nydte sit egit, holdtes ved skellige Ræt oc øffuedis dagligen i Krig tillige met Ridderskabet. Oc da vaare de sorne Brødre, oc da torde de kaste Ryggen til huer andre. Men siden er det affalden. Kong Valdemars Lensmand Johan Gans paa Grabo bleff forurettet aff de Greffuer aff Sverin, huilcket fortrød Kong Valdemar oc hand *derfaare reffsede dennem.* Men de tenckte hannem det effter met Suig oc grebe hannem paa den De Lille

icke langt fra Foborg, som ieg mener. Saa hand maatte løse sig dyre aff Fengsel, dog ich aff Suerin vant icke meget der offuer.

Quo non pertingit Leonina,
Assnenda est Vulpina.

XXVII.

1.

en Vise quæde,
n ellers høre:
ffue Landet maatte stande udi Fred,
n Villie at giøre.
I rider ey.

2.

Koning i Dannemarck,
ar rig oc bold:
e hand Borg oc Feste,
c Riger i vold.
I rider ey.

3.

ge Riger dem aadte hand,
or eder neffne;
de sorte Greffue Henrich,
nnem ved sine effne.
I rider ey.

4.

ar Danmarck, det andet Gothland,
en Herre icke nyde:
r Meckelborgs Grund oc Sand,
monne de brydе.
I rider ey.

5.

ar Vendel under Ø,
nder Vester Søe side:
ar Nordalbingiske Land,
ed Elffuen hin stride.
I rider ey.

6.

denne Krunede Koning,
ng Valdemar:
a udi Otte Aar,
ed alle i Fare.
I rider ey.

7.

aft at Niende Aar,
er til at lange:
Bud til Danmarck hiem,
ædel en Fange.
I rider ey.

8.

til Danmarck ind,
ner sine:
r eders egen ære,
aber aff Pine.
I rider ey.

9.

n til Steffn oc Ting,
Greffue saa vide:

De begerede baade Guld oc Sølff.
At løse deris Fader aff quide.
I rider ey.

10.

Ser tusind Marck Sølff bleff der vejet,
Der Hundrede Ørff met lad:
Saa mindeligen tackede de huer tro Mand,
Som enten laante eller gaff.
I rider ey.

11.

Tack haffue ædle Jomfruer oc Fruer,
De vaare deris Herre saa huld:
De sparede for hannem ey Linde eller Kede,
Oc icke deris Hoffuit Guld.
I rider ey.

12.

Saa glade vaare alle de Danske Hoffmend,
Deris Herre vaar løst aff quide:
De begynte en Vise aff ny at quæde,
Greffue Hinrich bad dennem bide.
I rider ey.

13.

Tøffue i her endnu en liden stund,
Det kand en føye ting stade:
Wi haffue en Tidende nylige spurt,
Wi ville med eder om raade.
I rider ey.

14.

Kongen stander i fremmer Staffn,
Oc seer hand ud saa vide:
I Danske Høffmend legger Ahrer for Bor,
I tro icke paa hans Lejde.
I rider ey.

15.

Kong Valdemar gaar til Styre at staa,
Hand seylet offuer striden Strømme:
I Danske Hoffmend giffuer Vand i Seyl,
I tro icke paa hans Drømme.
I rider ey.

16.

De vunde op deris Silcke Seyl,
Saa høyt i forgyldene Raa,
Saa seylede de til Danmarck,
Vel minder end Doffne tho.
I rider ey.

17.

Leffuer hand noget Kong Valdemar Seyr,
Hand heffner forvist sin skade:
Der offuer kom sorte Greffue Hinrichs Land,
Udi Sorg oc megen Vaande.
I rider ey.

18.
Saa glade vaare alle de Danske Mend,
Deris Herre vaar løst aff møde:
Som Englene vaare paa Paaske Morgen,
Vor Herre stod op aff Døde.
I rider ey.

19.
Saa lidet baadte hand aff det Danske Guld,
Hand mere for minde miste:
Thi er det best Falskhed offuergiffue,
Paa Gud oc Sandhed driste.
I rider ey.

S. Erich Koning udi Danmarck.

Aar effter Guds Byrd 1250 neste Afften for St. Lauritz Dag bleff denne fromme Herre oc Kon slagen forrædeligen aff sin egen Broder Hertug Abel udi Slessuig. Hand vaar Koning Valdemar Se Søn, oc haffde tagen Riget effter sin Fader, som hand regierede paa det Niende Aar. Der vaar i nenighed imellem hannem oc hans Broder, til huilcken mand mener hans Broders Hustru skulde vær stor ophaff. Oc der hand met obenbare Feide kunde icke fange offuerhaand offuer hannem, bru hand Machiavelliske, ia Cainiske Paafund mod hannem, hand lockede hannem til sig paa gode Tro Leide, men der hand haffde faaet hannem i Snaren, saa ringede hand for hans Liff met en h Huilcken hans ugudeligt Mord bleff heffnt aff Gud baade paa hannem oc de andre som vaare i raad dad met hannem. Som wi det dagligen forfare, at Gud straffer Mord, Falskhed, Løgn, Tyranni icke mange rose sig deraff, alt for lenge forgeffs.

XXVIII.

1.
Som Cain begynte imod Broder sin,
Abel hin gode oc fromme;
Lagde sig der effter met falsk oc Suig,
Uskyldigheden hannem omkomme.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

2.
Som Cain begynte met Mord oc Drab,
Paa sin egen Broder at feide:
Saa findis endnu hans lige flere,
Som i hans Fodspor træde.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

3.
De lade det icke medens Verden staar,
De Onde de Gode fortrycke:
Saa gick det Erich Koning Valdemars Søn,
Hand nød icke bedre Lycke.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

4.
Hans Broder mand Hertug Abel kaldte,
Hand maatte vel Cain hede:
Thi hand sin Broder met Forræderi
Loed myrde for uden all brøde.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

5.
Hand bød til sig til Slessuigs By,
Kong Erick paa tro oc loffue:
Hand faffnede hannem met smigrende Ord,
Saa ondt haffde hand i Hue.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

6.
Han spiste hannem vel oc drack hannem til,
Som Joab monne hannem gryffe:
Hand legte met hannem oc drog Guld Taffuel,
Som Judas monne hannem kysse.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

7.
Det Gilde det bleff saa sørgelig end,
Hand loed sin Broder udlede:
Til Misund som den Forrædere vaar,
Laue Gudmandssøn til rede.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

8.
Den ædle Herre udi Skibet ind træn,
Hand saa sine Fiender opstande,
Hand bleff der ved baade bleg oc tyst,
Hand viste huad vaar for haande,
Saa falsk hand Broderlag rønte.

9.
I være vel kommen min ædle Herre,
Haffuer tack i vilde off geste:
Det melte Hermand Kerckeuerder, den Skalck,
Herre icke alt for eders beste.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

10.
De grebe den ædle Koning god,
Udi Hals oc Haar til lige:
Eders tid er kommen, i skulle her dø,
All Verden i god nat sige.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

11.
I hente mig Presten, ieg beder der om,
Jeg maa mit Scriffiemaal giøre:
I giffue mig io den liden frist,
At ieg Guds Ord maa høre.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

12.
Den Prest vaar rede, det Skrifftmaal giord,
Det varede icke ret lenge:
Hans Broder traade frem met traadzig Ord,
Oc monne fast paa hannem trænge.
Saa falsk hand Broderlag rønte.

13.
nmen, din stæd er her,
Krunen lade:
uor din Liggendesæ staar
intet bade.
falst hand Broderlag rønte.

14.
re Closter i Rostilde By,
lenodie er inde:
beslagne Kiste,
d du der finde.
falst hand Broderlag rønte.

15.
r neppeligen tald aff Mund,
Hoffuedet affhugge:
e Krop oc Hoffuet for Bord,
ndet de droge.
falst hand Broderlag rønte.

16.
Lig det sloges til Land,
funcke til Bonde:
te deris Garn udi Sø,
egem de funde.
falst hand Broderlag rønte.

17.
bundet til Steen oc Jern,
uiden Sande:
den meenige Mand,
p i Lande.
falst hand Broderlag rønte.

18.
de den Herre begroff,
suck oc taare:
hand lo oc effter den Skat,
nonne hand fare.
falst hand Broderlag rønte.

19.
Hand brød op Kisten oc stercken Laas,
Huo vilde hannem det formene:
Hand fand en Muncke Kap lang oc graa,
Det vaar den Skat alene.
Saa falst hand Broderlag rønte.

20.
Saa fant hand spaat oc bluedis ved,
Sin Broders Forsæt kiende;
Hans Hierte oc onde Samuittighed,
Begynte da først at brende.
Saa falst hand Broderlag rønte.

21.
Det gick hannem ilde i all hans Færd,
Saa stacket monne hand regere:
Tho Aar gaff Gud hannem frist oc rum,
Sit syndige Leffnet at bedre.
Saa falst hand Broderlag rønte.

22.
Det hialp dog icke, hans straff vaar nær,
Ham kom de Friser paa Haande:
Hand bleff ved Liff oc Krunen skild,
I huor hand siden monne lande.
Saa falst hand Broderlag rønte.

23.
Saa gick det oc Laue Gudmandssøn,
Oc Hermand Kirckeuerde:
Paa dem bleff giord det ynckeligste Mord
Som mand nogentid aff hørde.
Saa falst hand Broderlag rønte.

24.
Huad mand met Synd oc Falskhed faar,
Det monne met Sorg bortgange:
Thi lade sig ingen, om hand er viss
Effter saadanne Bytte forlange.
Saa falst hand Broderlag rønte.

er tales meget om vore Danske Konger oc deris foruandte, findes det icke fra vændet, at en Danske Krønicke, hurledis her met henger til sammen, besynderlige huad Slectskabet be-rklares udi de Danske Kongers Genealogia oc Herrestamme. Huilcket wi gierne haffde her de vel kunnet skicket sig, haffde ellers Leiligheden føyet sig, oc dette icke skulde været videre en anden sted, som met det første skal skee.

Vise om Marsk Stig Anderssøn: Huorledis at Koning Erick Gleppeng besoff hans Hussfrue, udi midlertid, at hand vaar udi Suerig i Leding.

som ere lagde om Marsk Stig, de haffue altid været meget gengse her udi Riget. Der faa den, huorledis det henger til sammen met Historien i sig selff. End udi det mindste, at icke vist at neffne hannem ved sit rette Naffn. Thi almindeligen haffuer mand læst oc i, oc det meget vrangeligen. Thi hans rette Naffn er Stig. Oc fordi hand vaar Rigets dtis hand Marsk Stig, eller Herr Marsk Stig Anderssøn. Ligeruis som mand nu vilde sige g om den Velbyrdige Herre Peder Gyldenstiern: Herr Marsk Peder Gyldenstiern. Thi det ligt haffuer været hoss de Romere at sette det eene Naffn for det andet. Hans Affkom aff de Huider, oc den gamle Skialm Huides affkomst, som menis at haffue førd en huid de Gyldenstierner nu føre en gul Stierne. Aff huilcket Slect de Paarser meenis at haffue Saa som Jacob Paars Greffue aff Halland vaar afffød, som her effter skal omtales.

35.

Den tid i ud aff Landet drog
Vaar ieg en Ridders Viff,
Nu er ieg Droning i Danmarck,
Det krencker mit unge Liff.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

36.

Det vaar ungen Herre Marsk Stig,
Oc tog hand til sin Kniff:
Haffde mig det en anden sagd,
Da skulde det koste hans Liff.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

37.

Jeg skal aldrig nogen søffn soffue,
Udi eders huide Arm:
Førend ieg fanger vejet Koning Erick,
Oc skild off ved denne harm.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

38.

Jeg skal aldrig nogen søffn soffue,
Fru Jngeborg hoff eders side:
Førend ieg fanger slagen den læde Voldsmand,
Som mig haffuer giort denne quide.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

39.

Lenge stoed hand unge Herr Marsk Stig,
Oc tenckte hand ved sig:
Skal ieg heffne paa Kongen denne uræt,
Jeg sender hannem Bud fra mig.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

40.

Marsk Stig lader vebne sine gode Hoffmend,
J Brynie oc Panzer ring:
Saa rider hand til Skanderborg,
Oc steffner hand Kongen til Ting.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

41.

Oc det vaar Danske Droning bold,
Hun ud aff Vinduet saa:
Hisset holder hand unge Herr Marsk Stig,
Huort hand vil ride paa.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

42.

Oc hisset rider hand unge Marsk Stig,
Han rider for Sønden aa:
Huer den Suend hand met sig haffuer,
Den lignes ved Duen hin graa.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

43.

Det vaar unge Herr Marsk Stig,
Hand ind at Døren træn:
Det vaar Danske Droning saa klog,
Hun spaatter hannem meget til meen.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

44.

Vær velkommen her du duff van huff,
Du være velkommen hære:
Bliffuer du Konge i Danmarck i Aar,
Det kommer dig lidet til ære.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

45.

Oc icke heder ieg duff van huff,
Huorfaare spaatte i mig saa:
Jeg kiender vel Peder Haddingsføn,
Hand i eders Arm laa.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

46.

Skal ieg icke haffue her anden bod,
For all min sorg oc vaande:
Jeg klager paa Lands Ting for meenige mand,
Hure mig er gangen i Haande.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

47.

Først klager ieg min store Elende,
Huad Rætten sig giffue vil:
Fanger ieg da icke anden Bod,
Wi bruge it andet spil.
Men Fruen sider i Sieland, saa mangt der hun sørger.

Den anden Vise om Herr Marsk Stig, Huorledis han paa Viborg Lands Ting gaff Kong Erich sag, at hand haffde voldtagen hans Husfrue, oc derfaare opsagde hannem all Huldskaff oc Mandskaff.

Tilforn er rørt om Herr Marsk Stigs Affkom, oc hureledes at Koning Erick Glepping voldtog hans Hus-Frue udi midlertid at hand vaar udi Leding i Suerige, oc voget der sit Liff imod sine Fiender. Nu følger en anden Dict, hureledes at hand haffuer redeligen oc obenbarligen paa almindelig Landsting undsagd Koning Erick. Huilcket Kongen haffuer vel gaaet til Hiertet, saa han udentuil haffde vel gierne seet, at det haffde været ugiort som giort vaar. Dog hand haffde icke formodet sig til, at hannem skulde gaaet den ulycke offuer, som her om efftersølger.

XXX.

1.
ogner om midie Nat,
d til sin kiære:
er drømt saa underlig,
aad det skal være.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

2.
m mit store Skib,
saa liden en Baad:
Staffn oc Styre met alle,
nde wi icke saa.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

3.
m mine Racker smaa,
vildene Sviin:
brut min Urtegaard,
Urter omkring.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

4.
e om mine gode Hoffmend,
r breden Bro;
hand slog mig under sig,
dene Staad.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

5.
lten Fru Ingeborg lille,
sin Herre saa:
ne Gud i Himmerig,
is Skeben skulle gaa.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

6.
ile min ædle Herre,
cke giem:
ore Bønder oc gode Mend,
katten hiem.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

7.
rcken Bønder eller Borger,
iger nu saa:
erre Koning Erick,
andsting bestaa.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

8.
Stig lader vebne fiu hundrede Mend,
hin haarde:
nd til Viborg by,
vel møde torde.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

9.
er hand ungen Marsk Stig,
i Hu saa trøst:
lle hans gode Hoffmend,
inde Guld paa brøste.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

10.
jen Herre Marsk Stig,
vorren træn:
der oc Ridder mends Mend,
em op igien.
Herre hin unge Herr Marsk Stig.

11.
Saa gaar hand at Landsting frem,
Sin vaande der klager hand:
Det fortrød baade Bonde oc Borger tillige,
Oc saa huer ædler Mand.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

12.
Oc mig er skeet saa stoer en last,
Det maa ieg harmelig kære:
Min Hustru er for mig voldtagen,
Det er saa stor vanære.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

13.
Opstod Herr Kong Erick saa snart,
Hand bød hannem huiden Haand:
Vær vel kommen unge Herr Marsk Stig,
Her hiem aff fremmede Land.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

14.
Det suarede hand Herre Marsk Stig,
Hand vaar i Sind saa vred:
Saa ilde ieg min møde spilte,
Der ieg i Orlog reed.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

15.
Jeg vaar mig udbragen i Leding,
At voffue for Riget mit Liff:
Hieme sad i Herr Koning Erick
Voldtog min venne Viff.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

16.
Det suarede hand unge Koning Erick,
Hand smilde under Skarlagen skind:
Fru Ingeborgs ia oc vilie,
Vaar lige saa god som min.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

17.
Der til suarede hand unge Marsk Stig,
Hand vaar icke meget glad:
Det pleier at være it gammelt Sprog,
Spaat oc skade følges ad.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

18.
J haffue voldtagen min kiære Hustru,
Oc førd off i denne Nød:
J mindes det unge Konning Erick,
Eders Liff der met forbrød.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

19.
Herr Marsk Stig ganger aff Tinget ud,
Oc tager hand aff sin Hat:
J drage til Minde huer erlig Mand,
Jeg haffuer her Kongen undsagd.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

20.
Hør du unge Herre Marsk Stig,
Du lad bort fare slig Ord:
Jeg giffuer dig baade Borg oc Feste,
Baade Guld oc grønen Jord.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

21.

Icke støder ieg dine Borg oc Feste,
De komme mig icke i Hue:
Jeg vilde den Gierning vaar ugiort,
Imod den deylige Frue.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

22.

Otte aff de beste Slotte her er,
Udi Danmarckis Rige hin bolde:
Dem giffuer ieg dig til Feddrings Bod,
Du maa dem vel beholde.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

23.

Icke da rider du Marsk Stig saa sterck,
Jeg kand mig io vel vare;
Oc vilt du ingenlunde være min Ven,
Jeg bær der lidet aff fare.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

24.

Icke rider ieg saa sterck offuer Marck,
I kunde io være min lige:
Oc haffuer i det icke førend hørd,
At Macten for Kaansten maa vige.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

25.

Icke er igg sterck ey helder saa streng,
Jeg kand eder veyen formene:
Mand finder dog stundom en Mønde saa karsk,
En Hiort kand biede alene.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

26.

Icke fører ieg de Glaffuende saa mange,
Som eder forhindrer den Pass:
En liden Tue kand hende sig saa
Den vælter saa stort it Læss.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

27.

Saa rider hand hin unge Herr Marsk Stig,
Hiem til Frue Ingeborgs Bur:
I være vel kommen min ædle Herre,
Jeg haffuer eders Mandom spurt.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

28.

I frycte icke Kongen eller all hans mact,
Hand er saa fæg en Mand:
Hannem maa icke lide enten læg eller lærd,
Offuer alt hans gantske Land.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

29.

Jeg haffuer mig en Syster Søn,
Hand tiener hannem io saa nær:
Hand giffuer off bud om Kongen i løn,
Naar hand alene er.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

30.

Naar i haffue vejet det Parder Diur,
Som soffue oc dricke monne lyste:
Kong Erick i Norge hand stander eder bi,
Met Skib oc Mand hin trøste.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

31.

I drage til Hielm, i bygge der Slot,
Som ingen kand offueruinde;
Judland oc Sieland der ligge omkring,
Saa nær met andre smaa Lande.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

32.

Saa lenge i leffue i bliffue en Herre,
Min sorg gangis mig til døde:
Saa gierne ieg døer oc skilies her fra,
Naar i haffue hefnt min vaade.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

33.

Net aldrig vaar ieg glad eller fro
Siden Glepping giorde mig Vaande;
Christ signe eder Marsk Stig i allen ferd,
Oc gaa eder vel ihaande.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

34.

Christ signe vore Døttre det unge Blod,
For dem bær ieg stoer quide:
Saa vist i Aar legges ieg i Lig,
De ædlinge fare saa vide.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

35.

For ærlig sag er ærlig suar,
Det tør sig ingen skamme:
Det vogner dog op det bliffuer icke borte,
Naar Gud vil rætviis dømme.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

36.

I lide Mand lille huad Gud vil føie,
Hand vil eder ingenlunde suige;
Findis wi ey førre oc tales ved,
Wi findis i Himmeriges Rige.
Min ædle Herre hin unge Herr Marsk Stig.

Den Tredie Vise om Marsk Stig, huorledis hand slog Koning Erick ihiel i Finderup.

Der Herr Marsk Stig haffde lowligen undsagd Koning Erick, som wi nu haffue hørd, da er det sa henstaaet udi nogle Aar, indtil at Marsk Stig saa sin effne oc offuerfalt saa Kongen udi Finderup, som Visen formelder, paa St. Ceciliæ Nat, Aar effter Guds Byrd 1286. Mand mener at Ranild Jonssøn, Frue Ingeborgs Syster Søn, skulde forraad Kong Erick. Huilcket vel mueligt er. Thi det uden tuil haffuer fortrydt den gantske Slect, og derfaare haffue beforet sig tilsammen baade Svogerskaff oc Mandskaff oc heffnd denne spottelige Gierning paa Koning Erick. Som dog ellers for sin haardhed vaar ilde

d baade aff den geistlige oc verdslig Stat. Thi hand holt selsom Huff i sin Tid oc lydde ingen gode aad. Huorfaare hand haffuer faaet Gleppings tilnaffn, icke aff Klipping, som mange her til dags affue vrangeligen meent, men fordi hand vaar Glepster, det er rasende oc affindige, og foer ilde affsted di alle sine raad oc dad. De fornemiste, som vaare met Herr Marsk Stig, der hand slog Kongen hiel neffnis disse, Greffue Jacop Paars aff Halland, Offue Dyre, Jacob Blaafoed, Aage Kagge, Herr Claus Hallandsfar, Herr Tyge Abildgaard, Herr Peder Paars, Ranild. Huilcke gaffue hannem 6 dødelige Saar, oc alle udi Brystet, undertagen it sting udi Hoffuedet, som udi første anløb skeede net en Kniff. Som her om videre skal tales udi hans Historie. Hans Lig bleff førd til Viborg oc ligger egraffuet udi Domkircken.

XXXI.

1.

Der ere saa mange i Danmarck,
Som alle ville Herrer være:
Oc de ride dennem til Riber Bye,
Oc lode sig Klæder skiære.
Oc nu staar Landet udi vaade.

2.

De loede sig skære Klæder aff ny,
Udi graa Munkenis lige:
Det giorde de icke aff anden sag,
De actet deris Herre at suige.
Oc nu staaer Landet udi vaade.

3.

De vocte hannem tit, de vocte hannem offte,
De vocte hannem alle tide:
Aller mest udi den krancke stund,
Hand skulde til Finderup ride.
Oc nu staar Landet udi vaade.

4.

Det volte hun Fru Ingeborg,
Herr Marsk Stigs væne Viff:
Hun lagde met Ranild det suigefuld Raad,
Det kaaste Kong Erick sit Liff.
Oc nu staar Landet udi vaade.

5.

Ranild hand vaar hendes Syster Søn,
Han tiente Kong Erick saa nær:
Hand siger hannem aff Hiort oc Hind,
Huor de i Stoffuen er.
Oc nu staaer Landet udi vaade.

6.

Jeg vil vise eder Hiort oc Hind,
De spille udi den Lund:
J ride der bort med Racke oc Miende,
Alt paa saa kaart en stund.
Oc nu staaer Landet udi vaade.

7.

Koning Erick beder den liden smaa Dreng
Legge Sadel paa Ganger graa:
Wi ville ride til Nør Judlands ting,
Oc see hure Landet maa.
Oc nu staaer Landet udi vaade.

8.

Hand bad alle sine gode Hoffmend,
J Viborg om Herbere at høre:
Hand tenckte mindst paa den store suig,
Som Ranild actet at giøre.
Oc nu staar Landet udi vaade.

9.

Saa reed Ranild den lønlige stig,
At Kongen det icke viste:
Det vil ieg for sanden sige,
Hand gjorde det met stor liste.
Oc nu staar Landet udi vaade.

10.

De hissede Hiort, de hissede Hind,
Oc saa effter rasken Raa;
De hissede dem den dag saa lang,
Den mørcke Nat gick paa.
Oc nu staar Landet udi vaade.

11.

Det melte Herre Koning Erick,
Hannem vaar om Hjertet vee:
Nu hielpe oss Gud oc St. Gertrud,
Wi ere ud aff vor lee.
Oc nu staar Landet udi vaade.

12.

Der saa hand sig lidet omkring,
Udi den tycke Busk:
Fant han paa saa lidet it Huff,
Der brende baade Ild oc Liuss.
Oc nu staar Landet udi vaade.

13.

Han gick sig udi Huset ind,
Oc vilde der Lycken freste:
Fant han der saa skøn en Jomfru,
Som nogen vilde Dyne paa feste.
Oc nu staar Landet udi vaade.

14.

Saa listelig tog han hende udi Arm,
Oc hilset hende offuer brat:
Høre i det min skøne Jomfru,
Jeg soffuer hoss eder i Nat.
Oc nu staar Landet udi vaade.

15.

Det da suaret den faure Jomfru,
Saa hiertelig der hun loe:
Suare i først min ædle Kong Erik,
Frue Ingeborg i besoff.
Oc nu staar Landet udi vaade.

16.

Suare i først baade for Gud oc Mand,
Saa mangen deylig Mø:
J haffue ved ære oc lempe stild,
Det vil dog vorde eders død.
Oc nu staar Landet udi vaade.

17.

Vide i det min skøne Jomfru,
Da vide i oc saa mere:
J sige hure lenge ieg leffue skal,
Jeg vider eder Løn oc Ære.
Oc nu staar Landet udi vaade.

18.

Suarede det den skøne Jomfru,
Giffue i paa mine Ord tro:
Det spørie at den liden Krog,
Som eders Suerd henger paa.
Oc nu staar Landet udi vaade.

19.

Wille i vide paa dem visse tal,
J telle paa eders Belte:
J vocte eder for de graa Munckis Kappe,
De stiule saa raske Heldte.
Oc nu staar Landet udi vaade.

20.

Det vaar Herre Koning Erick,
Hand effter den Jomfru tog:
Hun bleff borte imellem hans Hender,
Saa snart hun sig forslog.
Oc nu staar Landet udi vaade.

21.

Saa lenge den Jomfru met hannem tale,
Da haffde hand Ild oc Lius:
Saa snarligen hun vaar kommen hannem fra,
Hand stoed i tycken Riff.
Oc nu staar Landet udi vaade.

22.

Det vaar Ranild der Kongen spurde,
Hand gaff hannem saa for suar:
Wi ride nu aff denne tycke Skoff,
Medens Maanen skin icke klar.
Oc nu staar Landet udi vaade.

23.

Her ligger en By de Finderup kalde,
Den ligger her aller nest:
Drage wi did i Aften at hvile,
Det er oss aller best.
Oc nu staar Landet udi vaade.

24.

Oc did saa ville wi ride oc bede,
Jndtil at Maanen opskin:
Som mend ved Herr Kong Erick,
Eder skeer slet ingen meen.
Oc nu staar Landet udi vaade.

25.

Saa rede de dem til Finderup By,
Oc bades de der om Huss:
Det vaar silde oc langt udaff Aften,
Sluct vaar baade Ild oc Lius.
Oc nu staar Landet udi vaade.

26.

Saa stallede de ind i Finderup Lade,
Oc ingen mand dennem kiende:
Det kom icke udi Kongens Sind,
Det skulde saa gange i Hende.
Oc nu staar Landet udi vaade.

27.

Det melte Herre Koning Erick,
Alt met saa stor uro:
Ranild du lycke saa vel den Dør,
Som ieg dig der til tro.
Oc nu staar Landet udi vaade.

28.

Lycke du den Lade Dør met Stang,
Som ieg dig der til troer:
Du tænck paa unge Herr Marsk Stig,
Du tenck alt paa hans Ord.
Oc nu staar Landet udi vaade.

29.

Jeg satte der faare Pind oc Stang,
Oc dertil Bielcke hin tycke:
Jcke er den Mand aff Quinde fød,
Den skal met Hender oprycke.
Oc nu staar Landet udi vaade.

30.

Marsk Stig min Svoger er snar til Sinde,
Oc underlig i sine Ord:
Som mend min ædle Herr Koning Erick,
Hand sidder nu offuer sit Bord.
Oc nu staar Landet udi vaade.

31.

Viben vil verie for huer den sted,
Som udi Marcken monne staa:
Hun kand icke verie den lille Tue,
Som hun skal bygge paa.
Oc nu staar Landet udi vaade.

32.

Det vaar icke anden Pind eller Stang,
Som monne for Dørren staa:
Det vil ieg for sanden sige,
Det vaar tho Halmstro.
Oc nu staar Landet udi vaade.

33.

Det vaar icke anden Bielcke hin tycke,
Som hand til Dørren opreiste:
Det vaar en Halmneg læt oc blød,
Som Veyret strax fra bleste.
Oc nu staaer Landet udi vaade.

34.

De vaare icke bradere i Laden lagd,
Der gick io der aff Ord:
Saa kom hand stolte Frue Jngeborgs Bud,
Udi den Bondens Gaard.
Oc nu staaer Landet udi vaade.

35.

Der kom ridendis i den Gaard,
De Muncke i Kappe graa;
De tøffuede icke ret saare lenge,
De viste huor Kongen laa.
Oc nu staaer Landet udi vaade.

36.

De stødte paa Dørren det vaar uden skemt,
De stødte med Glaffuend oc Spiud:
Du stat op Herre Koning Erick,
Oc gack hid til oss ud.
Oc nu staaer Landet udi vaade.

37.

Det suarede unge Herr Ranild,
Oc saa tog hand paa:
Jcke er her Koning Erick inde,
J tør det aldrig tro.
Oc nu staaer Landet udi vaade.

38.
ſte offuer ſin Herre met haſt,
baade Hø oc Straa:
gte ſaa giørligen til den ſted,
)err Kong Erick hand laa.
nu ſtaaer Landet udi vaade.

39.
te de Vorliuff ud met alle,
ffuer den Herre ſkulde brende:
ſade de Smaadrenge tyſte,
are deris Øjne de runde.
nu ſtaaer Landet udi vaade.

40.
Ranild Jonſſøn min Dreng,
du verie mit Liff:
fuer dig min Søſter ſaa ven,
rder din egen Viff.
nu ſtaaer Landet udi vaade.

41.
ſt hug han udi breden Borde,
ſt i haarden Balck:
hug hid oc hand hug did,
ade hannem ſom en Skalck.
nu ſtaaer Landet udi vaade.

42.
ıge hannem ind at Bryſte Been,
tet ſom de kunde næſt:
rtan oc Fyrretiuffue dødelige Saar,
ıdelige bleff hand læſt.
nu ſtaaer Landet udi vaade.

43.
ıgē til hannem met Sverd oc Spiud,
fue hannem ingen friſt:
haffde vejet den ædle Herre,
gte huer til ſin Heſt.
nu ſtaaer Landet udi vaade.

44.
ede om St. Ceciliæ Nat,
llige vaare de tide:
erre bleff ſlagen, Frue Jngeborg,
og icke ſkild ved quide.
nu ſtaaer Landet udi vaade.

45.
Huo vil nu ride til Viborg By,
Oc følge den Herris Lig:
Oc huo vil ride til Skanderborg,
Oc Droningen Tidende ſige.
Oc nu ſtaaer Landet udi vaade.

46.
Jngen vilde ride til Viborg Bye,
Oc følge den Herre offuer Hede:
Det da vaar den liden Smaadreng,
Han ſkulde til Droningen ride.
Oc nu ſtaaer Landet udi vaade.

47.
Det da vaar den liden Smaadreng,
Hand loed icke lenger lide:
Hand ſtrøg Sadel af den Ganger graa,
Hand lagde paa Orſſ hin huide.
Oc nu ſtaaer Landet udi vaade.

48.
Hel ſide i min naadige Frue Droning,
Vel klæd i Skarlagen rød:
Vejen er hand Koning Herr Erick,
J Finderup ligger hand død.
Oc nu ſtaaer Landet udi vaade.

49.
Dette ſkalt Du haffue for Tidende ny,
Endoc de ere icke gode;
Baade Klæde oc Føde udi vor Gaard,
Saa lenge ſom ieg maa raade.
Oc nu ſtaaer Landet udi vaade.

50.
De ſtunge hannem ind at huiden Bryſt,
Oc ud at Venſter ſide:
J vocte fuld vel den unge Herre,
All Danmarck bær for quide.
Oc nu ſtaaer Landet udi vaade.

51.
Vocte i vel eders Rige oc Lande,
Oc vocte i vel eders Bo:
For alting vocter den unge Herre,
Som Danmarck ſkal faareſtaa.
Oc nu ſtaaer Landet udi vaade.

---

e Viſe om Marſk Stig, huorledis hand met ſin Anhang drager ind paa Hielm oc bygger der it Slot, hues Grunduold ſees der endnu paa denne Dag.

oning Erick vaar ſlagen, ſom er omtalet, ſtrax paa andet Aar der effter bleff Dannehoff holden , oc bleff der dømt paa Marſk Stig oc hans Anhengere 27 Riddermends Mend til ſammen, ſagd fra deris Fred oc deris Gods under Krunen. Men Marſk Stigs Slect oc neſte Arffuinge Gods, ſom icke bleff ſagd i feld, fordi hand haffde lowligen undſagd Koning Erick. Thi lle ind til Kongelle i Norge, ſom Koning Erick indgaff dennem, oc giorde dem ſtor hielp met lck, oc feidede paa Danmarck indtil paa Fierde Aar, Anno domini 1290. Thi da indtog førſt Hielm, oc bygde der it faſt Slot met dubbelt dybe Graffue rund omkring, ſom det paa denne dag. Her holt hand Huff paa Femte Aar oc hand døde oc blev begraffuet, udi den Kircke paa Helmnes Anno Domini 1294. Effter hans Affgang ere de andre vorden offuer en part ſtraffet paa Liffuet oc en Part død i udlendighed.

XXXII.

1.

De vaare vel Siu oc Siufinds Tiue,
De mødtis paa den Hede:
Huad skulle wi nu begynde for raad,
Den Herre er slagen til døde.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

2.

Den Herre er slagen oc lagd udi Lig,
Wi haffue vor Fred forbrudt:
Wi kunde i Riget ei bygge eller bo,
Wi ere af Landet udskudt.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

3.

Oc wi ville ride til Skanderborg,
Oc Droningen ville wi geste:
Wi høre nu hure den Frue hun maa,
Førre wi aff Landet reise.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

4.

Hun pleyet at spotte oc driffue for spee,
Hun maatte det nu forgette:
Nu er der Ild udi Spotterens Huff,
Hun maa det lide met rette.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

5.

Oc Marsk Stig setter sig til sin Hest,
Han actede det saa ringe:
Oc saa rider hand til Skanderborg,
Hand lader sin Ganger springe.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

6.

Det vaar Danske Droning saa bold,
Hun ud aff Vinduit seer:
Hisset kommer hand ungen Herr Marsk Stig,
Met Jernklædde Hoffmend fleer.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

7.

Vel kommen Marsk Stig selffgiord Koning,
Du faa din rette løn:
Leffuer hand unge Konning Erick i Aar,
Du napper vel deraff røn.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

8.

Icke er ieg en selffgiord Koning,
End dog du siger nu saa:
Alt var det Drost Herr Loumand,
Sidst i din Arm hand laa.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

9.

Saa lidet agter du Koning Ericks Død,
Saa lidet acter du den quide:
Medens du haffuer Drost Herr Loumand,
At hand soffuer hoss din side.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

10.

Oc skam faa alle de Hellede lede,
Som min kiære Herre vog:
Saa faa baade du oc alle dine,
Mig siger slig saffden paa.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

11.

Det melte Herr Christopher saa brat,
Hand vaar udi Sind icke blød;
Alt er denne her vel ringe en bod
For min kiære Faders død.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

12.

Det melte liden Herr Erick Ericksøn,
Saa liden som hand monne være:
Forvist skalt du aff Danmarck rømme,
Om ieg skal Krunen bære.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

13.

Oc skal ieg ud aff Landet rømme,
Og ligge paa Vandet hin kaalde:
Saa mangen Encke da skal ieg giøre,
Oc helbst udaff de bolde.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

14.

Oc skal ieg rømme aff Danmarck ud,
Oc ligge udi Skoff oc skiul:
Min Føde vil ieg udi Danmarck hente,
Baade Vinter, Sommer oc Juul.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

15.

Saa reed hand fra Skanderborg,
Slog op met høyre Hende:
Saa reed hand til Mølderup hiem,
Fru Ingeborg der at finde.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

16.

Det vaar unge Herr Marsk Stig,
Hand tog hende i sin Arm:
Nu ligger vegen Herr Koning Erick,
Dig giorde baade spot oc harm.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

17.

Huad helder vilt du en fattig Quinde være,
Oc følge en fredløss Mand:
Eller du vilt være en slegfred viff,
Oc bære det Hadings Naffn.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

18.

Icke vil ieg bære det Hadings Naffn,
Kunde ieg end Dronning bliffue:
Tack saa haffue i min ædle Herre,
Den udyd tog aff Liffue.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

19.

Greffuer oc Ridder wi haffue til Slect,
Oc flest udaff de fromme:
Icke redes i for det lidet Barn,
For hannem aff Landet at rømme.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

20.

Greffue Jacop aff Halland oc Herr Peder Paar
Met Jacop Blaafoed tillige:
Aage Kagge oc Herr Claus Hallandsfar,
Offe Dyre de ville ey svige.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

21.

Erick aff Norge en Koning gieff,
hannem Haanden hin hulde:
er paa Folck oc Skib saa rig,
vel paa hannem lide.
n wi ere dreffuen aff Danmarck.

22.

ophygge et Huff paa Hielm,
det bygge saa fast:
edis i icke for Pil eller Skud,
ler for Blide kast.
n wi ere dreffuen aff Danmarck.

23.

ffuer ieg baaret min Sorg i løn,
ter Ni ey ferre:
ierte det er i quale lagd;
ue god Nat min Herre.
n wi ere dreffuen aff Danmarck.

24.

Marsk Stig tog hende i sin Arm,
ide off begge vel fare:
dis nu være mest paa mit gaffn,
iser de norske Skære.
n wi ere dreffuen aff Danmarck.

25.

Marsk Stig drog til Hielm saa brat,
tog hand det ind:
l jeg for sanden sige,
egnet saa mangt it Kind.
n wi ere dreffuen aff Danmarck.

26.

Marsk Stig lader bygge it Huff aff ny,
Met Mure og høyen Tinde:
Der laa faare baade Tydsk oc Danst,
De kunde hannem intet aff vinde.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

27.

Den Bonde hand ganger paa Marcken ud,
Oc saaer hand der sit Korn:
Hielp off Gud Fader i Himmerig,
Oc haffuer nu Hielm faaet horn.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

28.

Gud naade off arme Bønder graa,
At Glepping skulde regere:
At hand til Verden ufødder vaar,
Da haffde det gaaet off bedre.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

29.

De store Ege i Skoffuen staa,
Naar de udi Storm omfalde:
Da slaa de neder baade Hasel oc Birck,
Oc andre smaa ymper met alle.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

30.

Huad Konger oc Høffdinge sig forsee,
Det gaar ud offuer de arme:
Thi naade off Gud wi fattige Bønder,
Oc sig offuer off forbarme.
Men wi ere dreffuen aff Danmarck.

Den Femte Vise om Marsk Stigs Døttere.

Xisen er død, da flyer Bierne vilde, som mand pleyer at sige. Saa er det gaaet icke alleniste ende Marsk Stigs Døttre, men ocsaa met de andre, som vaare paa Hielm effter hans døde. Thi der hand vaar død, Anno Domini 1295. Kom der Uenighed iblant dennem selff ind- deroffuer forøffrede Koning Erick Menved Hielm, oc ødelagde udi Grunden deris Befestning. a disse twende unge Jomfruer, huis Naffn er ubekiendt, fororsaget at rømme hen udi frem- , met den ringe oc føye methaff, som de kunde paa den tid haffue. Udi Sverige ere de gen vel antagen hoff den unge Koning Byrge. Men Koning Erick udi Norge haffuer tenckt Fader oc deris rætferdige sag, oc annammet dennem til sig. Dog deris tid er icke vorden d de aff Sorg ere hen døde. Som det alminbeligen gaar:

Et dolor et morbus læthi fabricator uterque est.

XXXIII.

1.

haffuer de Døttre tho,
Skeben monne de faa:
tog den yngste om Haand,
Oc de fore vide om Verden.

2.

tog den yngste om Haand,
de dem til Sueriges Land:
e hand kom fra Steffne hiem.
Oc de fore vide om Verden.

3.

Kong Byrge hand kom fra Steffne hiem,
Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igien:
Huad for Quindfolck monne i være.
Oc de fore vide om Verden.

4.

Huad for Quindfolck monne i være,
Oc hui staa i saa silde here:
Oc wi ere Marsk Stigs Døttre baade.
Oc de fore vide om Verden.

5.

Wi ere Marſk Stigs Døttre baade,
Saa gierne bede wi eder om Raade;
I ſkynde eder ſnarlig aff min Gaard.
Oc de fore vide om Verden.

6.

I ſkynde eder ſnarlig aff min Gaard;
Eders Fader vog min kiære Morbroder:
Icke maa wi udi Kong Ericks Død.
Oc de fore vide om Verden.

7.

Icke maa wi udi Kong Ericks Død,
Wi fare ſaa vide alt effter vort Brød:
Den eldſte Syſter tog den yngſte om Haand.
Oc de fore vide om Verden.

8.

Den eldſte Syſter tog den yngſte om Haand,
Saa ginge dem til Norges Land:
Kong Erick kom fra Tinge hiem.
Oc de fore vide om Verden.

9.

Kong Erick kom fra Tinge hiem,
Marſk Stigs Døttre ginge hannem igien:
Huad for Quindfolck monne i være.
Oc de fore vide om Verden.

10.

Huad for Quindfolck monne i være,
Huad haffue i udi mit Land at giøre.
Oc wi ere Marſk Stigs Døttre baade.
Oc de fore vide om Verden.

11.

Oc wi ere Marſk Stigs Døttre baade,
Saa gierne bede wi om eders Raade:
Kunde i brygge oc kunde i bage.
Oc de fore vide om Verden.

12.

Wi haffue ey lærd at brygge eller bage,
Eller noget ſligt Embede at mage.
Men wi kunde ſpinde det Guld ſaa rød.
Oc de fore vide om Verden.

13.

Oc wi kunde ſpinde det Guld ſaa rød,
Det lærde oſſ Moder førend hun døde:
Oc wi kunde veffue ſaa vel i Rør.
Oc de fore vide om Verden.

14.

Oc wi kunde veffue ſaa vel udi Ror.
Som Dronningen ſelff oc alle hendis Møer;
Wi kunde Guldet ſpinde oc veffue i Lad.
Oc de fore vide om Verden.

15.

Wi kunde Guld ſpinde oc veffue i Lad,
Men aldrig bliffuer vort Hierte ret glad:
Siden Fader oc Moder de ginge oſſ fra.
Oc de fore vide om Verden.

16.

Siden Fader oc Moder de døde oſſ fra,
Da er vor Kaabe baade paltug oc graa:
Haffde Marſk Stig leffuet oc bleffuen i Lande.
Oc de fore vide om Verden.

17.

Haffde Marſk Stig leffuet oc bleffuen i Lande,
Det haffde icke gaaet oſſ ſaa i Haande:
Haffde Fru Ingeborg icke ſaa død.
Oc de fore vide om Verden.

18.

Haffde Fru Ingeborg icke ſaa død,
Wi haffde icke lid denne Jammer oc Nød:
Koning Erick melte it Ord met ſkel,
Oc de fore vide om Verden.

19.

Koning Erick melte it Ord met ſkel.
Eders Fader ieg kiende ſaa giorligen vel:
Hand vaar en Mand til Mund oc Haand.
Oc de fore vide om Verden.

20.

Hand vaar en Mand til Mund oc Haand,
Som findis kunde udi it Land:
Saa ſlog hand offuer dem Skarlaggen Skind.
Oc de fore vide om Verden.

21.

Koning Erick ſlog offuer den Skarlaggens Skind,
Saa fulde hand dem i Fruerſtue ind:
Hand bad dem huercken ſørge eller græde.
Oc de fore vide om Verden.

22.

Hand bad dem huercken ſørge eller græde,
Hand ſkulde dem være udi Faders ſtæd:
Den ældſte Søſter Veffuen trende.
Oc de fore vide om Verden.

23.

Den ældſte Syſter Veffuen trende,
Den Yngſte veffuet den ud til ende:
Oc hun voff i den førſte Liſt.
Oc de fore vide om Verden.

24.

Oc hun voff i den førſte Liſt,
Jomfru Maria oc Jeſum Chriſt:
Oc hun voff i det andet Rør.
Oc de fore vide om Verden.

25.

Oc de voff i det andet Rør,
Norge Lands Dronning oc alle hendes Møer:
De voff Hiort oc de voff Hind.
Oc de fore vide om Verden.

26.

De voff Hiort oc de voff Hind,
De voff ſig ſelff met blegen Kind:
Oc ſaa voff de met Fingere hin ſnare.
Oc de fore vide om Verden.

27.

Oc ſaa vov de met Fingere hin ſnare,
Alle Guds hellige Engelſke Skare:
Den yngſte Syſter hun Veffuen aff ſelde.
Oc de fore vide om Verden.

28.

Den yngſte Syſter hun Veffuen aff ſelde,
Hun gaff den Dronning met megen ſnilde:
Hun ſelde derved de modige Taare.
Oc de fore vide om Verden.

29.

e derved de modige Taare,
ue det i vor Moder vaare:
vor Moder eller Syster kiære.
Oc de fore vide om Verden.

30.

vor Moder eller Syster kiære,
baade løn oc der til ære.
per off icke it eniste stycke.
Oc de fore vide om Verden.

31.

per off icke it eniste stycke,
alt nyde den krancke Lycke:
ste Syster bleff siug oc laa.
Oc de fore vide om Verden.

32.

Den ældste Syster bleff siug oc laa,
Den yngste ganger hende til oc fra:
Den ældste Syster aff Sorg hen døde.
Oc de fore vide om Verden.

33.

Den ældste Syster aff Sorg hendøde:
Den Yngste leffuer effter met Sorrig oc møde;
Kongen gaff hende sin yngste Søn,
Oc de fore vide om Verden.

34.

Oc Kongen gaff hende sin yngste Søn,
Hun vaar hannem verd den Jomfru skøn:
De leffuede sammen met æren.
Der de haffde faret vide om Verden.

Den Siette Vise om Marsk Stig.

orn er omtalet huorledes Marsk Stig met sine anhengere haffuer heffnd sig paa Koning Erick, s her ogsaa noget om det samme. Maa vel skee, at de haffue lagd deris Raad sammen udi Ribe, gen Riber Huff, siden at de haffue dræbt Kongen. Met list oc lempe haffue de indtagen Slottet kiender. Oc icke haffuer end Quindfolck været de slemmeste i spillet, som det lader sig ansee. Mands behendige, men quinde liste uendige. Dog begge Dele ere ubestendige. Saa som wi aff denne Stigs Historie nocksom formercke.

XXXIV.

1.

r gaar Dantz paa Riber Gade,
et det er vundet:
antze Riddere baade fro oc glade.
ck Konge hin unge, met dem saa vaare de.

2.

gaar Dantz paa Riber Bro,
et det er vundet:
antze Riddere met udhuggen Sko.
ck Konge hin unge, met dem saa vaare de.

3.

da dantzer hand Riber Uff,
et det er vundet:
vaar Kongen tro oc huld.
ck Konge hin unge, met dem saa vaare de,

4.

da dantzer hand Tage Ruff,
et det er vundet:
vaar Høvitzmand paa Riber Huff.
ick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

5.

dantzer hand Herr Salten Sees,
tet det er vundet:
aa hans rige Svogre tre.
ick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

6.

da dantze de ædle Limbecke,
tet det er vundet:
e vaare Kongen alt for stercke.
rick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

7.

Effter da dantzer hand Byrge Grøn,
Slottet det er vundet:
Oc siden saa mangen Ridder skøn.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

8.

Saa da dantzer hand Hancke Kand,
Slottet det er vundet:
Oc effter hans Frue hun heder Fru Anna.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

9.

Nest da dantzer hand Ridder Ranck,
Slottet det er vundet:
Oc effter hans Frue Frue Berngerd blanck.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

10.

Saa da dantzer hand rige Volraffn,
Slottet det er vundet:
Met hans Frue haffuer ingen Naffn.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

11.

Saa da dantzer hand Iffuer Helt,
Slottet det er vundet:
Hand fulde Kongen offuer Belt.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

12.

Lenge da stod hand Ranild Lange,
Slottet det er vundet:
Førend hand vilde i Dantzen gange.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

13.
Vaar det icke for mit faure Haar,
Slottet det er vundet:
Saa vist ieg met udi Dantzen gaar.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

14.
Vaar det icke for mine rosens Kind,
Slottet det er vundet:
Da skulde ieg træde den Dantz omkring.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

15.
Oc Ranild Lang udi Dantzen traad,
Slottet det er vundet:
Begynte en Vise oc faare hand quad.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

16.
Met liste hand quad, saa læt hand sprang,
Slottet det er vundet:
Alle de Riddere effter hannem sang.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaare de.

17.
Op da stod hun Spendel Sto,
Slottet det er vundet:
Oc hun gaff Ranild Lange sin Tro.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaa

18.
Hendes Haar det vaar udi Silcke slæt,
Slottet det er vundet:
Hun traadde den Dantz for alle saa ræt.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaa

19.
Oc de dantzet dem paa Slottet ind,
Slottet det er vundet:
Med dragne Suerde under Skarlaggen Ski
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaa

20.
Aldrig saa ieg en Ridder Dantz,
Slottet det bleff vundet:
Vinde saa Slottet met Rosen Krantz.
For Erick Konge hin unge, met dem saa vaa

Den Siuende Vise, huorledes Ranild bliffuer udslegger met sin Festemø Algreffuens Da

Det lader sig ansee aff denne Vise, at Ranild Kong Ericks Smaadreng, haffuer værit en unger mand, der hand vaar met at forraade sin Herre. At hand siden Konning Erick er slagen, bedis Festemø oc bekommer hende, en metfølgerinde i sin udlendighed. Huo hendis Fader haffde vær hand haffuer været en aff vore indlendiske eller udlendiske Greffuer, neffnis her icke. Vel mueligt haffuer været aff de Greffuer, som da to eller tre slaugs vaare paa denne Tid her udi Riget.

XXXV.

1.
Ranild beder legge Sadel paa Hest,
Det er mig offte førre sagd:
Hin rige Algreffue vil ieg geste.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender mine.

2.
Oc Ranild kom der ridendis i Gaard,
Det er mig offte førre sagd:
Udstod Algreffuen vaar svøbt i Maar.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender mine.

3.
Her stander i Algreffue svøbt udi Skind,
Det er mig offte førre sagd:
Ville i lade følge mig liden Kirstine.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender mine.

4.
Det da melte hendis Moder kiær,
Det er mig offte førre sagd:
Icke da haffuer du Festemø her.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender mine.

5.
Oc kand ieg icke min Festemø faa,
Det er mig offte førre sagd:
Ieg brender op alt det Gods i aa.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender mine.

6.
Førend du brender vort Gods til meen,
Det er mig offte førre sagd:
Du tage din Festemø, ride saa hen.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender

7.
De sloge offuer hende den Kaabe blaa,
Det er mig offte førre sagd:
Løffte hende paa Ranilds Ganger graa.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender

8.
De haffde icke andet til Brudeseng,
Det er mig offte førre sagd:
End Skow oc Marck oc ny slagen Eng.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender

9.
Oc haffde i ladet Kong Erick leffue,
Det er mig offte førre sagd:
Da haffde wi vel i Landet bleffuen.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender

10.
Hand slog hende offuer Taffle Bord,
Det er mig offte førre sagd:
For Gester skulde mand føye sine Ord:
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender

11.

ıde ved Kinde rod,
ffte forte sagd:
; icke Kong Ericks Dod.
ɔlagd aff Venner oc Frender mine.

12.

Skoffuen haffuer Oren oc Marcken Oyne,
Det er mig offte forre sagd:
Liden Kirstine wi ere aff Landet dreffne.
Endog ieg er udlagd aff Venner oc Frender mine.

---

en Ottende Vise, huorledes Ranild Johnssen steylis for Roskilde.

r at der skulde været twende Ranilder met, at slaa Kong Erick ihiel. Om den unge Ranild, gens Kammer, er denne Vise Dictet. Hand Moders Old Oldmoder vaar Ingefred Biscop . Aff huilcken Herrestamme fast alle de andre Marsk Stigs anhengere haffue deris ophaff. r opgiffuen, siges der at Ranild skulde giffuet sig ind i Graabrødre Closter udi Roskilde, ɔffermelse aff de mæctigste Mend udi den geistlige stat, som vaare hans Slect oc Blods n Koning Erick bleff forloffuet aff Paffuen at hand maatte bryde Closteret oc søge oc d. Huilcket ocsaa skeede, at hand bleff forraad ved sin egen Hund, hoss den Brynd, udi affde sin udgang aff Muren, udi huilcken hand haffde sit Kammer. Huorfra hand haffde ge, oc end en besynderlig ind udi Kircken, saa hand kunde staa inde udi Alteret oc høre Som det Hul er oss visst for nogle Aar forleden, førend forneffnde Graa Brødre Kircke Dog andre haffue vel herom en anden mening. Siden at hand vaar steylet, tog Klerckeriet m forvandt, ham ned aff Steylerne, oc førde hannem met Proceff ind i Byen, oc loed e i Kircken. Dette skede Aar effter Guds Byrd 1294.

XXXVI.

1.

nu saa vide om Land,
tagen til Fange:
icke kommen fra Hielm i Aar,
visst det skulde saa gange:
a Ranild det ynckeligst Mord,
er spaad for lange.

2.

t Dorren træn,
d bag sin Herre:
den ærlige Hoffmand,
il Hoffue met Ære:
ıuer Dannemands kjære Barn,
i at være.

3.

Herre Kong Erick,
ke forgætte:
i eders Faders Gaard,
e Suend hand aatte:
ieg eder i min Faffn,
vel formaatte.

4.

u tiente i min Faders Gaard,
: oc for Klæder:
aadde min Faders Liff
Forræder:
Krunen bære i Aar,
de dig udleder.

5.

mig baade Hender oc Fodder,
Oyne udstinge:
nig det ynckeligste Mord,
ff kand tuinge:
Pine ieg lide skal,
Synderne mine.

6.

Wi hugge aff dig ey Hender oc Fødder,
Du maatte beholde din Oyne:
Dog skalt du faa den ynckeligste Død,
Som du monne vel fortiene,
Oc al den straff du lide skalt,
Det skeer for Faderen min.

7.

De fulde Ranild aff Roskilde ud,
Hand vred sine Hender saa saare:
Alle de Fruer i Staden vaare,
De felder for hannem taare;
Hand bød dem alle Tusind god nat.
De bade hannem alle vel fare.

8.

Ledde de Ranild for offuen By,
Hand saa de Steyler opstande;
Herre Christ du vocte huer Danis Suend
For saadan høyelig Vaande:
Men haffde jeg bleffuen paa Hielm i Aar,
Ei haffde saa gaaet i Haande.

9.

Oc haffde jeg nu en fuldtro Ven,
Som mig mit Bud vilde bære:
Hen til hin sørgende liden Kirstine,
Hun vilde sig holde met ære:
O Christe signe mine Børn saa smaa,
Oc saa min Hiertens kiære.

10.

Jeg beder eder alle i Christne Folck,
Som saffnet er offuer den Hede:
I læse en Pater noster for min Siel,
Gud milde for mig sin Vrede;
At ieg maa fare i Afften bort
Til Himmerigis Ro oc Glæde.

Dronning Ingborg, Erick Mendueds.

Koning Erick Mendued vaar ickon Tolff Aar gamel der hans Fader bleff slagen, oc bleff siden kr tredie Aar der effter, oc giorde kort tid der effter sit Bryllup met Frøiken Ingeborg, Kong Magnus Lat Daatter aff Suerige, som her omtales udi Visen. Han afflede met hende Otte deylige Børn, som alle udi deris unge dage. Hun døde Anno Domini 1313, den 11 November kaart tid dereffter at hu udkommen aff den Foruaring, udi huilcken hun vaar indlagd i Claræ Closter udi Roskilde aff de sage. Kongen bleff hende vræd, fordi at der haffde faldet uforvarendis, som hun reiste imellem Abr oc Holbeck, hendis sidste Barn, en sextan Uger gamel Søn aff vognen fra hende, oc slog Halsen i tu Men Kongen lod sig formilde, at hun kom ud met det første: oc de døde saa begge paa it Aars ene effter den anden.

XXXVII.

1.

Det vaar Herr Koning Erick,
Hand reed sig under Ø;
Feste hand sig Jomfru Ingeborg,
Hun vaar saa væn en Mø.
I bede for dem som Krunen skal bære.

2.

Det vaar den Suenske Droning,
Hun tager sin Daatter at bære;
Skalt du Droning i Danmarck bliffue,
Lad Bonden icke offuer dig kære.
I bede for dem, som Krunen skal bære.

3.

Skatte du icke den fattige Bonde,
Forinden sin Kiortel graa:
Fattes dig enten Guld eller Sølff,
Du kand det dog vel faa.
I bede for dem, som Krunen skal bære.

4.

Jeg haffuer værit i din Faders Land
I Femtan Aar met ære:
Der er huercken Fattig eller Rige,
Som noget skal offuer mig kære.
I bede for dem, som Krunen skal bære.

5.

Suarede det stolte Jomfru Ingeborg,
Hun suarde met stor snilde:
Skulde enten Bonde eller Borger mig kylde,
Da loed det mig saa ilde.
I bede for dem, som Krunen skal bære.

6.

Det melte den unge Hertug bold,
Oc hand vaar Kongens Broder:
Herre Christ signe det unge Liff,
Som saa vilde suare sin Moder.
I bede for dem, som Krunen skal bære.

7.

Der bleff Silcke oc herlig Sindal
Saa vit paa Jorden bred:
Det vaar stolte Jomfru Ingeborg,
Hun bleff til Stranden udled.
I bede for dem, som Krunen skal bære.

8.

Oc de vunde op deris Silcke Seyl,
Gud unte dem Børen hin blide:
Seylet de dem til Danmarck,
Mindre end Maanats tide.
I bede for dem, som Krunen skal bære.

9.

De strøge Seyl oc kaste Ancker,
Alt paa den huide Sand:
Det da vaar den unge Koning,
Hand rider sin Ganger paa Sand.
I bede for dem, som Krunen skal bær

10.

I være velkommen Jomfru Ingeborg,
I ere min Hiertens kiære:
Den første Bøn i bede mig om,
Den vider ieg eder til ære.
I bede for dem, som Krunen skal bær

11.

Den første Bøn ieg beder eder om,
Den vide i mig saa gierne:
I giffue mig alle de Fanger løse,
Oc Marsk Stigs Døttre aff Jerne.
I bede for dem, som Krunen skal bær

12.

En anden Bøn i bede mig om,
Allerkieriste Festemø:
Men Marsk Stigs Døttere giffuer ieg icke
De skulle i Taarnet dø.
I bede for dem, som Krunen skal bær

13.

Det vaar Jomfru Ingeborg,
Hun bleff i Huen saa mod:
I ærlige Mend, som førde mig hid,
Føre mig aff Landet ud.
I bede for dem, som Krunen skal bær

14.

I vende eder om Jomfru Ingeborg,
Eders Vilie vil ieg giøre:
Aldrig bede i mig om den ting,
Jeg vil jo gierne giøre.
I bede for dem, som Krunen skal bær

15.

Dan Koning hand taler til sin Drost,
I lade de Fanger op tage:
I lade Herr Marsk Stigs Døttre ud,
Oc heden aff Landet drage.
I bede for dem, som Krunen skal bær

16.

Det vaar stolte Jomfru Ingeborg,
Bilde icke paa Danske Jord gaa;
Forend hun fick de Fanger aff Jern,
Oc de maatte for hende staa.
I bede for dem, som Krunen skal bær

17.
Saa bydelig vaar Jomfru Ingeborg,
Hende prisede Mand oc Quinde:
De tackede Gud saa mangefold,
At hun vaar kommen til Lande.
I bede for dem, som Krunen skal bære.

18.
Der vaar stor glæde i Fruer Closter,
De Nunner læste oc siunge;
End vaar der mere i Kongens Gaard,
De legte met Danske Tunger.
I bede for dem, som Krunen skal bære.

Koning Erick tog ind udi Mekelborger Land.

Denne Vise findes at være lagd om Kong Erick Menueds Tog udi Mekelborg. Thi hand udi sin tid nogle gange drog der ind, som udi hans Historie fortælles, at hand 1311 til Rostock slog Margreffuen aff Brandenborg til Ridder met firetiue andre Førstelige Personer unge oc gamle. Oc andet Aar der effter, der Staden haffde sat sig op imod sin Herre, drog hand der ind met den Danske mact oc tuingde dem oc bygde det Slot Denskeburg ved Vernouminde, som mand endnu paa denne dag veed aff at sige. Men skal det være den naffnkundige Marsk Stig, som her neffnis, da er mueligt, at det er skeed udi Erick Gleppings tid, uden at Naffnet er forsæt.

XXXVIII.

1.
Kongen lader biude offuer alt sit Land,
Hand lader dem der til vare,
Først hans Riddere oc saa hans Mend,
At de skulle met hannem fare.
Hand agter ind til Vendiske Land,
Som ligger under Danmarcks Krune,
Det er saa ilde gangen i Haand,
Det klages saa mangelunde.
Man hørde der siges aff,
Kouning Erick førde saa stærck en Hær
Alt offuer det Øster Haff.

2.
For Huidangger lagde de ind deris Skib,
De lode deris Harnske did hente:
Det raade Gud Fader i Himmerig,
Naar wi skulle dennem vente.
De seylede offuer den salte Sø,
De Danske vaare fro oc glade:
Danmarck dennem strax aff syne gick,
Christ Heloff der de quade.
Alt met saa megen sømme,
Og der de komme for Rostock ind,
De faffnet saa vel deris komme.

3.
De dueldis der fulde Otte dage,
De Herrer laa i den Stad:
De vaare vel Siu tusinde til Hest,
Huer mand vaar fro oc glad.
Oc det vaar om en Onsdag Morgen,
Oc end tre Timer for dag:
Det vaar saa mangen rasker Heldt
Sig vebne loed i Plad,
De loede forteckе met Guld deris Orff,
De haffde røde Vaaben rocke paa,
Der udi sade huide Kaarff.

4.
De rede ud at Sønder Port,
Deris Harnsk de skinde saa vide:
Her Marsk Stigs Banner det fremmerste vaar,
Saa faa finder mand hans Lige.
Herr Offue Drostis Banner vaar nest,
Saa herlig i tre stycke:
De loffuede Pending til hellige stæder,
Gud vilde dem unde god Lycke.
De droge fra Skæren hin trygge,
Den dag de Seyr monne vente,
De vilde icke drage tilrygge.

5.
De droge tre Mile saa hemmelig,
Det Raad gaff Her Johan:
De sende to Muncke paa kundskaff ud,
De vaare aff Doberan.
I bede de Herrer fortiene deris Leen,
Eller wi deris Gods ville brende:
I bede de Danske tencke der paa,
Saa giorligen wi dem kiende.
De ere off vorden vræde,
Men førend de komme aff Tyskland ud,
Der skal saa mangen Mand suæde.

6.
De vaare vel Fiortan tusind mand,
Aff Vismar monne de ride:
De loffuede Pendinge til hellige stæder,
De Danske maatte dem bide.
De mødte huer andre ved it Barfred,
Alt paa en plads saa grøn:
Deris spaatske Ord dennem lidet hiulp,
De nappede der aff røn.
Der maatte da vige de Tydske Mend,
Som førre haffde brut deris Tro,
Thi Gud vilde haffne det heffnd.

7.
Det skeede alt om en Fredag god,
Oc en Time for Non:
De Tydske maatte for Dansk Mand vige,
Hand vilde dem icke skone.
Faare da rider hand Kong Herr Erick,
Met sine Brødre to:
I bruge eder nu i Danske Hoffmend.
Som eder mact ligger paa.
Det staar til Gud oc ederς fri mod,
Wi vinde baade Slotte oc Feste,
Wi træde vaare Fiender under Foed.

Kong Byrge i Suerige lader tuende sine Brødre suelte ihiel udi Fengsel.

Dette grueligt Mord, som Kong Byrge i Suerige loed giøre paa sine to Brødre Hertug Waldemar og Hertug Erick, skede udi Nyköbing i Suerige Aar effter Guds byrd 1317. Orsagen der til var den store Had oc Affuind, som vaar opteud imellem Brødrene, at Hertugerne meente at de haffde for lidet aff Riget, oc Kong Byrge meente, at hand vaar Eneuolds Koning oc haffde Brødrene fortenckte at de stode hannem effter Liffuet oc Regimentet. Der aff kom den langvarige Feide imellem dennem, udi huilcken Kong Erick Mendued aff Danmarck loed sig bruge, fordi at hand haffde Kong Byrges Syster, Droning Ingeborg, og Kong Byrge derimod haffde hans Syster Droning Sophia til Ecte, oc derfaare lagde sig udi oc giorde stor Bekostning at fordrage dennem. Dog det haffuer taget en ond ende, som Visen ocsaa formelder. De tuende Brødre ere met Kong Byrges Vilie oc Vidskaff fangen oc død i Fengsel. Men Kong Byrge maatte selff rømme Landet ind til Danmarck, og der hand fick Tidende at hans Søn Magnus vaar fangen oc halffhuggen til Stockholm, døde hand siden aff Sorg met sin Droning oc ligge begraffuen i Soer hoff andre Danske Konger deris Forvandte. Men den arge Ridderød Herr Johan Brønck, som brøckede dette Gilde udi, bleff met sin Parthi lagd paa Stepler paa det Bierg uden for Stockholm, som aff hannem siden fick Naffn oc kaldis Brønckebierg.

XXXIX.

1.

Fru Ingeborg haffuer de Brødre Tre,
For Sueriges Krune deris Liff loede de:
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

2.

De Brødre tre,
For Sueriges Krune deris Liff loede de:
De Herrer skulde til Suerige ride,
Frue Ingeborg bad dennem hiemme bide.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

3.

Til Suerige ride,
Fru Ingeborg bad dem hiemme bide:
Fru Ingeborg stander udi Helsingborgs Port,
Mine kiære Brødre i ride icke bort.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

4.

I Helsingborgs Port,
Mine kiære Brødre i ride icke bort:
Det da melte de Brødre begge tillige,
Off lengis fast til vort Fæderne Rige.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

5.

Begge tillige,
Off lengis fast til vort Fæderne Rige.
Wi haffue saa længe hoff eder dveld,
Vort Hierte det er fast i off queld.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

6.

Hoff eder dvcld,
Vort Hierte det er fast i off queld:
I tøffue hoff mig i Dage Fem,
Medens ieg fortæller min stærcke Drøm.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

7.

I Dage Fem,
Medens jeg fortæller min stercke Drøm.
Jeg drømte eders Kaaber vaar aff Bly,
Mine ædle Brødre i vaare udi.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

8.

Kaaber aff Bly,
Mine ædle Brødre i vaare udi:
Oc de vaare spente omkring eders Halff,
Saa vist betyder det eder stor falsk.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

9.

Om eders Halff,
Saa vist betyder det eder stor falsk:
De Herrer lydde icke Frue Ingeborgs Raad,
De rede til Suerige samme Dag.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet

10.

Fru Ingeborgs Raad
De rede til Suerige samme Dag:
Oc der de komme paa huiden Sand,
Der mødte dennem Brønck den utro Mand.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

11.

Paa huiden Sand,
Der mødte dennem Brønck den utro Mand:
I være velkommen, i Brødre baade,
I dricke Juul met min Herris Naade.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

12.

I Brødre baade,
I dricke Juul met min Herris Naade:
De Herrer de ganger at Nykiøbings Gade,
Oc der møder dem det falske Raad.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

13.

Nykiøbings Gade,
Oc der motte dem det falske raad:
I legge eders Brynie udi vor By,
I gaa til Slottet i Hoffklæder ny.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

14.

Udi vor By,
I gaa til Slottet i Hoffklæder ny:
De Herrer ind at Dørren træn,
Oc Kongen hand staar den op igien.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

15.

At Døren træn,
Oc Kongen hand staar dem op igien:
I ere vel kommen i Brødre baade,
Wille i dricke Juul met vor Naade.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

16.

aabe,
e Juul met vor Raade:
toge Vand, de ginge til Bord,
aa mangtet aluorsomt Ord.
sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

17.

l Bord,
aa mangtet aluorsomt Ord:
mine kiære Brødre baade,
e ene for Landet raade.
sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

18.

Brødre baade,
e ene for Landet raade:
Broder maa hand vel være,
ey ene udi Landet regere.
sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

19.

el være,
ey ene udi Landet regere:
drucke en føye Stund,
ronck paa it andet Fund.
sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

20.

and,
ronck paa et andet Fund;
ter, hvad ville i giøre,
og Dantzen røre.
sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

21.

giøre,
oc Dantzen røre:
t ud oc de dantzet ind,
and skenckte den klare Viin.
sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

22.

t ind,
and skenckte den klare Vin:
toed paa Gulffuet oc quad,
oc Kongen ginge i raad.
sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

23.

t oc quad,
oc Kongen ginge i Raad:
emar taler til Broder sin,
ke for megen Vjn.
sag saa bliffue de Herrer undliffuet.

24.

in,
ke for megen Vjn:
vel for Bronckis Svencke,
aa mange Skalcke Rencke.
sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

25.

encke,
aa mange Skalcke Rencke:
slog op met høyre Haand,
frycte i Fæderne Land.
sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

26.

Met høyre Haand,
Skulle wi oss frycte i Fæderne Land:
Wi ere hid kommen paa Tro oc Leide,
Wi vide her intet aff nogen Feide.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

27.

Tro oc Leide,
Wi vide her intet aff nogen Feide:
De drucke oc dantzed den Dag til ende,
Saa monne de Liuff oc Bluff optende.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

28.

Den Dag til Ende,
Saa monne de Liuff oc Bluff optende:
De Herrer skulde til Senge gaa,
Og huiles paa Silcke oc Bulster blaa.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

29.

Til Senge gaa,
Oc huiles paa Silcke oc Bulster blaa:
Saa bleffue de fulde i Tornet ind,
Kongen gick met under Skarlaggen Skind.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

30.

J Tornet ind,
Kongen gick met under Skarlaggen Skind:
De viste icke andet end det vaar gammen,
Førre hand slog alle de Dørre tilsammen.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

31.

End det vaar Gammen;
Førre hand slog alle de Dørre tilsammen:
Hertug Erick verget sig som en Mand,
Saa lenge som Suerd oc Senge stolpe rand.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

32.

Som en Mand,
Saa lenge som Suerd oc Senge stolpe rand:
Der Sengestolper icke lenger kunde vare,
Den Herre maatte nøgen at Tornet fare.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

33.

Lenger kunde vare,
Den Herre maatte nøgen at Tornet fare:
De Herrer de lidde der nød oc trang,
Aff Frost oc Kuld oc Hungers tuang.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

34.

Nød oc trang,
Aff Frost oc Kuld oc Hungers Tvang:
Wi giffue dig Bronck det Guld saa rød,
Du giffue oss Vand oc det tørre Brød.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

35.

Det Guld saa rød,
Du giff oss Vand oc det tørre Brød;
J fange her icke i Sueriges Land,
Enten Brød eller en kald drick Vand,
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

36.

I Sueriges Land
Enten Brød eller en kald Drick Vand:
Wi tro vor kiære Broder Kone saa vel,
Hun lader off icke suelte ihiel.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

37.

Broder Kone saa vel,
Hun lader off to icke suelte ihiel:
Den fromme Droning saa vel wi tro,
Hun giffuer off Halm at soffue paa.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

38.

Saa vel wi tro,
Hun giffuer off Halm at soffue paa:
Wi ere saa saare aff Hunger kryst,
Vort Hierte paa off i Liffuet maa bryste.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

39.

Aff Hunger kryst,
Vort Hierte paa off i Liffuet maa bryste:
Bronck hand harmedis ved de Ord,
Hand kaste de Røgle i salten Fiord.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

40.

Ved de Ord,
Han kaste de Røgle i salten Fiord:
Det vaar stor ynck at høre paa,
De aade huer andre Skuldrene fra.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

41.

At høre paa,
De aade huer andre Skuldrene fra:
Det vaar end større Harm oc quide,
Brødrene aade Kiød aff huer andens Side.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

42.

Harm oc quide,
Brødre aade Kiød aff huer andens Side:
Det vaar større ynck oc end mere Harm,
De Brødre døde i huer andens Arm.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

43.

Oc end mere Harm,
De Brødre laa døde i huer andens Arm:
Oc det stod saa i Maanede Fem,
Kong Byrge hand kom aff Leding hiem.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

44.

I Maanede fem,
Kong Byrge hand kom aff Leding hiem:
Huor ere mine Brødre, huort droge de hen,
Hui stenckte i dem icke klaren Vin.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

45.

Huort drog de hen,
Hui stenckte i dem icke klaren Viin:
Oc det da melte det lidet Kind,
Bronck vand dennem i Tornet ind.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

46.

Det lidet Kind,
Bronck vand dem i Tornet ind:
Kong Byrge hand ind at Vinduet saae,
Stor ynck paar som hans Brødre laae.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

47.

At Vinduet saae,
Stor ynck vaar som hans Brødre laae:
Hør du Bronck, huad ieg siger dig,
Huor bleffue de Røgle, som ieg fick dig.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

48.

Huad ieg siger dig,
Huor bleffue de Røgle, som ieg fick dig.
Hielpe mig Gud aff all min nød,
Jeg kaste dem i den salte Sø.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

49.

Aff all min nød,
Jeg kaste dem i den salte Sø:
Skam faa du Bronck du arge Daare,
Saa ilde du dermet mod mig giorde.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

50.

Du arge Daare,
Saa ilde du dermet mod mig giorde:
Nu er jeg stild dermet tillige,
Ved Røglene til Sueriges Konge Rige,
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

51.

Dermet tillige,
Ved Røglene til Sueriges Konge Rige:
Haffuer ieg forraad eders Brødre baade,
Da maa i ene for Suerige raade.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

52.

Eders Brødre baade,
Da maa i ene for Suerige raade:
Oc det fortrød Hertugens Venner,
Den sorg de ret aldrig forglemmer.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

53.

Hertugens Venner,
Den sorg de ret aldrig forglemmer:
Kong Byrge maatte rømme met Droning sin,
Halshuggen bleff Magnus hans væne Søn.
For usand Sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

54.

Met Dronning sin,
Halshuggen bleff Magnus hans væne Søn:
Men Bronck bleff lagd paa Steyle oc Hiul,
Oc fick saa Løn, som hand haffde skyld.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

55.

Paa Steyle oc Hiul,
Oc fick saa løn, som hand haffde skyld:
Mange Høffdinge i it Konge Rige,
Kunde sig der om ey vel forlige.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

56.

I it Kongerige,
Kunde sig derom ey vel forlige:
Den ene den anden vist vige maa,
Undertiden de alle monne undergaa.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

57.

Vist vige maa,
Undertiden de alle monne undergaa:
Falst oc Snig icke lyckis ret lenge,
Paa sidste vil det sin Herre fortrenge.
For usand sag saa bleffue de Herrer undliffuet.

58.

Icke lyckis ret lenge,
Paa sidste vil det sin Herre fortrenge;
At stole paa Gud oc Retvissheb,
Giffuer Lycke oc Ro met langvarig Fred.
For usand Sag saa bleffue de Herrer undliffnet.

Kong Hogen Hogenssons dødelige Affgang udi Kirckevog paa Orkens.

Om Norske Konger ere lagd mange skøne Dict aff Landsens indfødde Skialdrer. Som wi det befinde udi den gamle Norske Krønicke, at fast paa huert Blad indføris oc fremdrages Vidner aff saadane Norske Poeter om Kongernis Bedrifft. Denne Vise om Kong Hogen Hogenson, har været brugelig her udi Riget, som synes, dog den icke besskedenlig forteller, huorledis til er gaaet met denne hans Ferd oc Skotiske Tog, som hand gjorde ind i Skotland met to hundrede Skib oc indlagde der stor Priss oc ære. Men ingen ting er fuldkommen her paa Jorden. Der hand haffde Sagen best fat oc agtet at ligge Vinterleje udi Kirckevog paa Orkens, at fulbende sit Krigs Tog udi Foraaret, See, da bliffuer hand dodsiug oc kort tid dereffter døde der den 15 Dag Decembris Aar effter Guds Byrd 1262. Liget bleff ført til Bergen oc begraffuet i Domkircken Tredie Dag for vor Frue dag i Faste.

XL.

1.

Det er nu skeed udi vor tid,
Som spaad haffuer været for lenge:
Den ædle Helled Herre Hogen,
Hand haffuer under sig Norge fangen.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

2.

Binder hand ud offuer Norges Rige,
Saa mangen Velbyrdig Mand:
Baade met Skib oc Verie god,
Hand agter sig til Skotland.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

3.

Byder hand ud offuer Norge saa vide,
Saa mange som Suerd kunde bære:
Vaar nogen iblant som mindre vaar,
Hand haffde loff hiemme at være.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

4.

Det vaar Helled Hogen Koning,
Hand seer offuer alle de Led:
Huor er Oluff Anfindsson,
Hui følger hand icke met.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

5.

Suarede det den liden Smaadreng,
Hand stander der icke langt der fra:
Oluff hand kommer udi samme stund,
I lade vore Feste løff slaa.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

6.

Saa lagde de ud fra Bergens By,
Oc ud fra Berger Bro:
Silcke Sey' vaar slagen til Raa,
Oc under vaar Bone det blaa.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

7.

Hør du kiære Magnus min Søn,
Oc du skalt være hiemme:
Du skalt raade for Bergen oc Barhuß,
Der met skalt Norge giemme.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

8.

Høre i allerkiæriste Fader min:
I gjøre mig icke den vaande:
Jeg er for unger oc meget faakundig,
Saadane Almue faar stande.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

9.

Du klæde dig snart, du klæde dig brat,
Om du vilt met mig følge:
Du kand icke lide den salte Sø,
Oc saa den stercke Bølge.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

10.

De lagde ud fra Bergens By,
Oc ud aff Vogen saa silde:
Oc alt det Folck paa Bryggen sad,
Saa modige taare de felde.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

11.

Oc der de komme for Lindesnes,
Oc Bølgen legte aff Bonde:
Alt stod Skibet i bliden Bør
Som det haffde standen i grunde.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

12.

Oc det vaar Helled Hogen Koning,
Hand stødte sig ved sit Suerd;
Oc er her enten læg eller lerd,
Kan sige mig aff denne Ferd.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

13.

Oc det vaar Rilans Rødernæs,
Hand saa offuer all den lide:
Her er feger Mader i vorum Ferd,
Gud lade det Kongen icke vide.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

14.

Det vaar Hellede Hogen Koning,
Saa saare hand gremmede sig:
Huor er Oluff Anfindssøn,
Hui er hand icke hoss mig.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

15.

Suarede det den liden Smaadreng,
Oc hand stod Kongen fra;
Oluff ligger i boncken siug,
Saa saare ilde hand maa.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

16.

Oc det var Hellede Hogen Kongen,
Hand ganger for Oluff at stande:
Hure da lider dig Oluff Anfindssøn,
Oc hure gaar dig i Haande.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

17.

Jeg har saa ont i Bryste min,
Mig tyckis mit Hierte monne suide:
Den gode Gud som alting haffuer skabt,
Hand giffue denne Nat maa lide.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

18.

De vogede offuer Oluff Anfindssøn,
Oc vel udi Netter tho:
Men det vaar Hellede Hogen Koning,
Sin bane monne hand der faa.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

19.

Oc det vaar Oluff Anfindssøn,
Hand gaff der op sin Aand:
Det vaar Hellede Hogen Koning,
Holt hannem Vorliuff i Haand.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

20.

Da harmede hand sig Koning Hogen mest,
Sin Søn kunde hand ey lade;
Hand fick sot oc siug hand bleff,
Hans Raad de bleffue uglade.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

21.

Nu haffue i vunden baade Seyr oc Priff,
Oc disse fremmede Lande:
Skulde i her døe oc gange off fra,
Saa ilde gick off i Haande.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

22.

Min tid er kommen, jeg kand icke vige,
Mit Testament i skriffue:
J holde det fast alt effter min død,
Hvad ieg enhuer vil giffue.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

23.

Min Søn Kong Magnus jeg raade vil,
Hand haffuer Guds Low for Øyne:
Hand elske Dom oc Retfærdighed,
Saa vel skal den hannem lønne.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

24.

Prester oc Encker skal hand forsvare,
Saa bliffuer hand Koning lenge:
En Fredløss Mand hand giffue ey Fred
Oc Tiuffuen lade hand ophenge.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

25.

En Bøn vil ieg ud aff eder bede,
Den anden vil ieg tigge;
J lade mig leggis i Mariæ Kircke.
Som Kongerne pleye at ligge.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

26.

Der kom Bud for Bergen ind,
Oc ingen Mand det kiende:
Død vaar den ædle Koning Hogen,
Hand vaar St. Oluffs Frende.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

27.

Paa Orkens døde den Koning god,
En Løffuerdag monne det være:
Nest effter St. Luciæ Dag forvist,
De miste deres Koning oc Herre.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

28.

Fra Kirckevog lagde de ud met Skib,
Til Bergen monne de seyle:
Der bleff undfangen den Herris Lig,
Som hand begerede at huile.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

29.

Hand vaar en Koning fregder oc bold,
Som mand veed aff at sige:
Der findes ey mange paa denne dag
Met rette kunde være hans lige.
Oc saar er min Haand aff den Brynie.

Greffue Gert aff Holsteen bliffuer slagen aff Herr Niels Jepssøn udi Randers.

ng Erick Mendueds Død, kom hans Broder Christofer til Kongeligt Regiment, dog met fremgang. Thi hand udi sin tid haffuer for sin Halffbroders Greffue Johans aff Vager- ꝺ sig udi en obenbare Feyde met Greffue Gert aff Holsteen, oc nogle andre Førster, som fuens Haand. Huilcken langvarige Krig vaar baade hannem selff, oc hans Børn oc gantske idelig oc forderffuelig. Oc den gode Herre Greffue Gert selff, spand icke helder Silcke der i en stor bondløff Gield oc loed paa det siste Liffuet i Løbet, som denne Vise formelder. ng Christofer met tuende sine Sønner vaar hendød oc Riget stod Kongeløst fast udi Ri giorde det Danske indfødde Ridderskaff huer sit Beste, at uddriffue fra sig disse skadelige er, som vaare for vel vaand til at hente Bytte her udaff Landet ind i Holsten. Blandt enne ærlige Danske Heldt oc Velbyrdige Ridder, Herr Niels Jepssøn sat sig op imod Greffue ꝺ kom ind udi Jutland, Anno Domini 1340. Elleffue tusinde mand sterck, oc lagde sig udi gaat som mit udi Landet oc lod brende oc røffue alleuegne omkring sig. Herr Niels er Person dragen til hannem, oc der de icke ere vorden eens met huer andre om dagtingen, edeligen undsagdt hannem oc dermet offuerilet hannem oc slaget hannem ihiel udi Randers Anno Domini 1340. Denne Greffue Gert kalldis Gerardus Calvus, det er den Kullede hand vaar noget flinskallet, etc.

XLI.

1.

ꝺg i Danmarck ind,
ꝺe saa faur en Skare:
e oc Fire oc tiue,
mod hannem fare.

2.

t hand vilde til Randers ride
hand sig raade:
annem for langen tid spaad,
sit Liff der lade.

3.

and lade det bliffue fordi,
ede det at friste;
Suenne, Bønder oc Bomend,
de hand hiemme gieste.

4.

ide Niels Ebbissøn bud,
lde til hannem ride;
hannem Fred oc Fredlighed til,
ulde være den Leide.

5.

nd møbte Niels Ebbissøn,
Randers Strande:
kommen Niels Ebbissøn,
ar eder i haande.

6.

cte Niels Ebbissøn Haand,
taledis sammen:
a vaar der Skemt iblant,
miudre gammen.

7.

re Niels Ebbissøn,
el kommen her:
Hoffuen i Nørre Jutland,
r Tidende der.

8.

Hure lide dine Frender oc Maffue saa rige,
Dertil din Hiertens kjære:
Huad helder ville i fecte met mig,
Eller Fred aff mig begere.

9.

Vel staar Hoffuen i Nørre Jutland,
Huer Mand er trøst oc fro:
Kommer i Herre met Feide eller Fred,
Huad skulle wi lide paa.

10.

End haffuer ieg nu i Nørre Jutland,
Baade Frender oc rige Maffue:
Eders Raade de skulle til rede være,
Ville i det aff dem haffue.

11.

Niels Ebbissøn du est en kaanstig Mand
Oc der til est du from:
Huor du kand icke den rette Vey dræbe,
Du rider saa langt der om.

12.

Hør du Herr Niels Ebbissøn,
Vilt du mit ærende bort ride:
Hure mange Suenne haffuer du met dig,
Som du tør vel paa lide.

13.

End haffuer ieg blant Juderne hin faste,
Baade Ven oc dertil Frende:
Saa giærne da skulle de følge met,
Oc mod deres Fiender stande.

14.

Alt haffuer ieg Tredive Svenne met mig,
Saadanne som de nu ere:
Huad helder de ere flere eller færre,
Jeg haffuer dem alle lige kiære.

15.
Oc haffuer du Tredive Karle met dig,
Da er det vel til maade:
I gaar holt du i Herr Bugges Gaard,
Met hundrede Heste i Plade.

16.
Niels Ebbissøn suarede saa offuerbrat,
Han trinde en foed tilbage:
Oc er det enten Ridder eller Suend,
Som mig den Løgn paa sagde.

17.
Oc er det enten Mand eller Quinde,
Mig det tør sige til:
Jeg skal aldrig vige for hannem en foed,
Førre ieg sanger suaret der til.

18.
Hør du kiære Herr Niels Ebbissøn,
Wi ville derom ey tale:
Du ride hen til Herr Bugge din ven,
Om hand vil Trostab holde.

19.
Skal ieg eders ærinde fare her fra,
Oc til Herr Bugge hen ride:
Huad skal jeg hannem paa eders vegne,
Det lade i mig først vide.

20.
Herr Bugge hand haffuer mig lenge undsagd,
Oc saa hin unge Hoffuel Glob;
Herr Anders Frost er en aff dem,
Oc fremmerst udi eders Hob.

21.
Oc selff haffuer du Niels Ebbissøn,
Nogle Hoffmend ride hoff dig:
Oc de haffue været udi mit Brød,
Oc ere nu rømte fra mig.

22.
Først er hand hin unge Efke Frost,
Oc saa hans Brødre to.
Foruden min ja, foruden min Minde,
De aff min Tieneste drog.

23.
End flere jeg haffuer til Villie giort,
Dog de mig nu forsmaa:
I liude fast paa Herr Buggis Raad,
I see hure det vil gaa.

24.
Herr Buggis Raad veed ieg icke aff,
Huad hand vil lade eller giøre:
Anders Frost haffuer været eders Tjener tro,
I skulle icke andet spøre.

25.
Herr Anders Frost den duelig Mand,
Forsuarer saa vel sin ære:
Wilde hand aff eder Orloff haffue,
Hui vilde i hannem det veire.

26.
Det haffuer været Sæd i Dannemarck.
I tør det icke saa klage:
At huilcken Suend som icke vil tiene,
Da maa hand Orloff tage.

27.
Oc der er ingen tilsammen viet,
Uden Muncken oc hans Kappe;
Hoffmand rider oc Hoffmand bier,
Huor hand kan tiene til tacke.

28.
Det da suarede hannem Greffue Herr Gert
Hannem lystet det icke at høre;
Ingen maa fra sin Heere bort fare,
Naar hand lyster hannem at føre.

29.
Hør du det kiære Niels Ebbissøn,
Du snacker alt for lenge:
Enten skal du aff Danmarck rømme,
Eller ieg skal lade dig henge.

30.
Fredlig est du hid kommen til mig,
Fredlig maa du hen ride:
Loed ieg det icke alt for min Tro,
Du skulde saa andet at vide.

31.
En Førstelig Leyde haffue i mig giffuen,
Om ieg den ellers maa nyde;
Haffue i Greffue Gert noget ondt i Sinde,
Det kand eder selff fortryde.

32.
Tiffue maa i udi Galgen lade henge,
Baade for Ravn oc Ørn:
Saa letteliq ieg ud aff Dannemarck
Ey rømmer fra Hustru oc Børn.

33.
Men skal ieg rømme aff Fæderne Land bort,
Fra Hustru oc fra Børn saa smaa;
Uselig skulle i vist sige der aff,
At i mig nogen tid saae.

34.
Rider du bort Niels Ebbissen,
Jeg vil dig ingenlunde høre:
Eller ieg bryder min Brynie paa dig,
Som ieg tør fuld vel giøre.

35.
Aldrig saae nogen mig end saa red,
Jeg torde jo fuld vel skelffue:
Høre i Greffue Gert, i see vel til,
Oc Mandelige vocte sig selff.

36.
Du snacker mig meget til meen oc mod,
Niels Ebbissøn effter din Villie:
Til i Morgen est du fredlig for mig,
Til Solen ganger til huile.

37.
Denne Dag oc saa den anden til queld,
Dem maa du haffue til frist:
Er ieg en ecte Greffuis Søn,
Jeg bliffuer saa snart din gest.

38.
Greffue Gert i er en hastig Mand,
Der til en Herre saa from:
Huor i met mact kunde icke komme frem,
I ride en anden Vey om.

39.

›err Niels Ebbissøn,
t hulden Haand:
t i lade eder mindis vel,
ommer ieg igien.

04.

'øn reed at Veien frem,
n Hest met Spore:
ldt Greffuen oc alle hans Mend,
.nnem følge torde.

41.

und bort met snaren Ferd,
ıdi sin Gaard:
: sig for sin væne Hustru,
de om beste raad.

42.

æriste Moder min,
sue i for raad;
mig aff Landet uddriffue,
gde mig i gaar.

43.

' lagde hand mig for uden skemt,
vaar icke god:
annem suerie eller rømme aff Land,
hans Ord saa stod.

44.

kand ieg optencke eller giffue,
·lysom Quinde:
ıad de bliffue eder best,
n ellers paafinde.

45.

ıad de ere nu best,
em ellers paafinde:
Greffue ihiel at slaa,
offuer hannem brende.

46.

s Heste til Smedie skicke,
n der beslaa,
er dem vende i frem,
ingen kiende maa.

47.

er dem vende i ind,
kand ingen eder kiende:
aldrig nogen mand vide,
aff en Quinde.

48.

ricke mine Danes Suenne,
ig fro oc glad:
Nat forgangen er,
›i Dagen i Stad.

49.

Dagen førend Solen skin,
: Tidende ny:
ıend sin Herre er fast oc tro,
icke fra hannem fly.

50.

: de Hoffmend saa trøste,
: Tieneste paa ny:
Niels Ebbissøns Søster Søn,
da fra hannem fly.

51.

De Hoffmend fore saa høy en eed,
De vilde opsette deris Liff:
Oc ride met hannem saa dristelig frem,
Huor hand vilde yppe den Kiff.

52.

Saa rede de dem til Fruerlund,
Der bunde de deris Heste:
Saa ginge de dem i Randers By,
Den fullede Greffue at giæste.

53.

Det vaar Herr Niels Ebbissøn,
Hand kom til Randers Bro;
Huilcken Suend, som icke vil følge met
Hand tage sig Orloff nu.

54.

Frem da gick hand liden Suend Trøst,
Hand trode hannem aller best:
Min Herre i giffue mig Orloff paa Stand:
Oc der til Sadel oc Hest.

55.

Han begerede Orloff oc fick,
Der til baade Sadel oc Hest:
Den samme dag førend Afften kom,
Han tiente sin Herre best.

56.

Niels Ebbissøn selff til Dørren reed,
Som hand fick da i Sinde:
Hand stødte derpaa met skarpen Spiud,
Som Greffuen selff vaar inde.

57.

I stande op Herre aff Søffn saa brat,
I lade mig til Eder ind;
Eders kiære Broder Greffue Hinrich,
Hand haffuer mig til eder send.

58.

Est du hid send aff Broder min,
Du lad dig icke forlange:
Møde mig i Morgen udi Closter Kircke,
Mellem Messe oc Ottesang.

59.

I lade eders Dreng til Dørren gaa,
Tage Breffuet, som eder er send:
Oc nu er Ribe saa hart belagd,
Oc Colding den er brend.

60.

Ribe er bestaaldet end saa hart,
Colding oc Vedel er brend:
Det vil ieg for Sanden sige,
Niels Ebbissøn hand er hengd.

61.

Oc er det sanden du siger for mig,
Da ere de Tidende gode:
Du skalt holdis i ære oc agt,
Saa lenge wi leffue baade.

62.

I lade nu op i tøffue for lenge,
I lade det Bud indgaa:
Seyer er vunden oc Landet er tuingd,
Er det som hand siger fra.

63.
Greffuen hand ud aff Vinduet saae,
Han saae de blancke Spiude:
Saa usel ieg til Danmarck kom,
Niels Ebbissøn holder der ude.

64.
De støtte paa Dørren met Skiold oc Spiud,
De Nagler ginge all i stycke;
Est du herinde du kullede Greffue,
En Skaal wi dig til dricke.

65.
Du sidde her ned Niels Ebbesøn,
Wi ville oss bedre forlige:
Sende wi Bud effter Hertug Hinrich,
Oc saa Herr Claus Krumedige.

66.
Icke da sagde du saa igaar,
Alt ud ved Randers Strand:
Du vilde da enten lade mig henge,
Eller jeg skulde rømme aff Land.

67.
Det suarede Greffuens liden smaa Dreng,
Hand vaar Niels Ebbissøns Frende:
Lader du dig met Ord saa gecke,
Huer Mand da bliffue i skende.

68.
Oc det da melte den sorte Suend,
Fordi hand vaar icke huid:
Wi legge nu ned denne lange tale,
Wi lade de Suerde bide.

69.
Icke haffuer ieg Slotte eller faste Borge,
At giemme saa rig en Fange;
I spare nu icke de skarpe Suerde,
Saa fast i lade dem gange.

70.
Saa toge de den haarde Voghalss,
Udi sine gule Lock:
Saa hugge de hannem sit Hoffuit fra,
Alt offuer den Senge stock.

71.
Den tid at Greffuen vaar slagen ihiel,
Oc da sloge de paa Tromme:
Det vaar Herr Niels Ebbissøn,
Hand vilde aff Byen gange.

72.
Hand hastede strax at Byen ud,
Hand torde ey lenger bie:
Der mødte hannem Herr Offue Halss,
Hand vilde hannem det forbiude.

73.
Oc hør du det Herr Offue Halss,
Du giør mig ingen skade:
Du est min Suoger huld oc tro,
Du maa oss fare lade.

74.
Fuld vel veed ieg vort Svogerskaff,
Saa nær som det monne være:
Men du haffuer slagen min Herre ihiel,
Jeg lader dig icke fare.

75.
Faaret breger oc Gaasen keger,
Oc Hanen gal paa Halde:
Herr Offue Halss bleff Veyen trang,
At de Holster monne hand kalde.

76.
Hand kunde de Danske ey lenger bestaa,
Ad de Holster monne hand kalde:
Greffuen bleff om Dagen slagen,
At icke om Natten met alle.

77.
Saa droge de ud deris gode Suerd,
Niels Ebbissøn vilde icke vige:
Herr Offue Halss hand Hoffuedet fra hug,
Saa lagde de det tillige.

78.
Niels Ebbissøn kom til Randers Bro,
Der vancket saa gode hug:
Der fant hand da hin liden Suend Trøst,
Som førre Orloff tog.

79.
Niels Ebbissøn gaar offuer Randers Bro,
De Holster effter ham haste:
Effter gaar hand da hin liden Suend Trøst,
Oc Brøen hand effter hannem kaste.

80.
Tack haffue Niels Ebbissøns Søster søn,
Hand vaar sin Morbroder tro:
Hand kaste i Fiorden de Fieller saa brat,
De Holster funde ingen Bro.

81.
Niels Ebbissøn geste sig en Kierling,
Hun haffde ickon to Leff;
Den ene gaff hun Niels Ebbesøn,
Han slog den kullede Greffue.

82.
Gud bevare din Siel Niels Ebbissøn,
Du vaarst en Dansker Heldt;
Saa giærne haffde du dit Fæderne Land
Ved fremmede Gester skildt.

83.
Christ signe oc huer god Danesuend,
Som baade met Mund oc Haand:
Uden Skemt oc Tant met flid oc Tro,
Vil tiene sit Fæderne Land.

Herr Niels Bugge bliffuer slagen imod Kongelig Leide.

rn bleff rørt om den skadelige Feide, som Kong Christofer bleff førd udi met Greffue Gert. aff megen ulempe haffuer foraarsaget sig, iblant andet ocsaa denne, at det Danske Ridderskaff indbyrdis splidafftig, saa at der Kong Christofer vaar rømt aff Landet fra dennem, da ere ɔen til at velie Hertug Valdemar aff Sleſſuig til Koning her udi Riget effterdi hand vaar ɔanske Kongelig Blod, oc den store Kong Valdemars Affkom. Endog der vaar liden Fordeel ɔedring hoff, effterdi hand da vaar icon en unger Kent paa sit Tolffte Aar, oc Greffue Gert ɾbroder skulde være hans Formyndere. Derfaare fortrød det Kong Christofer, der hand kom igien oc haffde vel gierne hefnd sig paa de Danske Herrer, som vaare met at samtycke Hertug i hans fraværelse, dersom hand ellers kunde seet sig raaderom der til. Men der hans Søn ɔaldemar kom til Regimentet effter hannem, haffuer hand det hefnd, baade paa Herr Bugge omtaler oc paa Herr Vendelbo oc andre deris anhengere. Huad om sagen i sig selff være ntere wi icke her. Det lader sig ansee, at Herr Bugge haffuer værit en frommer redelig oprictig om maa vel skee, alting giorde i den beste Meening, oc vilde icke lættelige tage sin eed igien, en gang met god Beraad haffde giort, som oc saa hans Fromheds Rycte staar om hannem udi e Vise, om Kongens Søn aff Engeland, huilcken lidde Skibbrud under Bouebierg, ved det ſt, som strax her effter skal omtales.

XLII.

1.

ɡge hand bygger op Hald met ære,
r den icke i fremmet mands Være.
: ride saa fri gennem Danmarck.

2.

ære,
er den icke i fremmet mands Være:
ɡge sider offuer sit brede Bord,
ff Danmarck sender hannem Ord:
: ride saa fri gennem Danmarck.

3.

: Bord,
ff Danmarck sender hannem Ord:
de hannem Ord oc bliden Tale,
kulde hand sig forlade.
: ride saa fri gennem Danmarck.

4.

Tale,
skulde hand sig forlade:
det Bud oc stedtis for Bord,
ɔigste Herre haffuer send eder Ord.
e ride saa fri gennem Danmarck.

5.

s for Bord,
digste Herre haffuer send eder Ord:
saa brat, i dragis til minde,
ɔse By skulle J ham finde.
: ride saa fri gennem Danmarck.

6.

s til Minde,
nsee By skulle i hannem finde:
til oc Fredlige fra igien,
Herr Bugge oc være ey seen.
e ride saa fri gennem Danmarck.

7.

g fra igien,
Herr Bugge oc være ey seen;
gge hand raader met Husfrue sin,
skal drage til Kongen hen.
e ride saa fri gennem Danmarck.

8.

Met Husfrue sin,
Om hand skal drage til Kongen hen.
Frue Jngeborg tager til Sølffbunden Kniff,
Som mend Herr Bugge det kaaster eders Liff.
De ride saa fri gennem Danmarck.

9.

Sølffbunden Kniff,
Som mend Herr Bugge det kaaster eders Liff.
Herr Bugge i giøre som ieg eder raader,
J bliffue paa Hald denne Reyse i lader.
De ride saa fri gennem Danmarck.

10.

Som ieg eder raader,
J bliffue paa Hald denne Reyse i lader.
J sette eders Bord met Danske Hoffmend,
Troer icke paa Kongens Leyde breff end.
De ride saa fri gennem Danmarck.

11.

Met danske Hoffmend,
Troer icke paa Kongens Leyde breff end:
Herr Bugge hand lydde sin Frues raad,
Hand sende Kongen it Bud imod.
De ride saa fri gennem Danmarck.

12.

Sin Frues Raad,
Hand sende Kongen it Bud imod.
Paa Hald vil ieg hans Naade bide,
Huad helder hand vil storme eller stride.
De ride saa fri gennem Danmarck.

13.

Hans Naade bide,
Huad helder hand vil storme eller stride:
Jnd kom det Bud, sagde Kongen saa,
Huad Suar hand aff Herr Bugge monne faa.
De ride saa fri gennem Danmarck.

14.

Sagde Kongen saa,
Huad Suar hand aff Herr Bugge monne faa:
Kongen hand slog sin Haand imod Bord,
Herr Bugge paa Leide vil icke tro.
De ride saa fri gennem Danmarck.

15.

Sin Haand imod Bord,
Herr Bugge paa Leide vil icke tro:
Strax sende hand hannem baade Leide oc Breff,
Saa venlig hand hannem det tilscreff.
De ride saa fri gennem Danmarck.

16.

Baade Leyde oc Breff,
Saa venlig hand hannem det tilscreff:
Vil hand icke paa min Leide tro,
Mine Søster sønner skal giffel staa.
De ride saa fri gennem Danmarck.

17.

Min Leyde tro,
Mine Søster sønner skal giffel staa:
Herr Bugge fick Breff, paa Leyde hand trode,
Aff ingen vilde hand sig lade fraraade.
De ride saa fri gennem Danmarck.

18.

Paa Leyde han trode,
Aff ingen vilde hand sig lade fraraade:
Fru Ingeborg bad hannem sig befinde,
Og agte paa Legen den siste ende.
De ride saa fri gennem Danmarck.

19.

Sig befinde
Oc acte paa Legen den siste Ende:
Jeg haffuer saa lenge lyd paa dine raad,
Jeg maa stiøt romme aff Landet ud.
De ride saa fri gennem Danmarck.

20.

Paa dine raad,
Jeg maa stiøt romme aff Landet ud:
Saa silde om Afften huedste de deris Spiude,
Saa aarle om morgnen monne de udride.
De ride saa fri gennem Danmarck.

21.

Hvedste de deris Spiude,
Saa aarle om morgnen monne de udride:
Hans Frue hun græd oc Henderne slog,
At hand imod hendis raad bort drog.
De ride saa fri gennem Danmarck.

22.

Oc Henderne slog,
At hand imod hendis Raad bortdrog:
Medens i io endelig ville bortfare,
Huo skal her hiemme paa Hald tage vare.
De ride saa fri gennem Danmarck.

23.

Ville bortfare,
Huo skal her hiemme paa Hald tage vare:
Knud Bugge hand er min ældste Søn,
Hand varer der paa til jeg kommer hiem.
De ride saa fri gennem Danmarck.

24.

Min ældste Søn,
Hand varer der paa til jeg kommer igien.
Oc de rede op at Randers Gade,
De vaare Tre Hundrede klædde i Plade.
De ride saa fri gennem Danmarck.

25.

At Randers Gade,
De vaare tre hundrede klædde i Plade:
Herr Bugge oc hans Dreng alene,
Maatte ride til Kongen uden meen.
De ride saa fri gennem Danmarck.

26.

Hans Dreng alene,
De ride til Kongen uden meen:
Herr Bugge hand ind at Dørren træn,
Dan Koning stod hannem op igien.
De ride saa fri gennem Danmarck.

27.

Ind at Døren træn,
Dan Koning stod hannem op igien:
Lenge stod Herr Bugge oc tenckte ved sig,
Hui monne min Herre staa op mod mig.
De ride saa fri gennem Danmarck.

28.

Oc tenckte ved sig,
Hui monne min Herre staa op mod mig:
Velkommen Herr Bugge du velbyrdige Mand,
Hureledis staar Hoffuen i Nørre Jutland.
De ride saa fri gennem Danmarck.

29.

Du velbyrdige Mand,
Huorledes staar Hoffuen i Nørre Jutland:
Oc saa staar Hoffuen i Nørre Jutland,
Som i kunde spørge aff huer en mand.
De ride saa fri gennem Danmarck.

30.

I Nørre Jutland,
Som i kunde spørge af huer en mand:
De drucke i dage, de drucke i fem,
Herr Bugge gaff det saa lidet igiem;
De ride saa fri gennem Danmarck.

31.

De drucke i fem,
Herr Bugge gaff det saa lidet igiem:
Paa siste begyndte Kongen at spøre,
Herr Bugge ville i vor Vilie ey giøre.
De ride saa fri gennem Danmarck.

32.

Kongen at spøre,
Herr Bugge ville i vor Vilie ey giøre.
Jeg hører i bygge saa offuermaade fast,
I agte ey Pil eller Blide kast.
De ride saa fri gennem Danmarck.

33.

Saa offuermaade fast,
I agte ey Pil eller Blide kast:
Ville i met Vilie ey for oss vige,
I skulle der usen selff aff sige.
De ride saa fri gennem Danmarck.

34.

vige,
usen selff aff sige:
Svære oc gaa til Haande,
ver Slotte udi vor Lande.
ride saa fri gennem Danmarck.

35.

Haande,
ver Slotte udi vor Lande:
il ieg ey bryde for Guld,
ffuer foren, ieg bliffuer hannem huld.
ride saa fri gennem Danmarck.

36.

r Guld,
ffuer foren, ieg bliffuer hannem huld:
vente baade Orlog oc Krig,
gis oc leggis i Lig.
ride saa fri gennem Danmarck.

37.

g oc Krig,
gis og leggis i Lig:
: det i ville storme eller stride,
vil ieg paa Hald eder bide.
ride saa fri gennem Danmarck.

38.

r stride,
vil ieg paa Hald eder bide:
Bugge skrepper icke saa stort,
end inden Halds Porte.
ride saa fri gennem Danmarck.

39.

ke saa stort,
ke end inden Halds Porte:
ffuer leidet saa danis en Mand,
Kong Valdemar saa heder hand.
ride saa fri gennem Danmarck.

40.

en Mand,
Kong Valdemar saa heder hand:
mig Leide, det Førstelige Blod,
s hand holder saa vel sine Ord.
ride saa fri gennem Danmarck.

41.

ige Ord,
s hand holder saa vel sine Ord:
e i skulle met Fred hiemfare,
Søster Sønner skulle eder vare.
ride saa fri gennem Danmarck.

42.

hiem fare,
Søster Sønner skulle eder vare:
de de Medelfar Mend bud,
e skulde de træde imod.
ride saa fri gennem Danmarck.

43.

Mend Bud,
e skulde de træde imod:
lade hannem leffuend undgaa,
e Søster Sønner skulle i slaa.
ride saa fri gennem Danmarck.

44.

Leffuend undgaa,
Baade mine Søster Sønner skulle i slaa:
Herr Bugge hand rider at Medelfar Gade,
Der mødte de Borger vaare klædde i Plade.
De ride saa fri gennem Danmarck.

45.

Meddelfar Gade,
Der mødte de Borger vaare klædde i Plade:
De mødte hannem baade til Hest oc Foed,
Oc alle vaare de hannem imod.
De ride saa fri gennem Danmarck.

46.

Til Hest oc Foed,
Oc alle vaare de hannem imod:
Først ride Kongens Søster sønner væne,
De vogit deris Liff som ærlige Mend.
De ride saa fri gennem Danmarck.

47.

Søster Sønner væne,
De voget deris Liff som ærlige Mend:
De Midelfar Mend, Christ giffue dem træde,
De vog Herr Bugge i fredelig Leide.
De ride saa fri gennem Danmarck.

48.

Christ giffue dem træde,
De vog Herr Bugge i fredelig Leide:
De Midelfar Borgere, Gud giffue dem skam
De vog uden skel den velbyrdige Mand.
De ride saa fri gennem Danmarck.

49.

Gud giffue dem skam,
De vog uden skel den velbyrdige Mand:
Men haffde hand lyd sin Hustrus raad,
Da haffde det været hans egen Bade.
De ride saa fri gennem Danmarck.

50.

Sin Hustrus raad,
Da haffde det været hans egen bade:
Saa snart kom bud hiem til Halds Porte,
Hin gode Herr Bugge hand er alt borte.
De ride saa fri gennem Danmarck.

51.

Til Halds Porte,
Hin gode Herr Bugge hand er alt borte:
Frue Ingeborg slog sine Hender sammen,
De Gulbringe stuncke imod den skammel.
De ride saa fri gennem Danmarck.

52.

Sine Hender sammen,
De Guld ringe stuncke imod den skammel:
Oc hun slog Haand imod breden Bord,
Huo kand nu tro paa Kongelig Ord.
De ride saa fri gennem Danmarck.

53.

Mod breden Bord,
Huo kand nu tro paa Kongelige Ord:
End holt hun Hald it Aar eller saa,
Oc mere kand ieg ey sige derfra.
De ride saa fri gennem Danmarck.

Kongens Søn aff Engeland.

Huo denne Kongens Søn aff Engeland haffuer været, formeldis icke udi Visen, ey helder røres noget om, enten i vore Danske eller de Engelske Historier. Men i det at Herr Bugge her neffnis, synes det at være skeed hen ved Aar effter Guds Byrd 1330, eller ved det paff. Oc da vaar Eduard den Tredie nyligen kommer til Regementet, oc tog Greffue Vilhelms Daatter Philippa aff Holland til Ecte. Huad ude saadane Ferd haffuer kunnet dragen sig til met denne unge Herres Skibs Flode, er icke optegnet forvist. Men dette er endnu udi Mande Minde hoss meenigt Mand, som boer hoss Bouebierg, at der skulde i gammel dage saadan en Førstelig Person aff Engeland lid Skibbrud, oc til en amindelse prydet Staby Kircke met en forgylt Taffle oc it nyt Taarn etc.

XLIII.

1.
Kongens Søn aff Engeland,
Hannem skinner Guld paa huiden Haand,
Oc hannem skinner Guld paa Sadelbue.
Men Vøren blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

2.
Oc hannem skinner Guld paa Sadelbue,
Hand haffuer troloffuet saa stolt en Jomfrue:
Den Kongens Søn lader vircke en Knar.
Men Vøren blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

3.
Den Kongens Søn lader vircke en Knar,
Slig en kom aldrig paa Vandet førre;
Den vaar forgylt imellem begge Bord.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

4.
Den vaar forgylt mellem begge Bord,
Der paa stod scriffuet vor Herris Ord:
Den vaar forgylt imellem begge Staffn.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

5.
Oc der stod malet i fremmer Staffn,
Den Kongens Søn tog sin Jomfru i Faffn:
Foruden da stode de Løwer smaa.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

6.
Foruden da stode de Løwer smaa,
Huer anden vaar Gul, huer anden vaar blaa:
Udi det Skib der stod i Mast.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

7.
Udi det Skib der stod i Mast,
Det haffde Fem hundrede Nobel kaast:
Oc paa det Mast der hengde en Fløe.
Men Vøren blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

8.
Oc paa det Mast der stod en Fløe,
Slig en kom aldrig i Vester Sø:
De Ancker vaare lagd met roden Guld.
Men Vøren blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

9.
De Ancker vaare lagd met røden Guld,
De Seyle vaare alle aff Agger uld:
Huer den Toff som der vaar inde.
Men Vøren blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

10.
Huer Toff som der vaar inde,
De vaare befest met Silcke tuinde:
Huer den Toff oc huer den Baand.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

11.
Huer den Toff oc huer den Baand,
Vaare slagen met Jomfruens egen Haand:
Deris Seyl vaar aff hin Silcke saa fler,
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

12.
Deres Seyl vaar aff hin Silcke saa fler,
Saa mange Vinduer paa Skibet monne være:
For offuen det Seyl der stander it Kaars.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

13.
For offuen det Seyl der stander it Kaars,
Vor Herre Jesus være met oss:
Den Koning tager sin Søn at lære.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

14.
Den Koning tager sin Søn at lære,
Min kiære Søn du tenck paaære:
Du tenck paa hæder, du tenck paa ære.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

15.
Du tenck paa hæder, du tenck paa ære,
Du lad icke Pendinge din Herre være:
Du spar icke Sølff eller røden Guld.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

16.
Du spar icke Sølff, du spar icke Guld,
Du giff dine Suenne, som dig er huld:
Den Konge fulde selff sin Søn til Strand.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

17.
Den Konge fulde selff sin Søn til Strand,
Oc Ridder oc Svenne stode hannem fra Land:
Den Kongens Søn tog aff sin Hat.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

18.
Den Kongens Søn tog aff sin Hat,
Fader oc Moder i haffne God Nat:
Baade Fader oc Moder oc Høffuiske Quinde.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

19.
Baade Fader oc Moder oc høffuiske Quinde,
Gud lade oss alle met Glæden findis:
De vaare icke kommen uden lidet fra Land.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

20.
De vaare icke kommen uden lidet fra Land,
Da blæste saa stor uveyr paa Strand:
Da blæser det Veyr oc mørken Sky.
Men Vøren blæser dem Vesten ind for Danmarck.

21.
r der Veyr oc mørcken Sky,
dennem huercken Land eller Ly:
e de ud deris Ancker huld.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

22.
e de ud deris Ancker huld,
dine Vinter haffde ligget i skiul:
deris Ancker i villende Haff.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

23.
deris Ancker i villende Haff,
ser haffde værit paa den hellige Graff:
Svenne værer trøst oc fro.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

24.
Svenne værer trøst oc fro,
er met Silcke Tvinne snod:
tes da, det vaar uden all Fare.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

25.
btes da, det vaar uden all fare,
re tog paa en Vise oc quad:
lede langt for Midie nat.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

26.
lede langt for Midie nat,
le Toff vaar sønder ract:
re sette sig paa Gyldene Skrin.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

27.
re sette sig paa Gyldene Skrin,
igfuld Haand under blegen Kind:
r stor ynck at see derpaa.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

28.
r stor ynck at see derpaa,
slogs alt i stycker smaa:
re hand kom dog leffuend til Land.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

29.
re hand kom dog leffuend til Land;
efuld hoß den stormende Strand:
re hand gick, hand klagede sig saare.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

30.
re hand gick, hand klagede sig saare,
er ieg haffuer icke urætfærdig Vare:
saa liden en Ganger rød
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

31.
saa liden en Ganger rød,
ieg fra en Faderløff Mø:
ieg kommer vel hiem igien.
en blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

32.
ieg kommer vel hiem igien,
ieg giffue hende to for en:

Som hand det talde udi samme sinde.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

33.
Som hand det talde udi samme sinde,
Da kom til Lands hans forgylte Skrin:
Oc der kom gangendis en Kocke Dreng.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

34.
Oc der kom gangendis en Kocke Dreng,
Han giorde den Herre saa stort it meen:
Hand haffde met sig de Suenne Fem.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

35.
Hand haffde met sig de Suenne Fem,
Herr Eske Frost reed selff met dem:
Den Kongens Søn hannem rand Taare paa Kind.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

36.
Den Kongens Søn hannem rand Taare paa Kind,
Christ bedret ieg kom for Vovbierg ind:
Jeg er nu kommen saa ilde at holde.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

37.
Jeg er nu kommen saa ilde at holde,
Er kommen i Herr Eskes Frostis Volde:
Men haffde ieg kommen i Herr Buggis Leen.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

38.
Men haffde ieg kommen i Herr Bugges Leen,
Da haffde mig røffuet huercken Ridder eller Suend:
Mig røffuet Herr Eskis mindste Kocke Dreng.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

39.
Mig røffuet Herr Eskis mindste Kocke Dreng,
Jeg skal det heffne om ieg kommer hiem:
Vil Gud det ieg maa bliffue i Liffue.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

40.
Vil Gud det ieg maa bliffue i Liffue,
Jeg skal det Kongen aff Danmarck tilscriffue:
Det første Herr Bugge de Tidende monne faa.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

41.
Det første Herr Bugge de Tidende monne faa,
Hand sende effter hannem sine Sønner to:
Hand sende effter hannem de Suenne Fem.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

42.
Hand sende effter hannem de Suenne Fem,
Loed hente hannem strax til Hald oc hiem:
Herr Bugge undfick den unge Herre.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

43.
Herr Bugge undfick den unge Herre,
De Danske lode hannem til Engeland føre:
Der bleffue de undfangen met Skenck oc Ære.
Men Børen blæser dennem Vesten ind for Danmarck.

Droning Margrete Valdemars Daatter offuervinder oc fanger Koning Albret aff Suerig

Anno Domini 1363 bleff Koning Albret Hertug Alberts Søn aff Meckelborg indført i Suerige im Kong Magnus Smeg, hans egen Morbroder. Huilcken hand fortrengde oc fangede paa St. Matthi dag, oc holt paa Siuende Aar fangen, ind til hans Søn Kong Hogen aff Norge, som haffde Droni Margrete, hialp hannem ud aff sit Fengsel. Men der Kong Albret begynte at holde selsomt Huff, m Krig at føre i Skaane, oc deroffuer sætte sig i stor baandløff Gjeld, saa at hand nøddis til at indrøm de Tydske Riges Læn oc Slotte oc beskatte Landsaatterne til den anden skade oc twang, som de lid igien aff de Danske ved Fiendtlige indfald. Da bleffue nogle aff de fornemiste i Riget, met største part aff Almuen fororsaget, at begere aff Droning Margrete i Danmarck at hun vilde undsette dennem, vilde svere hende Huldskaff oc Mandskaff, oc kiende hende for deris rette Droning oc Øffrighed. huilcken Orsage hun rystede sig, effterdi Kong Albert tilforn haffde forurettet hendis Hußbond Kong Hog oc hans Fader, oc giort ubillig indfald udi Skaane, oc dertil met send hende uquems oc spotske Ord, so Visen det oc saa formelder. Saa er det da kommen til en obenbare Feide oc standende Strid, som ste paa Falen i Vester Gylland i Anno 1388, St. Matthiæ dag, som vaar den 24 Septembris. Der bl Kong Albret fangen met sin Søn Erick, oc met Hertugen aff Meckelborg oc Stargard; oc Greffue Joh aff Holsten, oc Greffue Otto aff Reppin, hans Husfrus Fader oc nogle andre merckelige Herrer, so hulde paa hans Haand. Oc maatte siden side udi Fengsel paa Siuende Aar, oc saa tage ind lige m den samme Skieppe, som hand tilforn haffde udmaalet til Kong Magnus, som herom videre ro udi Droning Margretis Historie.

LXIV.

1.

En standende Strid i Suerige
Oc saa i Vester Gytland:
Koning Albret oc hans gode Hoffmend,
De acte sig ud aff Land.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

2.

Oc det springer nu saa vide,
Saa vide om Sueriges Krune:
Koning Albret met Rytter oc Knecte,
Oc de ville ind til Skaane.
Fordi da ligger Suenden udi Boien,

3.

De sparde icke Kircker, de sparde icke Closter,
Oc intet huad Gud tilhørde:
Det maatte undgielde saa mangen mand,
Som aldrig ilde giorde.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

4.

Koning Albert sider paa Axelvold,
Hand lader de Lønbreffue scriffue:
Sender hand dem til Helsingborg,
Droning Margrete at offuergiffne.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

5.

Det suarede hun Droning Margrete,
Der hun de Feide breffue saae:
Nu ragde Gud Fader i Himmerig,
Mig haabes det bedre skal gaa.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

6.

Oc det forbiude den øffuerste Gud,
Den-Sorrig skulde mig hende:
Men vil Gud oc de Danske Mend,
Paa Vejen wi hannem vende.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

7.

Oc hun screff hannem it andet igien,
Som Gud gaff hende til raade:
Udi Meelby i Vester Gytheland,
Der skulle i finde vor Naade.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

8.

Hand screff hende it andet igien,
Som hand fick i Hu oc Sinde;
Det skal aldrig mine Landsmend spøre,
Jeg redes for nogen Quinde.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

9.

Det vaar Droning Margrete saa brad,
Hun beder paa Suenne to:
J tale til Tydske Herr Paro,
Bede hannem for mig indgaa.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

10.

Oc hør i kiære Herr Paro,
Ville i hielpe mig aff vaande:
Oc ville i drage i Striden for mig,
Udi mit stæd at stande.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

11.

Det suarede hand Herre Paro,
Hand vaar en mand saa falsk:
Jcke drager ieg til Suerig udi Strid,
For Tredive tusinde Marck.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

12.

Det vaar hin ædle Droning Margrete,
Hun loed det Lønbreff scriffue:
Sende hun det til Skanderborg,
Herr Jffuer Lycke at giffue.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

13.

ı en Afftens ſtund,
e Breffue udſende:
m anden Morgens tid,
den Herre til Hende.
da ligger Suenden udi Boien.

14.

b Iffuer Lycke,
ınd for Bord:
ıoget min naadigſte Frue,
ıde i mig Ord.
da ligger Suenden udi Boien,

15.

det Herr Iffuer Lycke,
beder ieg dig:
ıre til Sueriges Land,
Strid for mig.
da ligger Suenden udi Boien.

16.

til Herr Iffuer Lycke,
n Mand uden Falſk:
age til Suerige i aar,
ıd kaaſte min Halff.
da ligger Suenden udi Boien.

17.

m Kong Albret igien,
edreſeller verre:
i Veſter Gytheland,
i met vor Hær.
da ligger Suenden udi Boien.

18.

hand Koning Albret,
en Seyr at vinde:
on den gode Frue,
Rock oc ſpinde.
da ligger Suenden udi Boien.

19.

r til ſine gode Hoffmend,
brede Bord;
rgrete oc de Danſke mend,
t ſpaattefuld Ord.
da ligger Suenden udi Boien.

20.

offue vor Klæde ſæd,
lle wi ey bære:
vunden all Danmarck,
ıet ſtor ære.
da ligger Suenden udi Boien.

21.

offue vor Klæde ſæd,
Suerd udride:
vunden all Danemarck,
ff Droningens ſide.
da ligger Suenden udi Boien.

22.

ıd aff Arelvold,
inde Heſte:
ı ſtadelige i Hu oc Sind,
ilde de giæſte.
da ligger Suenden udi Boien.

23.

Oc de rede offuer de grøne Enge,
Vel Atten tuſind i Skare;
De hørde ey Meſſe den ſignet Søndag,
Saa ilde da monne de fare.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

24.

De Danſke ſig oc ey ſømme lode,
De mødtis alt paa den Hede:
At ſtride oc fecte mod Kong Albret,
De vaar deris ſtørſte glæde.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

25.

Det ſkede om en hellig Søndag
Der de monne Meſſen høre:
Siden fore de til Øreſund,
Oc lode ſig offuerføre.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

26.

Oc de rede offuer de Skaanſke Bierge,
Oc offuer de grøne Enge:
Det vaar ſtor Lyſt at ſee derpaa,
Hureledes deris Heſte monne ſpringe.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

27.

Oc de rede ind offuer Sueriges Grentze,
De vaare i Modet ſaa trøſte,
Oc der ſtod Folck oc undrede paa,
Jorden ey under dem bryſte.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

28.

Melte det Herr Ficke Oluffſøn,
Hand ſaa de Danſke mend komme:
Icke ville wi ſtride mod dem i dag,
Det gaar oſſ lidet til fromme.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

29.

Det melte Herre Koning Albret,
Hand reed under grønen lide:
Eſt du redder for Danſk Mands Suerd;
Da rid hen til en ſide.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

30.

Aldrig ſaae i mig være ſaa red,
Jeg torde io fuld vel ſkelffue:
Koning Albret i ſee vel til i dag,
J kunde foruare eder ſelff.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

31.

Icke ſkal det nogen tid ſpøres om mig,
Jeg torde io yppe den Kiff:
Den fremmerſte Mand ieg være vil,
Der førſt ſkal voge ſit Liff.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

32.

Oc melte hand det Herr Iffuer Lycke,
Hand ſaae de Suenſke komme:
J holde faſt ſammen i Danſke Hoffmend,
De Suenſke ſkulle for oſſ rømme.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

33.

Det vaar Herr Fikke Olufſſøn,
Sin Heſt kunde hand vel ride:
Saa driſtelig reed hand de Danſke imod,
Sit Glaffuende førſt at brÿde.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

34.

De Pile de ſtuncke ſaa høyt i Sky
De Glaffuende ginge i ſtycke:
I træde nu frem i Danſke Krigsmend,
Saa raabte Herr Iffuer Lycke.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

35.

Det førſte Rid de ſammen reed,
De Heldte vaare alle ſaa ſtercke:
De Suenſke maatte vige oc giffue ſig tabte,
De miſte der Kongens mercke.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

36.

Meldte det Herr Koning Albret,
Jeg maa paa ſtæden bliffue:
Den førſte Mand udi all denne Hær,
Jeg vil mig fangen giffue.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

37.

Saa bleff hand fangen, det vaar uden ſkemt,
De ſpente hannem Boien om Fod:
Saa førde de hannem til Helſingborg,
Den Danſke Droning imod.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

38.

Det vaar Herr Koning Albret,
Hand ind at Dørren træn:
Det vaar hans Frencke Droning Margret,
Hun ſtod hannem op igien.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

39.

I være velkommen Koning Albret,
Mig haffuer faſt effter eder langet;
I ſkulle være Fadder at det Barn,
Jeg haffuer ved Muncken fanget.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

40.

I Fior wi eder til Barſel bade,
Oc da vilde i icke komme;
Nu ere i kommen til Kirckegang,
Eder ſelff til liden fromme.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

41.

I kallede mig Margrete Muncke Deje,
Den vil ieg icke være:
Det ſømmer fuld ilde en fattig Quinde,
End ſiden en Droning monne være.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

42.

I kallede mig Margrete Muncke Deje,
Det monne i paa mig lyſſue:
Saa ſandelig hielpe mig Gud aff nød,
Det kom mig aldrig i Hue.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

43.

I haffue forſoren eders Klæde ſæd,
At Hetten ſkulde i ey bære:
Førend i fick vundet all Dannemarck
Til Suerige met ſtor ære.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

44.

Den Kongelig Eed ſom i haffue ſoret,
Den ſkulle i icke brÿde:
I ſkulle off geſte paa alle vore Slotte,
Oc Taarnet ſkulle i nyde.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

45.

Suarede hand hende Koning Albret,
I ere en velbyrdig Frue:
Beuiſer mig Naade i ere vor Byrd,
Saa liden er min formue.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

46.

Min kiære Hertug i ſige nu ſaa,
Det ſkulde i ſagd off forre:
Der i ſcreff ud den Spaat oc Spe,
Som i uden ſag loed høre.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

47.

I hente mig ind Femtan Alen Badmel,
Lader ſkære denne Herre en Hette:
Saa føre wi hannem til Meckelborg,
Oc lade der Struden tilſætte.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

48.

Kong Albret gaar at Kiøbenhaffns Gade,
Hannem ſømmer baade priſſ oc ære:
Oc Femtan aff de Suenſke Riddere,
Den Strud monne effter hannem bære.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

49.

Hun lagde offuer hannem en Kaabe ſaa tung,
Oc den vaar ſtøbt aff Bly:
Hun bad hannem ſide der under ſaa lenge,
Til hand ſpurde Tidende ny.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

50.

Oc der ſad hand udi Vintre Siu,
Hun loed ſig da miſkunde:
Saa drog hand hiem baade fro oc glad,
Oc døde paa Meckelborgſke Grunde.
Fordi da ligger Suenden udi Boien.

Koning Christofer nedlegger de oprøriske Bønder udi Nørre Jutland.

erat Konin; Christofer vaar kommen til Kongeligt Regement effter sin Morbroder Kong Erick
trar paa Tredie Aar it Oprør aff Bønderne i Nørre Jutland, som ihiel sloge Kongens tro Mand
Herr Eske Brock oc indtoge met deris Høffuitzmand Hinrick Tagessøn St. Jørens Bierg i Han=
Der bleffue de belagde aff Kong Christofer oc offuervunden aff hannem paa Torsdagen udi
ge, Aar 1441. Paa Valdsteden bleff 1835 Bønder slagne oc de andre benaadet paa en temmelig
Men Henrick Tagessøn bleff selff Femtende lagd paa Steyle baade for dette Oprør oc andre sine
Gierninger, som en anden sted skal omtales.

XLV.

1.
zen udaff Beier Land,
er en Herre saa rig;
r ingen udi all den Egn,
hannem kand være lig.

2.
aar Kong Christofer hin bolde,
screff de Breffue omkring:
t hand der met alle sine Mend,
møde hannem til Ting.

3.
d da kom det sendebud,
sagde sin Herre saa:
Morbroder oss icke følge vilde,
Husfrue raadde fra.

4.
ieg icke min Morbroder faa,
r den bøse Frue:
l jeg prøffue de Danske Mend,
: huad de monne bue.

5.
aar unge Kong Christofer,
kom der ridendis i Gaard:
e stod stolte Fru Cecil lille,
aar vel snobt i Maard.

6.
stolte Fru Cecile lille,
ieg spør eder at:
n Morbroder her hiemme,
: det offuerbrat.

7.
ders Morbroder hoss mig hiemme,
ulde det icke met list:
kommer hand ud aff Landet i Aar,
liffuer hand slagen for vist.

8.
aar unge Kong Christoffer,
agede hand sin Vaande:
ere affaldene mine egne Bønder,
ille mig gaa fra Haande.

9.
ædle Mend i stande mig bi,
rgere oc lige saa:
kal være saa ringe en umage,
ønder som Gies at slaa.

10.
ønder samledis sammen i Skare,
el offuer Skow som Hede:
De keiste dennem en Høffuitzmand,
Hinrich Tagessøn vaar til rede.

11.
Da reiste sig op huer mand aff Huss,
Som bode i Vendsyssel Land,
De meende sig haffue strar vunden Spil,
De haffde icke bedre Forstand.

12.
Oc de rede frem for Olborg Sund,
Oc frem for Husebу Veyle;
Faare da rede deris Høffuitzmend,
De maatte alt klæde en Steyle.

13.
Oc de rede frem at Agersborg Grunde,
Oc frem at Agersborg By:
Der satte de Ild paa Kongens Gaard,
Den stod saa høyt i Sky.

14.
Det første Rid de sammen reed,
De hellede vaare baade saa stercke;
Det vaar Marsk Stig Pallisøn,
Hand vigte saa langt i Marck.

15.
Det andet Rid de sammen reed
Met Glaffuend oc skarpen Spær:
Det vaar Hinrich Tagessøn,
Sit Liff maatte hand lade der.

16.
Det vaar Hinrich Tagesøn,
Hand vorde sig io saa vel:
Siden hand kom paa sine Knæ at staa,
Siu Mand slog hand ihiel.

17.
Det vaar Hinrich Tagessøn,
Hand saae sig op i Sky,
Nu da rende de Morsinge bort,
Oc saa de Forrædere aff Ty.

18.
Oc først da rømte de Morsinger,
Oc saa de Forrædere aff Ty;
Effter da stode de Vendelboer,
Oc de vilde icke fly.

19.
Effter da stode de ædle Vendelboer,
Oc de vilde icke fly:
Saa bygte de dem en Bogenborg,
Derfaare lode de deris Liff.

20.

Hertugen ud aff Beierland,
Oc saa hans brune Fole:
De ligge begge i Beyen omkast,
Saa dybt i Huseby Huole.

21.

De Bønder de bleffue der slagen paa sted,
Saa mange som icke kunde romme:
Endnu er Herr Christofer en Konge,
De Danske Mend til fromme.

Koning Christian den Første bliffuer Herr Iffuer Axelssøn vred for sin Ustadighed.

Udi midlertid at den store Uenighed oc Oprør haffuer været udi Suerig, udi Kong Christians den Første hans tid, haffuer de Suenske lagt sig effter Gotland, oc bestollede Koning Erick aff Pomeren paa Visby Slot, som hand endda haffde under sig. Men Koning Christian giorde hannem undsætning oc tog Slottet oc Landet ind, oc effter at Kong Erick er dragen hiem til Pomeren, satte hand Herr Oluff Axelssøn til Høvitzmand offuer Landet. Oc der hand vaar hendød, antvordede hand hans Broder Herr Iffuer Axelssøn det effter hannem. Herr Iffuer tog oc flere Læn baade i Findland oc Suerige effter sin Broder, oc gaff sig udi Svogerskab met Herr Carl Knudssøn, oc andre forneme Rigens Mend, oc bleff der offuer saa meget modig, at hand paa det sidste holt saa got som huercken met de Danske eller de Suenske, saa at han screff Kong Christian til, at hand agtet icke lenger at suare hannem som sin rette Lensherre. Huorfaare Kong Christian bestollede samme Aar 1467 Lillø, oc indtog det St. Michels Dag, oc Syllisborg om Midfaste tide der nest effter. Men Herr Iffuer gaff sig siden aldelis fra de Suenske, oc ind til Koning Hans, som satte Herr Jens Holgerson til Høffuitzmand paa Gotland i hans sted

XLVI.

1.

Det vaar Herr Iffuer Axelssøn,
Hand sider paa Gudlands Skære:
Hand siger hand vil til Suerige fare,
Oc hente sin Hiertens kiære.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

2.

Herr Iffuer hand seyler til Stockholms By,
Carl Knudsøns Daatter at geste;
Det sige alle som det hør eller spør,
Det bliffuer icke for hans beste.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

3.

Oc de vunde op deris Silcke Seyl,
Saa høyt i forgyldene Raa:
Seylet de dennem til Sueriges Skære,
Vel mindre end Døffne to.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

4.

Kaste de deris Ancker ud paa Sande,
Oc ginge de dem i Land:
Der varede paa det Suenske Raad,
Som toge Herr Iffuer om Haand.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

5.

Midt udi den Borggaards Platz,
Der afselede hand sit Skind;
Saa gaar hand paa Stockholms Huff
For Suerigis Høffding ind.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

6.

Det vaar Herr Iffuer Axelssøn,
Hand ind at Dørren træn:
Det vaar Herr Carl Knudssøn,
Hand stander hannem op igien.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

7.

Hel side i Herr Carl Knudssøn,
En Høffding offuer Sueriges Rige:
Oc ville i giffue mig ebers Daatter,
Om wi ere huer andens lige.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

8.

Skal ieg eder min Daatter giffue,
Som raade skal faare ebers Bo:
Da skulle i driffue Kong Christian ud,
Oc saa de Bisper tho.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

9.

Det suarede hun Jomfrue Magdalena,
Hun suarede it Ord saa brat:
Ville i driffue Kong Christian aff Land,
Jeg soffuer hoss eder i Nat.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

10.

Det vaar Herr Iffuer Axelssøn,
Hand lader de Breffue scriffue:
Oc sender hand dennem til Danmark,
Kong Christian at offuergive.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

11.

Oc bort da reed det sendebud,
Som Breffuet haffde i Hende:
Paa Mønter gaarden i Malmøes By,
Der monne hand Kongen finde.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

12.
Oc ind da kom det sendebud,
Oc stedbis hand for Bord:
Hand vaar snild oc kundig i Tale,
Hand kunde vel føye sine Ord.
Herr Iffuer hand bryder den sterckę Bølge for Gudland.

13.
Hel side i Koning Christian,
En Herre gild oc gieff:
Hilser eder Herre Iffuer Axelsson,
Her haffue i hans Breff.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

14.
Melte det Koning Christian,
Der hand de Breffue saa:
Aldrig haffde ieg det nogen tid troet,
Herr Iffuer skulde sticket sig saa.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

15.
Jeg haffuer hannem faaet baade Slotte oc Feste,
At raade til troer Hende:
Men det kom aldrig i mit Sind,
Hand skulde saa snart omuende.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

16.
Lever ieg Koning denne Vinter offuer,
Oc end vel kaariere tid:
Den selffgiord Koning oc hans Svoger,
De skulle mig bede om Fred.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

17.
Oc det vaar Koning Christian
Hand kaste det Sølff paa Bord:
Det giffuer ieg dig Herr Jørgen tro,
Som aldrig brød sine Ord.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

18.
Koning Christian bedte paa liden Smaadreng,
Du følge dette Bud i Stue:
Du lad hannem spise som det sig bør,
Kom icke hans Herre i Hue.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

19.
I giøre hannem tieniste som det sig bør,
I giøre hannem ickon gaat:
Hans Herre skal off betale det lag,
Som off haffuer giort denne spaat.
Here Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

20.
Du følge dette Bud i Skræder stue,
Du lad hannem Klæder skære:
Selff skal betale den Skræderløn
Iffuer Axelsson hans Herre.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

21.
I haffue tack Koning Christian,
I ere en Herre saa prud:
Eders Naffn oc Gaffue ieg prise vil,
Jeg kommer aff Landet ud.
Herr Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

Koning Hans fester Frøicken Kirstine, Chorførstens Hertug Ernstis Daatter aff Saxen.

Aar effter Guds byrd 1477 sendte Koning Christian den Første sine Legater til Hertug Ernst, Chorførst aff Saxen oc Margreffue aff Landt Misen, oc loed begere hans Daatter Frøicken Christine paa sin Søns vegne. Oc bleffue de saare vel undfangen oc finge it gaat Suar paa deres ærende. Thi strax om Sommeren der effter loed Hertug Ernst forneffnde Frøicken indføre i Danmarck ved sin Broder Hertug Albret, met stor Herre Pract oc Prydelse. Oc stoed Koning Hansis oc Droning Christines Bryllups Høytid paa Kiøbenhaffns Slot, neste Søndag for vor Frue dag Natiuitatis Anno 1478.

XLVII.

1.
Koning Hans hand sider paa Kiøbenhaffn,
Hand lader de Lønbreffue scriffue,
Oc sender hand dennem til Nørre Jutland,
Herr Erick Ottesson at giffue.

2.
Det vaar Herr Erick Ottesson,
Der hand de Lønbreffue saae:
Hand stød Bartaffuel oc Terning fra sig,
Bad sadele Ganger graa.

3.
Oc de lidde ind hine stene Dørr,
Lagde paa forgyldene Mile;
[illegible] reed hand til Kiøbenhaffn,
[illegible] hannem lystet at huile.

4.
Ind kom Herr Erick Ottesson,
Oc stedbis hand for Bord:
Huad ville i mig min naadige Herre,
Hui haffue i send mig Ord.

5.
Høre i Herre Erick Ottesson,
I ere vor egen Mand:
I skulle fare til Misen i Aar,
Bede om den Lilie Vaand.

6.
Oc det vaar Herr Erick Ottesson,
Hand bleff saa brat at suare:
Skal ieg ind til Misen Land,
Jeg kand icke ene fare.

7.

Herr Verner Parßbierg aff Holbeck Huff,
Befaler jeg met eder fare:
Herr Claus Rønnaw paa Oringborg,
Eder følger saa faur en Skare.

8.

Der bleff udlagd de Skib paa Strande,
De Bodsmend glæddis der ved:
Den blide Bør saa herlig stod,
Saa vel deris Skib fremstred.

9.

Oc vunde de op deris Silcke Seyl
Saa høyt i forgyldene Raad:
De sette Dannebroge i fremmer-Staffn,
De lode til Sarsen staa.

10.

Karen stander paa hoyen Bern,
Oc seer hand ud fra Lande:
Hisset seer ieg de Danske Skib,
De føre forgyldene Brande.

11.

Jeg seer saa mange aff de Danske Skibe,
De føre forgyldene Brande:
Christ signe hende liden Kirstine,
De agte hende visst til Haande.

12.

Oc de lagde ind udi den Haffn,
Kaste Ancker paa huiden Sand:
De ædle Herrer aff Danmarck,
De træne der forst paa Land.

13.

Midt udi den Borgegaard,
Der agsele de deris Skind:
Oc saa gaa de Hoyelofft,
For Hertugen aff Saxen ind.

14.

Hel side i Marggreffuen aff Misen Land
Baade i oc eders Kiære:
Den unge Koning aff Dannemarck,
Beder om eders Daatter met ære.

15.

Hand tog til sig de lucte Breffue,
Oc læste hand der paa:
Loff være Gud i Himmerig,
At ieg denne Daatter aa.

16.

I ædle Riddere i tage Vand
I gaa met oss til Bord:
I tøffue hoss oss en liden tid,
Wi vide eder Ansuar god.

17.

Vaare de dem der udi Maanet,
Oc de vaare der i tre:
Icke kunde de Frøicken Kirstine faa
Alt met deris Øyne as see.

18.

Den klare Dag dagis for Østen,
Oc Bølgen den blæff blaa:
De ædle Riddere ud aff Dannemarck,
De gaa for Hertugen at staa.

19.

Det vaar Hertng Ernst aff Misen Land,
Hand kalder paa Drosten sin:
I lede hin unge Frøicken Kirstine
For oss i Salen ind.

20.

Oc Otte da vaare de Misenske Fruer,
Hendes Haar baade børste oc flette:
Fire da vaare de ædle Førstinder,
Hendes Hoffuit Guld paa sette.

21.

De sette paa hende det Hoffuit Guld,
Det skinde som en Lue:
Det vaar belagd met dyrebaare Stene,
Det sømde den skøne Jomfru.

22.

Det vaar liden Kirstine saa bold,
Hun ind at Dørren træn:
Hendis Fader oc hendis Farbrødre tre,
De stande hende op igien.

23.

Hendis Fader oc hendis Farbrødre tre,
De stande hende op igien:
De ædle Riddere aff Danmarck,
De racte hende Haanden uden meen.

24.

Det vaar Hertug Ernst aff Misen Land,
Hand beder paa Smaasuend sin:
I hente Terning oc Bartaffuel,
Bære det i Stuen ind.

25.

Hertugen kaste de Terning fra sig,
De vaare aff roden Guld:
I kaste Herr Verner Parßberg,
Thi i er Kongen Huld.

26.

Det vaar Herr Verner Parßberg,
Hand stød de Terning fra sig:
Kaste i for mig Herr Claus Rønnou,
Thi i er ælder end jeg.

27.

Oc det vaar Herr Claus Rønnau,
Hand sette de Terning fra sig:
Kaste i Danmarcks Hoffmester for mig,
I er langt ypperer end ieg.

28.

Det vaar Herr Erick Otteßøn,
Tog Terning i sin Haand:
Hielp nu Gud Fader i Himmerig,
Jeg vinder den Lilie vaand.

29.

Det første Guld Terning paa Bordet rand,
Den løb som det skulde være:
Den Danske Hoffmester den Jomfru vandt
Til Kongens Hiertens kiære.

30.

Lenge tenckte Frøicken Kirstine ved sig,
Oc hende rand Taare paa Kind:
Skal ieg fare til Danmarck ind,
Saa langt fra Moder min.

31.
Det vaar Hertugen aff Saxen Land,
Hand tager sin Daatter at lære:
Det vil jeg for sanden sige:
Det vaar aff Tugt oc Ære.

32.
Vær kiær at Juder kiære Daatter min,
De ere baade trygge oc tro:
Stunde du ey effter Suerigis Krune,
Uden du den met lempe kand faa.

33.
Du bede gaat for fattige Encker,
Som Faderløse Børn skulle føde:
Du bede gaat for de fattige Fanger,
Lad dem i Tornet icke dø.

34.
Oc Skatte du icke den fattige Bonde,
Jeg det icke haffue vil:
Men fattes dig enten Guld eller Sølff,
Du sige din Fader til.

35.
Saa snart da vaar den sorte Jord
Met Silcke saa vijt offuer bred:
Det vaar Frøicken Kirstine lille,
Hun bleff til Karm udled.

36.
De blæste aa fierck i Trometer,
J vris forgyldene Lind:
Saa førde de den Frøicken til Strand,
De kaldte hende Danmarckis Brud.

37.
Saa vunde de op deris Silcke Seyl
Saa høyt i forgyldene Raa:
Saa seylede de dem til Dannemarck,
Fast minder end Uger tho.

38.
De stroge Seyl, loede Ancker falde,
Alt paa den huide Sand:
De ædle Riddere aff Dannemarck,
De løffte den Jomfru paa Land.

39.
Den grøne Jord bleff vijt oc bredt
Met Silcke oc Sindal strød:
Den unge Koning met Riddere Skare,
Drog sin kiære Brud imod.

40.
De mødtis paa den grøne Vold,
Christ giffue det bliffuer til gaffn:
Den Herre fra Hest, den Jomfru fra Karm,
De toge huer anden i Faffn.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmarck.

Koning Hans drager ind i Dytmersk, oc mister it stort antal Krigsfolck.

Denne Dict er lagd om den Krig som Kong Hans met sin Broder Hertug Fredrich aff Holsten førde met de Dytmersker Anno Domini 1500. Huilcket gick dennem ulyckeligen aff denne Orsag, at de paa den ubequemmiste tid om Aaret grebe det an, oc fordristede for meget paa deris egen styrcke oc store Krigs mact, oc der offuer foragtede deris Fiender, som haffde indtagen fordeelen for dennem, oc derfaare beklemte dennem paa nogle trange Diger, at de for Vand oc Uveyr kunde icke komme til at slaa deris Slactordning, oc komme til ret dræbning met dennem. Dette Slag stoed den 17 Dag Februarij paa forneffnde Aar, hart ved Hemmingsted i Dytmersken. Oc bleffue der nedlagde oc druckned i Digerne oc aff stort Uveyr omkommen hen ved 4000 mand, foruden forneme Adels Personer, baade aff Riget oc Hertugdømmene, som vaare 360, met tuende Greffuer, Adolf oc Otte aff Oldenborg etc. Et ynckeligt Spectackel oc merckeligt Exempel, at ingen skal foracte sin Fiende, besynderlige paa de stæder, som ulige findis Fordeel.

XLVIII.

1.
De Fugle haffue faaet saa underligt it Raad,
De vilde saa gierne haffue aff den Braad,
Som vaar opædt oc aff fortærd
For langen tid aff en anden Hærd.
Oc mangen Mand kom til Vaande.

2.
Oc der kom fluende en Flock aff Star,
De viste ey Veien hvort de vilde fare:
De haffde i Act at flue saa gent,
Haffde det icke bleffuen dem formeent,
De maatte der bliffue paa Hede.

3.
De brøde aff Quiste oc bygde Bolig,
De meende de skulde der side rolig,
Saa mangen bliffuer suegen met stor Utro,
[illegible] man best undertiden monne tro;
[illegible]aatte disse Starre undgielde.

4.
Oc der kom fluende en Flock met Suaner,
De stridde under den første Banner:
De sloge ud deris Vinger brede,
Saa dybt udi Dønd saa maatte de træde;
De Danske Hoffmend til skade.

5.
De Duer komme sliffuendis aff it Taarn,
Dem bleffue saa snart deres Vinger affskaarn;
Som Snee da vaare deres Vinger huide,
De reffuis som Ulffuen Faaret monne slide;
Der vaar icke Fred at vente.

6.
J huo som Uglen tager til Høg,
Hand er ey selff-ret fuld vel tryg;
Om Dagen huiles hun under Ege Blade,
Om Natten sider hun i Bondens Lade;
Huo der paa lider farer ilde.

7.
Grib oc Gam de floges sammen til lige,
De vilde icke for huer andre vige;
De andre smaa Fule floge bort met flamme,
De agtet det icke som effter monne komme;
De rømte at fremmede Land.

8.
Gert Falck hand loed sin Manddom tee,
Hand vilde icke lenger paa stæden bie;
Hand saae saa høyt offuer breden Hede,
Hand torde icke verge sin egen Rede.
De Andre ligge ved Balgers side.

9.
Oc Ebbe Gied saa monne hand hede,
Christ giffue deris Siele Himmerigs Glæde;
Den som er stild ved Paradiff,
Hand fanger huercken Ro eller Lise.
Gud veed huem Danmarck den Skade volde.

10.
Den gamle Orn, oc hannem raand Taare,
Hand tog sin gode Hest met Sporre;
Saa foer hand til sin rede hiem,
Hand gaff denne Færd saa vel igiem,
Hand agtet denne Spaat at heffne.

11.
Oc de vaare Attan tusinde stercke,
Der de droge offuer Dige oc Marcke;
Men der de droge tilbage igien,
Som førte rede fire, der reed nu en;
Det siger den met monne være.

12.
Den Vise hun er icke lagd om Fule,
Den er om Krigsmend sine oc ædle;
Kong Hans hand førde sin Hær met mact,
Udi Dytmersken bleff den neder lagt;
Det staar saa lenge til minde.

13.
Hand tencker at heffne den Bonde Hoffmod,
Om hand er født aff Kongeligt Blod;
Hand meener at Grisen betale skal,
Huad som haffuer brøt den gamle Galt;
Det gaar dem ud for Sande.

Kong Christian den Fangen.

Denne Vise menis at skulle være diktet aff Koning Christian den Anden, udi huilcken hand beklag sin Forseelse oc elendighed. Er vel it merckeligt Exempel at ingen fordrister sig paa sin egen Velde Mact. Thi ingen er kommen saa høyt i Sædet i denne Verden, at hand udi sin egen Formaste kand io falde naar Gud tager Haanden bort. Og salig er den som Gud reffser i denne Verden, at ha kand kiende oc aff Hiertet fortryde sin Forseelse oc indfly til Gud om Naade oc Venskaff. Thi den Verden er dog forgengelig met all sin Herlighed, men Guds Ord varer evindelig, oc de som derp hendø, bekomme Ærens evige oc uforgengelige Krune.

XLIX.

1.
Christe Gud jeg vil dig ære,
For din Naade oc Miskund:
Dog Lycken monne fra mig være,
Som mig gaff Konge Naffn.
Offuer tre Konge Riger,
Aff huilcke ieg maatte undvige,
Met Hustru oc Børn saa skøne,
Herre tag mig til Naade igien.

2.
Jeg haffuer ocsaa forlaaren
Min Droning kyst oc reen:
Aff Keyserlig Blod vaar baaren,
Elisabeth allerkieriste min:
Hun haffde ingen Skyld met alle,
Lad hende dig vel befalle:
Vær hende Miskundelig,
Thi Skylden findis all hoss mig.

3.
Erlig haffuer du mig straffet,
For min utaknemmelighed:
Paa min Magt haffuer ieg traadtzet,
Oc paa min Veldighed:
Huad som mig tyckte allene
Det maatte mig ingen formene:
Holt det for en screffuen Low,
O Herre kom mig ihu.

4.
Ret aff Guddommelig Naade,
Vilt du oc giffue til:
Oc frelse mig aff all vaade,
Jeg veed ey huort ieg vil.
Til dig flyer ieg alene,
Thi du kand Verden formene:
Hendis Sind oc tredske Raad,
O Herre hjelp mig aff nød.

5.
Nu vilde ieg reformere
Klerckeri oc Ridderskaff:
De ville intet aff mig lære,
Derfaare gaffue de mig Straff.
Jeg foractede mest de beste,
Derfaare maatte rømme min Feste:
Oc vandre i fremmede Land,
Du Herre mig hjelpe kand.

6.
See Herre, ieg mig forlader
Paa dig, du est saa tro:
Jeg beder for dennem mig hader,
Jeg tencker oc intet derpaa.
Dine Domme de ere underlige,
Din Haand kan ingen undvige;
Jeg finder min Brøst oc Skyld,
O Herre vær Du mig huld.

7.

:t mig oc saa hende,
derom bedis ieg:
ie vilt du omuende,
lis at være lig.
e er stedse den beste,
kon fremmede Geste,
offuer off misstunde dig,
off Himmerig.

8.*

ier mig nylig læret,
dine hellige Ord:
i det samme beuaret
fften, thi hun er stor.
rn i verden straffer,
ey lenger platzer:
du Herre est sand,
aff Syndsens baand.

9.

mig mere end glæder,
ige og trofaste Tilsagn:
n du os tilsiger,
, som ære din Søns Naffn.

De samme skulle Himmerig arffue,
Du Herre monne saadant forhuerffue:
Alle dem som dig frygte kand,
Unge, Gamle, Quinde oc Mand.

10.

Rex Judæorum Herre,
Pilatus scriffue loed:
Dauid monne mig oc lære,
At du est sød oc god.
Huem dig vil endelige ære,
Hannem vilt du naadig være;
Giff mig nu ret Forstand,
Send mig din Hellig Aand.

11.

Danmarck mit Fæderne Rige,
Der til haffde ieg attraa:
Kunde det saa skee met lige,
Giff alting vel tilgaa,
Foruden Blods udstyrtning,
Det hielper en saare ringe ting.
O Gud løff vel min Baand,
Jeg setter min sag i din Haand.

---

g Frederich den Forste anammes effter Kong Christian den Anden til Koning udi Danmarck.

Koning Christian II vaar rømt aff Danmarck, bleff hans Farbroder Koning Friderich I hans sted, Anno Domini 1523. Oc vaar da lang tid stor indbyrdes Uenighed her udi end da lade sig forføre oc opholde paa hans Haand. Huilcke haffue dictet denne Vise her lade bliffue ved sin Verd, som den i mange Aar er siunget her i Riget. Thi met Viser ier mand huercken Land eller Riger. Der hører alt mere til, og den som det Spil Rege-ffuen faar. Hand er den, som Daniel siger, der omskiffter tid oc stund, det er, setter huert Monarch sin Termin faare, huor lenge de skulle vare, oc hand affsetter Konger oc r etc.

L.

1.

Fule i Skoffuen ere,
paa Høgen stor klage:
er aff dem baade Fiere oc Dun,
n aff Skoffuen iage.
Ørnen bygger i Felden ud.

2.

de op i Ege top,
lt raad paa ny:
de skulde en Koning faa,
e fra Høgen fri.
Ørnen bygger i Felden ud.

3.

raadde den uselige Krage,
saa sorgefuld:
off den gamle Ørn,
s hand vorder off huld.
Ørnen bygger i Felden ud.

4.

alle de andre smaa Fule,
e ja der til:

Nu er Ørnen vorden Fule Kong,
Saa lenge som Gud hand vil.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

5.

Til da suaret den stolte Høg,
Wi stede det ingenlund:
Oc skal den Ørn være Fule Konge,
Hand legger off øde i Grund.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

6.

Det da spurde den gamle Ørn,
Hand bleff saa vred i Hue:
Oc slog hand til den stolte Høg,
Alt met sin skarpe Klo.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

7.

Der ved da glæddis de andre smaa Fule,
Oc siunge huer met sin stemme:
J Lunden var Fryd oc Fule sang,
Alt der som Ørnen vaar hiemme.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

8.
Sammen da sanckis den Høge Hær,
Den stiulte baade Skoff oc Kier:
Oc wi ville off til Lunden fare,
Oc giøre den Ørn it blær.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

9.
Det da hørde den simpel Due,
Hun fløg til Ørnen oc sagde:
Oc nu da kommer den Høge Hær,
Hand acter at giøre dig skade.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

10.
Til da suaret den gamle Ørn,
Saa baade hans Øyne de runde:
Saa mange Muff de bide en Kat,
Thi maa ieg rømme aff Lunde.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

11.
Bort da fløg den gamle Ørn,
Alt met sine Unger saa smaa:
De andre smaa Fule de bleffue saa vilde,
De viste dem ingen raad.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

12.
Nu sider Høgen i Ege Top,
Oc breder hand ud sin Vinge:
De andre smaa Fule i Skoffuen er,
Dem monne saa iammerlig trenge.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

13.
Nu sider Kragen paa baren Quist,
Oc suelter hun offuer sin Klo:
Uglen stiuler sig i Elle trunte,
Jeg venter hun haffuer uro.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

14.
Viben løber i Ager Reen,
Alt met sin høye Top:
Høgen hand kommer der fluende frem,
Hand tager oc æder hende op.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

15.
Nu side alle de andre smaa Fule,
Oc tie saa quer som Steene:
De haffue nu mist deris deylige Sang,
Vil Gud de faa hannem igien.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

16.
Nu er der sorrig oc graad i Lunde,
Som førre vaar Fule sang:
De fattig smaa Fule ynckis mig offuer,
Dem tiden skal være saa lang.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

17.
Hunden ligger under Bordet oc soffuer,
Oc Reffuen i Gaaffe Sti:
Naar Tiden er, saa vogner hand op,
Sine fattige Gieff at fri.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

18.
Katten hand ligger i Gaarden sing,
Oc alle mand vil hannem hade:
Musen raader selff i fattig Kones Pose,
Hun giør hende fuld stor skade.
Men Ørnen bygger i Felden ud.

19.
Herre Gud du hielpe den fattige Ørn,
Som flyer i vildene Hede:
Hand veed sig huercken Læ eller Ly,
Som hand tør bygge sin Rede.
Men Ørnen hand bygger i Felden ud.

Kong Christian III. velies til Konge udi Danmarck, oc fordriffuer met stor Lycke Greff Christofer aff Oldenborg met sine anhengere.

Efter at Koning Frederich vaar hendød Anno Domini 1533, stod Danmarckis Rige paa Tr Aar Kongeløff, oc gick da seldsom til her udi Riget. Thi de vaare mange, som hulde sig til Regemen iblant andre kom Greffue Christofer aff Oldenborg her ind i Riget met de Lybskers hielp oc bist oc gaff faare, at hand byllede sig Almuen til paa Kong Christian den fangne hans vegne. Der met hand Borgerskabet aff Kiøbenhaffn oc Malmø til sig, oc indtog nogle forneme Slotte oc Byer i Seeland, Skaane oc Fyn. Men hand beholt dennem icke lenge, thi det Judske Ridderskaff met de andre fornemiste aff Rigens indfødde Adel, keisde sig Hertug Christian, Koning Frederichs Søn til S herre oc Koning. Oc de rystede sig met hannem oc nedlagde først Greffuens Folck i Fyn, huor i vaare tuende Greffuer, Greffue Johan aff Hoye oc Greffue Claus aff Tekelnborg, foruden andet g Folck, ved nogle Tusinde, som bleffue paa Valsteden. Derneſt drog hand offuer til Seeland, oc b Kiøbenhaffn fast Aar oc dag, førend hand twingde Borgerne til at opgiffue Byen Anno 1536 saa drog da Greffuen aff Landet oc hans Anhengere Skipper Clement, Marcus Mejer, Lange Her Jacop Wullenveffuer finge huer en seldsom Afgang oc ulyckelig Henfærd. Saa at Riget kom da p siste til Fred oc Rolighed. Oc Koning Christian bleff Krunet met Droning Dorothea i Kiøbenhaffn Frue Kircke aff D. Johan Pomer, den 12. Dag Augusti, Anno Domini 1537.

LI.

1.

All Øffrigheds Vold at være
Er sandelig skicket aff Gud:
Huem dem icke holder i ære,
Hand gior imod Guds Bud.
Thi vil ieg trolig raade,
Baade Ædel Fattig oc Rig,
Speyle sig udi mange Lands skade,
Der offuer er kommen i Vaade,
Aff Oprørist uchristeligt Suig.

2.

Der mand screff Tusind Femhundrede,
Oc Tre oc Trediue Aar:
Bleffue Danske Mend saare bekymrede,
Der de deris Koning ombaar:
Den Christelig Første oc Herre,
Ved Naffn Koning Frederich,
Rigens Raad strax sammen komme,
En Koning at keyse til fromme,
Effter Rigens gamle Skick.

3.

Medens der kom da noget andet iblant,
Gud vilde disse Lande straffe:
Det Norske Raad kunde icke komme frem,
Huer haffde selff nok at skaffe.
De Lybske saae da deris Fordeel,
Til Malmø oc saa til Kiøbenhaffn,
Loede de udgaa deris Lønbreffue,
Som de met listig Paafund udscreffue,
Danmarck til saa liden gaffn.

4.

Bogbinderen oc saa Jorgen Mynter,
Behagede den Tidende vel;
Kunde wi bliffue to mectige Regenter,
Wi glemme baade Eed oc skel.
Met Guds Ord ville wi sagen smycke,
Koning Christians Naffn der til,
Saa kunde wi Danmarck raade,
At Adelen skulde der lidet aff baade,
Som oss fortroer saa vel.

5.

De viste deris Anslag vaare icke trygge,
Uden de skulde haffue it skin:
En Herre maatte de dertil bruge,
Som vaar ret effter deris Sind.
Greffue Christofer Domherre aff Cölne,
Hand vaar deris rette mand,
Deris Eed oc Tro de strax forgette,
Met Greffuen vilde de deris Liff opsette,
Den Danske Adel driffue aff Land.

6.

Jørgen Wullenueffuer oc Marcus Meyr,
Begynte udi Lybek dette spil:
Som de haffde lært udi Mynster,
De vilde der hielpe til.
Udi Danmarck skulde det nu saa gange,
Ligesom paa Himmelen ere alene
Soel oc Maane tillige baade,
Saa skal en Koning oc Droning raade,
Adelen skulde mand det formene.

7.

De Lybske de sade saa rede til spring,
Hertug Christian vilde de geste:
Deris Rytter oc Knecte sloge de udi Ring,
De Holster icke meget til beste.
den varsel fulde de dem i Land,
De røffuede oc brende for foed,
Saa vijt som de droge frem,
Det vaar deris egen store skam,
De teede deris Bonde Hoffmod.

8.

Den Herre hand loed sig icke forskrecke,
Hand samlede sit Folck tilsammen;
Hand agtet at giffue dem Passbort sterck,
Det skulde de spørge uden gammen.
De andre Lands Herrer vise oc fromme,
De tenckte met sig, skal det saa gaa,
Da bliffuer ingen Fred i Lande,
Fange de Lybske først Offuerhaand,
Da gaar den under som mindst formaa.

9.

Den Herre fick hielp oc stor bistand,
De Lybske maatte da løbe:
At Holster Dør den bleff dem trang,
Som Koen monne beise for Suøbe.
De grebe da andre raad i Sinde,
Som de Jorgen Mynter tilscreffue;
De sende met Skib udi Øresund,
Det vaar alt giord paa falske Fund,
Christofer den naffnkundig Greffue.

10.

Den Greffue loed Breffue udscriffue,
Til Kiøbsteder oc Menige mand:
All Adel skulde de fordriffue,
Oc ingen lade leffue udi Land.
Hand vilde til priss oc Bytte,
Giffue baade deris Liff oc Gods,
Strax monne de Adelen offuerfalde,
Brænde oc plustret deris Gods met alle,
Mange miste deris Liff der hoff.

11.

Smaa Lande ginge hannem strax tilhaande,
Baade Bønder oc Borger tillige:
Hand loffuet dem vel baade Quinde oc Mand,
Hand vilde dem ey undvige:
Koning Christian vilde hand indhente,
Som vaar aff Landet bortrømt met alle,
Nu mere end ti samfulde Aar,
Derpaa saa dristig hand soer,
J Landet skulde hand indkaldes.

12.

Den gamle Fru Anna Holgers uden skel,
Jmod sit Breff oc Leide;
Loed hand i Ringsted slaa ihiel,
Oc for sine Fødder nedtræde:
Dog nogle vilde hannem undskyldé
At det skulde være hannem hart imod,
At Borgerne af et galend opsæt,
Agtet huercken om Lov eller Ræt,
Det gick dem lidet til god.

13.

Der Greffuen haffde saa under sin Mact
Smaa Lande oc Øer met alle,
Paa Jutland giorde han sin act,
Oc lod Skipper Clement fremkalde.
Hand gaff hannem Skib oc dertil Folck,
Oc bad hannem Landet tuinge,
Vilde de ey gaae ham strax til Haand,
Hand skulde dem tuinge met Vidie oc Brand,
Oc sig met Macten fortrenge.

14.
Den gantske Adel udi Nørre Judtland
Met deris Jeffnlige fleere:
De sende deris Bud til Hertug Christian
Tilbode hannem Krunen met ære:
Den Herre loed sig ey sømme,
Hand røstede sig til Hest oc Fod,
Aalborg loed hand indtage,
Sine Fiender oc strax nedlagde,
Skipper Clement kom i stor nød.

15.
Der Greffuen fornam det Vederspil,
Marcus Meyr loed hand forscriffue:
Fra Lybeck at drage de Skaaninger til
Hand skulde der met dem kiffue.
Hannem lyckedis der sit onde Forsæt,
Hand indtog Varbierg met stor liste,
Men Skaaninger met Svenskes Bistand
Hannem snarlige igien offueruand,
Sit Liff maatte hand der miste.

16.
Udi Fyn begyndtes oc strax en Kiff,
Met sande vil ieg det sige:
Hertug Christians Folck oc Reysetøg
Met den Judske Hob tillige.
Herr Johan Rantzow en Feltøffuerst fin,
Hannem fulde Herr Erick Krumdige,
Peder Ebbissøn oc anden Adel god
Aff Danske, som haffde saa frit it mod,
De vilde der Greffuen ey vige.

17.
En Mil fra Medelfar stoed dette Bad,
De Quoste vaare saa skarpe,
Der bleff saa mangen Bonde uglad,
Som bleff der død paa Marcke.
Tre tusinde mand der lagdes ned,
De andre at Affnes loebe strande,
Elleffue Falckneter oc Elleffue Slanger
De lode der staa, de vaare saa bange;
Dem gick saa ilde ude Haande.

18.
Der Greffuen saadane Tidende fick,
Hertug Albret aff Meckelborg loed kalde:
Wi vanne vor Sag i en anden stick,
Eller wi forjages met alle.
Deris Hær de skickede her offuer til Fyn,
Siu Hundrede Heste oc ni Fennicke Knecte,
Svenborg monne de indtage,
Der fra til Faaborg loede de drage,
De vilde da først til at fecte.

19.
To Greffuer maatte der lade deris Liff
Aff Hoie oc Teckelnborgs Lande:
Tho tusinde mand bleff i denne Kiff,
Som huiles i Oreberg Sande.
Hertug Albret blegnet derved om Kind,
Han tænckte det er nu tid at rømme,
Til Sieland igien til Greffue Christofer,
Wi haffue her ilde gaaet til Offer,
Vor Folck ere slagne, vore Taske ere tomm

20.
Hertug Christian den Herre saa bold,
Han tøffuede icke ret lenge,
For Kiøbenhaffn lagde Skantze oc Vold
Den Greffue dermet at trenge.
De Borgere sig holte saa mandelig,
De aade baade Heste, Katte oc Hunde,
Der vaar ey raad til Øll eller Brød,
Derfaare da bleff saa mangen død,
De pintes saa mangelunde.

21.
Paa sidste maatte de dog giffue sig,
Oc Greffuen aff Landet vige:
Der Krogen oc Varbierg hørde slig,
De gaffue sig oc til lige.
Lang Hermand oploed Kalundborg,
Marcus Mejer lagde de paa Steyle,
De Lybske deris egen Skib forlode,
Oc rømte at Søen met smaa Bode,
At Traunen monne de Seyle.

22.
Saa bleff da stil dette store Oprør,
Aff Guds besynderlig Naade:
Der glæddis da den som sørgede førre,
Oc lenge haffde lid stor Vaade.
Det neste Aar som effter kom,
Der alting vaare kommen i laffue,
Den ædle Første Hertug Christian,
Fick Krune oc Spir met Kongeligt Naffn,
Som hand da burde at haffue.

23.
Thi ville wi alle aff Hiertens grund
Gud loffue oc prise tillige:
Som frelste oss aff vore Fienders Haand
Gaff Fred udi dette Rige.
Det vaar alt for vaare Synders skyld,
Hand haffuer oss straffet saa naadelig,
Vilde oss dog icke forøde,
Hialp oss aff all vor Sorrig oc Møde,
Thi skee hannem Loff evindelig, Amen.

Koning Christian III Christelig Afgang aff denne Verden.

Der Koning Christian III haffde regeret gantske Christeligen oc vel udi Danmarck hen ved 21 tid, henkaldede hannem den Allsommæctigste Gud i Himmerig, oc hand hendøde sactmodeligen paa Col huff paa nyt Aars Afften Anno Domini 1559. Huad hans Leffnet oc Regement er anrørendis, loed effter sig dette Rycte, met faa Ord at sige, at mand haffuer met all rette lignet hannem ved d nemiste gudfryctige Konger, som nogen tid haffuer regeret aff Verdsens Begyndelse. Som i sin ti *omtalis* udi hans Historie. Ville nu være her fornøyet met denne ringe Digt, som min salig *Skolemester Niels Bredal* i Vedel haffuer ladet hannem til Amindelse.

LII.

1.

ɪrmercke haade Karle oc Qvinde,
leffuer dcer aldrig ilde:
hannem ey skade giøre:
det Koning Christian gaa,
fgang den monne hand faa,
ı sanger at høre.

2.

g huff det Slot met ære,
eſt effter Julafften monne være,
ı Herre oc sagde:
ıffuer været en Ven saa god,
ɛr mig trøstet met et frit mod,
ındſte vel behagde.

3.

, nu strax Nyt Aar gaaer ind,
min Sorrig oc Siugdom foruind,
nere at quide;
Aluor, ieg siger eder sant,
Drømme ſtemt eller tant,
a i ſaſt lide.

4.

ɪulde været hand dog ey rørde,
annem nogen derom at ſpurde,
ɪde wi befinde:
ɪer været Guds Engel foruiſt,
m ſtulde trøſte i angeſt oc brøſt,
annem tiden til kiende.

5.

: da redde hand sig der paa,
n tid aff Verden vilde gaa,
rede giøre:
ı hannem formindſte Dødſens Fare,
ıs Liff ſtulde længer vare,
te det icke høre.

6.

Lægdom til hannem frembære,
orſtød met all Verdſens ære,
vi det ey maa lide:
det icke der effter monne ſtaa,
ıu andet at tencke paa,
lang tid at bide.

7.

ars Dag betidligen om Morgn,
e huad hannem vaar ſagdt tilforn,
ey lenger forhale:
e ſin Scrifftmaal den vaar god,
Chriſti Legem oc Blod,
d altingeſt beſale.

8.

c Meſtere vaare der tilſtede,
trøſte vaare alle til rede,
de ſelff bekiende:
e trøſt aff hannem monne lære,
udaff deris egen monne være,
nand ſaadant finde.

9.

hun gick hannem til oc fra,
ılde vorde hun viſſelig ſaa,
ſine Hender ſaa ſaare:
ı kunde neppe lige tale eller ſee,
hende i Hiertet ſaa vee,
tte icke met hende være.

10.

Hun ſagde, min Herre, min Herre ſaa god,
Forlader huis jeg haffuer brødt eder imod,
Det mere alt met det minde:
Hand ſuarede Dorothea vor Hiertens kiære,
Det lang tid ſiden forgæt monne være,
Aff gantſke Hu oc Sinde.

11.

Hui græde i ſaa oc monne ſaa lade,
Denne Verden kand oſſ dog intet bade,
Om wi det alt kunde vinde:
Her er icke trygt at bygge eller bo,
Skulle bort naar wi der mindſt tencke paa,
All Verdſens Mand oc Quinde.

12.

Her hielper ey Solff, her hielper ey Guld.
Gud være oſſ naadig, blid oc huld,
Til hannem vil ieg hiemfare:
J lade vor Ligkiſte være tilrede,
J alle til Gud for oſſ vlide bede,
Hand oſſ i Troen beuare.

13.

Altingeſt maa effter Guds Vilie være,
J lade vore Børn optucte met ære,
Gud ſtedſe dyrcke oc bede,
Det kand dem komme til Lycke oc gaffn,
Dermet toge de hueranden i Faffn,
Det vaar icke alt aff glæde.

14.

De Børn ginge frem met ſuck oc Graad,
Fulde paa deris Knæ, for Sengen de ſaad,
De hulde ſig ſaare ilde:
Kiære Herre Fader i oſſ forlade,
Huad wi haffue eder i nogle maade
Fortørnet aff Ungdoms Vanſnilde.

15.

Hand lagde ſine Hender paa dennem baade,
Jnſtede dennem Lycke der til Guds Naade,
Gud ſtyre for eder oc raade:
Til hannem ſetter all eders Lid oc Haab,
Oc icke paa Verden ſlar eders ſnaab,
Da bliffuer eder aldrig at ſkade.

16.

Rigens Raad hand der formanet paa ny,
Ved Johan Friis oc Anders Barby,
At de ſig tro lade finde:
Effter hans Affgang ſom altid tilforn,
Som de hannem haffde iet oc ſorn,
Oc vilde for Gud bekiende.

17.

Først at Guds Ord maatte holdis ved mact,
Guds Tienere holdis i ære oc agt,
At Gud tilbørlig kunde dyrckes:
Hver Mand maatte holdis ved Ræt oc lige,
Den Fattige ſaa vel alt ſom den Rige,
Oc menig Fred kunde ſtyrckis.

18.

Huad wi til Kircker oc Scholer monne giffue,
At de ſtedſe oc altid kunde bliffue,
Oc ſaa til Hoſpitaler deſlige:
At ingen det ſig fordriſte vil,
At tage derfra, men heller legge til,
Oc intet derfra at ſnige.

19.
Vor elskelig Droning oc Børn saa smaa,
Som icke haffuer Landet faare at staa,
At i dem fordre oc fremme:
Som i oss det pligtig monne være,
Met ærlige underholdning, statz oc ære,
Aff gantske Hierte oc Sinde.

20.
Hertug Frederich eders utvalde Kong
J alle maade i vel undfange,
J Raad oc Gierninger alle:
Effter vor Affgang det ey forgæt,
J holde den Tro i haffue hannem jæt,
Oc ingenlunde hannem undfalde.

21.
Vor daglige Tjener Mester Pouel oc flere,
Som oss lang tid haffue tient met ære,
Det skulle i lade dem nyde:
At de maa glædis udi mange Aar,
At de haffue tjent i Kongens Gaard,
Oc aldrig det fortryde.

22.
Dette her vor yderste Testament,
Skulde i fuldkomme oc ey forkrencke,
Som i for Gud ville svare:

Hand racde dem alle sin Haand saa brat,
Oc sagde dem alle den sidste god nat,
Saa mange som de monne være.

23.
De sørget oc græde som de vel maatte,
De haffde helder mist alt det de aatte,
End de vilde hannem ombære:
Hand vaar selff ved saa frit it Moed,
Lov-læse oc siunge mangen Psalme god,
Alt Gud til Loff oc ære.

24.
See slig stor Naade monne Gud hannem tee,
Et Hjerte maatte vel græde oc lee,
Hand løffte op Henderne sine:
Oc sagde, Herre Gud ieg kommer til dig,
Anamme min Siel, forskiud icke mig,
For din Søns Død oc Pine.

25.
Der Klocken vaar Fire oc Afften kom,
Da døde den Herre baade mild oc from,
Gud loed hannem til sig kalde: —
J Offuense huiler den Herre hans Lig,
Hans Siel den leffuer i Himmerig,
Gud giffue wi findes der alle. Amen.

Koning Friderich II met sine Farbrødre tuinger de Dytmerske under sig met Krigsmact.

Tilforn er omtalet, hurledis at Koning Hans for 59 Aar forleden, førde it mectigt tal Krigsfol ind udi Dytmersken, at tuinge Landet under sig, men det met saare liden Lycke, saa at hand miste de største Parten aff sin gantske Hær, oc maatte selff rømme igien ud aff Landet. Som ocsaa dette samm nogle gange tilforn en vederfaret de Holster Herrer, at de met liden Fordeel haffue førd Krig her Landet oc taget stor ubaadelig skade, saa at baade Herre oc Knect er bleffuen undertiden tillige me huerandre nedlagde. Huilcket altid haffuer fortrødt deris Effterkommere, effterdi at hans Keyserlig Maje stæt selff haffuer undt oc skødt fra sig til dennem dette Land oc all den Rettighed, som hannem derut kunde tilfalde. Derfaare haffue baade Koning Frederich oc hans Herre Faders Brødre, Hertug Adolff o Hertug Hans giort et sambyrdigt Tog her ind i Landet, strar om Sommeren, effter at Koning Christia milder hukommelse, var hendød. Huilcket Tog er dennem lyckeligen affgangen, saa de haffue faaet e herlig Seyrvinding oc Triumph, oc det gantske lands Indbyggere er gangen dennem til haande oc som dennem oc deris Effterkommere tryg oc fast Lydighed.

LIII.

1.
Vol an, vol an udi Guds Naffn,
Aff Krig oc Feide gjøre wi aff saffn,
Som nylige er skeed for sande:
De Rytter oc Knecte haffue vundet stor priss,
Met Vaaben oc Verie effter Krigs viss,
Udi de Dytmerske Lande.

2.
Der man screff Tusend fire hundret Aar,
Fire oc halffierdesindstiue det vaar,
Saa mand en Koning udride:
Aff Dannemarck met Pilegrims Staff,
Han agtet sig til den hellige Graff,
Den Reyse bleff kynt saa vide.

3.
Koning Christian den Første aff det Naffn,
Aff hannem ganger langt vide saffn,
Keyser Frederich monne hand geste:
Hand hannem undfick effter Førstelig viss,
Gaff hannem en Skenck til ære oc priss,
Dytmerske Land oc Feste.

4.
Hand gaff hannem Breff oc Segel der paa,
Paffue Sixtus det stadfeste ocsaa,
Hand kom saa hiem til Land;
Screff strar de Dytmerske til derom,
Deris myndige Legater til Rensborg kom,
Kongens Vilie at forstande.

5.
Keyserlige Breff lod hand dem see,
De sore det skulde ret aldrig skee,
Danmarck skulde offuer dennem raade:
De ville der vaage baade Gods oc Liff,
Land oc Stæder, Børn oc Viff,
Det dem maatte lidet bade.

6.

faa udi fer oc Tiue Aar,
ıns den ædle Herre tog sig for,
:rster Bønder at tuinge:
ag bleff forseet saa slemmelig,
undkom der neppelig,
›elde maatte der da springe.

7.

fmod, Spee oc Spot,
ud i Himmelen dog fortrot,
haffuer hand udkaaren,
›en Skade oc store uræt,
c slemme Gjenstridighed,
marck vederfaren.

8.

iderich den Anden aff det Naffn,
oc Norge til Ære oc Gaffn,
›ommet en Herre:
ıs Naade tog Krunen paa,
monne hannem til Haande gaa,
oc Kongelig ære.

9.

ıns Naade det forstod,
forskriffue til Haand oc Foed,
olf at være deres Herre;
Knegte loed hand forsamle,
:rne aff Holsteen monne hand forhandle,
rster at forfære.

10.

ıns aff Holsten den Første god,
olf hans Broder det ædle Blod
rer mægtig oc gieffue:
met Kongen et Anslag saa got,
›e Bønders Hoffmod oc Spot,
:m de vilde dø oc leffue.

11.

omme sammen de Ryttere fri,
som lyster met Fyrsten at kri,
der aff Slot oc Feste:
Adel velbyrdig oc god,
oc tro befinde lod,
ing Mand oc Heste.

12.

screff Tusind fem Hundrede Aar,
otredsindstiue det vaar,
de Fennicker skiffue:
oc tiuende i Maji forvist,
›ngen først i Landet indreist,
rster at forsøge.

13.

›orp kom den Koning god,
re oc Knegte til Hest oc Fod,
oc deslige:
saa mangen stolter Mand,
rlig bevifte for sand,
de Bønder at krige.

14.

Ryttere vel berøst,
nnicker Knegte vaar vel trøst,
ue monne de forbide:
ıtonius aff Oldenborg, den kønne Heldt,
nt Knegte haffuer han udvelt,
e Herrer at stride.

15.

Der den Uløcke monne nu tilstunde,
Som Gud loed komme de Bønder til Haande,
De maatte det Lag betale:
For Ulydighed oc Hoffmod stort,
De Danmarck oc Holsten haffde lenge gjort,
De Herrer lod ey lenger forhale.

16.

J Junii Maanet den anden Dag,
De Herrer om Afftenen fick det Anslag,
For Alversdorp monne de drage:
Wi droge for Meldorp met all vor Hær,
Den stercke Gud var i vor Færd,
Vor Fiende maatte ilde behage.

17.

En Time for Dag komme wi derfaare,
At storme oc kri vaar vor Alvore,
De Skandser haffue wi indtaget:
For Klocken slog Otte finge de den By,
Der maatte mand høre Anskrig oc Ny,
Vore Fiender haffue wi forjaget.

18.

Volff Skønevefer en Øffuerst god
J Stormen hand sit Liff der loed,
Dertil to hundrede Knegte;
Ser Hundrede Dytmersker lagde wi ned,
Der blegnet saa mangen Kind derved,
Met Mod saa mand off fecte.

19.

Den syvende dag dereffter kom,
Brunsbyttel oc flere Sogne derom,
Haffue wi indtaget met Ære:
Tre Hundrede toge de Rytter til Naad,
Lod dennem undkomme aff den Vaade.
Mangen Dytmerske doble dere.

20.

Aff Meldorp filde den tolffte Dag,
Droge wi fem Mile den Nat met umag,
Til Tellebrygge ere wi komne:
Om Morgenen fand wi obenbare,
Vore Fiender vaare rømt met gandske Skare,
De Skandser vaare ledige oc tomme.

21.

For Hemmigsted laa de met deris Magt,
Off der at møde vaar deris Agt,
Wi Heide snarligen søgte:
Vore Fiender skulde deraff lidet lee,
Det giorde dem i deris Hjerter vee,
Der maatte de met off fecte.

22.

De søgte oc Heide met all Magt,
Off der at forraske haffde de Agt,
De lode off til sig komme:
De traade saa tappert off der imod,
Vore Førster slet uforfærdet stod,
Det galt vore Rytter fromme.

23.

Wi haffde der gandske haarde Kaar,
Vore Knegte icke fremkommen vaar,
De vaare baade mødige oc trette,
Stor ære bør det Førstelige Blod,
Adelen oc de Ryttere god,
De monne saa frit indsette.

27.

Met hans Mact oc det himmelske Raad,
Oc siden met Krigsmends Førde:
Da fecter den Danske Koning god,
Oc ære oc priss hiem spurde.

28.

Men der vore Folck vaar kommen saa,
Som Gud vilde Striden skulde stande:
Da er det Glæde at tencke derpaa,
Huad huer tog sig til Haande.

29.

Som Fuglen under den høye Skye,
Oc Fisken i Floden hin brede:
Saa glædis vor Danske Hær paa ny,
Der deris Fiender skulde søge.

30.

Mand haffuer ey hørt i Tusind Aar,
Noget Folck met større begiere:
Været dragen imod den Hob saa stor,
Endoc de færre monne være.

31.

Jeg vil oc Feltøffuersten sige fra,
Som vel er værd at neffne:
Hand oc sin ære beuiste da,
Der hand kunde see sin Evne.

32.

Først sticker hand huer hen i sin sted,
Som hannem burde vel at holde:
Saa trøstet hand Folcket oc raade til met,
Oc huer sin ære skulde volde.

33.

Hand bød dem tencke deres Færnlands priss,
Oc gamle Forældres Lempe.
Oc at de huer deris Koning viss
Haffde loffuet for hannem at kempe.

34.

At Nøgiet gaar, huor huer for sig,
Skulde sig ey findes lade:
Saa villig oc frimodig,
Som det sig burde met alle.

35.

Thi bør det off du Ridderskaff,
Der til at tencke met snilde:
At wi Vanrøgt oc saadan Sag,
Met mandelig Død kunde stille.

36.

Her holder nu for off paa den Plan,
Vor Fiender, som de vilde bide:
Oc spottelig sender off Ord oc Haan,
Om wi tør met dem stride.

37.

Der for er det mit Ord i Dag,
For Gud som alle skal dømme:
At huer hand holder sig hoff sin Sag:
Oc tencke sin ære at giemme.

38.

Huer tencke den ævige Spaat oc Spee,
Som hannem skal følge til Døde:
Om hand tør icke sin Fiende see,
Oc kristelig mod hannem møde.

39.

Her tencke oc hoff huer redelig Mand,
Huad den kand komme til ære:
Som uspard for sit Fæderne Land,
Beuiser sig tro at være.

40.

Den Gud som off haffuer skabt oc giord,
Til huilcken wi maa lide:
Hand giffuer vel raad oc Manddom stort,
Oc hielper off vist at stride.

41.

Det er vel sandt at wi ere faa,
Oc hine vel mange flere:
Men Seyren maa dog i Himlen staa,
Vaar de end dobbelt mere.

42.

Saa haffuer oc Gud i fordum tid
Bevist de Danske sin Naade:
Jeg haabes hand er i Dag off blid,
Oc hielpe vil selff at raade.

43.

I see nu til i Danske Mænd,
Der til i Tydske bolde:
Fattig oc Rig, baade Herre oc Suend,
At huer sig ret kand holde.

44.

Wi ere nu kommen til denne Bro,
Huor ingen met ære kand vige:
Huer mene hinanden met Hjerte oc Tro,
Saa bliffuer Gud paa vor Side.

45.

Her hoff skulde i oc ey paa mig
Nogen Tuil eller Argvaan drage:
Jeg vil eder føre saa flittelig,
Som Gud min Siel skal tage.

46.

Seer i nu til, at i giør saa,
Som i aff Gud vil hende:
Jeg vil fremmest i Spitzen staa,
Oc lade mig min Ære der kiende.

47.

Du eeniste Gud som alt formaa,
Oc all vor Trøst mon være:
Du hielp off vel at komme herfra
Med ævig Priss oc ære.

48.

Der hand saa talet kunde man forstaa,
Huad huer haffde mest i Sinde:
Man aldrig større Glæde saa,
End man der strax kunde kjende.

49.

Felt Øffuersten vaar en unger Mand,
Oc Daniel monne hand hede:
En Rantzow, fød i Holster Land,
Som sig saa ærlig tede.

50.

Han gaff det Folck oc da sligt Mod
Met saadan Ord til Minde:
At huer en Mand til Hest oc Fosd
Bleff fri oc trøst i Sinde.

51.

ıbte oc huer ud aff sit Led,
ſkulde fri indſette:
e hannem følge ſom det burde ved,
n ſin Ære forgette.

52.

e oc Gud ſin ſtore Miſkund,
i maa vel bekjende:
r oc Regn ſaa mangelund,
: de Danſke at tjene.

53.

eſte den Dag it Veyr ſaa ſterck,
alneſt til Skade;
ı der wi ſkulde prøffue vort Verck,
des det oſſ til Baade.

54.

bleff Folcket meget frit,
r bekjende tillige:
ormerckte at Gud ſaa blid,
ielpe de Danſke at ſtride.

55.

og da Offuerſten noget frem,
:e huor hine tog Stade:
m hand ſidet paa Veyen kom,
annem et Gierde til Skade.

56.

ıabte hand der de Graffuere i Ring,
Stantzer oc Volde monne kaſte:
mig det Steengierde omkring,
:r eder drabelig haſte.

57.

ieg ſeer oſſ giffues tid,
der oſſ Veyen ſlette:
ckis at Dantzen vil ſtrecke ſig,
)i komme ret i Trætte.

58.

t vaar gjort, da drog hand frem,
iender holt lige ſtille;
nde hand ud Trometer fem,
de Suenſke til Gilde.

59.

:r, kom her, ſag blæſte wi ud,
enſke ſig ey forſømde:
rar ſende lige ſaa mange imod,
oc blæſe det ſamme.

60.

det ſaa, greb huer ſtrax til,
annem kom beſt til Haande:
de nu yppes det ſtore Spil,
)aact vaar aff for lange.

61.

ım de Suenſke oſſ dragen imod,
ı met ære undfinge:
:ff Beviiſt til Heſt oc Foed,
)i til Gildes monne ringe.

62.

ffuitzmend alle huer met ſit Raffn,
mand dem mon kalde:
deris ære met Styrcke oc Gaffn,
lig ind ſætte de alle.

63.

Moritz Podebuſk oc Pack Holgerſſøn,
Oc Joſva von Qualen met ære;
Frantz Banner oc Peder Gyldenſtiern,
Henrick Tornaw, mon Ritmeſter være.

64.

Den første Dræbning førde Offuerſten for,
Oc Moritz wi Padebuſk kalle:
Mod fem Faner Suenſke, huor under dog vaar
En Tydſk Fane ſterck met alle.

65.

Den anden Dræbning Pack Holgerſøn,
Oc Joſva von Qualen gjorde:
Oc ſaa Frantz Banner mod Faner ſex,
Som Tydſk oc Suenſke de førde.

66.

Da dræbte oc ſtrax Peder Gyldenſtiern,
Oc Henrick Tornaw tillige:
Oc Muſe Fanen met andre Fem,
Aff Findſke oc Sueriges Rige.

67.

Der traadde oc da vort Fodfolck frem,
Neſt Platow oc Strichfod baade:
Som redelige oc beviſte dem,
Oc lod ſin ære der raade.

68.

Met andre Fribaarne oc Fattige met,
Saa mangen ſtolt Helt til Pricke:
Som aff frit Moed oc god Beſkeed,
Gandſke ſkreckelig monne indrycke.

69.

Der gick da an det ſtore Bad,
Som tilred var for lange:
De Danſke gaff paa oc følgedis ad,
De Suenſke dem ſuedtes aff bange.

70.

Et herligere Slag i tuſinde Aar,
Skeed icke i diſſe Lande;
Som mindre uden Forraſkels vaar,
Det kand mand ſige for ſande.

71.

De Suenſke ſig holt paa den Dag reckt,
Oc mandelige de ſig vorde:
Der ſtrede baade Rytter oc mangen Knegt,
Som ſig vel verie torde.

72.

Dog ſtod det Bad ey lenge paa,
Før mand Spølvand mot giffue;
Saa mangen fri Heldt der under laa,
Som lod ſit Blod der bliffue.

73.

Strax bleff der ſplit vor Fiendes Hob,
Som Liffuet kunde nogenlunde berie:
De andre vaare da traad ned i Quob,
Som før haffde grebet til Verie.

74.

Saa løb de Suenſke ſom huer kunde beſt,
Oc ſig kunde beſt undrycke:
De Danſke fulde effter til Foed oc Heſt,
Oc faſtelig paa dem trycke.

75.
Der toges saa Fanger, lidt Byt oc Roff,
Der huer forfulde sin Fiende:
Baade Danske oc Tydske foruden Straff,
Lod sig der mandelig kiende.

76.
Vort Fodfolck vaar engang i Nød,
Men Reysøget dem undsætte:
Saa bleff der mangen Suensk Mand død,
Som lystet at høre den Trætte.

77.
Der laa saa tycke som Løff paa Træ,
Baade Vaaben, Folck oc Heste:
Huor mangen der blunte, som gierne vilde see,
Oc heldst ud aff de Beste.

78.
Saa maatte det store Tyranni
Paa den Tid noget betalis:
Oc uden tuil hen til sin Tid,
Vil det en bedre undgieldis.

79.
En Christen Første som fører Krig
Bør sig dog findes lade:
En Christen Mand, og slaa men fri
Paa den som ham giør Skade.

80.
Hans Fiender oc verhafftig Mand
Maa hand fordriffue met Rette:
Men Quindfolck oc nyttigt Land
Bør hannem at spare met slette.

81.
Endoc at det iblant kan skee,
At en for Orsage store
Maa trænges til at lade sig see,
Der hand ey gierne giorde.

82.
Det er en stor Elendighed
Krig oc mod Gud at føre:
Oc heller Tyrckens store Grumhed
End Christi Mildhed giøre.

83.
Dog kommer Gud det smuckt igien
Oc alt betalt til Pricke:
Naar en Voldsmand end skiønest meen
At det er glemt hver Stycke.

84.
Det siges vel oc at en Krigsmand
Bør icke barmhiertig være:
Men det skal haffue sin rette Forstand,
Om hand vil kri met ære.

85.
Hvem ey sin Fiende tør gribe an,
Oc vil sin Uven spare:
Naar han ham seer paa den rette Plan,
Den fører sig til i Fare.

86.
Der bør hand hannem at legge ned
Oc lade sin Styrcke kiende:
Oc da fuldgiøre sin Ære oc Eed,
Som hand hos Gud vil finde.

87.
Men fattig uskyldige Børn oc Folck,
Oc andre elendige Quinder,
At myrde oc riffue paa Spitz oc Dolck,
Kand ingen stor Priss met vinde.

88.
Saa giorde der nogle i Rodneby
Oc Lyckeby desslige;
At større Uræt oc Morderi
Kunde saa vide aff at sige.

89.
De vilde bevise at de vaar Krigs
For de kunde Quindsfolck døde:
Oc store Ord tale effter gammel Viss,
Oc arme smaa Børn leg øde.

90.
Det Vold oc andre slig Stycker met,
Vilde Gud selff vedergiøre:
Naar han mon finge dem paa den sted,
Som hand vild Regnskab høre.

91.
Dog ville wi ey paa denne tid
Om saadant mere skriffue:
Men bliffue her hoff den dag saa blid
Som Gud off Seyr mon giffue.

92.
Paa huilcken den Suenske motte vige off fra
Oc rende aff Marcken met forde:
Endoc de lidet tilforne saa,
Viste mere end nok til orde.

93.
Først iaget wi dennem deris Feltskyt aff,
Vel Stycker halfftrediesindstiue:
Som Suensken der hand oc Flugten gaff,
Maatte lade paa Marcken bliffue.

94.
Hand det nok brugte den samme Dag,
Men sig til liden baade:
Thi Gud vende det saa vel i lag,
At wi finge ingen skade.

95.
Huorfor wi hannem oc tacke her,
Oc stedse ville loffue oc prise:
At hand saa naadig udi vor fær,
Vilde sig vor Gud bevise.

96.
Saa der de rømde da toge de til,
De Moser oc Aaer at søge:
Jeg det for Sandingen sige vil,
Der bleff oc mange døde.

97.
Vort Folck der stod saa mangen Mand,
Oc flere for Strømmen mon rinde:
Thi wi saae Heste kom offuer til Land,
Oc ingen kunde Folckene finde.

98.
Men nogle der de vaar kommen hist,
Paa hin Side Aaen met lige:
De greb til stade fire Faner vist,
Oc vilde da mandelig bide.

99.
mand see it lystigt raad,
r Offuerst mon giøre:
der strax sit Feldtskyt paa,
Klocker høre.

100.
hand for deris Siel saa vel,
a vist tillige:
n stolt mand der stødis ihiel,
ey noch aff sige.

101.
de seet de andres ferd,
og til at rende:
aade Støffle, spor oc Suerd,
or huer kunde lende.

102.
t fiste wi dem saa,
vild offuer off volde:
c Moser der for off laa,
wi til at holde.

103.
vi hafft en halv Mil til,
r slet haffde værit:
sandingen sige vil,
vel flere bleffuit.

104.
Suenske bleff paa den sted,
de off til Villie:
andre, som mand ey veed,
id rettelig telie.

105.
sig mange hen i den Aa,
Moser mon bliffue:
kund vide at sige fra,
d Naffn kunde scriffue.

106.
eff ved Fem hundret Mend,
oc Tydsk de holde:
leff nogle saarit oc skend,
ris Liff kund holde.

107.
der nogen Adel god,
priff oc ære:
var aff Danmarcks Raad,
de mandelig verie.

108.
n from gudfryctig mand,
oc sterck til hende:
for sit Fæderneland,
n troskaff kiende.

109.
død saa mangen Heldt,
oc andre deslige:
t Tiden kunde bliffue formelt,
vil deraff skriffue.

110.
sig en Adels Mand
oc Herre at tiene:
holder til Land oc Vand,
røde Steene.

111.
Thi det er vist, i fordom tid
Være skeed oc vel met rette:
For troskab, styrcke, manddom oc slid
Er Skiolde oc Hielm indsette.

112.
Det vide de vise Hoffueder vel,
Huorfor de Adel mon være:
Oc huor at huer sig holde skal
At giemme sit naffn met ære.

113.
Ser Rytter Faner singe wi der,
Oc fem de Fennicker skøne:
Mand haffde oc vel bekommet fleer,
Huem det haffde søgt alene.

114.
Der kastis vel Fennicker mangen tid
Oc vaare der offte nedslaget:
Men ingen aff off tog det til sd,
Der wi vore Fiender iaget.

115.
Der Natten kom nu driffuend paa,
Blæst vor Tromete til lige:
Saa lode wi strax da aff at slaa,
Off burde ey lenger at stride.

116.
Men der vort Folk kom sammen igien,
Oc huer besøgte sin Fane,
Da maatte mand see foruden meen,
Huem bleffuen vaar paa den Bane.

117.
Dog at wi dennem vel haffde kiær
Oc kunde vel seet de leffuet,
Saa gledde wi off dog i den fær,
At de met ære vaar bleffuet.

118.
Der fick vort Folck da Byt vel fast,
Oc megen skøn ting at eye:
De haffue det tient foruden last,
Det maa ieg friligen seie.

119.
Wi bleffue der paa det samme sted,
Vore døde wi komme til Jorde:
De Suenske wi oc lod samle met,
Oc dennem det samme giorde.

120.
Dog at de fielden aff Christelig skick
Bilde Danskes Lig begraffue:
Off burde dog icke at giøre sligt,
Oc gaa saa slet aff laffue.

121.
Men strax vore Fiender der under laa,
Vor Offuerst huad monne hand giøre?
Hand loed it Bud til Kongen gaa,
Som hannem skulde Tidende føre.

122.
Huem kand nu tencke det Hierte oc Sind
Som Kongen aff Danmarck hende:
Der hannem kom Tidende i Kammeret ind,
Som Offuersten til ham sende.

123.
Han racte i Himmelen først sin Haand,
Oc Gud mon tacke oc loffue:
Saa bad hand for huer ærlig mand,
Som hannem holt tro oc loffue.

124.
Dernest loed hand scriffue Breff oc bud,
Til alle sine Kircker oc Lande:
Oc bød dem tacke den himmelske Gud,
Som dennem haffde frijt aff vande.

125.
Hand bad dem bede, at frem udi,
Wilde Gud deris Wern oc være:
Oc hiælpe hans Folck i flere slig Krij,
At prøffue sin tro oc ære.

126.
Dette er det Slag Kong Friderich,
Mand monne den Anden kalde:
Vant aff de Suenske saa mandelig,
For Falckenberg met alle.

127.
Du euig oc hellig Trefoldighed,
Som est en Gud den sande:
Du deele hannem raad oc middel met
Ret at regere sin Lande.

128.
Du vilt hannem holde i din Haand,
Oc til det beste regere:
Ac Gud du hjelp oc huer den Mand,
Sit Fædreland meen met ære.

Kong Christian IIII. udvaald Kong til Danmarck oc Norge, etc. beklager sin Herre Fa[-] Affgang oc fortrøster sig paa Gud, efftersom hans Sprog oc Symbolum lyder: Pietas regna firmat.

Gantske saare klageligt oc sørgeligt er det for menige Danmarckis Indbyggere, at wi saaledes s[-] miste vor naadigste Herre oc Koning, milder oc høyloflig ihukommelse, Koning Friderich II. saa [-] som paa hans beste Alder, der han nu vaar kommen ret til forfarenhed oc vissdom. Ja vist ma[-] mand klage, at hand er henrycket paa den tid, som icke allenniste hans naadis høybaarne Born udi d[-] umyndige Aar, men menige Landsaatter, oc vel andre omliggende Nationer, kunde saare ilde haffue [-] hannem, om det ellers haffde været Gud Almectigste hans Wilie. Men det er alt som Dauid siger [-] Psalmen: Ipse nos fecit et non ipsi nos. Oc ligervijs som han haffuer skabt oss paa den tid oc sted [-] hannem behagede, saa tager hand oss oc saa bort paa den tid oc sted, som hannem selff synes. Der[-] skulle huroe oss, bede oc forhaabis til den gode Gud, at hand lader denne vor Naadigste unge H[-] Printz oc udvaalde Koning lyckeligen opvore, oc dagligen forfremmes i Naade oc Wisdom baade [-] Gud oc Menneskene saa hand kunde bliffue bequem til Kongeligt Regiment, Gud selff til Loff oc [-] oc Rigerne til gaffn oc beste. Udi denne Mening er denne effterfølgendis Wise lagd oc giord paa h[-] Naffn oc Sprog, som første Bogstaffue aff huert Vers oc Riim i sig selff udviser.

LV.

1.
Christe Gud oc Mand jeg maa dig klage,
Huad Sorg mig hendes i ungdoms Dage,
Naadløff staaer jeg i vaande:
Jeg haffuer min kiære Herr Fader mist,
Som du haffuer tagen til dig forvist,
Thi er stor Graad for Haande.

2.
Jeg tenckte, min Fader i mange Aar
At leffue met mig udi fryd oc flor,
Nu er forspilt den Glæde:
Dog giffuis hannem Loff oc effterfaffns Priss,
En Herre Gudfryctig, from oc viss,
Neffnes hand aff alle saa vide.

3.
Friderich en Heldt i Hierte oc Mod,
I Førstelige Dyder aff Kongeligt Blod
Er hand vel værd at rømme:
Retfærdig vaar hand, oc mildundig oc blijd,
Det samme skal oc være min største id
Effter Ræt oc Sandhed at dømme.

4.
Kom mig din Tjener oc unge Barn,
O Herre til Hielp, som er udkaarn,
Nest dig offuer Danmarck at raade,
Jeg min Indgangs eller Udgangs Ferd,
Nogenlunde at styre kiendis mig ey verd,
Giff mig din Hellig Aands Naade.

5.
Jeg bedis ey Welde, ey Ære eller Guld,
Du trofaste Gud vær mig icon huld,
At jeg dine Bud maa lære:
Noglen til Wissdom oc ret Forstand,
Min Gud er dig at frycte for sand
Aff Hjertet dyrcke oc ære.

6.
Regere min Tanke, at jeg ret vel
Kunde giøre paa Ont oc Gaat forskæl,
Paa Ræt oc uræt mercke:
I alle mine Anslag store oc smaa,
Effter dit klare Ord den rætte Vey gaa,
Thi saadant Riget monne stercke.

7.

ier, Baguaster oc Open stalcke,
ting til det verste udtolcke,
enlunde hoff mig leffue:
co Raadgiffuer oc vise Mend,
g min flid aff Hu oc Sind,
g skal Sandhed prøffue.

8.

Aff dig ieg bedis, min Herre oc Gud
Fred, Fremgang, Seyr, Liff, Lycke oc Raad,
I all min tid tillige:
Retfindig at føre dette Verdslig Suerd,
Met dig ieg kunde paa siste bliffue verd
At leffue i Himmerigs Rige.

Den tredie Part af denne Vise Bog.

egyndis den Tredie part aff denne Vise Bog, udi huilcken findis nogle faa synderlige Viser om rsoner oc ellers andre Merckelige Mends Bedrifft oc seldsom Euentyr. Ere aff begge slags andre, en deel met Fabel oc Euentyrske Handel forblandet, en deel Historiske Sandsaffn, effter rtalen er nocksom tilforn tilkiende giffuen, oc her effter udi beleilig sted roris skal. Thi det er e art oc frihed metgiffuen, som oc Horatius formelder:

— Pictoribus atque Poetis
Quidlibet andendi semper fuit æqua potestas.

Poeter oc Maler haffue lige Frihed,
Altid at dicte, huer effter sin sæd.

Spanie Land oc Myklegaard etc.

e er ocsaa en gammel Dansk Vise, som haffuer altid været almindelig her udi Riget. Om her noget Historisk under, kand mand icke sige for vist. Er vel mueligt, at her kand være noget iet tiden er gaaet Folck aff minde, som met mange saadane Bedrifft skeed er. Myklegaard en stor Hoffuit Stad, som oc Naffnet i sig selff udviser. Huorfaare hine gamle Norske haffue ldit den store Naffnkundige Constantinopel Myklegaard. Thi Mykle bemercker stor oc meget, Stad oc By, saa vel paa vort Danske, som Hebraiske, Armeniske, Persiske, Puniske oc Sprog.

I.

1.

ind oc Myklegaard,
saa langt aff lee:
r sende huer andre Bud,
ia yppis deris Vræde.
De ædelige Sønner oc de rige.

2.

Knud aff Myklegaard,
r til Broder sin:
lt ind til Spanie Land,
id Sendebreffue mine.
De ædelige Sønner oc de rige.

3.

Peder lille saa brat,
r saa viss en Mand,
kommer ieg her aldrig mere,
g i Fiende Land.
De ædelige Sønner oc de rige.

4.

g kiære Broder bortfare
oc Breffue dine:
eg for sanden sige:
ner her aldrig igien.
De ædelige Sønner oc de rige.

5.

Hand tog Posen paa sin Bag,
Oc Pillegrims staff i Hende:
Saa gick hand til det Fergested,
Som ingen mand hannem kiende.
De ædelige Sønner oc de rige.

6.

Det vaar paa en Tredie Pintzdag,
De løbe ud aff den Minde:
Det vaar paa en anden Juledag,
Vor Herre dem Haffuen sende.
De ædelige Sønner oc de rige.

7.

De kaste deris Ancker ud for Bord,
Alt pau den Spanske Sand:
Det vaar Peder Vendithsøn,
Hand træn der først paa Land.
De ædelige Sønner oc de rige.

8.

Mit udi den Borgegaard,
Der afselet hand sit Skind:
Saa gaar hand udi Hoyeloftt,
For Spanie Lands Koning ind.
De ædelige Sønner oc de rige.

9.

Hel sidde i Spanie Lands Koning,
Alt offuer eders brede Bord:
Tage i nu de Lønbreffue aff mig,
Eder sendis fra Myklegaard.
De ædelige Sønner oc de rige.

10.

Det vaar Spanie Lands Koning,
Der hand de Lønbreffue saae:
Saa tog hand ud den liden Kniff,
Skar dem i Stycke saa smaa.
De ædelige Sønner oc de rige.

11.

Melte det Peder Benditssøn,
Hand stoed der lidet fra:
Huad stod udi de Breffue screffuet,
Medens de icke læses maa.
De ædelige Sønner oc de rige.

12.

Icke tør du sporie om Tidende ny,
De Breffue ere dig icke best:
Som mend ved Peder Benditssøn,
Du est en kjender giest.
De ædelige Sønner oc de rige.

13.

Siu Tønder aff det huide Sølff,
Dem skattet din Fader fra mig:
Men otte Tønder aff det røde Guld,
Vil jeg icke haffue for dig.
De ædelige Sønner oc de rige.

14.

Jeg vaar mig saa lidet it Barn,
For inden min Fostermoders Arm:
Jeg det ret aldrig nogen tid hørde,
Min Fader giorde eder Harm.
De ædelige Sønner oc de rige.

15.

Hør du Peder lille Benditssøn,
Haffuer du ey førre det hørt:
Det da skal den liden Griff gielde.
Som gammel Suin haffuer brøt.
De ædelige Sønner oc de rige.

16.

Toge de Peder Benditssøn,
Fulde hannem til grønen Vold:
Saa hugge de hannem sit Hoffuit fra,
Alt offuer hans eget Skiold.
De ædelige Sønner oc de rige.

17.

Det vaar Peder lille Benditssøn,
Hand bucker under blanken Suerd:
Som mend leffuer Knud aff Myklegaard,
Hand heffner vist denne Ferd.
De ædelige Sønner oc de rige.

18.

Oc det stod saa udi Vinter,
Oc saa i otte Aar:
Forend der kom Bud fra Spanie Land,
Oc ind til Myklegaard.
De ædelige Sønner oc de rige.

19.

Det vaar Knud aff Myklegaard,
Sider offuer sit brede Bord:
Saa mange kommer hannem i Tancker sine,
Hand tencker paa Peder lilles Ord.
De ædelige Sønner oc de rige.

20.

Oc hand lader byde offuer alt sit Land,
Baade offuer Læg oc Lerd:
End fick hand siu tusind Mand
Som bære kund Brynie oc Suerd.
De ædelige Sønner oc de rige.

21.

De vunde op deris Silke Seyl,
Saa høyt i forgyldene Raa:
Saa seyle de dem til Spanie Land,
Ikke minder end Maaneder to.
De ædelige Sønner oc de rige.

22.

Vegteren stander paa høyen Mure,
Hand vincker ud offuer de Strande:
Her kommer seylend de Orlog Skib,
Som før forgyldene Brande.
De ædelige Sønner oc de rige.

23.

Kommer her seylend de Orlog-Skib,
Flere en du kand neffne:
Vist er det Knud aff Myklegaard,
Sin Broders Død at heffne.
De ædelige Sønner oc de rige.

24.

Oc det vaar Spanie Lands Koning,
Raabte offuer all sin Gaard:
Vel op alle mine gode Hoffmend,
Her er en Fiende saa haard.
De ædelige Sønner oc de rige.

25.

Høre i det mine ærlige Mend,
I stride nu uden all falsk:
I stride mod Knud aff Myklegaard,
Han er saa haard en Halss.
De ædelige Sønner oc de rige.

26.

Det vaar Knud aff Myklegaard,
Hand styrde sin Snecke udi Haffn:
Oc hannem fulde effter siu tusinde mand,
Saa vide gaar der aff saffn
De ædelige Sønner oc de rige.

27.

Det vaar Spanie Lands Koning,
Hand ganger hannem strax imod:
Hannem fulde vel Femtan tusind Hoffmend,
I Jern fra Haand til Foed.
De ædelige Sønner oc de rige.

28.

Oc de fectedes dennem i Dage,
De fectedis i dage tho:
Ene stod Knud aff Myklegaard,
Hans Folck vaar falden hannem fra.
De ædelige Sønner oc de rige.

29.

hand sig for Kongens Mend,
: sig for dem alle:
øff mod Vinterens tid,
: de for hannem falde.
e ædelige Sønner oc de rige.

30.

endis Jomfru Dagmar,
n saa for raad:
løff den vilde Biorn,
Knud vist hans braad.
e ædelige Sønner oc de rige.

31.

knud aff Myclegaard,
a haard i Brynie:
aldrig til Danmarck spøries,
g met eders Hunde.
e ædelige Sønner oc de rige.

32.

ıd aff Myklegaard,
m i Bolten slaa:
em morgen for offnen Slot,
e hannem Hoffuedet fra.
e ædelige Sønner oc de rige.

33.

knud aff Myklegaard,
r under Skiold saa rød:
leffuer hand Bendit Knudssøn,
hand vist min Død.
e ædelige Sønner oc de rige.

34.

a den Vinter igiennem,
ner kom saa blide:
ı lengdis Bendit Knudssøn,
t icke maatte vide.
e ædelige Sønner oc de rige.

35.

n Tidende hiem til Lande,
icke alle ret gode:
hand Knud aff Myklegaard,
iuder for hannem Bod.
e ædelige Sønner oc de rige.

36.

Bendit Knudssøn bleff vred,
et saa mangen Mand:
e hand met Snecker Tolff,
l Spanie Land.
e ædelige Sønner oc de rige.

37.

nme nu udi den Haffn,
lystet da at huile:
er paa sig Pillegrims Klæder,
n liden stund duele.
e ædelige Sønner oc de rige.

38.

alle mine gode Hoffmend,
for inden Skibs Bord:
g gaar bort til Spanie Lands Konge,
t hannem it Ord.
e ædelige Sønner oc de rige.

39.

Hil sidе i gode Jomfru Dagmar,
Hin væne oc hin skøne:
Ville i laane en Pillegrim Huss,
Herre Gud hand eder det løne.
De ædelige Sønner oc de rige.

40.

Haffuer du icke været til Tinge,
Oc haffuer du været til steffne:
Haffuer du hørt Knuds Sønner aff Myklegaard,
De ville deris Faders Død heffne.
De ædelige Sønner oc de rige.

41.

Alt haffuer ieg været til Ting oc steffne,
Oc hørd de Tidende fra:
Knuds Sønner kunde aldrig føre Krig,
Fordi de ere saa smaa.
De ædelige Sønner oc de rige.

42.

Oc hun løffte op hans Pillegrims Hat,
Oc saae hans Silckehue:
Det du siger dig en Pillegrim være,
Det monne du for mig liue.
De ædelige Sønner oc de rige.

43.

Icke er ieg en Pillegrim,
Det kand saa lidet due:
Jeg er eders kiæriste Syster søn,
Jeg er Knud Paarss aff Thy.
De ædelige Sønner oc de rige.

44.

Est du allerkiæriste Syster søn min,
En Hertug Søn bold oc rig:
Den klare Vin, den søde Miød,
Den lader jeg skencke for dig.
De ædelige Sønner oc de rige.

45.

Icke da skalt du skencke for mig,
Der om saa ville wi kaste:
Huad Terningen sig begiffue vil,
Skal ingen aff oss laste.
De ædelige Sønner oc de rige.

46.

De legte Skacktaffuel de ædelinge baade,
De Terning fulde Bendit fra:
Hør i stolte Jomfrue Dagmar,
Mig bør at skencke gaa.
De ædelige Sønner oc de rige.

47.

Hand skenckte Miød oc hand skenckte Vin,
Gaff nock enhuer aff alle:
Drucken saa bleffne de Kongens Hoffmend,
Oc Søffn mon paa dem falde.
De ædelige Sønner oc de rige.

48.

Det vaar unge Bendit Knudssøn,
Hand lacker ud til den Strand:
Hand raaber oc vincker at Danske Mend,
At de skulde legge til Land.
De ædelige Sønner oc de rige.

49.

Det vaar unge Bendit Knudsſøn,
Hand ind at Dørren træn;
Det da vaar hand Spanie-Lands Koning,
Hand ſtander hannem op igien.
De ædelige Sønner oc de rige.

50.

Hør du kiære Bendit Knudsſøn,
Oc vilt du lade mig leffue:
Hin væne Jomfru Dagmar min Daatter,
Oc hende vilt ieg dig giffue.
De ædelige Sønner oc de rige.

51.

Din unger Dagmar i huor hun er,
Oc hende vil ieg vel faa:
Det vaar min Fader oc Farbroder,
Som du ihiel mon ſlaa.
De ædelige Sønner oc de rige.

52.

Førſt vog hand Spanie Lands Koning,
Oc ſaa hans gode Hofmend:
I ſtander op unge Jomfru Dagmar,
Følger mig til Danmarck ind.
De ædelige Sønner oc de rige.

53.

Saa tog hand alle de døde Kroppe,
Lagde dem i ſorten Jord:
Saa gerne fulde hannem Jomfru Dagmar,
Hen hiem til Mykleaard.
De ædelige Sønner oc de rige.

54.

Bendit tiente ſaa høffuiſt en Ridder,
Hand vilde hannem icke ſuige:
Hannem gaff hand unge Jomfru Dagmar,
De drucke deris Bryllup tillige.
De ædelige Sønner oc de rige.

Herr Jon Rimaardsſøns Scriffteмaal oc Endeligt.

Maa vel ſkee, denne Herr Jon Rimaardsſøn haffuer været Bendit Rimaardsſøns Broder, ſom vaar en Søhane, oc fangede Herr Alff Anno 1289, ſom effter ſkal omtalis. Herr Jon haffuer vær naffnkundig Voghalſſ oc i ſin Liffs tid til Land oc vand giort mere ſkade end gaffn, ſom hand oc bekiender. Dog hand for ſin Driſtighed oc Søfarenhed haffuer værit berømt oc antagen i Ko Gaard. It Exempel paa det ſom ſiges, Kanden gaar til Kilden til eniger dag: Om dem ſom ſo delige ſynde, oc paa ſidſte maa vare ſig for Budſis ſtød under Borindholm. Item,

Ah miser, et si quis primum perjuria celet
Sera tamen tacitis pæna venit pedibus.
Endoc mand Synden met Meneed ſtiul,
Saa kommer dog langſom Løn ſom ſkyld.

NB. Tuende Omquedninge ere ſæt til denne Viſe, ſom den oc ellers ſiungis anderledes oc ic den ene, ſom aff den anden.

II.

1.

Snecken hun ligger paa Lande,
Oc græſet under hende groer:
Oc hende ſtyrde aldrig ſaa raſt en Hoffmand,
Siden hende ſtyrde Herr Jon.
Men Søen hun tager ſaa mangen.

2.

Dan Koning hand ſider udi Ribe,
Oc ſcriffuer hand ud ſaa vide:
Hand biuder alle ſine gode Hoffmend
Aff Styres haffn ſig udrede.
Men Søen hun tager ſaa mangen.

3.

Oc det vaar Jon Rimaardsſøn,
Kaſte Brynien offuer huiden Halſſ:
I huo ſom icke vil ſeyle i dag,
Hand tiener ſin Herre met falſk.
Min ſkøniſte unge Liff, hun gangis mig aldrig aff Hue.

4.

Det vaar Herr Jon Rimaardsſøn,
Hand giordet ſig met ſit Suerd:
I huo ſom icke vil ſeyle i Dag,
Hand tiener ſin Herre met ſkerd.
Min ſkøniſte unge Liff, hun gangis mig aldrig aff Hue.

5.

I Afften ſaa ville wi dricke,
Om wi kunde Øllet faa:
I Morgen ſaa ville wi ſeyle,
Om Børen den vil ſtaa.
Men Søen tager ſaa mangen.

6.

Det ſuarede Herr Jon Rimaardsſøn,
Det maa vor Herre icke ſpøre:
Hand ſende oſſ bud oc der til Breff,
Det maa wi lyde oc høre.
Men Søen hun tager ſaa mangen.

7.

Oc det vaar Skipper Hogen hin fromme,
Hand løffte ſine Hine mod Sky:
I huo ſom Søen vil ſeyle i dag,
Kommer aldrig leffuend til By.
Men Søen hun tager ſaa mangen.

8.

Det ſuarede Herr Jon Rimaardsſøn,
Oc hand tog atter oppaa:
I huo i Dag gaar icke til Skibs,
Hand er ſin Koning utro.
Men Søen hun tager ſaa mangen.

9.

lte hand gamle Skipper Hogen,
daff Vinduet saae:
ıd nogen Mand seyle i Dag,
saadan Storm staar paa.
Men Søen hun tager saa mangen.

10.

ar Herr Jon Rimaardssøn,
aabte offuer all den Haffn:
e op Seyl i Danske Hoffmend,
ig i Herrens naffn.
Men Søen hun tager saa mangen.

11.

de komme lidet ud fra Land,
ølge reyste sig under Sky:
hand gamle Skipper Hogen,
iste huercken Land eller Ly.
Men Søen hun tager saa mangen.

12.

komme paa det vilde Haff,
lger legte fra Grunde:
sad den gamle Skipper Hogen,
are hans Øyne de runde.
Men Søen hun tager saa mangen.

13.

vilde icke lyde sit Roer,
eff for Vog oc Vind:
hand Herr Jon Rimaardssøn,
rgende Haand under Kind.
Men Søen hun tager saa mangen.

14.

en salte Sø som Stormen dreff,
ck offuer Budsis Bord:
ille sad Herr Jon Rimaardssøn,
ruer haffde staarn hans Haar.
Men Søen hun tager saa mangen.

15.

re nu de gode Hoffmend,
s talde saa stort:
je nu selff den Styre i Haand,
gaar Anckeret bort.
Men Søen hun tager saa mangen.

16.

re nu de store Voghalsse,
s giorde den røst:
a her selff til Styren at staae,
er Seylet løst.
Men Søen hun tager saa mangen.

17.

det Skipperen aff stor angist,
de hand der fra:
vist en Vandsmand inde,
s Skibet vil icke fremgaa.
Men Søen hun tager saa mangen.

18.

lle kaste den Lod omkring,
huor den holder paa:
nogen Udedisk Mand inde,
skal for Skibs borde gaa.
Men Søen hun tager saa mangen.

19.

Oc det vaar Herr Jon Rimaardssøn,
Hand taler til liden Smaadreng:
Du hente mig ind mit Taffleborð,
De Terning maa haffue deris Genge.
Men Søen hun tager saa mangen.

20.

Saa kaste de met Terning omkring,
De Terning vaare saa smaa;
Oc det falt Herr Jon Rimaardssøn til,
Han skulde for skibs bord gaa.
Men Søen hun tager saa mangen.

21.

Nu ere wi kommen saa langt fra Land,
Jeg kand icke Præsten naa:
Thi vil ieg giøre mit Scrifftemaal,
Vor Herre maa høre derpaa.
Men Søen hun tager saa mangen.

22.

Det vaar Herr Jon Rimaardssøn,
Falt paa sine bare Knæ:
Oc saa giorde hand sit Scrifftemaal
Alt til det Seyle træ.
Men Søen hun tager saa mangen.

23.

Locket saa haffuer ieg mangen skøn Encke,
Oc baaret saa mangen Mø:
Men det kom aldrig udi min Hu,
Jeg skulde paa Haffuet dø.
Men Søen hun tager saa mangen.

24.

Locket saa haffuer ieg Encker,
Oc baaret saa mangen Viff:
Men det kom aldrig udi min Tancke,
Jeg skulde her miste mit Liff.
Men Søen hun tager saa mangen.

25.

Jeg haffuer gangen paa Helsingborg,
Bedreffuen baade Hoer oc Mord:
Saa mangen erlige Bondesøn,
Begraffuen i hedenske Jord.
Men Søen hun tager saa mangen.

26.

De hellige Kircker dem haffuer ieg brødt.
Oc Closter haffuer ieg brend:
Saa mangen haffuer jeg stolt Jomfru,
Paa Hæder oc Ære skend.
Men Søen hun tager saa mangen.

27.

Den rige Christ i Himmerig,
Jeg tacker her for sin Naade;
Haffde ieg henfaren uden Scrifftemaal,
Min Siel maatte lid stor Vaade.
Men Søen hun tager saa mangen.

28.

Kommer der nogen aff eder til Land,
Oc moder min Festemø:
I sige hun maa vel giffte sig,
Jeg sanck udi salten Sø.
Men Søen hun tager saa mangen.

29.

Kommer der nogen aff eder til Land,
Oc spører min Moder at mig:
J sige ieg tiener i Kongens Gaard,
Oc er baade karsk oc qveg.
Men Søen hun tager saa mangen.

30.

Det vaar Herr Jon Rimaardsson,
Band Poser tre paa sig:
Oc den skal aldrig fattig bort dø,
Som iorde skal mit Lig.
Men Søen hun tager saa mangen.

31.

Det vaar stor ynck der hand giorde Kaarff,
Alt offuer den Bølge blaa:
Oc tog saa bort den vilde Sti
Til Hafssens bybe Bond blaa.
Men Søen hun tager saa mangen.

32.

Oc de vaare Siu oc finsindes tiue,
Udaff de Kongens mend,
Der kom ingen til Land uden Fem,
Der iblant vaar Herr Jons Dreng.
Men Søen hun tager saa mangen.

33.

Wi gaa off til Kirckegaard,
Bede Gud i Himmerige:
Wi bede for Herr Jon Rimaardsson,
Kongen fanger aldrig hans lige.
Men Søen hun tager saa mangen.

34.

Oc nu ligger Budtz for Borringholm,
Oc saa for striden Strøm:
Der flyde omkring de uselig Lige,
Hun giffuer dem icke i gjem.
Men Søen hun tager saa mangen.

Liden Danned oc unge Suend Trost.

Det er icke usandt mand siger, at førre suige de forne end de baarne, oc at Blodet er tyckere
vand. Huilcket beuises aff dette merckelige Exempel, som sees her udi unge Suend Trost, i det at h
icke forlader sin Broder, der alle de andre hans Hoffmend rømte hannem fra, men stod mandeligen
met hannem, oc udi Broders Sted, som mand siger. Der aff betenckes, det som tilforn vaar uuitterli
at de begge vaare tho kjødelige Brødre, som deris Moder giffuer dennem siden tilkiende.

III.

1.

Huad skal ieg i Danmarck,
Deris Brynie ere mig for tunge:
De Danske Hoffmend de spotte mig,
For ieg hand icke deris Tunge.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

2.

Deris Spore vaare saa klingend,
Deris Heste haffde god Gang:
Udi Lunde Kircke i Skone Land,
Der hørde de ottesang.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

3.

Først da hørde de ottesang,
Oc saa de Messer Ni:
Saa lystede hannem ungen Danneued,
Alt til sin Ganger at sti.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

4.

Det melte hin gode Herre Oluff,
Hand vaar deris Sogne prest:
Som mend ved liden Daneued,
J Dag bliffue i min Gest.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

5.

J Dag vil jeg met ingen Mand æde,
Eller dricke den klare Vin:
Forend jeg kommer tit Borreby,
Oc taler met Moder min.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

6.

Hør i klæriske ungen Daneued,
J sige det icke fordi:
Saa mange da ere de Fiender,
Der holde for uden vor By.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

7.

Først troer ieg mit gode Suerd,
Oc saa min gode Hest:
Der næst troer ieg mine Danis Suenne,
Jeg troer mig selff allerbest.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

8.

Vel maa i tro eders gode Suerd,
Oc saa eders raske Hest,
Oc saa tro i eders danis Suenne,
De suige eder allerførst.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

9.

Oc det vaar liden Daneued,
Hand kom for offuen den By:
Der møder hannem hans Fiender,
De vaare vel trosser Ni.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

10.
Saa sterke da vaare disse Fiender,
Som holt i læ oc ly:
Alle Danueds Suenne toge Orloff,
Den fra deris Herre at fly.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

11.
Alle da toge de Hoffmend Orloff,
Alt fra deris Herre at fly:
Foruden hin unge Suend Trøst
Hand tog da tienist aff ny.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

12.
Oc ieg haffuer slidt ederS Klæder,
Oc ieg haffuer reden ederS Hest;
Jeg skal stande met eder i Dag,
J meden eder trænger mest.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

13.
Tagen haffuer jeg ederS Sølff oc Guld,
Oc ædt haffuer ieg ederS Brød:
Icke rømmer jeg i Dag fra eder,
Skal det end vorde min Død.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

14.
Saa kaste de deris Bag tilsammen,
For inden den grøne Lund:
De tho de vog vel Femtan alene,
For inden den Morgens stund.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

15.
Saa støde de deris Rygge tilsammen,
For inden de tycke Riff:
De to de vog vel tredive alene
Derfaare bære de stoor Priff.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

16.
Det vaar ungen Danued,
Hand band sit Suerd ved Side,
Saa monne de Ædelinge saa gladelige.
Hiem til deris Moder ride.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

17.
Det vaar ungen Danued,
Han kom der ridendis i Gaard,
Det da vaar hans allerkjæriste Moder,
Hun ud imod hannem gaar.
Men ieg nemmer aldrig goden Danske.

18.
Du vær vel kommen liden Danued,
Oc allerkiæriste Søn min:
Huad da lyster dig helst at dricke,
Aff enten Miød eller Vin.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

19.
Jeg vil huercken æde eller dricke met eder
Miød eller klaren Vin:
Førend i giffue hin unge Suend Trost,
Kjære eeneste Søster min.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

20.
Oc hør du min kieriste Søn,
Jeg siger det icke fordi:
Saa sandelig hielpe mig Gud aff Nød,
J ere alle Syskende tre.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

21.
Hør i det allerkiæriste Moder min,
J sige mig det met Liste:
Huor da fødde i hannem unge Suend Trost,
Men jeg det aldrig viste.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

22.
Hand vaar sig saa liden yngste Barn,
Der jeg sende hannem aff Land:
Saa sandelig spurde jeg hand vaar død,
Thi klagede jeg ingen min Vaande.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

23.
Det melte hand liden Danued,
En Ridder Søn saa rig:
Nu vil jeg mig aldrig mere klage,
Men jeg haffuer Brødre slig.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

24.
Signe dig Gud hin unge Suend Trøst,
Min Tro vil jeg dig giffue:
Aldrig at suige eller undfalde,
Medens jeg er i Liffue.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

25.
Liden Danued oc unge Suend Trøst,
Klædde sig i Sabel oc Maard:
Saa ride dem saa gladeligen bort
Alt udi Keyserens Gaard.
Men jeg nemmer aldrig goden Danske.

Palle, Paar oc Liden, tre Brødre dræbe huer andre.

Undertiden er det saa som sagt er, at Brødre ere hin anden tryggeste, men det vender sig offte, at mand seer vederspillet. Saa at det befindes, som siges: Fratrum quoque gratia rara est. Oc naar der kommer da uenighed imellem Brødre, da er den Vræde den skarpeste oc uforligeligste, saa at ligervijs som Forældre haffuer stor glæde aff deris mange Børn, saa haffue de oc saa offte aller størst Sorg aff deris Ulyckelige Færd, Leffnet oc Endeligt, som dette effter følgende Exempel uduiser.

IV.

1.

Liden hand rider til Tinge,
Lader sue sine dødelige Saar:
Oc det giorde mig aldrig nogen Verdsens Mand,
Foruden min Broder Baar.
Der de icke ride maatte.

2.

Opstod unge Herr Baar
Oc biuder hand for sig Low:
Oc jeg biuder dig baade Guld oc Sølff,
Der til min Fæderne Skoff.
Der de icke ride maatte.

3.

Haffue du selv dit huide Sølff,
Der til dit Guld saa rød:
Seer du denne liden huide Haand,
Oc den skal vorde din Død.
Der de icke ride maatte.

4.

Palle oc Baar ride aff Lands Ting,
De viste sig ingen Sag:
Liden oc hans Suenne Fem,
De fulde dem fast paa Bag.
Der de icke ride maatte.

5.

Palle, Baar oc Liden vaare tre,
De mødtis under grønne Lide:
Det vaar stor ynck at see derpaa,
Hure Suerde de runde aff skede.
Der de icke ride maatte.

6.

Førsk vog hand sin Broder Palle,
Oc saa da vog hand Baar:
Det vil jeg for sanden sige,
Liden fick selff sit Bane Saar.
Der de icke ride maatte.

7.

Op saa toge de Palle oc Baar,
Oc førde de hennem til By:
Liden hand ligger i Rosens Lund,
Saa blodig under oden Sky.
Der de icke ride maatte.

8.

Nu ligger Liden for Ugle oc Ørn,
Oc andre Diur til Føde:
Det spurde hiem hans Festems,
Hun sørger sig selff til Døde.
Der de icke ride maatte.

9.

Haffde hand lyd sin Moders Ord,
Oc talet sin Sag met rette:
Da haffde hans Brødre været uslagen,
Oc stild haffde værit deris Trette.
Der de icke ride maatte.

10.

Saa saare sørger stolte Mette lille,
All for sine Sønner tre;
Herre Gud naade mig den sorgfuld Stund,
Jeg eder met Øyne skulde see.
Der de icke ride maatte.

11.

Saa saare græd hun for Palle,
End mere græd hun for Baar:
Men allermest græd hun for Liden,
Hand kom i Heden Jord.
Der de icke ride maatte.

Nilaus Bagisson oc Brune Herr Erick.

Aff ringe Orsage kommer offte stor Trætte, som bliffuer Mennisken indbyrdis til stor Skade oc fordersfuelse. Thi er det bedre udi lagtide at stille Becken end Aaen, som mand allmindeligen siger. Lyksalig er den, som bliffuer viss aff en anden mands skade. Derfor settis oss saadanne Dict, som her for Haanden er, oc de gamle uden tuil saadane vilde hermet haffue oss paamindt.

V.

1.

Det vaar Nilaus Baggisson,
Hand beder ligge Sadel paa Hest:
Oc wi ville ride oss op paa Land,
Hin Brune Herr Erick at Geste.
De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

2.

Herr Nilaus oc hans gode Hoffmend,
De komme der ridendis i Gaard:
Oc ude stoed Brune Herr Erick,
Hin vaar vel svøbt i Maarde.
De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

3.

Vær velkommen Nilaus Baggisson,
Velkommen i min Gaard:
Den brune Miød, den klare Vjn,
Skal være for dig usparb.
De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

4.

Hør du Brune Herr Errick,
All huad jeg siger til dig:
Du haffuer en Suend udi dit Brød,
Den haffuer du locket fra mig.
De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

5.

Alle de Suenne jeg haffuer i Tienist,
Dem haffuer jeg fangen met lige:
Jeg passer icke paa dig Nilaus Baggisson,
Jeg vil dig icke vige.
De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare

6.

reed hand Nilaus Baggisson,
de icke Suenne uden Fem;
d stande hin Brune Herr Erick,
ue Jernklædde Mend.
ligge slagne paa Volden i saa saare.

7.

iar Nilaus Baggisson,
tilbage saae:
kommer hand Brune Herr Erick,
ue Jernklædde Mend.
ligge slagne paa Volden i saa saare.

8.

er mine gode Hoffmend,
vel paa min tale:
eg rider tilbage igien,
der Gud befale.
ligge slagne paa Volden i saa saare.

9.

Holde i her mine gode Hoffmend,
Som jeg giffuer Klæde oc Brød:
Jeg rider mod Brune Herr Erick,
Det bliffuer beggis vor Død.
De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

10.

Sammen da rede Herrer to,
De vilde huerandre icke vige:
Sætte de Suerdet faare Sadelbue;
De stunge huer anden tillige.
De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

11.

Nu ligge begge de Herrer gode,
Oc Blodet rinder dennem til døde:
Deris gode Hoffmend løbe vide om Land,
Huor de kunde fange deris Føde.
De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

Stolt Signild hielper sine Brødre af Døds nød.

r kunde oc saa giøre mands Gierning: Som wi see baade aff denne Dict oc andre deß lige. nske Historier formelde, at wi haffue hafft hine gamle Skioldmøer i fordum dage her udi t huilcke vaare Jomfru Alvilde i Kong Sigers tid, oc Jomfrue Visne, som førde Danmarckis offuit Bannere udi den Brauiske Slagtning, som stoed imellem Kong Harald oc Kong Ring Udi huilcken Strid baade Droning Hette oc Jomfru Vegbiorg oc andre duelige Skiold- deris Beste, oc kunde vel lignis met Droning Penthesilea, som omtalis hos Vergilium oc itløftige i deris Bøger.

VI.

1.

gnild lader brygge oc blande Vin,
da falder den Rhin:
er hendes Broder hiem til sin.
Udi Brynie alle.

2.

ckte Miød, oc de skenckte Vin,
da falder den Rhin:
: saa lenge som Solen skin.
Udi Brynie alle.

3.

roder oc hand vilde ride hiem,
da falder den Rhin:
Signild biuder hannem Følge Suenne,
Udi Brynie alle.

4.

skal ieg met Følge Suenne,
da falder den Rhin:
ider de ere nu alle i senge.
Udi Brynie alle.

5.

nd kom for offuen den By,
da falder den Rhin:
e hannem hans Fiender siu.
Udi Brynie alle.

6.

nd kom i tycken Riff,
da falder den Rhin:
Der bleff hand hans Fiender viff.
Udi Brynie alle.

7.

Jeg beder eder mine Fiender for Gud,
Saa faur da falder den Rhin:
J lader mig blæse i min forgylte Liud,
Udi Brynie alle.

8.

Oc du skalt haffue vort minde dertil,
Saa faur da falder den Rhin:
Du blæff der udi imedens du vilt,
Udi Brynie alle.

9.

Han blæste i Liud, hand blæste saa hardt,
Saa faur da falder den Rhin:
Det hørde stolte Signild til sin Gaard.
Udi Brynie alle.

10.

Oc hand blæste i sin Liud saa lenge,
Saa faur da falder den Rhin:
Det hørde Jomfru Signild til sin Seng,
Udi Brynie alle.

11.

Stolt Signild raaber offuer all sin Gaard,
Saa faur da falder den Rhin:
J lede mig ud min Ganger graa,
Udi Brynie alle.

12.
I lede mig ud min Ganger graa,
Saa faur da falder den Rhin:
Vel fiu Aar siden hand Solen saae.
Udi Brynie alle.

13.
Hand Solen ey saae vel i fiu Aar,
Saa faur da falder den Rhin:
Vel Femtan siden hand Sadelen baar,
Udi Brynie alle.

14.
I hente mig ind min Glaffuend oc Spiud,
Saa faur da falder den Rhin:
Vel atten Aar siden de vaare ude.
Udi Brynie alle.

15.
Stolt Signild reed, saa fast hun rende,
Saa faur da falder den Rhin:
Sin gode Fole der offuer hun sprende.
Udi Brynie alle.

16.
Stolt Signild raaber oc vaar saa vaandt,
Saa faur da falder den Rhin:
Du suare mig Broder om du kandt,
Udi Brynie alle.

17.
Icke er ieg vee, icke er jeg vaandt,
Saa faur da falder den Rhin:
Du hielpe mig Søster om du kandt.
Udi Brynie alle.

18.
Hun hug ihiel hans Fiender fiu,
Saa faur da falder den Rhin:
Saa førde hun hannem leffuende til By,
Udi Brynie alle.

19.
Oc haffde de været to for en,
Saa faur da falder den Rhin:
Hun haffde giord dem Dødsens meen.
Udi Brynie alle.

Søster spurde hun anden etc.

Det som tilforn er rørdt om Signild hendis mandom, sees oc saa her det samme om disse tue Skjoldmøer, som haffue heffnt deris Faders Død paa Erland. Det stoed alt i en obenbare Feide i gam Dage met saadane indbyrdis Kiff oc Draff. Mand viste libet aff Low oc Ræt, eller der ved at udf sine sager i gamle dage. Huer heffnde sin Vaande paa den anden, naar hand saa sig synist oc best ra rom til, effter sin hedenske viff oc stick.

VII.

1.
Søster spurde hun anden,
For den der mig haffuer loffuet i Løn;
Oc vilt du icke mande.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

2.
Jeg vil mig icke giffte under Ø,
For den der mig haffuer loffuet i Løn;
Før jeg faar heffnd min Faders Død.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

3.
Oc hure skulde wi det heffne,
For den der mig haffuer loffuet i Løn;
Wi haffue huercken Suerd eller Brynie.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

4.
Her boer saa rige Bønder i By,
For den der mig haffuer loffuet i Løn;
De laane oss Suerd oc Brynie ny,
Hun boer under Skowen i saa grønen.

5.
Saa toge de deris Kaabe oc Kraffue,
For den, der mig haffuer loffuet i Løn:
De skaare sig Ridder Klæder deraff.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

6.
De Jomfruer binder dem Suerd ved Side,
For den, der mig haffuer loffuet i Løn:
Oc saa lyster dem til Hoffue at ride,
Hun boer under Skowen i saa grønen.

7.
Der de komme til Borge Led,
For den der mig haffuer loffuet i Løn:
Herr Erlands Frue hun stander derved,
Hun boer under Skowen i saa grønen.

8.
Her stander i Herr Erlands Frue,
For den, der mig haffuer loffuet i Løn,
Oc er Herr Erland hjemme i Stue,
Hun boer under Skowen i saa grønen.

9.
Herr Erland er i Stuen ind,
For den der mig haffuer loffuet i Løn:
Hand dricker Vjn met Giester sin.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

10.
De Jomfruer ind at Døren træn,
For den, der mig haffuer loffuet i Løn:
Herr Erland stander dem op igien.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

11.
Herr Erland klapper paa Hiondet blaa,
For den der mig haffuer loffuet i Løn:
Ville i to unge Suenne huile her paa.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

12.
Wi ere icke trædte, wi ere icke mod,
For den der mig haffuer loffuet i Løn:
En liden Huile her er dog god.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

13.
giffte Mend,
haffuer loffuet i Løn:
t gillie i Løn.
der Skowen i saa grønen.

14.
te Mend,
haffuer loffuet i Løn:
t gillie i Løn.
der Skowen i saa grønen.

15.
op under Ø,
affuer loffuet i Løn:
erløse Møer,
der Skowen i saa grønen.

16.
a rige vaare,
affuer loffuet i Løn:
da selffuer bad.
der Skoven i saa grønen.

17.
vilfeligen giorde,
affuer loffuet i Løn:
n ellers torde.
der Skowen i saa grønen.

18.
t heris Fader,
affuer loffuet i Løn:
Haffde ieg icke soffuet hos heris Moder.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

19.
Det du vogst min kiære Fader,
For den der mig haffuer loffuet i Løn:
Det liuger du paa vor kiære Moder.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

20.
Saa Quindelig som de Suerd udbrog,
For den der mig haffuer loffuet i Løn:
Saa Mandelig de til hannem hug.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

21.
Hugge de Herr Erland alt saa smaa,
For den der mig haffuer loffuet i Løn:
Ligesom de Spaan i Lunden laa.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

22.
Saa saare da græder de Jomfruer to,
For den der mig haffuer loffuet i Løn:
Der de skulde siden til Scriffte gaa.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

23.
De finge icke andet for Herr Erlands Død,
For den som mig haffuer loffuet i Løn:
End tre Fredage til Vand oc Brød.
Hun boer under Skowen i saa grønen.

Daatter spurde hun Moder.

mer fast offuer et met den fremfarne. Er icke stort Skilffmis paa færde. Det haffuer
Dage: Dolus an virtus quis in hoste requirat, etc. Det er:

Det gielder alt et, tro ey paa Leyde,
Din Fiendes Konst oc obenbar Feide.

VIII.

1.
un Moder,
faur en Rim:
ig nogen Broder.
a ganger der Dantzen.

2.
itte du bolde,
faur en Rim:
Greffuens Bolde.
a ganger der Dantzen.

3.
er til Stalde,
faur en Rim:
oler alle.
a ganger der Dantzen.

4.
brune, hun stode den graa,
faur en Rim:
hun Sadel paa.
a ganger der Dantzen.

5.
Der hun kom for Borge Led,
Der falder saa faur en Rim:
Der stander Greffuens Fridle ved.
Saa vel da ganger der Dantzen.

6.
Hør du Greffuens Fridle,
Der falder saa faur en Rim:
Er din Herre hiemme saa silde.
Saa vel da ganger der Dantzen.

7.
Min Herre hand foer til Tinge i gaar,
Der falder saa faur en Rim:
At dømme saa rig en Fange for Mord.
Saa vel da ganger der Dantzen.

8.
Hør du Greffuens Fridle Qvinde;
Der falder saa faur en Rim:
Sig mig huor huilis de Fanger inde.
Saa vel da ganger der Dantzen.

9.
Udi vor Gaard der staander it Huff,
Der falder saa faur en Riin:
Der huilis de Fanger uden Ild oc Liuff.
Saa vel da ganger der Dantzen.

10.
Der sider for Døren en Elffuer Vind,
Der falder saa faur en Rim:
Der kommer slet ingen Jomfruer ind.
Saa vel da ganger der Dantzen.

11.
Jomfruen drog aff sin Handske smaa,
Der falder saa faur en Rim:
Saa tager hun den Jern Slaae derfra.
Saa vel da ganger der Dantzen.

12.
Hør du det, kiære Broder min,
Der falder saa faur en Rim:
Lodst du dig binde aff flere end en.
Saa vel da ganger der Dantzen.

13.
Mig bant icke fire, mig bant icke fem,
Der falder saa faur en Rim:
Mig bunde vel Trediue raske Hoffmend.
Saa vel da ganger der Dantzen.

14.
Jeg staander saa smal som Lille Vand,
Der falder saa faur en Rim:
Der skulde icke trediue binde min Haand.
Saa vel da ganger der Dantzen.

15.
Jeg staander allene her en Qninde,
Der falder saa faur en Rim:
Mig skulde icke trediue Hoffmend binde,
Saa vel da ganger der Dantzen.

16.
Saa tog hun ud sin Broders Been,
Der falder saa faur en Rim:
Hun sætte Greffuens Fridle der ind igien.
Saa vel da ganger der Dantzen.

17.
Saa tog hun ud sin Broders Been,
Der falder saa faur en Rim:
Saa sætte hun Greffuens Fridle derind.
Saa vel da ganger der Dantzen.

18.
Men vil den Herre haffue anden Bod,
Der falder saa faur en Rim:
Du bede hannem møde mig i Marcken ud.
Saa vel da ganger der Dantzen.

Herr Thule Vognsson met sine Brødre slaar Herr Graa-Suend ihiel oc heffner sin Faders Død.

Disse tuende Adels Herrer haffuer begge boed oc bygt udi Lunde Sogn i Vester Herret paa hin S Varde. Oc er Suend Graa hans Naffn fundet optegnet udi de gamle Kircke Bøger i vor tid, for halfft hundret Aar. Udi Visen kalde de hannem met Vaguend Naffn Graa Suend. Visen melder, at begge skulle ligge for St. Steffnes Altere i Choret, huilcket vel muligt er. Thi der mand haffuer mu Erlig oc Velbyrdig Mand Thomas Stygge sin Graff Anno Domini 1577, da haffuer mand opgraff der nogle store Skinnebeen, vel halffanden Gang saa lange, som nu kand være en voren Mands Perso største oc lengste Skinbeen: Oc derhoff funden en Egefiel aff en Liig Kiste mere end fire Alne la Nogle siunge denne Vise saaledis, at de giffue tilkiende, at baade Suend Graa oc Herr Thule Vognss skulle bleffuet paa Stedet, men det er troligere, at Herr. Thule, som forraskede hannem, oc vaar hann alt for sterck, haffuer taget hannem med Fordeel. Aarsag til disse Drab synis at være kommen aff Træ for Stolstand, som den eene vilde være offuer den anden, oc dermed icke kund endt deris Trætte, føre de haffue taget Liffuet aff huer andre, oc finge saa rom under Jorden, der de kunde icke forliges off paa Jorden met huer andre.

XI.

1.
J Lunde Kircke der yppis en Steffn,
Oc der rider til baade Ridder oc Suenne,
Ridder oc Suenne, Jomfruer oc Møer,
Den Danske Droning i Skarlagen rød:
Leffuer hand Thule Vognssøn, oc det skal heffnes.

2.
Jomfruer oc Møer,
Oc Danske Droning i Skarlagen rød:
Fru Mette lille lader en Guldstoel giøre,
Lader den i Lunde Kircke indføre.
Leffuer hand Thule Vognssøn, oc det skal heffnes.

3.
Guldstoel giøre,
Lader den i Lunde Kircke indføre:
J Løndom bleff den Guldstoel giort,
Til Lunde Kirke met Hoffmodført.
Leffuer hand Thule Vognssøn, oc det skal heffne

4.
Guldstoel giort,
Til Lunde Kircke met Hoffmodført:
Stolt Mette lille skulde til Kircke fare,
Herr Graa Suend tager alt paa hende vare.
Leffuer hand Thule Vognssøn, oc det skal heffnes

5.
Til Kircken fare,
Herr Graa Suend tager paa hende vare:
Fru Mette ganger i Guldstoel at staae,
Herr Graa Suend giffuer hende Spaat derpaa.
Leffuer hand Thule Vognssøn, oc det skal heffnes

6.

at staa,
Suend giffuer hende Suar der paa:
ille skulde til Offer gaa,
Suend ganger i Guldstolen at staa.
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

7.

ia,
Suend ganger i Guldstolen at staa.
ig for Alter omuende,
a runde hende Taarer paa Kinde.
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

8.

t omuende,
a runde hendes Taarer paa Kinde:
Suend lad fare din Gammen,
aldrig i Stoel tilsammen.
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

9.

Gammen,
aldrig i Stoel tilsammen:
tog Fru Mette lille i Haar,
ende ned til sorten Jord.
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

10.

ille i Haar,
ide ned til sorten Jord;
ille kom fra Kircken hiem,
Siu Sønner ganger hende igien.
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

11.

oc hiem,
Siu Sønner ganger hende igien:
Sønner gaar hende imod,
bredde hende Pelt under Foed.
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

12.

imod,
bredde hende Pelt under Foed:
kjære Moder min,
der Taare paa huiden Kind,
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

13.

r min,
der Taare paa huiden Kind,
Taare paa huiden Kind,
Suend dreff mig udaff Stoel min.
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

14.

Kind,
Suend dreff mig udaff Stoel min:
in sin Kaabe paa Bord,
du tænck paa din Faders Mord.
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

15.

paa Bord,
du tænck paa din Faders Mord:
Moder i græde icke saa,
ime snart god Bod paa.
Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

16.

J græde icke saa,
Der skal komme snart god Bod paa:
Kjære Moder i laane mig Skarlagen smaa,
Oc Søster i sætte mig Guldkrune paa:
Leffuer hand Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

17.

Skarlagen smaa,
Oc Søster i sætte mig Guldkrune paa:
J laane mig eders Ermkaabe rød,
Saa skal jeg heffne min Faders Død.
Leffuer hand Thule Vognsson oc det skal heffnes.

18.

Ermkaabe rød,
Saa skal ieg heffne min Faders Død:
Herr Thule hand haffde en liden Smaa Dreng,
Hand vaar Herr Graa Suends fuldtro Ven.
Leffuer hand Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

19.

En liden Smaadreng,
Hand vaar Herr Graa Suends fuld tro Ven:
Det vaar Herr Graa Suends gode Ven,
Hand sende Herr Graa Suend Bud igien.
Leffuer hand Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

20.

Gode Ven,
Hand sende Herr Graa Suend Bud igien:
Herr Graa Suend i skynde eder snarligen hiem,
Herr Vogns Sønner acte eder it Meen.
Leffuer hand Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

21.

Snarligen hiem,
Herr Vogns Sønner acte eder it Meen;
Hui skulde ieg saa fra Kircken hiemfare,
Jeg seer saa faur en Brude Skare.
Leffuer hand Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

22.

Fra Kircken hiemfare,
Jeg seer saa faur en Brude Skare:
Herr Graa Suend i skynde eder snarligen ud,
Den Jomfru Skare bliffuer eder icke god.
Leffuer hand Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

23.

Snarligen ud,
Den Jomfrue Skare bliffuer eder icke god:
Herr Thule hand først offuer Stædten træn,
Herr Graa Suend ræcker hannem Haanden igien.
Leffuer hand Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

24.

Offuer Stædten træn,
Herr Graa Suend recker hannem Haanden igien:
Herr Graa Suend du holdt din Haand hoss dig,
Du veedst du vog min Fader fra mig.
Leffuer hand Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

25.

Din Haand hoss dig,
Du veedst du vog min Fader fra mig;
Huad ieg mod dig der met haffuer brødt,
Det haffuer ieg met det røde Guld bødt,
Leffuer hand Thule Vognsson, oc det skal heffnes.

26.

Der met haffuer brødt,
Det haffuer ieg met det røde Guld bødt:
Aff Sølff oc Guld tre tusind Marck,
Det vaar en fattig Suend bød vel sterck.
Leffuer hand Thule Bognsson, oc det skal heffnes.

27.

Tre tusind Marck,
Det vaar en fattig Suend bød vel sterck:
Haffuer du min Fader met ære bødt,
Da er min Moder aff Guldstoel stødt.
Leffuer hand Thule Bognsson, oc det skal heffnes.

28.

Met Æren bødt,
Da er min Moder aff Guldstoel stødt:
Saa hielpe mig Gud oc den Hellig Aand,
Jeg rørde hende huercken met Foed eller Haand.
Leffuer hand Thule Bognsson, oc det skal heffnes.

29.

Den Hellig Aand,
Jeg rørde hende huercken met Foed eller Haand:
Herr Thule drager Suerd under Skarlaggen Skind,
Herr Graa Suend rømmer at Kircken ind.
Leffuer hand Thule Bognsson, oc det skal heffnes.

30.

Under Skarlaggen Skind,
Herr Graa Suend rømmer at Kircken ind:
Herr Thule hand sit Suerd uddrog,
Herr Graa Suend hand i Stycker hug.
Leffuer hand Thule Bognsson, oc det skal heffnes.

31.

Sit Suerd uddrog,
Herr Graa Suend hand i Stycker hug:
For Mariæ Alter der spiltes det Blod,
For Sanct Steffens Alter ligge de Baade.
Leffuer hand Thule Bognsson, oc det skal heffnes.

Oc jeg stoed for min Herres Bord.

Huad heller denne Vise skal være Euentyrs Dict eller Sandsaffn kand vel tuilis. Icke ville wi heller bemøde oss ret saare meget der effter at randsage, lad den icke saa passere met de andre, oc huer holde oc huer dømme derom huad hannem selff synis.

X.

1.

Oc jeg stoed for min Herres Bord,
Jeg skenckte baade Miød oc Viin:
Oc der kom mig de Tidende fore,
At slagen vaar Broder min.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

2.

Oc saa fulde ieg min Herre til Seng,
Der til hans Kiære til Huile:
Saa ledde ieg ud min gode Hest,
Lagde paa forgyldene Mile.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

3.

Saa ledde ieg ud min gode Hest,
Lagde paa forgyldene Mile:
Førend ieg lagde aff min Sadel rod,
Jeg reed vel Femtan Valske Mile.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

4.

Der ieg kom for det samme Huss,
Som Kiæmper drucke Miød oc Viin:
Der hørde ieg huor min kiære Moder,
Hun græd offuer Broder min.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

5.

Oc saa spendte jeg min gode Bue,
Jeg lagde en Straale derpaa:
Saa skiød jeg Kongens Kiæmper Tolff,
Som veiede mig Broder fra.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

6.

Saa reed ieg mig til Tinge
Oc saa til Herritz stessn:
De Ser dennem bød ieg for god Bod,
Oc Ser for Broder at heffne.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

7.

Jeg gick mig Tredie Gang paa Ting,
Jeg biuder for dem en skellig Bod:
Oc op da stod Kongens Lehnsmand,
Hand stod mig hart imod.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

8.

Oc op da stoed den Kongens Lehnsmand,
Stoed mig saa hart imod:
Oc op da stode de Sandemend tolff,
De suore mig Freden fra.
Jeg maattte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

9.

Saa da spente jeg min gode Bue,
Jeg lagde en Straale derpaa:
Der skiød jeg til den Kongens Lehnsmand,
At Straalen i Hiertet monne staa.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

10.

Jeg gick mig snarlig aff Tinge ud,
Oc til min gode Hest:
Oc da tycktes mig i Tanke min,
At Skoffuen skiulde mig best.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

11.

Oc jeg vaar mig i Skoffuen i Skiul,
Oc vel i Vinter otte:
Jeg haffde icke andet at føde mig met,
End Græs oc Løff jeg aad.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

12.

de icke andet at føde mig aff,
æs oc Løff ieg aad:
de icke andre Senge Staldbrødre,
rne oc Vaffer to.
atte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

13.

lide fast mod Pintze dag,
de hellige Tide:
ftet hannem Sueriges Riges Koning,
en at udride.
atte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

14.

Oc saa spente ieg min gode Bue,
Lagde min Straale derpaa:
Saa stiød ieg til den Suenske Koning,
At Straalen i Hiertet monne staae.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

15.

Oc nu ligger Sueriges Koning,
Oc Blod rinder hannem til Død:
Saa gaffue de mig Suerigs Drońing igien,
Hun vaar mig huer Dag god.
Jeg maatte icke Fred for Sueriges Koning nyde.

Herr Verner undkommer aff Lindholms Huss met Liste fra Fru Ingeborg.

denne Herr Verner eller Fru Ingeborg haffuer været, eller om huilcket Huss dette Lindholm Skaane, Seeland eller Jutland skal forstaaes, er altsammen uklart. Lade det saa staa, oc dømme uer huad hannem synis. Thi det er icke mueligt, at mand saa kand finde Rede paa alle disse ict, at mand kand pege paa oc sige: det er skeed her, oc det er skeed der, efſterdi de visse Omder ere icke rort her hoss. Oc er det mueligt saadant kunde være nocksom offuer liust i de Dage, ten er gjort om Gierningen haffuer været nyligen skeed oc standen udi ferſk Hukommelse oc Minde.

XI.

1.

dholms Huss
nne de dricke oc giøre sig got Ruff:
nne de dricke oc giøre sig glad,
r Herr Verner i Tornet sad.
r kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

2.

nne de giøre dem glad,
rde oc Herr Verner i Tornet sad;
eborg vogner oc op hun saa,
aff mine Møer der qvæder saa.
r kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

3.

saa,
aff mine Møer der quæder saa:
de eders Møer der saa quæde kand,
Herr Verner den fangne Mand.
r kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

4.

de kand,
Herr Verner den fangne Mand.
eborg heder paa Suenne to,
Herr Verner for mig indgaa.
r kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

5.

enne to,
Herr Verner for mig indgaa:
rner ind at Døren træn,
eborg stander hannem op igien.
r kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

6.

n træn,
eborg stander hannem op igien:
rner hand stæddis for breden Bord,
eg Frue i sende mig Ord.
r kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

7.

Hand stæddis for breden Bord,
Her er ieg Frue, i sende mig Ord:
Fru Ingeborg klapper paa Hiøndet blaa,
Gaar hid Herr Verner, huiler her paa.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

8.

Paa Hiøndet blaa,
Gaar hid Herr Verner, huiler her paa:
Hør i Herr Verner huad ieg siger eder,
En Elskoffuens Vise i for mig quæder.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

9.

Huad ieg siger eder,
En Elskoffuens Vise i for mig quæder,
En Elskoffuens Vise jeg aldrig nam,
Men ieg quæder alt som jeg best kand.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

10.

Jeg aldrig nam,
Men ieg quæder alt som ieg best kand:
Herr Verner bar op, en Vise hand quad,
Der søffnet Fru Ingeborg i Lofftet sad.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

11.

En Vise hand quad,
Der søffnede Fru Ingeborg i Lofftet sad:
Der søffnede Fruer, der søffnede Møer,
Der søffnede Fru Ingeborg i Skarlagen rød.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

12.

Fruer oc Møer,
Der søffnede Fru Ingeborg i Skarlagen rød:
Herr Verner hand saa sig op i Vraa,
Hand fandt Nøgle baade store oc smaa.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

13.

Op i Vraa,
Hand fandt de Nøgle under Bulsteren blaa:
Herr Verner hand træn at Doren saa brat,
Hand glemte at sige Fru Ingeborg god Nat.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

14.

At Døren saa brat,
Hand glembde at sige Frn Ingeborg god Nat:
Oc der hand kom ud fore den By,
Hand begynte at quæde en Vise aff ny.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

15.

For offuen den Bye,
Begynte han at quæde en Vise aff ny:
Herr Verner hand vipper op met sin Hat,
I sige Fru Ingeborg tusind gode Nat.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fange.

16.

Alt met sin Hat,
I sige Fru Ingeborg tusind gode Nat:
De hor du Vægter paa Vagten staar,
Du linder alt til huor Visen den gaar.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fa

17.

Paa Vagten staar,
Du linder vel til huor Visen den gaar:
I Afftes vilde hun icke haffue en Skieppe Guld
Nu fanger hun icke en Pending til fuld.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fa

18.

En Skieppe Guld,
Nu fanger hun icke en Pending til fuld:
Herr Verner hand ganger at Porten brat,
Han glemte at sige de Fruer god Nat.
De Fruer kunde aldrig glemme saa riger en Fa

Oluff Strangesson oc unge Haffburd.

Almindeligen pleier det saa at gaa, at den som Trætten først ypper, oc fordrer en anden, b bliffuer der selv gierne i Løbet. Saa er det gaaet met denne unge Haffburd, som synes at haffue v Kongens nære Slect oc Blodsforvante. Thi Oluff Strangesson maa rømme som den der haffuer Vold paa en fremmed Gade. Jorsals Land som her neffnis, er Jerusalems Land, som de Gamle ha saaledes kaldet, oc dem, som der hen reyste Jorsalafarer.

XII.

1.

Det vaar Oluff Strangesson,
Oc saa hin unge Hoffburd:
De de tiende dennem saa lenge,
I Daner Kongens Gaard.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

2.

Oc de tiende dennem saa lenge,
Paa Daner Kongens heste:
Saa yppede de dennem en Trette
Om begge deris gode Heste.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

3.

De vilde oc Dysten prøffue,
Alt om saa væn en Viff:
Det vil ieg for sanden sige,
Det kosted deris unge Liff.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

4.

Oc hør du ungen Haffbur,
Jeg vil icke met dig trette:
Din Moder vaar min gode Gud Moder,
Hun skal icke for off græde.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

5.

Hør du kiære Oluff Strangesson,
Alt huad jeg siger til dig:
Oc du skal fecte met mig i Dag,
Eller du skalt rende met mig.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

6.

Oc er din Moder min gode Gud Moder,
Oc siger du det met Skiel:
Gud lade dig aldrig bliffue Mandens Mage,
Forinden du dyster met mig.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

7.

Huo kand vel rose mine sterke Hender,
Som dennem ingen Gang haffuer frist:
Men det vil jeg for sanden sige,
Saa rast da haffuer jeg Hest.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

8.

Gud veed det er mig saare imod,
At jeg skal met dig stride:
Men heder ieg Oluff Strangesson,
Jeg skal dig i Morgen bide.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

9.

Aarle vaar det om Morgens stund,
Oc lenge før Lercken hun sang:
Op da stoed hand Oluff Strangesson,
Hand klæbde sig for sin Seng.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

10.

Aarle om Morgenen vel god tid,
Langt førre den Dag giordes liuff:
Saa mange da vaare de sadblede Heste,
Alt for det Dyste Huff.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

11.

de sammen reed,
Heste at lege:
uer oc stolte Jomfruer,
rder saa blege:
)eris Gods inde paa Nyland.

12.

l de sammen rede,
fburds Hest:
yst den haffuer jeg reden,
ie bliffuer mig værst.
)eris Gods inde paa Nyland.

13.

de sammen reed,
fburd saar:
uer oc stolte Jomfruer,
)dige Taare.
eris Gods inde paa Nyland.

14.

de sammen rede,
fburd nær død:
ruer oc Dronningen selff,
r Skarlaggen rød.
)eris Gods inde paa Nyland.

15.

Strangesson,
i sin Arm:
t paa min Hest,
din Harm.
)eris Gods inde paa Nyland.

16.

:ilgiffue dig,
t din Hest:
or den øffuerste Gud,
mig Præst.
)eris Gods inde paa Nyland.

17.

or den øffuerste Gud,
din Død:
r mig saare imod,
dig brød.
deris Gods inde paa Nyland.

18.

iffuer jeg dig min Død,
:l vor Quide:

Men det vil koste dit unge Liff,
Om min Fader det faaer at vide.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

19.

Oc det vaar Oluff Strangesson,
Oc taler hand til sin Hest:
Nu tyckis mig selff udi mit Sind,
At Skoffuen vil skiule off best.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

20.

Oc det vaar Oluff Strangesson,
Slog op met huiden Haand:
Giffue det Gud Fader i Himmerig,
Jeg vaar i fremmede Land.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

21.

Der til suarede Daner Koning,
Hand holt der lidet fra:
Oc det forbiude den øffuerste Gud,
At du skulde Skoffuen naa.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

22.

Oc nu ligger ungen Haffburd,
Oc er slagen død fra Hest:
Oluff Strangesson er en fredløss Mand,
Oc Skoffuen skiuler ham best.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

23.

Oc nu ligger ungen Haffburd,
Oc Blodet rinder ham til Døde:
Oluff Strangesson rider til Jorsals Land,
Hand kand vel tjene sin Føde.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

24.

J giffue mig Vand at lædske min Tørst,
Jeg dricker det helder end Vin:
Ret aldrig kommer jeg fra Jorsal hiem,
At tale met Moder min.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

25.

Tack saa haffue Oluff Strangesson,
Hand vaar icke meget seen;
Oc hand reed sig aff Landet ud,
Fra Kongen oc alle hans Mend.
Saa brender deris Gods inde paa Nyland.

---

r Offue bliffuer slagen aff Herr Torkild ved Ydstad i Skaane.

ller Herr Aage, som andre kalder hannem, haffuer formodet sig alt for meget paa sig
ı Fiende, oc deroffuer faldet i hans Haand. Huad Drømme skal haffue at sette, siges
Gamle, som det sig lader ansee, haffue holt meget deraff, det lader wi udisputeret.
rcke, at det haffuer været it iffrigt Folck her i Riget i gamle Dage, som vel sees oc
se gamle Viser. Thi det er ickon giord oc sagt met faa Ord. Huo der noget haffuer
en, oc det strax giord til Ende, uden videre Mundklammer og Quindagtig Trette.
anden om Hoffuedet, uden videre Dom oc Rettergang, lige som huer kunde see oc ramme
Men det er icke aff vor Herre, som befaler, at wi skulle haffue Fred met huer Mand,

saa meget off mueligt er. Oc pleier io at gaa ulyksteligen aff, at huo som tager Suerdet, maa døe under Suerdet. Der tuert imod, ere salige de Fredsommelige, thi de skulle besidde Jorden. De ere io Guds Børn, som slecte hannem, at de lade icke Solen gaa ned offuer deris Vrede, men elske saa vel Frynde som Fiende, effter vor Herres Exempel, som lader sin Soel saa vel gaa ned offuer de Onde som Gode.

XIII.

1.

Herr Offue hand vogner om Midienat,
Sine stercke Drømme siger hand saa brat.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

2.

Om Midienat,
Sine stercke Drømme siger hand saa brat:
Mig tycktis at de Biørne tre
Alt for min Seng saa stode de.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

3.

De Biørne tre,
Alt for min Seng saa stode de:
Mig tycktes at den første
Hand haffde mig spent udi Bryste.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

4.

Den første,
Hand haffde mig spent udi Bryste:
Oc mig tycktis at den anden
Hand haffde mig spent met Rammer.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

5.

Den anden,
Hand haffde mig spent met Rammer:
Oc mig tycktis at den tredie
Hand haffde mig spent udi Midie.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

6.

Den tredie,
Hand haffde mig spent udi Midie:
Oc mig synes at den lille Hund,
Hand bar mit Hoffuet udi Rosens Lund:
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

7.

Den lille Hund,
Hand bar mit Hoffuit udi Rosens Lund:
Oc mig drømte at de Falcke to,
De toge mit Hierte met deris Klo.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

8.

De Falcke to,
De toge mit Hierte met deris Klo:
Det suarede Herr Offuis neste Suend,
Hand kunde vel raade Herr Offuis Drøm.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

9.

Hans neste Suend,
Hand kunde vel raade Herr Offuis Drøm;
Herr Offue i lade eders Ysteds Red,
I vide saa vel Herr Torkild er vred.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

10.

Eders Ydsteds Red,
I vide saa vel Herr Torkild er vred:
Det ieg viste all Skaane vaar vred:
Jeg skal icke lade min Ydsteds Red.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen:

11.

All Skaane vaar vred,
Jeg skal icke lade min Ydsteds Red:
I lader i Skaale, i dricker mig til,
Det vorde vel got naar Herre Gud vil.
Herr Offuis Sueune ride vilde giennem Skoffuen.

12.

I dricke mig til,
Det vorder vel got naar Herre Gud vil:
For Herr Torkild bær ieg ingen Fare,
Jeg veed huor met ieg skal hannem suare.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

13.

Bær ieg ingen Fare,
Jeg veed huor met ieg skal hannem suare:
Herr Offue hand rider giennem Ydsteds By,
Hannem fulde vel hundrede Glaffuend i Sky.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

14.

Igiennem Ydsteds By,
Hannem fulde vel hundrede Glaffuend i Sky:
Herr Offue hand rider giennem Ydsteds Gade,
Hannem fulde vel hundrede Hoffmend i Plade.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

15.

Igiennem Ydsteds Gade,
Hannem fulde vel hundrede Hoffmend i Plade:
Herr Offue oc hans Suenne fem,
Udi Harnisk saa klædde de dem.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

16.

Hans Suenne Fem,
Udi Harnisk saa klædde han dem:
Herr Offue oc hans Suenne Ni,
Udi Harnisk saa klædde hand alle de.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

17.

Hans Suenne Ni,
Udi Harnisk saa klædde hand alle de:
Oc der hand kom udi Rosens Lund,
Oc der mødte hannem den liden Hund.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

18.

Udi Rosens Lund,
Oc der mødte hannem den liden Hund:
Jeg seer det paa min lille Racke,
Mine Sønner monne til mig fremlacke.
Herr Offues Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

19.

Liden Racke,
Mine Sønner monne til mig fremlacke:
Herr Offue hand hørde de Heste kny,
Hand kunde icke for sine Fiender fly.
Herr Offuis Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

20.

ꝛ
icke for sine Fiender fly:
d staa at Kloster port,
Suenne dem viste hand bort.
Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

21.

ort
Suenne saa viste hand bort:
oc hans liden Smaadreng,
en saa ginge de dem.
Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

22.

reng
en saa ginge de dem:
gaar Herr Offue imod,
Morbroder gaff mig ey Bod.
Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

23.

mod,
Morbroder, bød mig icke Bod:
løder op Muld met Foed,
du Bod for Morbroder god.
Suenne ride vilde giennem Skoffuen.

24.

t Foed,
du Bod for Morbroder god;
hand sit Suerd uddrog,
an ned til Jorden hug.
Suenne de ride vilde giennem Skoffuen.

25.

Sit Suerd uddrog,
Herr Offue hand ned til Jorden hug:
Herr Torkild hand triner til sin Hest,
Mig tyckis at Skoffuen er mig best.
Herr Offuis Suenne de ride vilde giennem Skoffuen.

26.

Til sin Hest,
Mig tyckis at Skoffuen er mig best:
Herr Torkild rider offuer Nybro,
Oc alle de Fieller dem løste hand aff.
Herr Offuis Suenne de ride vilde giennem Skoffuen.

27.

Offuer Nybro,
Oc alle de Fieller løste hand aff:
Herr Torkild rider op i Tostrops Gaard,
Ude staar Herr Anders Nielssøn var svøbt udi Maard.
Herr Offuis Suenne de ride vilde giennem Skoffuen.

28.

J Tostrops Gaard,
Ude staaer Herr Anders Nielssøn var svøbt i Maard:
Herr Torkild blæser i sit forgylte Horn,
Nu haffuer ieg vejet den Skaanske Biørn.
Herr Offues Suenne de ride vilde giennem Skoffuen.

29.

Sit forgylte Horn,
Nu haffuer ieg vejet den Skaanske Biørn:
Herr Anders Nielssøn monne saa inderlig lee,
Det vaar saa ilde den Skade skulde skee.
Herr Offuis Suenne de ride vilde giennem Skoffuen.

Minder Herr Alf, Greffue aff Tunsberg, steylet for Helsingborg.

er omtalt huorledis de Norske haffde giort Herr Marsk Stig Hielp udi den Feide oc Opror,
Riget begyndt haffuer, for Kong Erick Gleppings Utugtighed. Jblant andre som aff Norge
sig bruge, fiunes oc saa denne mindre eller liden Herre Alf Ellingssøn, som betideligen haffuer
øffue oc tage paa Danske, Tydske, Skottere oc Engelske, indtil saa lenge han maatte betale
, oc er lagd paa Steiler for Helsingborg, alle Søfarende Mend til et Exempel. Huilcket
Domini 1290, der Kong Erick Menued vaar saa gaat som nyeligen kommen til Regimentet,
der Droning Agnes endnu en Deel vaar udi hans Raad. Denne samme liden eller mindre
ff giort til Greffue offuer Tunsberg aff Kong Erick Magnussøn Anno Domini 1285, aff sin
Søefarenhed. Men huad er det for en Roes, der som huercken sand Gudsfryct eller ærlige
oc Oprigtighed intet agtes oc findis. Nød lærer nogen Quinde at spinde. Saa er det oc
Hand slog en fin ærlig from Riddersmands Mand ihiel i Suerrig, som hedde Herr Hakild,
rømte hand fra Suerig oc maatte saa holde det udi Søen. Der offuer bleff hand saa
: sin Skalckhed oc Røffueri, at mand end oc saa haffuer lagde to Viser om hannem, som de
to, at hand er kommen udi Credo, icke alt for sin Dyd skyld. Disse tuende Viser sætte wi,
e dennem fangen for oss: Den tredie er icke kommen oss fuldkommen til Hende. Den liuder
c Sønden feile de Tydske Mend, alt baade met Meel oc Malt: men Alf han ligger i Ore-
lager det fra dennem alt. Oc er ellers Omqvedningen til hans Viser: Fordi klæder Alf
oc Hiul saa høit for Oresund.

XIV.

1.

f hand er en Edeling,
il Steffne oc saa til Ting.
Kiende i Alf.

2.

Herr Alf hand lader en Snecke bo,
Hand vil baade røffue oc ro.
Kiende i Alf.

3.
Herr Alf hand lader de Snecker giøre,
Hand vil en Sørøffuere være.
Kiende i Alf.

4.
Hand screff Krebsen paa det Sand,
Oc saa sprang hand i fremmer Staffn.
Kiende i Alf.

5.
Alf han staar i fremmer Staffn,
Hand seer de Kogger for Kiøbenhaffn.
Kiende i Alf.

6.
Alf hand seer udi Søen saa vide,
Hand veed de Stie som Skibene monne stride.
Kiende i Alf.

7.
Hiffet seer ieg de Kogger Ri,
Det bliffuer mit Gods som der er udi.
Kiende i Alf.

8.
Hand sætter sig allene i Baad
Oc saa roer hand de Kogger imod.
Kiende i Alf.

9.
Vel mødt, vel mødt raske Hoffmend!
Huor ville i udi Haffne ind.
Kiende i Alf.

10.
Vi seyle oss til den Haffn ind,
Som wi kunde geniste Herr Alf find.
Kiende i Alf.

11.
Huad ville i da giffue den Mand,
Som eder Herr Alf vise kand.
Kiende i Alf.

12.
Wi ville giffue ham Guld oc Sølff,
Pendinge saa mange hand haffue vil.
Kiende i Alf.

13.
At Gaffue oc Skenck skal hand ey lede,
Snecken met al sin gantske Rede.
Kjende i Alf.

14.
Kiære Hoffmend huad vill i Alf giøre,
Om i kunde hannem opspøre.
Kiende i Alf.

15.
Hans Suenne dem ville vi hugge oc slaa,
Hannem legge wi selff den Bolte paa.
Kiende i Alf.

16.
Her skulle i Minder Alf finde,
Saa liden Seyr i aff mig uinde.
Kiende i Alf.

17.
Vel op, vel op, i raske Drenge,
I hugge Sønder baade Tow oc Strenge.
Kiende i Alf.

18.
Herr Alf han hug til han var mod,
Han stod i Femtan Ridders Blod.
Kiende i Alf.

19.
Saa tog han alle de Kogger Ri,
Oc seylede dermet til Danmarck fri.
Kiende i Alf.

20.
Oc der kom Tidende til Rostock ind,
Der blegnet saa mangt et Rosens Kind.
Kiende i Alf.

21.
Der græde Encker oc der græde Børn,
Dem haffde giort fattig den skadelige Orn.
Kiende i Alf.

22.
Dog de maatte lide denne Haan oc Meen,
Deris Bøn falt icke paa Stock oc Steen.
Kiende i Alf.

Den anden Vise om Minder Herr Alf, Greffue udi Tunsbierg.

Huad denne Greffue Herr Alf Ellingssøns Historie er anrørendis, er tilfaarn nock som omtalit. M mener hand skulde hafft en Befæstning ved Skaanør, oc der haffd sin Tilflugt til oc fra, icke langt Søkanten, huorom her intet formeldes andet, end huorledis hand bleff fangen aff Herr Bendix Rimaards som haffuer uden tuil værit tilforn i Staalbrødre Laug i Ungdommen met hannem. Maa vel f værit saa god paa Haandvercket som hand, som det siunes aff Herr Jon Rimaardssøns Handel, som t forn bleff rørt. Saa beder mand undertiden best, den ene Ref met den anden etc. Men det er raadeli at følge den viise Dauids Raad, Ps. 37. Haabe paa Herren, oc giør gaat, bliff i Landet oc na *dig rædelig.*

1.

r i Norge Land fød,
fter der intet at være:
er vel Femtan Herreder i Leen,
sig deraff nære.

2.

;anger paa grønen Vold,
and der sin tide:
hannem Bendit Rimaardtsøn,
den vaar hannem icke blide.

3.

en, god Dag liden Milde Alf,
modig en Herre:
er du Kongens Fange i Dag,
Landet disværre.

4.

: jeg Mindre Herr Alf,
: icke vente:
liden Messe Dreng,
for Præsten hente.

5.

hand op hans høye Hat,
nnem i sin Pande:
norske Herr Minder Alf,
nd ret forstande.

6.

været en Klerck met mig,
eg sige for sande:
: dig i det Skolehuff,
off andre stor Vaande.

7.

Bendit Rimaardtsøn,
du min Frende:
n Eed for mig i Dag,
g aldrig kiende.

8.

de hannem Minder Herr Alf,
annem Bolten om Foed:
annem til Helsingborg,
e Droning imod.

9.

Mindre Herr Alf,
m i Stuen indgange:
er oc stolte Jomfruer
rig en Fange.

10.

rrede den Dandske Droning,
hun Minder Alf saa:
andet for en Mand,
nne Saffn gaar fra.

11.

; er paa Verten liden,
g Mandelig kiøn:
g leffuer du saa god en Dag
r saadan en Søn.

12.

er til min Kaabe blaa,
i Roser oc Lilie:

XV.

Jeg maatte icon en Nat hoff eder soffue,
Om det vaar saa eders Vilie.

13.

Maatte jeg en Nat icon hoff eder soffue,
Det viste icke uden eders Terne:
Det vil jeg for sanden sige,
J bade for mig saa gierne.

14.

Det suarede hannem Danske Droning,
Hun slog sin Haand imod Bord:
Du skalt klæde en Steile i Morgen,
Førend Folck de gaae til Bord.

15.

Hui steilede du icke Knud aff Sønderborg,
Jcke Jffuer aff Holstebro;
Jcke da vaare de meget bedre end ieg,
Dog de vaare dig nest tro.

16.

Toge de liden Greffue Herr Alf,
Lode hannem aff Stuen udgange:
Nock saa haffue Fruer oc stolte Jomfruer
Skued denne skalckagtige Fange.

17.

Oc de ledde Minder Greffue Herr Alf,
Østen for Helsingborg ud:
Sine Synder hand kiendes saa klagelig,
Saa fast raabte hand til Gud.

18.

Jeg raader huer ærlig Daner Quindes Søn,
Hand tragte effter Heder oc Ære:
Hand bliffuer i Landet oc tee sig vel,
Met Lige kand hand sig nære.

19.

Nu haffuer jeg taget oc røffuet met skel,
Saa mangen god Dag oc Aar:
Huad mand met Synd oc Uret bekommer,
Met Skam oc Sorg det gaar.

20.

En Greffue vaar jeg aff Ellings Art,
Offuer Tunsbergs Læn det rige:
Det voldte mig Fald oc Vedermod,
Jeg vilde for ingen Mand vige.

21.

Først da bedreff jeg grueligt Mord,
Paa huer som ieg fick i Sinde:
Saa sparde jeg huercken Quinde eller Mø,
Jeg dem baade laste oc skende.

22.

Jeg tog den fattige Borgere fra,
Sit Gods oc Liff tillige:
Det klager baade Encke oc Faderløff Barn,
Saa høyt til Gud monne skrige.

23.

Gud være mig blid oc miskundelig,
Der effter monne ieg forlange:
At jeg effter denne her haanlige Død,
Detævige Liff maatte fange.

De Roffuere ligge for Norden Skoff etc.

Det endes alt derpaa, som tilforn er sagd, at Gud er Taalsgod oc langmodig. Men naar M er fuldkommen, saa straffuer hand saaledes, at io lenger hand haffuer fortøffuet, io desstørre bli Straffen. Thi misbruge sig ingen Guds Langmodighed, effterdi hand, som wi see, veed saa behendel at legge Skalcken offuer Bencken oc straffe hannem, naar hand mener sig at sidde allertryggeste midi sin Skalckheds Bedrifft etc. Nogle mene at denne Drost Herr Peder Hoseøl, som er en gammel Al Slect her udi Riget, eller, som andre kalde ham Drost Herr Offue, skulde boet her udi Jutland, Brodskoff. Hvad her om kand være, staaer videre til at forfare udi sin tid.

XVI.

1.
De Røffuere ligge for Norden Skoff,
Oc Skoffuen er deris Skiul:
Om Natten gaaer de til Bøndens Gaard,
De dricke met hannem god Juul.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

2.
Oc de gaa dennem til Bondens Gaard,
Met skarpe Spiud i Hende:
Du giffue aff den Juule tønde,
Du est vor skylde Frende.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

3.
Oc du skal laane oss Huss i Nat,
Oc pleie oss herlig vel:
Oc wi ville hoss din Hustrue soffue,
Oc slaa dig selff ihiel.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

4.
Jeg vil giffue eder baade Øll oc Mad,
Oc pleie eder saar vel:
Jeg beder eder for den øffuerste Gud,
J giøre mig ingen Uskel.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

5.
Oc ville i her tage Huss met Mact,
Oc raade for alting selff:
Oc ville i krencke min unge Viff,
Da skeer mig stor Uskel.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

6.
Somme kaste deris Suerd paa Bord,
Oc somme deris Skarlaggen Skind:
Oc somme bade Bondens Hustrue,
Være for dem Øll oc Vjn.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

7.
Tack haffue Bondens Hustru,
Som ey vilde hoss Røffuere soffue:
Hun bar til dennem Øll oc Miød,
Alt inden Bondens Stuve.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

8.
Det vaar Aase Bondens Hustru,
Hun kunde vel føye sine Ord,
Oc saa tog hun de Silcke Duge,
Oc slog dem offuer det Bord.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

9.
De aade oc drucke en liden Stund,
Oc icke end saare lenge:
Op stoed Aase Bondens Hustru,
Hun sagde hun vilde rede Senge.
De Røffuere huile for Norden under Skoffue[n]

10.
Det vaar Aase liden Bondens Hustrue,
Hun vilde hoss Røffuere icke soffue;
Derfaare gick hun den lange Vey
Jgiennem de mørcke Skoffue.
De Røffuere huile for Norden under Skoffue[n]

11.
Oc hun tog Foed saa rask i Haand,
Saa saare modig hun vaar:
Hun haffde vel sire stercke Mile
Til Drost Herr Peders Gaard.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen

12.
Der hun kom udi Herr Peders Gaard,
Der agselet hun Kaaben blaa.
Saa gaar hun driftig i Høye loft,
Som Herr Peder hand laa.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen

13.
J vaage op Drost Herr Peder Hoseøll,
Oc i soffue alt saa hart:
De Røffuere som laa for Norden Skoffue,
De ere til vort i Nat.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen

14.
Soffue i Herr Peder Hoseøll,
Eller i oc vaagen er:
Nu maa i finde de Røffuere tolff,
De sidde i Bondens Gaard.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

15.
Det vaar Drost Herr Peder Hoseøll,
Han raaber paa sine Hoffmend:
J vaage op, i tøffue icke lenger,
Thi oss kommer Tidende til Hende.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

16.
J vaage op det er nu tid,
J drage paa Brynie uden Falsk:
J vogte eder for Nilaus Ufred,
Hand er saa haard en Halff.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

17.

: de Røffuere tolff,
i Bondens Stove:
idens venne Hustru,
skal hoff off soffue.
huile for Norden under Skoffuen.

18.

:d et Ord saa brat,
offuer saa lenge:
ved, hun skynder sig snart,
Hieste Senge.
huile for Norden under Skoffuen.

19.

goden Bonde,
Vinduet saa:
el tredive raske Hoffmend,
Duer graa.
huile for Norden under Skoffuen.

20.

Herr Niels Ufred,
Hoffmend saa:
ieg i Dag for dem,
holde maa.
huile for Norden uuder Skoffuen.

21.

:rr Laffue Rimaardsson,
mend komme til By:
i icke ved en Bonne,
e wi icke fly.
huile for Norden under Skoffuen.

22.

a Dørren, det gaff god Bulder,
:t Glaffuend oc Spiud:
Nilaus Ufredson,
off herud.
huile for Norden under Skoffuen.

23.

nder Guld oc Otte aff Sølff,
jeg eder giffue:
Staldbrødre fare met mig,
liffue i Liffue.
huile for Norden under Skoffuen.

24.

:g paa dit huide Sølff,
paa dit Guld:
nangt et Faderløst Barn,
ia sorgefuld.
huile for Norden under Skoffuen.

25.

Nilaus Ufred,
fig som en Mand:

Hand hug oc slog saa lenge om sig,
Imedens hand Bielcke fand.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

26.

Saa giorde oc Herr Laffue Rimaardsson,
Hand vorde sig saa fast:
Saa lenge indtil hans gode Suerd,
Det sønder i Hialtet brast.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

27.

Saa slog hand Klodden imod en Steen,
Stack Odden i sorten Jord,
Nu maa ieg giffue mig fangen i Dag,
Mig hielpe Guld oc gode Ord.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

28.

Jeg biuder for mig de Kister Tolff,
Alle fulde aff Guld saa rød:
Derfor har jeg mangen Mand myrd,
Oc skendt baade Fruer oc Møer.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

29.

Jeg tager ingen Gaffue
Oc helst for slig en Mand:
Du skalt klæde en Steile ny,
Om ieg den betale kand.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

30.

Jeg beder eder, Drost Peder Hosenll,
J giøre mig ingen Uræt:
Thi Droningen vaar saa nær min Frencke.
Min Fader aff Keiserens Æt.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

31.

Oc vaar Dronningen din Frencke saa nær,
Din Fader aff Keiserens Æt:
Hui gick du da til Bondens Gaard,
Gjorde hannem saa stor Uræt.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

32.

Saa toge mand de Røffuere Tolff,
Fulde dem for offuen den By:
Paa Steiler sætte de dem tilligr,
Oc de vaare alle aff ny.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

33.

Nu ligge de paa Steil oc Hiul,
Alt baade for Hede oc Kuld:
Drosten førde de til Kongens Gaard
Tolff Kister fulde aff Guld.
De Røffuere huile for Norden under Skoffuen.

---

err Tidemand bliffuer halsshuggen for Bondens Hustru hand voldtog.

tuende Viser aff en Mening, som begge haffue været gengs her udi Riget, dog de legges e Personer til. Udi den ene næffnis Herr Tidemand, som wi her sætte, udi den anden ilcke begge siges at haffue tient i Kongens Gaard, men røris dog intet om deris Herkomst

eller andre deris Vilkor. Huer Vise haffuer sin Omquædning. Til Ebbis Vise siges: For den der i torde bie om en Afften. Den anden sætte wi som den er funden. Er it merckeligt Exempel, at in Synde paa de Hegte, at hand icke skal straffes. Oc sees her Kongelige Retfærdighed, at endda h haffde Herr Tidemand saa kiær, oc vilde løst den for en usigelig stor Penning, saa maa hand dog l Rætten haffue sin Gang, Thi der bor ingen Persons Anseelse gielde, besynderlig i saadane groffue Syn fald oc ubediske Gierninger.

XVII.

1.
De Hoffmend side i Roskilde By,
De dricke til Dagen giøres lius:
Saa giør oc unge Herr Tidemand,
Til Hesten er hand saa fuss.
I ride nu til Lunden met.

2.
Det vaar ungen Herr Tidemand,
Hand rider igiennem Rosens Lund:
Der møder hannem Bondens vene Hustrue,
Alt i saa onder en Stund.
I ride nu til Lunden met.

3.
Hør du kiære Bondens Hustru,
Vil du vise mig til By:
Jeg giffuer dig Gaffue oc Stenck sad stor,
En Kiortel aff Lundiske ny.
I ride nu til Lunden met.

4.
Veien vil ieg dig vise saa gierne,
Mig tyckis du est det fuld værd:
Jeg folger saa nødig en drucken Hoffmand,
Vor Herre være i vor Færd.
I ride nu til Lunden met.

5.
Der hand kom ind i Bondens Gaard,
Der loed det endda værre:
Hand slog oc banded saa hart om sig
Oc tenckte saa lidet paa vor Herre.
I ride nu til Lunden met.

6.
Bondens Hustru gaar til oc fra,
Hun biuder ham aff det beste:
Men huad han meente hende derimod,
Det vaar ud aff det værste.
I ride nu til Lunden met.

7.
Hun lagde hannem paa en Seng var goed,
Af Bulster oc Silcke hin røde:
Førend hun kom udi første Søffn,
Da alle hendis Dørre hand brød.
I ride nu til Lunden met.

8.
Hand hug hende met sin Kaarde skarp,
Hand drog hende i sit Haar:
Haffde icke Øllet været hans Herre,
Hand haffde det aldrig giort.
I ride nu til Lunden met.

9.
Nu haffue i faaet eders Villie frem,
Off begge til liden Gaffn:
Jeg beder eder for den øffuerste Gud,
I sige mig aff eders Naffn.
I ride nu til Lunden met.

10.
Hesten rider ieg Abildgraa,
Min Kaabe er stribet oc blaa:
Nogle kalde mig Herr Tidemand,
Oc saa lade de mig gaa.
I ride nu til Lunden met.

11.
Oc Tack saa haffue goden Bonde,
Hand ganger for Kongen at kiære:
Min Hustru er met Vold tagen,
Derfaare saa kommer ieg her.
I ride nu til Lunden met.

12.
Det vaar Daner Koning bleff vred,
Oc tog hand til sin Kniff:
Haffuer nogen af mine Hoffmend det giort,
Da skal det koste hans Liff.
I ride nu til Lunden met.

13.
Det melte hand den driftige Bonde,
Oc saa tog hand op paa:
Nogle de kalde ham Herr Tidemand,
Som der gaar Gaffuen fra.
I ride nu til Lunden met.

14.
Oc det vaar Daner Koning saa brad,
Hand slog sin Haand mod Bord:
Det Ord vilde ieg icke selff haffue sagt,
For Landet som det staar.
I ride nu til Lunden met.

15.
I tale mig til Herr Tidemand,
Hand kommer her ind til mig:
Jeg dømmer paa hannem ret ingenlund,
Førre hand maa suare for sig.
I ride nu til Lunden met.

16.
Fremtraad hand bolde Herr Tidmand,
Han suaret saa driftelig:
Du lad din Hustru tilstede komme,
Hun klager io icke offuer mig.
I ride nu til Lunden met.

17.
Det vaar den sorgfuld Bonde,
Hand sig offuer Axel saae:
Hissed kommer hun Hustru Gunder,
Hun rider paa Ganger graa.
I ride nu til Lunden met.

18.
Det suarede Bondens venne Hustru,
Oc Gunder vaar hendes Naffn:
Gud naade off begge Herr Tidemand,
Wi ere saa vit i Gaffn.
I ride nu til Lunden met.

19.

des bolde Herr Tidemand,
vaar i vor Gaard:
rune Miod, den klare Vjn,
aar for eder uspard.
I ride nu til Lunden met.

20.

rune Miod, den klare Vjn,
 er oc alle eders Suenne:
iorde jeg paa min Hosbonds Trost,
ff vaar hand icke hiemme.
I ride nu til Lunden met.

21.

ed eders Seng aff Silcke rede,
Riddere pleie at Soffue:
oed ieg eder til Senge følge,
lerte oc brændende Lue.
I ride nu til Lunden met.

22.

jick jeg mig met Børn at huile,
ieg vaar vant at giøre:
des vel bolde Herr Tidemand,
e op alle vore Dørre.
I ride nu til Lunden met.

23.

m udaff mine næste Møer,
jiorde i Bane Saar:
ud aff mine giæffueste Suenne,
ge under sorten Moor.
I ride nu til Lunden met.

24.

Oc op stoed Herr Peder hans Fader,
Hand vaar en Heldt saa sterck:
Jeg biuder for hin unge Herr Tidemand,
Min Hest oc tusinde Marck.
I ride nu til Lunden met.

25.

Der til suarede Daner Koning,
Her Tidemand for Dommen stoed:
Jeg løste hannem met tre tusinde Marck,
Kunde ieg det suare for Gud.
I ride nu til Lunden met.

26.

Det melte hand da Herr Tidemand,
Den Tid de ledde hannem bort:
Icke vilde ieg vorde at lade mit Liff:
Haffde hun icke været saa sort.
I ride nu til Lunden met.

27.

Der til suarede Danske Droning,
Hun melte it Ord met Ære:
Huad helder at hun vaar sort eller huid,
Skulde du haffue ladet hende være.
I ride nu til Lunden met.

28.

Saa toge de bolde Herr Tidemand,
Fulde hannem paa grønen Vold:
Saa hugge de hannem hans Hoffuit fra,
Alt offuer hans egen Skjold.
I ride nu til Lunden met.

Erick Pycheſſøn bliffuer halſſhuggen til Stockholm.

ne efterfølgendis Vise quædes almindeligen om Erick Styggeſſøn, oc meenis aff nogle, at hand ret greben aff de Suenske udi Feyde tid oc metfaren som Visen indeholder. Men der om findis vore eller de Suenskis Historier. Alleene neffnis Herr Erick Nielſſøn aff Jutland, som Kong mmer satte met fem hundret Mand til Hoffuitzmand paa Stockholms Slot, at tage vare paa i ræerelse. Dog huorledis hand er kommen derfra, formeldis intet synderligt. Men om Erick ı, eller som de Suenske neffne hannem Pukkeſſøn striffues klarligen at hand ved denne tid, Anno 1436 er vorden usamdregtig met Suerigs Riges Marsk, Herr Carl Knudſſøn i Suerig, oc hyllede rlene oc andre flere steds Bønderne i Landet til sig, oc kommen til Slagning met hannem. Oc Carl formerckte, at hand icke met Magten kunde bestaae hannem lagde hand sig udi en venlig met hannem til Vesteraas, oc som de der vaare forsamlede udi Graabrødre Closter, oc Erick vige Herr Carl, bleff der met Trædſkhed giort en slem Røg oc Damp udi Convents Stuen, oc rl begierede aff den Orsage, at de skulde drage ind paa Slottet oc fordrage Sagen. Huilcket der offuer loed hand fange Erick Pycheſſøn oc forsende hannem saa strax til Herr Christen Rigens Drost til Stockholm, oc der bleff hand selff halſſhuggen, oc hans næste Raad Hans Morleff steilet, imod all den Trygheð oc Leide, som dem vaar tilsagd aff Herr Carl: Oc Erckebispen Opsal oc Bisſop Thoma's aff Strengenes, met andre gode Mend, haffde sagd god faare. Huilcket aa hart fortrød, at de aldrig siden den Dag vilde søge til nogen Mode eller Land Dag, ey helder Sacrament der effter, deres gandske Liffs tjd. Saa at det findes fast troligt, at denne Vise er om, baade aff Omquedningen oc anden Omstende.

XVIII.

1.

ınder de klage dem op paa Land,
ffmend der de udride:
ge sig for Erick Pycheſſøn,
maatte sin Leide icke nyde.
I Dalen der kommer hand aldrig.

2.

Men det vaar Erick Pycheſſøn,
Hand skulde til Closter fare:
Der møder hannem Herr Carl Knudſſøn,
Som Herre Gud loed det saa være.
I Dalen der kommer hand aldrig.

3.

Oc hør du Erick Pychesson,
Huad jeg monne sige til dig:
I Dag saa skalt du være min Giæst,
Oc faa dig Mad met mig.
I Dalen der kommer hand aldrig.

4.

Saa giærne vil ieg din Giæst være,
Oc faa mig Mad met dig:
Viste ieg du vaar min fuldtro Ven,
Vilde iugenlunde suige mig.
I Dalen der kommer hand aldrig.

5.

Her stander ieg i min Sabdens Trøie,
Oc i min Sølffspente Sko:
Christ suige den udi Himmerig,
Hin anden suiger i Tro.
I Dalen der kommer hand aldrig.

6.

Saa toge de da huer anden om Haand,
Oc fuldis i Kircken ind:
Der lydde de paa den hellige Sang,
Oc hørde den Meße til Ende.
I Dalen der kommer hand aldrig.

7.

De toge hueranden om huiden Haand,
Skulde være huer andens Geste:
Men icke viste Erick Pychesson andet,
End det vaar Meening hin beste.
I Dalen der kommer hand aldrig.

8.

Ude saa stode de Suenske Hoffmend,
De ere saa glade før:
Foruden hin gode Erick Pychesson,
Hand riffuer i Hoffuit oc Haar.
I Dalen der kommer hand aldrig.

9.

Alle da side de Suenske Hoffmend,
De dricke baade Miød oc Vjn:
Foruden hin gode Erick Pychesson.
Hand blegner om huiden Kind.
I Dalen der kommer hand aldrig.

10.

Alle da side de Suenske Hoffmend,
Oc dricke de Miød aff Horn:
Foruden hin sorgfuld Erick Pychesson,
Hand fortner som en Jord.
I Dalen der kommer hand aldrig.

11.

Ind da kom den liden Smaadreng,
Var klæd i Kiortel grøn:
Men du skal hente mig Bolten ind,
Som ieg skal hannem i spende.
I Dalen der kommer hand aldrig.

12.

Oc du skalt hente mig Bolten ind,
Som hand skal fangen i bliffue:
Saa føre wi hannem til Stockholm hen,
Den unge Herr Drost at giffue.
I Dalen der kommer hand aldrig.

13.

Der til suaret den liden Smaadreng,
Hans Ord de fulde gaat skel:
Førend ieg vil hente eder Bolten ind,
Mit Liff da lader ieg selff.
I Dalen der kommer hand aldrig.

14.

Saa toge de strax den fangen Mand,
Oc førde hannem nøgen til Hest:
Foruden haus eneste Skiorte smaa,
Hun vaar hannem allerbest.
I Dalen der kommer hand aldrig.

15.

Saa førde de hannem at Gaden frem,
Som Folket stod aller flæst:
Oc ude da stoed den Suenske Drost,
Hand glæddis fast ved denne Giest.
I Dalen der kommer hand aldrig.

16.

Hueden kommer off denne rige Fange,
Som holder paa Ganger graa:
Det er forvist Erick Pychesson,
I Dag sit Liff lade maa.
I Dalen der kommer hand aldrig.

17.

Oc det vil ieg for sanden sige,
Hand hengdis i Gallie Green:
Hannem fulde saa nær den liden Smaadreng,
Hand hengdis ret under hans Been.
I Dalen der kommer hand aldrig.

Hans Skriffuer hand tiener, etc.

Der haffuer været tuende Raffnkundige Skriffuere paa en kaart tid paa Kiøbenhaffns Slot som haffue haft begge liden Lycke til deris Hofftieniste, huorlunde det ellers haffuer været met deris Sag, der on dømmer alleene den, som Alting dømmer Retfærdeligen. Den Eene hede Anders Skriffuer, vaar Konin Hans meget kiær, oc høyt andragen for sin Tieneste. Men der sigis, at hand skulde der offuer hofmode sig oc foragtet baade Adels Personer oc andre got Folck. Huorfaare hand bleff hadet aff mange, oc paa det siste forførd at hand skulde slagen Kongens Pendinge under sig, oc der offuer er hand kast i det Blaa Torn oc pint, men dog icke bleffuen stadig ved sin Bekiendelse, som oc Kongen selff paa hørde. Der m er hand her dømt til Galgen oc standen sin Straff, Anno Domini 1494. Men strax der effter skriffues, *at Kong Hans er falden* udi stor sterck Melancholi, huilcke nogle meente, for denne samme Sag skyl

neene anderledis, etc. Denne anden, Hans Skriffuer, som her omtalis i Visen, er det gaaet udi Kong Christians den Fangnes tid, at hand haffuer misbrugt sin Herris Gunst oc Hyldest, offuer vorden Hoffmodig oc traadzig, indtil paa det sidste, at hans Vogn heldte, oc mand t derefter, saa at hand er offuerilet oc tagen om Hofuedet oc kast i Fængsel, oc hans Regnmem forvilt i midler Tumult, saa at hand kunde der met ikke bestaa, oc maatte gaa den den anden gick, bleff hengt paa St. Mortens Afften udenfor Kiøbenhaffn, Anno Domini 1516.

XIX.

1.

fuer hand tiener i Kongens Gaard,
: sin Herre det beste han formaar,
a ville vi siunge:
saa mange i Kongens Gaard,
e de lagde hannem Had paa,
Hierter oc Tunge.

2.

fuer gaar for sin Herre at staa,
høre huad Retten formaa,
eder tient met ære,
eder tient uden Falsk oc Suig,
skal være trofast mod mig,
al Liffuet ombære.

3.

; foer til Norge Land,
eder som en Christen Mand,
d oc Sølff eder skiencke:
for eders Naade beført,
oc Suig saa er det giort,
i selff betæncke.

4.

ffde der til Staldbroder min,
hannem baade Miød oc Vin,
aff det beste:
ig icke saa lang Frist giffue,
være en Dag i Liffue,
mig Jesu Christe.

5.

ns Skriffuer paa Kiøbenhaffns Vold,
e paa Gud fem tusind fold,
g det mißkunde:
De bunde hans Hænder met Bond saa stercke,
Saa saare da monne hans Hierte vercke,
Saa stride hans Øine de runde.

6.

De sætte Hans Skriffuer i Tornet ind,
Oc hannem rand Taare paa huiden Kind,
Saa saare monne hand sig undskylde:
J huor Hans Skriffuer hand ganger frem,
Da raade hand baade Quinde oc Mand,
J vogte eders Børn fra Herre Hylde.

7.

Det er min Løn der ieg skal haffue,
Alt for min Tieneste saa mange gode Dage,
Saa hielp mig, Jesu Herre:
De lede Hans Skriffuer foruden By,
Hand løffte sine Øine saa høit i Sky,
Hand saa den Galie der være.

8.

Nu beder ieg eder baade Quinde oc Mand,
J bede for mig af Hiertens Grund,
Gud vilde mig Synder forlade:
Oc der brænder Lius i klaren Sky,
Det maatte vel see baade Fattig oc Riig,
Gud teede mod hannem sin Naade.

9.

Gud teede mod hannem sin retviß Dom,
Den tid hand ned aff Galien kom,
J Kirckegaarden bleff hand begraffuen:
Det er et Exempel aff Himmelen stort,
Om Jule Nat lagdes hand i Jord,
Det siger ieg eder mine Venner.

---

ive wi nu Ende paa de gamle Viser, som oss paa denne tid syntes at lade udgaa. Sette en Tilgift en Vise om de fornemmeste Byer og Stæder her udi Riget. Den er dictet efter , som Ranilds Vise er giord, og indeholder Navn paa alle de Kjøbstæder, som under Danne betegnes, fra Rensborg indtil Skaven og saa giennem Øerne indtil Afskjær i Skaane paa : Grentze.

1.

ringer saa vide om Land
g er tagen til Fange
kom ikke til Husum i Aar,
lensborg vist det skulde saa gange:
rg maa lide det ynckeligste Mord,
benraa vaar spaad for lange.

2.

rider ad Bredsted til,
ød Ribe god Dag sin Herre:
gt dig Vedel ogsaa Kolding,
ingkiøbing og Lymvig met ære:
, Tidsted, Nykiøbing i Mors,
gborrig Skive vil være.

3.

Høring oc Seby oc dertil Skaven,
Hosbro oc Grenaa, Ebeltoft forgæte:
Mariagger tien Randers oc Olborg By,
Den gieveste de Aarhuus agte:
Kalundborg bær Slagels udi sin Favn,
Kaarsför det icke formaatte.

4.

Faaborg vil fare til Assnes By,
For Medelfars Pending oc Klæder;
Men Othensee tager fra Bogense sit Liv,
Kierteminde hun dertil raader:
Nyborg vilde bære den Krune i Aar,
Svendborg efter Arrekiøbing leder.

5.

J hugge aff Ragstoff Hænder oc Fødder,
Oc Mariboes Dyne udstinge,
Sarkiøbing giør paa Surkiøbing det Mord,
Som Nysted oc Rudkiøbing skal twinge:
Men al den Pine som Nykiøbing bær,
Det er for Stubkiøbing eene.

6.

J hugge aff Stæge ey Hænder eller Fødder,
Oringborg beholder sine Dyne:
Men Nestved skal blive Skielskør hendis Dod,
Som Præstø monne fortjene.
Ledding skal lide saa haard en Straf,
At Kiøge skal qvelis udi Pine.

7.

Oc de ledde Roskild aff Kiøbenhaffn ud,
Ringsted vred Hender saa saare:
Alle de Veyrmøller for Slangerup staa,
De selde for Holbeck Taare:
Nykiøbing bød Søborg tusind god Nat,
Helsingør bad Helsingborg vel fare

8.

De fulde Landskrone til Lundeby,
Hun saa der Malmøes Spiir opstande:
Christ signe Trælborg oc Falsterbo,
Fra Ydsteds oc Aahuses Vaande:
Haffde Stemmershaffn bleffuen hoss Vee i Aar,
Sylleborg gik Lykken til Haande.

9.

Haffde Varbierg i Lauholm en Ven,
Engelholms Bud til Halmsted vilde bære,
Falckerberg til Kongsback sende sit Bud,
Luntherthun gaff Elleholm liden ære:
Christ signe Tommerup ogsaa Affstære,
Rødneby deris Hiertens Kiære.

10.

J bede for Vißbye paa Gudland staar,
For Rodne paa Borringholm hin brede:
J læse it Pater noster for Svanickes Siel,
Aakircke formilde sin Vrede:
At Nexø maatte fare fra Lybsk Mand bort,
Under Dansk Mands Ro oc Glæde.

Anden Afdeling

Peder Syvs Fortsættelse af Vedels Samling af Kjæmpeviser.

De Danske Kjæmpevisers Fierde Part.

I.

Biarkemaal hin gamle.

1.

Nu Dagen vil oprinde,
Og Hanen gal paa Tinde,
Tid er at Odins Sønner
Arbeid oc Striden rønner,
O, vaager, opper eder,
I Hovetsmend fremtræder,
Aff Adils Venner største,
Huer er i Krig den første.

2.

Har som Haardhænded, byder,
De Vaabn' og Rolv som styder,
Samt andr' af gode Slegter,
Som løber ey, men fegter.
Op, ey til lystigt Gilde,
Ey Jomfru Snak hin milde,
Men Hilders Leg den haarde,
Hver skal mod Fiende baarde.

3.

Lar Drik og Leflen fare,
Paa Krigen tager vare,
Hvo Kongen trolig mener,
For Guld og Penge tiener:
Nu kand her Prisen vindes
Aff hver, som trofast findes:
Bort Feighed, Frygt af bringe,
Om man skal Fienden tvinge.

4.

Den geveste blant alle,
Som vi mon Konger kalde,
Rolv, gav os Guld oc Suerde,
Med Mad oc Klæder nærde.
Nu ligger hand nedfælded,
Med Svig oc overvælded.
Den skal en Niding være,
Som hevner ey sin Herre.

Forklaring.

Dette Vers haver dette Navn af Biarke K. Rolvs Svoger, som blev slagen i Leyre, hvorom Saxo
ɔen Bog, men Kæmperne opregnes udi Edda eller af en anden Biarke Skiald! og er vel et af de
:, som man haver, i henseende, at det efter manges Meening var til nogle Hundrede Aar for Christi
:l.

Saxo haver udsat denne Vise i herlige Latinske Vers, men haver udeladt de fire første Rüm, men
r saaledes om dennem alle: Denne Formaning og til eggelse var udsat i en gammel Vise, huilcken
ıe endnu paa denne Dag vide at siunge, som have Forfarenhed og Kundskab i de gamle Historier.
det var stor Skade at Saxo ey indførde denne og andre i det da brugelige Maal, hvilket er og at
ge om K. Frodes Gravskrift, som ey heller blev indsat af hannem i sit rette Sprog.

De to første Sangvers findes end ogsaa i det gamle Maal i den trykte Nordiske Krønike i St. Olufs
rie og i Konunga Sagen, trykt paa Svensk i Visingsborg 1670 J. oc ere her i det nu brugelige
l udsatte. De andre to Vers ere nogenledes udlæste af Saxes vidtløftige Digt. Men Tormod
ɔ sang samme Vise, der S. Olaf Konge skulde stride, saa høyt, at ald Hæren vognede derved og
til. Der Visen vaar udsiungen, takkede de hannem og sagde: Den være dem ret bequem og
lig paa den Tid, og kallede den Huus Karla Huot, det er Hofmends Huashed: thi den eggede og
ɔede dem til Snarhed og Frimodighed. Kongen gav hannem og selv en Guldring derfor, o. s. f.

I Landnamma Saga, item Spec. Islandiæ og Crymogæa tales om Skegge, en Islænder, som seylede vidt omkring, at der han laae under Sjeland, gik han paa Landet og grov i Rolvs Høy, hvor han kom ind og fandt K. Rolv med Hialte og Biarke, siddende i deres fulde Harnisk, men tog hans Sverd Skofnung og meget andet Gods. Med Sverdet vant han siden mangt et Slag; hvilket Sverd var det ypperste, som nogen Tiid til Island var kommen, hvorefter og Islænderne og Skaldrene have kalled et hvert got Sverd Skovnung.

Kong Adils eller Attil siges at have været Konge i Sverrig, (thi deres ældste Historiskriver Ericus Upsalensis, som levede i det femtende hundret Aar, bruger disse Ord, Narratur, Fertur, og Snore Sturlesøn udlader ham, paa det Sted i sin Norske Krønnike, hvor hand opregner de Svenske Konger), han skulde og have sæt en Hund til Konge over Dannmarck, hvorom dog intet findes enten i vore Danske eller Nordske Krøniker, hvoraf de Suenske dog have meget af deres, men alleene at det skulde være skeedt i Norge: Men de Svenske have det uden Tvivl deraf, at en af de fem Hovdinger, som regierede Danmarck, heed Hunding. Og i den anden Orden eller Serie Regum Daniæ læses: I Hans tima vart fem Høfdinga i Tanmark, og Suerikes Konung skipade en Ragga ad var da Konung i Tanmark. Hunding forsvarede sig og forhindrede og fordervede Andre (K. Erik Pomers Krøn.) kand derfor mueligt til Spot af Landsens Fiender være kalded Hund. Hvoraf skal være kommen den Fabel om Hundekongen eller Rake. Hvortil Johannes Magni haver vel hiulped og ellers ilde forvendt meget af Saxo i K. Rolvs Historie, med hvilket hans sædvanlige Forhold han anstiller sig utaknemmelig mod vore Nørre Historiers Fader, af hvilken han dog maa laane at bygge paa, omendskiønt han ei altid bygger fasteligen og paa Sandheds Klippe. Tilmed haver dette end ikke nogen Lighed med Sandhed, i Betragtning, at K. Rolv (i hvis Tid Johannis Magni forfører dette,) roses i Rolvs Saga og nogle steds i Edda og kaldes „Agiætastr allra Konga). Item at Hrolfr Konger i Hledru var mestur madr a Nordelondum. Saa og Gram hin gioflasti, storlati ɔ: Fornemste blant alle Konger, og Kong Rolf i Ledre var største Konge i Nordlandene. Item hin ruudeste og høysindede. Ja de drukke Rolf Konges som en fornemme Helts Skaal. N. Krøn. 77 S. Ellers taler vel baade Saxo og Snorre om denne Hunde Konge i Norge. Udi gamle Riim Kronike, taler Rolv saaledes:

Suenske siæ thet met falske skundh,
At de sænde Danske til Konung en hundh,
Ock at thet skullæ wedh miin tid ske,
Som jeg skullæ Danmarks rygæ skorsse,
Men hade the tha santh then hund,
Jeg skullæ rœth lathed them enghenlund,
Jeg skullæ saa latet hannem atthem got,
Ath saaræ skullæ theres nockæ haffue blot.
Ware them æn at then samme hund,
Han brauer ey op en ondher grund,
Komme the fore hans tand igien,
Som the haffue været, the so eth men, o. s. f.

Jeg tør vel og sige at de Danske og Nordske skulde før ladet sig ihielslaa, end have en Hund til Konge og saadan Spot.

Har ɔ: Høy, Saa kaldes Odin blant mange andre Navne, hvilket Navn indføres stedse i Edda hvor Har altid svarer til Spørgsmaalet, som Gangler giør eller Gylfe.

Hilde ɔ: Gudinde for Krig. Hildes leg ɔ: Strid.

II.

Om Tho Danske Konger, Hake oc Krake.

Mange dræbte Hakes Suerde,
Flere Krakes Penge nærde.
Hake dræbt med skarpe Staal,
Krake blev som brændt paa Baal.

Item.

Hakes Sverd hug ned for Foden,
Krakes Penge fræmde Floden *).
Hake tog af Sverd sin Dod,
Krake faldt ved Ild oc Glod.

Forklaring.

Disse ere synderlige Kunstvers i det gamle Maal, og kunde nu neppeligen giøres noget saadant, hvorom jeg haver meldet noget i Betænkn. om Cimbr. Sprog, 122 Side.

Disse to Kongers Idræt oc Endeligt haver været uligt som eragtes af Verseue. Hake var den Konning, som regierede efter K. Kong Rolv Krake eller Krage, som han indfører for den Sextende Konge i Tallet i Gamle Riimkronike, og Hvitfeld skriver, at Hake hevnede K. Rolfs Dod paa Hiartvar,

*) Forfremmede oc foregede Skibe oc Folk.

i blef siden slagen selv: Og enddog denne skal vel ikke findes hos mange aff vore Historie-Skrivere, findes der dog Danske Konger, som af een eller faa ere optegnede. F. E. Her regierede Kong Hener; de Asier komme hid. Saa findis og hos en Deel, Alv, Asmund, Balder, Bo, Ryge, Aage, Eskil, drik, Hiding, Halfer, Sigfred, v. a. f. See og Antegnelser til Femte Vise. K. Hogen i Jylland ommes hoyt af Sterk-Odder, saasom her og tidt vare Under Konger i Jylland, og andensteds under er Kongen af Ledre. Her vare og andre smaa Konger. Esmer, Sigfrid Horn, Ottelin. Ja, og nge Sønner lode sig kalde Konger, hvilket og Grever, Hertuger og andre fornemme Herrer giorde underm. Huorom findes nok i Viserne. Historien om Kong Rolf Krake beskrives videligen af Saxo i hans en Bog, hvor og vises Aarsagen til dette hans Tilnavn. Thi Krake bemærkede fordum et langt, smalt e med afhugne Grene noget fra Bullen, saa man kunde krybe der op ad, som paa en anden Stige. oraf siges endnu her paa Landet, en Krybe Krage. Ja Ordet skal endnu være brugeligt i disse rrelande, saasom det og findes i Skaanske Lov. Men i Edda haver dette hans Tilnavn en langt den Betydning, nemlig: fordi Rolf syntes liden der han sad (thi somme Mend ere høye, andre lave i ede) kaldede Bigge ham en Krage, som er en bekiendt Fugl, endog Rolf uden Sædet var høy og seelig nok. Saaledes kand Saxo og Edda lignis og forliges sammen, at de ere hinanden libet eller et imod.

Af Krake, er Krække ɔ: kroget Træ, Lejre Krekker kaldis de Træer ved Ledre eller Lethra i Sieland. K. Rolv blev af sin Svoger Hiortvar slagen paa sit Slot Ledre, hvoraf de kaldtes Ledru Konger, n i Sverrig Upsala Konger. Men som der blev sat Ild paa Byen, siges han her som opbrændt, dog han skal være der (en Miil fra Roskild) begraven tillige med andre Konger, Dan, (thi der vises Dans Hoy), Oluf, Harald Hylletand oc fleere. Siden haver „Skegge", Islænder graved der i Høyen fundet K. Rolv, hvorom tilforn i 1 Vise. Ligesom den anden Rolv (som med Nordmændene indtog Deel af Frankrig og beboede den, kalled af dem Nordmandi) opgrov en af de gothiske Kongers Graver, efter megen ustanden Besværlighed og Forhindring overvandt Gengangerne, førde ypperligt liggendefæ rt med sig. Historia Island. Geniorum Msc., hvilken og foruden Gretters Historie opregner en anden ere, som er skeedt til Skalholt i Island ved Aar 1500, hvor en illigemaade sloges med de Dødes terspøgelse, oc blev ilde medhandled.

Udi Rolfs Saga meldes K. Rolv at være ihielslagen oc alle hans Kiæmper; J en K. Hjorvardt og ns Folk og Skuld K. Rolfs Syster at have regieret Danmark en stakket Tild.

III.

Kong Regner Lodbrogs første Viise.

Jeg vovet har mit kiære Liv
For dig, o skiønne Qvinde,
Og dræbte saa Jordslangen stiv,
Kun femten Aar i minde.

Den om dit Bur kringbøyed laa,
Men nu har Hul i Hjerte,
Skal mig og andr' ey meere slaa,
Ey giøre Skad' og Smerte.

Forklaring.

Denne og efterfølgende gamle Vise er i det rette gamle Sprog indførde i Stefani Antegnelser og klaringer over Saxo, hvilke ere komne fra Magno Olavio af Jisland med fleere de gamle Skaldres mge, og oversendte til D. Oluf Worm, vore gamle Sagers meget kyndige og forfarne udforsker.

Historien haver sig saaledes: Thora Borgerhiortur eller Thore Hjort var K. Herouds Dotter af ster Gylland, som fick K. Regner af Danmark til Egte paa denne Maade. Da Heroud og Aase havde mført det med Guld Bogstaver bemalede Æg af Biarmeland, med saa store Livsfare, hvorom Sagan ndler vidtløftigen, da fandtes en liden Guld Orm (irlingur gulla lytur) derudi, hvilken Kongen gav Datter til Tandfæ (en Gave naar Børn finge Tænder) som opfødde Ormen, til han blev snart saa r, at han laa om Jomfruens Bur, og var som et grumt og forfærdeligt Trold, saa at ingen torde mme til Jomfruen, uden Kongen og den, som gav Ormen Mad, nemlig en Oxe til hver Maal. Derver lover Kongen ikke at gifte sin Dotter, uden til den, som dette Udyr kunde tage af Dage, og gaa uret til hende. Dette torde ingen vove sig til førend Regner, Sigurd Rings Søn kom, som blev det Lodbrog, og af ham Lodbroka æt i Landnamma Saga. Regner havde og provet sligt med sin ste Brud Lagerthe, som og havde sat en Hund og en Biorn for sin Dør imod ham. Saxo.

Der findes vel nogle ulige Omstændigheder hos dem, som denne Historie beskrive, saasom blant andet Saxo siger, at det var to Orme, Joh. Magni to Biorne, Loccenius to grumme Dor, Meursius to

mægtige Kjæmper, som herved forstødes. Men nogle af disse Meeninger kunne forliges, og om de ikke kunde, bør Saxonis, som den ældstes, at gielde meest.

Ligesaa blev og Alvilda K. Sivars Datter af Gutland bevaret af to Orme, hvilke Alv, K. Sigers Søn af Danmark, dræbte og vandt Jomfruen, som dog heller havende Lyst til Kriig, end til Kjærlighed, blev en Skioldmø og stridde længe til Søes, til hun omsider blev anden Gang vunden, til at være Alfs Hustru, hvorom Saxo videre melder. Saadanne Dyr satte de for Dørrene af Frygt for Kiæmperne, som vilde borttage dem. Disse Jomfruer kaldes Skemma meyar, af Skiemt ɔ: Sært Kammer, hvor de indeluktes af Skamr ɔ: kort, snever.

Da nu Regner havde stødt sit Spyd i denne gruelige Orm, og den strakte sig forfærdelig mod Døden, gik Tora ud og spurde hvo han var, men Regner svarede med den Vise, som nu er indført.

IV.

Kong Regners anden Vise.

Efterat Kong Regner havde mist ved Døden sin Droning Tore Hjort, seylede han ud af Danmark, og kom til en Havn i Norge, hvor der laa en liden Bondegaard Spangerid ved Agdesiden. Der fik han at see en overmaade skiøn Pige, som var holden for at være deres Datter, som der boede, og nævnetes Kraka eller Krage. Hende lod han kalde ud paa sit Skib, men hun vilde ikke med mindre Kongen lovede at hun vel og foruden Skam skulle komme derfra igien. Hvilket Kongen og gjorde, og der han begyndte at være glad med hende, qvad hun denne Vise:

Slig en fornemme Ridder,
Hos en skiær Jomfru sidder,
Dog han mon Krunen føre,
Skuld' ey dromt hend' at røre.

Uskammet skal du hende,
O Konge! hiem hensende,
Som var tilforn udlovet,
Før hun sig hid har vovet.

Denne Krage var dog ikke disse Bønderfolkes, som man tænkte, men K. Sigurds Fofnesbanes Dotter. Saa kaldtes Sigurd, fordi han var Ormens Fafnes Bane og Ødelegger. Fafner hed saa fordi han favnede Guldet og laa derpaa, som ellers Drager fordum gjorde. Om K. Sigurd findes videre i Edda, og endda mere i K. Regners Saga. Endog dette var hende selv alleene bevist, dog kunde Regner, som en klog Herre, vel kiende, at hun havde ikke Bonde Lader og Sind, dog hun var ilde klæd, som Otters Moder og dømte høyt om den paltuge Syrne, som og vogtede Geder. (Saxo 7 Bog). Fik derfor i Sinde at tage hende, til Dronning. Hvorfor han sang saaledes.

See her en Serk, min Gave,
Som Tore før mon have,
Med Guld og Sølve-Bremmer,
Den dig saa vel beqvemmer.

Med hvilken Haand hun giorde
Det Verk, og meere torde.
Hun vaar mig tro i Nøden,
Og tækkelig til Døden.

Derpaa svarede Krage iligemaade udi Vers:

Jeg tør den ey beholde,
Som Tore giord' hin bolde,
Med deres Sølve Bremmer,
Den ikke mig beqvemmer.

Derfor jeg Krage heder
J de kulsorte Klæder.
Jeg gik i Grut oc Sanden,
Og Geder drev ved Stranden.

Videre Antegnelse.

Efterkommerne have tit taget af disse oc andre gamle Viser og underligen omstøbt dennem, saasom det og her er skeet, hvor der sees Forandring paa Navne, omstændigheder og andet meere, ligesom Regner, hvilken her kaldes Regenfred (om hvilken i vore og fremmede Historier) skulde tiene da i K. Sigurs Hof, der han var en vældig Konge over Danmark og fleere Lande. Item at han ledte saa mange Aar efter hende og siden førte hende bort til Hest oc ey til Skibs, dog begge Deele kunde skee, først det ene, saa det andet. Saa kaldes hun her Svanelild; men af Saxo Svanlaug og ellers i andre gamle Skrifter Aslaug. Svane haver været et Qvinde Navn fordum brugeligt hos os, som sees heraf og andre Viser. Item Edda Svanhilde Døttre Sigurdar hun var alra kvenna fegurst; men Svanhvide eller Svanhvitar var et almindeligt Qvinde Navn, saa og Svanleda og Svanhild. Hun var en Konge Datter, og dog maatte vogte Geder, ligesom Syrithe, K. Sivalds Datter, item Regner og Torald, den Svenske Kong Hundings Sønner bleve tvungne af deres Stiv Moder til at vogne Fæ. Saxo 1 og 7 Bog. Visen lyder saaledes:

1.

)ringer nu saa vide,
oidt over alle Land:
Sigurd haver sin Dotter mist,
)lev hannem staalen fra.
I meden jeg rider selv eene.

2.

)ar Sigurd Konge,
ivøber sit Hovet i Skind:
ganger han i Høyeloft
Riddere oc Hofmænd ind.
I meden jeg rider selv eene.

3.

ifted Terning paa Bord,
erninger runde saa vide:
ald Regnfred Kongens Søn til,
Kulde den Jomfru oplede.
I meden jeg rider selv eene.

4.

edte efter hende i Vintere,
edte efter i fem:
unde han den Jomfru finde,
: sammen dem.
I meden jeg rider selv eene.

5.

aar Regnfred Kongens Søn,
eed i grønnen Lund:
nødte hannem en liden smaa Dreng,
n en Morgenstund.
I meden jeg rider selv eene.

6.

: du det, min liden smaa Dreng,
)ad jeg siger dig:
ørste Jomfru der du veedst,
n saa viser du mig,
I meden jeg rider selv eene.

7.

fager unger Svend,
e det ikke til Vrede:
ørste Jomfru der ieg veed,
)ogter Herr Tabors Geder.
I meden jeg rider selv eene.

8.

s Kiortel er af Kidskind,
s Kappe af Vadmel graa:
s Haar det skinder som spunden Guld,
em hendes Hærder laa.
I meden jeg rider selv eene.

9.

eed over de Enge,
nem den tykke Torn:
and han den Jomfru,
jente de Geder fra Korn.
I meden jeg rider selv eene.

10.

Han tog hende listelig i sin Arm,
Klapped hende ved hviden Kind:
Jeg beder dig ved den øverste Gud,
Du sige mig Fader din.
I meden jeg rider selv eene.

11.

En gammel Mand er min Fader,
Han genner de Geder af Mose:
Selv da heder jeg Kragelild,
Min Byrd vil jeg ey rose.
I meden jeg rider selv eene.

12.

Det var Regnfred Kongens Søn,
Oc han tog til sin Kniv;
Du skalt sige mig Fader din,
Eller det skal koste dit Liv.
I meden jeg rider selv eene.

13.

Sigurd Konning heder min Fader,
Og Dronningen er min Moder:
Selv da heder jeg Svanelild,
Det Navn sømmer mig at bære.
I meden jeg rider selv eene.

14.

Det var Regnfred Kongens Søn,
Slog over hende Kaaben blaa:
Løfted han hende saa listelig,
Alt til sin Ganger graa.
I meden jeg rider selv eene.

15.

Og hand reed over de Agre,
Og hand reed over de Tofte:
Efter løb den gamle Mand,
Saa fast paa Kragelild raabte.
I meden jeg rider selv eene.

16.

Han gav hannem baade Guld og Sølv,
Og dermed løb han bort:
Saa førde han hende saa listelig,
Hiem til det Høyeloft.
I meden jeg rider selv eene.

17.

Nu haver Regnfred Kongens Søn,
Forvunded ald sin Harm:
Han sover i saa gladelige,
Udi sin Jomfrues Arm.
I meden jeg rider selv eene.

18.

Nu haver Jomfru Svanelild,
Forvunden ald sin Qvide:
Hun sover i saa gladelige,
Ved sin Konges Side.
I meden jeg rider selv eene.

findes og en anden Vise siden, som og nogenledes kommer overeens hermed. Men flere saadanne
er i et Sangvers, baade Regners Aslaugs og hans Sønners, findes i Kong Regners Saga, og
Krevne Norske Krønike o. a. f.

24.

Vi hugge med Kaarde,
Dog Dyser hin snare
Har vundet spil:
Hvor skebnen vil trekke,
Vi efter mon strekke.
Jeg tænkt ej til
At Ella skal trænge
Af mig mit liv,
Der jeg kunde sprenge
Med blod hans stib.

25.

Vi hugge med Kaarde,
Vi ville ey spare
Af hierneskal
Godt øll at tylle,
Og halsen at skylle
I Odins sal.
En frejdig ej græder,
Imod den død,
Men mere sig glæder,
Han er ham sød.

26.

Vi hudge med Kaarde,
O vidste de Maager
Min væ og qval
De skulle vel blande
Til Ella forsande
Saa best en skaal.
Thi han lader orme
Slide mit liv,
Op sønner og stormer
Og ypper kiv.

27.

Vi hugge med Kaarde,
Mit liv nu geraade
Paa helding staar.
De øgler og orme
Mit hierte bestorme:
Dog naar jeg faaer
Syv sønners sverd drukned
I Elles blod,
Den sorrig er slukked
Og gived bood.

28.

Vi hugge med Kaarde,
I slagtningen vorde
Halv hundred mend,
Min' øjen' at lukke
For døden at bukke,
Jeg tænkte ey end.
At farve mit sverd
Saa ung ieg nam,
Jeg skyde ingen færd.
Kom død saa gram.

29.

Hæt op o Rune,
Nu lader jeg stunde
Til Odins gaard.
Han lader mig kalde,
For kemperne alde,
At sættes til bord.
Hvor der skal nedsvelles
Baad' øll og miød,
Men livet nu qvæles.
Jeg døer dog sødt.

Forklaring.

Denne Viise haver den vidtberømte Dr. Oluf Vorm indførdt og forklaret, som den fandtes i gamle Sprog, digted af Kong Regner paa hans yderste, der han var kast i Orme Taarnet af Kong (i Engeland, saasom denne straf fordum var i brug, som kan sees af Edda og fleere Viser, og en fortælles nok om sligt i de Fabeler, som kaldes Eventyr hos gemeen Mand. Ellers læse vi og i Be velserne om Amerika, og Montesuma, fordum Konge i Mexiko havde Orme Kellere.

Visen udelader ieg derfor i det gamle sprog, men føyer den hid i det nu brugelige, lidet anderle hvor fornøden giordes, end jeg den haver funden udsat for mig.

Kong Regner Lodbrogs Idrætter og endeligt beskrives videre af Saxo udi 9de Bog, enddog ogsaa opregnes noget, hvorom intet findes der, saasom og i gamle Riimkrønike mældes om, at han Grønland ved det halvniende hundred Aar efter Christi Fødsel, naar dog Grønland moren i de Tole Norske Folk skal allerførst være besat, uden at Landet, som troligt er, haver for været beboet af Skrælin som er et andet Folk af Tartariet eller andensteds fra: saasom nok som erfares af dem, som hid f med vores Skibe fra de Pludser, i det de have intet Gemeenskab i Sprog eller andet med de No Disse Skrælinger af hvilke Landet og kaldes Skrælingaland, menes nu at have faaet slet overhaan ødelagd de Norske, som beboede en Deel af Landet, Andre mene at de Norske ere der endnu, hvo kand læses Arngrimi Jonæ Bog om Grønland udgiven af Bisp Tord i Skalholt 1685. Men at m end og i det Romerske Rige haver da vidst af Grønland at sige, kand sees af Keiser Ludvigs og Gregorii Breve, i hvilke det nævnes.

Dette slags vers ere kaldet Krakemaal og Biarkemaal af Paafinderne, eller at det er gjort efter maade, som Biarkamaal. Og er det synderligt her, at det som ellers kaldes Omkvædet og staar til Verset paa andre Viser, kand her hede Forkvædet, efftersom det sættes først og meeningen i alle Ver er som Begyndelsen lyder, idel kaardehug og strid, som her artigen efter Poetiske viis paa saa ma slags maneer beskriver.

1. Sangvers. Her indeholdes korteligen Historien om Tore Kong Herots Datter af Gautlan Gotland, Gylland, som er en deel af Suerrig og fordum havde sin egen Konge eller Jarl, enddog Dan *blev og tilforn kalled* Gotland i Edda, og Jylland Reid-Gotland.

. Sangvers. Østerstrand er Østersøen. Vi kuulte ɔ: begrove, nedsænkte der de døde rader og
er: Men fuglene spises vel, hvor der skeer stort nederlag.

. Om de 8 Jarler eller Grever, som Regner i sit 20 Aar skal have nedlagd ved Dinumine eller
mide og Dynestrømmen i Lifland, meldes intet i Krønikerne, ej heller om disse efterfølgende i de
som komme efter: Kong Ravn, K. Eisten, K. Volmar ved Borringholm, K. Frejer i Flemingia
ɔ: Flandern, K. Valthiof ved Englenæs og den strid ved Bardafiord. K. Herthiof, K. Ørn i
id og Tre Irlændske Konger. Jeg mener, at disse kun have været Sio-Konger, saasom Kongernes
er gemeenligen vare, saavelsom og andre Smaa og Under-Konger (hvorom meer i den anden Vises
ring) som ellers kaldtes Fylkes Konger, Nesse- Vig- og Herrets Konger, fordi de raade kun over
ke, Ness eller Herret og stode under de store Kongers Befaling, og gave skat til dem, men dog
de sig berømte til søes og forhverved sig der gods og fæ. Dette holdtes før en lovlig skik her i
en. Hvorfor der ogsaa i de Nordiske Kongers Krøniker er saa stor forandring og ulighed udi Kongernes
g Navne, i det nogle føre undertiden dette slags Konger ind iblant de Store Enevolds-Konger.
en det, at der og have været flere af disse end det gemeene Konge-tal medfører. Udi gamle
dske Kristendoms-saga tales om Kong Dagr i Danmark, og i den gamle paa pergmen haandskrevne
ke Krønike om Dampr, ogsaa Konge i Danmark, ja i Edda opregnes mange Konger her i Norden
ndt for os.

Saa ere der endnu Smaa Konger i Indien, Afrika og Amerika, saasom fordom i Kanaan, hvor
a overvandt 31 saadanne. Om dette slags mældes og tidt i vore Viser, ja Kongelige Børn, Grever
dre store Herrer, som vare satte over noget land og folk, kaldtes og Konger, som Mose, i 5 Bogs
Kap. 5 V. Ellers læse vi at Kong Frode Fredegode havde 220 Smaa Konger under sig.

. De Helsinger ginge til Odins Hjem ɔ: bleve slagne: thi da skulde de fare til Odin. Af dennem
ore Helsing deres begynder, kaldtes Helsinge-Land som havde fordum deris egen Konge og Lov.
re ellers Helsingborg og Helsingøer, item Landsbyen Helsinge hos os.

Berel-strøm ɔ: Vistola, da kaldet Ivu og vest laa. De gamle havde andre navne til adskillige Byer,
r, o. s. f. end vi nu have. F. E. Stredet kaldtes Nørvasund og efter nogles meening Tantus i
gien Valaskialf, Tanais, Tvedda, o. s. f.

Sverdet siges at grine, som de grumme dyr, naar de ville bide og slade.

. Her berømmes Herod, hans Svogersader, som skal være falden i slaget, maa skee der han hialp
Regner mod sine egne oprørske undersaatter. Johan Magni i sin Svenske Krønike siger, at man
intet vist herom.

. Denne K. Eisten maa været den fornemste i Harald Klaks parti, mod hvilken Regner stridde paa
de i Sverrig, som kaldes her Ullar aker og af Saxe, Laneus Campus. Her skal have været en herlig
elig gaard, hvor af nu dog gandske intet findes, som kand vidne om, hvor den har staaet, uden det
R. Krønike sluttes, at den maa have været i egnen ved Upsal, hvor der endnu er og kaldes Uller
Herret. Ellers finde vi og at Eisten eller Inger Ildraade blev endeligen ihielslagen af Lodbrogs
er, saa at een af dem Biørn Jernside, indtog saa Sverrig, o. s. v.

Sverdene raabte ɔ: klingede, skrege efter mandeblod.

11. Her tales om Odda-messu, Oddenes eller Sverdenes messe ɔ: strid, hvor man hører sverdene
. Dette siger han, som dend arrigste Hedning og Guds tienestes og ords bespotter.

13. Vi giorde os haarde. See herefter niende Vise. At stride var dem saa kiært, som at snakke
Iomfruer, drikke øll og miød, som og i 17de og 18de Vers udi Keiser Karls Krønike, som vi have
Dansk, staaer der, at hans mænd vare gladere til at stride, end drikke Viin, naar de vare tørstige.
ant finder man og tit i Viserne.

14. Dette skede i en part af Engelland, som det gamle Sprog lyder, a Northumbra, hvilke de
e baade da, saavelsom og tilforn og siden besøgte med indfald og krig. Northumberland af Northan-
er-land, som ligger norden for den flod Humber. Der tales og tilforn om et Slag ved Engellands
ller Engle-ness. Meeningen er: de Danske hafsde denne part af Engeland til og fra i mange
ede aar.

15. Ragvald, en af K. Regners sønner, for hvilken høgene sørgede, at de havde mist hannem, som
e dem føde af de slagne i striden.

16. Irernes Herre, Kongen i Irland, K. Marstan, som ei torde udskiære sin fiendes Bag, ɔ: han
aa ræd at han ei torte staa i striden, der at overvinde fienden og udskære hans ryg i ørne, ulve
orme-lige. Dette kallede de Blod-ørn, Blod-ugle, og Blod-riseil. Udi gl. Rimkronike om K. Regners
er, som straffede K. Ella saaledis, findes dette:

Vi grebe hans (Regners) bane i krig utryg,
Vi streve en Orm oppaa hans rygh,
Ther strødde wi uthi saa længe salth,
At hand af sorg og pynd blev kvalt.

De vare ypperlige Krigsmænd og hevnede deres Faders Død, og dræbte K. Ella i Engeland. Sigurd Ormøje tog Bleja K. Ellas Datter til Hustru. Der var en Kong Ella længe tilforn i Engelland, om hvilken ogsaa meldes i Historierne Chronol. Anglo Sax. og Sigeberti Gemlar; Krønike, til Aar 599: Men med denne Ella skede det i Christi Aar 867, som Dr. Worm beviser af Alfredi Krønike. See og om det forrige V. Krønike 118 S.

17. Agnar, een af Kong Regners Sønner, slagen af Egil.

J Oddenes trette. J Odda senniu ɔ: i strid, naar sverdene klinge paa hinanden, og ligesom skjendes, sendes og trettes.

18. Endils Ulve Endil var en hav gud, hvis Ulve ere de graadige fiske, som fortære de døde, helst gedden, som og derfor kaldes Lupus, ɔ: der blev mangen helt opædt af fiske.

Skiold-Ungers fær ɔ: Danske Kongers, af K. Skiold, ligesom de kaldes Knutlinger af K. Knud: og de Svenske Inglinger af Kong Inge.

19. Her af sees at K. Harald Haarfager den første Enevolds Konge i Norge, skal i de tider have stridet med Kong Regner.

Paa tille ɔ: Skibsbuncken. Den Haffru dandser paa tille (Udi Visen) Tille. T. Tiel. A. Til. Al. B. Bord, Bredde i skibet, og det i staalden hvorpaa Hestene staae. Peder Basse fordum Lænsmand paa paa Møen, sagde, at Bønderne kunde vel staa i Kirken, alligevel de stode ikke paa tille.

21. Skioldbidere ɔ: Sverde.

22. J Oddenes eele ɔ: Støbregn, naar det regner med de skarpe pile. Meningen er: Døden flyer for en frimodig mand i krigen, men følger efter den ræddе.

23. Sverde trok ɔ: naar Sverdene udtrækkes.

J disse Ord siger Regner, at ret Adelskab bestaar:

Hrokve ej degn fyrie degne,
Det var Drejngs adel leinge,

Thegn og Dreng betyde tilforn Mandhaftig. Godur Dreingur ɔ: God Krigsmand. Drejnskab, mandighed, Odreingr, Umandig. Thegn og træl. Thegen ɔ: fornemme tiener eller minister. i N. Hirdskraa, Sv. Løver og Otfrid. Til degens. Tilfulde, som en mand. The degen. B. Ekki er eg van at fara amillum tignarmanno: Pleier ej at omgaaes med fornemme mænd. Disse ord ere siden komne i ringere værd.

24. Dyser ere de Gudinder, som udsendtes af Odin, at indbyde dem til sig, som falde i krigen.

25. De mandhaftige krigs helte trode at de skulde efter døden frem for andre vel medhandles af Odin og drikke i hans sal af deres Hierne-skale, hvilke de tilforn havde ihielslaged. Det giorde de og stundum men de levede. F. E. Alboin de Longobarders Konning bad sin Dronning Rusimunda drikke med sin Fader, det er af Kunimunds de Gepiders Konges Hoved skal, som han havde dræbt, hvilket hun saaledes tog til Hjerte, at hun lod ham derefter myrde. P. Diacon.

26. Maager ɔ: Sønner, Nu bemerker det slegt og frendskab.

29. Hæt op, Hæta ɔ: Holde. Han har intet ved at hætte. Jeg hætte mig ved den byrde, (i gl. Rimkrønik.)

Han ropte fasth og bad them hæthe,
Hvadh giør i nu i undhe væthe.

(udi H. Jvans Haandskr. gl. Saga.)

Jeg leer dog sødt. Som Agner og giorde. Saro 2den Bog, og mange andre, som ginge saa glade til døden, af begjærlighed til det vellystige levnet, som de siden skulde nyde hos Odin. Regner ender sit Sangen og Livet tillige, saasom og Halmunder, Asmund Prude og andre sunge om sine bedrifter i deres døds stund. Jo flere de havde dræbt, jo yppere skulde de siden være i hoisædet hos Odin. Dette skulle være deres Ende.

VI.

Asbjørn Prudes Vise.

1.

O Moder min Svanhvide,
Som boer i Danmarks land:
Det skalt du fra mig vide,
Din Søn døer nu paa strand.
Hans haar du ej i Sommer
Faar byrsted eller kæmt!
Han aldrig til dig kommer,
Thi sverdet har ham klemt.

2.

Det var alt andet hiemme,
Da mellem staal og vegg
Vi sade; Skibet fremme
Sig loed ved vind og dregg.
Af Hordeland vi fare
Saa drukke mjød og øll:
Med snak. I røver-snare
Jeg er og vikingbøl.

3.

Det var alt andet hiemme,
Da med os Orm saa frek,
Og flere mænd fornemme
Stod i forstavnen kæk.
Vi med de lange skibe
Lagd' ind i Øresund:
Nu vil mig trolden gribe,
Og plage mangeluud.

4.

Det var alt andet hiemme,
Der Orm i striden lod
Blod-tørstig fugl see svemme,
Saa mangen helt i blod:
Han stridde hart at rinde,
Saa vargen spise faar,
Ved flodens Isas minde
Hugg dødelige saar.

5.

Det var alt andet hiemme,
Der ieg ved Elvesker
I Sonden torde stremme
Med hvasse piil og sverd
Dend fiende, Orm mon væde
De kolv' i fiende-blod,
Endbog de var ej rædde,
Faldt dog hver ned for fod.

6.

Det var alt andet hiemme,
Vi sammen var' i hob,
Jeg kand det ikke glemme,
Der var Hök, Haki, Hrok,
Og Toke; Odvars sønner,
Got, Glumer, Stare, Gejr,
Samr, Seming; jeg nu rønner
Ey meer slig fryd og fejr.

7.

Det var alt andet hiemme,
Vi fore paa den strand,
Jeg kand det fuld vel gemme,
I hu og god forstand:
Der vare Hogen, Hrani,
Samt Tume, Torse, Teit,
Med Storkvir, Gunner, Grani,
Hielm, Stefnir, Grim og Heit.

8.

Det vaar alt andet hiemme,
Vi havde fig og traa
Til krig og strid at fremme,
Jer aldrig raadde fra.
Vi brugte hvassen kaarde,
Og hugge ned forhaand,
Men Orm det beste giorde,
Og fienden overvand.

9.

Hvor Orm sin pande skulde
Fast rynk' og jamre sig.
Om han saae k.n tilfulde
Min pin' og qvale slig,
Hand tosse-kempen lede
Og om nogen raad stod til,
Betale skuld' i vrede,
For hand mig plage vil.

Anmerkninger.

Det vare mange andre, som efter K. Regners Maade, opregnede paa deres yderste de forrige af sig drevne mandelige Gierninger, og det i vers, saasom Halmunder nu dødeligen saared i Gretters aga, og Orvar Oddr, som det findes i hans Saga. Men Asbjørn prude, en Dansk Herre, der Kempen tse nu pinede hannem grummeligen, uddragende hans indvolde af hannem, gav han dog ikke een suk om Bruse siden bekjendte for Orm) men sang selv disse 9 Vers, som findes i Orms Stor-Ulfsien Saga. indføres af den ædle Th. Bartholino den yngre i hans herlige latinske Skrift om Orsagerne, hvorfor Danske Hedninge fordom saa foragtede døden: hvorfor jeg alleene af det gamle Danske Sprog haver sat hend i nu brugelige Danske rim.

Mange havde dette Prudes Tilnavn, som betyder from, retskaffen, dydig og retfindig, hvorudi den le skiønhed bestaaer. F. E. Torgrim Prude, Gunde hin Prude under K. Ejsten, Huge hin Prude, en se af Engelland. Norske Krønik, 394 S.

Her er ogsaa Forkvædet sat først i hvert Sangvers, uden i det Første og sidste Vers.

Om mjød og øll, som vare de gængse drikke her i Norden i fordom tid, mældes saa mangesteds i e gamle Gamle Sagar, og vare vel godt, at man til nødtørvt nøjedes dermed endnu. (See mine dspr. 2 Part. 53 S.) Endbog de ogsaa i forrige tider giorde alt for meget deraf. Men Kong Frode Sterk-Odder i deres tid vare saa afholdige, at de skjøtte ej engang om mjød, ligesom saadan søb drik

3.
Kongens Søn af Danmark
Hand beder om Jomfruen af ald magt.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

4.
Det lidde fast at fyrretyv' ugers dag,
Dend jomfru længes med megen klag.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

5.
Den jomfru tager over sig kaaben blaa,
Og ned til buret monne hun gaa.
Hun haver trolovet den unge Herr Styge.

6.
Og ned til buret hun ganger hen,
Der fødde hun en søn saa væn.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

7.
Hun tog det barn, svøbte det i liin,
Og lagde det i forgyldte skriin.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

8.
Hun lagde derhos viet salt og lius,
For det havde ej været i Guds Huus,
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

9.
Den jomfru tager over sig kaaben blaa,
Og ned til stranden monne hun gaa.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

10.
Hun ganger hen ud ved den strand,
Og stød det skriin saa langt fra land.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

11.
Hun kaste det skrin saa langt fra sig,
Dend rige Christ befaler jeg dig.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

12.
Den rige Christ leverer jeg dig,
Du haver ikke længer moder i mig.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

13.
Kongen han jager ud med den strand,
Han fand det skrin var drevet til land.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

14.
Han slog det skrin op, saae der i,
Saa favrt et drenge-barn laa derudi.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

15.
Kongen tog pendinge af sin pung,
Og flyde det barn i Christendom.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

16.
Der nest tog han det lille noor,
Og flyde det hen til fostermoor.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

17.
Du for det barn ret omhu bær,
Af store folk det vist kommet er.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

18.
Hun fostrede ham i vintre fem,
Siden blev han Kongens egen smaa Dreng.
Hun har trolovet hin unge Herr Styge.

19.
Han vorte saa til i atten aar,
At han Kongens egen baner baar.
Hun har trolovet hin unge Herr Styge.

20.
Kongen gav ham saa borg' og læne,
Dertil hans egen dotter hin venne.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

21.
Kongen taler til dotteren sin,
Og naar saa viltu gifte dig.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

22.
Naar min Herre Fader siger til,
Og naar hans faderlige Hjerte vil.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

23.
Herr Karl er ypperst i min gaard,
Nej det er Styge min hu falder paa.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

24.
Det monne fast ad bryllupet lide,
Den jomfru hun bær daglige kvide.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

25.
Saa drukke de brøllup i dagene fem,
Ikke vilde Bruden til sengs i dem.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

26.
Den sidste dag ad kvelde,
Da tog de Bruden med vælde.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

27.
Saa sætte de bruden i sengen ned,
Herr Karl han dvældes ej længe ved.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

28.
Han klapped hende ved hviden kind,
I vender eder hid allerkiereste min.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

29.
Du tige kvær Karl, kier sønnen min,
Thi jeg er kiereste moder din.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

30.
Oc det er spot i min faders land,
En moder skal have sin søn til mand.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

31.
Og det er spot paa denne øe,
I bær guldkrone og er ej møe.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

32.
Om morgenen Kongen hand spør dem ad,
Hvor haver i lidet i denne Nat.
Hun haver trolovet hin unge Herr Styge.

ne vare store, saa at hver vog en Øre, som betyder baade Penning og Vegt, nemlig var saa stor hagel i Norge, at de største steene veyede mange lod. Og 1405 fulde her elsteene, store som egg.

kaldtes de Danske, som havde besat Jome eller Jomsborg i Vindland eller Pomeren, d Julin, da en overmaade stor Stad, men nu vidt forringed fra den forrige Herlighed eftersom den blev ødelagd af Kong Valdemar I. De vare Vikinger, det er Sjørøvere, : fordom lovlig og tilladt her i Norden, og det i hedenskabet og lang tid derefter. e Danske til Søes om paa Frankrig, Irland, Engelland, hvor de for den Aarsag ogsaa iger.

Jarl nu flyde, skeldede Bogn Aagesøn, (hvis saavelsom og de andres mandelige Ord, ommes i Historien) hannem for Niding ɔ: Uærlig, Skjelm, thi intet holdtes skammeere, end fly. Nithing. A. As. Nequam. Infamis. Nud. As. Malitia. Udi vore gamle straaer, findes om dem, som groveligen forsaae sig, at de skulde gaae af Gildet med lidingskab, Nidings-Verk ɔ: ubodemaals Gierning, som ej kundes bødes for. Heraf og id-niding.

ɔ: de døde legemer, som ligge paa Valsteden. Deraf Valfader ɔ: Odin. Valhal, de Odin.

VIII.

Kong Magnus Barfods Kierligheds Vise.

Heimi bettra
ɔ, at thui sialdan
ng, sa dvel dreingi
Vise fogra.

Thungan ber ek af thingi
Thann harm, er ek skal svanna,
Skreitist menn a moti
Min aldreigi finna.

Text vilde jeg uden riim lige efter Ordene udsætte, at den disbedre kunde :

Verden bedre,
er Viv?
r Skalden vel.
den dag meget lang,

Paa hvilken man dveler (er hos hend)
Men jeg bær den tunge sorg, at
Nu folket forsamles,
Jeg kand min kierest ikke finde.

Antegnelser.

ing Kong Magnus af Norge til Mathild, Keiserens Datter. Men om det skulde saa lgaaet, tviler jeg meget om, i betænkning, at K. Magnus Barfod var neppe 20 aar om til regimentet, hvilket han forestod i 10 Aar, og imidlertid fik Margrete Fredkolle, af Sverrig til Dronning, som blev kaldet Fredkolla, fordi ved dette giftermaal stiftedes rigerne. Hvorom alting er, saa er det snart lige meget, enten det er saa eller ikke. e ofte selv optænkt slige Kierligheds Skrivter og Viser, hvor af vi have ikkun her det andre 2de, med dette, findes i Haandskrevne N. Krønike, med mere og rettere paa i den Trykte. Saadant er og den gamle Sniars Kvæde, som bestaaer af 80 Sangvers, e som Fortalen til det andet, og give tilkiende, at Mesteren herfor haver digtet Visen, dsfordriv, saaledes:

je thu Audrun,
vil eg gamma,
ingre mey
t skemta.

Jons Dotter
Tharf opt ad hugga,
Tha moder
Er meye færre.

til o Audrun,
dig vil ieg øve
men og skemte
den unge Mø.

Jons Dotter
Har trøst behov,
Naar moderen er langt
Borte fra hende. o. s. f.

errøske Viser om Silveria Keiserens Dotter og Robert. Item hvorledes Koradr bad ens Dotter. Saa og om Thorstein, Noregs Konges søn, som vil ur Riki fly bort i de Land) at fri til Danmarka Konge-Dotter.

n, Nordur Halfo Heimsins ɔ: Nørre Verden. Kringil Heimsens ɔ: Verdens Kreds, Krønike af de to første Ord hvoraf den begyndes.

Vise, Viv Kvinde. Saa og A. Ah. B. Veib. T. At tage en Hustru, Vifian, As, Wiven B. Vi see heraf, at dette ord er gammelt og gyldigt, endog det kommer overeens med Tydsken; hvilket er ey at undre, i henseende, der endog i det gamle Sprog komme mange Ord for, som ere brugelige i det Tydske og andre, men nu ere en deel komne af brug, endeel endnu i brug hos os.

Her seer mand og den lange Ordenes oversættelse, hvilken Skalderne paa det sidste, meer end tilforn søgte efter med flid, at de ey saa let skulle forstaaes; hvilket og har fororsaget deres Skrivters undergang og forglemmelse, i det man jo meere og meere kiedes ved saadan mørkhed og derfor endeligen skyede og aflagde dem.

Svanna er et Qvindenavn, item Svane, hvorom i 4de Vise.

Skrejtist, Skrider, lakker frem, eller Skeitist af Skeita, at pryde sig.

Dette efterfølgende om Kong Magnus findes ej i Norges Krønike, men i andre gamle Sagar og Mansørs Krønike i vort maal udsat, saaledis: K. Magnus Barfod stridde under Brotland med 2 Jarler af hvilke den eene blev slagen. Derom kvad Kale Thorbiørnsen en Vise. Der Kongen blev en Vinter i Suderøerne, men Øversterne vare ilde tilfreds dermed, og seylede fra Kongen, da bad Kale, som var en af de fornemste Hovdinger at Kongen vilde munstre sit folk, med denne halve Vise:

Hur launa thier thinar
Thingriker Hofdingiar?
Vestur bi fast røng i kosta,
Reyn du off Kongur Hnossar.

Det er: hvor lønner dig dine (af mange) tingrige Høfdinger? Der segles over Vesterstrømmen; Prov os o Konge.

Men Kongen svarede strax derpaa med den anden halve Deel af Visen.

Aar 1098 vilde K. Magnus forfare om St. Olufs legem var endnu urodnet, og befoel derfor at aabne hans kiste; men der Bispen og Klerkeriet stod imod, gik Kongen alligevel dristeligen til og med magt lod oplukke den. Der han nu baade saae med øyene og følte med Hænderne hans uforrodnede legem, blev han forskrækked og gik hastig derfra. Om Natten derefter obenbaredes St. Oluf for ham i en syvn, sigende: Udvæl dig et af to, enten at miste livet og riget inden 30 Dage, eller at flye af Norrig og aldrig mere komme did igien? Der Kongen opvognede, kallede han Førsterne og de ældste til sig og kundgjorde dem dette. Hvorover de forfærdedes, og raadde hannem at han i største Hast skulle fare af Norrig: Hvorfor han og strax loed berede sig en flode af 160 skibe, og seglede over til Orkenøer. Hvilke han strax med Man øerne og flere indtog, o. s. v. Siden sendte han til K. Murikard i Irland sine sko, med befaling, at han Juledag skulde bære dem paa sin rygg, i sendebudenes paasyn, at han deraf kunde vide, at Murekard var ham underdannig. Der Irerne det hørde, fortrøde de høiligen derpaa: Men Kongen var visere, og jeg vil ey alleene, sagde han, bære, men endog heller æde dem, end K. Magnus skulde forderve nogen ort i Irland. Hvorfor hand og efterkom befalningen og ærede sendebudene meget. Han sendte og stor skænk til K. Magnus og gjorde forbund med hannem. Men der budene komme tilbage og fortalte deres Herre om Irlands skjønhed, fruktbarhed og sunde luft, tænkde. Kong Magnus paa hvor hand kunde undertvinge sig al Irland, befoel derfor skibsfloden at samles; men selv vilde han med sexten skibe gaae foran og udspejde landet. Der han nu begav sig uvarligen fra skibene, blev han hasteligen omringet af Irerne og omkom med de fleste, som vare med hannem ved St. Patricii Kirke.

IX.

Vidrik Verlandsens Vise.

1.
Blakmand Konge vogner om nat
Og taler hand om sine drømme
I fulde femten vintre
Er mig ej sligt forekommet.
I ride med mig om en aften.

2.
Mig tykte jeg var paa Birtings-hald,
Og sloges med biørne tre;
Jeg slog dem neder under mig,
Jeg vognede i alle de.
I ride med mig om en aften.

3.
Siden var jeg paa Birtings-hald,
Og sloges alt med en løve:
Den løve traadde mig under sig,
Rev mig alt med sine kløve.
I ride med mig om en aften.

4.
Svarede det den Kempe god,
Som Kongen tjente tilrede:
Min Herre i agte det ingenlund,
De drømme have intet at sæde.
I ride med mig om en aften.

5.

Det var Blakmænds Konning,
Sit Folk mon sammenkalde:
En Konge bør at holde sit ord,
Skulde jeg end sejerløs falde.
I ride med mig om en aften.

6.

Hiem da kom det sende-Bud,
Han mon ikke længer dvelge:
Men ingen høg og ingen hund,
Kunde hannem ad vejen følge.
I ride med mig om en aften.

7.

Her sider du ungen Alf von Jern,
Og kanstdu noget stode,
I Morgen udi Birtingshald,
Der vil den Herre dig møde.
I ride med mig om en aften.

8.

Op da stode de kemper,
Og bade sadle deres heste:
Mældte det Vidrik Verlandsøn,
I sadle mig den beste.
I ride med mig om en aften.

9.

De droge ud ad Holsterby,
Og frem ad Holsterbymyre:
Man falde vel atten tusinde mænd,
Vare læste i brynie dyre.
I ride med mig om en aften.

10.

De rede frem for Birting,
Og gennem Birtings by,
Der sloge de deris folk i ring,
Gjorde Vidrik til Hovedsmand paa nye.
I ride med mig om en aften.

11.

De gjorde dem en firekant orden,
Det kunde hver mand vel see:
Hundrede, trediv' og fire til,
Stode der i hverende led.
I ride med mig om en aften.

12.

Hundrede, trediv' og fire til,
I hverende led monne komme
Men fyretiv' og fire til,
Saa vare de kemper fromme,
I ride med mig om en aften.

13.

Paa Birtings Hede sloge de deris fane,
En løve saae mand der flyve:
Det var saa mangen uskyldig mand,
Som der maatte lade sit liv.
I ride med mig om en aften.

14.

Det var Vidrik Verlandsen,
Og hand hug i saa fast,
Og fem og ni og tosser ti
Hug han af hverende kast.
I ride med mig om en aften.

15.

Det var Blakmænds Konge,
Hand saae sig om blant alle:
O mon ikke Vidrik være hermed?
Hvi monne mit Folk saa falde?
I ride med mig om en aften.

16.

Det var Blakmænds Konge,
Han blev i kinderne bleg:
O havde jeg det førre vidst,
Jeg havde skyet denne Leg.
I ride med mig om en aften.

17.

Vil nu lykken sig saa give,
At jeg skal sejerløs falde,
Da skal jeg mandelig værge mig,
Det skal I spørge med alde.
I ride med mig om en aften.

18.

Det var Blakmand Konge,
Han blev i huen saa mod:
Han hugg der ned de kemper to,
De fulde for Vidriks Fod.
I ride med mig om en aften.

19.

Det var Vidrik Verlandsen,
For ham blev Kongen bange:
Viltu have dit liv i dag,
Da skaltu være min fange.
I ride med mig om en aften.

20.

Du skalt faa det beste fængsel.
Som nogen Konge lyster;
Og jeg vil give dig Brattingsborg,
Dertil min yngste syster.
I ride med mig om en aften.

21.

Jeg haver mig en jomfru fæst,
Kongens Dotter af Frankerige:
Hun skal det aldrig spørge,
At jeg for een skal vige.
I ride med mig om en aften.

22.

Hør det Vidrik Verlandsen,
Her er slet ingen nod:
Du est en Kempe hvor af gaar savn,
For din haand vil jeg doe.
I ride med mig om en aften.

23.

Saa lagde han om sin gyldene hielm
Dend silketraad hin røde:
Da hug nu Vidrik Verlandsen,
Jeg haaber det skal ej blode.
I ride med mig om en aften.

24.

Vidrik taler til sit sverd,
Mimering mon du noget due:
Det var ikke i femten Aar,
Jeg hug af vredere hue.
I ride med mig om en aften.

25.

Vidrik drog sit gode sverd,
Som det var bundet i kavle:
Hand hug paa Blakmand Konge saa hart,
At Odden gik i hans navle.
I ride med mig om en aften.

26.

Det var Vidrik Verlandsen,
Han hug og ikke han bødte:
Han hug paa Blakmand Konge saa hart,
At odden i sadelen mødte.
I ride med mig om en aften.

27.

Mældte det Vidrik Verlandsen,
Han blev i kinderne rød:
Det var stor ynk at see derpaa,
At saadan en kempe skulde døe.
I ride med mig om en aften.

28.

Tage vi op det kongelig lig
Vi lade det vel begrave:
Ald ære og roes og værdighed,
Bør slig en kempe at have.
I ride med mig om en aften.

29.

Nu haver jeg været i mangen dands,
Blant kempe hænder og haarde:
Men aldrig ieg tilforn fandt,
Den sig saa mandelig vaarde.
I ride med mig om en aften.

30.

Denne Vise, som I nu have hørdt,
Hun haver fanget en ende:
Og den gjorde Vidrik Verlandsen,
De kemper ham fuld vel kiende.
I ride med mig om en aften.

Forklaring.

Denne er en meget gammel Vise, digted af Vidrik Verlandsen, hvilket og vel kand være, hvad meeningen anlanger. Hvorfor jeg kalder dend Vidrik Verlandsens Vise, som jeg har fundet for mig, Begyndelsen findes i det første hundret saaledes:

Det var ungen Ulv van Jern,

Og findes mange af de samme vers i begge, hvilke jeg ikke her indfører, baade fordi meeningen er fuldkommen alligevel, saa og at jeg ikke skal fylde bogen med det, som tilforn er prentet.

Saxo i K. Sigars Historie taler om de Blakmænd, hvilke Alv Kong Sigers Søn overvand, dersom tiden kunde bequemme (hvilken dag i Viserne ej altid kand være rigtig) da er det denne Alv, som i somme Viser kaldes Ulv, og disse Blakmænds Konge, som her overvindes.

Det kand sluttes af Saxo, at de Blakmænd have ikke boed vidt fra Sverrig, maaskee i Bleking (thi navnene komme noget overeens) eller i Biarmeland, som det kaldes i en gl. Haandskr. Bog i Grimers Vise, i Stedet for Birtings Land; Og i denne Vise siges de at have stridet paa Birtings hede, endog det af disse Ord Bratens Vendel, Birtings Hald, o. a. fl. synes at være skeet i Cimberlandet. Viser ere ikke Historier, og kunde derfor ikke alle omstændigheder saa nøye agtes. Birtingsland, Brattensberg, o. a. fl. synes at være almindelige navne, som siges om et hvert stridsbart landskab eller sted. Hvilket let kand eragtes af den, som legger Stæderne tilsammen, hvor disse Ord i de gamle Viser findes.

Vidrik kaldes i Heldenbuch Wittich Vejlandsøn. Wittich ɔ: Wittig. Wittiges kaldtes een af de Gothiske Konger i Italien, Vidrik ɔ: Vid-rig og er det samme som Sindericus. ɔ: Sinderig.

Det var ej femten Aar jeg' hug af vredere Hu. Saa findes her rettere end i den Trykte, hvor sættes hundred Aar.

Kongen bandt en rød silketraad om sin hielm, og meente at Vidriks sverd skulde da ej skade hannem. Det er et gammelt trylderi, at gjøre sig haard, som eragtis kand af Saxo i Kong Grams og K. Fridlefs Historier, som og Ovidii Fabler om Lyceus og Loncua. I vor tid kaldes det Sverdbrev og Passavisk Kunst, hvorved det dødelige legem spares en kort tid, men den udødelige siel forlaares evindeligen. Det er ligt med det, som Tyrkerne kalde Pandser-bøn, som siges at være givet Mahomet af Engelen (uden Tvivl af den sorte Engel) og var ham i steden for harnisk; Men i det store møde til Odensee i Fyen, 1657 da det kom i tale over borde, om at gjøre sig haard, sagde Kongen, at om nogen vilde give sig an og udstaa et skud af hannem selv, vilde han holde det for vist. Nu blev dette vel udspredt, tilmed vare og mange Militariske personer i byen, dog torde ingen vove sig dertil.

Andre derimod forgjorde deres fienders sverde, saasom den Afgud Odin kunde døve sine fienders vaabne, ja hans efterfølgere og dyrkere vidste og samme kunst, samt raad derimod, som i Visen:

Du kast dit sverd tre gang omkring,
Og stik det siden i jord.
Afvends kaste han sit Sverd omkring,
Fordi det var forgjordt.

Om sligt findes mere i gl. Viser og Sagar. Men i vore forfædres tider tænkte mange at gjøre det ved den afskyelige Signe-kunst, misbrugende dertil Guds ord saaledes:

Vor Herre hand drög i Herrefærd,
Hand doved alle dragne sverd,
Alle dragne sverd hand saae,
Dem tog han odd og eggen fra o. s. f.

Alv von eller son Jern, som de gamle Tydske skreve det med f og ikke v. Maaskee det er Bern i mbardi eller Valland ɔ: Italien, hvor vore Forfædre her i Norden droge af og til, frem og tilbage.

X.

Tore Kals Vise.

Torekal kom af Skogie hiem,
Trætte var han og mode,
Tiuvan har stole bort hammeren hans,
Han viste icke hvem det gjorde.
Torekal tøm maa føelen sin med toumaa o. s. f.

Forklaring.

Dette er en Nordsk Vise bestaaende af 20 Sangvers tilsammen, hvoraf jeg ikkun indfører det Første. e Andres Indhold er i forrige Visers Første Part indførde, 129 S. „Det var Tord af Hafsgaard" a der er lidet forskel imellem dem, thi de ere begge nogenledis tagne af Edda, dog ej altsammen, i enseende, at dette er enten lagdt til Visen siden, eller at det er borte af vor Edda, som haver været angt større og fuldkommeligere tilforn. Tore Kal er Tord af Asgaarden eller Asgaalen, som den Nordske alder den, ligesom Odin og kaldes Kal Rane i K. Rolfs Saga. Asgaard, hvor Thord og de andre erømte Asier boede, kaldes uretteligen Hafsgaard i forbemældte Vise. Denne Asgaard var ikke Troja ller Bysants, som man haver meent, men Ashof ved Tanais Flod: Men at det skuldes holdis for esmere berømmeligt at de vare komne fra saadanne store og bekjendte steder, er det saaledes opdigtet.

Lokke kaldes Lejemand i den Danske, men Lagenson i den Norske og Laufejarson i Edda; om hvilken og Udgaards Lokke eller Utgartilok Saxo haver meget, som iligemaade er af Edda. Om Lokke er endnu mange Ordsprog brugelige og indførde iblant mine Trykte.

Der tales ofte i Viserne om Fædreham og kaldes i Edda Valsham, som Lokke fløj udi. Ja der tales og om andre, som fløj ved kunst. End mindes mig ogsaa at have læst i min ungdom et lidet Skrift de Arte volandi, om Flyve-kunst, og exempler derpaa, baade at det er gaaet vel og ilde af.

Tosse-greven kaldes i den Norske Vise Jotulen ɔ: Jette, Trold-Kempe. Men endnu kalde vi en taabelig selle en Tosse greve, Tosse.

XI.

Det er best at de blive sammen, som heldst ville.

1.
Kong Gørel haver en Dotter,
Hun er saa skjøn en jomfru:
Hendes Fader vilde hende ej mand give,
Selv vil hun Grev Henrik trolove.
Nu stander Løvsalen med ære.

2.
Kongen lader en stovsal gjøre,
Saa dybt alt neder i jorde:
Han sætter deri den skiønne jomfru,
Som mangen mand efterspurde.
Nu stander Løvsalen med ære.

3.
Kongen sider over sit bord,
Og svor hand paa sin sand:
Nu haver jeg min Dotter saa giemt,
Det hende finder ingen mand.
Nu stander Løvsalen med ære.

4.
Nu haver jeg min Daatter saa giemd,
At hende finder ingen mand:
Ey heller hin unge Grev Henrik,
De ramme runer kand.
Nu stander Løvsalen med ære.

5.
Alt da stod den liden smaadreng
Og lyde han derpaa:
Hand gaaer til unge Grev Henrik,
Og siger han ordene saa:
Nu stander Løvsalen med ære.

6.

Hør I Unge Grev Henrik,
Og vil I være mig huld:
Jeg vil Eder sige af Kongens Dotter,
Hun er i skoven duld.
Nu stander Løvsalen med ære.

7.

Hav du tak du liden dreng,
Jeg vil dig love og prise;
Jeg giver dig det røde guld,
Du skalt mig vejen vise.
Nu stander Løvsalen med ære.

8.

Saa lod han et guldbaand veve,
I fine silke-tvinde:
Der monne Grev Henrik saa snart
Det hvide-guul' haar i binde.
Nu stander Løvsalen med ære.

9.

Han lod det med silke,
Og saa med røde guld veve:
Det vil jeg for sanden sige,
Hans haar havde jomfru farve.
Nu stander Løvsalen med ære.

10.

Der hand kom paa heden ud,
Der prøved Greven sin hest:
Der hand kom mod Kongens gaard,
Hand rider som en jomfru best.
Nu stander Løvsalen med ære.

11.

Hand havde ladet fine kleder skære,
Alt udi jomfru lige:
Saa reed hand sig til Kongens gaard,
Og sleven vilde han lære.
Nu stander Løvsalen med ære.

12.

Kongen stander i høyeloft,
Seer hand ud saa vide:
Vel vorde mig alde mine dage,
Hisset seer jeg en jomfru ride.
Nu stander Løvsalen med ære.

13.

Midt udi den borgegaard,
Der arled hand sit skind:
Saa gaaer hand i høyeloft
For Dannerkongen ind.
Nu stander Løvsalen med ære.

14.

Hel sidder i Kong Gørel
Over eders brede bord,
Kongen min kjere fader,
Haver send eder brev og ord.
Nu stander Løvsalen med ære.

15.

Eders fader haver mig skrevet til,
Min Dotter skal eder lære:
Ald den gjerning som hun kand,
Dend lærer hun eder saa gjerne.
Nu stander Løvsalen med ære.

16.

Kongen taler til jomfruen skiøn,
Medens vi ere eene tu:
Hvod mon eders Fader ville svare,
Om jeg beder om eder nu.
Nu stander Løvsalen med ære.

17.

Da lo den unge Grev Henrik,
Saa listelig ved sig ene:
Min Fader haver mig forbøded,
At tale med eder saa længe.
Nu stander Løvsalen med ære.

18.

Hertug Gørel heder min syster-søn,
Han skal eder vejen vise:
Naar i kommer i marcken ud,
Eders ganger skal i prise.
Nu stander Løvsalen med ære.

19.

Det var Danner-Kongen selv,
Han fulte den jomfru til hest:
Der hun kom i marcken ud,
En Ridder hende fulte nest.
Nu stander Løvsalen med ære.

20.

Siger mig det Hertug Gørel,
Siger mig det uden sorrig:
Er her en jomfru i skoven duld,
Som heder jomfru Ellensborg.
Nu stander Løvsalen med ære.

21.

Hør I det min skionne Jomfru,
Eder følger baade tukt og ære:
Derind er jomfru Ellensborg,
Med andre jomfruer flere.
Nu stander Løvsalen med ære.

22.

Der er inde de Kongebørn,
De Hertugs Døttre fem:
Det er jomfru Rosensang,
Hun lærer alle dem.
Nu stander Løvsalen med ære.

23.

Hør I det min skiønne jomfru,
Jeg siger eder paa min ære:
Der er inde de skiønneste jomfruer,
Der kunde i verden være.
Nu stander Løvsalen med ære.

24.

Det var unge Grev Henrik,
Han ind ad dørren treen:
Alle de derinde vare,
De stode ham op igjen.
Nu stander Løvsalen med ære.

25.

Hel sidder I fruer og stolte jomfruer
Baade møer og hoviske qvinder:
Og først og sidst Jomfru Rosensang
Om hun er ellers her inde.
Nu stander Løvsalen med ære.

26.

var unge Grev Henrik,
ud de breve tu,
i sendte Eder eders Fader,
rade selv for dennem nu.
Nu stander Løvsalen med ære.

27.

Fader haver mig streved til,
eg skal eder lære:
den gierning, som ieg kand,
lærer jeg Eder saa gierne.
Nu stander Løvsalen med ære.

28.

forgik den klare dag,
nat kom saa brat:
spurde unge Grev Henrik,
r han skulde ligge den nat.
Nu stander Løvsalen med ære.

29.

meldte jomfru Rosensang,
svared i saa brat:
J nu den fremmede jomfru
e hos mig selv i nat.
Nu stander Løvsalen med ære.

30.

svared jomfru Ellensborg,
frykted sin Broder skulde døe:
er den Jomfru hos eder i nat,
bliver J ikke mø.
Nu stander Løvsalen med ære.

31.

:ente ind de vore-lys,
vare med æren snode;
fulde de de unge to
i den fruer-stue.
Nu stander Løvsalen med ære.

32.

da vare de unge to,
aae hinanden saa nær:
ındte de hinanden at spørge,
n de meest havde kier.
Nu stander Løvsalen med ære.

33.

r mig Jomfru Rosensang,
s vi ere ene tu:
J nogen i verden til,
hvilken staar eders hu.
Nu stander Løvsalen med ære.

34.

veed ingen i verden,
min hu stander paa:
da er Grev Henrik,
ham maa jeg ej faae.
Nu stander Løvsalen med ære.

35.

et unge Grev Henrik,
ver i hiertet saa kier:
mænd min jomfru Rosensang,
d ligger eder alt saa nær.
Nu stander Løvsalen med ære.

36.

Da svared jomfru Rosensang,
Hun sig til veggen vende:
Gud give det vidste min fader,
Og saa min rige frende.
Nu stander Løvsalen med ære.

37.

Om alle eders frender det viste,
Baade mand og dertil qvinde:
Alt er hand næst i hende haver,
Baade nu og hver en sinde.
Nu stander Løvsalen med ære.

38.

Hør i unge Grev Henrik,
J vogte saa vel eders liv:
Fornemmer det min tieneste-qvind,
Der yppes saa ond en kiv.
Nu stander Løvsalen med ære.

39.

Hør i det Grev Henrik,
J siger sagt herfra,
Den terne er ej vidt herfra,
Hun giver der agt oppaa.
Nu stander Løvsalen med ære.

40.

Alt da stod den tieneste-qvind,
Og lydde hun derpaa:
Hun ganger strax til Kongen,
Og siger til hannem saa.
Nu stander Løvsalen med ære.

41.

J vaager op Herre Konge,
J sover nu alt for længe:
Nu ligger unge Grev Henrik,
Hos Eders Dotter i senge.
Nu stander Løvsalen med ære.

42.

Tig du stil du tieneste qvind,
Jeg vil dig ikke tro:
Der er saa mangen en stolt jomfru,
Som bliver løjet paa.
Nu stander Løvsalen med ære.

43.

Hør i det Danner Konning,
Vil i mig ikke tro:
Her have i hans gode sverd,
Der til hans sølvspendte sko.
Nu stander Løvsalen med ære.

44.

Længe laa Kongen
Og tænkte han derpaa:
Hvor kand jeg min Dotter forsee,
Bedre end ret ligesaa.
Nu stander Løvsalen med ære.

45.

Der var Fryd i Stovsal,
Og lyst at høre derpaa:
Kongen gav sin Dotter bort,
Grev Henrik hende tog.
Nu stander Løvsalen med ære.

57.
Her sider du Herr Orm
Med suk og sorrig i sinde;
I vor Frue kloster under Øs,
Der skaltu din hustru finde.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer Herr Orm hiem.

58.
Det var riger Herr Orm,
Der hand de breve saae,
Det vil jeg for sandingeu sige,
Hand blev i hiertet saa fro.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer Herr Orm hiem.

59.
Det var rige Herr Orm,
Hand lader de lønnebrev skrive;
Sender hand dennem til Helsingborg,
Vor unge Konning at give.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer Herr Orm hiem.

60.
Sig hannem Danner Konning,
Og sig hannem tidinge saa:
Fru Sølverland er under vester Øs,
I Kloster sig givet har.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer Herr Orm hiem.

61.
Og beder hannem Danner Konning,
Laane mig af sine mænd,
Og fire af sine beste skibe,
Men jeg henter min hustru hiem.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer Herr Orm hiem.

62.
Svared det Danner Konning,
Hand var hastig og grum:
I leder hannem ikke hustru op,
Og laaner hannem af mine mænd.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer Herr Orm hiem.

63.
Ikke skøtter Herr Orm derom,
At Kongen hand var grum;
Saa seyled hand til Vesterøs,
Og hendte sin hustru igen.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer Herr Orm hiem.

64.
Saa glad var riger Herr Orm,
Der hand sin hustru fandt;
Han tog hende saa listelig i arm,
Alt i den samme stund.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer Herr Orm hiem.

65.
Hun tog hannem saa listelig i sin arm,
Teller hannem af sin gvide;
Saamænd ved riger Herr Orm,
Jeg tør hannem ikke hiemme bide.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer Herr Orm hiem.

66.
Saamænd ved rigen Herr Orm,
Jeg torde hannem ikke bie:
Jeg reddes for Kongens Vrede,
Og mest alt for min ære.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer He Orm hiem.

67.
Hand tog hende saa listelig i sin Arm,
Og gav hende guld hin røde;
Saamænd skiønne Fru Sølverland,
For din skyld vilde jeg død.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer He Orm hiem.

68.
Det var Danner Konning,
Der hand de tidinge spurde;
At Sølverland havde ham klaged paa,
Dog hand hende intet giorde.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer He Orm hiem.

69.
Det var Danner Konning,
Hand taler til svenne to;
I bede rigen Herr Orm.
For mig i stuen indgaa.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer He Orm hiem.

70.
Det var rigen Herr Orm,
Hand taler til Sølverland:
Nu tøkkes mig i allenstund,
Det er best at rømme af land.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer He Orm hiem.

71.
Opstod stolten Fru Sølverland,
Saa blidelig hun hannem svared:
Hvorsom i i Verden vil,
Da vil jeg med eder fare.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer He Orm hiem.

72.
Herr Orm hand blev af landet dreven,
For Kongen hand var hannem vred:
Hand tog nu sig baade hustru og børn,
Hand drog under Vester-Øs.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer He Orm hiem.

73.
Hand tog med sig baade hustru og børn,
Hand drog fra huus og gaard;
Saa mænd ved Danner Konning,
Her græde flere end som før.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer He Orm hiem.

74.
Herr Orm drog ind i Vester-øs,
Der bygger hand skib og feste;
Det vil jeg for sandingen sige,
Det var ikke for Kongens beste.
Og ikke i denne her Maanet end saa kommer He Orm hiem.

9.
Saa herligt siunge de nattergale,
Der kvede de jomfruer ni:
Alt kvad jomfru Benedit
Fejrest af alle di.
Thi stinner min skiold saa vide.

10.
Han slog den kloster muur,
Saa saare det skalv derved:
Og tog han ud den stolte jomfru,
Af kirken, der hun bad.
Thi stinner min skiold saa vide.

11.
Det svared jomfru Eirelild,
For alteret som hun stod:
Spør hand det Konning Byrge,
Det koster dit Hjerteblod.
Thi stinner min skiold saa vide.

12.
Tog hand jomfru Benedit,
Løsted hende paa sin hest:
Førde han hende til stranden ud,
Som han kunde allerbest.
Thi stinner min skiold saa vide.

13.
Det mældte jomfru Benedit,
Hun saae de forgyldte fløje:
Give det Gud Fader i himmerig,
Det skib maatte siunke i søe.
Thi stinner min skiold saa vide.

14.
Svared det Ungen Ansind,
Han svared den venne mø:
Den Snekke hun er saavel bevart,
Hun bær os vel over Søe.
Thi stinner min skiold saa vide.

15.
Bunde de op deres silke seil,
Med deres forgyldene fløye:
Saa seiled de dem til Norges land,
Vel udi dagene to.
Thi stinner min skiold saa vide.

16.
Hand førde hende til sin faders gaard,
Lod der sin brollup bo:
De levede sammen i aatte aar,
Alt baade med glæde og ro.
Thi stinner min skiold saa vide.

17.
Det lidde ad det niende aar,
Der det monne fast forgaa,
Da lagdes ungen Ansind
J sterke Helletraa.
Thi stinner min skiold saa vide.

18.
Det var ungen Ansind,
Han tog sin kierest i arm:
Det være for Herren klart,
Vi havde ej sammen et barn.
Thi stinner min skiold saa vide.

19.
Det svared stolten Fru Benedit,
Og hende rand taare paa kind:
Dis riger ere eders frender,
Dis større er sorgen min.
Thi stinner min skiold saa vide.

20.
Angest og sorg var alt forglemt,
Den kommer til mig igien;
Jeg stilles nu ved min kierest,
Haver vred' af venner til.
Thi stinner min skiold saa vide.

21.
Hun satte en Kirke over hans Grav,
Et guldkors over hans been:
Saa foor stolten Fru Benedit
Hiem til kier Broder sin.
Thi stinner min skiold saa vide.

22.
Her sider J Herre Konning Byrge,
Allerkiereste Broder min:
Hvad for naade viltu gjøre
Med kiereste syster din.
Thi stinner min skiold saa vide.

23.
Jkke vidste ieg liden Benedit,
Kiereste syster min:
At du drogst i fremmede land
Med saa fattig en svend.
Thi stinner min skiold saa vide.

24.
Det svarede stolten Fru Benedit,
Baade med tukt og ære:
Havde Gud ladet ham leve med mig,
Aldrig havde jeg kommet here.
Thi stinner min skiold saa vide.

25.
Svarede det stolten Fru Benedit,
Og talede hun for sig:
Havde Gud ladet ham leve med mig,
Aldrig havde jeg trængd til dig.
Thi stinner min skiold saa vide.

26.
Op stood Konning Her Byrge,
Han tog hend' i sin favn:
All det gode som jeg formaar,
Det skal komme dig til gavn.
Thi stinner min skiold saa vide.

Antegnelser.

Om Kong Byrge i Sverrig og hans Brødre, som hand lod svelte ihiel, have vi en Vise i det forrige hundret, hvorom og er meget i de Svenske Historier, men om dette intet, saasom der og ofte findes det i Viserne, hvorom lidet eller slet intet mældes i Historierne.

At ligge i Helleraa, Daanetraa, Hellebrud, Helledræt, siges naar man brydes og drages med Helsot

og bliver fotdød. I Edda holdis Hel for et af Lokkes Børn, hvilken Alfader kaste i Helvede o
fote og af ælde døde Mennisker med hende. Thi de andre, som fulde i Krigen, meente de at kor
Odinssal. Af Hel sigis og i Helsla. Isl. Ihielsla, Helhest, Helspetter, o. s. f.

XIII.

Som Begyndelsen, saa og gemeenligen Enden.

1.
Magnus var Konning i Sverrig,
Og aatte de døttre to:
De vare dem baade unge og smaa,
Der dem faldt Moder fra.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

2.
Hør du stolten Ellen,
Og kiere Dotter min:
Viltu give dig i Klofter,
For kiere Moder din.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

3.
Ja sommænd min kiere Fader,
Det maa vel saa være:
Jeg vil give mig i Brede Klofter,
Der vil jeg leve med ære.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

4.
Det var stolten Ellen,
Hun skrev de breve paa stand:
Hun sende dem Kongen af Spanien,
De kom Herr Sone til Haand.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Suerrig.

5.
Saa vide legge de Helte deres veje,
Saa vide over Sverrigs land:
Saa ilde giorde Sone Folkersen,
Han brød den jomfrues brev.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

6.
Det var Sone Folkersen,
Hun taled til sin Broder Knud;
Vi ville os nu fare af sted,
Og ride til Oplanden ud.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

7.
De ride i saa saare,
Alt til Oplanden ud:
De komme for den Slotsport,
De bøde Kong Magnus ud.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

8.
Det da svared den Portener,
Og en af Kongens mænd:
Kongen ligger i sin Helsot,
Han tal ikke med eder mere.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

9.
Saa glade vare de Herrer to,
Der de de tidende fro,
End skal vi i aften geste
Den allerskiønneste jomfru.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

10.
De rede dem saa flux afsted,
Han til Oplanden ind:
De komme for den Kloster-port,
De rysted udi den ring.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sv

11.
De rede for den Kloster-port,
Og rysted i den ring:
Stat op liden porte-pige,
Og lad os snart her ind.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sv

12.
Den tid de komme i Klofter,
Udi den omgang ind:
Der møder liden tienestemø,
Hun var vel svøbt i skind.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sve

13.
Hør du liden tienestemø,
Hvad jeg vil nu sige dig:
Veedstu hvor den jomfru er,
Du dølg det icke for mig.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sve

14.
Huset er af marmor,
Og taget udaf bly,
Sengen er med silke bredt,
En jomfru sover der i.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sve

15.
Der vare de i dage,
De vare der i to:
De kunde ikke i kameret komme,
For Kongens taffelsvenne smaa.
Saa vide da legge de Helte deres veye over Sve

16.
De kunde ikke i kameret komme,
For god' eller onde ord:
Forend de hugge de taffelsvenne tolv,
Saa de fulde døde til jord.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sve

17.
Saa snart da blev den kamerdør,
Saa snart af hengsler løft:
Og det var stolten Ellen,
Hun blev af sengen rykt.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sve

18.
Hvo bryder Brede-Klofter,
Og hvo saa gaar her ind:
Og hvo tør slukke de natte-lys,
Alt over hin stolte Ellen.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sve

19.

ıe han bryder Brede-kloster,
re gaar der ind:
ker jeg de nat-lys,
hin stolte Ellin.
gge de Helte deres veje over Sverrig.

20.

ed og barfodeb,
om hun af dor:
rde jeg noget Konge-barn,
af klosteret fordt.
gge de Helte deres veje over Sverrig.

21.

hos ham i vintre,
hos hannem i ni:
r hende saa vee eller vel,
med ham i di.
gge de Helte deres veje over Sverrig.

22.

stolten Ellin
es i lange traa:
te Bud efter Herr Sone.
skulde til hende gaa.
gge de Helte deres veje over Sverrig.

23.

d Herr Sone,
han ved sig:
ıe stolten Ellin
Bud efter mig?
gge de Helte deres veje over Sverrig.

24.

kom Herr Sone,
han for bord:
j nu stolten Ellin,
r j sendt mig Ord.
gge de Helte deres veje over Sverrig.

25.

r faaet min helsot,
jeg skal nu døe:
r Gud Fader af himmerig.
haver løst af nød.
gge de Helte deres veje over Sverrig.

26.

hende i sin Arm,
hende ved hviden Kind:
j mig ald brøde,
erkjereste min.
gge de Helte deres veje over Sverrig.

27.

eder ikke forlade,
ıa megen vee:
r med eder de døttre tre,
te dem aldrig see.
gge de Helte deres veje over Sverrig.

28.

u den sorte jord,
med silke brede:
j nu de skjønne jomfruer,
moder ind lede.
egge de Helte deres veje over Sverrig.

29.

Det da var den sorte jord,
Hun blev met silke bredt:
Det da var de skjønne jomfruer,
De bleve i Stuen ledt.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

30.

Velkommen stolten Ingerlild,
Alt med det favre haar:
Og velkommen stolten Karen,
Og Kongens Festemaar.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

31.

Velkommen liden Kirsten,
Og yngste dotter min:
Viltu give dig i Kloster
For kiære Moder din.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

32.

Svarede det liden Kirsten,
Jeg siger det paa min sand:
Hør j min kjære Moder,
Jeg lover mig heller en Mand.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

33.

Det var stolten Ellen,
Hun græd af angest og harm:
Maatte mig ikke vides en bøn,
Udaf mit eget barn.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

34.

Svarede det liden Kirsten,
Hende rand taare paa kind:
Jeg vil mig gierne klostergive
For kiere moder min.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

35.

Bliver du der indgiven,
Udi en silke-serk:
End bliver du der uddragen
Alt med stor hiertens verck.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

36.

Hand tog hende anden gang i sin arm,
Klapped hende ved hviden kind:
Forlader mig ald brøden,
Hierteallerkjeriste min.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

37.

Jeg kand eder ikke forlade,
Alt for saa megen Harm:
J haver taget min tienestekvinde,
Og lagd hende i eders Arm.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

38.

J haver taget min tienestekvinde,
Lagd hende paa bulstret blaa:
Mig haver j af sengen skudt,
Udi de bake straa.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

39.

Han tog hende tredie gang i sin arm,
Klapped hende ved hviden kind:
Forlader j mig al broden,
Hiertallerkiereste min.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

40.

Hun tog Guldringen af sine Hænder,
Slog dem mod sorten jord:
J tog mig af kloster,
Mig selv saa meget imod.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

41.

J tog mig af kloster,
Mig selv saa meget imod:
J slog de taffelsvenne tolv,
Der gik endnu aldrig for bod.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverrig.

42.

Frem da ginge de jomfruer tre,
Og dem rand taare paa kind,
Saa bade de strar Venskab,
Deres Fader af Moder sin.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverri

43.

Det var stolten Ellen,
Hun leggis til veggen i dvale;
Det vil jeg for sandingen sige,
Hun døde ved den tale.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverri

44.

Saa toge de stolt Ellen,
Lagde hende i sorten jord:
Saa saare sørgede Herr Sone,
For han var hend' ikke god.
Saa vide da legge de Helte deres veje over Sverri

Forklaring.

Dette synes ikke at have været nogen anden Konning, end K. Magnus Ladelaas, endbog der va og mange andre Konger i Sverrig af Magni Navn.

K. Magnus lod bygge mange klostere og blant dem eet, hvorudi han satte sin Dotter, fin A gammel, med andre Nunner, som følgede S. Franses regel. Men det Kloster var ved Stockholm, o blev kaldet S. Claræ Kloster. Han kaldtes Ladelaas, fordi der var god fred i hans Tid, saa man havde ey behov at sætte Laas for Laden, saasom i gl. Sv. Riimkrønike figes:

Almogen förty migh Ladelås kalle,
Jagh fredade riika och fattiga alla,
Och lät them sättia knapp for lade,
Och fruchta sidan ingen skade.

Om denne Herr Sonne, og andet som her findes, angaaende denne Voldtægt, veed jeg intet mig a have læst nogenstedes i de Svenske Kroniker. Det skeer ofte, som jeg erindrede tilforn, at der finde allehaande Historisk i Viserne, som ej engang i de rette Historier.

XIV.

Var er Broder-løs dag.

1.

Der var en Greve i Sarenland,
Han havde en Dotter en Lillievand.
De hviles op under Øland.

2.

Hand havde ikke Dotter foruden een,
Ej heller havde hand uden en Søn.
De hviles op under Øland.

3.

Hin unge Herr Guldbrand saa heed hans Søn,
Jsmar saa heed hans Dotter skiøn.
De hviles op under Øland.

4.

Saa døde Greven under øe,
Saa døde Grevinden det var stor nød.
De hviles op under Øland.

5.

Herr Guldbrand og Jsmar den Lillievand,
Raadde saa for deres Faders land.
De hviles op under Øland.

6.

Herr Guldbrand skulde af landet fare,
Jomfru Jsmar skulde hiemme være.
De hviles op under Øland.

7.

Det spurde Kong Hogen under øe,
At hun var hiemme den venne mø.
De hviles op under Øland.

8.

Kong Hogen seiler under øe,
Saa tog hand bort den venne mø.
De hviles op under Øland.

9.

Han førde hende hiem til sit land,
Anvorded hende sin førstind i haand.
De hviles op under Øland.

10.

Her haver j en Lillievand,
Den ville vi give vor søn i haand.
De hviles op under Øland.

27.

jen skal vies de Runner fem,
ande;
Elselil skal følge alle dem.
: dend, der aldrig kommer udi vaade.

28.

onning stiger til højen hest,
ande;
ider til Kirken som hand kunde best.
: dend, som aldrig kommer udi vaade.

29.

Elselild ganger under bliant smaa,
ande;
onning holdt oc saae derpaa,
: dend, der aldrig kommer udi vaade.

30.

e af dem de bliant smaa,
ande;
ige de dem kappen graa.
: dend, der aldrig kommer udi vaade.

31.

e af dem røde guld-list,
ande;
ten lin af findale best.
: dend, der aldrig kommer udi vaade.

32.

stod for alter og sang,
ande;
er prøve sin offergang.
: dend, der aldrig kommer udi vaade.

33.

Elselild med sit krused haar,
:ande;
nds af perler der paa bar.
r dend, der aldrig kommer udi vaade.

34.

Elselild vendes alteret fra,
:ande:
ir det første hun Kongen saae.
r dend, der aldrig kommer udi vaade.

35.

Elselild nejer for Kongen paa stand,
:ande;
hierte var da stedd i vaand.
r dend, der aldrig kommer udi vaade.

36.

'ongen hand taler til hende saa fro,
:ande;
Elselild giver mig eders tro.
r dend, der aldrig kommer udi vaade.

37.

Elselild svared af stor harm,
:ande;
en ærlig Ridders barn.
r dend, der aldrig kommer udi vaade.

38.

Elselild taler til foster-moder sin,
:ande;
mig raad i sorgen min.
r dend, der aldrig kommer udi vaade.

39.

Kier fostermoor i give mig raad,
Ved strande;
Jeg frygter at Kongen vil gjøre mig haad.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

40.

Da lover jeg heller en fattig med ære,
Ved strande;
End haadings navn for røde guld bære.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

41.

Stolt Elselild taler til Terne sin,
Ved strande;
Du skifte med mig klæder din.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

42.

Saa gierne vil jeg min jomfru høre,
Ved strande;
Hvad hun byder mig at gjøre.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

43.

Saa fik hun Ternen bliant smaa,
Ved strande;
Men jomfruen tog kappen graa.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

44.

Saa fik hun hende sine guldspange,
Ved strande;
I Ternens klæder vilde hun gange.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

45.

Du sæt dig i min hange karm,
Ved strande;
Alle mine skulle følge dig fram.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

46.

Dend Terne ganger af Kirken saa prud,
Ved strande;
Alles øjne de følge hende ud.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

47.

Dend Terne ganger under røde guld strud,
Ved strande;
Dend jomfru gaar under kappen saa drud.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

48.

Danner Konning tog Ternen ved sin arm,
Ved strande;
Løfted hende saa i forgyldene karm.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

49.

Danner Konning hand reed, den Terne hun aag,
Ved strande;
Stolt Elselild sig en anden vej tog.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

50.

Stolt Elselild lader sig ikke forsømme,
Ved strande;
Huu lader sig lukke forinden de giømme.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

Ismar var ogsaa en Konge i Venden, som Saxo omtaler i K. Sigvars Historie. Jorsal er Jerus hvorhen de giorde Pilegrims fær til den H. Grav. Her mældes om Valske Kartover, eftersom i læser i en deel Historier, at de i Valland først bleve brugte, men at skydt før skal være paafundi det af en Dansk Munk, giver D. Thomas Bartholinus tilkiende i sin Bog om de Danskes hjemmesu Lægedom: Og at de have brugt skyden med Krud i disse Lande strax efter det Trettende Hundret fra Christi Fødsel, vidner Pontanus i sin Latinske Krønike om Danske Handel, ja vi see og skydi stykker i vore meget gamle Malninger. P. Langius Chron. Citiz. skriver at 1360, brændte Consisto af i Lybek ved deres forsommelse, som giorde Krud. Kong Christoffer siges at være ihielskudt a Ryffe, Aar 1280. S. Majolus D. Can. af Crantzii Vandalia.

Det synes vel at forstaaes en Skatte-Konge i Jylland, eller andensteds ved Kong Høgen.

XV.

Exempel paa stor Kvinde Troskab og Kierlighed.

1.
O rige Gud i højeste sal,
Hielp mig at ramme maade og tal,
At jeg maa sandhed finde:
Jeg beder du vilt mig bistaa,
Til denne Vise at finde paa,
Som jeg vil nu begynde,
Om en Ridder af Styrmark,
Af adel god med ære,
Hand var skiøn ung og dertil sterk,
Men uden fader mon være,
Som nu var død udi sit land,
Sit rige en anden Ridder befoel,
Reed selv at tjene i fremmede Land.

2.
Hand kom til Danmark i Kongens gaard
Som hand af barndom tuktet var,
Saa monne hand altid leve.
J retfærdighed, tukt og ære,
Blufel, Guds hellige Ord at lære,
Der i monne hand sig øve,
Sin fader, før hand opgav sin aand,
Fire lærdomme han hannem kjende,
Dem lovede Sønnen med mund og haand,
J hvad hannem kommer tilhænde,
At han vilde hannem lydig være,
Det holdt han fast i ald sin tid;
Der af havde han stor lov og ære.

3.
Dend første lære af hiertens grund,
Hør Guds Bud baade dag og stund,
Hvor tiden kand sig give,
At dig ej bindrer livsens nød,
Med den fattige skift dit brød,
Som monne i armod leve,
Den tredie lære af fader sin,
At skulle Kvindfolk ære:
Hjelpe Fruer og jomfruer fiin,
Deres gode tugt formere,
Det fierde var Præste som Guds ord lære,
Dem skal du visselig holde i agt.
Deraf formeris din egen ære.

4.
Jngen mandelig gierning slog han af,
Som jeg haver læst foruden straf,
Dertil da var han kiønner,
End Hector som af Troja reed,
Thi hand maat tit bevise det,
Saa var hand ogsaa skiønner,
End Salomon den Konning viis,
Jngen Ridder faver forsande,
Der af hannem kunde vinde priis,
Hvem med hannem monne rende,
Dem gjorde han deres Sadel tom,
J alle Gierninger kiek hand var,
Beholt og altid priis og rom.

5.
Konningen havde en dotter bold,
Hendes lige var ikke i verdsens vold,
En Arving til Danmarkis Rige,
Florabedel heed hun forsand,
Den skiønne Helena af Grækerland,
Kunde ikke være hendes lige,
Dend Ridders Ven hun hemmelig blev
For manddom som hand gjorde,
Hun sende ham hemmeligt bud og brev
Deraf vilde noget vorde,
Trianus du unge Mand,
J Danmark skalt du Konning blive,
Men jeg beholder liv og aand.

6.
Mit hjerte haver dig udvald,
Og ingen anden enten stolt eller bold,
Agt det og vær men stille,
Min Fader haver mig inderlig kjer,
Jeg kand og mange konster fleer,
Dermed at fremme vor villie,
At vi kunde komme i egteskab,
Vilt du og dette giøre,
Da skriv mig til om dit behof,
At jeg din ville kand høre,
Den Ridder skrev hende snarlig til,
Om det er eders ville saa,
Jeg intet heller begjere vil.

7.
Den Jomfru lagdes paa sengen ned,
Med megen utolmodighed,
Hun græd og gav sig saare,
Konningen var bedrøved forsand,
Efter Mestere skrev han i alle Land,
J hvo der kunde forfare,
Hans Dotters sygdom og hielpe hende bo
Dem vilde hand vel betale,
Men der de hendes vand besaa,
Hendes Hjerte lagdes i dvale,
Hendes puls den slog, det kunde de see,
Naturligen er hun ikke syg,
Dog giør det Kongen i Hiertet vee.

8.
;ik til hende behend,
e, sagde han, til mig vend,
for mig din vaade:
sygdom du ey bær,
; dog hvad dit hierte begier,
; er kommet tilhaande,
aa jorden hvad det kand,
jeg ved min Krone,
ielpe dig paastand,
vil jeg skone.
e du haver i tieniste din,
megtig Ridder skiøn,
em bær jeg sygdom min.
9.
an aldrig rørde mig,
mmer dog endelig,
d min kan blive,
e og liv, hvad jeg formaar,
i vil jeg undergaa,
g vær i live:
agde Kongen, din begier,
det skal ja blive,
end en Svine Hyrde er,
n Ridder i Verden mon leve,
d være hans Lige,
en af Ridderskab fød,
elborg i Østerrige.
10.
orsamled sine Raad,
m sin meening forsand,
var da forhaande,
alle med et frit mod,
ingen bedre Ridder good,
og danske Lande,
one bedre kunde forstaa,
monne heden sove:
bud efter dend Ridder da,
en skiønne Jomfrue,
tte boe tilsammen best,
niske var i det hele Land,
jo fryd og glæde-fæst.
11.
de Kongen lov og ær,
d jeg lever i verden her,
ke vil jeg giøre;
n sagde, hun er dig huld,
r, Konger, sølv eller guld,
maat see og høre,
du sige hende tak og priis,
d du est i live,
g beder dig Ridder viis,
ieg dig opgive
e, men naar jeg ved døden gaar af,
haver du vunded frit,
t dit mægtige Ridderskab.
12.
dage deres brøllup stod,
fryd og lystigt mod
nogle lande,
e mennesker fik at see,
s glæde deres hierte maatte lee,
e som verden haver standet,
d paa jorden menniskens kiøn
sammenføyed,
ige kom en Ridder skiøn,
slottet blev han ladet.
den ædele Jomfru rig,
den Dronningen af Frankrig,
t veed som hun er lig.

13.
Hun er dend skiønneste i verden er til,
Hendes ansigt og billed jeg sige vil,
Mand maa det lystes at skue,
Trianus mærked det obenbar,
Der nogen tiid forgangen var,
Sagde han ved til sin Frue,
Mand taler om den skiønneste Kvinde,
Som mand kan under Solen finde,
En Dronning bold og meget fiin,
Af Frankrig kalder mand hende,
Om j vil give mig saa saa lang tid,
Jeg vil beskue hende der,
Hendes billed vil jeg føre hid.
14.
Dronningen sagde af hvad aarsag,
Vil j henvandre, det er min klag,
Bliver hiemme derom jeg beder;
Dend lange rejse med stor umag,
Hvad kand eder hielpe denne Sag,
Om j end seer hendes fæder,
Hendes Billeds skiønhed og mere,
Hvad lyst kunde j der finde;
Jeg undrer at j saadant begier,
Hvad kunde j der finde;
Det giør jeg Dronning for den skiønhed,
Jeg troer ej nogen i verden er til,
Som er din lige, det jeg nu veed.
15.
Mit hierte haver sprekke og vee,
Indtil jeg faar den Dronning at see,
Jeg vil snarlig igien komme,
Giv dertil orlof kieriste min,
Saa giver jeg dig min tro igien,
Jeg vil mig ikke forsømme;
Jeg vil selv snarlig komme hid,
Den sag hende gik til hierte,
Hand tog sit sverd dermed bortreed,
Det gjorde hende vee og smerte,
Hand kom til Frankrig i det land,
Nu hører til det store eventyr,
Hvad under den Ridder gik til haand.
16.
Hand kom derfor snarlig der
Hand holdt sig vel med tugt og ær,
Man fandt da ej hans lige,
I form og skik jeg sige vil,
Hand var en mægtig Ridder dertil,
Dronningen af Frankrige,
Hun var de Tydske besynderlig huld,
Der hun de tidender spurde,
Hun klædde sig med sølv og guld,
Den Ridder kom hun til oorde,
Hun skude hans ansigt underlig da,
Sagde hun, siden mig skabde Gud,
En skiønner Mand jeg aldrig saa.
17.
En dag som Kongen reed paa jagt,
Efter vilde dyr, det var hans agt,
Kort vil ieg dermed giøre,
Den Ridder ind til Dronningen gik,
Godt svar hand paa sit ærend fik,
Der hand det mon fremføre,
At hand vilde lade hende skildre af,
Før hand derfra vilde ride,
Hun lovede strax dend Ridder brav,
Han maatte vel derpaa lide,
Hun vild' ham tjene i allenstund,
Sit Contrafej han skulde faae,
Hand glædde sig da saa mangelund.

XX.
Det fornemste er at have Brudens Villie.

1.
Samsing tiente i Kongens gaard,
Hand lokked Kongens søster den venne maar.
I lyder op paa raadet.

2.
Hør i nu det liden Kirsten,
Vil i være allerkiereste min.
I lyder op paa raadet.

3.
Saa gierne jeg det giorde,
Om jeg for min broder torde.
I lyder op paa raadet.

4.
Hand svøbte hende i sin kaabe blaa,
Og løfte hende paa sin ganger graa.
I lyder op paa raadet.

5.
Hand satte hende paa sin gode hest,
Og førte hende hiem som hand kunde best.
I lyder op paa raadet.

6.
De sagde Kongen tidende ny,
Samsing hand førde eders søster af by.
I lyder op paa raadet.

7.
Kongen hand taler til sine hovmænd,
I skal strax hente min søster hiem.
I lyder op paa raadet.

8.
Kongen lader byde over ald sin gaard,
I unge svenne tager brynie paa.
I lyder op paa raadet.

9.
I gode hovmænd have j det hørdt,
Min søster hun er med vold bortførdt,
I lyder op paa raadet.

10.
I gode hovmænd klæder eder uden falsk,
Samsing er saa haard en hals.
I lyder op paa raadet.

11.
I skulle ride op under øe,
At hente mig Samsing levend eller død.
I lyder op paa raadet.

12.
Hans gode hovmænd vare ikke seen,
Men spendte strax spore om been.
I lyder op paa raadet.

13.
Der de komme i grønne enge,
Der lode de deres heste springe.
I lydet op paa raadet.

14.
Og der de komme til Borgeled,
Der stod Samsings moder ved.
I lyder op paa raadet.

15.
Hør i Samsings moder favr og fin,
Hvor er Samsing sønnen din.
I lyder op paa raadet.

16.
Samsing hand drog af by igaar,
Og kommer ej hiem før juul et aar.
I lyder op paa raadet.

17.
Vi give dig det røde guld,
Vilt du os være om Samsing huld.
I lyder op paa raadet.

18.
Det røde guld er godt at giemme,
Men Samsing min søn er ikke hiemme.
I lyder op paa raadet.

19.
Det røde guld er godt i kiste,
Men Samsing er saa ond at miste.
I lyder op paa raadet.

20.
De bredde ud den kaabe saa blaa,
Der lagde de det røde guld paa.
I lyder op paa raadet.

21.
Der staaer et huus norden i vor gaard,
Der ligger Samsing med sin unge maar,
I lyder op paa raadet.

22.
Hans moder var ham ikke huld,
Hun soldte ham for det røde guld.
I lyder op paa raadet.

23.
De hovmænd reed' i Samsings gaard,
De agtede dem stor sejer at faae.
I lyder op paa raadet.

24.
De stødte paa døren med skiold og spiud,
Du stat op Samsing og kom herud.
I lyder op paa raadet.

25.
Jeg er ikke Samsing, jeg er hans giæst,
I staalden der staaer min sadlede hest.
I lyder op paa raadet.

26.
Samsing ud af vinduet saae,
I ere saa mange, vi er saa faa.
I lyder op paa raadet.

27.
I gode hovmænd j tøver en stund,
Alt men jeg klæder mig anderlund.
I lyder op paa raadet.

28.
Hans hiertens kiere var ham ikke falsk,
Hun spendte selv brynien om hans hals.
I lyder op paa raadet.

29.

mſing ud af døren ſprang,
rd giorde rum ſom før var trang..
I lyder op paa raadet.

30.

:ſt vog hand fire, ſaa vog hand fem,
a vog hand trediv af Kongens mænd.
I lyder op paa raadet.

31.

mſing hug til hand var mod,
n ſtod i tredive hovmænds blod.
I lyder op paa raadet.

32.

:mſing beder ſadle ſin ganger graa,
z vil mig ride til Kongens gaard.
I lyder op paa raadet.

33.

r hand kom til borgeled,
r ſtod hans moder og hviled ſig ved.
I lyder op paa raadet.

34.

ımſing tager til ſin kniv,
:r i ej min moder det galdt ders liv.
I lyder op paa raadet.

35.

gaar var i mig ikke huld,
:n ſoldte mig for det røde guld.
I lyder op paa raadet.

36.

t rødeſte guld ſom legges i ſkrin,
t togſtu du da for ſønnen din.
I lyder op paa raadet.

37.

ngen ud af vinduet ſaae,
t holder hand Samſing i vor gaard.
I lyder op paa raadet.

38.

r du Samſing, hør du mig,
or ere de hovmænd jeg ſente efter dig.
I lyder op paa raadet.

39.

Eders hovmænd ligge i min gaard.
Somme ere døde og ſomme have ſaar.
I lyder op paa raadet.

40.

Somme have ſot og ſomme ere ſyg,
Og ſomme ligge paa baaren lig.
I lyder op paa raadet.

41.

Hør i det Konning favr og fiin,
Naar vil i hente eders oldenſviin.
I lyder op paa raadet.

42.

I lader nu for ruſtvogne fem,
Og henter dennem ſaa alle hiem.
I lyder op paa raadet.

43.

Saa tager Samſing til ſit ſverd,
Var i ikke Konning, i fik en ufærd.
I lyder op paa raadet.

44.

Hør du Samſing ſtik ind dit ſverd,
Jeg gir dig min ſøſter du eſt hende værd.
I lyder op paa raadet.

45.

Du brug her hverken ſverd eller kniv,
Behold min ſøſter den venne viv.
I lyder op paa raadet.

46.

Samſing takker og vender omkring,
Saa rider hand til ſin brud igien.
I lyder op paa raadet.

47.

Det fik Samſing, ſom ej var ræd,
Derfor hand kom i Kongelig æt.
I lyder op paa raadet.

Forklaring.

Samſing eller Samſon (i hvo han ellers haver været) bortfører Kongens Søſter mod hendes Broders, med hendes egen villie, og med ſin manddom erlanger det omſider hos Kongen, at hand holdes g til at beholde hende og kaldes Kongens ſvoger.

Om denne Konning kand det ſamme ſiges, ſom i forrige Viſer. Men her er et ſært Exempel paa 'oders Utroſkab, ſom haver guld kierere end ſin egen ſøn.

XXI.

Rydſkheds Exempel.

1.

r gaar dands paa tofte.
) ſtrande,
t hørde Dan Konning i loſte.
el er dend, der aldrig kommer udi vaade.

2.

Der gaar dands i enge,
Ved ſtrande;
Det hørde Dan Kongen i ſengen.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

3.

For da dandser Herr Iver Lang,
Ved strande;
Dend geveste Ridder i dette land.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

4.

Dan Kongen han taler om midienat,
Ved strande;
Hvo er den harpen slaar saa brat?
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

5.

Det er ikke harpe eller harpe-slet,
Ved strande;
Det er Herr Iver hand kveder saa let.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

6.

Dend midsommers nat er stakket og blid,
Ved strande;
Mig lyster gierne at ride did.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

7.

Kongen lader sadle sin ganger graa,
Ved strande;
Hand vilde see hvo dandsen traar.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

8.

Dan Kongen holder ved linde-grene,
Ved strande;
Han skuede der de raske svenne.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

9.

Aldrig saae jeg en vennere svend,
Ved strande;
Der mand i landet kunde finde uden een.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

10.

Hand er paa livet lang som en trane,
Ved strande;
Paa farven hvid alt som en svane.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

11.

Der til svared smaa dreng saa trøster,
Ved strande;
Herr Iver hand haver en vennere søster.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

12.

Hun er saa ven, saa faver og hvid,
Ved strande;
De Kongens børn hun overgaar.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

13.

Hun slider baade sabel og maar,
Ved strande;
Kongens børn hun overgaar.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

14.

Hvid som lillie, smal som rør,
Ved strande;
Et speiel er hun for alle møer.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

15.

Hun gaaer aldrig nogen natte-gang,
Ved strande;
Hun lyder ei heller paa fugle-sang.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

16.

Tøsser reed hand dend dands omkring,
Ved strande;
Oc skuede dend raske ædeling.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

17.

Dan Kongen hand i dandsen sprang,
Ved strande;
Tog saa Herr Iver ved sin haand.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

18.

Hør du Herr Iver en Svend saa fiin,
Ved strande;
Hvad gior stolt Elselild søster din.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade

19.

Hun sidder i bure slar guld i lad,
Ved strande;
Et sorrigfuld hierte er sielden glad.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

20.

Hun sidder i bure slar guld i rør,
Ved strande;
Saa giør hver ærlig moderløs mo.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

21.

Hør du Herr Iver en svend saa fiin,
Ved strande;
Lad hente til dandsen søster din.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

22.

Gierne jeg det giorde,
Ved strande;
Om jeg for hendes ære torde.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

23.

Det sømmer sig ingen jomfru venne,
Ved strande;
I dands at træde med drukken svenne.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

24.

Dan Kongen hand stiger til højen hest,
Ved strande;
Hand rider hiem som hand kunde best.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

25.

Hand fik ikke ro om natten at sove,
Ved strande;
For Jomfruen hand hørde i lunden love.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

26.

Dan Kongen hand taler til liden smaa dreng,
Ved strande;
Hvor fanger vi stolt Elselild at see i løn.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

27.

I morgen skal vies de Nunner fem,
Ved strande;
Stolt Elselil skal følge alle dem.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

28.

Dan Konning stiger til højen hest,
Ved strande;
Hand rider til Kirken som hand kunde best.
Vel er dend, som aldrig kommer udi vaade.

29.

Stolt Elselild ganger under bliant smaa,
Ved strande;
Dan Konning holdt oc saae derpaa,
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

30.

De toge af dem de bliant smaa,
Ved strande;
Saa finge de dem kappen graa.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

31.

De toge af dem røde guld-list,
Ved strande;
For forten lin af findale best.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

32.

Bispen stod for alter og sang,
Ved strande;
De fruer prøve sin offergang.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

33.

Stolt Elselild med sit krused haar,
Ved strande;
En krands af perler der paa bar.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

34.

Stolt Elselild vendes alteret fra,
Ved strande:
Det var det første hun Kongen saae.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

35.

Stolt Elselild nejer for Kongen paa stand,
Ved strande;
Hendes hierte var da stedd i vaand.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

36.

Dan Kongen hand taler til hende saa fro,
Ved strande;
Stolt Elselild giver mig eders tro.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

37.

Stolt Elselild svared af stor harm,
Ved strande;
Jeg er en ærlig Ridders barn.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

38.

Stolt Elselild taler til fyster-moder sin,
Ved strande;
I give mig raad i sorgen min.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

39.

Kier fostermoor j give mig raad,
Ved strande;
Jeg frygter at Kongen vil gjøre mig haad.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

40.

Da lover jeg heller en fattig med ære,
Ved strande;
End haadings navn for røde guld bære.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

41.

Stolt Elselild taler til Terne sin,
Ved strande;
Du skifte med mig klæder din.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

42.

Saa gierne vil jeg min jomfru høre,
Ved strande;
Hvad hun byder mig at gjøre.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

43.

Saa fik hun Ternen bliant smaa,
Ved strande;
Men jomfruen tog kappen graa.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

44.

Saa fik hun hende sine guldspange,
Ved strande;
I Ternens klæder vilde hun gange.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

45.

Du sæt dig i min hange karm,
Ved strande;
Alle mine skulle følge dig fram.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

46.

Dend Terne ganger af Kirken saa prud,
Ved strande;
Alles øjne de følge hende ud.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

47.

Dend Terne ganger under røde guld strud,
Ved strande;
Dend jomfru gaar under kappen saa drud.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

48.

Danner Konning tog Ternen ved sin arm,
Ved strande;
Løfted hende saa i forgyldene karm.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

49.

Danner Konning hand reed, den Terne hun gaaf,
Ved strande;
Stolt Elselild sig en anden vej tog.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

50.

Stolt Elselild lader sig ikke forsømme,
Ved strande;
Huu lader sig lukke forinden de giømme.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

51.
Hun lader sig lukke forinden de mure,
Ved strande;
For ingen skal vide hendes bure.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

52.
Oc der de komme i rosens lund,
Ved strande;
Der lysted Dan Konning at huile en stund.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

53.
Dan Kongen tog hende ved sin arm,
Ved strande;
Hand løfted hende fra forgyldene karm.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

54.
Stolt Elselild i ville det ej fortryde,
Ved strande;
Med os de linde løv at bryde.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

55.
I bryder med os de linde blade
Ved strande;
Dermed gjøres vore hierter glade.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

56.
Dagen er lang og vejen er trang
Ved strande;
Vi ville her høre paa fugle-sang
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

57.
Dan Konning i lader mig med freden fare,
Ved strande;
Jeg tager min jomfrues klæder vare.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

58.
Hun tog af sig det bliant blaa,
Ved strande;
Der stod saa leed en mø oc graa.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

59.
Bort bort du Terne, det du faa skam,
Ved strande;
Din jomfru skal jeg gjøre vejen trang.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

60.
Oc tog hun end vejen hen til Rom,
Ved strande;
Hun skal dog aldrig for os undkomm.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

61.
Dan Kongen paabyder en krig at gjøre,
Ved strande;
Herr Iver Lange skal banneret føre.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

62.
Dend midsommers nat var skaffet og kold,
Ved strande;
Dan Konning hand rider i grønnen vold.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

63.
Dan Kongen hand reed, hans svenne de re
Ved strande;
Ikke kunde de stolt Elselild finde.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaal

64.
Bruden er i lunden dult,
Ved strande;
Hun er saa dybt under jorden skyvlt.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaal

65.
Der de komme i Rosens lund,
Ved strande;
Der hørde de gøe saa liden en hund.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaal

66.
De kaste op muld, de kaste op steen,
Ved strande;
De toge der ud den lilliegreen.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaal

67.
De toge silke oc røde guld baand,
Ved strande;
Oc bunde Jomfruens hvide haand.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaa

68.
Nu skal jeg føre dig bunden hen,
Ved strande;
Du skalt ej slippe saa let igien.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaal

69.
Der skaltu giøre villien min,
Ved strande;
Oc mine svennes udi løn.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaal

70.
De sloge over hende kappen blaa,
Ved strande;
Saa løfte de hende paa ganger graa.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade

71.
Der de komme i rosens lund,
Ved strande;
Der lysted Dan Konning at hvile en stund.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

72.
Hielp mig Marie du reene mø,
Ved strande;
Jeg maatte en jomfru med ære døe.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

73.
Stolt Elselild raabte det højest hun kund,
Ved strande;
Det hørde de røvere ude paa sund.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

74.
Det hørde de røvere paa sundet laa,
Ved strande;
Oc hveden er os det ynkelig raab.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

75.
tkere ud med strand,

and reed sin Ganger paa sand.
der aldrig kommer udi vaade.

76.
Ridder oc prøv dit skiold,

lade os den jomfru bold.
der aldrig kommer udi vaade.

77.
s ikke denne mo,

ld saa skaltu døe.
der aldrig kommer udi vaade.

78.
ke denne viv,

ld skaltu miste dit liv.
der aldrig kommer udi vaade.

79.
a lader jeg eder den viv,

nde mister mit liv.
der aldrig kommer udi vaade.

80.
r det røde guld baand,

omfruens hvide haand.
der aldrig kommer udi vaade.

81.
de dend kappe blaa,

ende af ganger graa.
der aldrig kommer udi vaade.

82.
hende i sabel og maar,

ende for inden skibs bord.
der aldrig kommer udi vaade.

83.
d, og alt det de rode,

lselild og græd saa modig,
der aldrig kommer udi vaade.

84.
j græder ej paa stand,

fding kommer j til haand.
der aldrig kommer udi vaade.

85.
til Spanieland,

sfding gaar j til haand.
der aldrig kommer udi vaade.

86.
for saa meget guld,

det med skaalene fuld,
der aldrig kommer udi vaade.

87.
Der de komme lidt fra sund,
Ved strande;
Der olmedes vejr saa hart og undt.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

88.
Den storm sig reiste saa streng oc ond,
Ved strande;
De Røvere siunke til havsens bond.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

89.
Den Røver hob paa havet blev,
Ved strande;
Stolt Elselild til Engelland drev.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

90.
Stolt Elselild sad ud' med den strand,
Ved strande;
Hun var saa modig ud af det vand.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

91.
Stolt Elselild vreed sin silcke serk,
Ved strande;
Jeg maa vel sige af hiertens verk.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

92.
Stolt Elselild ganger ud med den strand,
Ved strande;
Her Adelmand rider sin ganger paa sand.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

93.
Hør i det min jomfru venne
Ved strande;
Hvi ganger j her saa moes alleene.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

94.
Fremmede jomfruer lærde mig at sy,
Ved strande;
Med vælde saa blev jeg førd af by.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

95.
Hand slog over hende sin kappe blaa,
Ved strande;
Hand løfte hende til sin ganger graa,
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

96.
Der hand kom til borgeleed,
Ved strande;
Der stod hans moder og hvilede ved.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

97.
Hør du Her Adelmand kier sonnen min
Ved strande;
Hvor haver du faaet den jomfru fin,
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

98.
Jeg reed mig ude ved strand,
Ved strande;
Jeg fand den jomfru paa hviden sand.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

99.
Fremmede jomfruer lærde hend' at sy,
Ved strande;
Med vold saa blev hun førdt af by.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

100.
Vil den jomfru hos os være,
Ved strande;
Da skal vi hende elske oc ære.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

101.
Der var hun i uggerne fem,
Ved strande;
God villie vorte i alle dem.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

102.
Der var hun i uggerne ni,
Ved strande;
God villie vorte i alle di.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

103.
Her Adelmand og hans moder,
Ved strande;
De legte guldtavel over borde.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

104.
Hør du Her Adelmand kier sønnen min,
Ved strande;
Hvad haver du mest i hugen din.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

105.
Dukken og fruen dem tager du vare,
Ved strande;
De gamle spil dem lader du fare.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

106.
Det volder den jomfru jeg fand ved sund,
Ved strande;
Min kiere moder bliver hend' ikke ond.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

107.
Det volder stolt Elselild, hun det ej veed,
Ved strande;
Min kiere moder vær hend' ikke vreed.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

108.
Hvad viltu med den jomfru giøre,
Ved strande:
Hun haver ikke venner eller frender her.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

109.
Haver hun ej venner og frender here,
Ved strande;
Da er hun ivel rig paa ære.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

110.
Hans moder smilede under skind,
Ved strande;
For hun vilde prøve Herr Adelmands sind.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaade.

111.
Da skaltu have mit minde dertil,
Ved strande;
At ekte dend jomfru om du vil.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaa

112.
De laved paa brøllup i maaneder fem,
Ved strande;
Stolt Elselild glæddis i alle dem.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaa

113.
Herr Iver kom der ridend i gaard,
Ved strande;
Ude stod Herr Adelmands moder var svøbt i n
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaa

114.
Her stander i en frue saa bold,
Ved strande;
Blev her ikke en jomfru for røde guld sol
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaa

115.
Min søn hand reed sig ude ved strand,
Ved strande;
Hand fand en jomfru paa hviden sand.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaa

116.
Det er i dag deris brøllups dag,
Ved strande;
I gaar i salen, foroger deres lag.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaa

117.
Herr Iver hand treen ad døren ind,
Ved strande;
Den unge brud smilker under skind.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaad

118.
Og det er eeneste broder min,
Ved strande;
Som hid er kommen over salten Rin,
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaad

119.
Adelmand svared, lad dig behage,
Ved strande;
Jeg efter din søster i disse dage.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaad

120.
Herr Iver hand svared Herr Adelmand saa,
Ved strande;
Hun kunde aldrig bedre lykke faa.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaad

121.
Da skaltu være min Broder og ven,
Ved strande;
Og have til ekte min søster igien.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaad

122.
De solde deris gods for guldet rød,
Ved strande;
Og bleve i Engelland til deris død.
Vel er dend, der aldrig kommer udi vaad

Antegnelser.

Disse Iver og Else have været af de Langer, vor Saxo Gram. var og af denne slekt. Tue Lang levede i Valdemar I. tid, og med eget skib og folk fektede mod rigens fiender.

5. Sangvers. Harpeslet, af Slag, Slager, Slaer, etc. Slet Mand, som slaer græs af, Engeslet, Klokkeslet, naar Klokken slaer.

13. Det er ej disbedre, at hun med klædedragt, saasom Bliant (43 v.) overgaar Kongens born; hvilket ej heller bekommer hende vel. Mand skal klæde sig efter og ikke over sin Stand.

23. En god Lærdom, at jomfruer holde sig inde og i stilhed. Hvorfor ogsaa Venus er fordom afmaled med en Snegel hos sig, at Kvinde-kionet heldst skal være i Huset. Mand veed hvad Diana udrettede med sin Spatseregang.

30. Maaden, at indvie Runner.

39. Haad, Haading, Haadings Born, kaldes endnu et uekte Barn. Hadings Ord ɔ: ukvems Ord.

65. Rani Jonsen blev ogsaa forraad og roved ved sin Hund, dog hand ellers holdt sig forborgen i Graabrødre-Kloster i Roskild.

73. Det maa være skeet, men sørøveri endda ikke efter Hedenskabet her var aflagt, som tilforn var priseligt her udi Norden.

86. Fordom skiftede de guld og penge med Skaaler. Da sagdes der og om rige Bønder, at de havde Skepper Penge; Item, at der vare saa mange penge efter dem, at de maalte og deelte dem ud med Skaaler.

91. Silke-serk, Silke-skiort, Silke-segl o. a. m. tales om i gamle Viser. Enddog det er let at bevise, at vore Gamle havde megen Fart og Handel i Østerleden, saa haver dog ej været saadan en mængde her af Silke; men dette sættes her Poetisk, et bedre slags for ringere. Ellers besyde de ogsaa disse Linklæder med Silke, og der mældes om Silke-lagen med Perle-border omkring af Hvitfeld i Christ. I.

122. Her var Fordom Tid stor Omgængelse imellem Danske og Engelske, saa at de og bode og givtede sig tilsammen, hvorom nok findes i Historier og Viser.

XXII.

Bedre ingen Born, end onde.

1.
Det var stolten Svane-lille,
Og saa hin unge Her. Karl,
De legte dem guld-terning,
Dend sommerlange dag.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

2.
Hor du stolten Svane-lille,
Hvad jeg nu siger dig,
Haver du nogen lonlig sorg,
Da dol dend ikke for mig.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

3.
Jeg haver ej meer lonlig sorg,
End fruer og jomfruer maa vide;
Men det forbyde dend øverste Gud,
Jeg skulde dig det aldt sige.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

4.
Det var ungen Herr Karl,
Hand svober sit hoved i skind;
Saa gaar hand i hojeloft
For sine hovmænd ind.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

5.
Her sider i mine gode hovmænd,
Hvad raad vil i mig kiende;
Aldt om hende stolten Svanlille,
Hvor skal jeg hende binde.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

6.
Det da svared den gamle mand,
For hand var hende good:
Hvorfor viltu stolt Svanelild binde,
Hun har sin ære og troo.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

7.
Det hørde hendes pige
I gaarden som hun stood;
Saa gaar hun i høje-loft,
Fru stolte Svanelild imod.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

8.
I samler aldt eders guld i skriin,
Og hvad i haver her inde;
I vogter eder for hin unge Herr Karl,
Hand vil eder hordelig binde.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

9.
Det var stolten Svanelilde,
Hun samler guld i skriin;
Saa drager hun sig op i land,
Der ingen mand kiendte hende.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

10.
Den tiid jeg fra hiemmet drog,
Jeg havde femten gangere hvide;
Den tiid jeg kom til Lunde mark,
Da havde jeg kun min lilde.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

11.
Det var stolten Svanelille,
Hun kom i Sverrigs land;
Der gested hun en Bartsker,
Som hun da for sig fandt.
For hun havde snakked med svenden udaf Sverrig.

12.
Hør j goden Bartsker
Hvad jeg spør eder ad;
Er ej Her Konning Erik
En Herr' i dette land?
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

13.
Vist er hand Konning Erik
En Herre i dette land;
Det vil jeg eder sige,
Det maa j troo for sand.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

14.
Hør j goden Bartsker,
Vil j med mig gaa,
Da vil jeg give eder saa meget guld,
Som j vil sætte paa.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

15.
Det var stolten Svanelille,
Hun reed sin ganger i gaard;
Udgaar Her Konning Erik,
Hand var vel svøbt i maard.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

16.
Hør du stolten Svanelild,
Hvi kommer du mig paa haand;
Er her ej Horer og Skøger nok,
Her udi Sverrigs land.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

17.
Dertil svared hans moder,
Hun var en frue saa ven;
Hun viiste hend' i høje-loft,
Aldt i en opredt seng.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

18.
Det var stolten Svanelilde,
Satte sig i Sengen ned;
Det vil jeg for sanden sige,
Hun fødde to sønner ved.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

19.
Der var ingen i stuen der,
Som hun torde vel paa lide;
Saa sende hun bud i hoye-loft,
Aldt efter sin lille pige.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

20.
Det var stolten Svanelilde,
Hun ned i sengen sadt,
Saa strev hun de lønne-breve,
Saa ilde som hun gad.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

21.
Tag du nu mine børn saa smaa,
Og lad dem Kristendom faa;
Du kald den eene Konning Erik,
Den anden hin unge Herr Karl.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverr

22.
Det første de have naaed syv aar,
Du lad dem til skole gaa;
Naar de ere fulde femten aar,
Lad dem de lønbreve faa.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverr

23.
Det var stolten Svanelild,
Hun havd' ej meget godt;
Mine sønner tør end leve den dag,
De hevne deres moders spot.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverr

24.
Det var stolten Svanelild,
Hun laa udi den harm;
Saa døde hun saa hastelig,
Udi sin piges arm.
For hun haver snakked med svenden udaf Sver

25.
Det stood saa i aare,
Ja vel i sexten aar;
Det var rigen Konning Erik,
Hand ej sine sønner saae.
For hun haver snakked med svenden udaf Sver

26.
Det var Her Konning Erik,
Hand vild' i marken udride;
Der møtte hannem hans sønner to,
Udi saa onde tide.
For hun haver snakked med svenden udaf Sver

27.
Vel mødt, vel mødt Her Fader,
Nu skal j det undgelde,
Det j vor moder haver ilde gjordt,
At vi maatte slegfred være.
For hun haver snakked med svenden udaf Sver

28.
Hør j det mine sønner to,
Og vill' j lade mig leve,
Jeg giver eder det røde guld,
Og helten mit Kongerige.
For hun haver snakked med svenden udaf Sver

29.
Vi skiøtter ej eders røde guld,
Ej paa eders Kongerige;
Hvor som heldst vi komme frem,
Da spotter os vore jefnlige.
For hun haver snakked med svenden udaf Sver

30.
Os spotte de store, os spotte de smaa,
Det er fuld ondt at bære;
J hvor vi ride, i hvor vi gaa,
Vi kaldes slegfred at være.
For hun haver snakked med svenden udaf Sver

31.
Det var Erik og Her Karl,
Hver da sit sverd uddrog;
Det vil jeg i Sandhed sige,
Deres Fader de nedhug.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

32.
Det var Erik og Her Karl
De sprunge da til hest;
Nu tykkes os udi vort sind,
At skoven skyler os best.
For hun haver snakked med svenden udaf Sverrig.

Antegnelser.

Der have været mange Konger i Sverrig med Kong Eriks Navn, af hvilke nogle ere ihielslagne. Men at en Fader skulde af sine Sønner være dræbt, endbog hans Forseelse imod deres Moder kunde være stor, er et svart Exempel. Dog Orestes efter de Grækers foregivende, ihielslog sin Moder, at hevne sin Faders Død, og mand vel ofte haver læst, hvorledes Sønnen haver stridet mod Faderen, fanged og ilde handled med hannem. Ja, det som meer er, Blanka lod forgive Erik, Sverrigs Konge, Moderen sin Søn, hvilken sagde, at hand fik nu Døden af den samme, som tilforn havde gived hannem Livet.

XXIII.

Alle Baand ere for svage til at binde Kjerlighed.

1.
De legte guldtavel ved breden bord,
I glæde og lyst med alde,
De fruer tvende med ære stor,
Saa underlig lægen mon falde.
Men lykken vender sig ofte om.

2.
De terninger løbe ofte omkring,
De sig saa snart monne vende;
Saa giør og lykkens hiul udi mig,
Dends løb mand neplig kand kiende.
Men lykken vender sig ofte om.

3.
Fru Julli og Dronning Malfred,
De læge guldtavel med ære;
Paa gulvet ganger det barn derved,
Og legte med eble og perre.
Men lykken vender sig ofte om.

4.
Paa gulvet ganger det barn saa væn,
Og legte med eble og blomme;
Da indkom Herr Axel Tordsen,
Hand agted til Rom at komme.
Men lykken vender sig ofte om.

5.
Hand hilsed fruer og jomfruer skiøn,
Hannem fulte baade tukt og snilde;
Hand elsker det eble-barn udi løn,
Thi lykken vilde for hannem spille.
Men lykken vender sig ofte om.

6.
Paa armen tog hand den liden dukk'
Klapped hende ved hviden kind;
Christ give at du varst voxen nok,
Da blevst du snart min mandind.
Men lykken vender sig ofte om.

7.
Hans yngste søster svarede saa brat,
Paa klæder hun guld monne bære,
Var hun end voxen i denne nat,
I maatte ey sammen være.
Men lykken vender sig ofte om.

8.
Jomfruens moder talede ret,
Hun mon hannem sandhed sige,
I ere alt for nær udi æt,
Dog vel hin andens Lige.
Men lykken vender sig ofte om.

9.
Hand tog en guldring af sin haand,
Bad barnet der med leege,
Der hun fremvorde i alder forsand,
Det giorde hendes kinder blæge.
Men lykken vender sig ofte om.

10.
Kom vel ihu min lille brud,
I dag monne jeg dig fæste;
Jeg vil nu rejse af landet ud,
Og fremmede herrer gæste.
Men lykken vender sig ofte om.

11.
Her Axel drager af landet ud,
Hannem følger tugt og ære;
I klosteret sættis hans liden brud,
At hun skulde Sømmen lære.
Men lykken vender sig ofte om.

12.
De lærde hende silke-søm at sye,
At læse lod de hende lære:
Af hendis dyd gik herlig rye.
Hende fulde stor tugt og ære.
Men lykken vender sig ofte om.

13.
Slig adelig sæder som hun bær,
Maa hver med rette prise;
I sindet hun og forstandig er,
Og regnis iblant de vise.
Men lykken vender sig ofte om.

14.
I klosteret var hun ellefve Aar,
Til Gud hendis moder kalte;
Dog tog hende Dronningen i sin gaard,
For alle hun hende udvalde.
Men lykken vender sig ofte om.

15.

Her Axel tjener i Keiserens gaard,
Forgylte haver han spore;
Sit sverd hand vel ved siden bar,
Og Ridderlig var hans fore.
Men lykken vender sig ofte om.

16.

Her Axel sover saa sødelig,
Alt som en Herre mon somme;
Om natten har hand ej ro hos sig,
Alt for sine sterke drømme.
Men lykken vender sig ofte om.

17.

Her Axel hand sover i Højestuv',
Og hviler paa silke det bløde;
Hand haver ej roe om natten at sove,
Hand drømmer om Festemø føde.
Men lykken vender sig ofte om.

18.

Han drømmer om Valdborrig Immersdotter
I fløyel staar klæd med ære;
Hos hende sig Haagen Kongens søn satte,
En bøn monne hand begiære.
Men lykken vender sig ofte om.

19.

Aarle om morgen det blev dag,
Og lerken sin stemme rørde;
Opstod Her Axel med god behag,
Sig snarlig i klæderne førde.
Men lykken vender sig ofte om.

20.

Saa snarlig sadler hand Ganger graa,
Ham lyster i lunden at ride,
Sine drømme tanker af Hovedet at slaa,
Og lyde paa Fugle-sang blide.
Men lykken vender sig ofte om.

21.

Der nu Axel Tordson,
Kom hen i rosens-lunde,
Der møder hannem en pillegrim skiøn,
Udi de samme stunde.
Men lykken vender sig ofte om.

22.

Vel mødt, god dag du pillegrim from,
Hvort hen staar din begiere;
Fra mine lande monne du kom,
Din klæder kand mig det lære.
Men lykken vender sig ofte om.

23.

Norge det er mit fæderneland,
Jeg er udaf Gildske stamme;
Til Rom haver jeg mig svoren forsand,
Om jeg kand Paven der ramme.
Men lykken vender sig ofte om.

24.

Est du kommen af gildske æt,
Og da est du min frende;
Har stolten Valdborrig mig forgiæt,
Sig mig om du hende kiende.
Men lykken vender sig ofte om.

25.

Valdborrig er en jomfru saa skiøn,
Jeg hende saa vel monne kiende;
Der er saa mangen Ridder-søn,
Som sætter sin love til hende.
Men lykken vender sig ofte om.

26.

Jeg kiender saa vel den jomfru der,
Hun slider sabel og maar;
Blant alle jomfruer hun prisen bær,
Som tiener i Dronningens gaard.
Men lykken vender sig ofte om.

27.

Opvoren er Valdborrig Immersdotter,
Som lilien feyrest paa qviste;
Blant alle jomfruer i landet er,
En skiønnere ingen viste.
Men lykken vender sig ofte om.

28.

Fru Julli hviler under Marmorsteen,
Alt hos sin ædle herre:
Dronning Malfred tog skiøn Valdborrig h
Hun hende mon elske og ære.
Men lykken vender sig ofte om.

29.

Guld bær hun om sin hvide haand,
I perler fletter sit haar,
Her Axels brud af alle mand
Hun kaldes i hvort hun gaar.
Men lykken vender sig ofte om.

30.

De kalder hende Axels Fæstemøe skiøn,
Og giør det af got gammen;
De agter hende Haagen Kongens søn,
Jeg mener de kommer tilsammen.
Men lykken vender sig ofte om.

31.

Det var Herr Axel Tordson,
Han svøbte sig udi skind:
Saa ganger hand udi salen hen,
For Rommerske Keiser ind.
Men lykken vender sig ofte om.

32.

Hil sidder i Keyser Henrik saa from,
I er en Herre saa blide:
Orlov monne jeg eder bede om,
Til fædernelande at ride.
Men lykken vender sig ofte om.

33.

Mig er fader og moder fra død,
Mit gods staar nu udi vove;
Mig tvinger dog mest min fæstemøe [illegible],
En anden vil hende trolove.
Men lykken vender sig ofte om.

34.

Orlov det skal du gierne faa,
Self vil jeg det dig give;
Om du tilbage komme maa,
Din Plats skal aaben blive.
Men lykken vender sig ofte om.

35.

rider af Keiserens gaard,
e saa herlig en skare;
e udi gaarden var,
am alle vel fare.
en lykken vender sig ofte om.

36.

n var hand saa frisk og snart,
ede tredive svenne;
kom til sin moders gaard,
vend Herre alleene.
en lykken vender sig ofte om.

37.

der Axel Tordsøn
t til borgeled;
u Helfred hans føster ven,
hun sig derved.
en lykken vender sig ofte om.

38.

er du Helfred føster fin,
r du ikke min komme;
r Valdborrig fæstemøe min,
or alle de blomme?
en lykken vender sig ofte om.

39.

ldborrig lider meget vel,
nneste jomfru for alle,
r og voris Dronning self,
uu hende udvalde.
en lykken vender sig ofte om.

40.

mig Helfred føster fin,
mig raad de gode;
kand tale med fæstemøe min,
mand det forstod,
en lykken vender sig ofte om.

41.

dig udi silke skiøn,
du dig udi piæld;
t eft mit bud udi løn,
ed jomfruen sel.
en lykken vender sig ofte om.

42.

Her Axel Tordsøn,
r de høyelofts spange,
r hannem Dronningens jomfruer skiøn,
e fra Aftensange.
en lykken vender sig ofte om.

43.

e skiøn Valdborrig hviden haand,
saa mildelige;
Helfreds sendebud sand,
eder noget at sige.
en lykken vender sig ofte om.

44.

op det lønnebrev stor,
det ud med alle;
udi de Elskovens ord,
en best kund udtale.
en lykken vender sig ofte om.

45.

Der laa udi de guldringe fem,
Var breven i roser og lilier;
Eder giver Axel Tordsøn dem,
Hand eder saa ung haver gillet.
Men lykken vender sig ofte om.

46.

J lovede at være min fæstemøe,
Den tro skal j mig holde;
Jeg sviger eder ej paa verdens øe,
Det lover jeg eder min bolde.
Men lykken vender sig ofte om.

47.

Saa suldtis de over den høye bro,
Som Gud gav dennem til raade;
Der gave de hin anden sin tro,
Og æder svore de baade.
Men lykken vender sig ofte om.

48.

De svore om sancte Dorethæ i ær',
Og om den hellige mø;
J æren vilde de leve her,
J' æren vilde de døe.
Men lykken vender sig ofte om.

49.

Her Axel rider i Kongens gaard,
Hand var baade glad og fro;
Hans fæstemøe udi højeloft staar,
Hun baade legte og loe.
Men lykken vender sig ofte om.

50.

Det stod saa i maaneder fem,
Og vel udi maaneder ni;
Elleve Greve sønner gik bort,
Og bade om hende i bi.
Men lykken vender sig ofte om.

51.

Elleve vare de Riddere skiøn,
Til hende i æren mon gilde,
Dend tolfte var Haagen Kongens søn,
Hand bad hende aarle og silde.
Men lykken vender sig ofte om.

52.

Hør j det skiøn Valborrig fin,
Og vil j være min kiere,
Da tager jeg eder til Dronningen min,
Og kronen den skal j bære.
Men lykken vender sig ofte om.

53.

Hør j Her Haagen Kongens søn,
Og det kand ikke saa gaa;
Jeg haver lovet Her Axel i løn,
Det ganger jeg aldrig fra.
Men lykken vender sig ofte om.

54.

Vred blev Haagen Kongens søn,
Og svøbte hand sig udi skind;
Saa gaar hand i salen saa skiøn,
For sin kier moder ind.
Men lykken vender sig ofte om.

55.

Her sider i kiere moder min,
Hvad giver i mig for raad;
Jeg beder, skjøn Valdborrig fin,
Hun biuder mig spot og had.
Men lykken vender sig ofte om.

56.

Jeg byder hende baade hæder oc ær',
Sampt rige og land tillige;
Hun siger hun haver Her Axel saa kiær,
Hun vil hannem aldrig svige.
Men lykken vender sig ofte om.

57.

Haver hun sin tro bortjæt,
Da er hun hend pligtig at holde;
Her er vel flere af Greve-æt,
Saa biurdige og saa bolde.
Men lykken vender sig ofte om.

58.

Vel er der Greve-Døttre fler,
Saa bolde og saa rige;
Men ingen saa skiøn som Valdborrig er,
Ej heller saa dyderige.
Men lykken vender sig ofte om.

59.

Med magt kanst du hende ikke faa,
Thi det var skam at høre;
Med vaaben om du hende vinde maa,
Kand sig Her Axel og røre.
Men lykken vender sig ofte om.

60.

Vred blev Haagen Kongens søn,
Og vred saa gik hand ud;
Der møtte hannem hans Skriftfader skjøn,
Hand kaldis sorte Broder Knud.
Men lykken vender sig ofte om.

61.

Hvi ganger min Herre saa sørgelig frem?
Hvor hen stander hans begjere?
Er hannem paakommen nogen modgang slem?
Da siger hand mig det here.
Men lykken vender sig ofte om.

62.

Modgang stor er mig kommen paa,
Som tvinger mig allermeest;
Stolt Valdborrig kand jeg ikke faae,
Her Axel har hende fæst.
Men lykken vender sig ofte om.

63.

Haver Her Axel skøn Valdborrig fæst,
Hand skal ej føre hende hiem;
I Sorte-Brødre kloster her næst,
Der ligger deris herkomst igien.
Men lykken vender sig ofte om.

64.

Nær sodskende børn de begge er,
Af frender saa høje og gode;
En frue holt dem til daaben med ær'
Paa Høiborrig som hun boede.
Men lykken vender sig ofte om.

65.

Daabe-sodskende ere nu de,
For voris klosterræt;
Her hos land vi erfare og see,
De ere i tredie slegt.
Men lykken vender sig ofte om.

66.

Min Herre lader skrive breve om land,
Capitelet skal de linde;
Her Axel faaer ikke den lilievand;
Vi ville ham det forbiude.
Men lykken vender sig ofte om.

67.

Det var Haagen Kongens søn,
Hand kalder paa svenne saa;
I beder jomfruens morbroder i løn
I stuven for mig at indgaa.
Men lykken vender sig ofte om.

68.

De Grever de stedes for breden bord,
Med tugt og megen ære;
Vor naadige Herre os sende ord,
Hand sige os sin begiere.
Men lykken vender sig ofte om.

69.

Jeg beder om eders Søsters dotter,
I æren hos mig at blive;
Til Dronning vil jeg hende sætte,
Om i mig hende vil give.
Men lykken vender sig ofte om.

70.

Svarede det hendes morbrødre tre,
De bleve saa glade og fro;
Vel er skøn Valdborrig fød;
Thi see en Kongeson lover hende tro.
Men lykken vender sig ofte om.

71.

Det var ædle Grever da,
Svøbte de sig udi skind;
I høye loft strar monne de gaa
For Dronning Malfred ind.
Men lykken vender sig ofte om.

72.

Først hilse de Dronning Malfred skøn,
Med tugt og høveske sinde;
Dernæst og stolt Valdborrig kon,
Den skonneste der var inde.
Men lykken vender sig ofte om.

73.

Vel dig kiere Søster datter skøn,
Vel dig mens du er i live;
Om dig beder Haagen Kongens søn
Og hannem vil vi dig give.
Men lykken vender sig ofte om.

74.

Haver i mig trolovet hen,
Da vil jeg eder sige,
Her Axel er min kiereste ven,
Jeg vil hannem aldrig svige.
Men lykken vender sig ofte om.

75.

de hendes morbrødre tre,
:gtige Grever saa bolde;
al i sandhed aldrig skee,
det løfte skal beholde.
Men lykken vender sig ofte om.

76.

ar Haagen Kongens søn,
rive de breve af ny;
der hente den Erkebisp skøn,
Klerkene siu gange ti.
Men lykken vender sig ofte om.

77.

det mester Erland,
læste de kongebrev ud;
faa de som dette paa sand,
rst og sidst broder Knud.
Men lykken vender sig ofte om.

78.

spen hand stedbes for bord,
lde til Kongen med ære;
naadige Herre har sendt mig ord,
monne hans villie være.
Men lykken vender sig ofte om.

79.

aver mig en jomfru fæst,
nde skal I mig vie;
rel er hende om Hiertet næst,
kal hannem overgive.
Men lykken vender sig ofte om.

80.

kreve de den stefning ud,
d den læse til tinge:
de for Erkebispen prud,
de to Adelinge.
Men lykken vender sig ofte om.

81.

om dend morgen blid,
ottesang var nu ude:
rken skulde Herr Axel rid',
fæstemøe sin den prude.
Men lykken vender sig ofte om.

82.

Herre hand stiger til højen hest,
monne saa hiertelig sukke;
jomfru følger i karmen nest,
orrig hun inde maa lukke.
Men lykken vender sig ofte om,

83.

nelte hun stolten Valdborrig,
om udi rosens lund;
en sukke glad hierte af sorrig,
ofte leer sorrigfuld mund.
Men lykken vender sig ofte om.

84.

Ridder hand rider paa højen hest,
tanker de løbe saa vide:
jomfru hun følger i karmen nest,
døller sin sorg med snilde.
Men lykken vender sig ofte om.

85.

Uden Mariæ kirkegaard,
Der traade de Herrer fra heste;
Der efter de ind i kirken gaae,
De Frender og Ridder beste.
Men lykken vender sig ofte om.

86.

De hvilde mit paa den kirkegang,
Der mødte dem Bisper og klerke;
At de vare begge i hiertet bang,
Det kunde paa dem merke.
Men lykken vender sig ofte om.

87.

Der møtte dem Erkebispen self
Med sølfbunden staf udi hænde:
Med alle sine ordens brødre vel,
Som deres venskab skulle vende.
Men lykken vender sig ofte om.

88.

Fremtraade strax sorte Broder Knud,
Med slegtebog udi hænde;
Hand læß de den arvetavle ud,
At Axel var Valdborrigs frende.
Men lykken vender sig ofte om.

89.

Saa læste de op den arvetal,
Som munken gav dennem til raade;
Nær sødskende børn vare de udi val,
Paa møderne slegtinge baade.
Men lykken vender sig ofte om.

90.

Nær sødskende børn de rettelig var,
Af adelig blod det beste;
I fierde leed deris slegtskab staar,
Strax skilde dem ad de Præste.
Men lykken vender sig ofte om.

91.

De vare kommen af gildske rod,
Nær sødskede børn saa fromme;
Her Axel og skøn Valborrig god,
Maatte ikke tilsammen komme.
Men lykken vender sig ofte om.

92.

En frue dem begge til daaben bar,
Der de singe daabens gave;
Her Asbiørn begge deres fader var,
Hin anden maatte de ej have.
Men lykken vender sig ofte om.

93.

Saa fulde de dennem til Alteret hen,
Fik dennem haandklæde udi hænde;
De løsde det baand og vaare ej seen,
For svenden var jomfruens frende.
Men lykken vender sig ofte om.

94.

De vare frender af biurd og blod,
Af adelig gildske slekte;
Der næst var de Gudsødskende god,
De komme ej sammen i ekte.
Men lykken vender sig ofte om.

95.

Det handklæde mellem dem skaaren blev,
Hver fik af dennem et stykke;
Saa lever dend aldrig i verden saa giev,
Der selv kand raade sin lykke.
Men lykken vender sig ofte om.

96.

Det haandklæde sønderskaaret er,
Hvdr med i monne os adskille;
Saa længe vi leve det aldrig skeer,
I bryder vor venskab og villie.
Men lykken vender sig ofte om.

97.

De toge guldringe af fingrene hen,
Guld armbaand af hendes Haand;
Da fik den Ridder sin gave igien,
Opløst var kierligheds baand.
Men lykken vender sig ofte om.

98.

Herr Axel kasted guld paa alteret da,
Gav det sanct Oluf til ære;
Svor alle de dage hand leve maa,
Hand Valdborrigs ven vilde være.
Men lykken vender sig ofte om.

99.

Da vredis Haagen Kongens søn,
Alt under sin silke rød;
Men du kand hende ej glemme i lön,
Da er hun vist ikke møe.
Men lykken vender sig ofte om.

100.

Erland Erkedegn talde paa stand,
Dend viseste blant de klerkke:
Dend agter jeg for en ukristmand,
Der kiender ey elskoven sterkke.
Men lykken vender sig ofte om.

101.

Med vand udslukker mand ilden stor,
Der til den brendende brand;
Men kierligheds brynde langt overgaar
Der ingen mand dempe kand.
Men lykken vender sig ofte om.

102.

Solens heede den falder saa sterk,
At ingen den ledske kand;
Men elskovens baand er haardere værk,
Det aldrig brydis forsand.
Men lykken vender sig ofte om.

103.

Der til svarede Her Axel saa,
Hand stod i silke rod;
Den sag skal jeg mig legge fra,
Skulde jeg i morgen døe.
Men lykken vender sig ofte om.

104.

Da blev Haagen Kongens søn vred,
Traadde frem paa breeden steen;
I morgen skalt du mig svære en eed,
Og det foruden all meen.
Men lykken vender sig ofte om.

105.

Svære skalt du i morgen mig,
Paa sværd og hellige læst;
Om Valdborrig hun er møe for dig,
Eller du har sovet hende næst.
Men lykken vender sig ofte om.

106.

Skal jeg Loven give saa,
Jeg kand det fuld vel giøre;
I kampen tør jeg end bestaa,
Saa lenge jeg mig kand røre.
Men lykken vender sig ofte om.

107.

I loftet hvil Eskelin Haagens Frue,
Hun vogner af søvne saa brat;
Sanct Birgittæ raade nu for min hue,
Hvad haver ieg drømt i nat.
Men lykken vender sig ofte om.

108.

Jeg drømte om Julli hin venne,
Som hviler i sorten muld;
Hun bad mig saa meget gierne,
At være hendes dotter huld.
Men lykken vender sig ofte om.

109.

Min Herre jeg haver de sønner sniv,
Og hver haver tredive svenne;
De binde op sverd og vove deris liv,
At hielpe den jomfru saa venne.
Men lykken vender sig ofte om.

110.

Min Herre hand sadler Ganger tj,
Og rider bort som en Herre;
I følger dem med, i staar hende bj,
Det motte end blive dis bedre.
Men lykken vender sig ofte om.

111.

Siu sønner haver vi nu tilsammen,
De unge Hertuger bolde;
Det er voris egen glæde og gammen,
De ridderlig sig kand holde.
Men lykken vender sig ofte om.

112.

Sodskende børn vi tvende var,
Fru Julli og jeg her baade;
Hvorfore det os vel ilde staar,
Om vi hendes dotter forlode.
Men lykken vender sig ofte om.

113.

Aarle om den morgen saa kien,
Der solen skinde over de heede;
Paa slottet ganger den ridder saa skiøn,
At svære de dyre eede.
Men lykken vender sig ofte om.

114.

Færdig Herr Axel Tordson var,
Og rakte sin haand fra sig;
I kommer hid Grever af gildske gaard,
Og lover i dag med mig.
Men lykken vender sig ofte om.

115.

;aa elleve Ridder med mig,
læbde i sabel og maar;
love med Herr Axel i dag,
jive i hvor det gaar.
Men lykken vender sig ofte om.

116.

stride rand taare paa jomfruens kinde,
regnen kand falde mest;
vor skal jeg nu venner finde;
r ælendig vist.
Men lykken vender sig ofte om.

117.

s morbroder Tue svarede da,
:lede saa til hende:
u selver svære maa,
det varst du selv ene.
Men lykken vender sig ofte om.

118.

det Erkedegn Erland,
a tog hand oppaa;
ærne du mange finde kand,
vennerne haver du faa.
Men lykken vender sig ofte om.

119.

ærne du vel mange har,
vennerne kandst du ej finde;
hielpe dig vel ud af den kar,
aatte din sorrig forvinde.
Men lykken vender sig ofte om.

120.

z er fader og moder saa død,
Gud maa jeg det klage;
Gud, som hielper alle af nød,
veed vel all min aarsage.
Men lykken vender sig ofte om.

121.

ulli hviler under marmorsteen,
Immer i sorten muld;
vare de nu i live igien,
are mine frender mig huld.
Men lykken vender sig ofte om.

122.

un saa sad med jammer og vee,
sin største sorrig;
m Herr Haagen og lod sig see,
idendis til den borrig.
Men lykken vender sig ofte om.

123.

traadde strax frem saa hastelig,
ord lod hand saa lyde;
en gaar jeg i dag med dig,
vome mig selv tilbyde.
Men lykken vender sig ofte om.

124.

:stelin er dig huld og god,
over mig hver nat nær;
moder og hun var af en rod,
r kommer ieg her.
Men lykken vender sig ofte om.

125.

I træder frem mine sin sønner i tall,
Og eder i loven blande;
Her Karl hans sønner af sønderdal,
De skal her hos nu stande.
Men lykken vender sig ofte om.

126.

Elleve Hertuge sønner ginge frem,
Var svøbt' i sabel og maar;
Paa førstelig viis og klædde de dem,
Oz kruset var deris haar.
Men lykken vender sig ofte om.

127.

Elleve Grever gik sammen i flok,
De vare slet uforfærde;
Krusede vare deris gule lok,
Forgylte var deris sverde.
Men lykken vender sig ofte om.

128.

Med jomfruen vi nu svære vil,
Og loven med hende giøre;
I ædeling to i træder her til,
Thi alle skal derpaa høre.
Men lykken vender sig ofte om.

129.

Paa Messe-bog lagde Her Axel sin haand,
Og sverdet holt hand udi feste;
Hans rige frender stod hos forsand,
De gieveste og de beste.
Men lykken vender sig ofte om.

130.

Heftet det holdt hand i sin haand,
Og Odden stod mod en steen;
Saa giorde hand strax sin eed paa stand,
Og det foruden ald meen.
Men lykken vender sig ofte om.

131.

Vel haver jeg haft skiøn Valborrig kier,
Hun var min højeste trøst,
Jeg hende dog aldrig var saa nær,
Ai jeg hende engang køst.
Men lykken vender sig ofte om.

132.

Paa Messebog lagde den jomfru sin haand,
Og svor hun om vor Frue;
Mine øjne var aldrig saa dristig forsand,
Jeg torde Herr Axel anskue.
Men lykken vender sig ofte om.

133.

Saa løfte de over hende himmel skiøn,
Og bare saa over hende skrud;
Saa fulde de hende paa salen i løn,
Og kaldet hende Kongens brud.
Men lykken vender sig ofte om.

134.

Ind kom Haagen Kongens søn,
Hand talte et ord saa brat;
Hverken svend eller ridder skiøn,
Maa reise herfra i nat.
Men lykken vender sig ofte om.

135.

Jeg fæster i dag stolt Valdborrig fin,
Alt til min hiertens kiere:
Hun skal nu være Dronning min,
Og kronen af røde guld bære.
Men lykken vender sig ofte om.

136.

Der bredes dug, de sættes til bord,
De skienkte baade miod og viin:
Her Axelsad med sørgelig ord,
Og talde med kiereste sin.
Men lykken vender sig ofte om.

137.

I sige mig Valdborrig Hiertens kier,
Mens vi ere ene her inde;
Hvad raad os begge nu best monne vær,
Hvor længsel den kand forsvinde.
Men lykken vender sig ofte om.

138.

Faar jeg Kongen om det saa steer,
Da er det mod min minde;
Om jeg i tusinde aar levede her,
I ganger mig aldrig af sinde.
Men lykken vender sig ofte om.

139.

Jeg vil sidde i høje loft viid,
Og virke det guld i hue;
Saa sørgelig vil jeg leve min tiid,
Alt som en Turtel-Due.
Men lykken vender sig ofte om.

140.

Hun hviler aldrig paa grønnen green,
Hendes been ere alt saa møde;
Hun drikker aldrig det vand saa reen,
Men rører det først med fødder.
Men lykken vender sig ofte om.

141.

Min Herre I rider saa lystelig,
At bede den vilde Raa,
Alle de tanker I faar om mig,
I lader dem snart bort gaa.
Men lykken vender sig ofte om.

142.

Min Herre I rider saa lystelig,
Og beder den vildene Hare;
Alle de tanker I faar om mig,
I lader dem snart bortfare.
Men lykken vender sig ofte om.

143.

Om jeg end rider i rosens lund,
Og beder de diur i skove;
Hvad skal jeg giøre om nattestund,
Naar jeg kand ikke sove.
Men lykken vender sig ofte om.

144.

Mit fæderne gods jeg sælger forsand,
For sølv og guld det røde:
Saa vil jeg drage i fremmede land,
Og sørge mig selv til døde.
Men lykken vender sig ofte om.

145.

Min Herre I sælger ej eders jord,
Det er saa haart at miste;
Men sender nu strax Her Asbiørn ord,
Hans dotter den skal I fæste.
Men lykken vender sig ofte om.

146.

Alhed hans Dotter I fæste maa,
Og leve hos hende med ære;
I Moders sted vil jeg eder staa,
Og sorgen saa for os bære.
Men lykken vender sig ofte om.

147.

Ingen skiøn jomfru jeg have maa,
Og ingen trolover jeg mig;
Kunde jeg end Keiserens dotter faa,
Mens jeg fik ikke dig.
Men lykken vender sig ofte om.

148.

Erland Erkedegn svarede brat,
Hand klappede dennem med ære;
I siger hin anden i aften god nat,
Det kand nu andet ej være.
Men lykken vender sig ofte om.

149.

Erkebispen hand raabte det ud,
Sin tunge kunde hand vel røre;
Skam faa sorten broder Knud,
Som her i splid monne giøre.
Men lykken vender sig ofte om.

150.

Her Axel hand bød den jomfru god nat,
Hand giorde det ikke gierne:
Hans hierte det var med sorrig beladt,
Som fangen der ligger i jerne.
Men lykken vender sig ofte om.

151.

Skøn Valdborrig gaar i højeloft hen,
Hendes moder følger hende at sove;
Hendes hierte det brænde af sorrig og meen
Som ilden i lysende lue.
Men lykken vender sig ofte om.

152.

Aarle om den morgenstund,
Der solen skinde med alle:
Begynder hun Dronningen mangelund,
Paa jomfruer sine at kalde.
Men lykken vender sig ofte om.

153.

Dronningen beder strax jomfruen sin,
At virke det guld saa røde:
Stille stod Valdborrig jomfru saa fin,
Hendes hierte af sorrig blødde.
Men lykken vender sig ofte om.

154.

Hør du Valdborrig jomfru saa fin,
Hvi sidder du saa drud;
En hiertens glæde monne det dig vær,
At du bliver Kongens brud.
Men lykken vender sig ofte om.

155.

: vil jeg Her Axel have,
:d hannem i ære;
de med den store gave,
e Krone bære.
ı lykken vender sig ofte om.

156.

:et mig gavne kand,
:r de sig monne glæde;
:ed mine øjens vand
: maa dagligen væde.
ı lykken vender sig ofte om.

157.

: en tid saa rom,
d maaneder to;
ȝ den jomfru saa from,
legte eller lo.
: lykken vender sig ofte om.

158.

rlog paa det land,
vare saa sterke;
ı Kongens søn forsand,
at prøve Hofverke.
ı lykken vender sig ofte om.

159.

en lod biude alle sine mænd,
e leege og lærde;
:en højædle svend,
ikke forfærde.
ı lykken vender sig ofte om.

160.

ıagen Kongens søn,
i Herrefærd;
r i landet hver og en,
kunde sverd.
ı lykken vender sig ofte om.

161.

r ud over alt det land,
n som sverdet kunde bære;
:n højædle mand,
hans hovitzmand være.
ı lykken vender sig ofte om.

162.

var baade hvid og blaa,
i marken vide;
:rter der i monne staa,
ilde hand stride.
ı lykken vender sig ofte om.

163.

ıme i marken ud,
res fiender glantze;
ı mod og manddom prud,
: fruer at dantze.
ı lykken vender sig ofte om.

164.

røver saa stor Hofverk,
:land til fromme:
ı falder og Hovmænd saa stærk,
dennem saddelen tomme.
ı lykken vender sig ofte om.

165.

Hand slog saa mangen velbiurdig mand,
Hand traade dennem under sine heste;
Hand skaaner ingen med sin haand;
Og helst de ypperste og beste.
Men lykken vender sig ofte om.

166.

Hans vog de Herrer af Oppeland,
Som rider de høje heste;
Kong Ammons sønner falt for hans haand,
De Grever og Hertuger beste.
Men lykken vender sig ofte om.

167.

De pile fløj saa tykke i skar,
Som bønderne de slaa hoe;
Haagen Kongens søn blev saar,
Og maatte snarlig døe.
Men lykken vender sig ofte om.

168.

Der nu Haagen Kongens søn,
Fra hesten monne nedfalde;
Her Axel den ædele Herre saa skøn,
Hand gav sig der ved med alle.
Men lykken vender sig ofte om.

169.

Hør Herr Axel Tordsøn ret,
Du hevne tilfulde min død;
Saa fanger du land og rige slet,
Der til oc begge vores moe.
Men lykken vender sig ofte om.

170.

Tilfulde skal jeg hevne din død,
Saa det skal spørges til by;
Jeg skaaner mig ei for noget stød,
Og aldrig skal jeg flye.
Men lykken vender sig ofte om.

171.

Herr Axel render i Hoben ind,
Hand var saa vred i møde;
Enhver som hannem møtte gesvind,
Dend slog hand ned for føde.
Men lykken vender sig ofte om.

172.

Da falt alle de sterke mænd,
Som bønderne korn monne høste;
Her Axel den højædle svend,
Saa mandelig sig monne trøste.
Men lykken vender sig ofte om.

173.

Saa lenge vergede den Herre sig,
Til hand miste brynien bolde:
Hand stride saa frisk og mandelig,
Til kleven bleve hans skiolde.
Men lykken vender sig ofte om.

174.

Hand vergede sig saa mandelig der,
Og monne sig selver trøste;
Indtil saa lenge hans gode sverd,
Det monne i heftet bryste.
Men lykken vender sig ofte om.

175.

Ved atten vare de dødlig saar
Dend herre hand havde i bryste;
J teltet de hannem siden bar,
Saa nødig de hannem miste.
Men lykken vender sig ofte om.

176.

Dend Herre rand blodet saa stridelig,
For sejeren maatte hånd døe;
Det sidste ord hand talte for sig,
Var om hans fæstemøe.
Men lykken vender sig ofte om.

177.

J siger skiøn Valdborrig tusind god nat,
Vor Herre skal for hende raade;
J himmerig vi findes saa brat,
Og sankes saa gladelig baade.
Men lykken vender sig ofte om.

178.

Jnd da kom den liden smaa dreng,
Og stedis hand for bord:
J talen var hand snild og kreng,
Hand kunde vel føje sine ord.
Men lykken vender sig ofte om.

179.

Jomfruen aflegger nu silke rød,
Og bærer de hvide liin;
Haagen Kongens søn er nu død,
Og Axel kiere Herre min.
Men lykken vender sig ofte om.

180.

Død er Haagen Kongens søn fin,
Hand ligger paa lig baar,
Det hevnet Herr Axel Herre min,
Thi fik hand sit Banesaar.
Men lykken vender sig ofte om.

181.

Sejeren haver de vunden vist,
All Norriges land til ære,
Saa mangen bonde haver livet mist,
Og mangen ædelig herre.
Men lykken vender sig ofte om.

182.

Saa saare græd Dronning Malfred skøn,
Det kand hver moder vel vide,
Skøn Valborrig sørged og saare i løn,
Sine hænder monne hun vride.
Men lykken vender sig ofte om.

183.

Hun talede strax til tienere sin,
Bad hand skulde snarlig være,
Du hente mig mit forgylte skriin,
Du maat det strax indbære.
Men lykken vender sig ofte om.

184.

J spender graa ganger for karmen rød,
Til kloster vil jeg mig give;
Jeg glemmer aldrig Herr Axels død,
Saa længe jeg er udi live.
Men lykken vender sig ofte om.

185.

Uden for Mariæ Kirkegaard
Der traadde hun fra sin karm,
Saa sørgelig hun i kirken gaar,
Hun havde baade angest og harm.
Men lykken vender sig ofte om.

186.

Guldkronen tog hun med sin haand,
Hun satte den paa de steene;
Nu vil jeg aldrig have mand,
Men leve en jomfru alleene.
Men lykken vender sig ofte om.

187.

To gange var jeg fæstemø,
Men aldrig brud kunde blive,
Nu vil jeg udi klosteret døe,
Fra verden mig gandske give.
Men lykken vender sig ofte om.

188.

De bare frem det forgylte skriin,
Der var udi guld det rødeste;
Det skifte hun blant frænderne sin,
Det ypperste og det beste.
Men lykken vender sig ofte om.

189.

Hun tog guld og det store halsbaand,
Hvor i de smykker mon henge;
Det gav hun fru Estelin paa stand,
Som hende havde elsket saa lenge.
Men lykken vender sig ofte om.

190.

Saa tog hun op de store guldbaand,
Dertil de bradser brede,
Det gav hun Herr Haagen med mund og haa
Som svor med hende de Eede.
Men lykken vender sig ofte om.

191.

Hun tog guld og sølv saa køn,
Vel hundrede guldringe;
Dem gav hun de Hertuge sønner skøn,
Som loven med hende i ginge.
Men lykken vender sig ofte om.

192.

Hun gav til kirker og kloster vel,
Og dennem som skulde læse;
For sin og for sin kierestes siel,
Hun stiftede daglige messe.
Men lykken vender sig ofte om.

193.

Hun gav til enker og faderløse børn,
Og dennem som vandrer om føde;
Til sancte Anna billede skøn,
Gav hun Guldkronen den røde.
Men lykken vender sig ofte om.

194.

J træde frem Bisp ærværdige Herre,
J vier mig ind med muld;
Den kloster Orden ieg sværer her,
Jeg haaber j vorder mig huld.
Men lykken vender sig ofte om.

77.

Vel er den i verden til,
Den Gud har til bedre udvald;
Jeg er elendig og lever igien,
Mit hierte er i mig kvald.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

78.

De bare det lig i Mariæ kirke,
Dertil vare de vel fuß;
Margrete stod for alteret,
Tænde op for hannem bluß.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

79.

Den jomfru ganger paa kirke-gul,
Med sorg og megen kvide;
Herre Gud unde mig dend glæde,
Jeg maatte døe her inde.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

80.

Hun vrier sine hvide bænder,
Ud af stor hiertens nød:
Det vil jeg for sanden sige,
Hun faldt til Jorden død..
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

81.

Nu haver dend skiønne jomfru,
Forvunnden ald sin kvide;
Hun blev ald død af sorg,
Og ligger ved Benedits side.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

82.

Mælte det Magnus Konge,
Hand talte til sine svenne et ord;
I hente mig ind Høg Hermandsøn,
Og lader ham gaa til vort bord.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

83.

De ledte ud, de ledte ind,
De ledte ved vilden strand;
Der var fuldt ondt at finde den svend,
Som var bortfløyen af land.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

84.

Hør j min edelige Herre,
Og vi ville sige eder sand;
Det er Høg Hermandsøn,
Som bort er fløyen af land.
Jeg sadler min hest og rider i dyg til hove.

85.

Det var Magnus Konge,
Hand kunde ej tale et ord;
De kinder som føre var røde,
De bleve da sorte som jord.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

86.

Det var Høg Hermandsøn,
Kom hjem til Engelland;
Edmund sider over breden bord,
Drikker mød med sine mænd.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

87.

Mit udi den borge-gaard,
Der axler hand sit skind;
Saa gaar hand i høye loft,
For ungen Edmund ind.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

88.

Velkommen Høg Hermandsøn,
Læster dig mød eller klaren viin;
Hvor lider dem i Kongens gaard,
Og Benedit broder min.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

89.

Benedit lokkede Kongens dotter,
Og det duer ei lenger at dølie;
Derfor blev hand slagen ihiel,
Og skede imod min villie.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

90.

Da mælte ungen Edmund,
Hand blev baade bleg og rød;
Det vil jeg for sanden sige,
Jeg skal hevne min broders død.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

91.

Benedit bad dig hevne sin død,
Og bære slet ingen sorg;
Og ikke leve i Kongens gaard,
Men søge en anden borg.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

92.

Edmund bleste i sin forgylte liud,
Baade til ting og stevne;
Naar hand kaldte en, saa kom der to,
Hans broders død at hevne.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

93.

Det var Edmund Greve,
Hand triner i fremmer-stavn;
I drager ind voris anker,
I Jesu Christi navn.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

94.

De strøge op deris silke-seyl,
Og bølgen legte ved raa;
De strøge ikke seyl paa bunken ned,
Førend de skærene saae.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

95.

De lagde ud deris anker,
I saa lonlig en havn;
Høg du drag til Kongens gaard,
Gjør os af Kongen savn.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

96.

Mit udi dend borge-gaard,
Der axler hand skarlagen smaa;
Snarlig var hans føre,
For Kong Magnus monne hand gaae.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

7.

Her sidder i alde mine gode mænd,
I drikke møed og viin;
Mens jeg ganger i bierget ind,
Og taler med moder min.
Du taler dine ord vel.

8.

Det var ungen Svegder,
Hand tager til at kalde;
Det revned muur og marmorsteen,
Og bierget tager til at falde.
Du taler dine ord vel.

9.

Hvo er det mig vekker,
Eller bruger slige ord;
Men jeg maa ikke med freden ligge,
Her under dend sorte jord.
Du taler dine ord vel.

10.

Det er ungen Svegder,
Og kjære sønnen din;
Hand vilde saa gierne have godt raad,
Af kjere moder sin.
Du taler dine ord vel.

11.

Jeg haver fanget stivmoder,
Hun er mig saa haard;
Og hun haver kast mig Runer paa,
For dend jeg aldrig saae.
Du taler dine ord vel.

12.

Jeg skal give dig folen god,
Hand skal bære dig frem;
Saa vel kand hand løbe paa hav,
Som paa den grønne eng.
Du taler dine ord vel.

13.

Jeg skal give dig dugen,
Hand er af Ageruld,
Ald den mad du ynsker,
Den skal dig staa paa bord.
Du taler dine ord vel.

14.

Jeg skal give dig dyvre horen,
De ere belagde med guld;
Ald dend drik du ynsker dig
Den skal staa for dig fuld.
Du taler dine ord vel.

15.

Jeg skal give give dig sværdet,
Er hærdet i drageblod;
I hvor du drager igjennem skoven,
Da liuser det som en boel.
Du taler dine ord vel.

16.

Jeg skal give dig Snekken,
Hun skal være dig goed;
Hun løber saa vel paa grønnen jord,
Som paa hin vilden floed.
Du taler dine ord vel.

17.

De vunde op deris silke segel,
Høit i forgylden raa,
Saa seglede de til samme land,
Som dend jomfru var paa.
Du taler dine ord vel.

18.

Saa kaste de deris anker,
Paa dend hvide sand;
Det var ungen Svegder,
Hand trin der først paa land.
Du taler dine ord vel.

19.

Det var ungen Svegder,
Hand styret sin Snekke for land;
Det første der dennem møtte,
Det var en gammel Mand.
Du taler dine ord vel.

20.

Det da var den gammel mand,
Hand loed spørge først;
Hvad da heder den unge svend,
Hand er i hiertet trøst.
Du taler dine ord vel.

21.

Svenden heder ungen Svegder,
Saa vide ganger sagn deraf;
Hand er lagt i lang attraa,
For dend hand aldrig saae.
Du taler dine ord vel.

22.

Her er en jomfru paa det land,
Hun ligger i langen attraa;
For en svend heder Svegder,
Hun hannem aldrig saae.
Du taler dine ord vel.

23.

Lenges hun efter en unger svend,
Hun haver hannem aldrig seet:
Heder hand ungen Svegder,
Da er hand nu kommen hid.
Du taler dine ord vel.

24.

Hør du det du gammel mand,
Er det som du siger mig,
Bliver jeg Konge paa dette land,
Til Greve saa giør jeg dig.
Du taler dine ord vel.

25.

Mit udi dend grønne lund,
Der stander min jomfrues gaard:
Huset er af graa marmorsteen,
Og gaarden er lagd med staal.
Du taler dine ord vel.

26.

Huset er af graa marmorsteen,
Og gaarden er lagd med staal;
Porten er af det røde guld,
Tolv biørne stander der for.
Du taler dine ord vel.

27.
udi den jomfrues gaard,
ſtander en lind ſaa grøn:
›u den rette Svegder,
gak ſaa driſtelig frem.
Du taler dine ord vel.

28.
: reed ungen Svegder,
ind ad porten hand ſaae;
de laaſe der hengde,
ginge ledige fra.
Du taler dine ord vel.

29.
falmer løv, der falmer lind,
greſſet under linde roed;
løver og de biørne,
ulde dend Herre til foed.
Du taler dine ord vel.

30.
hand kom i dend borge=gaard,
arler hand ſit ſkind;
ganger hand i høieloft,
hedenſke Kongen ind.
Du taler dine ord vel.

31.
ſidder i hedenſke Konge,
over eders brede bord;
i mig eders dotter give,
der mig anſvar god.
Du taler dine ord vel.

32.
haver ikke dotter,
dotter foruden en;
ligger lagt i lang attraa,
ior en unger ſvend.
Du taler dine ord vel.

33.
ligger lagt i langen attraa
dend hun aldrig ſaae:
iden heder Svegder,
vide ganger ſagn derfra.
Du taler dine ord vel.

34.
da kom den liden ſmaadreng,
klæd i kiortelen hvid;
Lenges eder nu efter Svegder,
Da er han kommen hid.
Du taler dine ord vel.

35.
Ind da kom den ſkiønne jomfru,
Var klæd i ſilke hvid;
Vær velkommen i ungen Svegder,
Hierte allerkierſte min.
Du taler dine ord vel.

36.
Vil i lade eder døbe
Og tage ved chriſtelige tro;
Og følge mig til Danmark,
Hos ungen Svegder at boe.
Du taler dine ord vel.

37.
Gierne vil jeg lade mig døbe,
Tage ved dend chriſtelige tro,
Og følge eder ſaa til Danmark,
Hos eder ungen Svegder at boe.
Du taler dine ord vel.

38.
Om løverdagen lod hun ſig døbe,
Tog ved dend chriſtelige tro,
Om Søndagen lod de deris brøllup boe,
De levede tilſammen med roe.
Du taler dine ord vel.

39.
De drukke brøllup i dage,
Og vel i dage ni;
Alt da ſad dend gamle mand,
Og ſørged i alle di.
Du taler dine ord vel.

40.
Tak have ungen Svegder,
Saa vel holt hand ſin ord:
Hand gjorde hannem til Ridder,
Og ſætte hannem øverſt til bord.
Du taler dine ord vel.

41.
Nu haver unge Svegder
Forvunden ald ſin nød;
Hand blev Konge paa det land,
Og hun Dronning efter faderens død.
Du taler dine ord vel.

Antegnelſer.

gder (var tilforn et Nordiſk Navn) begærer Hielp af de døde ſom var Skik i Hedenſkabet, hvilket Bagar og Viſer; ja disſe vildfarelſes Levninger have og været førſt i Kriſtendommen. Hand raad og Undſætning af ſin moder, og bekommer disſe underlige ting, ſom vel havde den Kraft s viis, ſom Fortunati Pung og Ynſkehat; hvilket alt er vel faſt lige troligt.

edenſkabet bleve de begravne i Bierge, ſaaſom Kong Frode i Frode-bierget ved Vere-Bro eller aaſom de Konger ved Ledre og andenſteds. Mand ſeer endnu den gemeene Begravelſes Maade ſom obnes, ſaaſom jeg ſelv haver agted det, i dette 1694 aar, da den høi-velbaarne Friherre is Juul lod opgrave ſtene af nogle Høie her omkring Juling. Graverne vare heldſt vende i g Nør, omſatte med 4 ſtore ſteene, indentil jevne, og en meget ſtor og flad ſteen oven paa. re tættede med mangfoldige ſmaa Flinteſteene og undertiden Kile-ſteene (ſom vi ellers kalde ene), hvilke efter Doctor J. D. Majors Meening, i ſin Bog om dette og andet udi Cimbrien, ſoen 1692 Fol. brugtes af dem i Striden mod deres Fiendre.

57.

Det var Margrete Kongens dotter,
Hun havde baade sorrig og meen,
Saa gaar hun for fader sin,
I silke serk alleene.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

58.

Det var Margrete Kongens dotter,
Hun faldt for Kongen i knæ;
En bøn vil jeg eder bede,
Kiere fader i vide mig den.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

59.

Jeg vil ei meere af riget have,
End min kjortel giort af Qvinde;
Tjenne vil jeg for øll og mad,
Som en anden fattig kvinde.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

60.

Jeg vil ei mere af riget have,
End kjortel af vadmel graa;
I giver mig Benedit,
Vi ville af landet gaa.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

61.

Gak bort Margrete dotter min,
Jeg vil dig ikke høre;
Det sømmer saa ilde mit goede sverd
I kvinde blod at røre.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

62.

Mine øren gider dig ikke hørt,
Mine øjen ikke seet dig paa;
Usel jeg mit sverd haver baret,
Om jeg dig nu skal slaa.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

63.

Mælte det Benedit,
Med røde guld paa hænder;
I hente mig prest mig skrivte skal,
Jeg løster ikke leve lenger.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

64.

Svarde det Magnus Konge,
I sin skarlagen saa:
Prest og dertil skriftemaal,
Det skal du fuld vel faa.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

65.

Hand skriftede der for Presten,
Og saa for Bisskoper tu;
Taarene af hans øyen falt,
For saa skiøn en jomfru.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

66.

Hand bar op sit skriftemaal
Det kunde vel saa være;
En jomfru haver jeg baaret,
Og krenket haver jeg hendes ære.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

67.

En jomfru haver jeg loved mig,
Og aldrig flere møer;
Jeg vil ikke sørge,
Men gjærne for hende døe.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

68.

Det mælte Benedit,
Hand var saa sørgefuld;
I lader en Ridder afhugge mig,
Den jomfru er jeg saa huld.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

69.

Herre Gud Fader i himmerig,
Bevare hend skiønne Viv;
Det vil jeg for sanden sige,
For hende jeg lader mit liv.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

70.

Svarde det Magnus Konge,
Hand giorde hannem stor meen;
En træl skal dig afhugge,
Som ager os veden hiem.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove

71.

Svarde det Benedit,
Hand strøg det guld af hænde;
Høg du hug mit hovet af,
Du est min neste frende.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove

72.

Du siig skønne Margrete god nat,
Hendes møer og alle hendes kvinder;
Du bede hende være fro og glad,
Vi findes i himmerige.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

73.

Du bede min broder hevne min død,
Og bære slet ingen sorg;
Og ei mere leve i Kongens gaard,
Men søge en anden borg.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

74.

Saa ferdig lagde Benedit,
Sig over hend tinge-stok;
Saa hugges hannem hovedet fra,
Der kom ikke blod paa hans lok.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

75.

Den Herre hugges hovedet fra,
Der var stor ynk paa færde;
Trælen kaste hen sit sværd,
Af sorg daaned hand neder.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

76.

Nu ligger Benedit,
Blodet rinder hannem til døde:
Igen lever stolten Margrete,
Med sorg og megen møde.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

77.

r den i verden til,
Gud har til bedre udvald;
r elendig og lever igien,
urte er i mig kvald.
dler min hest og rider i dag til hove.

78.

rre det lig i Mariæ kirke,
vare de vel fuß;
rete stod for alteret,
e op for hannem bluß.
dler min hest og rider i dag til hove.

79.

omfru ganger paa kirke-gul,
sorg og megen kvide;
Gud unde mig dend glæde,
naatte døe her inde.
dler min hest og rider i dag til hove.

80.

vrier sine hvide bænder,
stor hiertens nød:
il jeg for sanden sige,
aldt til Jordeu død..
dler min hest og rider i dag til hove.

81.

tver dend skjønne jomfru,
nnden ald sin kvide;
lev ald død af sorg,
gger ved Benedits side.
dler min hest og rider i dag til hove.

82.

e det Magnus Konge,
talte til sine svenne et ord;
te mig ind Høg Hermandsøn,
der ham gaa til vort bord.
dler min hest og rider i dag til hove.

83.

bte ud, de ledte ind,
bte ved vilden strand;
ar fuldt ondt at finde den svend,
var bortfløyen af land.
dler min hest og rider i dag til hove.

84.

min edelige Herre,
i ville sige eder sand;
r Høg Hermandsøn,
bort er fløyen af land.
dler min hest og rider i dyg til hove.

85.

ar Magnus Konge,
kunde ej tale et ord;
nder som føre var røde,
eve da sorte som jord.
dler min hest og rider i dag til hove.

86.

ar Høg Hermandsøn,
hiem til Engelland;
nd sider over breden bord,
r mød med sine mænd.
dler min hest og rider i dag til hove.

87.

Mit udi den borge-gaard,
Der axler hand sit skind;
Saa gaar hand i høye loft,
For ungen Edmund ind.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

88.

Velkommen Høg Hermandsøn,
Løster dig mød eller klaren viin;
Hvor lider dem i Kongens gaard,
Og Benedit broder min.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

89.

Benedit lokkede Kongens dotter,
Og det duer ei lenger at døllie;
Derfor blev hand slagen ihiel,
Og skede imod min villie.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

90.

Da mælte ungen Edmund,
Hand blev baade bleg og rød;
Det vil jeg for sanden sige,
Jeg skal hevne min broders død.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

91.

Benedit bad dig hevne sin død,
Og bære slet ingen sorg;
Og ikke leve i Kongens gaard,
Men søge en anden borg.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

92.

Edmund bleste i sin forgylte liud,
Baade til ting og stevne;
Naar hand kaldte en, saa kom der to,
Hans broders død at hevne.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

93.

Det var Edmund Greve,
Hand triner i fremmer-stavn;
I drager ind voris anker,
I Jesu Christi navn.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

94.

De strøge op deris silke-seyl,
Og bølgen legte ved raa;
De strøge ikke seyl paa bunken ned,
Førend de skærene saae.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

95.

De lagde ud deris anker,
I saa lonlig en havn;
Høg du drag til Kongens gaard,
Gjør os af Kongen savn.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

96.

Mit udi dend borge-gaard,
Der axler hand skarlagen smaa;
Snarlig var hans føre,
For Kong Magnus monne hand gaae.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

97.

Velkommen Høg Hermandsen,
Velkommen hid til mig;
Drik tillige hvad du vilt,
Mød eller klaren viin.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

98.

Mig er ej om din brune mød,
Ej minder om din klare viin;
Jeg vil hevne Benedits død,
Som var kiere frende min.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

99.

Det svared Magnus Konge,
Med saa grum en vrede;
Est du kommen at hevne hans død,
Hvor er da svenne fleere.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

100.

Svarede det Høg Hermandsen,
Hand stod i brynie blaa;
Under mig frist en liden stund,
Svenne vil jeg vel faa.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

101.

Det var Kong Magnus,
Hand beder gribe dend mand;
Hand skal aldrig budet bære
Her fra til Engelland.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

102.

Det var Høg Hermandsøn,
Hand løb saa rast tilbage;
De kunne hannem ej med øjen feste,
End mindre med hænder tage.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

103.

Høg hand gaar til skibene,
Med saa megen priis;
Edmund staar paa bunken,
Saa blank som en graa Jis.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

104.

Velkommen Høg Hermandsen,
Inden min skibs-borde;
Hvor tog Magnus Konge
Mod dine ærinde og ord.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

105.

Mig svarde Magnus Konge,
Med saa stoer en vrede;
Om jeg var kommen at hevne ham,
Hvor da vare Svenne fleere.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

106.

Mælte det Edmund Erlandsen,
Hand var baade gram og vred;
Maa jeg leve en liden stund,
Mine svenne skal hand see.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

107.

Ind kom Kongens liden smaa dreng,
Hand sagde tidender fra:
Jeg seer saa mangen Riddersmand,
Og mangen brynie blaa.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hov

108.

Vred blev Magnus Konge,
Alt med saa stor en hast;
Tre hundred i jern hand klædde,
I harnisk klædde hand sig fast.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hov

109.

Præster og de lærde,
De vilde see den færd;
Oster for den borge,
Der sloge de deris hærd.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hov

110.

De sloge tilsammen dend første dag,
Den anden dag ad kvelde;
Saa fast da hug hand Edmund,
Alt med saa stor en velde.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hov

111.

Det var ungen Edmund,
Hand saa mangen mand slød;
Der falt saa mangen ned til jord,
Og blev uskyldig død.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hov

112.

Edmung taler til sine mænd,
Hand beder dem striden ende;
Jeg blæser i min forgyldene lyd,
Denne strid kand ej vare lenge.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove

113.

Udi landet sprang Rani Rolf,
Med Eegen udi hænde;
Hand holdt ved toppen og slog med roden,
Saa monne hand den leeg ende.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

114.

Der de havde slaget alle Kongens mænd,
Og giordt hannem det meen;
Der leved ej meere end Kongen selv,
Og saa hans liden smaadreng.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

115.

Det da var Kong Magnus,
Hand var saa sorgefuld;
Jeg byder i dag for mit Liv,
Gods og det røde guld.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

116.

Svarede Høg Hermandsen,
Hand var ond til ron;
Mindes eder Magnus Konge,
I vilde ej vide os bon.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

117.
d for min frende,
ederS dotter kier;
lde stede ederS minde dertil,
tte tilsammen være.
er min hest og rider i dag til hove.

118.
: lod i aflive,
dotter sørget sig til døde;
Magnus Konge,
den store møde.
er min hest og rider i dag til hove.

119.
det Edmund Erlandsen,
de guld paa hænde;
: den Herre aflive,
kal ei leve lenger.
er min hest og rider i dag til hove.

120.
r Kong Her Magnus,
var saa fuld af sorg;
; hans hoved af med hast,
ede paa hans egen borg.
er min hest og rider i dag til hove.

121.
ar Edmund Erlandsen,
nd saae Kongen død falde;
nu alle mine mænd,
e vi Gud takke alle.
er min hest og rider i dag til hove.

122.
d gik i Mariæ kirke,
og sin broder af grav:
Hand laa baade heel og holden,
Alt paa den samme dag.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

123.
Hos hannem laa Kongens dotter,
Hun sørged sig til døde;
Dette er vist og det er sandt,
Hun laa baade hvid og rød.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

124.
Mælte det Edmund Erlandsen,
Hand stoed i saa bange;
Og takker Gud i himmerig,
At jeg disse lig haver fanged.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

125.
Det var Edmund Erlandsen,
Hand hevnet sin broders død;
Hand satte ild paa Kongens gaard,
Og brendte hannem i gløð.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

126.
Det var ungen Edmund,
Hand seiled til Engelland;
Hand levede i mange aar,
Alt baade med sorg og vaande.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

127.
Jeg ikke mere kvede vil,
Om denne sørgelig sang;
De Kongens børn døde saa ynkelig,
Og fik saa sørgelig en afgang.
Jeg sadler min hest og rider i dag til hove.

Anmerkninger.

kaldtes fordom Jarler her i Norden, og saasom de Danske og Nordske tit stridde paa Engelland, ; Hyberneland, og indtoge nu en deel af dennem og omsider de Danske ald Engelland, beholde illige ord af vort Sprog og blant andre dette Jarls Navn, som de forvendte siden til Earl. rer have og disse ord Earl og Earldom, det er Greve og Grevedom.

nd Bog og Runemaal. Item, hvert et ord hun talte, falder alt som Runemaal: det kaldtes aal, og Jotnamaal, som holdtes for det fornemste i disse Nørre Riger.

: og hans Kiereste bleve fundne i Graven uforfulede; hvilket kunde skee naturligen, baade for inets, Luftens og andre Orsagers skyld. Udi Olestrup Kirke, en Miil fra Nestved, haver jeg Venstermands og hans Frues, Kirstin Beks Legemer uforrodnede, ja og tørre og lette, samt isteds. Hans Legem haver ligget der 100 Aar og meere, men hendes ei saa længe.

Magnus maa have været i Norge eller Sverrig, endog mand haver intet i Historierne, at de lde nogen tid have erholded sejer i enten af rigerne, uden hvad mand haver i Legenderne om , og efter gammel Frasagn, at nogle fremmede Fiender (af Engelland eller Skotland, som) vare indkomne i Norge, men slagne i Guldbrands Dalen; hvor og til Aamindelse et Kors

---

XXVII.

Hiemme er best at hvile.

1.
nat vaage-nat,
er hvo som vil;
ne saa mange til dandsen brat,
hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

2.
Stolt Signelild spurde sin moder brat,
Der vaager hvo som vil;
Maa jeg gaae at vaage i nat?
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

3.

Hvad vilt du til vogstue gjøre,
Der vaager hvo som vil;
Du haver dig hverken søster eller brødre.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Øe.

4.

Og hverken broder eller fostermand,
Der vaager hvo som vil;
Ikke skalt du til vogstuv gaa.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Øe.

5.

Saa lenge bad den Jomfru fiin,
Der vaager hvo som vil;
Der hun fik lov af moder sin.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønneu Øe.

6.

Du gak, du gak nu dotter min,
Der vaager hvo som vil:
Til vogstue gik aldrig moder din.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Øe.

7.

Der kommer Kongen og alde hans mænd,
Der vaager hvo som vil;
Lyder du mit raad, da bliver du hiemme.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Øe.

8.

Der kommer Dronningen med hendes møer alle,
Der vaager hvo som vil;
Min moder lover mig med dennem at tale.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Øe.

9.

Hun gik sig igiennem lunde,
Der vaager hvo som vil;
Saa monne hun til vogstue stunde.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Øe.

10.

Der hun kom over grønnen eng,
Der vaager hvo som vil;
Da var Dronningen gangen til seng.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Øe.

11.

Der hun kom til Borge-led,
Der vaager hvo som vil;
Beder dands der gik derved.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Øe.

12.

Der dandsed alle de Kongens mænd,
Der vaager hvo som vil;
Selv træde Kongen i dands for dem.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Øe.

13.

Kongen rekker sin haand fra sig,
Der vaager hvo som vil:
Vil i skiøn jomfru dandse hos mig.
Der vaagner hun stolt Signelid under saa gr
en Øe.

14.

Jeg er gangen her hen over dale,
Der vaager hvo som vil,
For jeg vil med danske Dronning tale.
Der vaager hun stolt Signelild under saa gr
en Øe.

15.

I dandser med os en liden tid,
Der vaager hvo som vil;
Saa kommer Dronningen til os hid.
Der vaager hun stolt Signelild under saa g
en Øe.

16.

Frem gik Signild smal som vaand,
Der vaager hvo som vil;
Hun gaar i dandsen hos Kongens haand.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grøn
Øe.

17.

Hør Signild hvad jeg siger dig,
Der vaager hvo som vil;
En Elskovens viise da kveder du mig,
Der vaager hun stolt Signelild under saa grøn
Øe.

18.

En elskovens viise jeg aldrig nam,
Der vaager hvo som vil;
Jeg kveder en anden som jeg kand.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grøn
Øe.

19.

Stolten Signelild begynte en vise hun kvad,
Der vaager hvo som vil;
Det hørde Dronning i lofted sad.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grøn
Øe.

20.

Det meldte Dronningen i lofted hun laa,
Der vaager hvo som vil;
Hvilken af mine jomfruer kvæder visen saa.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grøn
Øe.

21.

Hvilken af mine jomfruer dandser saa lenge,
Der vaager hvo som vil;
Hvi fulde de mig ikke til senge.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grøn
Øe.

22.

Det svared den svend udi kiortelen rød,
Der vaager hvo som vil;
Det er ikke af eders møer.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grøn
Øe.

23.
Det er ikke af eders møer,
Der vaager hvo som vil;
Det er stolten Signild under Oe.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

24.
I tager mig hid min skarlagen smaa,
Der vaager hvo som vil;
Jeg skal gaa bort den jomfru at skue.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

25.
Der hun kom til Borge-led,
Der vaager hvo som vil;
Beder dands saa gik der ved.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

26.
Tøsser dandsede de den dands omkring,
Der vaager hvo som vil;
Alt stoed Dronningen og saae den ring.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

27.
Det sagde Dronningen være stor vaande,
Der vaager hvo som vil;
At Signild dandsed ved Kongens haand.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

28.
Sophi taler til tjeniste kvind,
Der vaager hvo som vil;
Hent du mig et horn med viin.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

29.
Hent du mig et horn af guld,
Der vaager hvo som vil;
Lad det være af vinen fuld.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

30.
Kongen rakte hand haand fra sig,
Der vaager hvo som vil;
Vil j Sophia dandse hos mig.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

31.
Ikke der ieg dandse vil,
Der vaager hvo som vil;
Forend stolt Signild drikker mig til.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

32.
Hun holt det til og hun drak,
Der vaager hvo som vil;
Uskyldige hierte i brystet sprak.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

33.
Lenge stod Kongen, hand saae der paa,
Der vaager hvo som vil;
Jomfruen for hans fødder laa.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

34.
Ret aldrig saa jeg en vennere møe,
Der vaager hvo som vil;
Saa uskyldig komme til sin død.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

35.
For hende græd møer og goede kvinder,
Der vaager hvo som vil;
De bare hendes lig i kirken ind.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

36.
Havde hun lydet sin Moders raad
Der vaager hvo som vil;
Det havde hende ikke saa ilde gaaed.
Der vaager hun stolt Signelild under saa grønnen Oe.

Anmerkning.

Signe lærer andre Børn med sin egen Skade, at lyde sine Forældre, og ej giøre mod deris raad. Dronning Sophia haver maaskee været Valdemari den I. Dronning, hvorom siden i 41 og 42 Vise, eller en anden af samme Navn, som haver været mistænkelig, grum og hevngierig.

Der have været sære Vaage Nætter til dands og læg, som af denne og fleere andre Viser kand sluttes.

XXVIII.

Sorgen forsvindes.

1.
Liden Kirsten og hendes moder,
Hvo bryder løven af de træer,
De syde de silke-huer.
Saa træder hun duggen af jorden.

2.
Moderen syde saa liden en søm,
Hvo bryder-løven af de træer,
Og datteren græd saa stridig en strøm.
Saa træder hun duggen af jorden.

3.
Hør du liden Kirsten kier dotter min,
Hvo bryder løven af de træer;
Hvi falder dit haar, hvi blegner din kind?
Saa træder hun buggeu af jorden.

4.
Det er ikke under jeg er bleg og syg,
Hvo bryder løven af de træer;
Jeg haver saa meget at skære og sy.
Saa træder hun buggen af jorden.

5.
Her er og fleere jomfruer i by,
Hvo bryder løven af de træer;
Som bedre kand skære og bedre kand sy.
Saa træder hun buggen af jorden.

6.
Det duer ikke lenger at dølle for dig,
Hvo bryder løven af de træer,
Vor unge Konge har lokked mig.
Saa træder hun buggen af jorden.

7.
Haver vor unge Konge lokked dig,
Hvo bryder løven af de træer;
Hvad gav hand da for æren dig.
Saa træder hun buggen af jorden.

8.
Hand gav mig en silke-serk,
Hvo bryder løven af de træer;
Jeg sled den med saa megen verk.
Saa træder hun buggen af jorden.

9.
Hand gav mig de sølvspendte sko,
Hvo bryder løven af de træer;
Jeg sled dem med saa stoer uro.
Saa træder hun buggen af jorden.

10.
Hand gav mig en harpe af guld,
Hvo bryder løven af de træer;
At bruge naar jeg var sorge fuld.
Saa træder hun buggen af jorden.

11.
Hun slog paa den første streng,
Hvo bryder løven af de træer;
Det hørde vor unge Konge til sin seng.
Saa træder hun buggen af jorden.

12.
Hun slog paa de andre strenge,
Hvo bryder løven af de træer;
Den unge Konge ei dvalde længe.
Saa træder hun buggen af jorden.

13.
Vor unge Konge beder paa svenne to,
Hvo bryder løven af de træer;
I bede liden Kirsten ind for mig gaa.
Saa træder hun buggen af jorden.

14.
Ind kom liden Kirsten og steddes for bord,
Hvo bryder løven af de træer;
Hvad vil unge Konge, men i sendde mig ord
Saa træder hun buggen af jorden.

15.
Vor unge Konge klapped paa hyndet blaa,
Hvo bryder løven af de træer;
I sidder liden Kirsten og hviler derpaa.
Saa træder hun buggen af jorden.

16.
Jeg er ikke træt, jeg kand vel staa,
Hvo bryder løven af de træer;
I siger mit ærind og lader mig gaa.
Saa træder hun buggen af jorden.

17.
Hand tog liden Kirsten i sin favn,
Hvo bryder løven af de træer;
Gav hende guld-krone og Dronnings navn.
Saa træder hun buggen af jorden.

18.
Nu har liden Kirsten forvunden sin kvide,
Hvo bryder løven af de træer:
Hun sover hver nat ved Kongens side.
Saa træder hun buggen af jorden.

Anmerkning.

Det skeer undertiden, at af ond Begyndelse kommer en god ende. Men ingen forlade sig derpa Betænkning, at det skeer ofte langt anderledes. Det visseste er: Vel begyndt er halv fuld-endt. H og Harpeleg haver været stur brugelig hos de Gamle.

XXIX.

Kierlighed haver Surt og Sødt, Honning og Galde.

1.
Liden Malfred ganger i lunden,
I lunden gaar hun saa eene:
Der møder hende Salemand Kongens søn,
Med tredive af sine svenne.
Gud stille min allerkiereste ved sin angest.

2.
Det var Malfred Grevens dotter,
Hun ganger i lunden saa bold;
Der møder hende Salemand Tygesen,
Hand tog den jomfru med vold.
Gud stille min allerkiereste ved sin angest.

3.
Hand rev sønder hendes klæder,
Hand drog hend' i sit haar;
Ret aldrig havde hand den gierning giordt,
Havde ulykken standet ham for.
Gud stille min allerkiereste ved sin angest.

4.
Nu haver i rykket mine klæder sønder,
Og giordt mig last og skam;
Jeg beder eder for den øverste Gud,
I sige mig eders navn.
Gud stille min allerkjereste ved sin angest

5.

Jeg haver rykt dine klæder sønder,
Og giordt dig laster og skam;
Salemand Tygesen er mit navn,
Der for rømmer jeg ej land.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

6.

Om jeg rømmer af landet ud,
For brødr' og frender dine,
Naar fyrgetyv' uger forgangen er,
Saa vil jeg komm' igen.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

7.

Hiem gik Malfred Kongens dotter,
Saa mangfold var hendes møey;
Ingen vilde hun sin sorrig klage,
For hendes kier fader var død.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

8.

Hun var ind' i Maaned,
Og hun var der i tre;
Ingen af de skønne Jomfruer
Saae hend' enten leg' eller lee.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

9.

Det var Malfred Grevens dotter,
Gaar for hendis moder at staa;
I love mig min kier moder,
I vor steenstuv' at gaa.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

10.

Da svared hendes kier moder,
Hun stod i skarlagen rød;
Der pleier ingen i steenstuen gaa,
Foruden de børn ville føde.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

11.

Der var hun ind' i maaned,
Og vel i maaneder fem;
Aldrig kom hendes moder til hende,
Og ikke i alle dem.
Gud skille min alleekierest ved sin angest.

12.

Det stod saa i fyrgetyve ugger,
Hun byrsted ikke sit haar;
De saae hende ej andet giøre,
End græd' og sukke saa saare.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

13.

De fyrgetyve uger forgangen vare,
Den jomfru tog til at lange;
Saa sende hun bud til moder sin,
Bad hun skulde til sig gange.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

14.

Bort da gik den tieneste møe,
Hun kund' ej fra hende blive;
Eders dotter bad j skulde til hende gange,
Om hun skal findes i live.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

15.

Gak du bort du tienneste møe,
Og sig du hende saa;
Saa lidet raade hun med moder sin,
Der hun til lunden monne gaa.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

16.

Bort da gik den tienneste-møe,
Og blev hun saa til raade;
At hun vild' ikke sige de ord,
Som hendes kier moder sagde.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

17.

Ind da kom den liden møe,
Og sagde de ord saa;
Naar eders Stiffader er gangen i seng,
Saa vil hun til eder gaa.
Gud skille min allerkjerest ved sin angest.

18.

Gak nu til min moder igien,
Og sig hende af min nød;
Og bed hende ved mig tale,
Førend jeg ganger til død.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

19.

Ind da kom den tienneste møe,
Hun klager saa saare hendes nød;
Eders dotter bad j skulde til hende gaa,
Alt før hun ganger til død.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

20.

Længe stod hendes moder,
Og tænkte hun derpaa;
Lige vel er hun min dotter,
Jeg vil til hende gaa.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

21.

Det var Malfred Grevens Frue,
Hun ind ad dørren treen;
Det var hendes kier dotter,
Hun rakte hende haanden igen.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

22.

Malfred gik sin Moder imod,
Var bleg og ikke rød;
Hielper mig min kiere moder,
Jeg klager for eder min nød.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

23.

Jeg var udgangen i lunden,
I lunden aldt saa eene;
Der mødte mig Salemand Tygesen,
Hand giorde mig last og meen.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

24.

Enddog hand giorde mig last og meen,
Som jeg maa for eder kære;
Kommer hand vel i landet igien,
Hand gi[illegible] mig hæder og ære.
Gud skille min allerkierest ved sin angest.

25.

Hører i min kier Moder,
Jeg beder eder i saa gierne;
Kommer hand Salemand Tygesen hiem,
I giør ham intet til mene.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

26.

Alle de Fruer og skønne Jomfruer,
De monne for Malfred græde;
Men allermeest hendes kier moder,
Hun monne saa sorrigfuld være.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

27.

Det var ikke derefter
Ej dage uden fem;
Og det var Salemand Tygesen,
Hand kom i landet hiem.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

28.

Forgyldte vare hans anker,
Og saa hans aarer smaa;
Saa var og dend fremmer stavn,
Som Malfred skulde indgaa.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

29.

Det var Salemand Tygesen,
Tager over sig skarlagen skind;
Saa ganger hand i høye-loft
For fruer og jomfruer ind.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

30.

Hilser hand fruer og stolte jomfruer,
Samt møør og gode kvinde;
Og mest Malfred Grevens dotter,
Aldt om hun var inde.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

31.

Det svared hendis kier Moder,
Hun var i huen saa gram;
Saa lidet tør i efter hende spørge,
Men i haver gjort hende skam.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

32.

Det var Malfreds brodre alle,
Og hver tog til sin kniv;
Havde vor søster ikke for dig bedet,
Da skulde vi raaded dit liv.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

33.

Det svared Salemand Tygesen,
Hand svared et ord med ære;
I give mig eders kier søster,
Hun er min hiertens kiere.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

34.

Vor søster haver bedet for dig,
Vi maa dig intet skade;
Saa mænd ved Salemand Tygesen,
Hun maa der selv for raade.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

35.

Det svared Malfred Jerlens frue,
Og saa tog hun paa;
Malfred ligger i Steenstuven,
Hun haver de sønner smaa.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

36.

Malfred ligger i stuven ind,
Hun haver de sønner saa hvide;
Saa mænd ved Salemand Tygesen,
De er' eder aldt saa lige.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

37.

Det melte Salemand Tygesen,
Saa tog hand op paa;
Hør i min kier Moder,
Og maa jeg til hende gaa.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

38.

Saa vel da maa i til hende gaa,
Alt om i vil hende egte;
Om i vil giør os alle dend glæde,
Da ville vi det ikke negte.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

39.

Saa gierne vil jeg hend' egte,
Saa gierne vil jeg hende have;
I lade det brøllup med ære giøre,
Jeg agter hende alle mine dage.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

40.

Det var Salemand Tygesen,
Tager over sig kaaben sin;
Saa gaar hand i høieloft,
For sin allerkierest ind.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

41.

Det svared Salemand Tygesen,
Hand ind ad dørren treen;
Det var Malfred Grevens dotter,
Hun rekker ham haanden igen.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

42.

Det var Malfred Grevens dotter,
Tog hannem i sin arm;
Nu ved Gud fader i himmerig,
Jeg haver lid spot og harm.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

43.

Det var Salemand Tygesen,
Tog hend' i armen sin;
Sørger ej Malfred Grevens dotter,
I er allerkiereste min.
Gud stille min allerkierest ved sin angest.

44.

Det var Malfred Grevens dotter,
Taler til sin moder saa;
Lader nu Salemand Tygesen,
See sine sønner smaa.
Gud stille min allerkierest med sin angest.

ſ og flere ſteder, fordi der var ſkeet fordum noget Tegn med Blodregn eller ſligt, ſom de i Pave-mmet udtyde til ſin Fr...

XXXVI.

Om Ganger-Pilten.

1.
Hør du goden unger ſvend,
Leg tavlbord med mig;
Jeg haver intet røde Guld
At ſætte op for mig.
Forinde der fryd ſaa leve de ſammen baade.

2.
Sæt du op din gode hat,
Og faſt om dend er graa;
Jeg ſætter mod min Perleſnor,
Tag dend om du kanſt faa.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

3.
Dend førſte guldtærning,
over tavlbord rand;
... ungerſvend hand tabte,
Saa glat dend jomfru vand.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

4.
Hør du goden unger-ſvend,
Leeg tavlbord med mig;
... aver intet røde guld
... te op for mig.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

5.
Sæt du op din Kiortel,
... aſt om dend er graa,
... ætter op min kron' af guld,
T g dend om du kandſt ſaa.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

6.
Dend anden guldtærning
Som over tavlbord rand;
Dend unger-ſvend hand tabte,
Saa glat den jomfru vand.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

7.
Hørſt du goden unger-ſvend,
Leeg tavlbord med mig,
Jeg haver intet røde guld,
At ſætte op for mig.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

8.
Sæt du op din' Hoſer,
Og ſaa dertil din' ſko;
Jeg ſætter mod min Ære,
Og ſaa dertil min troe.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

9.
Dend tredie guldtærning,
Som over tavlbord rand;
Dend jomfru hun ſlet tabte,
Men unger-ſvend hand vand.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

10.
Hørſt du liden Gangerpilt,
Skynd dig brat fra mig;
Mine ſølvbunden knive
Dem vil jeg give dig.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

11.
Din ſølvbunden knive,
Dem faar jeg naar jeg kand;
Men jeg vil have dend jomfru
Som jeg med guldtærning vand.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

12.
Hørſt du liden Gangerpilt,
Skynd dig bort fra mig;
Silkeſyde ſkiorter
Dem vil jeg give dig.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

13.
Din ſilkeſyde ſkiorter,
Dem faar jeg naar jeg kand;
Men jeg vil have den jomfru,
Som jeg med guldtærning vand.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

14.
Hørſt du liden Gangerpilt,
Skynd du dig fra mig;
Hvid heſt og ſadel,
Dem vil jeg give dig.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

15.
Hvid heſt og ſadel
Dem faar jeg naar jeg kand;
Men jeg vil have dend jomfru,
Jeg med guldtærning vand.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

16.
Hørſt du liden Gangerpilt,
Skynd dig brat fra mig,
Min ſlot og mit fæſte,
Dem vil jeg give dig.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

17.
Dit ſlot og dit fæſte,
Dem faaer jeg naar jeg kand;
Men jeg vil have dend jomfru,
Jeg med guldtærning vand.
Forinde den fryd ſaa leve de ſammen baade.

15.
Saa tar I Her Strange i hans gule kop,
I hugger hans hoved alt fra hans krop.
Mig længes i alle mine dage.

16.
De lagde Her Strange alt over en block,
De hugge hans hovet der fra hans krop.
Mig længes i alle mine dage.

17.
Liden Kirsten hun græd, hendes hænder hun vri
Den sorrig mig har, hun legger mig ned.
Mig længes i alle mine dage.

18.
Liden Kirsten hun græd, sine hænder hun slog,
Før havde jeg sorg, nu haver jeg to.
Mig længes i alle mine dage.

Anmerkning.

En Mand skal ikke være en Løve i sit Huus, eller en kvinde en Skorpion, som Viismanden læ
Denne Hr. Strange var altfor haard imod sin Egtefelle, og derfor haardeligen straffes af Kongen
hans onde Forhold mod søsteren.

XXXI.

Hvor lykkes sielden.

1.
Stolt Ingeborg lader sig hovekläder skære,
Hun siger hun vil en hovmand være.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

2.
Stolt Ingeborg stiger til sin hest,
Hun siger hun vil være Kongens gæst.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

3.
Hør i unge Konning hvad jeg siger jær,
Har i fornøden min tjeneste her?
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

4.
En staaldbreng behøves her best,
Var her kun stalderum for hans hest.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

5.
Hans hest maa stande hos ganger min,
Selv skal hand sove hos mig under lin.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

6.
I try aar tiente hun i Kongens gaard,
Ret ingen vidste det var en maard.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

7.
I tre aar tiente hun for staaldbreng,
Og drev de foler hen udi eng.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

8.
I tre aar ledte hun de foler tilvand,
De vidste ej andet end hun var en mand.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

9.
Stolt Ingerlild kand de fruer vel glæde,
Der til kand hun saa herligen kvæde.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

10.
Haar haver hun som spundet guld,
Derfor var Kongens søn hende huld.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

11.
Hun gaar sig saa i Kongens gaard,
Hende falmer baade lyd og haar.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

12.
Den staaldbreng har faaet saa underlig fore,
Hand kand ej spende sin' egne spore.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

13.
Hand haver faaet saa underlig en færd,
Hand kand ikke drage sit eget sverd.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

14.
Kongens Søn heder paa Jomfruer fem,
Stolt Ingerlild er den geveste blant den.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

15.
De svøbte hende i deres skind,
Saa følge de hende i steenstuen ind.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

16.
De sætte hende paa bulster blaa,
Og strar fødde hun to sønner smaa.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

17.
Da kom ind Kongens søn og lo,
Kunde hver staaldbreng faa saadanne to.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

18.
Hand klapped hende ved hviden kind,
Sørg nu ikke allerkiereste min.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

19.
Hand satte paa hende guldkronen rød,
Med mig saa skalt du leve og døe.
Selv sørger hun for hannem saa lønlig.

Anmerkning.

Inger kommer til Hove, at tjene Kongens Søn, (som her og ellers kaldes den unge Konge) for en Mand, men var enten tilforn eller nu kjendt af hannem, at de disbedre kunde omgaaes hun bliver svanger ved hannem og nyder den Lykke, af en Slegfred at blive hans Ektefelle. r af samme Indhold, som den 28. og fleere.

XXXII.

Tvungen Mø bliver tit ej længe Mø.

1.

r i bure,
eed ingen uden Gud;
sømme pure.
er ikke der jeg tør klage min sorrig.

2.

sømme saa hvide og smaa,
eed ingen uden Gud;
qvider og lønligt sørge maa.
er ikke der jeg tør klage min sorrig.

3.

ronningens smaadreng, Find,
eed ingen uden Gud;
d for Dronning Ellen ind.
er ikke der jeg tør klage min sorrig.

4.

r og syer med hast;
eed ingen uden Gud;
og sukker derhos saa fast.
er ikke der jeg tør klage min sorrig.

5.

vøder sit hoved i skind,
eed ingen uden Gud;
n til Hellelild ind.
ver ikke der jeg tør klage min sorrig.

6.

lild du syer med flid,
eed ingen uden Gud;
andet end sømmen hvid.
ver ikke der jeg tør klage min sorrig.

7.

eg saa sømmen hvid,
eed ingen uden Gud;
r været mig meget ublid.
ver ikke der jeg tør klage min sorrig.

8.

paa mit tolvte aar,
eed ingen uden Gud;
and ad leding far.
ver ikke der jeg tør klage min sorrig.

9.

and vilde ad leding fare,
eed ingen uden Gud;
fik hand mig at vare.
ver ikke der jeg tør klage min sorrig.

10.

ente mig dagligen vel,
eed ingen uden Gud;
Den tolvte mig lokkede med uskel.
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

11.

Min fader hand lod stor uvillie tee,
Min sorrig veed ingen uden Gud;
Hand vilde mig hverken høre eller see.
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

12.

Min fader hand vilde mig selle,
Min sorrig veed ingen uden Gud,
Min moder hun vilde mig kvelle.
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

13.

De soldte mig for en klokke saa ny,
Min sorrig veed ingen uden Gud;
Hun hænger i Maribo Kirkeby.
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

14.

Det første slag den klokke hun slo,
Min sorrig veed ingen uden Gud;
Da brast min moders hierte i to.
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

15.

Det andet slag den klokke hun slo,
Min sorrig veed ingen uden Gud;
Da segned min fader dod til jord.
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

16.

Hør du Hellelild du siger nu mig,
Min sorrig veed ingen uden Gud;
Hvad heed den Ridder der lokked dig?
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

17.

Den Ridder hand heed Hillebrand,
Min sorrig veed ingen uden Gud;
En Kongesøn saa kaldes hand.
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

18.

Hvad siger du mig om Hildebrand,
Min sorrig veed ingen uden Gud;
Det var min elskelig' søn for sand.
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

19.

Hand havde ej moder uden mig,
Min sorrig veed ingen uden Gud;
Forvist skal hand trolove dig.
For dend lever ikke der jeg tør klage min sorrig.

18*

3.
Ind kom Algreven og stedes for bord,
Den langeste nat;
Hvad vil j min Dronning men j sender mig ord.
Mig tvinger elskoven.

4.
Der som jeg lever min Herres død,
Den langeste nat;
Da skalt du raade for mit guld saa rød.
Mig tvinger elskoven.

5.
Holder op skiøn Dronning, j siger ikke saa,
Den langeste nat;
J veed ikke hvo der lyder her paa.
Mig tvinger elskoven.

6.
De viste ikke andet end de var eene to,
Den langeste nat;
Da stod den Konning og lydte paa.
Mig tvinger elskoven.

7.
Konningen hedder paa svenne to,
Den langeste nat;
Beder Dronningen ind for mig gaa.
Mig tvinger elskoven.

8.
Hør j min Dronning faver og fiin,
Den langeste nat;
Hvad talte j i gaar med Greven min.
Mig tvinger elskoven.

9.
Jeg talte ikke andet med Greven din,
Den langeste nat;
End jeg sagde i var dannis dydig og fiin.
Mig tvinger elskoven.

10.
Kongen hand heder paa svenne to,
Den langeste nat;
J beder Greven ind for mig gaa.
Mig tvinger elskoven.

11.
Hør du min Greve hvad jeg siger dig,
Den langeste nat;
Hvad talde du i gaar med Dronningen om mig.
Mig tvinger elskoven.

12.
Jeg talde ikke andet med Dronningen i gaar,
Den langeste nat;
End at i dannis og dydefuld var.
Mig tvinger elskoven.

13.
Kongen hand het [illegible]n smaadreng,
Den langeste nat;
Bed de kokke at ga[illegible] mig frem.
Mig tvinger elskoven.

14.
Hugger Greven i stykker efter mit ord,
Den langeste nat;
Og bærer ham ind paa Dronningens bord.
Mig tvinger elskoven.

15.
J hugger ham saa smaa som fisk,
Den langeste nat;
J bærer ham ind paa Dronningens Disk.
Mig tvinger elskoven.

16.
Lenge sad Dronningen saae hun der paa,
Den langeste nat;
Og intet er dette af nogen raa.
Mig tvinger elskoven.

17.
Men det er Algreven i Kongens gaard
Den langeste nat;
Hun sanked' op de stykker smaa.
Mig tvinger elskoven.

18.
Hun svøbte dem i sit hvide hermelin,
Den langeste nat;
Hun lagde dem i det forgyldte skriin.
Mig tvinger elskoven.

19.
Hun sanked op stykker baade store og smaa,
Den langeste nat;
Til Maribo kilde monne hun gaa.
Mig tvinger elskoven.

20.
Hun døpped dem i det klareste vand,
Den langeste nat;
Stat op, stat op du kristen mand.
Mig tvinger elskoven.

21.
Den mand stod op og takkede Gud,
Den langeste nat;
Saa drog hand sig af landet ud.
Mig tvinger elskoven.

Anmærkning.

Endbog mand vel legger adskillige Kilder stor Kraft til, saa er den dog ofte mindre end udi ge troes. Thi hvor Vandet i Jorden gaar forbi nogle Mineralier, kand det vel deraf have nogen dyd en eller anden Sygdom, men ej mod alle. Langt mindre haver nogen Kilde havt den Kraft at give dod Liv igien. Men Skaldrene have herved givet tilkiende, at han besynderligen ved Guds Hie største Livs Fare er undkommen.

En deel Kilder kaldtes hellige, forbi de første Christne døbtes i dennem. En deel af adskillige He saasom de berømte Helenæ Kilder af hende, som er indflydt og begraven der. Tilforn kaldtes Tiis Væld, som Byen derhos, efter Tys eller Tisa, som vare af disse Nordiske Afguder, ligesom kilde, en halv Miil fra Roskild af Tor. Saa siges og en Kilde obbrusten ved Harrested (Haral der som St. Knud Hertug blev slagen, og ved Karise (Karlriis), dersom Marthas Liig hvilede. det forfaldne Slot Bistrup hos Roeskilde er og en heelsom Kilde kaldet det Hellige Blod som og til

ꝛc. og flere steder, fordi der var sket fordum noget Tegn med Blodregn eller sligt, som de i Pavedømmet udtyde til sin F[illegible]

XXXVI.

Om Ganger-Pilten.

1.

Hør du goden unger svend,
Leg tavlbord med mig;
Jeg haver intet røde Guld
At sætte op for mig.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

2.

Sæt du op din gode hat,
Og fast om dend er graa;
Jeg sætter mod min Perlesnor,
Tag dend om du kanst faa.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

3.

D[illegible]d første guldtærning,
over tavlbord rand;
[illegible] ungersvend hand tabte,
Saa glat dend jomfru vand.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

4.

Hør du goden unger-svend,
Lee[illegible] [illegible]vlbord med mig;
[illegible] [illegible]ver intet røde guld
[illegible] [illegible]e op for mig.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

5.

Sæt du op din Kiortel,
[illegible] [illegible]ast om dend er graa,
[illegible]tter op min kron' af guld,
T[illegible]g dend om du kandst faa.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

6.

Dend anden guldtærning
Som over tavlbord rand;
Dend unger-svend hand tabte,
Saa glat den jomfru vand.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

7.

Hørst du goden unger-svend,
Leeg tavlbord med mig,
Jeg haver intet røde guld,
At sætte op for mig.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

8.

Sæt du op din' Hoser,
Og saa dertil din' sko;
Jeg sætter mod min Ære,
Og saa dertil min troe.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

9.

Dend tredie guldtærning,
Som over tavlbord rand;
Dend jomfru hun slet tabte,
Men unger-svend hand vand.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

10.

Hørst du liden Gangerpilt,
Skynd dig brat fra mig;
Mine sølvbunden knive
Dem vil jeg give dig.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

11.

Din sølvbunden knive,
Dem faar jeg naar jeg kand;
Men jeg vil have dend jomfru
Som jeg med guldtærning vand.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

12.

Hørst du liden Gangerpilt,
Skynd dig bort fra mig;
Silkesyde skiorter
Dem vil jeg give dig.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

13.

Din silkesyde skiorter,
Dem faar jeg naar jeg kand;
Men jeg vil have den jomfru,
Som jeg med guldtærning vand.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

14.

Hørst du liden Gangerpilt,
Skynd du dig fra mig;
Hvid hest og sadel,
Dem vil jeg give dig.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

15.

Hvid hest og sadel
Dem faar jeg naar jeg kand;
Men jeg vil have dend jomfru,
Jeg med guldtærning vand.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

16.

Hørst du liden Gangerpilt,
Skynd dig brat fra mig,
Min slot og mit fæste,
Dem vil jeg give dig.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

17.

Dit slot og dit fæste,
Dem faaer jeg naar jeg kand;
Men jeg vil have dend jomfru,
Jeg med guldtærning vand.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

18.
Jomfruen stander i bure,
Og børster hun sit haar;
Herre gud bedre mig fattige møe,
For giftermaal jeg faar.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

19.
Unger svend stander i Gaarden,
Hand støtter sig ved sit sverd;
Og du faar bedre giftermaal
End du est nogen tid værd.
Forinde den fryd saa leve de sammen baade.

20.
Og jeg er ingen Gangerpilt,
Alligvel du siger saa;
Jeg er dend beste Konge Søn,
I verden leve maa.
Forinde den fryd saa leve de sammen ba

21.
Er du den beste Kongesøn,
I verden leve maa;
Da skalt du have min ære,
Og saa der til min tro.
Forinde den fryd saa leve de sammen ba

Anmerkning.

Mange af ypperlig Slekt ere tidt komne blant de ringeste, eller frivilligen af en og anden have holdt sig blant dem til en Tid.

Hvo som gaar i Leg, faar at sætte til, dog er det best at holde op naar Legen er fejerst. D Fordeel af Spil kand ej vurderes eller agtes for noget, men sielden som her, haver nogen spill Lykke og Velstand til.

XXXVII.

Sjælands første Befolkning.

1.
Japhet var en mæktig helt,
De Jetter var hans ædt,
Og de som boer inden belt,
I hvad de nu har hedt.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

2.
Singar var saa slet et land,
For østen floden Frat;
Der meente mand mod stolten vand,
Et taarn at rejse brat.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

3.
Gud selv besaa det stolte verk,
De kiempers Arbeid:
Hand sagde det er giordt saa sterk,
At det for skud er fri.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

4.
Ens maal havde da hver mand,
Hin anden vel forstod;
Men syv halv snese sprog blev blandet,
Hver tog i haand sin fod.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

5.
Med Jyder Japhet og sin sek,
Fra Babel maatte gaa;
For dem var høvding Gommer kek,
Hand loed mod norden staa.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

6.
Gommer gav de Kæmper navn,
Alt ved det sorte hav;
Af dem gik vidt om lande savn,
At de der holt sig brav.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

7.
Jetter var og kemper it,
Som Cimbri heed til Rom;
Ved Tanais de boede lit,
Før de til Danemark kom.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

8.
Deraf fik de Danske navn,
For Dan en gang blev fød;
De heed dog Kemper ud med Skavn,
Hos dem paa Romerst brød.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

9.
Magogs afkom var for sterk,
Fra Rydsland Jyden gik;
Ham mødte mangt et blodigt verk,
Før hand kom ret i skik.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

10.
Ved Askanæs blant Svenske skiær,
Fik Jetter høvding ny;
De meente vel hand var det værd,
Af sig at nævn en by.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

11.
Af Askanæs det Skaanske land,
Blev først saa retlig kaldt;
Thi aldrig viste nogen mand,
Hvor hver ting bedre faldt.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

12.
Det folk med Askanæs fremdrog,
Paa skiær og Svenske field;
Et afvrid det paa maalet tog,
Som det i klippen smeld.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

13.
vo det raabte Jætte,
klippen skiald,
g der for nedsette,
Gøtter haver kald.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

14.
er nu Gothenland,
øst og vester hav;
nden er af Japhets Spand,
gen med hans stav.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

15.
tenkte Jætter frem,
for ham drog;
et blev først hans hiem,
tjente best en plog.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

16.
leir ved Gomers rod,
isen dend gik an;
et folk af Gomer fød,
de paa Tog vor van.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

17.
før det gryd ad dag,
elsingborg de stode;
ed snekker laa til tag,
Segud skibe lod.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

18.
a først de Jætter saa,
ap ved Oresund;
opped op, i Hiertet loe,
e greb Selands grund.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

19.
treen her først af vand,
d er jorden god,
igde her er Sæde-land,
uld det have trod'?
Tiden fortærer alle fædre-minde.

20.
dagen kom fra nord
lars en køle-vind;
olt de fleeste folk om bord,
retøi drev blind.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

21.
saa sig langlig om,
olt hans Runner varm,
aae dem stundom nep for stum,
iorde stranden larm.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

22.
len nu gik for Selsø,
d ad hvile gaa,
De Runner drev for Hiortholms sø,
Nep de kunde Runsted naa.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

23.
Med strut og nød de kom i land,
Og natten rand dem paa;
Dend plads hvor de for oben strand,
Laa, Runsted hede maa.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

24.
Segud strax om anden dag,
Lod blese i sit horn;
Hand tænkte her var ræde sag,
Her græs kand groe og korn.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

25.
Det folk kom frem til Seguds telt,
De Runer møtte med;
At takke Gud først lod den helt,
For landgang som var sæd.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

26.
I seer Burs, sagde Segud høyt,
Et land med viden slet;
Om vi det faar for alvor pløjd,
Korn groer paa hver en plet.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

27.
Med ham samtykte hver en mand,
Det land var fedt og got;
Om vi det kalder Sæd god land,
Det skeede ingen Spot,
Tiden fortærer alle fædre-minde.

28.
Nei svared Segud ikke saa,
Det Sædland hede skal;
Hvor Jætter end henkomme maa,
Det bær blant lande pral.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

29.
Hvor Japhets Jætter kommer hen,
Og Gommers Kæmper med;
Af Sædland skal de tage læn,
Og bukke for det ned.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

30.
I Sædland skal en Konge-Stol,
Med tiden reises op;
Den vare skal med verdens sol,
Mens stierner holde trop.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

31.
Saa sætte sig i Sædland ned
Segud med Japhets æt,
Som sprede sig til Jylland med,
Og der har Cimbri hedt.
Tiden fortærer alle fædre-minde.

Anmerkning.

Vise om urgammel Herkomst, og efterfølgende om Danevirke eller det gamle de Danske Verk, ekommed af min gode Ven, H. Laurits Kok, Provest og Præst i Atsherret, en flittig og vel

forfaren Mand i vore gamle sager. Endbog disse ere nye, og der vel er noget i dem, som ey kand samtykke hos mange, saa vil jeg alligevel for orsags skyld intet videre herom mælde.

XXXVIII.
Om Tyre Dannebod.

1.
Danmark heiligst vang og vænge,
Lukt med bølgen blaa,
Hvor de vakkre vorne drenge,
Kand i leding gaa,
Mod de Tydske, Slaver, Vender,
Hvort mand dem paa tog hensender,
En ting mangler for den have,
Ledet er af lave.

2.
Velt af Guds forsiun her hegner,
Værger fleeste land;
Hvad mand under Danmark regner,
Ryder værn af vand;
Ingen Nabo, som vil vinde,
Tør paa Danmark gaa i blinde;
Fik vi ledet hengt tilrætte,
Landet skulde vi tætte.

3.
Melfar sund os Fyn beskytter,
Samt hin høje klint;
Indtil Gedsør ingen Rytter,
Ride skal for svindt;
Guldborg sund for Lolland gienner,
Øresund vort Sælland tiener,
Hvert land har sit eget lukke,
Alt maa Jylland bukke.

4.
Holster, Vagrer, Lyneborger,
Som en skadlig flod,
Gjør os Jylland mange sorger,
Styrter meget blod;
Hvo kand venne slig en vane?
Det er skam at lade rane
Saa vort fæ, vort gods, formue,
Hvil vi har og bue.

5.
Saa begyndte Dronning Tyre,
Ræt kaldt Danebod,
Tale til de Danmarks Styre
Foresad med mod.
Gabed kand vi vel tillukke,
Saa vi os ej lader pukke,
Af hver fremmed Løbeskytte,
Os giester for bytte.

6.
Fra Morakset vest ved strande,
Til Møsund i Sli,
Vil vi os en vold bemande,
Og gjør' en snever sti;
Alt skal den os orlov bede,
Som vi giennem skulle stede,
Ej skal hver der giennem fare,
Med vor staalne vare.

7.
Det som falt i hver mands øre,
Og en hver befalt,
Lod sig af Kong Harald høre,
Taktes overalt;
Bud mand over Riget sende,
Hvo sig for en Dansk vil kiende,
Møtte der med vogn og heste
Volden at befæste.

8.
Fra den østre Danmarks side
Kom de Skaanske strap,
Sælandsfaren her vil slide
Ingen var saa knap,
Fynbo, Lolliken og Jyden,
Sampt hvo sade næst ved gryden,
Ingen sig da glemte hiemme,
Som det verk kunde fremme.

9.
Dannebod sig hiertlig glædde,
Der hun skaren saae,
Sagde, vi om højt tør vædde,
Verket fort skal gaae;
Henter Jyder ost og kage,
Mens de andre muld mon age,
Jær kost kand jær umag spare,
Skal den Gierning vare.

10.
Skaaningen begynt' at grave,
Først fra Kalegat,
Frem til Hallingsted, og lave
Volden høy og brat.
Fem gang fer fod blev dend lavest,
Ser gang otte fod var ragest,
Sommesteds kun fyrgetyve,
Som dend best kunde blive.

11.
Sælandsfar og Fynboe resten
Gjorde færdig snart;
Jyden skaffed mad for gæsten,
Intet blev her spart.
En port paa hver hundred favne,
Reiste de lod taarn ei savne,
Hvoraf Fienden ramte skade,
Naar hand tog til Stade.

12.
At dissnarer færdig kunde,
Det verk med behør,
Dronning Tyre lod af grunde
Reise, som mand kjør,
Giennem volden sig en bure,
Paa det verk at have kure,
Kart sig noget ret vil føje,
Under fremmed øje.

13.

ønske vorte volden,
evirke kaldt,
har mangen tørning holden,
en slet forfaldt;
sagde Dronning Tyre,
ði hengt, Gud vangen hyrde,
n ingen fremmed bryder,
hofbud byder.

14.

Dannemark vi nu kan ligne
Ved en frugtbar vang;
Hegned rundt omkring, Gud signe
Dend i nød og trang;
Lad som korn opvore knekte,
Der kand friſt mod fienden fekte,
Og om Danebod end tale.
Naar hun er i dvale.

Anmerkning.

finbes Tyre Danebods Berømmelse med Dannevirkes Opbyggelse. Om hende haver Svend den første af vore Historieskrivere meget i sin korte Latinske Krønike. Snorre Sturlesen imod skriver i sin Nordske Krønike, at hun var Harald Klakkes Datter, fød her i Danmark. Men norre staar mest til troende i de Nordske, saa og vor Saxo i de Danske Sager.

XXXIX.
St. Knud Konge.

1.

ı skinner klar som dag,
ldting monne styrke,
a kom vel udi lag,
er natten hin mørke;
og Trolde monne da bort fly,
rumme dyvr monne da bortfly,
iorden glæder med grøde,
nmark solen gik op saa bold,
knud Konning fik der vold,
ingene lagde hand øde.

2.

Soel skinde ald Danmark om,
t bleve glade og fro,
Knud hand skikked ræt og dom
: folket paa Gud at troe;
nark styrede Knud med ære,
hand Konning monne være,
Gud sit sind hand vende,
Mønstere bygde hand til priis,
den anden Salomon viis,
olk hans viisdom kiende.

3.

try huus lod bygge af ny,
Skaane de to monne være,
lund og saa udi Dalby,
til hæder og ære;
tredie udi Roskild staar,
seer det langt i hvo did gaar,
Kirke monne det hede;
e siunge der med skiøn løst,
folk fanger der hielp og trøst,
der til Gud vil bede.

4.

nark styrde Knud hydelig,
ned vor Herris naade,
folk vorte og gudelig,
omme var stedse i vaade;
brugede sig som Adel god,
Hand var kommen af ædelig rod,
Dette hans folk skulde yde,
Oluf som var Kains lige,
Hand vilde sin broder svige,
Og lod sig ej fortryde.

5.

J Oluf de Jyder eggede til,
At de skulde Knud forraade,
De Fynboer brugte deres spil,
Knud vilde de ikke raade.
St. Knud flyde med en fart
Til St. Albans kirke snart;
Hun hans moder monne være,
Ret skriftemaal og Sacramente,
Himmerig monne hand sig vente,
Hand fik der det med ære.

6.

Saa snart hans fiend' efter kom,
Baade saa grumme og lede;
De dræbte et uskyldigt lam,
De finge derfor Guds vrede;
Der var jammer og sorrig stor,
Udi Guds huus gjorde de det mord,
De toge den Herre af live.
Det var stor ynk at see derpaa,
Sonnen udi Moderens liv laa,
Hans siel med Faderen mon blive.

7.

Knud glædes nu foruden ende,
Udi himmerig hand den kand finde;
Saa stor Guds plage mon dem hende,
Dend Herre som vilde pine,
Deres sind vaandes mangelund,
Som druknede i samme stund,
Fleere deris tunger aade;
De jordede Knud i Othense by,
Der gjorde hand jertegn paa ny,
Det skeede aldt med Guds naade.

8.
Danmark Danmark din priis er stor,
Du tør dig ej forfærde,
Du haver udi himmeriges Koor
En naadig Gud og Herre,
Og mange tusinde helgen fleere,
De prisede Gud og hannem ære,
Thi skaltu det find føre,
Og j Danmarks Herrer gode,
Hielper nu vel at styre og raade,
At vi Guds villie giøre.

9.
Op paa Gud vi strax kalde,
Som trende folk monne være,
Hædrer nu hans helligen alle,
Som giøre Gud hæder og ære.
Og Jesu Christ du Konning stiøn,
Hielp os trolig med din forbøn,
Vi maatte i himmerig vende,
Sankte Knuds fodspor og find,
At vi hannem følge i himmerig ind,
Naar dette liv faar ende.

Forklaring.

Der findes og en Vise i de forrige Hundret lagd om Kong Knud, som vel begyndes lige med den men ellers ere de ulige. Hand kaldes af denne handel Othense Knud eller Knud Othense, og efter hann er Sankte Albani Kirke kaldet Sankte Knuds Kirke, Item Knuds brødre. Kong Knud berømmes eller Historierne, dog Papisterne giøre og tidt formeget deraf, ligesom og med St. Oluf, hvilken Arngrim Jon den lærde Jislænder, beviser at være holdet for hellig, for nogle Papistiske Mirakler skyld, men i man stokker at have intet mindre været end hellig. En Munk Ælnotus haver for mere end 500 Aar, de Drab videligen beskreved. Historien afmales her og der i Kirkerne. J St. Peders Kirke i Nestved se hvorledes de stille store skydt imod Kirken, hvor St. Knud inde var (See tilforn XIV Vise). Item hv ledes hans Skrinleggelse forrettes o. a. m. Der vises og Knuds-Stenen i Fyen, i hvilken kjendes en hvor han sad og hvilede sig i Flugten for Fienden, hvilket er vel ligesaa vist, som det der uligema fortælles om Sterk Odder. Hans Forrædere omkomme alle ilde, ligesom ogsaa St. Eriks. Ja m læser og det samme om den Hednings Julii Cæsaris, og andres.

Monstere siges som Monasteria, ligesom Klostre af Claustrum, i den gamle bog om Christi Ba doms Idretter.

Vi som trende folk monne være. Det synes at Visen er digtet, men disse 3 Nørre-riger vare i hinanden under et Hoved og Herre sammen foreenede.

XL.

Herr Asbiørn Snare.

1.
Dan Konning og Her Asbiørn Snare,
Skoven staaer herlig og grøn;
De drikker vinen den klare.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

2.
De drikker mød og de drikker viin,
Skoven staar herlig og grøn;
De snakked saa meget om liden Kirstin.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

3.
Hør i Daner Konning hvad jeg siger jer,
Skoven staar herlig og grøn;
J giver mig liden Kirstin eders dotter kier.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

4.
Liden Kirsten hun er kun aarene ti,
Skoven staar herlig og grøn;
Hun kand eders hof-klæder hverken skiere eller sy.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

5.
Liden Kirsten er ung, hun kand vel lære,
Skoven staar herlig og grøn;
J giver mig hende med hæder og ære.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

6.
Her Asbiørn rider til Ribe,
Skoven staar herlig og grøn;
Silke og findal at kiøbe.
Den sommer og den eng saa vel kunde samme

7.
Hand kiøber silke og findal rød,
Skoven staar herlig og grøn;
Det sender hand hen alt til den mø.
Den sommer og den eng saa vel kunde samme

8.
Det første liden Kirsten hun sømmen fik,
Skoven staar herlig og grøn;
Hun strax ind til sin foster-moder gik.
Den sommer og den eng saa vel kunde samm

9.
Min foster-moder kjer, J kjender mig raad,
Skoven staar herlig og grøn;
Sømmen hun blev mig sendt udi gaar.
Den sommer og den eng saa vel kunde samme

10.
Hør du liden Kirsten, skik Sømmen fra dig,
Skover staar herlig og grøn;
Hun er dig sent til spot, tro mig.
Den sommer og den eng saa vel kunde samme

11.
n Kirsten hun ganger i lønkammer ind,
ven staar herlig og grøn;
: staar hun sømmen efter sit eget sind.
sommer og den eng saa vel kunde sammen.

12.
sætte sig paa sømme-stoel,
ven staar herlig og grøn;
sømte imod den klare soel.
sommer og den eng saa vel kunde sammen.

13.
syde i sin side søm,
ven staar herlig og grøn,
n som strider i striden strøm.
sommer og den eng saa vel kunde sammen.

14.
syde over hans hærd,
ven staar herlig og grøn;
en Ridder med dragen sværd.
ommer og den eng saa vel kunde sammen.

15.
syde i hans erme en krants,
ven staar herlig og grøn;
en jomfruer i dands.
ommer og den eng saa vel kunde sammen.

16.
syde i hans bryste,
ven staar herlig og grøn;
Ridder en jomfru kyste.
ommer og den eng saa vel kunde sammen.

17.
r sømmen syed og staaren,
en staaer herlig og grøn;
Christ give den var nu hiembaaren.
ommer og den eng saa vel kunde sammen.

18.
Det svarede jomfruens egen svend,
Skoven staar herlig og grøn;
Saa gjerne bær jeg sømmen hiem.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

19.
Det første Her Asbiørn sømmen saa,
Skoven staar herlig og grøn;
Herre Christ signe de fingre smaa.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

20.
Melte det jomfruens egen svend,
Skoven staar herlig og grøn;
Hvad giver i jomfruen i sømme-løn.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

21.
Hvad skulde jomfruen have andet til sømme-løn,
Skoven staar herlig og grøn,
End mig selv, en Ridder skiøn.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

22.
Hiem kom smaa svend, hand sagde vel,
Skoven staar herlig og grøn;
Dend Ridder hand vil eder have fel.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

23.
Du beder Ridderen seile over Aa,
Skoven staar herlig og grøn;
Aldrig skal hand mig i tale faa.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

24.
Du beder Ridderen seile over Aa,
Skoven staar herlig og grøn;
Ret aldrig skal hand faa min tro.
Den sommer og den eng saa vel kunde sammen.

Anmerkning.

r Esbern Snare og hans Broder Biskop Axel eller Absolon vare af Jislandsk Herkomst, som M. vidtløftigen beviser Conjectani in Sap. Ellers findes nok om deres dyd og mandighed i Saxone e; men om dette hans frieri slutter jeg intet vist.
have i de tider brugt meget væsen med Historier og andet at sy paa Skiorter, saasom nu omstunder syde Duge, hvoraf jeg troer og at de kaldes Silke-Skiorter-Serker o. s. f.

XII.

Kong Valdemar I. og hans Syster.

1.
Valdemar og Sophie i sale,
lille var from;
n om liden Kirsten i tale.
: herlig kunde hun raade de Runner.

2.
Danner Konning kjer Herre min,
lille var from;
give Buris liden Kirstin.
: herlig kunde hun raade de Runner.

3.
J har en syster og jeg en broor,
Kirsten lille var from;
Saa herlig Giftermaal giører vi i aar.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

4.
Det skal ikke skee men mig undes liv;
Kirsten lille var from;
At give min søster en heste-tyv.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

53.

Det svarede Herr Peder med sorrigfuld mod,
Kirsten lille var from;
Gud give at sande motte være din Ord.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

54.

Staar op liden Kirsten, I klæder eder brat;
Kirsten lille var from;
I skal til eders Broder i nat.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

55.

I klæder eder brat, og værer ej seen,
Kirsten lille var from;
Evers broder er kommen af Leding igen.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

56.

Da tager min dotter, svøber hende i lin,
Kirsten lille var from;
Aldrig meere har hun moder sin.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

57.

I hielper min dotter til Kristendom,
Kirsten lille var from;
Hendes lykke bliver hende fuld tung.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

58.

I kalder hende stolten Ingerlille,
Kirsten lille var from;
Min lykke vil for mig ilde spille.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

59.

Liden Kirsten taler til Terne sin,
Kirsten lille var from;
Du hent mig det forgyldene skrin.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

60.

Hun lod op sit liggendefæ,
Kirsten lille var from;
Saa deelte hun ud til sine tjennere.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

61.

Først og sidst gav hun sin Terne,
Kirsten lille var from;
Hun skulde hendes dotter lære.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

62.

Hun gav hende det røde guld,
Kirsten lille var from;
At hun skulde være sin dotter huld.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

63.

Da kand hver kvinde tenke best,
Kirsten lille var from;
Hvordan eg kand nu ride min hest.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

64.

Det kand hver menniske tenke ved sig.
Kirsten lille var from;
Den natte-reise er ond for mig.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

65.

De løfte hende til hesten saa sorrigfuld,
Kirsten lille var from;
Hendes haar det skinner som spunden guld.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

66.

Der de kom for høielofts bro,
Kirsten lille var from;
Da falt liden Kirsten for heste-fod.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

67.

Dronning staar i Vinuet og leer,
Kirsten lille var from;
Kommer og seer eders fosters fær.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

68.

Knud lille tog hende op i sin favn,
Kirsten lille var from;
I være frimodig i Jesu navn.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

69.

De løfte hende paa den høielofts svale,
Kirsten lille var from;
Den rige Christ vi eder befale.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

70.

I dørren giorde hun kors for sig,
Kirsten lille var from;
Den rige Christ befaler jeg mig.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

71.

Liden Kirsten ind ad dørren treen,
Kirsten lille var from;
Kong Valdemar rekker hende haand igien.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

72.

Hun rakte sin broder hviden haand,
Kirsten lille var from;
Jeg glædes i vel er kommen til Land.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

73.

Stor naad' og venskab hand hende beteed',
Kirsten lille var from;
Derfor blev Dronning Sophia vred.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

74.

Kongen hand tog et glas med viin,
Kirsten lille var from;
Du drik mig til kier søster min.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

75.

Hør liden Kirsten hvad jeg siger dig,
Kirsten lille var from;
En elskovs vise qvæder du mig.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

76.

En elskovs vise jeg aldrig nam,
Kirsten lille var from;
Jeg synger en anden det beste jeg kand.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

77.

:t dandse og du skalt kvæde;
lille var from;
;iester skaltu i aften glæde.
herlig kunde hun raade de Runner.

78.

kirsten begyndt en vise og kvad,
lille var from;
angen Ridder efter traad.
herlig kunde hun raade de Runner.

79.

hand med i dandsen sprang,
lille var from;
og sin søster ved hviden haand.
herlig kunde hun raade de Runner.

80.

ıdsed ud og de dandsed ind,
lille var from;
unde dog ikke kjende det paa hind'.
herlig kunde hun raade de Runner.

81.

rovet saa ofte hendes sang,
lille var from;
:re saae hand paa hendes gang.
herlig kunde hun raade de Runner.

82.

aalte hand hinde med belte i sær,
lille var from;
unde dog intet kiende der.
herlig kunde hun raade de Runner.

83.

saa du Sophi Dronning min,
lille var from;
ıver du løyed paa liden Kirstin.
herlig kunde hun raade de Runner.

84.

Guds sanden og ikke løgn,
lille var from;
ver fød en dotter i løn.
herlig kunde hun raade de Runner.

85.

orde liden Kirsten mere harm,
lille var from;
g hendes bryster af hendes barm.
herlig kunde hun raade de Runner.

86.

orde Dan Kongen meere imod,
lille var from:
allede melk for Kongens fod.
herlig kunde hun raade de Runner.

87.

allede melk for Kongen paa jord,
lille var from;
delig Herre troer nu mine ord.
herlig kunde hun raade de Runner.

88.

hand blev saa sort som muld,
lille var from;
kirsten hun daaned saa sorgefuld.
herlig kunde hun raade de Runner.

89.

Jeg havde agtet at giøre dit brøllup snart;
Kirsten lille var from;
Nu skaltu i aften døe med fart.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

90.

En megtig Herre vilde jeg dig giv',
Kirsten lille var from;
Nu skaltu i aften lade dit liv.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

91.

Den haardeste Død du taale kand.
Kirsten lille var from;
Den skaltu lide i aften for-sand.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

92.

Liden Kirsten hun falt for Kongen i knæ,
Kirsten lille var from;
Kier Broder naadelig til mig see.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

93.

Du maatt' paa jorden ej være, saa stort,
Kirsten lille var from;
Et hovmod er det du haver mig giort.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

94.

Jeg kand ikke benaade dig,
Kirsten lille var from;
Saa ilde haver du giort mod mig.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

95.

Jeg lovet dig bort, jeg viste ej af,
Kirsten lille var from;
Til Kongens søn her over det hav.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

96.

Kongen han taler til liden smaadreng,
Kirsten lille var from;
Du henter mig ind de Ølsvøber fem.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

97.

Du tør ej hente fire eller fem,
Kirsten lille var from;
Jeg haver nok i en af dem.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

98.

Liden Kirsten falt paa bare knæ,
Kirsten lille var from;
Herre Gud du naadelig til mig see.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

99.

Kongen hand tog de Ølsvøber i haand,
Kirsten lille var from;
Hand var fuld af sorrig og vaand.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

100.

Stat op Dronning Sophie og bed for mig,
Kirsten lille var from;
I og evers broder det har voldet mig.
Saa herlig kunde hun raade de Runner.

det andet, som en Forræder; Hvorfor og Saxo skriver at hand blev lagd i fængsel i Lejreby (som synes at have været noget) og siden drukned efter samme Alb. Stad. foregivende, fordi hand Kongen efter Liv og Rige, hvilket Crantius i Norv. videre fortæller.

Kirsten kaldes Christense i Lyskandri Slegtebog, givt til Norge og hiemsendt igen, som Gange omtales i Norske Krønike. Hendes Grav findes ved Vestervig Kloster i Jylland, hvortil Buris gik. Der skal ligge en stoer steen der paa, hvor over K. Valdemars Dronning reed, og sk nu Sporrene af Heste-Skoene kiendes deri. Om samme liden Kirstens Begravelse ved Vestervig og Jonas Kolding, Descr. Dan:

Knud, om hvilken der tales, meener jeg, at have været hendes broders, K. Valdemars Sø regierede efter ham, eftersom hand i en anden Vise kalder hende sin Farsøster.

XLII.
Kong Valdemars I. Søster-Dotter.

1.
Kongen og Dronning Sophi de sad' over bord,
De snakked saa mangt et gammelt ord.
Saa let da ganger der dandsen.

2.
Siig mig nu kiere Herre min,
Hvor er stolt Ingerlild søsterdotter din.
Saa let da ganger der dandsen.

3.
Jeg haver gived hende borge saa bolde,
Og meere skal hun fange i volde.
Saa let da ganger der dandsen.

4.
Alle de dage jeg leve maa,
Da vil jeg hende for fader staa.
Saa let da ganger der dandsen.

5.
Jeg skal hende elske af ald mit sind,
Ligesom hun var kier dotter min.
Saa let da ganger der dandsen.

6.
Svarde det Dronning Sophie dend onde maard,
Gid stolt Ingerlild vare i Kongens gaard.
Saa let da ganger der dandsen.

7.
Da maatte hun eder fader kalde,
Og jeg vilde være hendis moder med alle.
Saa let da ganger der dandsen.

8.
Fader og moder maatte hun os kalde,
Vi vilde hende for voris dotter holde.
Saa let da ganger der dandsen.

9.
Kongen hand svarede samme stund,
Du taler det ej af hiertens grund.
Saa let da ganger der dandsen.

10.
Du haver ej levet imod hende saa fiin,
At hun skulde kalde dig moder fin.
Saa let da ganger der dandsen.

11.
Ingerlille veed det vel selv,
At du under hende ikke vel.
Saa let da ganger der dandsen.

12.
Hvor skulle du elske den Vennevív,
Thi du forraadde hendes moders liv.
Saa let da ganger der dandsen.

13.
Hvi skulle jeg ikke elske den venne maard;
Om hun vil tienne i Kongens gaard.
Saa let da ganger der dandsen.

14.
Min Herre J giver eders minde der til,
At Ingerlille mig tienne vil.
Saa let da ganger der dandsen.

15.
Saa gierne giver jeg mit minde der til,
Ingerlille at tienne hvor hun vil.
Saa let da ganger der dandsen.

16.
J sender graa ganger for karmen rød,
Lader hente mig Ingerlille den venne mø.
Saa let da ganger der dandsen.

17.
Ind da kom den liden smaadreng,
Eders morbroder haver mig til eder sent.
Saa let da ganger der dandsen.

18.
Svarde Ingerlille den jomfru fiin,
Saa gierne taler jeg med morbroder min.
Saa let da ganger der dandsen.

19.
Ingerlille kaste baade far og søm,
Saa klæde hun sig i silke grøn.
Saa let da ganger der dandsen.

20.
De slog over hende det skarlagen skind,
Saa løfte de hende i karmen ind.
Saa let da ganger der dandsen.

21.

iører op i Kongens gaard,
ıer ud mod den venne maar.
let da ganger der dandsen.

22.

hende i sin arm,
hende af den skiøne karm.
let da ganger der dandsen.

23.

Ingerlille en rosens blomme,
t til din morbroder komme.
let da ganger der dandsen.

24.

ver hende skarlagen skind,
hand hende i høyeloft ind.
let da ganger der dandsen.

25.

nd ad døren treen,
stander hende op igien.
let da ganger der dandsen.

26.

Ingerlille og tenkte ved sig,
af det gode du tager mod mig.
let da ganger der dandsen.

27.

hende under sit skind,
t hvile med morbroder din.
let da ganger der dandsen.

28.

ngerlille saa ven en maar,
t tjenne i Kongens gaard.
let da ganger der dandsen.

29.

gerlild hvad jeg siger dig,
dag saa tjenner du mig.
let da ganger der dandsen.

30.

tet andet giøre,
sige og lade dig høre.
let da ganger der dandsen.

31.

baade klæder og vand,
mig baade til fod og til haand.
let da ganger der dandsen.

32.

rre mig skarlagen skind,
nig selv baade ud og ind.
let da ganger der dandsen.

33.

n Kongen, kier morbroder min,
vare den Dronning fiin.
let da ganger der dandsen.

34.

giver jeg dig mit minde der til,
hende som hun taler dig til.
let da ganger der dandsen.

35.

Ilde haver jeg sted min favre kynd,
Skulle jeg være eders Nøglekvind.
Saa let da ganger der dandsen.

36.

Ilde havde jeg stedt min jomfru fore,
Skulde jeg tienne din Bispehore.
Saa let da ganger der dandsen.

37.

Jeg det med mine Øyen saae,
At Erik Biskop hos dig laa.
Saa let da ganger der dandsen.

38.

Hør du Ingerlille søsterdotter fin,
Spot ikke meere Dronningen min.
Saa let da ganger der dandsen.

39.

Saa hielp Maria den jomfru mig,
Som jeg skal aldrig lyve paa dig.
Saa let da ganger der dandsen.

40.

Hvor vilt du Ingerlille din føde faa,
Men du vil ikke tienne i Kongens gaard.
Saa let da ganger der dandsen.

41.

Jeg vil mig i kloster give,
Og tienne vor Herre men jeg er i live.
Saa let da ganger der dandsen.

24.

Og naar du kommer i kloster ind,
Saa ypper du moders kynde din.
Saa let da ganger der dandsen.

43.

Min moder er død og ligger under mold,
Det haver du selv Dronning Sophie voldt.
Saa let da ganger der dandsen.

44.

Min moder er død og ligger under jord,
Endnu du lever din Erke-Bispe-hore.
Saa let da ganger der dandsen.

45.

Kongen hand rødmede som et blod,
Dronning Sophie sortnede som jord.
Saa let da ganger der dandsen.

46.

Er det sandt du siger saa,
Sophia i min seng ej komme maa.
Saa let da ganger der dandsen.

47.

Min kier Ingerlille sig ikke saa,
Ret visselig du lyver mig paa.
Saa let da ganger der dandsen.

48.

Det er Guds sanden du haver det giordt,
Og bedreved baade hoor og mord.
Saa let da ganger der dandsen.

49.
Sig mig Ingerlille, fosterdotter fiin,
Hvad død vilt du unde Dronning min.
Saa let da ganger der dandsen.

50.
Det motte hun Dronning Sophie vel vide,
Hvad det er svøber at slide.
Saa let da ganger der dandsen.

51.
Den død ville vi hende give,
For hun flyde min kier moder af live.
Saa let da ganger der dandsen.

52.
Kongen taler til liden smaadreng,
Du henter mig ind de Ølsvøber fem.
Saa let da ganger der dandsen.

53.
Du henter mig ind de Ølsvøber fem,
Sophie skal slide alle dem.
Saa let da ganger der dandsen.

54.
Kongen lod hende saa lenge slaa,
Hun udi blodige strømme laa.
Saa let da ganger der dandsen.

55.
Hun krøb under Ingerlilles skind,
Hun støtte hende ud med foden sin.
Saa let da ganger der dandsen.

56.
Ilde havde jeg sted min jomfru fore,
Skulde jeg skyvle din arrige hore.
Saa let da ganger der dandsen.

57.
De sloge hende saa lenge,
At døden monne hende trenge.
Saa let da ganger der dandsen.

58.
Død er Dronning Sophie den onde viv,
Hvor skal vi nu legge hendes liig.
Saa let da ganger der dandsen.

59.
Vi legger hende mit paa Riber-bro,
Der agtet hun min kier moder skulde boe.
Saa let da ganger der dandsen.

60.
Jeg vil lyde dit raad saa brat,
Og skynde hende af gaarden snart.
Saa let da ganger der dandsen.

61.
Nu ligger Dronning Sophie paa Riber-b
Nu raader stolt Ingerlild for hendes bo.
Saa let da ganger der dandsen.

62.
Nu ligger Dronning Sophie under sorten n
Nu raader stolt Ingerlild for hendes guld
Saa let da ganger der dandsen.

63.
Siden blev Ingerlild en Dronning bold,
Ald Engelland fik hun i sin vold.
Saa let da ganger der dandsen.

Forklaring.

Om Dronning Sophia ere adskillige Meninger. Erpold Lindenbruch i sin Latinske Krønike si hun var Kong Sverkes dotter i Sverrig, som og findes paa Pergamentstavlen i Ringsted om de velser der paa steden. Somme give for, at hun var en Konges Dotter i Polen, men Saxo, at h Magni, Kong Nielses Søns Dotter. Andre at hun var Kong Valanders af Ryslands Dotter. det synes at Kong Valdemar havde 2 Dronninger med Sophiæ Navn, endog hand havde og en tilforn, Margrete. Dend danske Saxo siger, at Sophiæ, Kong Knuds Søsters Fader, var en Rys saa at hun havde intet Jordegods i Danmark. Dette synes en Haandskr. Slegtebog at forklare sa Hake var af Grevelig Slegt og fød i Rysland. Hand kom i Sverrig og fik der en Herremands T med hvilken hand avlede en Søn, Sverke Hak, som blev Konge i Sverrig. Samme avlede med U Kongens Dotter af Norge, hvilken hand forlokkede (hun var Kong Nielses i Danmark første H før hand blev Konge) 2 Sønner, Karl og Hans, og fik efter hendes Død, Dronn. Hellewig, Mogenses (som var Kong Nielses Søn) Dronning, hvilken var en Førstinde af Polen, og avled hende Dron. Sophia, Valdemars I. Dronning i Danmark. Det andet her i Visen holder jeg for verk, med mindre det maa have været en anden Dronning Sophia, som før er ommældt.

XLIII.

Kong Valdemars II. Klagemaal over sin Søns Død.

1.
Leonoræ Dronning i Barselsnød:,:
Sit unge Liv sætte til og blev død;
Ak, ak, ak!
Sit unge Liv sætte til og blev død.

2.
Hun kom til Danmark fra Portugal:,:
Hun rejste bort til Guds frydesal,
Ak, ak, ak!
Hun rejste bort til Guds frydesal.

3.

lædes med sjælen i Englekor:,:
roppen hviler i Sanct Bentis jord,
, ak!
roppen hviler i Sanct Bentis jord.

4.

›lt hendes Herre paa Kallundborg:,:
tænkte med tiden at slukke den sorg,
, ak!
tænkte med tiden at slukke den sorg.

5.

ar ni maaneder gangen nu:,:
erre fik lyst at svale sin hu;
, ak!
erre fik lyst at svale sin hu.

6.

:e var falden en maaned for juel:,:
tvingde de vilde dyr af deris skiul;
, ak!
tvingde de vilde dyr af deris skiul.

7.

n hand sagde om Morgenen flux:,:
epperen sadler og svede-fux;
, ak!
epperen sadler og svede-fux.

8.

ue Kongen sit kogger med pil:,:
le sin krop efter gammel stil;
, ak!
le sin krop efter gammel stil.

9.

n hand steeg saa fage til hest:,:
fuglen hviper af sit nest;
, ak!
fuglen hviper af sit nest.

10.

:vsnes red Kong Valdemar i jagt:,:
›e de dyr var i hans agt;
, ak!
›e de dyr var i hans agt.

11.

ıgtfolk ham fulte og svenne fem:,:
garn og hunde havde de med dem;
, ak!
garn og hunde havde de med dem.

12.

yre-haves tykning til Bunekier:,:
ørste saat gik skoven over tver;
, ak!
ørste saat gik skoven over tver.

13.

›riben de klapped og giente til:,:
: rev og hare kom i det spil.
', ak!
: rev og hare kom i det spil.

14.

der de kom til Ryldere høj:,:
eiste en hind saa meget snøj;
', ak!
eiste en hind saa meget snøj.

15.

Staalbuen spendt' Eskild, lagde paa sin kol:,:
Hand meente den hind skulde blive hans maal;
Ak, ak, ak!
Hand meente den hind skulde blive hans maal.

16.

Frem sprank hinden for Kongens been:,:
Efter kom kollen gjorde Kongen meen:
Ak, ak, ak!
Efter kom kollen gjorde Kongen meen.

17.

Ned falt Kongen af hesten saa brat:,:
Hand sagde ei lenge derefter god nat;
Ak, ak, ak!
Hand sagde ej lenge derefter god nat.

18.

Ald lunden hørde der Kongen raabte av:,:
Jagt folked med graad til Liget sig gav.
Ak, ak, ak!
Jagt folked med graad til Liget sig gav.

19.

Fiskene strar paa dybet løb ud:,:
De torde ej bie det sørge bud;
Ak, ak, ak!
De torde dj bie det sørge bud.

20.

Det skrig i synder strand hørde og Blak:,:
Af sorrig sig under vandet hand stak.
Ak, ak, ak!
Af sorrig sig under vandet hand stak.

21.

Sorten steen sørged end og udi nør:,:
Dend farve hand havde ret aldrig før;
Ak, ak, ak!
Den farve hand havde ret aldrig før.

22.

Det spurde hans Fader Kong Valdemar Sejr:,:
Det stak ham i hiertet som et speir;
Ak, ak, ak!
Det stak ham i hiertet som er speir.

23.

Hans fingre de knak der hand dem vred:,:
Af sorrig hand tænderne sammen bed;
Ak, ak, ak!
Af sorrig hand tænderne sammen bed.

24.

End mindes os sagde hand, Lyse jagt:,:
Men her er falden ald Danmarks magt:
Ak, ak, ak!
Men her er falden ald Danmarks magt.

25.

Som stormen afflaar det mode korn:,:
Saa ligger og Danmarks haab og horn;
Ak, ak, ak!
Saa ligger og Danmarks haab og horn.

26.

O Danmark om du din skade forstod:,:
Da maatte du græde det bare blod;
Ak, ak, ak!
Da maatte du græde det bare blod.

27.
For sant vi sige kand, alt for tit:,:
Sig Danmark har jaget til liden profit;
Ak, ak, ak!
Sig Danmark har jaget til liden profit.

28.
Her efter skal Revsnes finde den vind:,:
At der sig ej bierge kand raa eller hind;
Ak, ak, ak!
At der sig ej bierge kand raa eller hind.

29.
Hvor Revsnes før havde tusinde træer,:,:
Skal den hensvie sterk kule-vær;
Ak, ak, ak!
Skal den hensvie sterk kule-vær.

30.
Paa Revsnes hvor før stod eger og bøg,:,:
Her efter skal gro skarns hunde-løg;
Ak, ak, ak!
Her efter skal gro skarns hunde-løg.

31.
For lysten mand saae paa Revsnes tilforn, :,:
Her efter nept findis skal en torn;
Ak, ak, ak!
Her efter nept findis skal en torn.

32.
Med Liget dend klage til Ringsted gik,:,:
Sanct Bentis kirke det Konge-Lig fik;
Ak, ak, ak!
Sanct Bentis kirke det Konge-Lig fik.

Forklaring.

Denne er og af Hr. Laurits Koks Viser saa vel som og den 44de, om den unge Kong Valdemar III (Som Faderen havde taget i Regimentet med sig,) ynkelige og for Danmark begrædelige Død, formedelst et Vaade-skud i hans Been paa jagt i Rosnes eller Revsnes Hestehave den 28. November Aar 1231.
Blak er en stor Steen. De andre Navne og omstændigheder kunde af Visen forstaaes.

XLIV.
Kong Valdemar IV.

1.
Her gaar dands i Borge gaard,
Der dandser Dronning Helvig med udslagen haar.
Medens Herre Kong Valdemar kan love dem baade.

2.
Først dandser Dronningen og siden Tove,
Og saa der efter mangen stolt jomfrue.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

3.
Dronning Helvig sig over axel saae,
Der seer hun Tovelild i dandsen gaae.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

4.
Hør du Tovelild en jomfru fin,
Du kast op silke for foden din.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

5.
Det silke maa vel for foderne slaa,
Saa vist bliver jeg Dronning i aar.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

6.
Det skal ej skee men mig undes liv,
Vel maattu være Kongens slegfred Viv.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

7.
Dan Kongen og Tovelild stander under svale,
De havde saa meget om Dan Dronning at tale.
Medens Herre Kong Valdemat kand love dem baade.

8.
Krist give at Dronningen hun var død,
Da skulde du bære guldkronen rød.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

9.
Krist give Dronningen hun var lig,
Da skulde du bære bliant hvid.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

10.
Tiger stille Daner Konning, I sige ej saa,
I veed ej hvo der lyder paa.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

11.
Da lad dem lyde som lyde maa,
Saa ynsker jeg at saa maatte gaa.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

12.
Thi du est langt varmer om du var død,
End Dronningen med sit Guld saa rød.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

13.
De tænkte de var eene to,
Der stod Dan Dronning og lydde derpaa.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

14.
Saa gav hand hende saa godt et guldbaand,
Ret aldrig kom det bedre om Dronningens haand.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

15.
Saa gav hand hende et forgyldene skrin,
Saa fik Kong Valdemar villien sin.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

16.
Dronningen beder paa svenne to,
I bede jomfru Tovelild for mig gaa.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade

17.

Jomfru Tovelild stedis for bord,
: Dan Dronning men I sender mig ord?
rre Kong Valdemar kand love dem baade.

18.

›velild en jomfru ven,
'ed du med min Herre i løn.
rre Kong Valdemar kand love dem baade.

19.

› ej andet med hannem der,
atte jo været saa nær.
rre Kong Valdemar kand love dem baade.

20.

:t om en ridder jeg bad,
Helvig, jeg spurde eders Herre til raad.
rre Kong Valdemar kand love dem baade.

21.

i Tovelild du far med tant,
' alt andet, jeg siger sant.
rre Kong Valdemar kand love dem baade.

22.

du en Dronning i Danmark i aar,
du vel først dit gule haar.
rre Kong Valdemar kand love dem baade.

23.

emar hand skulde i leding fare,
Helvig skulde tage landene vare.
rre Kong Valdemar kand love dem baade.

24.

›nning Helvig baade favr og ven,
ig landet til jeg kommer igen.
rre Kong Valdemar kand love dem baade.

25.

ig landet til ieg kommer igen.
'ru Tovelild en jomfru ven.
rre Kong Valdemar kand love dem baade.

26.

Saa vel skal jeg hende vogte og giemme,
At som Kong Valdemar i selv var hiemme.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

27.

Dronning Helvig lader en badstu hede,
Jomfru Tovelild hun skulde først der i trede.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

28.

Jomfru Tovelild bad de skulde dørene opslaa,
Dronningen bad dem giøre ild op paa.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

29.

Det kunde de høre saa langt i strede,
Hvor Tovelild mon i badstuen græde.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

30.

Det kunde Dronningen høre over borgegaard,
Hvor Tovelild fik en død saa haard.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

31.

Kong Valdemar kommer af Leding hiem.
Borte var Tovelild den jomfru ven.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

32.

Det fik Dronning Helvig for Tovelild var død,
Ret aldrig bar hun guldkronen rød.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

33.

Det fik Dronning Helvig for Tovelild var brændt,
Ret aldrig kom hun med Dan Kongen til seng.
Medens Herre Kong Valdemar kand love dem baade.

Forklaring.

Valdemar IV elskede denne Tove (hvilket Navn er endnu brugeligt her) som var af Nyland, at hendes Moder havde bundet noget paa hende, som et Kjerligheds Tynder. Hvorfor og 'ede hende saa høit, at hand endog efter hendes død, førde hendes Lig om med sig; Hvorved eddis, som skulde bære Kisten med Liget ud og ind, og derudover der Kongen var ej tilstæde, if dem Kisten, at see hvad i var, og der hand saae Liget og et baand om Halsen med noget tog hand det og stak hos sig. Strax elskede Kongen hannem og skøtte intet om Kisten, edse maatte være hos Kongen, hvor hand var, som og gav ham mange og store Foræringer. r hand heller vilde være i Rolighed, end i slig daglig Opvartning, tog hand det tingest og enden af et Spyd, og stak ned i Gurre Morats. Derpaa lod Kongen ham fare, og fik usigelig :e sted, som er vel bevist, og som Meursius skriver, at hand elskte det sted Gurre, ja endog hannem burde. Dend Jislandske Autor til Hist. Seniorum Msr. taler ogsaa om det samme, il hvorledes hand skulde komme did efter sin Død med mange sorte Medfølgere, o. s. v.
ıælde og en Deel Skribentere om Kejser Karl den Store, at hand blev forelsked i en slet :rson, hos hvilken hand altid var endog efter hendes Død, indtil Turpin Erke-Bisp i Kejserens besaae Liget, og fandt en ring under Tungen, hvilken hand tog til sig. Hvorudover Kejseren, ıed af en dyb søvn, befol det døde Legem at begraves, men elskede siden saaledes Erke-Bispen, ›se maatte være hos hannem. Og saasom Turpin befrygtede at samme ring kunde komme i nder, kasted hand samme ring bort i en Søe ved Aken. Efter hvilken Tid Kejseren havde til dette sted, at han stedse siden vilde helst være der, hvor han og døde og blev begraven.
e Kong Valdemar blev engang staaende lenge med en Fod i Stibøjelen, og den anden paa der ingen af hans Tjenere, befrygtende hans Haardhed, torde spørge derom, var dog en saa det nu varede meget længe, som spurde Kongen, om hand ej vilde stige paa Hesten, svarede

hand: Du skalt sky mig at vide, om det kand skee, som jeg tænker paa, eller aldrig komme for min
Tieneren gik derpaa bort, tænkende aldrig at komme igien og paa Veien fandt En siddende ved e
Skoven, som tilspurde hannem om hans færd, hvilken hand fortalte med alle omstændigheder.
sagde, at dersom Koen kunde komme i Kalven, saa og Sverrig til Danmark; hvilket sidste skal ske
Kongen avler en dotter med Dronning Helvig, hvilken hand havde forskudt. Her paa forføyer T
sig til Kongen igien, og siger hannem forbemældte. Kongen siger det første vel at være tænkt,
sidste aldrig at skee. Nogen stund derefter kom Kongen til Søeborg og der uforvarende saae e
maade skiøn jomfru udi grønne Klæder. Begærede derfor af Hoffinderne, at de skulde føre hende
Men der hun ingenlunde vilde; ja bad og ydmygeligen derhos, at de vilde forslaane hende herfor,
de Dronningen, som der var fangen, i hendes grønne Klædning, og førde saa til Kongen, hvil
hos hende, og avlede Margrete, som siden vandt Sverrig til Danmark. Dette giver og Meursius
ledis tilkiende, og Lyskander siger, at hun med behændig Trædskhed undfik ved sin Herre, og
uvidende, avlede den mægtige og vidtberømte Dronning Margrete.

XLV.
Dronning Lisebeths Grav-Skrivt.

1.
Her under marmorsteene,
Hviler mine kalde bene,
Indsvøbt i forde-klæder,
Hvorover hver mand træder.

2.
Jeg er Karl Keisers søster,
Mit navn hvo vide lyster,
Elisebeth jeg heder,
Fra stor magt kommen neder.

3.
Fra trende Kongeriger,
Jeg hid til Flandern viger,
Det falder mig dis tunger,
Jeg baaren er af Konger.

4.
Min skabning var vel denne,
Min Herre maatte mig eene,
Vel elsked over horen,
Som hand mig havde soren.

5.
Fem børn jeg hannem fødde,
Som nu er vidt omstrødde,
Mit liv har jeg fremdraget,
Den beste verden smaget.

6.
Sorg, kummer og elende,
Hun lærde mig at kiende,
At hiertet maatte bristed,
For alt det jeg har mistet.

7.
Nep var jeg femten vintre,
Jeg blev dog ej dis mindre,
Fra mine given gandske
I fremmede land til Danske.

8.
Jeg sette ald min troning
Til den stormegtig Konning,
Kong Christian den anden,
Og taalde mangen banden.

9.
Dog har jeg fuldt min Herre
I ald nød og besvære
Og hvad ham haver plaget,
Der af jeg mig har taget.

10.
Den tid vi med stor sorrig,
Fra Daunemark, Sverrig og Norrig
Og flere land maatte rømme,
Det skal Gud selver dømme.

11.
Hvis jeg min ære vilde
I denne post forspilde,
Da maatte det mig naget,
Frem for det jeg har draget.

12.
Hvad tretten aar er baaret,
Som mig saa tidt har saaret,
Det skal Gud vel belønne,
Og mig i himmelen rønne.

13.
Vor førstelig bedrifter,
Vor adelskab sig skifter,
Vor titel, navn og vælde,
De kand saa snart nedhelde.

14.
Vor mange land og stæder,
De falder alle neder,
Men sorgen mig nu metter,
I evig glæde setter.

15.
Et speil for alle Herrer
I hvad Gud dem beskærer,
De drister ey paa lykke,
Thi den kand snart nedtrykke.

16.
Paa pragt, gevalt, palatser,
Den baarlig er som traadser,
Men hvo paa lykken tænker,
Den seer vel hvad hun skienker.

17.

Alt hvad hun nemlig giver
Med højre haand, det river
Hun til sig med sin kejte,
Hun i kvintin udvejte.

18.

Naar hun nu klarist blinker,
Med sine øjne vinker,
Da har hun ont i sinde,
Og vil ulykke spinde.

19.

Min Herre højt er baaren,
Af danske Konger kaaren,
Til trende Kongeriger,
Men faldt dybt, som mand siger.

20.

Af Guds forsyn og domme
Han lyde maa den tromme,
Jeg selv af store Herrer
Er fød, som vidt regierer.

21.

Nu er jeg, og min Herre
Fra ald slig prakt og ære,
Men tvert imod geraaden,
I nød og trang nedtraaden.

22.

Den evig fryd og glæde
Vist har et evigt sæde,
Den Gud vist med mig deler,
Som mine taare tæller.

23.

Tre aar var jeg udlændig,
Over mig selv ej nendig,
Nu har mig Flandern huset,
Og ald min nød udruset.

24.

Min død faldt ey besværlig,
Hvis mine børn kun ærlig,
Eller og selv min Herre
Sit rige maatte regiere.

25.

Hvis vore been kun begges,
I danske jord maatte legges,
Da skulde jeg min klage
Ey nær saa vidt andrage.

26.

Men Gud efter sin ville
Selv alting vil bestille;
Hand vil os ey forunde,
Vi kand hans lov udgrunde.

27.

Hvo til min Gravskrivt kommer,
Den blive af mig frommer,
Foragte verdens ære,
Og kaarset taalig bære.

28.

Forældre eller venner,
Mig nu slet intet tjenner;
Høy byrd og blods forvandte,
De mig nu alle gante.

29.

Vor rigdom og formue,
At al verden maa grue,
For mine brodres vælde,
Kand for en Avn ej gielde.

30.

Tre mine søstre lever,
De have Herrer og Grever;
Det kunde dog ey baade,
Eller mindske min vaade.

31.

Imellem død og livet
Er største forskiel givet,
Thi rygtet ikkun lever
Og efter døden svever.

32.

Mig Danmark haver æred,
Mig Tydskland seet besværet,
Min Krop maa Gent forvare,
Som saae mig sidst i fare.

Forklaring.

Denne Vise er efter Cor. Seepperi Lat. vers udsat og indeholder Dronningens Levnet og Død. Hun : begraven i St. Peders Abbedi til Gent, og døde 1525, i Landsflygtighed, men af sin store hiemgivt, emlig 300000 gylden og af tre Rigers Indkomst efterlod ikkun 300 hollandske Gylden.

XLVI.

Kong Frederik II i Dytmarsken.

1.

Kong Frederik hand sidder paa Kolding-huus,
Hand holder med svenne it got ruus.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

2.

Kong Frederik hand lader sig klæder skære,
Hand siunes en Kjøbmand at være.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

3.

Kong Frederik lader skære sig en kappe graa,
Hand solde de Øren baade store og smaa.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

4.

Kong Frederik hand rider i Dytmersken ind,
Med frisker mod og rosen kind.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

5.
Og der var hand i dage ni,
Baade stæder og byer besaae hand ti.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

6.
Sildig om aften der dugen falt paa,
Pigelild tager om sig kaaben blaa.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

7.
Ind for Kong Frederik saa monne hun gaa,
Eders anslag giver vel agt oppaa.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

8.
Og er I Kong Frederik af Dannemark,
Tager eder vel vare i denne her nat.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

9.
Det haver ingen fare i denne her nat,
Du skalt mig følge til Dannemark.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

10.
Kong Frederik hand havde en Ganger spag,
Hand bar ham der fra i fuld god mag.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

11.
Hør du Færgemand kom hid snart,
Du føre mig over med en fart.
De Dytmecske Herrer de have deres liv forlaaret.

12.
Ikke jeg tør og ikke jeg maa,
Før jeg faar bud fra Borgemester og Raad.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

13.
Jeg giver dig fuld god en løn,
Du setter mig over det sund saa skjøn.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

14.
Den færgemand fik saa svagt et mod,
Torde ikke føre over den Konge god.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

15.
Den menige mand i sinde kam,
En anden tidend at komme fram.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

16.
De Herrer i Dytmersken reve i haar,
Raade Gud her er vel bange kaar.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

17.
Kong Frederik hand tvingde den færgemand hart,
Du føre mig nu over alt med en fart.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

18.
Den færgemand holt sig saare stiv,
Hand frygted det vilde koste hans liv.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

19.
Dend færgemand holt sig atter saa strunk,
Kong Frederik lagde ham over den bunk.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

20.
Kong Frederik gav ham de daler ti,
Saa fore hand over baade frisk og fri.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

21.
Der haver du pending de ere nu told,
Gud befaler jeg dig i vold.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

22.
Kong Frederik hand triner af Færen paa stand,
Jeg ynsker dig lykke du Dytmerske land.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

23.
De Dytmersker frygtet sig saare saa brat,
Kong Frederik visted ad dem med hat.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

24.
I siger de Dytmarske Herrer god nat,
Jeg agter at komme til dennem saa brat.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

25.
Og førend de skulle have Dytmersk inde,
Kund de vel lære en ko at spinde.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

26.
Eders trotsige hjerte, sind og mod
Er kommen af eders onde rod.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

27.
Hvorefter nu opvore til,
Et seltsom og underligt spil.
De Dytmerske Herrer dl have deres liv forlaaret.

28.
Eders trots og sind foruden skempt,
Skal eder ikke vorde forglemt.
De Dytmarske Herrer de have deres liv forlaaret.

29.
Thi tænker til og tager vel vare,
Vi ville vel see vi fange den hare.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

30.
De tenker sig saa at stikke bort,
Vi ville lukke for ham den port.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

31.
Saa vovede Kong Frederik sit førstelig liv,
Holt sig mandelig og dertil stiv.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

32.
Vandt sig saa det mægtige Dytmerske land,
Hvilket Gud Herren gav ham i haand.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

33.
Gud bevare naadelig sin Christenhed,
Og saa vor kiere Övrighed.
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

34.
Lov skee dig Gud vor fader kier,
Som hjelper saa vel baade fjærn og nær.
Kong Frederik med ære haver Dytmersken forhvervet.
Item:
De Dytmerske Herrer de have deres liv forlaaret.

Dette er dend, saa gængse blant os, Dytmerske Vise, om Kong Frederiks den Anden, hemmelige Rejse ind i Dytmersken og siden den lykkelige Sejervinding over det. Denne Pige siges at have følged Kongen til Danmark, og der af hannem med Bøndergods rundeligen være begaved, hvilket hendes Børn efter hende skal have nydt, til de sidste af Sverdsiden bortdøde udi Roskild for nogle aar siden. Kong Valdemar den Sidste af det Navn, drog til Gulland om Høsten som en Kiøbmand, og var der Vinteren over, at bespejde Landet, førend hand siden indtog det. See meer i Strel. Gull. Krønike.

XLVII.
Hertug Hanses Rejse til Rysland.

1.
Hiertelig mon ieg mig gremme,
At jeg skal drage af land,
Did jeg er meget fremmed,
Det klager jeg for sand,
Af længsel, sorrig og vee,
At det nu saa skulde skee,
Mit unge hierte lengis,
Som hver kand tænke og see.

2.
Fra frender og fra venner,
Maa jeg nu skillis vidt,
Fra alle de mig kjender,
Forældere bliver jeg qvit,
Fra broder og fra søster al,
Gud jeg dennem befal,
Hjelp Gud det maatte lykkes,
Jeg visselig haabis skal.

3.
Net nu maa jeg forlade
Danmarkes Krone god,
Dertil hans Kongelig naade,
Som haver af hierte rod,
Mig megen ære giordt;
Og vel vide er spurd,
Som jeg aldrig forglemmer,
Paa denne verdsens jord.

4.
Et sorgefuld hierte havde jeg,
Der jeg til skibs mon gaa,
Dog monne det mest bedrøve mig,
At jeg der mange saae,
For min skyld fælde taare,
For jeg skulde bortfare,
Græde der mange saare.

5.
Det kand ej andet være,
Ade mit fæderneland;
Befalendes eder vor Herre,
Der eder bevare kand;
Og om det ikke skeer,
At vi her sees meer,
Gud give vi findis i himmerig
Med Guds udvalde meer.

6.
Gud jeg det højligen klager,
Min hiertens bitterhed,
Som mig gjør angest og plage,
At jeg vel nogle veed,
Som sig da lode see,
For sorrig vel kunde lee,
Lade sig ej gaa til hierte,
At det saa skulde skee.

7.
Her fra haver jeg faret,
Med dejlig veir og vind,
Min sorrig haver jeg sparet,
For det gik efter mit sind;
Med hast kom jeg til land,
Min sorrig strax forsvand,
Blev hæderlig undfangen,
Med ære stor forsand.

8.
Med prakt saa megen ære,
De mig beviste der,
Nu er ald min begiere,
At see min hiertens kiær;
Den mit hierte alleen,
Skal løse af ald meen,
Fordrive ald sorrig og smerte
Den Keyserinde reen.

9.
Nu haver Venus betaget
Mit unge hierte med vold,
Og monne mit hierte plage,
For den Keiserinde bold,
Og det bebundet saa,
Som det i fængsel laa,
Hun eniste det forløser,
Mit hierte monne eftertraa.

10.
Saa ynsker jeg tillige
Baade slegt og venner mine,
Danmarkis Kong og Rige,
Med min Keiserinde fin,
Gud vil samtlig bevare,
Og naadelig spare,
Farer nu vel allesammen,
Til Moskov vil jeg fare.

Forklaring.

Udi det Nørre Kongernes Kapel i Roskild første Keller, ere begravne Printz Christian, Hertug Ulrik Hertug Hans, som her omtales, med et vidtløftigt Gravskrift, hvorudi hans korte Levnets Løb opregnes at hand i sit tyvende Aar begav sig til Grotførsten eller Tzaren i Moskov, hvor hand blev meget

vel modtagen, men strax derefter angreben af en hidsig Feber, hvoraf hand og døde i Moskov Aar 1
Med Tzarens, de Rysserś, saavel som og sine egnes store Sorg. Denne hans Reise er vidtløftigt besk
paa Dansk og trykt i Kiøbenhavn, 1606, 8. og paa Tydsk i Hamborg. Christ. Søling. Chron. H
striver, at Hertug Hans Christ. 4. Broder var trolovet med Storførstens Boris Godenovs Dotter.

Siden skulde og Grev Valdemars, Christ. 4. Naturlige Søn, havd til ekte Irinam Tzarens D
men fordi han ei vilde lade sig ombøbe og antage deres Religion efter en lang Samtale, som han
rommeligen holdt med Joseph deres Patriark derom i Moskov, Aar 1644, blev der intet af Gifterma
Men hand begav sig derfra igien.

XLVIII.

Klage over Christian IV Død.

1.

Hvad vil os de tegn betyde,
Hvilke Gud i dette aar,
Udi luften lader lyde,
Som vi og fornommen har,
Derpaa følger fejd' og krig,
Og saa store Herrers Lig.

2.

Vi tør ikke der om spørge,
Thi det er nu alt for sandt,
Vi nu offentlig maa høre,
Med stor suk i alle land,
Død er Danske Konning god,
Christian det ædle blod.

3.

Naar en heldt i strid mon falde,
Sørger strax den gandske hær,
Med nedvende vaaben alle,
Samme heldt til største ær',
Tegner dermed sorg og klag,
Udaf saadan nederlag.

4.

Ak vi frygter større plage,
Christian ej en' er død:
Skuld' ej undersaatters klage,
Blive større med stor nød,
Tit og ofte saadan død,
Anfang er til større nød.

5.

Dannemark du maat det klage,
Døden hug dit hoved af,
Ja som stormen meget fage,
Styrte ned dit taarn saa kraf,
Ak nu er afstøt dit horn,
Bygning din har intet taarn.

6.

Hand dig meget kierlig vædsket,
Som en bek et palmetræ,
Ofte haver haud dig lædsket,
Dig forbedret, kandstu see,
Den din forsvar var i nød,
Den dig frelste er nu død.

7.

Om jeg ellers ret kand minde,
Er hand vist den hundrede,
Som jeg monn' i Orden finde,
Iblant Danske Kongerne,
See hand har dig nu forladt,
Og din krone slet hensat.

8.

Hand er nu i saadan ære,
At hand ej for verdsens skat,
Skulde den en stund ombære,
Thi hand har den beste fat
Hannem er en kron tilred;
Evige retfærdighed.

9.

Kunde jeg dit levnet tegne,
Du højbaarne Konning god,
Var dit arbeyd allevegne,
Thi du sparde ej din fod;
Slig en Herre som du var,
Meere sorg end hvile har.

10.

Var det ej din store smerte,
At din Prints bortdøde her,
Hvilken var dit halve hierte;
Dine tiener' var dig kier,
Ak hvor mangen nat bort gik,
Du ej søvn for sorrig fik!

11.

Sparde du i krig og feyde
For dit Rige liv og blod,
Nei du sparde ej arbejde,
Din natur var ædel god,
Ja du stod med ære stor,
Som en hyrde for sin hiord.

12.

Med min Pen tør jeg ej tegne,
Hvorban du har levet her,
Det bevises allevegne,
I dit rige af en hver,
Som nu væder Øien' rød,
For dig, som sin faders død.

13.

Jeg maa ham vel fader kalde,
At hand udi femti aar,
Som en fader from med alde,
Os paa armen kjerlig bar,
Ak, hvad sorg i sidste krig,
Havde hand for mig og dig.

14.

Vel er stort en Kong' at være,
Have magt og herlighed,
Dog maa hand stor byrde bære,
Ofte lide svar fortræd,
Mangen efter kronen staar,
Før mand sig kand tage var'.

15.

Saadan sorg er hand undgangen,
Hand har nu et Rige stor,
Gud ham selver har omfangen,
Sat ham udi Engle-Kor,
Hand med stor Gudfrygtighed,
Gav sig udi Dødsens strid.

16.

Sagde: Jeg vil dig befale,
Jesu Christ min siel i haand,
Som en Christen from med alle,
Kaldte paa sin frelsermand,
Døde lystig med Andagt,
Som en Christen født og sagt.

17.

Hand er nu i roe og hvile,
Nyder evig herlighed!
Fri fra Satans listig pile,
Seer dog ofte til os ned;
Vi som her i sorgen boer,
Og maa lide møje stor.

18.

Ak hvad vil vi raab' og skrige:
Gud giv fred og rolighed,
Efterdi vi monne ligge,
Udi synden sunken ned,
Voris Land maa lide vee,
Thi det gjør som Ninive.

19.

Alle disse nordiske lande
Ønsker jeg af hiertens grund,
At de udi fred maa stande,
Af Gud styres allenstund,
Indtil sorg ved Fridrichs stand,
Til stør lyst forandres kand.

Antegnelse.

Dette er Danmarks Klagemaal over Fæderne Landets Fader, hvis Aamindelse endnu er frisk hos os: end og fremmede over ald Europa vide meget om hans Heroiske Dyder og ypperligheder, saa at ogsaa af Italien, den Greve Gualdo Priorato skriver berømmeligen om hannem saaledes: Christian den 4 , Aar 1648, den 9 Martii N. St. i sit Alders 73, sit Regierings 51 Aar i Kjøbenhavn, en Herre, var aarvaagen og flittig, skiøtte lidet om søvn, hurtig i ald sin Handel, som eftertænkte og udforskede nge sager, Nygierig til at vide alting. Hand talede og lidet, dog venligt mod enhver, elskede ære, agtede Fare og beviiste sig ufortrøden til Arbejde, stræbede efter Dyder og havde Afsky til Laster, saa i ald hans hans Raadslagen var Retfærdighed, og hans høje Mood Ankeret til hans forehavende reters Skib. Ja det man maa forundre sig over, at der hand var vel Aldrene, vovede hand sig i den lg mod de Svenske ud paa det vilde Hav, og der lod mangfoldeligen see sin Heroiske Tapperhed, o. a. m.

XLIX.

Klage over Kong Frederiks III Død.

1.

Felder nu taare, o Danmark og Norrig,
Sætter ald Vellyst langt bag eders dør,
Slider nu tiden med angest og sorrig,
Som udi Vellyst saa blomstrede før,
Græder og hyler, som van var' at siunge,
Med strakte arme og rystende tunge.

2.

Ingen umage paa Kongen blev sparet,
Daf forfarneste lægernes kunst;
Skjønt han er af tro Dravanter forsvared,
Var det desværre altsammen omsonst.
Krabbe ham skyvlte udi sine arme,
Døden dog treffet ham med største harme.

3.

Eja hvor findes den Konge paa jorden,
Saa vel opdragen i Gudfryktighed,
Enten i Østen, Vest, Synden og Norden,
Og saa vel grundet i sin salighed?
Konger paa jorden er ikke hans lige,
Vi Guds kundskab, det tør jeg vel sige.

4.

Ret og Retfærdighed blev hos ham øvet,
Saa vidt som sagen var hannem bekjendt,
Ingen fra hannem utrøstet, bedrøvet
Gik, var de høye, lav, Herre og svend,
Mildhed af hannem blev alle beviset,
Derfor i graven hand herlig er priset.

5.

Ville vi skue vor naadige Konning,
Hvor hand hegræder sin Herr Faders død,
Samt vores ældre og yngere Dronning,
Med heldte hoveder i deris skjød.
See vi Princessernes øjene røde,
Maa et steenhierte derover vist bløde.

6.

Trofaste tjenere, som er til hove,
Er snart som sandsen var taget fra dem,
Vaager og sukker, naar de skulde sove,
Finder ej lystighed i noget lem;
Døden de elsker og livet de hade,
For de ombære med Herren en fader.

7.
Uden og inden de mure og porte,
Høres ej andet end af væ, af væ:
Somme gaae hvide og somme gaae sorte,
Alle de græder og ingen sees lee;
Bispen, højlærde og Rigernes Præste,
Øvrighed, Borger og fremmede geste.

8.
Summa, ald glæde af landet blev taget,
Der landsens fader nu opgav sin aand,
Og Konning Fredrik blev fra dennem taget,
Jammer da hørdes af kvinde og mand.
Alle sig ynskede, fattig' og rige.
Hannem at finde i Himmerigs rige.

9.
I hans regiering blev korset ej borte,
Der hand af fienderne var indeklemt,
Men der Gud merkte hvad hannem mott skaarte,
Blev hand ej længer af hannem forglemt,
Herren tog Jegeren, brød og hans snare,
Frelste sin Salved fra vaade og fare.

10.
Om mand vil tænke, hvor hver mand be
Der Konning Friderik opgav sin aand,
Tænke, hvad der var for glæde,
Ham af hans lænder var voren en man
Som kand med viisdom annamme hans
Klæde med ære hans Kongelig trone.

11.
Endelig falder min bøn og begæring,
Gud vil Kong Christian begave med
Salomons Viisdom i ald hans regiering
Sandhed og fredsomhed uden fortræd,
Farfaders mandighed og Samsons styrk
Jonathans tro i nød og korsens styrke.

12.
Timelig, evig velsignelse rekke
Vor Konning, Dronning med Kongelig
Lade hans lænders sæd, en anden rekke
Haanden, saa aldrig udslukkes det lius.
Kongen skee lykke nu og alle stunde,
Dorus hans drikker hans skaal ud til b

Antegnelse.

Dette er Dori Digt, som med det rette Navn kaldes Klaus Bang, og havde været Præst i men siden opholdt sig i Kiøbenhavn og skrev mange Vers i vort Maal til sin Dødedag.

Endog Fredrich den Tredies (høylovlig Hukommelse) død var hastig, som Kejser Augustu sig en brad Død, saa alligevel haver vor Sal. Herre betragted Dødens uvisse Snarhed tilforn, ligesom lignede sig ved en Raket, hvilken hastig forsvinder, dog den til tilforn udskyder vel tusind saa ere ogsaa hans Kongelige Dyder saa mange og store, at de ej allene lode sig see i denn Verden, men endogsaa vidt og bredt andenstedes. Han havde selv, lidet for sin Død, tegned i sin tavle dette: Jeg var lig en Raket, som er tænd, og i et Øjeblik opfar i Luften, hvor hun Glimt, som med tusind Straaler pranger; Da laa jeg plat, min Kraft forsvand for deres Øj saae mig, faldt paa Jorden og blev til Støv, Muld og Aske.

L.
Lyk-Ynskning til Christian V. Regiering.

1.
O Danmark du est lykkelig,
Din tilstand vorder glædelig,
Gud haver dig beskæret,
En Konge som er god og from,
Og fordrer Guds Ord, ræt og dom,
Hand derfor bliver æret.

2.
Dend ynskte Dagmoor af sit hiem,
Det klare skin os bragte frem,
Stort Lys var at formode:
Vor sool gik ned om middags tid,
En anden sool sig træde blid
Det Danske folk til gode.

3.
Den straalefuld udglandset saa,
At sorrigs mørk fordrives maa,
Os glædens lys besøger;
Ved straalerne det ganske land
Oplyses og fuldvæges kand,
Thi skinnet sig forøger.

4.
Det himmel-høye Ceder-træ,
Som bærer frugt og giver læ,
Er landets største hæder,
Og til Forlystning, naar det op
For andre stikker, med sin top,
Og greene vidt udbreder.

5.
Der under til behag med ro,
De undersaatter kunde bo,
Og nyde skierm og skygge,
At deres næring for sig gaar,
Og hver af dennem vel bestaar,
Men de da ere trygge.

6.
God bliver Christi Kirkes stand,
Ved dend Guds riges Embedsmand,
Og ved sin fosterfader:
Ved denne støtte som er fast,
Staar Landets velferd uomkast,
Og anstød ikke skader.

7.
Som græs og grøde gives kraft,
Til vext af dug og himmelsaft,
At jorden finder, baade:
Saa fordres det gemeene gavn,
Som kiendes paa hver sted og stavn,
Ved Kongens gunst og naade.

8.
Et kiert og kosteligt Signet,
I Guds Haand er hans Majestet,
Som elskes og bevares:
Ved hannem, som er mild beteed,
Besegler Gud sin kjerlighed,
Med folket, som forsvares.

9.
Til lykke Konning Christian
Med riget, som er nævnt af Dan,
Og med de andre lande:
Til lykke med den herre-spiir,
Og med den store magt og siir,
Som uforrykt skal stande.

10.
Vor Konge paa forfædres viis
Regere længe med stor priis,
Vor velstand, styd og lykke!
Hans krone blomstres i ald fred,
Hans trone stedse blive ved,
At ingen den skal rykke!

11.
Gud Kongers Konge til alt gavn
Velsigne Kongen, at hans navn
Maa vidt berømmet være!
Hans huus formeeres idelig,
Lyksaligheden øge sig,
Gud fremme Danmarks ære!

Anmerkning.

Denne Vise haver Dr. Erik Pontoppidan, min Svoger og sær gode Ven, digted førend hand blev Bisp i Trundhiem. Hand var kronet Poet og haver skrevet mange herlige Vers, fornemmeligen i det Latinske Sprog. Men dette for hans velmeente Kjerligheds Vidnesbyrd mod vor Fædrenelands Fader tiener særdelis Berømmelse; Vi ville ynske endnu: Kongen leve! Kongen vorde Aarsæl og Kjersæl, og vi saaledis Kongsæler.

Hidindtil have vi læst i dette Halve Hundrede Viser om Kongelige og Førstelige Personer. I eftergende Halve Hundrede handles om dem, som ere af ringere Stand og Vilkaar.

LI.

List overvindes med List.

1.
Det var Herre Peder,
Hand boer sig ude ved aa;
Hand vil ej andet giøre.
End baade seil' og roo.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

2.
Hand vil ej andet giøre,
End baade seil' og roo,
Hand lokker saa mangen stolt jomfru,
Hand giver dem løser tro.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

3.
Det var Herre Peder,
Hand taler til svenne to;
I skulle jomfru Usalille
Med fagren tale faa.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

4.
Bort da rede de Danesvenne
Til jomfru Usalilles gaard,
De sende deres bud til hende.
Om de maatte til hende gaa.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

5.
Ind da kom de Danesvenne,
Og steddes de for bord
De vare snæd' i tunge,
De kunde vel føje deres ord.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

6.
Eders syv brødre af Skaane,
De have nu sendt eder bud;
Og bad' I skulde dem finde,
Forinden deres skibsbord.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

7.
Ville de med mig tale,
Og være med mig til ords,
Her skulle de mig finde,
Alt over mit eget bord.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

8.

Der pleier ingen skiøn jomfru,
At gange forinden skibsbord;
Uden hende følger last og meen,
Saa mangt et hadings ord.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

9.

Bort da rede de Danesvenne,
Og sagde da deres ord saa;
De kunde ikke jomfru Uselille
Med favren tale faa.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

10.

Kand jeg ikke jomfru Uselille
Med favren tale faa,
Da skal jeg hende svige,
Og runen mig hielpe maa.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

11.

Hand drog i sin trøie,
Og dend var sat med guld;
Over drog hand dend hiorte-ham,
Og dend var svigefuld.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

12.

Alt da spilled den vilde hiort,
For jomfru Uselilles gaard;
Hvert et haar paa hannem var,
Det skinte som røde guld.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

13.

Obet da stod det borgeled,
Dend hiort han løb derind,
Alle da spilte de rakker smaa,
Under jomfru Uselilles skind.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

14.

Hand spiller op og hand spiller ned,
Hand spilled ud med de stove;
Efter ganger jomfru Uselille.
Med sine rakker i tove.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

15.

Hand spilled op, og hand spilled ned,
Hand spilled ud med enge;
Efter ganger jomfru Usalille,
Huu lokker med hviden haand.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

16.

Det var jomfru Usalille,
Hun lokker med hviden Haand,
Giv det Gud fader i himmerig,
At hiorten nu var tam.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

17.

Give det Gud i himmerig,
At hiorten hand var min;
Hand skulde aldrig drikke
Foruden dend klare viin.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

18.

Hand skulde aldrig drikke,
Foruden dend klare viin;
Hand skulde aldrig sove
Foruden i armen min.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

19.

Det var Herre Peder,
Hand kaste sin hiorte-ham;
Saamænd ved jomfru Uselille,
Og nu er hiorten tam.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

20.

Længe stod jomfru Uselille,
Og tænkte hun ved sig;
Gud sende mig nu snelle raad,
Og stille mig snart ved dig.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

21.

Havde jeg det førre vidst,
Det jeg mon vide nu:
De børn skuld' aldrig fattig blevet,
Vi skulde tilsammen faaet.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat,

22.

Jeg var mig saa lidet et barn,
Hjem' i min faders gaard;
Den tid de grove det guld i jord,
Fuld vel veed jeg hvor det staar.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat.

23.

De grove det ned ved strande,
Alt under saa bred en steen;
Did straxen gik Her Peder,
At hente det guld saa reen.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat

24.

De grov' op dend haarde hald,
Det revned i jorden ved;
Mand skal aldrig guld opgrave,
Hvor intet er kommet ned.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat

25.

Mand skal aldrig guld opgrave,
Hvor intet er kommet ned;
Den Svend og saa den skjønne jomfru,
De fandtes ret aldrig meer.
Drømt haver svenden om jomfruen ald nat

Forklaring.

Bedrageren bedrages her og endda af en kvinde, hvilken strax, som Fikteren paa Pladsen, finde Raad, hvormed hun bringer det til veje som hun ej kunde med magt. Hand bruger vel sin favre M Runer og andet svig, Hvormed mange endnu meene at ville tvinge hierterne, naar dog kierlighed al best gior Gienkierlighed efter det gamle ord:

Vil du elskes tro kun mig,
Vær først selver elskelig.

Ligesom den Fisk Sargus bedrages af Fiskeren, som tager et Gedskind over sig, og dermed fanges :ennende Fiskeren at være en Geed, hvilken hand gierne kand lide, saa vilde og denne under en Hjorte-m giort det samme ved Ulsa. Dersom mand dette paa en anden maade efter de Græske og Latinske blers viis vil udtyde, kunde det saalevis være, at hand ligner hjorten i Raskhed, at opløbe vend hand lede. Saasom Jupiter siges, at have taget nu en Tyvrs, nu en gylden Regns Gestalt paa, naar hand rtførde Europa paa et skib, som kaldtes Tyvren, bevegede Dianam til Kierlighed med guld o. s. fr. :aalebis siges de tidt i Edda og andre Sagar, at have forvandled sig til Ørne og andre gesvindige yr, som have brugt Magt, Snelhed og Snilhed tillige.

Runner kaldtes de gamle Bogstave, hvilke og brugtes til Trylderi, hvor om saa ofte udi Viserne andensteds.

LII.

En god Villie drager et stort Læs.

1.

En jomfru sender sin allerkjeriste bud,
Saa silde om aftens tid;
Hvilken svend, som mig haver kier,
Hand skal i aften ride.
)a kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.*).

2.

Hvilken svend som mig haver kier,
Alt baade med tukt og ære;
Hand skal opvogn' af søvnen først,
Og aarle hos mig være.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.

3.

Haver hand mig i hiertet kier,
Da skal hand i Aften ride;
Jeg holder min tro jeg haver sæt,
Men hand skal tiden bide.
Da kunde jeg vel kiende min skjønne jomfru.

4.

Min hest er træt og jeg er mød,
J Aften kand jeg ikke ride,
Du bede hende holde det hun har lovet,
Og bie mig huld under lide.
Da kunde jeg vel kiende min skiønne jomfru.

5.

Dog gik jeg til min gode hest,
Dog jeg var træt og mod;
Saa reed jeg Femten sterke mile,
For villen var saa god.
Da kunde jeg vel kjende min skjønne jomfru.

6.

Jeg gik saa til min gode hest,
Forgyldene vare de mile;
Og reed hen til min skiønne jomfru,
Førend mig lystet at hvile.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.

7.

Jeg bandt min hest for oven,
Alt ved de grønne tofte:
Saa gik jeg den liden grøn-sti,
Som løb til jomfruens lofte.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.

8.

Der kom jeg til den Portener,
Og kaldte hannem min frende,
Hand soor alt om dend øverste Gud,
At hand mig aldrig kjende.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.

9.

Jeg giver dig min kaabe
Og saa mit løvgrøn skind,
Om du vilt bære mit bud i dag.
For fruer og jomfruer ind.
Da kunde jeg vel kiende min skiønne jomfru.

10.

Ind da kom den portener,
Og stilledes hand for bord;
Hand var snild i tale,
Hand kunde vel føie sine ord.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.

11.

Her holder en svend foruden vor gaard,
Hans klæder ere alle hvide;
Hver den svend hand haver med sig,
Hand lignes ved Riddere rige.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.

12.

Her holder en svend foruden vor gaard,
Hans hest er abildgraa;
Hver en svend hand haver med sig,
Ham skinner blank harnisk paa.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.

) Eller: Selv vinder hand jomfruen med stor ære.

13.

Dend jomfru sprang over breden bord,
Med sølvkar i hvide hænde;
Og saa gaar hun i gaarden ud,
Hun kaldte ham være sin frende.
Da kunde jeg vel kiende min skiønne jomfru.

14.

Gak du dig i stuen ind,
Drik der baade miød og viin;
J mens jeg ganger i høje-loft,
Og samler det guld i skrin.
Da kunde jeg vel kiende min skiønne jomfru.

15.

Hvad skal jeg i høje-loft
Blant drukne hofmænd være?
Hold du mig det du haver jæt,
Jeg haver saa langt at fare.
Da kunde jeg vel kiende min skiønne jomfru.

16.

Jeg gik mig i høje-loft,
Jeg skelved som en hare;
Mit øje var til den skiønne jomfru,
Var for de andre stor fare.
Da kunde jeg vel kiende min skiønne jomfru.

17.

Dend eene bar øll, dend anden mad,
Dend tredie mig hyndet bar;
Dend fierde hun mig spurde ad,
Hvorfra jeg kommen var.
Da kunde jeg vel kiende min skiønne jomfru.

18.

Jeg er en fattig pelegrim,
Vder ej i fruerstue;
Men hvilken jomfru mig haver kier,
Hun kommer mig vel i hue.
Da kunde jeg vel kiende min skiønne jomfru.

19.

J er ingen pelegrim,
Evers skiort' er singlet med guld;
Jeg kand paa eders øjne see,
At J er en jomfru huld.
Da kunde jeg vel kjende min skjønne jomfru.

20.

Der vare vel tredive dragne sverd,
Udi det Brude-huus,
For jeg kunde vinde min skiønne jomfru,
Var derfor til hesten fus.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.

21.

Saa tog jeg dend stolte jomfru,
Løfte hende paa min hest;
Saa reed jeg af gaarden ud,
Som jeg kund' allerbest.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru.

22.

Jeg reed hen over de enge,
Og over de grønne lide;
De fugle de siunge som nattergal,
Og selv vare vi saa blide.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru

23.

Tak have bolde Herr Nielus,
Hand torde det fuld vel vove;
Hand førde hende paa sin egen hest
Jgennem de lange skove.
Da kunde jeg vel kjende min skiønne jomfru

24.

Hand førde hende med ære,
Saa listelig gennem den by:
Hand førde hende til sin egen gaard,
Der drukke de bryllup paa ny.
Da kunde jeg vel kiende min skiønne jomfru

Forklaring.

Miød haver fordom været den geveste drik, og efter de Tiders Tarvelighed, vidste de ej meget af Vi sige, men lode sig med eget benøje. At Miød haver været udi brug i disse Lande langt for Christi Fø see vi af K. Hadings Historie hos Saxo i Første Bog, og i den gamle Rim-Krønike, prentet 1: Hvorom tales ogsaa i Fru Grimilds Vise, een af de ældste. Meere derom findes og i dend vidtbere Doct. Thomas Barthol. Bog om de Danskes Lægedom.

Pelegrim saasom Peregrin, af det Latinske Peregrinus, kaldtes dend, som ubekiendt udi ringe D besøgte fremmede og hellige Stæder. Dette blev og siden til et Adels Navn. Men Herr Peder Peleg var den sidste Ridder, som bode paa Hagested i Skaane.

Fus ɔ: Snar, Som skal ud. Fusere (i N. Hirdskraa) meere fremfusende. Jeg er af Dysten (i Visen) Meden thu est therefter saa meget fus (i gl. Haandskr. Krønike.)

LIII.

Ers ej hver Faver-talende.

1.

Her Nielus undte stolt Mettelild vel,
Saa listelig ved sig eene:
Hand haver hende i sit hjerte saa kier,
Som guld og ædele steene.
Alt om hun vilde hannem naade.

2.

Her Nielus lader sig klæder skære,
Alt baade i roser og lille:
Saa reed hand til den skiønne jomfru,
Og sagde hend' af sin ville.
Alt om hun vilde hannem naade.

3.
Det var bolde Her Nielus,
Hand kom der ridend i gaard,
Ude staar stolten Mettelille,
Var klæd i sabel og maard.
Alt om hun vilde hannem naade.

4.
Her stander I stolten Mettelild,
Og vil I være min kiere,
Alle de dage I leve maa,
Jeg skal eder elske og ære.
Alt om hun vilde hannem naade.

5.
Vil du mig fæst og føre mig hjem,
Da er det med min ville:
Du skalt mig aldrig for Hading faa,
Vil du mig end hver dag gille.
Alt om hun vilde hannem naade.

6.
Min hest kand ikke jomfruer bære,
Det er ikke med min ville;
Jeg agter ej at føre dem hiem,
Som jeg i løndom giller.
Alt om hun vilde hannem naade.

7.
Jeg kand det paa dig forstaa,
Du vilt mig have for had;
Men aldrig lever du saa god en dag,
Det du skalt mig saa faa.
Alt om hun vilde hannem naade.

8.
Da skal jeg sadle min ganger graa,
Og ride skal jeg til Rom;
Og aldrig skaltu leve den dag,
At jeg skal til dig komme.
Alt om hun vilde hannem naade.

9.
Du haver jo selv din ganger betalt,
Hand er dig pligtig at bære;
Og viltu ikke komme igen,
Du maat fuld vel lade være.
Alt om hun vilde hannem naade.

10.
I lover mig stolten Mettelild,
I er saa klar en lille;
Jeg skal vist gjøre for eders skyld
Alt hvad eder er til ville.
Alt om hun vilde hannem naade.

11.
Det da svared den skiønne jomfru,
Dend Ridder vilde love saa gierne;
Heller seer jeg at maanen er vred,
End solen og alle stierner.
Alt om hun vilde hannem naade.

12.
Den maaned mener jeg eder med,
Jeg haver eder ikke saa kier;
Gud gemme min fader og moder,
Som mig have tukted og lærd.
Alt om hun vilde hannem naade.

13.
Dend Ridder kaste sin ganger omkring,
Hand reed saa vreed af gaard;
Dend jomfru hun ganger i høieloft,
Hun legte skaktavel paa bord.
Alt om hun vilde hannem naade.

14.
Tak have hver ærlig moder,
Som datter mon tugte og lære;
Han reed gennesten til Landsting,
Fæsted hende for hæder og ære.
Alt om hun vilde hannem naade.

15.
Tak have dend skiønne jomfru,
Hun var saa dydefuld;
Dend Ridder reed sig til Landsting,
Fæsted hende med meget Guld.
Alt om hun vilde hannem naade.

Anmerkning.

Jomfruen her retteligen forskyder den løse Kjerlighed og vil ej sætte Lid til Ulid. Svøbt i Sabel og Maard. Det synes at denne Vise er ej saa gammel, som en Deel andre, hvor der ikkun nævnes maard; Item, vel svøbt i skind. Og sandeligen, jo ældre tider, jo større Tarvelighed i Klæde og Føde.

At faa en for Had eller Hading ɔ: som til Slegfred. Det Barn, som de avlede, kaldtes Hadings Barn.

Her og andenstedš tales om, at fæste sin brud til Landsting, som det synes have at været i Brug, naaskee, at der kunde tages Tingsvidne efter, at det ej skulde gaa tilbage, som ellers ofte skeer.

LIV.

Mand faar ofte det for gode Ord, som ey for andet.

1.
Det var Henrik Valmarson,
Beder sadle ganger graa;
Jeg vil mig ride op ad land
Og skue min fædrene bo.
De lege alle dage.

2.
Jeg vil ride mig op ad land,
Og lyde paa fuglesang,
Thi jeg gider ikke hiemme været,
For dagen giøres mig lang.
De lege alle dage.

15.

Jeg passer ikke paa din viin,
Jeg passer ej paa din miød;
Du leg mig i din hvide arm,
Kald mig allerkiereste din.
Foroven ved de bierge.

16.

Legger jeg eder i hviden arm,
Kalder eder kiereste min;
Fornemmer det min kier Fader,
Da vorder han mig vred.
Foroven ved de bierge.

17.

Jeg haver sprengd min Ganger,
For jeg vilde tale med dig;
Kommer jeg ikke i aften ind,
Met aldrig fanger du mig.
Foroven ved de bierge.

18.

Jeg skiøtter ej din Ganger graa,
Ei heller hans stor' umage;
Jeg passer mere paa min ære.
Og spotten paa min bag.
Foroven ved de bierge.

19.

Du luk op stolten Malfred,
Du lad mig snarlig ind,
Saa rider jeg til din faders gaard,
Og beder hannem om dig.
Foroven ved de bierge.

20.

I have tak Hertug Henrik,
I kommer dog ikke ind;
Før I beder fader og moder,
Og dertil frender min.
Foroven ved de bierge.

21.

Bort reed Hertug Henrik,
I huen saa meget vred;
Alleene stod liden Malfred,
Saa høyt hun lo derved.
Foroven ved de bierge.

22.

Tak have jomfru Malfred,
Hun torde den Ridder saa svare;
Hand reed til Hendes Faders gaard,
Og bad om hende med ære.
Foroven ved de bierge.

23.

Tak have Hertug Henrik,
For hand vilde den jomfru gille;
Fæste hand hende til Landsting,
Med alle hendes frenders ville.
Foroven ved de bierge.

24.

Det fik Jomfru Malfred,
For hun var ærekier;
Nu er hun en veldig Førstinde,
Og raader for Borge fleere.
Foroven ved de bierge.

Anmerkning.

Hvad Sang og yndeligt Spil kand formaa, vise ej allene de Grækers Skrifter om Orfeus og Am men endog vore egne. Saxo i K. Erik Ejegods Historie, taler om en underlig og heel bevegelig Spi mand, o. s. f. I Viserne mældes om Falkor Spillemand, en af de fornemste Kemper, som kaldes Fa Fidler i Heldenbuch.

Dette er maaskee en Nordisk Vise, som mand vel af adskilligt nogenledis kand slutte.

LVI.

Kierlighed er dend heftigste Sindets Bevegelse.

1.

Det var ungen Herre Karl,
Fik sot, og syg hand laa,
Saa mange mister han messer,
Og halv fleere ottesang.
I bier mig under tjelden min kierist*).

2.

Saa mange mister hand messer,
Og halv fleere ottesang;
Hans moder og hans søster,
De gange hannem til og fra.
I bier mig under tielden min kierist.

3.

Fore gaar hans søstre to,
De hannem ej vekke torde,
Eftergaar hans kier moder,
Hun vækker hannem op med ord.
I bier mig under tielden min kierist.

4.

Sig mig ungen Herre Karl,
Men vi ere eene her;
Er det sot eller sygdom,
Hvoraf du ligger nu der.
I bier mig under tielden min kierist.

---

*) Eller: I fryder eder baade tiden og stunden min kierist.

5.

sot eller sygdom,
ligger her;
Jomfru Rigmor,
er hende saa kier.
nig under tielden min kierist.

6.

nfru Rigmor,
n hu til staar,
eg dig kiende,
fuld vel faar.
ig under tielden min kierest.

7.

spurdt hendes fader,
fuld god ville;
jeg skulde hend' aldrig faa,
nde lønligen giller.
nig under tielden min kierist.

8.

e ungen Herre Karl,
paa forgyldte skrin;
de om hans Ridder navn,
am liden Kirstin.
ig under tielden min kierist.

9.

gen Herre Karl,
r om Kirkegaard;
a skinner hans hovedguld,
og maard.
nig under tielden min kierist.

10.

gen Herre Karl,
ad dørren ind;
de hore hans brynde blaa,
ans skarlagen skind.
nig under tielden min kierist.

11.

Jomfru Rigmor,
under skind;
den fremmed Jomfru,
ommer gaaend' ind.
nig under tielden min kierist.

12.

elbte den tieneste mø,
bedre viis;
liden Kirstin,
Karls søster af Riis.
nig under tielden min kierist.

13.

omfru Rigmor,
strar haanden fra sig;
Kirstin,
i stoel hos mig?
nig under tjelden min kierist.

14.

en Kirstin,
d' i stoel hos mig?
e viser og eventyr,
en tælle for dig.
mig under tielden min kierist.

15.

Saa mange viser og eventyr,
Vil jeg siden sige dig;
Og om Herr Karl din broder,
Hvor hand vilde svige mig.
I bier mig under tielden min kierist.

16.

Det var ungen Herre Karl,
Smiler under skarlagen skind;
Aldrig haver jeg dette forre hørdt,
At hand sveg mø eller kvind.
I bier mig under tielden min kierist.

17.

Messen var udsiungen,
Og hiem da foor den Præst;
Hør I liden Kirstin,
I dag bliver I min giæst.
I bier mig under tielden min kierist.

18.

De red over de enge,
Igennem de grønne skove;
Aldrig kom liden Kirstins haand
Fra Rigmors sadelbue.
I bier mig under tielden min kierist.

19.

Saa toge de vand og haandklæd',
Og ginge da til bord;
De brænde af elskoven i saa sterk,
Og kund' ei tal' et ord.
I bier mig under tielden min kierist.

20.

Det var silde om den aften,
Røgen den faldt paa;
Det var Jomfru Kirstin lille,
Hun vilde ride derfra.
I bier mig under tielden min kierist.

21.

Hun foor om Gud, hun foor om mand,
Hun foor om alle dem;
I skal ikke i aften bort,
Og følge de drukne hiem.
I bier mig under tielden min kierist.

22.

Det var Jomfru Rigmor,
Hun lysted' at sove gaa;
Efter gik ungen Herre Karl,
Saa hierteligt da han lo.
I bier mig under tielden min kierist.

23.

Han drog af hans kiortel,
Den var af silke blaa;
Under var hans brynie,
Og de var' alle smaa.
I bier mig under tielden min kierist.

24.

Det mældte Jomfru Rigmor,
Ret udaf hiertens verk;
Saa mange Jomfruer haver jeg seet,
De havde aldrig slig en serk.
I bier mig under tielden min kierist.

25.

Siger mig Jomfru Rigmor,
Men vi er' eene to;
Er der nogen i verden
Hvortil staar eders attraa.
I bier mig under tielden min kierist.

26.

Der er ingen i verden til,
Og den min hu til staar,
Foruden hin unge Herr Karl,
Den jeg ret aldrig faar.
I bier mig under tielden min kierist.

27.

Er det Herr Karl min Broder,
Og den din hu ligger paa,
Raad skal jeg dig kiende,
Du skal hannem fuld vel faa.
I bier mig under tielden min kierist.

28.

Og det er ungen Herr Karl,
Du har i hiertet saa kier;
Saamænd ved Jomfru Rigmor,
Hand sover dig alt saa nær.
I bier mig under tielden min kierist.

29.

Hør I ungen Herr Karl,
Hvi vil I mig saa skænde?
Hvi reed I ej til min faders gaard,
Med hag paa høyre hænde?
I bier mig under tielden min kierist.

30.

Hør I ungen Herr Karl,
I skal mig intet rør',
I gaar blev jeg kloster-given,
Med mine elleve møer.
I bier mig under tielden min kierist.

31.

Hand lagde sin haand paa hendes bryst,
I er min hiertens kiere;
Peng' og Guld befaler jeg dig,
Dertil baade hæder og ære.
I bier mig under tielden min kierist.

32.

Det var aarle om morgen,
Hand klædde sig for den seng;
Stat op Jomfru Rigmor,
Om du vilt i Kloster ind.
I bier mig under tielden min kierist.

33.

Hvad skal jeg i kloster,
Jeg har været i Ridderens Seng;
I lave nu fast til brollup,
Lader det ej vare læng'.
I bier mig under tielden min kierist.

34.

Der var glæde i gaarde,
Og end halv mere gammen;
Saa drukke de baade brollup,
Og festens-øll til sammen.
I bier mig under tielden min kierist.

Antegnelser.

Karl haver været af Riis, som nu Byen af hannem kaldes Karls-Riis eller Kariis, ved Trygg i Siellænd. Hand forklæder sig, som Hagbur og i K. Gørels og andre Viser. Saa og Odin med Kongens dotter af Rysland. Hvorom Saxo i Tredie Bog.

De kappedes fordum med hinanden, hvo de fleeste Viser og Eventyr fortelle kunde, og det den efter den anden, som enhver faldt til paa rad. Disse vare mestendeel lagde om Kierlighed og und Hændelser. Gemeenligen var der og noget Historisk under, eller i det ringeste kunde mand lære deraf, hvorledes Dyderne lennedes, men Lasterne straffedes.

Røgen ɔ: Dugen, som opstiger som en Røg. Otte-sang, den Sang, som holdes i Morgenst Otta, Ottæstund ɔ: Morgenstund. Ottu tidlig.

Hun svor om Mænd, nemligen ved Helgenes Eed, som der endnu siges: Helligmænd, Saam Rejmænd.

LVII.

En Stivmoder, sielden god.

1.

Min fader reed sig op paa land,
Vilde til en Jomfru bejle;
Fæste hand sig saa arg en trold,
Det duer ej sanden at dølge.
Maatte jeg een med de venneste fange.

2.

Den første nat de sammen sov',
Hun var min moder saa blid;
Den anden nat derefter kom,
Hun blev min stivmoder strid.
Maatte jeg een med de venneste fange.

3.

Jeg sad ved min faders bord,
Og legte med rakke og mynde;
Min stivmoder kom mig gangendes ind,
Hun giorde mine kor saa tynde.
Maatte jeg een med de venneste fange.

4.

Hun skabte mig til en liden hund,
Bad mig ad skoven løbe;
Mine syv møer i ulve lige,
Bad hun de skulde mig rive.
Maatte jeg een af de venneste fange.

5.

fyv møer havde mig saa kier,
lde mig ikke rive;
ortrod min stivmoder,
kken ej værre vilde blive.
itte jeg een med de vennefte fange.

6.

Orm hand tjenner i Kongens gaard,
var en Ridder saa skjøn;
sørger for Jomfruen dag og nat,
org bær hand i løn.
itte jeg een med de vennefte fange.

7.

Orm hand reed af Kongens gaard,
eden kunde hand ej nyde;
hand sig til rosens lund,
agted de dyyr at bede.
itte jeg een med de vennefte fange.

8.

Orm sætte buen for sit knæ,
reed den hind saa nær;
n vilde ikke for hundene fly,
un havde Ridderen kier.
itte jeg een med de vennefte fange.

9.

unde de traade den hind saa nær,
hinden maatte da fly;
stabte sig til en liden fugl,
øi saa høyt i skye.
itte jeg een med de vennefte fange.

10.

satte snaren paa den sti,
hinden var van at gange;
lev hun for hans øjen saa snar,
kunde ej fuglen fange.
itte jeg een med de vennefte fange.

11.

Ned da fløj den liden fugl,
Satte sig paa linde-green;
Herr Orm hand stander der neden for,
Saa saare monne hand sig vene.
Maatte jeg een med de vennefte fange.

12.

Ned fløj favren liden fugl,
Den braad mon hende vel smage;
Som Herr Orm skar ud af sit bryst,
Den monne saa vel behage.
Maatte jeg een med de vennefte fange.

13.

Derefter favren liden fugl
Satte sig paa hviden sand;
Han blev til saa skiøn en jomfru,
Som var udi det land.
Maatte jeg een med de vennefte fange.

14.

Jomfruen staaer under lindegreen,
Hun var nu løst af møde;
Herr Orm hand stander saa nær der hos,
De kære hverandre deres nød.
Maatte jeg een med de vennefte fange.

15.

I have tak hin rige Herr Orm,
I haver mig løst af kvide;
I skal aldrig søvnen sove,
Foruden hos min side.
Maatte jeg een med de vennefte fange.

16.

Tak saa have hin rige Herr Orm,
Saa vel holdt hand sin tro;
Maanets dag derefter kom,
Lod han sit bryllup bo.
Maatte jeg een med de vennefte fange *).

Antegnelser.

neldis om Forskabelse til en Hind og Hunde formedelst Trylderi, ligesom Actæon blev af Diana til en Hjort. Endog Dievelen, og onde Mennesker ved hannem kunde tidt udrette store Ting, de dog hverken skabe, eller omskabe. Et hvert levende Legem er danet efter sin egen Sjæl, og nd virke i sit eget og intet andet Legem: Og hvorledes skulde Menneskelige Legemer omvendes Katte, o. a. s. lade sig tvinge til at blive saa smaa, og dog ey formindskes? Lade sig trenge a snevre Huller, og dog ei føle Smerte? Saa at det ogsaa er ikkun Satans Abespil med om og med Marer, Var-Ulve og meere sligt; hvorom saa meget fortælles af Snorre Sturlesen Krønike, af Erik Upsal. i sin Svenske Krønike, af Snorre om K. Valander i Sverrig, som blev n Mare. Men Olaus Magni skriver om nogles Forandring til Var-Ulve, ligesom det maatte isseste Historier. See tilforn 34. Vise.

findes i det forrige hundret 162 Side, otte Vers af denne Vise, men Begyndelsen og Enden er men findes her.

r: Saa vinder den svend sin Jomfru.

LVIII.

Hvad duer Kierlighed uden Bestandighed.

1.

Her Esbern tienner i Kongens gaard,
Hand tiente saa mangen god dag;
Kongen slog hannem til Ridder
Og hannem forlæninger gav.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

2.

Hand tiente saa vel sin Herre,
Og var hans geviste mand;
Saa gav hand ham jomfru Sidsel lille,
Hun var en Lillievand.
Nu længes mig hiem af Landet til min kierist.

3.

De levde sammen i vintre da,
Og vel i vintre fem;
Man større Kierlighed aldrig saa,
End mand kunde høre hos dem.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

4.

De levde sammen i glæde stor,
Fast mere end vintre ni;
Mand hørd' af dem ej vredens ord,
Men fryd og kierlighed fri.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

5.

Herr Esbern hand ganger i gaarden,
Hand leger med sølvbundet sverd;
Saa ofte kom hannem i hue,
Sin lange Jorsals færd.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

6.

Her sidder J stolten fru Sidsel,
Og spender det guld paa teen;
Den Jorsals-færd jeg har lovet,
Staar alt tilbage igien.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

7.

Nok saa haver J sølv og guld,
Som ligger forinden ederš kiste;
J giver ederš svend ederš erinde for,
Eder selv kand jeg ej miste.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

8.

Nok saa haver J guld og sølv,
Som ligger forinden ederš skrin;
J lader ederš svend hen fare did,
Bliver hiemme allerkieriste min.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

9.

Hør J stolten Sidsellild,
J steder ederš minde dertil,
At jeg maatte holde løftet mit,
Jeg snarlig hiem komme vil.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

10.

Det var om en Søndag,
Saa hellig vare de tide;
Herr Esbern rider til Kirken hen,
Han byder ud frender fine.
Nu længes mig hiem af landet til min ki

11.

Haver jeg noget mod eder brudt,
Og været eder til meen;
J hevne det paa mig selv i dag,
Og ej paa min hustru ven.
Nu længes mig hiem af landet til min ki

12.

Her Esbern gjorde sig rede,
Ad stranden lader hand staa;
Fru Sidsel græd og klagede fast,
Med vaade øjne hun saae.
Nu længes mig hiem af landet til min ki

13.

Hun fulde sin Herre til skibet hen,
Med salte taare paa kind;
J komme ihu min kieriste ven,
Jeg er en frugtsommelig kvind.
Nu længes mig hiem af landet til min ki

14.

Hun tog den Herr' udi sin favn,
Og bød ham tusind god nat;
J lader eder mindes min ædle Herre,
Hure det er mig med fat.
Nu længes mig hiem af landet til min ki

15.

Est du begaved med livsens frugt,
J egtestand er det steed;
Med kierlighed i ære og tugt,
Det Gud vor Herre vel veed,
Nu længes mig hiem af landet til min kie

16.

Gud signe dig min kieriste Ven,
Jeg maa dig lade her hiemme;
J hvor jeg kommer i verden hen,
Jeg skal dig aldrig forglemme.
Nu længes mig hiem af landet til min kie

17.

Det var ædle Herr Esbern,
Hand styrde sin snekke fra land;
Ad vilden sø hand stande lod,
Saa saare brused den strand.
Nu længes mig hiem af landet til min kier

18.

Hand tænkt' ej borte at blive,
Uden aar og maaned een;
Det var fulde atten aar,
Før den Herre kom igien.
Nu længes mig hiem af landet til min kierif

19.

xr ikke derefter,
:t foruden een;
idſel ganger i højeloft,
oder en dotter ſaa ven.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

20.

var borte i atten aar,
er og ikke minde;
ager hand til at længes,
aare hiem til ſin kvinde.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

21.

var borte i atten aar,
intet af ham vidſte;
ıd hver tænke hvad længſel ſvar,
idſel midlertid friſte.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

22.

ten aar forgangen vare,
n hand hiem til land;
ae Her Esbern hvor hyrden gaar,
gter ſit qveg ved ſtrand.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

23.

i gode hyrdemand,
river det qveg for dig;
en enke paa dette land,
lg det ikke for mig.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

24.

en enke paa dette land,
idſel mon hun hede;
ten aar bortdrog hendes mand,
ſte hun ald ſin glæde.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

25.

ider folk paa dette land,
ide fiern og nær?
ider ſtolten Fru Sidſelild,
min hiertens kiære.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

26.

er folk paa dette land,
ide ude og inde;
lider ſtolten Fru Sidſelild,
ſaa dydig en kvinde.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

27.

ſbern ſøgte ſtux op paa land,
et monne hand gaa;
øgte ſin hiertens Lillievand,
hende i gaarden ſtaa.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

28.

ovde poſen paa ſin bag,
grims ſtav i hænde;
nd kom i ſin egen gaard,
gen hannem kiende.
es mig hiem af landet til min kieriſt.

29.

Hand hilſed hende med talen ſnild;
Som hun det værd mon være;
I laane mig huus for Her Esberns ſkyld,
Som er jer hiertens kiære.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

30.

Det ſvared ſtolten Fru Sidſelild,
Og hende rand taare paa kind;
Fuld gierne i vor Herres navn,
For kiære hosbond min.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

31.

Her ſtander I ſtolten Fru Sidſelild,
I er en Frue ſaa fin;
Lad mig dog en badſtue rede,
For kiere hosbond din.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

32.

Selv hente hun ham luud,
Og ſelv hente hun hannem vand;
Saa tiente hun Herr Esbern,
Den fromme, ærlige mand.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

33.

Jeg haver en dotter er hans og min,
Hun atten aar mon være;
Men aldrig ſaa hun fader ſin,
Jeg bær ſtor ſorg min herre.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

34.

Det var ſtolten Fru Sidſelild,
Hun tode hans hvide haand;
Bære ſig aldrig Ridders navn,
Som længer ſig dølge kand.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

35.

Hand klapped hende paa ſit bryſt,
Kalded hende ſin hiertens kiere;
Nu ſkal du fange glæd' og lyſt:
Jeg er din hosbond med ære.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

36.

Jeg mig ej længer dølge kand,
Din venlighed mig mon vinde;
Jeg er Her Esbern din ekte mand,
Og du min dydige kvinde.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

37.

Saa fuldte de Her Esbern hen,
Udi den Fruerſtuv ind;
Da lo ſtolten Fru Sidſelild,
Som før bar blegen kind.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

38.

Det var glæd' i Her Esberns gaard,
Alt baade ud og inde;
Hans dotter blev i ſtuen indleed,
Den ſkiønneſte Solen paa ſkinner.
Nu længes mig hiem af landet til min kieriſt.

39.

Saa giftet hand sin dotter,
Hun var som dagen ven;
Hand gav hende hin unge Her Karl,
Hand var en Ridder saa skiøn.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

40.

Nu tænk enhver hvad glæde stor,
Der monne være paa færde;
Ej nogen større troer jeg,
Her kunde i verden være.
Nu længes mig hiem af landet til min kierist.

41.

De levde siden i mangt et aar,
I kierlig Bestand tillige;
Den eene den andens byrde bar,
De bleve frugtbare og rige.
Nu længes mig hiem af landet til min ki

42.

Et spegel for egtefolk de vare,
Hin anden de vilde ej svige;
Dog stilsmis vared i atten aar,
De bleve trofaste tillige.
Nu længes mig hiem af landet til min ki

Antegnelse..

Denne Vise haver og en anden Begyndelse saaledes:

Fisken tager sin Føde i Vand,
Og Ørnen op under sin Klo;
Give Gud en Staalbroder god,
Naar jeg skal sætte mit bo.

Ligesom Ulysses kom hiem til Penelope efter 20 Aars Fraværelse, saa kom og Her Esbern ef Aars. Begge kom som Pilegrime, og gave sig først tilkiende for Hyrder. Begge funde sine Hu levende udi Kydskhed, med Forlængsel efter sig.

Esbern siges af As ɔ: En Asier, Gud, Guddommelig, og Biørn, saasom Asgrim, ɔ: Aserne eller Guddommelig Ulv. Askel, Gudernes Kedel. Aslake, Gudernes Tjener. Asmund, Gudden Mund. So hialpi mier hin helge As; Nemligen Odin eller Tor. Saaledes svore Hedningerne i Lande. Asgard eller Ashof (som endnu skal findes) hvor Aserne eller vore gamle Afguder bode. kaldes den Plads hos P. Diac. hvor de Longobarder beholde Sejer over de Gepider.

LIX.

Et godt Skifte og venligt Bytte.

1.

Det var Herr Peder,
Hand reed sig under Oe;
Fested hand sig liden Kirsten,
Hun er saa ven en møe.
Thi fryder hun sig daglig.

2.

Fester hand liden Kirsten,
Alt med saa meget guld;
Det vil jeg for sanden sige,
Hun bliver ham aldrig huld.
Thi fryder hun sig daglig.

3.

Hør I min kier festemøe,
I er min højeste ro;
Jeg vil ride mig op ad land,
Og lade mit brøllup bo.
Thi fryder hun sig daglig.

4.

Jeg siger eder Herr Peder,
Endog I haver mig fæst;
Dog er det bolde Herr Nielus,
Jeg under i hiertet best.
Thi fryder hun sig daglig.

5.

Under I Herr Nielus best,
Siger I saa paa god tro;
Skulde vi tilsammen være,
Det blev til stor uro.
Thi fryder hun sig daglig.

6.

Hør I liden Kirsten,
I er min hiertens kiere;
Dog maa de best tilsammen være,
Tilsammen lyster at være.
Thi fryder hun sig daglig.

7.

Det var Herr Peder,
Hand ganger ad gaden frem;
Der mødte hand bolde Herr Nielus,
Saa vel da hilsed hand ham.
Thi fryder hun sig daglig.

8.

Vel mødt Herre Nielus,
Og kiere staldbroder min;
Jeg giver dig min fæstemøe,
Til kiere hustru din.
Thi fryder hun sig daglig.

9.

Det svarede Herr Nielus,
Hand kom saa meget ihu;
Mig tykkis at være et underligt ord,
Det du fremfører nu.
Thi fryder hun sig daglig.

10.

reed til den skionne Jomfru,
jeg havde hende fæst;
sagde du varst den samme svend,
n hun undte allerbest.
Thi fryder hun sig daglig.

11.

var bolde Her Nielus,
Herr Peder i sin arm;
er du mig din fæstemøe,
vunden er ald min harm.
Thi fryder hun sig daglig.

12.

er du mig din fæstemøe,
de med glæde og ro;
giver jeg dig min søster igien,
lade vort brøllup bo.
Thi fryder hun sig daglig.

13.

Giver du mig stolten Mettelild,
Kiereste søster din;
Fuldvel lader jeg mig nøje,
Hun er en Jomfru fiin.
Thi fryder hun sig daglig.

14.

Saa giorde de det skifte,
Som Gud gav til raade;
Nu have de begge glæde og gammen,
De leve med ære baade.
Thi fryder hun sig daglig.

15.

Tak da have de rige Riddere,
Saa vel holde de sin tro;
De lode baade brygge og blande,
Med jomfruerne brøllup at boe.
Thi fryder hun sig daglig.

Anmerkning.

r intet værdt, at elske den, som en anden haver kier. Thi tvungen Kierlighed og farved varer ej længe. Den kommer nødig i Armen, som ej haver været i Barmen. Og det er svart gen til god Villie. Hvorfor det er ondt at give god Villie bort og faae ingen igien: Ja det som søger Kierlighed, hvor ingen er, og naar en elsker og ey elskes igjen er som een talede en ey svarede.

LX

Best vindes Kierlighed ved Kierlighed.

1.

Gud løse vel min angest,
rgen af mit bryst;
n som haver en lønlig sorg,
hierte er jammerlig kryst.
Herre Gud løse vel vor angest.

2.

eder hand bad om Mettelild,
e vintre fem;
kunde hannem den glæde hendes,
ilde ham svare i dem.
Herre Gud løse vel vor angest.

3.

skiønne Mettelild,
l I være min kiere?
dage i leve maa,
l eder elske og ære.
Herre Gud løse vel vor angest.

4.

roder hand tienner i Kongens gaard,
er en Ridder saa fiin;
spørge hannem til raad,
ndre er sorgen min.
Herre Gud løse vel vor angest.

5.

l ej spørge din broder ad,
g haver ikke stunde:
Vil du giøre som jeg beder,
Da mød mig i grønnen lunde.
Herre Gud løse vel vor angest.

6.

Vil I ei spørge min broder ad,
Og give eder dertil stunde;
Ret aldrig lever I saa god en dag,
Jeg møder i grønnen lunde.
Herre Gud løse vel vor angest.

7.

Vil I ej giøre som jeg beder,
Det er ikke med eders ville;
Da skal jeg skrive de ramme runner,
Og saa eders ære spilde.
Herre Gud løse vel vor angest.

8.

Kaster du paa mig de ramme runner,
Og spilder saa min ære:
Alle de dage jeg leve maa,
For Gud skal jeg det kære.
Herre Gud løse vel vor angest.

9.

Saa strev hand de ramme runner,
Kaste under stolt Mettelilds skind;
Blodet sprang af negle rood,
Og taaren paa hviden kind.
Herre Gud løse vel vor angest.

10.

Der hand havde ſtrevet de runner,
Og kaſt Mettelild til haand;
Saa ſteeg hand paa ſin ſnekke,
Og ſeglede ſtrax fra land.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

11.

Det ſtod i ſaa længe,
Og vel i vintre tre;
Aldrig kunde nogen hende glader ſee,
Saa monne hun længes i de.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

12.

Det var ſtolten Mettelild,
Hun ſvøber ſig i ſkind;
Saa monne hun i højeloft gaa,
For Fruer og Jomfruer ind.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

13.

Hil ſidder I alle Fruer,
Og Jomfruer allerførſt;
Hvo vil med mig ſtande,
Og lide baade nød og løſt.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

14.

Det ſvared liden Kirſten,
Hun ſvarede Jomfruen førſt;
Jeg vil med eder ſtande,
Og lide baade nød og løſt.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

15.

Hun gik af hendes faders gaard,
Hende gik ſaa meget til meen;
Obenhoved og barfodet,
I ſilkeſerk alleen.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

16.

Hun gik ſig til ſtrande,
Og havde ſaa megen uro;
Selv ganger hun at ſtyre,
Liden Kirſten til aare at roe.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

17.

Saa ſegled de den ſalte ſø,
Med kummer og megen vaade;
Til de komme til det land,
Som Her Peder over raade.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

18.

Kuren ſtander paa højen vern,
Og ſeer hand ud ſaa vide;
Seer hand ſtolten Mettelild,
Og ſnekken under hende ſkride.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

19.

Det da var den vægter,
Tog over ſig kaaben blaa;
Saa gaar hand paa det ſamme loft.
Hvor Herre Peder laa.
Herreu Gud løſe vel vor angeſt.

20.

Her er kommen paa vort land,
To ſaa høviſke kvinde,
Obenhoved og barfodeb,
I ſilke ſerk alleene.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

21.

Er her kommen paa vort Land,
To ſaa høviſke kvinde;
Da er det ſkjønne Fru Mettelild,
Du lad hende ſnarlig ind.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

22.

Det var Her Peder,
Hand ſvøber ſig i ſkind;
Saa ganger hand i højeloft,
For ſin kier moder ind.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

23.

Hil ſidder I min kier Moder,
I er vel ſvøbt i ſkind;
I hilſer vel ſtolten Mettelild,
Hun er allerkiereſte min.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

24.

Her Peder ganger i gaarde,
Hand rekker hende hviden haand;
I være velkommen ſtolt Mettelild,
I dette fremmede Land.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

25.

Hør I det Herr Peder,
Hvi vil I mig ſaa ilde?
I lokked mig af min faders gaard,
Vil ſaa min ære ſpilde.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

26.

Hør I ſtolten Mettelild,
I ſkal det ikke kære;
I ſkal ſlide ſkarlagen rød,
Vi leve tilſammen med ære.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

27.

Hand tog hende ved ſin haand,
Klapped hende ved hviden kind;
Saa ginge de i højeloft,
For hans kier moder ind.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

28.

Det var Her Peders moder,
Klapped hende paa hviden kind;
Velkommen hid ſtolt Mettelild,
Kier ſønne-huſtru min.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

29.

Hør I ſtolt Mettelild,
I ſkal ſlet intet kære;
Alle de dage jeg leve maa,
Jeg vil eders moder være.
Herre Gud løſe vel vor angeſt.

30.

r Peder taled hende venlig til,
z tog hende i sin favn;
t det gode jeg have maa,
et gaar os begge til gavn.
Herre Gud løse vel vor angest.

31.

Tak have Herre Peder,
Saa vel holdt hand sin tro;
Maanedsdagen derefter kom,
Lod hand sit brøllup bo.
Herre Gud løse vel vor angest.

Anmerkning.

mer betydde baade de gamle Bogstave, saavelsom og adskilligt Trylderi, som gemeenligen skede n. Ved disse gjorde Odin Rinde ligesom gal og afvittig; men i dend Part af Edda som kaldes Kapitula bekiender Odin, hvorledis hand kand vende en Kvindes Sind, og bøje det til Kierlighed, andre store Ting, som hand ved Runerne vilde udrette. Der findes endnu Levninger af denne ghed hos dem, som siges at sætte Potten paa Ilden efter nogen, eller med Trylderi forskaffe sig Kierlighed. Ram-runer kaldes de af ram ɔ: skarpsmagende, barsk, sterk; Thi de meentes at have aft. Ilt er med ramman Reip at draga; Ondt er at drage Reeb eller Kattestrud med den Sterke. Bog. Ramme kaldes og Biørneklo og andet, som er sterk til at fatte eller holde noget fast.

LXI.

Kjerlighed til dig, jeg kand det ej dølge, Friligt mig stedse til graven vil følge.

1.

Lave hand kom fra tinge hiem,
norden;
datter ganger ham mod igien.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

2.

velkommen kier Fader hiem,
norden;
hvad var tidend i dag paa ting.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

3.

der var tidend allermest,
norden;
rige Herr Oluf haver dig fæst.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

4.

er hand rige Herr Oluf mig fæst;
norden;
det gaar ham til lykke mest.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

5.

Oluf blev syg under øe,
norden;
sender bud efter sin fæstemøe.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

6.

ved hende giøre det for hendes byd,
norden;
ide til mig, men jeg er syg.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

7.

t Mettelild svøbte sit hoved i skind,
norden;
gaar i loftet for sin moder ind.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

8.

Min kiere moder er det skam,
For norden;
At Jomfru rider til fæstemand.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

9.

Det er hend' hæder og ingen skam,
For norden;
At Jomfru rider til fæstemand.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

10.

Stolt Mettelild leder ud ganger graa,
For norden;
Saa sørgende rider hun der fra.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

11.

Og der hun kom til borgeled,
For norden;
Der staar hans moder og hviler ved.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

12.

Her stander I Fru Sidselild fin,
For norden;
Hvor lider Herr Oluf kier Herre min.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

13.

Saa lider Herr Oluf kier Herre din,
For norden;
Hand ligger nu paa baaren liig.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

14.

Hun trod' ikke hans moders ord,
For norden;
Selv reed hun i Her Olufs gaard.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

15.
Stolt Mettelild ind ad dørren treen,
For norden;
Herr Oluf rekker hende haand igien.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

16.
Herr Oluf haud taler til smaadreng fin,
For norden;
Du hent mig ind mit forgyldene skrin.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

17.
Herr Oluf sætte det skrin for knæ,
For norden;
Hand gav sin fæstemøe guld og fæ.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

18.
Hand gav hende guld-ringe fem og ni,
For norden;
Og ædelsteene i alle di.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

19.
Hand gav hende de bradser saa bred,
For norden;
Derfore blev hans moder vred.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

20.
Du holdt op søn, du giv ej saa,
For norden;
Du tænk paa dine sydskende smaa.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

21.
Mine de have baade gods og jord,
For norden;
Min kierest sad aldrig over mit bord.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

22.
Mine søstre have baad' ager og eng,
For norden;
Min kierest kom aldrig i min seng.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

23.
Her Oluf vendes til veggen brat,
For norden;
Hand døde end for midie-nat.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

24.
Nu ligger Her Oluf i sorten jord;
For norden;
Hans fæstemø loved hans yngste broer.
Nu ligge alle de aarer ud for borde.

Anmerkning.

Guld og Fæ. Ved Fæ forstaaes og Penge; Thi de gamles Rigdom bestod i Fæ eller Kvæg; Lig de Latiner have derfor sagd Pecunia a Pecu, Her af Liggendefæ, Lausafje ɔ: Rede Penge. Kistefæ. Sv.

LXII.

Af ond Begyndelse kommer dog sielden godt.

1.
Ingefred og Gudrune,
De sade udi deres bure.
Det er saa favert om sommeren.

2.
De sade i deres bure,
Stolten Ingefred guldet gjorde,
Gudrune græd saa saare.
Det er saa favert om sommeren.

3.
Gjorde,
Gudrune græd saa saare;
Hør du Gudruue kier søster min
Hvi rinder dig taare paa kind?
Det er saa favert om sommeren.

4.
Kier søster min,
Hvi rinder dig taare paa kind?
Fuld vel da maa jeg kvide,
For jeg maa sorgen lide.
Det er saa favert om sommeren.

5.
Kvide,
For sorgen maa jeg lide;
Hør Ingefred hvad jeg siger dig,
Viltu i nat være brud for mig.
Det er saa favert om sommeren.

6.
Jeg siger dig,
Vilt du i nat være bruud for mig?
Alle mine brude-klæder
Saa gierne giver jeg dig.
Det er saa favert om sommeren.

7.
Brud for mig,
De brudeklæder giver jeg dig;
Jeg vil give dig meere,
Ald min brude-rede.
Det er saa favert om sommeren.

8.
Meere,
Ald min brude-reede;
Ikke vil jeg være brud for dig,
Uden jeg faar din festemand med.
Det er saa favert om sommeren.

9.
Brud for dig,
Uden jeg faar din brudgom med.
Mig skeer hvad min Herre Gud vil,
Ikke fanger du min brudgom til.
Det er saa favert om sommeren.

10.

Gud vil,
anger du min brudgom til.
rdde bruden i silke,
edde de hende i kirke.
)et er saa favert om sommeren.

11.

,
ledde de hende til kirke.
n stod i guld-sko,
oiede hand Samsing til sin brud.
)et er saa favert om sommeren.

12.

dsko,
oiede han Samsing til sin brud.
re over enge og ma-jord,
hyrden ganger med sin hjord.
)et er saa favert om sommeren.

13.

a-jord,
hyrder ganger med sin hiord.
t eder vel denne maard,
ier ikke i Her Samsings gaard.
)et er saa favert om sommeren.

14.

maard,
ier ikke i Her Samsings gaard.
Samsing haver to nattergale,
nde saa artigt om Fruer tale.
)et er saa favert om sommeren.

15.

rgale,
nde saa artig om Fruer tale.
nde saa vel det sige,
and faar kvind' eller pige.
)et er saa favert om sommeren.

16.

ige,
and faar kvind' eller pige.
nde deres karm i grønnen lund,
ifte deres klæder i samme stund.
)et er saa favert om sommeren.

17.

nnen lund,
ifte deres klæder i samme stund.
ifte mere og de skifte minde;
nde ej skifte deres rosens kind.
)et er saa favert om sommeren.

18.

e,
nde ej skifte deres rosens kind.
rde bruden i Her Samsings gaard,
ode guld var der uspard.
)et er saa favert om sommeren.

19.

ings gaard,
ode guld var der uspard.
tte bruden paa brudebenk,
a bare de Riddere skenk.
)et er saa favert om sommeren.

20.

Brudebenk,
For da bare de Riddere skenk.
Det mældte den Leger i sit sted,
Mig tykkes I er stolt Ingefred.
Det er saa favert om sommeren.

21.

I sit sted,
Mig tykkes I er stolt Ingefred.
Hun tog guldringen af sin haand,
Den gav hun den spillemand.
Det er saa favert om sommeren.

22.

Af sin haand,
Den gav hun den spillemand.
Jeg staar her en drukken daare,
I tager ej mine Ord til fare.
Det er saa favert om sommeren.

23.

En drukken daare,
I tager ej mine ord til fare.
Hun traade den Leger paa sin fod,
Blodet gik af neglerod.
Det er saa favert om sommeren.

24.

Paa sin fod,
Blodet sprang af neglerod.
Ingen tage min' ord til gemme,
Foruden min Herre Samsing alleene.
Det er saa favert om sommeren.

25.

Til gemme,
Foruden min Herre Samsing alleene.
Silde om Aften røgen faldt paa.
Den unge Brud skulde til senge gaa.
Det er saa favert om sommeren.

26.

Røgen faldt paa,
Den unge brud skulde til senge gaa.
Her Samsing taler til Nattergale,
I skulle for min unge brud tale.
Det er saa favert om sommeren.

27.

Nattergale,
I skulle for min unge brud tale,
I synger en sang til ende,
Om jeg haver møe i senge.
Det er saa favert om sommeren.

28.

Sang til ende,
Om jeg haver møe i senge,
Du haver møe i brudeseng,
Stolt Gudrune staar paa gulvet end.
Det er saa favert om sommeren.

29.

Brudeseng,
Stolt Gudrune staar paa gulvet end.
Gak af min seng stolt Ingefred,
Gudrune kom igen herhid.
Det er saa favert om sommeren.

30.

Ingefred,
Gudrune kom igien herhid.
Sig mig Gudrune kiereste min,
Hvi da rømmer du sengen din.
Det er saa favert om sommeren.

31.

Kiereft min,
Hvi da rømmer du sengen din?
Min fader boer ved ftrande,
Hvor ufred lagdes til lande.
Det er saa favert om sommeren.

32.

Ved ftrande,
Hvor ufred lagdes til lande.
De vare vel otte mit bure brød,
En Ridder der min ære nød.
Det er saa favert om sommeren.

33.

Mit bure brød,
En Ridder der min ære nød.
Een af hans svenne holdt min haand,
Det var en Ridder min ære vand.
Det er saa favert om sommeren.

34.

Holdt min haand,
Det var en Ridder min ære vand.
Hand klapped hende ved hviden kind,
Du sørg ikke allerkiereste min.
Det er saa favert om sommeren.

35.

Ved hviden kind,
Du sørg ikke allerkiereste min.
Det var mine svenne der buret brød,
Selv var jeg den din ære nød.
Det er saa favert om sommeren.

36.

Din bure brød,
Selv var jeg den din ære nød.
Det var mine svenne toge dig ved haand,
Selv var jeg den, din ære vand.
Det er saa favert om sommeren.

37.

Toge dig om haand,
Selv var jeg dend din ære vand.
Ingefred fik for brud hun var,
Saa rig en Ridder i Kongens gaard.
Det er saa favert om sommeren.

Forklaring.

Denne Vise findes eenslydende i tvende gamle Haandskrevne Bøger; thi ellers ere de gierne ... Dog kaldes dend eene Sølverland i een af dennem. Der vare vel nogle navne, som endedes paa ... ligesom nogle paa Borg og gaard. Men Gudrun var et gammelt navn, som Adelrun.

Det var fordom meget utrygt at bo ved strandsiden, fordi Sø-Røveri var da saa gemeent h... Norden, hvorfor og de gamle Kiøbstæder ere bygde oppe i landet, vidt fra Søekanten.

De Gamle have og meget agtet Fugleskrig, ligesom og de Romere og Græker; Saxo i sin 6... skriver om Kong Fridlev, som forstoed Svanesang, og Snorre Sturlesen, i Nordske Krønike om K... Syrre, hvorledes en Bonde kunde vide af Kragegalen, at Kongen havde ladet tage hans Oxe fra h... o. s. f. Saadant Kragemaal forstaa vi ej nu; men det maa da være gaaet til, som i Æsopi Ti... Dyyr og Fugle talede.

Ma-iord ɔ: Eng-bond. Mader, Enge, disse Ord bruges endnu paa landet.

LXIII.

Sorg og Glæde følges ad.

1.

Det var Magnus Aalegrevens søn,
Og ald hans største harm.
Hand blev fra sin festemøe dreven,
Dend tiid hand var et barn.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

2.

Det var Drost Herr Lovmand,
Feste sig saa ven en Møe;
Der hand med hende vilde leve,
Da maatte hand for hende døe.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

3.

Det var Drost Herr Lovmand,
Hand lader sit brøllup bo,
Det var Magnus Aalegrevens søn,
Hand lader sin ganger sko.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

4.

Det var Drost Herr Lovmand,
Lader giøre sit brøllup med ære;
Did rider Magnus Aalegrevens søn,
Hand vil ej hiemme være.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om f...

5.

Det var Magnus Aalegrevens søn,
Han klæder sine svenne med priis;
I silke klædde han sin smaadreng,
Der ham skulde vejen viis.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om f...

6.

Ind saa kom den liden smaadreng,
Var klæd saa vel i maard;
Her holder saa mange vebnede mænd,
For oven ved vor gaard.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om ...

7.
holder saa mangen rasker Ridder,
oven ved [illegible] gaard;
ven ere de i silke,
neden i brynde haard.
revens sønner af Laaland bede om freden.

8.
pe ere deres glavind,
pendt er deres bue;
e ere de i sinde,
)aard' ere de i hue.
revens sønner af Laaland bede om freden.

9.
red det Drost Herr Lovmand,
rd tog hand i agt;
er Magnus Aalegrevens Søn,
haver mig længe undsagt.
evens sønner af Laaland bede om freden.

10.
dte det stolten Ellensborg,
ende rand taare paa kind;
et Magnus Aalegrevens søn,
over ham mangt i sind.
evens sønner af Laaland bede om freden.

11.
jer af mig mit hovedguld,
tter mig blant de kvinde;
ner hand Aalegrevens søn,
maa mig intet kiende.
evens sønner af Laaland bede om freden.

12.
sade Fruer og Jomfruer,
legned' under lin;
mest hin stolte Ellensborg,
ende rand taare paa Kind.
evens sønner af Laaland bede om freden.

13.
kom Magnus Aalegrevens søn,
sverd i høire haand;
øje stod til stolten Ellensborg,
snart hand hende fand.
evens sønner af Laaland bede om freden.

14.
mældte stolten Ellensborg,
taare paa hviden kind;
ker med viin bend unger-svend,
om i aften ind.
evens sønner af Laaland bede om freden.

15.
Jeg giver ej ædt, jeg giver ej drukked,
Endog I giver mig viin;
Før jeg faaer eder vunded,
Som er allerkiereste min.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

16.
Det var Magnus Aalegrevens søn,
Tog hende i sin arm;
I mindes det stolten Ellensborg,
I var mig given et barn.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

17.
Mælte det stolten Ellensborg,
Med tukt og megen snilde;
Mangen gjør efter frenders raad,
Og tykkes det siden vær' ilde.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

18.
Hør du Drost Her Lovmand,
Og nu saa skaltu døe;
For du drevst mig af landet ud,
Alt fra min festemøe.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

19.
Opstod Drost Her Lovmand,
Hand stod i skarlagen rød;
Vel op alle mine Hovmænd,
Som jeg haver gived brød.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

20.
Det var Magnus Aalegrevens søn,
Hand hug over bord og benke;
Hand hug vel femten raske mænd,
Saa mon han til brøllup skenke.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

21.
End brugte Aalegrevens søn,
Saa vel sit gode sverd;
Og hug til Drost Her Lovmand,
At hand fik en ufærd.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

22.
Tak have Magnus Aalegrevens søn,
Saa vel holt han sin tro;
Saa lod han brygge og blande viin,
Og strax sit brøllup bo.
De Aalegrevens sønner af Laaland bede om freden.

Forklaring.

) veed af adskillige Grever, som mestendeels vare Førstelige Personer. Der ere Markgrever, r, Paltsgrever og Burggrever, som forestode Mark, Land, Keiserlig Hof og Borg. Det Ord- n vi have, at komme i Grevens Tid ɔ: i en ond Tid, er kommen af Greve Kristoffer, hvis Danmark gik hannem ulykkeligen af. Men der tales og om andre Grever, som tilforn om en , det er en Første over Troldom, eftersom Toffe betyder i Edda og endnu i vort Sprog en er findes og Govgreve, samt Dikgrave i Nederlandene (Digrave paa Engelsk), Forstander for tem for Digerne. Majgreve er dend fornemste blant Majførerne. Aalegreve skrives, som det i l Bog er fundet; maaskee det kand være Oldegreve, som Oldefader, Oldermand, o. s. f. Eller synes af Aaleholm i Laaland, hvilket hand kand have ejed eller beboed; thi Aalegrevens sønner at være af Laaland. Ranild fik Algrevens Dotter til Hustru; hvorom i det forrige Hundret

Drost haver været her i Riget, saavelsom i Norge. Drotset menes at være en anden Best hvorom i Svenske og Norske Kroniker.

Lovmand. Var før et eget navn, som Falkor Lovmandsen, o. a. f. Nu er det et Bestillings og Navn, Lovmand, Lagmand, som Loven i Norge betiener. Der har fordom været Herremænd, kald Lovmandsener, som Bognsener, Axelsener, o. s. f. Drost Her Lovmand tales og om i andre Viser. T Viin. Dette findes ikke sielden. Jeg meener, at, saasom de i gammel Tiid lidet eller intet brugte fre Viin, dette skal forstaaes om vores egen, persed af Æble og Perrer, hvilken de da, saavelsom c have vidst at blande og krydre med adskilligt godt.

Ellers er her at merke, hvorledis denne Selvhevn er alt funden hos de Gamle, da enhver selv, uden Lov og Ræt, vildet med magt hevne egen Skade eller døe derover. Item, at de heller tage sig Festemøer til, end bede derom, hvilket og efter de Tiders Viis holdtes for en priselig Gie

---

LXIV.

Der ere tidt fleere beyle til een Brud.

1.

Herr Lave hand reed sig under øe,
 I ere vel baarn;
Der feste hand sig saa ven en møe,
 Jeg rider med, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her Jon.

2.

Og feste hand brud og førde hende hiem,
 I ere vel baarn;
Ridder' og svenne rende dem igien,
 Her rider jeg sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her Jon.

3.

Satte de bruden paa brudebenk,
 I ere vel baarn;
Her Jon bod dennem vel iskenk',
 Drikker ud flux sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her Jon.

4.

Førde de bruden til brudeseng,
 I ere vel baarn;
De glemte at løse hendes snørelenk,
 Jeg vil løse, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her Jon.

5.

Herr Jon hand lukte den dør saa brat,
 I ere vel baarn;
I sige Her Lave fra mig god nat,
 Jeg ligger her sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her Jon.

6.

Der kom bud for Her Lave ind,
 I ere vel baarn;
Herr Jon sover hos unge brud din,
 Det giør jeg, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her Jon.

7.

Herr Lave klapper paa dørren med skind,
 I ere vel baarn;
Stat op Herr Jon og lad os ind.
 Stadt ude, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her Jon.

8.

Hand støtte paa dørren med skiold og spiud
 I ere vel baarn;
Stat op Her Jon og kom herud.
 See om jeg giør det, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her J

9.

Maa min brud ej med freden være,
 I ere vel baarn;
Da skal jeg det for Kongen kære,
 Ja vel, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her

10.

Aarle om morgen, det var dag,
 I ere vel baarn;
Herr Lave gaar for Kongen at klag;
 Jeg vil med sagde Jon.
I binder og hielm af guld og følger Her J

11.

Jeg havde mig en Jomfru fæst,
 I ere vel baarn;
Nu haver Her Jon sovet hende nest.
 Det gjorde jeg, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her

12.

Men I have begge den jomfru saa kier,
 I ere vel baarn;
Da skulle I bryde herom et spær.
 Jeg nøjes, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her

13.

Der Soel om morgen mon opstaa,
 I ere vel baarn;
Fremkomme de Ridder' at see derpaa.
 Her er jeg, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her

14.

Den første dyst de sammen-reed,
 I ere vel baarn;
Her Jons hest fald i knærne ned,
 Hjælp nu Gud, sagde Jon.
I binder op hielm af guld og følger Her

15.

: anden dyst de sammen reed,
re vel baarn;
Lave fald til Jorden ned.
ligger hand sagde Jon.
er op hielm af guld og følger Per Jon.

16.

r Jon hand ganger i sin gaard;
re vel baarn;
Og ude hans jomfru for hannem staar;
J binder op hielm af guld og følger Per Jon.

17.

Nu haver Per Jon forvunden sin harm;
J ere vel baarn;
Nu sover hand i sin jomfrues arm.
Alt fik jeg hende, sagde Jon.
J binder op hielm af guld og følger Per Jon.

Anmerkning.

gamle have meget brugt Tornering og Dystrenden, for ære at indlegge hos Fruentimmeret, saa g i andre sager. Den skal være opkommen i Keiser Manuels Komneni Tid, eller der Kesser uglefænger havde slaged 40000 Ungarer ved Merseborg, da dette Ridderspil skal være indstiftet; wer siden afskaffet sig selv, for Fares og Ulykkes Skyld, som deraf fororsagedes, foruden det, Pavelig Lov var forbødet. Hvorfor Gemes, den Tyrkiske Keisers Broder, der hand til Rom blev hvorledis ham disse Spil monne befalde, svarede han: Skeer det for Alvor, da er det for lidet, for Skemt, da er det for meget. Om slig Dystrenden, Spærbryden og Tornering, findes meget Viser og Legender.

LXV.

Man skal bejle til Dyd og ikke til Rigdom.

1.

Kirsten sider ved Dronningens bord,
ıkt og gode lader;
Per Peder holde fine ord,
ıd vil give mig sin naade!
Hun lover sig selv med æren.

2.

svared Danske Dronning;
le, sig ej saa;
: det Herre Peder,
ır kun spot derfor.
Hun lover sig selv med æren.

3.

: det liden Kirsten,
ıkt og megen finde;
spotter Per Peder mig,
ogen møe eller kvinde.
Hun lover sig selv med æren.

4.

r Danske Dronning,
ler til smaadreng sin;
› hin skiønne Fru Mettelild
g i stuven gaa ind.
Hun lover sig selv med æren.

5.

ır eder Fru Mettelild
det ej før spurd,
der vil liden Kirsten trolov',
saa fattig en Jomfru.
Hun lover sig selv med æren.

6.

› skiønne Fru Mettelild,
r ej meget glad;
ker høiligen eders naad',
mig varde derad.
Hun lover sig selv med æren.

7.

Det var skiønne Fru Mettelild,
Tager over sig skarlagen skind;
Saa gaar hun i høieloft,
For Herre Peder ind.
Hun lover sig selv med æren.

8.

Her sider du min kiære søn,
Det har jeg nyligen spurd,
At du vilt have liden Kirstin,
Hun er saa fattig en jomfru.
Hun lover sig selv med æren.

9.

Hendes fader er død, hendes gods forødt,
Sig selv kand hun ej nære;
Saa mænd Per Peder min kiære Søn,
Det maa slet intet være.
Hun lover sig selv med æren.

10.

Hun er saa fattig og faderløs,
Hun kand ej være din lige;
Dronningen vil give dig Per Stigs Dotter,
Med alle sine borge rige.
Hun lover sig selv med æren.

11.

Jeg takker Dronningens naade,
For bruden med borge rige;
Saa kier har jeg liden Kirsten,
Jeg vil hende aldrig svige.
Hun lover sig selv med æren.

12.

Hendes fader er død, hendes gods forødt,
Det kand hun saa lidet volde;
Saamænd min kiære moder,
Den jomfru vil jeg beholde.
Hun lover sig selv med æren.

13.
Er hun en fattig faderløs møe,
Sig selv kand hun vel nære;
Hun for hendes dyd og ydmyghed,
En Ridders Frue skal være.
Hun lover sig selv med æren.

14.
Liden Kirsten staar uden hoieloft,
Hun lydde paa begges tale;
Hendes øjne græd, hendes hierte lo,
Hun hørde den Ridder saa svare.
Hun lover sig selv med æren.

15.
Det var Herre Peder,
Tog liden Kirsten i arm;
Det var Fru Mette hans moder,
Hun døde af dend harm.
Hun lover sig selv med æren.

16.
Nu ligger skiøne Fru Mettelild
I jorden bleg og død;
Mens raader liden Kirstin
For hendes guld saa rød.
Hun lover sig selv med æren.

Anmerkning.

Der have og mægtigere Herrer taged ringere Møer til ekte. Kong Erik i Sverrig, som førde lange Krig med Kong Frederik den Anden, lod sig vie til Karen Mogensdotter, og hende offentligen til Sverriges Dronning, endog hun i nogle aar havde været hans Boelskab og ellers var af ringe foragtelig Slegt.

Bent Kong Knuds Søn i Sverrig tog til ekte en Bonde-Dotter Sigrid den venne, som var maade dejlig. Hvorom mere i mine Ordsprogs Anden Part. Jeg vil intet røre om Griselbis eller i vore Danske Romaner.

Liden Kirsten holdes værd at kaldes en Ridders Frue. I en Haandskr. Adels Slegte-Bog finde i de ældste Tider blev ingen kalded Frue, uden hun have en Ridder, men ikkun Hustru.

LXVI.

Sielden paa en ond Begyndelse følger saa god en Ende.

1.
Paa Lindholms bierg der stander en lind,
Som bugner til jorden med blade.
Her Eskild har lokked hin liden Kirstin,
Sig snart til angest og vaade.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

2.
Her Eskild hand ganger i stuven frem,
Sit harnisk mon hand ophenge;
Liden Kirsten bad ham velkommen hiem,
Hvor haver I været saa længe?
Hende beder en Ridder saa lønlig.

3.
Du tørst ikke ved at spørge,
Du tørst ei efter mig lange:
En anden jomfru jeg haver fæst,
Gud unde mig hende at fange.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

4.
Lindholms bierg det giver jeg dig,
Der til mine møller ni;
En af mine svenne saa ypperlig,
Og hvilken dig lyster af di.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

5.
Fra ager I ikke lokkede mig,
Fra skov og grønnen eng:
Men fra det jomfru kloster med spig,
Og fra min jomfru seng.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

6.
Jeg har slided skarlagen skiøn,
Alt siden jeg nam at gange;
Jeg trolover ingen bonde-søn,
En Ridder kand jeg vel fange.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

7.
Du maat aflægge dit skarlagen skiøn,
Og slide det vadmel graa;
Og gierne trolove en bonde-søn,
En Ridder du aldrig kandt faa.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

8.
Det var liden Kirsten paa stand,
Hun lader det lønnebrev skrive;
Saa sender hun det oppaa land,
Sin kiere moder at give.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

9.
Mælbte det hendes moder fin,
Der hun det lonnebrev saae;
Gud naade dig, du liden Kirstin,
At dig fald Faderen fra.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

10.
Her Peder hand var i talen saa snar,
Og svarede hende saa;
Jeg meente hun ej faderløs var,
Saa lenge jeg leve maa.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

11.
›eder hand raabte strax paa stand,
›d legge Sadel paa hest;
il ride mig oppaa land,
ere Her Eskilds gæst.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

12.
›eder rende saa hastelig,
m snart til den gaard;
Eskild der stod og hviled sig,
var vel svøbt i maard.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

13.
mmen, velkommen hid til mig,
›eder staalbroder min;
ar miød i kieller for dig,
il den klareste viin.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

14.
du miød i kielder for mig,
il den klareste viin;
lle vi drikke brøllup hos dig,
›ig og liden Kirstin.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

15.
lms bierg jeg hende gav,
mine møller ni;
n af mine tienere brav,
hende befalder af di.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

16.
›eder blev saa vred i sind,
og strax ud sit sverd;
u ikke efter den liden Kirstin,
altu faaen ufærd.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

17.
Jeder blev grum udi sit mod,
›g hand til sin kniv;
ej ekte det ædle blod,
al det koste dit liv.
Hende beder en Ridder saa [illegible]nlig.

18.
›skild gav sit minde dertil,
nd vilde hende fæste;

Thi blev der glæde, jeg sige vil,
Der komme strax fremmede gæste.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

19.
Der kom saa mangen Ridder-søn,
Og ønskede dennem lykke;
Dertil saa mangen jomfru skiøn,
Den brøllups dag at smykke.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

20.
Stor glæde blev der i gaarden da,
Blant deres frender geve;
Her Eskild mon liden Kirstin faa,
I ære med hende at leve.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

21.
Her Eskild drak brøllup med liden Kirstin,
Det var stor lyst at høre;
Hun blev ham given af Stiffader sin,
Det kunde Herr Peder giøre.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

22.
De drukke brøllup i den gaard.
Og gesterne vare saa glade;
De levede sammen i mange aar,
Med glæde og lystighed baade.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

23.
Nu har liden Kirsten forvunden sin nød,
Og ald sin lønlig kvide;
Hun faar hver nat søvnen sød,
Alt hos sin kierestes side.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

24.
Nu lever hun med glæde og fryd,
Og haver forvunden sin harm;
Hendes hierte var fuldt af ære og dyd,
Thi sover hun i hans arm.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

25.
Gud give dem lykke og salighed,
Som æren efter mon trakte;
Og lad den aldrig have fred,
Sin kiereste vil foragte.
Hende beder en Ridder saa lønlig.

Forklaring.

›dog det som begyndes ilde, endes sielden vel, saa kommer der dog tidt, som Terentius siger, ›stab af en slet Begyndelse. Herr Eskild havde lokked liden Kirstin, agtede at slaa Hale i Vand de, men Her Peder hendes Stiffader nødde ham til at ekte hende og saaledes giøre hende Ære t. Saaledis tvinges ham Kierlighed af og der bliver omsider et godt Ekteskab.

meenes det Lindholm som ligger her i Sieland ved Borreveile, og var det gamle Lindholm bygt Bierg lidet fra det ny Lindholm, hvor endnu sees Levningerne af den ødelagde Bygning. Item, ›e Lind, hvorom tales i denne og fleere Viser. De 5 Møller ere endnu ved Magt, men Stæderne ›vor de 4 have været. Den Fabel om dennem, som jeg haver fundet i en Slegtebog, er for ›t her at indføre.

XLVII.

Exempel paa Kvinde-List.

1.
Det var Jomfru Gunderlille,
Sin Moder spurde hun ad;
Maa jeg drikke jule drik,
Med unge Her Palle i aar?
Der springer ud løven' i saa grønnen.

2.
Vel maattu drikke jule-drik,
Med rige Her Palle i aar;
Saa krænker hand din ære,
Som hand saa læng' eftertraar.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

3.
Jeg vil sætte derimod
Alt baade huus og gaard;
At jeg vil faa min kiørsvend,
Med rige Her Palle til bord.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

4.
Jeg vil sætte derimod,
Baade ager og dertil eng;
Jeg vil faa min kiøresvend
Med rige Her Palle i seng.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

5.
Det var Jomfru Gunderlille,
Hun skulde til kirken fare;
Der møder hende rige Her Palle,
Hand vilde hende der voldtage.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

6.
Det var rige Her Palle,
Hand reed til hendes farm;
Mindte hand Jomfru Gunderlild,
Tog hende i sin arm.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

7.
Hør J Jomfru Gunderlille,
Vil J være min kjære?
Alle de Dage jeg leve maa,
Jeg vil eder elske og ære.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

8.
Hør J Ridder Her Palle,
J giøre mig ingen meen;
Naar messen er udsiungen,
Saa vil jeg følge eder hiem.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

9
Hør J Ridder Herr Palle,
J giøre mig ingen harm;
Naar messen er udsiungen,
Saa sætter eder i min farm.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

10.
Det var Ridder Herr Palle;
Hand rider til kirkegaard;
Forgyldene vare hans mile.
Forgyldene vare hans spore.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

11.
Der messen var udsiungen,
Og folket foor nu hiem;
Det var Jomfru Gunderlille,
Glemte sig i kirken igen.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

12.
Saa klædde hun sin kiøresvend,
J silke og saa i maard;
Selv drager Jomfru Gunderlille
Sin kiøresvends klæder paa.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

13.
Det var Jomfru Gunderlille,
Tog svøb' og tømme i hænde;
Saa kiørde hun i Her Palles gaard,
At ingen hende kende.
Der springer ud løven' i saa grønnen,

14.
Det var rige Herr Palle,
Hand ganger til hengende farm;
Minded hand Jomfruens kiøresvend,
Hand tog hannem i sin arm.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

15.
Tog hand Jomfruens kiøresvend,
Fulte ham i stuen ind;
Efter ganger Jomfru Gunderlild,
Hun bar hendes kiøresvends skind.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

16.
Toge de Jomfruens kiøresvend,
Satte hannem paa brudebenk;
Selv gaar Jomfru Gunderlild,
Til mioden for ham at skenk'.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

17.
Saa toge de den kiøresvend,
Og sætte hannem til bord;
Selv gaar Jomfru Gunderlild,
Og giver sine heste foor.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

18.
Alt da sidder hendes kiøresvend,
Og drikker den klare viin;
Selv gaar Jomfru Gunderlild,
Og vander hesten sin.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

19.
Det var silde om aftenen,
Der røgen den faldt paa;
Det var Jomfruens kiøresvend,
Hand skulde til senge gaa.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

20.
Saa lagde de Jomfruens kiøresvend,
I brudesengen ned;
Det var Ridder Her Palle,
Hand dvaeldes ej længe ved.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

21.
Det var Ridder Her Palle,
Klapped' ham ved hviden kind;
Vender eder hid Jomfru Gunderlild,
I er allerkiæreste min.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

22.
Jeg er ikke Jomfru Gunderlild,
Jeg er hendes kiøresvend;
Jeg beder rige Her Palle,
I giøre mig ingen meen.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

23.
Estu ikke Jomfru Gunderlille,
Men er hendes kiøresvend;
Aldrig skaltu levende komme,
Af denne brudeseng,
Der springer ud løven' i saa grønnen.

24.
Det var rige Her Palle,
Hand ledte efter glavind og spiud;
Det da var den kiøresvend,
Hand sprang af vinduet ud.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

25.
Det var da den kiøresvend,
Hand ud af vinduet sprang;
Der holdt Jomfru Gunderlille,
Alt med sin hengende karm.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

26.
Tak have Jomfruens kiøresvend,
Hand var hend' alt saa tro;
Hand glemt' ikke hendes hoved guld,
Ej heller de sølvspendte sko.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

27.
Det var Jomfru Gunderlild,
Kiørde selv sin karm af gaarde;
Det vil jeg for sanden sige,
Hun lo derved saa saare.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

28.
Det var Jomfru Gunderlild,
Hun skrev de brev' under øe;
Lod spørge Ridder Her Palle,
Om hendes kiøre svend var møe.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

29.
End giorde Jomfru Gunderlild,
Hannem langt større harm;
Hun sendte ham vugge og svøbeklæde.
Alt til sin kiøresvends barn.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

30.
Det var Ridder Her Palle,
Hand blev i huen saa mod;
Give det Gud i himmerig,
Jeg var i sorten jord.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

31.
Saa ofte Ridder Herr Palle,
Sig ønskte selver død;
Endnu lever Jomfru Gunderlild,
Hun er saa ven en møe.
Der springer ud løven' i saa grønnen.

Anmærkning.

Jomfru Gunder af Sødring eller Sødringsborg (som ligger i Aarhuus-Stift i Jylland,) udklæder 'n Kudsk til Bruud i stedet for sig, saasom Tord af Hafsgaard og Lokke sendte en Mand at være Tosserevens Bruud for deres Søster.

LXVIII.

Ingen æder andens Mad
Uden hand vil bliv' uglad.

1.
Her Lovmand reed sig under øe,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Hand fæste stolt Ingerlild saa ven en møe.
Hun maatte vel være min.

2.
Hør I stolt Ingerlild under øe;
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Hvor længe vil I bie mig møe.
Hun maatte vel være min.

3.
I otte vintre fulde;
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Den niende om jeg skulde.
Hun maatte vel være min.

4.
Der otte aar forgangne vare,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Stolt Ingerlild længtes saa saare;
Hun maatte vel være min.

5.

Stolt Ingerlilds brodre gaar sammen i raad,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Vi ville givte vor søster i aar.
Hun maatte vel være min.

6.

Vi ville give hende rige Her Tord,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Hand har mere sølv end Her Lovmand jord.
Hun maatte vel være min.

7.

Hand har mere guld paa brystet sin,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
End Her Lovmand i forgyldene skrin.
Hun maatte vel være min.

8.

Hand har mere gods i arken,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
End Her Lovmand jord i marken.
Hun maatte vel være min.

9.

De drukke brøllup i dage fem,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Ikke vilde bruden til sengs i dem.
Hun maatte vel være min.

10.

Den siette dag ad kvælde,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Da toge de bruden med vælde.
Hun maatte vel være min.

11.

Skal jeg nu til senge gaa,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Da følger mig først til højelofts bro.
Hun maatte vel være min.

12.

De ledte stolt Ingerlild paa højelofts bro,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Hendes øjne stod ad salten fiord.
Hun maatte vel være min.

13.

Hisset seer jeg seglene gule og blaa,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Dem syde jeg med mine fingre smaa.
Hun maatte vel være min.

14.

Havde jeg mig en fuldtro ven,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Did vilde ride hen og snart igien.
Hun maatte vel være min.

15.

Hør du Her Peder kjer broder min,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Drag hen til stranden for søster din.
Hun maatte vel være min.

16.

Her Peder gik i staalde,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Hand skuede foler saa bolde.
Hun maatte vel være min.

17.

Hand skued de gule, hun skued de graa,
Dandser I vel mit skiønne unge liv:
Den feireste lagde hand sadel paa.
Hun maatte vel være min.

18.

Her Lovmand styrer sin snekke til land,
Dandser I vel mit skiønne unge liv:
Her Peder rider paa hviden sand.
Hun maatte vel være min.

19.

Hør Du Her Peder staalbroder sin,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Hvor lider Ingerlild festemøe min?
Hun maatte vel være min.

20.

Saa lider Ingerlild festemøe din,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
I dag drikker hun brøllup med sin.
Hun maatte vel være min.

21.

I syv aar laa jeg syg under øe,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Det var saa ilde, jeg kund' ikke døe.
Hun maatte vel være min.

22.

Skam faa saa de vive,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Som mig have beded i live.
Hun maatte vel være min.

23.

Skam faa saa de bølger blaa,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
At de ikke sloge mit skib saa smaa.
Hun maatte vel være min.

24.

Tig stille Her Lovmand hvi vil du døe,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Du finder endnu stolt Ingerlild møe.
Hun maatte vel være min.

25.

Hør du Her Peder staalbroder min,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Vil du laane mig graa ganger din.
Hun maatte vel være min.

26.

Laan mig nu graa ganger din,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Saa giver jeg dig goden snekke min.
Hun maatte vel være min.

27.

Her Lovmand hand reed og rende,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
Sin gode graa Ganger han sprengde.
Hun maatte vel være min.

28.

Her Lovmand hand kom ikke før,
Dandser I vel mit skiønne unge liv;
End der brænde blus for brudehuus dør.
Hun maatte vel være min.

29.

sprang ind og var ej seen,
l mit skjønne unge liv;
rude det du saa meen.
ın maatte vel være min.

30.

lukte den dør saa brat,
l mit skjønne unge liv;
ord saa mangen god nat.
ın maatte vel være min.

31.

Tord kier søster min,
l mit skjønne unge liv;
niod og klaren viin.
ın maatte vel være min.

32.

niod og tolv tønder most,
l mit skjønne unge liv;
Tord til bryllupskost.
ın maatte vel være min.

33.

ı bud for Her Tord ind,
l mit skjønne unge liv;
Lovmand hos unge brud din.
ın maatte vel være min.

34.

avmand hos unge brud sin,
l mit skjønne unge liv;
Da var hun hans før hun blev min.
Hun maatte vel være min.

35.

Hand sover hos din unge brud,
Dandser I vel mit skjønne unge liv;
Og giver dig igien sin søster prud.
Hun maatte vel være min.

36.

Saa gierne lover jeg hans søster under øe,
Dandser I vel mit skjønne unge liv;
Som hand sover hos min fæstemøe.
Hun maatte vel være min.

37.

Nu haver Her Lovmand sin festemøe ven,
Dandser I vel mit skjønne unge liv;
Hand gav Her Tord sin søster igien.
Hun maatte vel være min.

38.

Der var glæde og halv større gammen,
Dandser I vel mit skjønne unge liv;
Her Tord og Her Lovmand drukke brøllup sammen.
Hun maatte vel være min.

39.

Der kom da glæde for sorrig igen,
Dandser I vel mit skjønne unge liv;
Da hver førde selv sin festemøe hiem.
Hun maatte end vorde min.

Forklaring.

s saa godt et Skifte, at de paa begge Sider ere vel fornøjede. See og tilforn LIX Vise d. Her Lovmand meener at de have bedet ham til Live igen, naar hand ellers havde vorom er megen sagn iblant os, og mange Exempler om dem, som siges, at have faaet e igien paa ny, og været opvakte fra de døde, formedelst deres Venners utidige Graad og have dog anstilled sig heel underligen, førend de noget derefter ere hensovede og døde igen. ınes hos os Genkaldinger. Saasom Poeterne give for, at Proserpina formedelst sin Moders or sin Mands Klagemaals skyld, maatte komme tilbage fra de døde, i lige mældes og i der, der hand var død, sendte Aserne bud hen om gandske Verden, at alle skulle græde af Helvede; hvilket de og gjorde, o. s. f. Ellers fortæller Sabinus i sin Forklaring over ringer, om en af Bejeren, som ved Bøn og Klagemaal raabte sin døde Hustru til Live ede nogen Tiid derefter og forrettede adskilligt i Huuset. I vore Danske Viser mældes og demar Sejer: hvilken med de nærværende igiengrædde Dron. Dagmar. Hvilket tilsammen fit værd.

LXIX.

De som skulle sammen, komme dog sammen.

1.

d er den gæveste svend,
t kand bære ved side;
ı dag der Østen dages,
annem at ride.
elder hun lyden for hannem.

2.

sig saa aarle ud,
under øe;
ig stolten Adeluds,
ven en møe.
elder hun lyden for hannem.

3.

Hand rider sig at bede dyvr,
Udi Her Laves have;
Lover hand stolten Adeluds,
Hand agter at ville hende have.
Saa felder hun lyden for hannem.

4.

Der var hand i nætter,
Og der var hand i to;
Ingen mand det vidste,
Og ingen mand det fro.
Saa felder hun lyden for hannem.

5.

Ingen mand det vidste,
Og ingen mand det fro;
Foruden Adeludses tieniste møe,
Og dertil hans svenne to.
Saa felder hun lyden for hannem.

6.

Torkild tager Jomfruen i sin favn,
Hand taler til hende med gammen;
Det er stor ynk at stille dem ad,
Som gjerne vilde være tilsammen.
Saa felder hun lyden for hannem.

7.

Det svarede Adeludses tieniste-møe,
Hun kunde baade tugt og ære;
Torkild I vogter og varer eder vel,
I spilder ikke min Jomfrues ære.
Saa felder hun lyden for hannem.

8.

Svarede det Torkild Trundesen,
Hand han af hjertet lo;
Hør du Ellene lilde,
Du skalt det ikke troe.
Saa felder hun lyden for hannem.

9.

Torkild hand lader hende klæder skære,
Hvordanne hun vilde dem have;
Hver den søm, som der laa paa,
Lod hand med røde guld drage.
Saa felder hun lyden for hannem.

10.

Meldte det stolten Adeluds,
Der hun de klæder saae,
Christ signe alle de Skredere,
Som her lagde vind oppaa.
Saa felder hun lyden for hannem.

11.

Christ signe alle de Skredere,
Som der lagde vind oppaa;
Baade først og sidst Torkild Trundesen,
Som ald den kostning monne staa.
Saa felder hun lyden for hannem.

12.

Kongen hand lader en Herredag giøre,
Med Ridder og rakke Hovmænd;
Og ikke kom Torkild Trundesen
For Herredagen havde ende.
Saa felder hun lyden for hannem.

13.

Det var om en Søndag,
Saa hellig vare de tide;
Det var Torkild Trundesen,
Hand lyster til Kongen at ride.
Saa felder hun lyden for hannem.

14.

Torkild hand kom der ridend i gaard,
Og fremmest for alle sine svenne;
Kongen hand spurde hannem selver ad,
Hvor haver du været saa lenge?
Saa felder hun lyden for hannem.

15.

Med min høg og med min hund,
Var jeg reden i grønnen lund;
Hvilken svend som dyyrene vil bede,
Hand skal end tøve en stund.
Saa felder hun lyden for hannem.

16.

Du rider saa lenge at bede dyyr,
Udi Her Laves have,
Det samme dyyr du lyster at bede,
Det legger dit liv udi grave.
Saa felder hun lyden for hannem.

17.

Jeg skal faa dig andet at gjøre,
End bede de dyyr i have;
Du skalt fare til Island,
Alt med Her Esbern snare.
Saa felder hun lyden for hannem.

18.

Det svarede Torkild Trundesen,
Hand svared' sin Herre med ære;
Jeg haver saa ofte i Island været,
Jeg maatte end slet hjemme være.
Saa felder hun lyden for hannem.

19.

Det var Danner Konning,
Hand slog sin haand imod bord;
Hand sad alt saa længe,
Og tænkte paa det ord.
Saa felder hun lyden for hannem.

20.

Her er vel de dig ynke,
Og ikke forglemme dig;
Hør det Torkild Trundesen,
Til Island skalt du for mig.
Saa felder hun lyden for hannem.

21.

Det var Torkild Trundesen,
Sit ord kunde hand vel vende;
I er min herre, jeg er eders svend,
I hvor I vil mig sende.
Saa felder hun lyden for hannem.

22.

Det var om en søndag,
Saa hellig da var den tid,
Torkild hand sende sin svend for sig,
Bad Præsten efter hannem bide.
Saa felder hun lyden for hannem.

23.

Det var Torkild Trundesen,
Bad sadle sin ganger med ære;
Hand rider til den samme kirke,
Hvor Adeluds monne være.
Saa felder hun lyden for hannem.

24.

Det var Torkild Trundesen,
Hand ganger ad Kirken ind;
Hilser hand Fruer og stolte Jomfruer,
Saa hæderlig hilser hand dem.
Saa felder hun lyden for hannem.

25.

til Fruer og stolte Jomfruer,
'm stod allernest;
og sidst stolten Adeluds,
hende allerbest.
felder hun lyden for hannem.

26.

lten Adeluds,
ad Moder sin;
r det Sendinge bud,
Island ride.
felder hun lyden for hannem.

27.

hendes kiere Moder,
e under sit skind;
rkild Trundesen,
ierefte din.
felder hun lyden for hannem.

28.

ikke mere med Torkild,
t anden unger svend;
lade mig leve dend dag,
kommer glad igjen.
felder hun lyden for hannem.

29.

var kiungen,
et foer hiem;
stolten Adeluds,
deres tale saa lang.
felder hun lyden for hannem.

30.

ten Adeluds,
erken sørge eller kvide;
and ikke halv-lenge,
Island ride.
felder hun lyden for hannem.

31.

reise er snarlig endt,
at ride:
en skakked tiid være lang,
skal sørge og qvide.
felder hun lyden for hannem.

32.

lten Adeluds,
kild til Ganger sin;
ndte tilbage igjen,
nde taare paa kind.
felder hun lyden for hannem.

33.

en glæde,
er andre gode nat;
de bør hin blide,
til Island saa brat.
felder hun lyden for hannem.

34.

svenne,
f landet med sig;
lde hiemme være,
in hiertens kiere.
felder hun lyden for hannem.

35.

De vunde op deres silke-segl,
Under deres forgyldte raa;
Saa seglede de til Island,
Mindre end maaneder to.
Saa felder hun lyden foe hannem.

36.

De vunde op deres silke-segl,
Dennem bleste baade vejr og vind;
Saa seglede de til Island,
Mindre end maaneder to.
Saa felder hun lyden for hannem.

37.

Vejret det bleste og skibene skred,
Og bølgerne legte for bord;
Stille sad Torkild Trundesen,
Han talede ikke et ord.
Saa felder hun lyden for hannem.

38.

Det var Esbern Snare,
Hand talede om den vind;
Ikke er her segled den sø, i dag,
At Torkild tør blegne om kind.
Saa felder hun lyden for hannem.

39.

Jeg vil segle en søe med dig,
Om tusind gylden at være;
Jeg vil bryde en stang med dig,
For alle jomfruers ære.
Saa felder hun lyden for hannem.

40.

Saa kaste de deres anker,
Alt paa den hvide sand;
Torkild og Her Esbern Snare,
De trene der først paa land.
Saa felder hun lyden for hannem.

41.

Mit udi dend borrig gaard,
Da arlede de deres skind;
Og saa gaa de i højeloft
For Islands Konning ind.
Saa felder hun lyden for hannem.

42.

Hil sidder J Islands Konning,
Alt over eders brede bord;
Konningen udi Dannemark,
Haver sendt eder brev og ord.
Saa felder hun lyden for hannem.

43.

Det var Islands Konning,
Der hand udi brevet saae;
Saa tog hand ud en liden kniv,
Og skar dem udi stykker smaa.
Saa felder hun lyden for hanuem.

44.

Det mælde Islands Konning,
Hannem kom der saa meget i hu;
For haver mand hørt saa fattig en svend,
Haver faaet saa rig en Jomfru.
Saa felder hun lyden for hannem.

45.

Det svarede Torkild Trundesen,
Hand stod Kongen nærnest;
Ikke var brevet saa ilde strevet,
At I maatte det jo have for læst.
Saa felder hun lyden for hannem.

46.

Hør du Torkild Trundesen,
Fuldvel kiender jeg dig;
Syv tønder af det hvide sølv,
Dem stattede din fader fra mig.
Saa felder hun lyden for hannem.

47.

Syv tønder af det hvide sølv,
Det stattede din fader fra mig,
Otte tønder af det røde guld,
Vil jeg ikke have for dig.
Saa felder hun lyden for hannem.

48.

Det svarede Torkild Trundesen,
Det meste ver hand torde;
Fuld lidet kand jeg volde deri,
Hvad som min fader giorde.
Saa felder hun lyden for hannem.

49.

Hør du Torkild Trundesen,
Haver du det ikke før hørt;
Det skal grisen gielde,
Det gamle sviin har giort.
Saa felder hun lyden fer hannem.

50.

Det svared Torkild Trundesen,
Det beste der hand kunde;
Op da vorer dend liden griis,
Med hvasse tænder i munde.
Saa felder hun lyden for hannem.

51.

Alle da finge de Kongens mend,
Orlov hiem at fare;
Foruden Torkild Trundesen,
Hand maatte der eene være.
Saa felder hun lyden for hannem.

52.

Alle Daner Kongens mænd
Fore hiem hver til sin møe;
Forunden Torkild Trundesen,
Hand skulde udi taarnet døe.
Saa felder hun lyden for hannem.

53.

Toge de Torkild Trundesen,
Lode hannem i taarnet ind;
Hand tænkte paa Fruer og stolte Jomfruer,
Og mest paa kiereste sin.
Saa felder hun lyden for hannem.

54.

Alle da stode de Danske hovmend,
De saae ilde derved;
Toge de Torkild Trundesen,
Bunde hannem i taarnet ned.
Saa felder hun lyden for hannem.

55.

Det svarede Torkilds liden smaadreng,
Var klæd i kiortel rød;
Enten skal jeg følge Torkild hiem,
Eller jeg skal med hannem dø.
Saa felder hun lyden for hannem.

56.

Hør du nu Herr Esbern Snare,
En bøn saa beder jeg dig;
Siig stolten Adeluds tusind god nat,
Bed hende ei forglemme mig.
Saa felder hun lyden for hannem.

57.

Du bede hende dandse og kvæde,
Og være baade glad og fro;
Jeg vil inden aar og dag,
Med hende bygge og bo.
Saa felder hun lyden for hannem.

58.

De vunde op deres silke segl,
Under deres forgyldte raa;
Saa seglede de til Dannemark,
Mindre end maaneder to.
Saa felder hun lyden for hannem.

59.

Kaste de deres Anker,
Alt paa den hvide sand;
Det var Her Esbern snare,
Hand treen der først paa land.
Saa felder hun lyden for hannem.

60.

Det var Her Esbern snare,
Hand treen der først paa land;
Det var stolten Adeluds,
Hun rakte hannem hviden haand.
Saa felder hun lyden for hannem.

61.

Velkommen Her Esbern Snare,
Og vilt du sige mig,
Hvor lider Torkild Trundesen,
Af landet foer med dig.
Saa felder hun lyden for hannem.

62.

Torkild hand tienner udi Island,
Baade for guld og ære;
Hand sender eder tusinde god nat,
I er hans hiertens kiære.
Saa felder hun lyden for hannem.

63.

Hand bad eder hverken sørge eller kvide,
I skulde være baade glad og fro;
Hand vil inden aar og dag
Med eder bygge og bo.
Saa felder hun lyden for hannem.

64.

Da svarede stolten Adeluds,
Og hende rand taare paa kind;
Det raade Gud fader i Himmerig,
At Torkild bliver nogen tid min.
Saa felder hun lyden for hannem.

65.

...reed' den liden smaa-dreng,
... hjortel rød;
...d sider udi Island,
...monne hand døe.
... felder hun lyden for hannem.

66.

...d sidder udi Island,
...aa haarde giemme;
...eder for dend øverste Gud,
...nnem ikke forglemme.
...elder hun lyden for hannem.

67.

...kild udi Island,
...rnet sat;
... for sandingen sige,
...er hand det ad.
felder hun lyden for hannem.

68.

Torkild Trundesen,
...aa haarde giemme;
...t liv for Torkild vove,
...nnem aldrig forglemme.
felder hun lyden for hannem.

69.

...e derefter,
...uden to;
...er Sti Jonsen,
...or Synden aa.
felder hun lyden for hannem.

70.

...er Sti Jonsen,
...adle sin hest;
...e mig op paa land,
...il jeg gieste.
felder hun lyden for hannem.

71.

...er Sti Jonsen,
...der ridend' i gaard;
Her Lave,
...el svøbt i maard.
felder hun lyden for hannem.

72.

du Her Lave,
svøbt i skind;
...nig stolten Adeluds,
...e dotter din.
felder hun lydeu for hannem.

73.

...e Her Lave,
baade klog og snild;
...rge min dotter ad,
hendes villie.
felder hun lyden for hannem.

74.

...du stolten Adeluds,
du lever;
Her Sti Jonsen,
...i vil jeg dig give.
felder hun lyden for hannem.

75.

Hil sidder du stolten Adeluds,
Vel er dig alle dine dage;
Dig beder Her Sti Jonsen,
Og hannem skalt du have.
Saa felder hun lyden for hannem.

76.

Det svarede stolten Adeluds,
Hun svor om Gud og mænd;
Det kom aldrig i min hu,
At jeg vil gifte mig end.
Saa felder hun lyden for hannem.

77.

Det svarede hendes kiere moder,
Og svarede hun da saa;
Dend svend hand er i Island,
Der hendes hu ligger paa.
Saa felder hun lyden for hannem.

78.

Dend svend hand er i Island,
Der ald din hu ligger paa;
Var hand end nu af Island,
Du skalt hannem aldrig faa.
Saa felder hun lyden for hannem.

79.

Jeg haver ikke meere med Torkild,
End med en anden unger-svend;
Herre Gud lad mig leve den dag,
At Torkild kommer glad igen.
Saa felder hun lyden for hannem.

80.

Det svarede Adeludsis tienneste-møe,
Og svarede hun dertil;
I giver ikke min Jomfru anden svend,
End hun selv have vil;
Saa felder hun lyden for hannem.

81.

Fuld snart da svared Her Lave,
Han var en Mand saa brat;
Fuld vel giver jeg min dotter bort,
Og spørg ikke min terne til raad.
Saa felder hun lyden for hannem.

82.

Aldrig finge de hendes villie,
Og aldrig sagde hun ja;
Drukke de deres bryllup,
Dend samme maaneds dag.
Saa felder hun lyden for hannem.

83.

Drukke de deres bryllup,
Alt baade med glæd' og gammen;
Adeluds og hendes tienneste-møe,
De vidste vel snildhed tilsammmen.
Saa felder hun lyden for hannem.

84.

Det var silde om en aften,
Der de fulde bruden til seng;
Stolten Adeluds og hendes møe,
De giorde deres tale saa længe.
Saa felder hun lyden for hannem.

85.

Hør du Ellinelild,
Vilt du være brud for mig,
Alle de dage jeg leve maa,
Fuld vel skal jeg lønne dig.
Saa felder hun lyden for hannem.

86.

Det svarede Ellinelilde,
Hun svarede sin Jomfru med ære;
Gjerne vilde jeg det giøre,
Hvad eder til villie kand være.
Saa felder hun lyden for hannem.

87.

Silde om den aften,
Da stikkede de det saa;
Ellinelild hun ganger til brude-huus
Og stolten Adeluds ganger derfra.
Saa felder hun lyden for hannem.

88.

Det var Her Stj Jonsen,
Hand klapped hende ved hviden kind;
Er jeg nu dend allerkieriste
I haver udi eders sind.
Saa felder hun lyden for hannem.

89.

Det var Ellinelilde,
Hun svarede sin Jomfrues ord;
Alt er I den allerkjereste,
Men jeg maa ikke Torkild faa.
Saa felder hun lyden for hannem.

90.

Jeg vil det aldrig forsvære,
At Torkild havde mig ej kier;
Men det vil jeg for sandingen sige,
Hand bød mig aldrig u-ære.
Saa felder hun lyden for hannem.

91.

Aarle om den morgen
Da stikkede de det saa;
Adeluds hun gik til brude-huus,
Og Ellin gik der fra.
Saa felder hun lyden for hannem.

92.

Aarle om den morgen,
Det første dagen var lyys,
Det var Danner Konning
Hand ganger til brude-huus;
Saa felder hun lyden for hannem.

93.

Jeg giver dig det hvide sølv,
Og saa det guld saa rød;
At du tiger over Her Stj Jonsen
Om bruden var ikke møe.
Saa felder hun lyden for hannem.

94.

Jeg giver dig det hvide sølv,
Og saa det røde guldbaand;
Du tiger over Her Stj Jonsen.
Om der var tvivel i blant.
Saa felder hun lyden for hannem.

95.

Have I selv eders hvide sølv,
Og saa eders guld saa rød,
I gave mig stolten Adeluds,
Hun var saa ven en møe.
Saa felder hun lyden for hannem.

96.

Er det sandingen du siger for mig,
At Adeluds hun er møe;
Da skal Torkild Trundesen
I Island for hende ikke døe.
Saa felder hun lyden for hannem.

97.

Drukke de deres bryllup,
Saa meget glædde de dem;
Otte dage der efter kom,
Da fulde de bruden hiem.
Saa felder hun lyden for hannem.

98.

Det var ikke derefter,
Maaneder uden fem;
Det var Torkild Trundesen,
Hand kom fra Island hiem.
Saa felder hun lyden for hannem.

99.

Det var Torkild Trundesen,
Hand kom fra Island hiem;
Sterke vare de tidinger,
Hannem ginge imod igen.
Saa felder hnn lyden for hannem.

100.

Sterke da vare de tidende,
Det giorde Torkild allerverst;
Det var Her Stj Jonsen,
Havde stolten Adeluds fest.
Saa felder hun lyden for hannem.

101.

Det var om en Søndag,
Saa hellige da vare de tide;
Torkild hand sender sine svenne for sig,
Bad Præsten efter ham bide.
Saa felder hun lyden for hannem.

102.

Torkild hand ganger ad kirken ind,
Hans haar det skinner som guld;
Det maatte mand vel paa hannem see,
Hans hjerte var sørgefuld.
Saa felder hun lyden for hannem.

103.

Det var Torkild Trundesen,
Hand melte et ord med ære;
Hvo tog af det røde guld,
Stolt Adeluds plejde at bære.
Saa felder hun lyden for hannem.

104.

Der til svarede den liden smaa-dreng,
Og svarede hand Torkild saa;
Det giorde Her Stj Jonsen,
Han bode for synden under aa.
Saa felder hun lyden for hannem.

105.

var fiungen,
et foor hiem;
ger ad Kirken frem.
alle dem.
elder hun lyden for hannem.

106.

til Fruer og stolten Jomfruer,
m stod allernest;
st til stolten Adeluds,
hende allerbest.
elder hun lyden for hannem.

107.

ten Adeluds,
g adspør dig;
d din villie,
k tro mod mig.
elder hun lyden for hannem.

108.

stolten Adeluds,
g fuld god finde;
alt venner og frender mine,
rig med mit minde.
elder hun lyden for hannem.

109.

ten Adeluds,
ned din villie;
fla Her Sti Jonsen thiel,
hannem adstille.
elder hun lyden for hannem.

110.

kild Trundesen,
ig med min villie;
Gud os sammen kom,
s best adstille.
elder hun lyden for hannem.

111.

kild Trundesen,
d' J mig vide;
op paa land,
eders dotter at bede.
elder hun lyden for hannem.

112.

om den yngste,
om den ældste;
stolten Sidsellild,
allerbeste.
elder hun lyden for hannem.

113.

stolten Sidsellild,
de favr og hvid;
alle der hende seer,
mig saa lig.
felder hun lyden for hannem.

114.

ten Adeluds,
ld skal det saa være;
dig for sandingen sige,
hende aldrig kier.
felder hun lyden for hannem.

115.

Det var Torkild Trundesen,
Hand bad sadle sin hest;
Jeg vil ride mig op paa land,
Her Peder saa vil jeg gieste.
Saa felder hun lyden for hannem.

116.

Det var Torkild Trundesen,
Hand kom der ridend' i gaard;
Ude stander Her Peder,
Hand var vel svøbt i maard.
Saa felder hun lyden for hannem.

117.

Hil stander J Her Peder,
J er vel svøbt udi skind;
J giver mig stolten Sidsellild,
Allerkjereste dotter din.
Saa felder hun lyden for hannem.

118.

Det svarede Her Peder,
Hand var en mand saa klog;
Jeg gaar mig i højeloft,
Jer spør min dotter til raad.
Saa felder hun lyden for hannem.

119.

Hil sidder du stolten Sidsellild,
Vel er dig du lever,
Dig beder Torkild Trundesen,
Og hannem vil jeg dig give.
Saa felder hun lyden for hannem.

120.

Det svarede stolten Sidsellild,
Hun kunde baade tugt og ære;
Det er ikke godt at love den svend,
En anden haver kier.
Saa felder hun lyden for hannem.

121.

De finge hendes ville derpaa,
Gladelig sagde hun Ja;
Drukke de deres bryllup,
Dend samme maanets dag.
Saa felder hun lyden for hannem.

122.

Det var Torkild Trundesen,
Hand bad sadle sin hest;
Jeg vil end i aften,
Min kiere moder gieste.
Saa felder hun lyden for hannem.

123.

Det var Torkild Trundesen,
Hand spurde sin moder med ære;
Hvo skal være den eene Frue,
Der min brud skal fremføre.
Saa felder hun lyden for hannem.

124.

Det svarede hans kiere moder,
Saa lystelig under skind;
Du beder hin stolten Adeluds,
Dend allerkiereste din.
Saa felder hun lyden for hannem.

165.
Hil sidder du stolte Adeluds,
Vel er dig du lever;
Om dig beder Torkild Trundesen,
Og hannem vil jeg dig give.
Saa felder hun lyden for hannem.

166.
Med min far og med min søm,
Der med vil jeg mig føde,
Jeg vil ikke givte mig igen,
Jeg gider ikke haft den møde.
Saa felder hun lyden for hannem.

167.
Med din far og med din søm,
Der med kand du lidet vinde;
Du skalt gifte dig igjen,
Som andre goede kvinder.
Saa felder hun lyden for hannem.

168.
Det svarede stolten Adeluds,
Saa gladelig der hun lo;
Det kom aldrig i min hu,
At givte mig førend nu.
Saa felder hun lyden for hannem.

169.
Det var stolten Adeluds,
Hun taler til sin moder saa;
Alt er Torkild den samme svend,
I sagde jeg aldrig skulde faa.
Saa felder hun lyden for hannem.

170.
Saa finge de hendes villie,
Saa gladelig sagde hun ja;
De drukke deris bryllup,
Den samme maaneds-dag.
Saa felder hun lyden for hannem.

171.
Drukke de deres bryllup,
Med lyst og vare glade;
Der var ikke det det røde guld,
For de legere spart.
Saa felder hun lyden for hannem.

172.
Drukke de deres bryllup,
Alt baade med glæde og gammen;
Nu sidde de i megen glæde,
De have syv sønner tilsammen.
Saa felder hun lyden for hannem.

Forklaring.

Denne Vise er meget gængse, hvorfor jeg vilde lade den være i Tallet med de andre. Hvo denne Torkild skal have været, kand ej for vist siges. Kong Knud den Store havde een, som heed Torkild, hvilken forrettede meget i Engelland paa hans vegne. Om samme Torkild og maaskee kand være send til Island, der Kongen havde faaet Norge. Men her siges, at Esbern Snare var med, hvilken levede langt der efter i Kong Valdemars og hans Søns Kong Knuds Tid. Konger i Jisland haver ingentid været, endog det siges baade i denne og andre Viser; kandskee dermed meentes den fornemste, som med fleere der forestod Regieringen og kunde tilforn været i disse lande, (som ofte skeede) og bestattede af Trunde Torkilds Fader. Endogsaa Morten Pedersen, Abbed af Soor, skriver at Her Esbern var en saare merkelig god og duelig Rigens Mand, brugt med ald Ære og Roos i Danmarks Riges Bestilling i Jisland og andensteds.

Ellers i Viserne sættes tidt Jisland for Jorsals Land eller Jødeland, hvorthen Esbern Snare og reiste med fleere Staaldbrødre, og kom hiem igen, hvilket beskrives videre med Her Esberns Berømmelse og Veltalenhed i et gammelt Latinsk Skrivt om de Danskes Reise til det Hell. Land. At hand var Gissel i Norge, gives tilkiende i N. Krønike og en Slegtebog saaledis: Tue Lang under Valdemar den Første, hente med sit eget Skib Esbern Snare fra Norge, hvor hand var Gissel. Esbern Snares Fader heed Skjalm Hvide, Farfader Adser Røg. Af hvilket og andre Exempler mand seer, at de tidt forandrede Stam-Navnene og Vaabene af adskillige Hændelser. See om hannem tilforn 40 Vise. Sandhed at sige, da kand om dette Jisland, og meere her findes, intet uden Gietninger fremføres: Hvorfor det er best, at lade det staae ved sit værd, i henseende, at udi Viser vil ej alting agtes saa nøje.

Fordom kaldtes den Litverpur, som kaster, fælder lydden i Ansigtet.

Synden aa. Hvitfeld i K. Erik 6. taler om Hertug Valdemar for Synden aa ɔ: i Synder Jylland.

At ride til Jisland ɔ: at fare, som i 33 Vers forklares med at sejle. De Latiner bruge og det Ord ire ɔ: At gaa, enten det skeer til Lands eller Vands.

LXX.

Vidt er Ujemsd, og underligen kunne Folk samles igien.

1.
nig ved en bek at toe,
.
ie ridende de Riddere fro.
vill' I Her Hogens sønner udride.

2.
han reed sin vej forbi,
.
i stod og snakked med mig.
vill' I Her Hogens sønner udride.

3.
nfru, skjøn Jomfru trolov nu mig,
.
et guldbaand giver jeg dig.
vill' I Her Hogens sønner udride.

4.
e jeg min fostermoder svare,
.
saae mig det guldbaand have.
vill' I Her Hogens sønner udride.

5.
t gik ude ved strande,
.
det guldbaand paa sande.
vill' I Her Hogens sønner udride.

6.
e jeg svare fostermoder min,
.
seer mig med blegen kind.
vill' I Her Hogens sønner udride.

7.
seer dig blege kindet at bære,
.
j vil dig hedre og ære.
vill' I Her Hogens sønner udride.

8.
ikke trolove mig,
.
ig ned og snak med mig.
vill' I Her Hogens sønner udride.

9.
j ned paa brede steene,
.
ig ud af frender dine.
vill' I Her Hogens sønner udride.

10.
kund saa var jeg fød,
.
i gool min moder var død.
vill' I Her Hogens sønner udride.

11.
Den tiid de lagde min moder i grav,
Under lide.
Da ringde det for min fader i stad.
Hvor vill' I Her Hogens sønner udride.

12.
Der de lagde min fader i grav,
Under lide.
Da ringde det for mine søskend i stad.
Hvor vill' I Her Hogens sønner udride.

13.
Nu ere de alle døde,
Under lide,
Som mig skulde klæde og føde.
Hvar vill' I Her Hogens sønner udride.

14.
Saa nær som Her Svend min yngste Broder,
Under lide.
Hand satte mig til min fostermoder.
Hvor vill' I Her Hogens sønner udride.

15.
Min fostermoder gav mig at di,
Under lide.
Fremmede Jomfruer lærde mig at sy.
Hvor vill' I Her Hogens sønner udride.

16.
Fremmede Jomfruer lærde mig at sy,
Under lide.
Jeg lærde mig selv til ære og dyd.
Hvor vill' I Her Hogens sønner udride.

17.
Det hør jeg nu paa talen din,
Under lide.
At du est kjære søster min.
Hvor vill' I Her Hogens sønner udride.

18.
Vel an min søster tro du mig,
Under lide.
Saa hovisk en Ridder giver jeg dig.
Hvor vill' I Her Hogens sønner udride.

19.
Søster, søster børst dit haar,
Under lide.
Saa riig en Ridder skalt du faa.
Hvor vill' I Her Hogens sønner udride.

20.
Glæd dig, et brøllup skal dig gjøres
Under lide.
Det skal over Dannemark spøres.
Hvor vill' I Her Hogens sønner udride.

Anmærkning.

igen og efter mange Aars borteværelse finder og kiender Her Svend sin søster igien, i det hun am hvorledes hendes Frender vare døde efter hinanden, saa at der de begrove moderen, ringede eren, o. s. f. Hvor forstaaes den ringen, som fordom kaldtes Seeleringen, og mangesteds t hos os er brugt, indtil for nogle Aar siden: da saa tilig Aanden udgik af Mennisket, løbe Klokken og ringte nogen tid hen, imedens, efter deres Meening, at Sjelen foor til Himmels.

LXXI.

Mange vove, men een gaaer af med Byttet.

1.
Eengang reed jeg paa Dovrefield,
Der drukke Kæmper med fuld godt held.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

2.
Paa Dovrefield,
Der drukke Kæmper med fuld godt held.
Der saa druk hand Jon Rand,
Der til hin rige Her Rosen-vand.
I føre saa vel vore Ruuer, mens vi ej maa.

3.
Jon Rand,
Der til hin rige Her Rosenvand,
De legte staktavel under stind,
De spotted saa mangen hovisk Qvind.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

4.
Under deres stind,
De spotted saa mangen hovisk Qvind.
Hør du Jon Rand kier staaldbroder nu,
Og jeg veed en saa hovisk Jomfru.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

5.
Kier staldbroder nu,
Og jeg veed en saa hovisk Jomfru.
Hun er for alle saa ven en møe,
Spotter du hende, det vorder din død.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

6.
Saa ven en møe,
Spotter du hende, det vorder din død.
Hør du Her Jon Rand kier staldbroder min,
Du lad os ride og stue hend.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

7.
Kier staldbroder min,
Du lad os ride og stue hend;
De lagde sadel paa deres heste,
Og rede som heldte de beste.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

8.
Deres heste,
Og rede som heldte de beste;
Og de komme til den mølledam,
De strømme af blod der runde fram.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

9.
Den mølledam,
De strømme af blod der runde fram!
Hør du Her Jon Rand kier staaldbroder min,
Hvad betyder os den underlig ting.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

10.
Kier staaldbroder min,
Hvad betyder os den underlig ting.
Og det er alle de Ridders blod,
Som haver rided til den Jomfru god.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

11.
De Ridders blod,
Som have ridet til den Jomfru god;
Hør du Her Jon Rand kier staaldbroder min,
Vi vende vore heste og ride omkring.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

12.
Kier staaldbroder min,
Vi vende vore heste og ride omkring;
Jeg lader det ikke for min død,
Jeg vil jo stue den hoviske moe.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

13.
For min død,
Jeg vil jo stue den hoviske møe;
Og de komme til det gierde,
Det var af blodige sverde.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

14.
Det gierde.
Det var af blodige sverde;
Og hver en staver i gierdet mon staa,
Der var en død mands hovet paa.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

15.
I gierdet mon staa,
Der var en død mands hovet paa;
Hør du Jon Rand kier staaldbroder min,
Hvad betyder os de underlig ting.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

16.
Kier staaldbroder min,
Hvad betyder os den underlig ting.
Og det er al de Ridders hovder,
Som have beiled til den stolte Jomfru.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

17.
De Ridders hovder,
Som haver beiled til den stolte Jomfru,
Og hør du det kier staaldbroder min,
Vi vende vore heste, vi ride omkring.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

18.
Kier staaldbroder min,
Vi vende vore heste, vi ride omkring;
Jeg lader det ikke for min død,
Jeg vil jo stue den venne møe.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

19.
For min død,
Jeg vil stue den venne møe;
Og der de kom til borgeleed,
Ude staar Jomfruen og lener sig ved.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

20.
Til borgeleed,
Ude staar Jomfruen og lenner sig ved;
Hvi er I saa dierv i sind,
At I tør vove denne rejse hid.
I føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

21.
erv i find;!
er vove denne reise hid;
der volded o Jomfru good,
dyd og skiønhed stoor.
re saa vel vore Runer mens vi ej maa.

22.
nfru good,
dyd og skiønhed stoor;
t slue er vor attraa,
dt da ganger der savner fra.
re saa vel vore Runer mens vi ej maa.

23.
attraa,
dt da ganger der savner fra;
velkommen Her Rosenvand,
skal være min festemand.
re saa vel vore Runer mens vi ej maa.

24.
Her Rosenvand,
Og J skal være min festemand;
Evers manddom og store dyd,
Kand mig alleene give fryd.
J føre saa vel vore Runer mens vi ej maa.

25.
Og store dyd,
Kand mig alleene give fryd;
De her have væred vare mig ikke værd,
Derfor saa have de fanged ufærd.
J føre saa vel vore Runer mens vi ej maa.

26.
Vare mig ikke værd,
Derfor saa have de fanged ufærd;
Den Ridder fulde Jomfruen sammestund.
Deris elskov sigtede saa mangelund.
J føre saa vel vore Runer, mens vi ej maa.

Antegnelser.

ofrafield i Norge siges i Viiserne at være beboet. Det er saa kaldet af Kæmpen Dofra, som der hvorom i Nordske Krønike, og Torarini Latinske Haldan Svartes Saga. Nu ere der kun nogle for de reisende, at de der om Natten kunde forblive.

ange af denne Jomfrues Beylere have for deres Frieri skyld sat Livet til; men hende behager om- enne Rosenvand eller Lilievand for sin Tapperheds skyld, hvorom hun meget havde hørt. Dette r er noget nær ligt med den Historie Saxo fortæller om Amlet, og det korteligen andrages i Konge-Krønike, saaledes:

Tha var i Skotland en Drotning so bol,
Hun gjorde finæ bedlæ saa meget utol.
Vare the ikke, som hun gab aa,
Tha lod hun hugge them hovedet fra, o. s. f.

desaa gjorde og Kong Sigvard af Gylland, men Gunure sad paa en høy Klippe med Ild omkring, da. Ellers fortælles ogsaa adskilligt Eventyr fra Mand til Mand om de fornemste og dydigste ter, hvorledes de sade paa Glasbjerge og de farligste Steder, hvor ingen, uden største Besværlighed komme hen. Der skulle først dræbes Kæmper, Orme, grumme Dyr og anden Uhyre, forend mand vinde dem, som kand sees tilforn i Regner Lodbrogs Vise. Sligt findes og om en af Melusinæ i den lille Danske Tractat, og den større Hollandske, om Melusina, som holdes af nogle for en storie. Hvorom i min Danske Boglade videre.

LXXII.

Det var ej godt, stod det altid til Menniskene.

1.
lild tjener i Kongens gaard,
lild af Fyyn;
der kille, hun drager maard.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

2.
dder og de svenne de have hende kier,
lild af Fyyn;
Danner Konning træder hende aldt for nær.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

3.
ive liden Kirsten, min Dronning var død,
lild af Fyyn;
ilde du være min festemøe.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

4.
J lader Danner Kong, J sige icke saa;
Kirstenlild af Fyyn;
En pige fin Dronning ej lig vær maa.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

5.
Danske Dronning er venner naar hun er død,
Kirstenlild af Fyyn;
End jeg er i ald mit Skarlagen rød.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

6.
Danske Dronning er venner naar hun er Lig,
Kirstenlild af Fyyn;
End naar jeg meest er sund og kvig.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

7.
De viste ej andet end de vare eene to,
Kirstenlild af Fyyn;
Da lydde Danske Dronning der oppaa.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

8.
Den Dronning hun heder paa svenne to,
Kirstenlild af Fyyn;
I bede liden Kirsten for mig indgaa.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

9.
Ind kom liden Kirsten og stædde for boord,
Kirstenlild af Fyyn;
Haver min naadig Dronning sendt mig oord?
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

10.
Hør liden Kirsten hvad jeg siger dig,
Kirstenlild af Fyyn,
Hvad snakked du i gaar med Kongen om mig?
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

11.
Jeg snakked ej andet, som Gud hielpe mig,
Kirstenlild af Fyyn;
End I var dannes og dyderig.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

12.
Dronningen raader med sine frender,
Kirstenlild af Fyyn;
Vi ville liden Kirsten stege og brænde.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

13.
Vi ville hende hverken stege eller brænde,
Kirstenlild af Fyyn;
Men til den heden Konge hensende.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

14.
Vil hand stege og brænde hende,
Kirstenlild af Fyyn;
Saa gierne lader jeg til mit minde.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

15.
De breve hun strev og var ej seen,
Kirstenlild af Fyyn;
De skulde blive liden Kirsten til meen.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

16.
Saa flyde hun dem de svenne i haand,
Kirstenlild af Fyyn;
Dertil liden Kirsten den lillievand.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

17.
Men der de komme til stranden hen,
Kirstenlild af Fyyn;
De omstreve dem alde paa ny igjen.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

18.
At hand skulde vorde liden Kirsten huld,
Kirstenlild af Fyyn;
Og egte hende som var dydefuld,
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

19.
Liden Kirsten kom ind i den heden Kongens Gaard,
Kirstenlild af Fyyn;
Ude stod den Herre var svøbt i maard.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

20.
Forend jeg vilde være hans viv
Kirstenlild af Fyyn;
Da vilde jeg lade mit unge liv.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

21.
Før jeg skulde slig en Jomfru miste,
Kirstenlild af Fyyn;
Da vilde jeg lade mig døbe og kristne.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

22.
Løverdag Aften lod hand sig døbe,
Kirstenlild af Fyyn;
Søndag morgen fik brøllup giøre.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

23.
Liden Kirsten ofred det røde guld,
Kirstenlild af Fyyn;
Hendes svenne de ofred to skaale fuld.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

24.
I siger Danner Kongen saa mangen god nat,
Kirstenlild af Fyyn;
Som himmelen er med Stjerner besat.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

25.
I sige Danner Dronning saa mangt et ondt aar,
Kirstenlild af Fyyn;
Som linden bær løv og hinden bær haar.
Kirstenlild kand dølge for de Runer.

Antegnelser.

Hun kunde dølge de Runer, maaskee med andre Runer ligesom de Finner kunde med en Gan twinge den anden og mand med en Troldom fordriver den anden. Eller og hun begik sig for dem, som stræbte at vinde hendes Kierlighed, meere ved Runer og Trylderi, end Elskelighed.

De Breve, som skulde tilført hende Døden, tilføre hende Livet og den høyeste ære, i det de snildeligen omskrives og forandres af hende og hendes Medfølgere. Saa giorde Amlet ogsaa med de Breve Fenga havde givet ham til Kongen i Engelland, hvorom Saxo vidtløftigen. Saadant Exempel haver og Sim. Maiolus i sin Latinske Bog, Hunde Dage kaldet.

Denne Hedenske Konge, som her omtales og tilforn i 16 Vise, kand have været en i Venden, eller nest beliggende Lande, hvilke vare Hedenske, efter at vi havde antaget Kristendommen.

LXXIII.

Sjelden findes Stumhed hos Kvindekjønnet.

1.

ırde søster ad,
:ange finde,
ej mand give i stad.
rger hun for hiertekjere fin.

2.

, O broder kier,
ıange finde,
ıdnu mandvoxsen er.
ırger hun for hiertekjere fin.

3.

:g da baade fra og til,
:ange finde,
at du giftes vil?
ırger hun for hiertekjere fin.

4.

r saa vidt baade til og fra,
ıange finde;
baare, der liid sætter paa.
ırger hun for hiertekiere fin.

5.

det for en Ridder fiin,
ıange finde,
reed af gaarden din?
ırger hun for hiertekiere fin.

6.

:ngen Ridder fiin,
nange finde;
nin Dreng paa hesten fin.
ørger hun for hiertekiere fin.

7.

e der for to par sko,
ıange finde,
som for sengen stod?
ørger hun for hiertekiere fin.

8.

ingen to par sko,
nange finde,
mine egne tøfle to.
ørger hun for hiertekiere. fin.

9.

Hvad var det for kinder smaa,
Tidt og mange finde;
Hin anden dag i din seng laa?
Altd sørger hun for hiertekiere fin.

10.

Det var ingen kinder smaa,
Tidt og mange finde;
De leege-dukker hos mig laa.
Altd sørger hun for hiertekiere fin.

11.

Hvad var det for børneskrig,
Tidt og mange finde;
Som jeg i morges hørde hos dig?
Altd sørger hun for hiertekiere fin.

12.

De børn sig ikke klage saa,
Tidt og mange finde;
Min pige græd for nøglene smaa.
Altd sørger hun for hiertekiere fin.

13.

Hvad var det for en vugge skøn,
Tidt og mange finde;
Som jeg har seet hos dig i løn?
Altd sørger hun for hiertekiere fin.

14.

Det var ingen vugge gev,
Tidt og mange finde;
Det var min liggend fikke-vev.
Altd sørger hun for hiertekiere fin.

15.

Broder veedstu meere,
Tidt og mange finde;
Jeg veed dig giensvar fleere.
Altd sørger hun for hiertekiere fin.

16.

Naar kvindfolk fattis svar paa stand,
Tidt og mange finde;
I vester hav da fattis vand.
Altd sørger hun for hiertekiere fin.

Anmerkning.

ȝler intet, at her jo følger Gensvar paa Tiltale, saa at det yndelige Kvindekiøn derfor
ıb en løbende Tunge, og een selv bekiender det samme hos den Komoedieskriver Plautum:
aces nos merito omnes habemur; nec mutam repertam esse dicunt ullam mulierem ullo

LXXIV.

En stridbar Munk.

1.

et kloster for oven den skov,
forgyllene skøye,
for de Kemper tolv,
:t kloster forøde.

2.

Der ligger for de Kemper tolv,
De ville det kloster forøde,
De sloge ihiel baade Øxen og Kiør,
Som de Munke skulde have til føde.

3.

Munken udaf vinduet saae,
Der revnet bielker og mure;
Ere de Kemper ej fleere end tolv,
Saa vel vil jeg dennem styre.

4.

Munken taler til sin dreng,
Du hente mig ind min kølle;
Jeg vil mig i skoven gaa,
De Kemper vil jeg stille.

5.

Femten vare de der den kølle inddrog,
Og flere og ikke ferre,
Munken løfte hende med fingre to,
Saa lettelig kunde hand den bære.

6.

Munken tog køllen paa sin bag,
Ad skoven monne han gange;
Der mødte hannem de Kemper tolv,
De ville hannem gribe og fange.

7.

De skrev der Krebsen paa den Jord,
Og kvad hver anden en Vise;
Det vil jeg eder for sanden sige,
Det var saa beesk en lejse.

8.

Først vog hand fire, saa vog hand fem,
Hand vog dem alle tillige;
Det da var den skallede munk,
Hand lystet da meere at stride.

9.

Det da var den skallede munk,
Hand lystet da meere at spatzere,
Saa gik hand af skoven ud,
Saa listelig over de hede.

10.

Saa gik hand af skoven ud,
Saa listelig over de felde;
Der mødte hannem en arge Trold,
Den kaldte mand Sivordt Gielde.

11.

Estu endnu den samme Munk,
Som giorde de Kæmper vaande,
Enten skalt du skammelig fly,
Eller du skalt mandelig stande.

12.

Endnu er jeg den samme Munk,
Som giorde de Kæmper den vaande;
Ikke da vil jeg skammelig fly,
Men jeg vil mandelig stande.

13.

Det første slag den Trold hand slog,
Hand slog den munk til plade,
Huden imellem hans Herder sprak,
Hans klædet blev blodige og vaade.

14.

Det første slag den munk hand slog,
Hand slog den Trold til jord,
Ak, skam saa faa den skallede munk,
Din køllehug de ere store.

15.

Holt nu op du skallede munk,
Og slaa du mig ej meere,
Jeg vil give dig sølv og guld,
Og dertil Pendinge fleere.

16.

Munken løb og Trolden krøb,
De vare endda begge lige høje,
Der viiste hand hannem et lidet huus,
Med femten forgyldte sløye.

17.

Der viiste hand hannem et lidet huus,
Med femten forgyldte sløye:
Der fik munken baade sølv og guld,
Til hand vilde lade sig nøje.

18.

Syv læs sølv og syv læs guld,
Lod hand til klosteret føre,
Nu beder hannem sende en anden ud,
Som køllen kand bedre røre.

19.

Det lidde fast ad aften,
Og solen gik til hvile,
Endda havde munken til klosteret
Vel femten velske mile.

20.

Det lidde fast ad aften,
Og solen gik til jorde;
Endda fik munken den første ræt,
Som for Abboden kom til borde.

21.

Femten munke hug hand i blød,
For vellingen var ikke rede;
Femten hengde hand op i røg,
For silden var ikke soden.

22.

Det da melte den liden dreng,
Der grynen til vellingen hente,
Hver gang munken til kloster kommer,
Da maa vi os saadant vente.

23.

Det lidde fast ad aftenen,
Og folket skulde gaa til senge;
Da slog hand ud Abbeden det eene øje,
For hand vilde sidde saa lenge.

24.

Abbeden ud til sengen løb,
Hand torde ikke lenge bide;
Det vil jeg for sanden sige
Hand havde baade last og kvide.

25.

Aarle om morgen det var dag,
De klokker begyndte at ringe;
Ikke vilde den skallede munk,
Hverke læste eller siunge.

26.

Endda gik hand op i det koor,
Som Munke og Nunner var inde;
Ingen torde for den skallede munk
Hverken læse eller siunge.

27.

ørde de den Abbed saa from,
en munk med alle,
ev da sat den skallede munk
ved over dem alle.

28.

Saa holt hand det kloster ved magt
I tredive vintre og fleere;
Saa døde da den skallede munk
En Abbed over dem alle.

Forklaring.

Indfører denne Viise her, fordi den i de forrige Tryk var som et Tilheng, lagt til de andr en maa være digted efter den Anledning, som findes i den gamle Vise om Munk Broder Alsing, være kommen af det Eiland Als; thi de kaldes Alsinger, som der ere fødde eller boe. I Tydske h kaldes hand Mønich Ylsan. Ellers havde de aandelige Fædre og fordom været med i Krig ærd. Saasom Turpin, Erkebisp i Frankerige, een af de 12 Jevninge og meget berømt i K. Holger Danskes Krønniker. Bisp Axel eller Absalon hos os og Bispen af Mønster, Aar 1672, r. Mand haver og hørdt om den Præst i Irland, som i disse Tider holdt og forsvarede en aaledes at Fienden omsider maatte opgive Belejringen. Saa er det og troligt, at denne Munk r skal være noget om) haver anført andre mod disse Klosterets Fiender, og saaledes med deres lagd dem.

LXXV.

Drømme ere forfængelige, men stundom sande.

1.

lild vogner om midie nat,
lde fine sterke drømme,
en laa hendes kjer moder,
gav det vel i giemme.
øde hand taler med stolten Hellelild.

2.

eg gik mig til kilden,
hænder der at toe
kom fluende to Nattergale,
egge mine øjne udhug.
øde hand taler med stolten Hellelild.

3.

ugge mig i min side,
ugge mig for mit brøst;
de lemmer som paa mig var,
are saa jammerlig krøst.
øde hand taler med stolten Hellelild.

4.

haver drømt saa underlig,
m mit egit liv,
g blev sønder i midie skaaren,
unge Per Gødes kniv.
øde hand taler med stolten Hellelild.

5.

vogt dig Hellelild dotter min,
vogt dig vel i aar;
Gøde hand stunder efter æren din,
falken efter en raa.
øde hand taler med stolten Hellelild.

6.

stod saa i lang tid hen,
vel i maaneder fem,
t Hellelild torde ej vove,
irken at fare i dem.
øde hand taler med stolten Hellelild.

7.

var om en Søndag,
hellige vare de tide;
Til kirken vilde stolt Hellelild,
Til kirken vilde hun ride.
Per Gøde hand taler med stolten Hellelild.

8.

Per Gøde holder i rosens lund,
Hand leger med fine svenne;
Det forste hand stolt Hellelild saae,
Da fik den leg en ende.
Per Gøde hand taler med stolten Hellelild.

9.

Per Gøde hand rider til hengende karm,
Hand mindte hendes mund saa rød,
Der blev hun knyt med elskovs baand,
Som hende mon tvinge til død.
Per Gøde hand taler med stolten Hellelild.

10.

Stolt Hellelild ganger ud og ind,
Hun klager alt saa saare;
Og alt saa spurde hendes moder ad,
I hvad som hende mon skade.
Per Gøde hand taler med stolten Hellelild.

11.

Hør I det min kier moder,
Jeg vil eder sige den harm;
Jeg ganger saa inderlig bunden,
Med unge Per Gødes barn.
Per Gøde hand taler med stolten Hellelild.

12.

Det var ynk i Fruerstue,
Saa alle deres øjne runde;
Og mest med stolt Hellelild,
De lagd' hende kevle i munde.
Per Gøde hand taler med stolten Hellelild.

13.

Der var ynk i fruerstuve,
Ja graad og største kvide;
Men mest med stolten Hellelild,
De skare barnet af hendes side.
Per Gøde hand taler med stolten Hellelild.

Anmerkning.

Enddog Drømme ere forfængelige, og saasom mand vil gribe efter Skyggen, saa alligevel have sommetids noget at sede, og betyde noget: hvorpaa kunde gives mangfoldige Exempler af Verdsli Historier, at jeg nu intet skal mælde om den Hellige Skrivt.

LXXVI.

Underligt Giftermaal.

1.

Her Karl sider over tavelbord,
Og taler til svenne fine,
I skulle mig en Jomfru hente,
Den vennefte solen over skinner.
I meden hand rider mod hende.

2.

I skulle lede over lande,
Og over de norde-rige;
Og hente mig en Jomfru ven,
Der vel kand være min lige.
I meden hand rider mod hende.

3.

I skulle mig den Jomfru faa,
Der vel kand være min lige;
Er hun dannes og dyderig,
Jeg agter ej om hendes rige.
I meden hand rider mod hende.

4.

Bort da rede de Dannesvenne,
Baade over land og rige;
Og de kunde ikke finde den møe,
Som dem tykte være hans lige.
I meden hand rider mod hende,

5.

Hjem da rede de Danne-svenne,
Alt over de grønne tvede:
Da funde de saa skiøn en Jomfru,
Som vogtede bøndernes fæ.
I meden hand rider mod hende.

6.

Det da mælde den gamle svend,
Hand reed i kjortelen rød;
Nu seer jeg under lide,
Og end saa ven en møe.
I meden hand rider mod hende.

7.

Det da var den gamle svend,
Hand reed af bierget ned,
Taled hand til den skiønne møe,
Bad hun vilde følge med.
I meden hand rider mod hende.

8.

Sig mig nu o skjønne møe,
Og siig mig det i løn;
Hvad Adel er I kommen af,
I meden I er saa skjøn.
I meden hand rider mod hende.

9.

Hyrden er min fader,
Hand vogter det fæ under lide;
Selv heder jeg Kragelild,
I meden I vil det vide.
I meden hand rider mod hende.

10.

Revne saa vare hendes klæder,
Tilsammen i stykker smaa;
Haar havde hun som spundet guld,
Som mellem hendes hærder laa.
I meden hand rider mod hende.

11.

Hendes hals var hvid som hermelin,
Hendes kinder rosen-rød;
Det undred' alle de Danske hovmænd,
At hun skulde lide den nød.
I meden hand rider mod hende.

12.

Det da var den gamle svend,
Svøbte hende i skarlagen smaa;
Saa løfte hand hende saa listelig.
Alt paa sin ganger graa.
I meden hand rider mod hende.

13.

Vill' I mig saa bortføre,
Saa brat og overfuus?
Lader mig paa marken blive,
Og genne det fæ til huus.
I meden hand rider mod hende.

14.

Hør I det min skjønne jomfru,
I skal hverken sørg' eller kvide;
Jeg før eder af landet ud,
Saa riig en Ridder at give.
I meden hand rider mod hende.

15.

Klædde de hende i silke,
Og saa i skarlagen rød;
Det vil jeg for sanden sige,
Det var saa ven en møe.
I meden hand rider mod hende.

16.

Klædde de hende i silke,
Slog' over hende skarlagen skind,
Saa fulte de hend' i højeloft
For unge Her Karl ind.
I meden hand rider mod hende.

17.

Det var unge Her Karl,
Hand klapped paa Hyndet blaa;
Hør I det min skiønne møe,
I hviler her lidet paa.
I meden hand rider mod hende.

18.

I sige mig nu min skiønne møe,
I mens vi ere saa eene;
Hvad for Adel er I af,
Men I er møe hin venne?
I meden hand rider mod hende.

19.

Her Karl heed min Fader,
En Ridder kiæk og kiøn;
Fru Brynial heed min moder,
Selv heder jeg Adebrun.
I meden hand rider mod hende.

20.

Jeg var mig saa liden,
Og end saa liden en maard;
De bønder slog min fader ihiel,
Kaste hannem i ormegaard.
I meden hand rider mod hende.

21.

De Bønder sloge min fader ihiel,
Der de mod hannem stride,
Min moder blev af landetført,
Mig selv til sorg og kvide.
I meden hand rider mod hende.

22.

Min moder blev af landetført,
Jeg veed ej om hun er død;
Siden var jeg hos de bønder,
Og de have mig opføð.
I meden hand rider mod hende.

23.

Det var unge Her Karl,
Klapped hende paa hviden kind;
I skal hverken sørg' eller kvide,
I er allerkiereste min.
I meden hand rider mod hende.

24.

Vil Gud udi himmerig
Mig give dertil evne,
Da skal jeg inden maanets dag,
Dig over de bønder hevne.
I meden hand rider mod hende.

25.

Vil I mig over de bønder hevne,
Det er mig ikke imod;
I skaane Bondens hustrue,
Hun var mig altid god.
I meden hand rider mod hende.

26.

Tak have unge Her Karl,
Saa vel holdt hand sin troo;
Maanedø dagen der efter kom,
Lod hand sit brøllup bode.
I meden hand rider mod hende.

Antegnelse.

Denne Vise kommer meget overeens med den anden Kong Regners Vise (den 4 i dette hundr og med den, som der hos findes, jo denne ubekiendte mø heder ogsaa Krage. De have da ikke bejled e jot Navn og Rygte, som burde at skee, men de funde og saae ligesom i den første Verden, og Sam iden, dem, som behagede deris øjne vel, og meere end som deres Ører.

Om Ormegaard see femte Vise om Kong Regner.

LXXVII.

Gammel Kierlighed døer dog ikke, Fryd frys ikke.

1.

Det var ungen Her Svend Dyring,
Hand raade med moder sin;
Jeg vil mig udride,
Her Magnuses brud igen.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

2.

Vil du dig udride,
Her Magnus brud igen,
Jeg beder dig for den alleröverste Gud,
Du skynder dig snarlig hiem.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

3.

Det svarede unge Her Svend Dyre,
Hand reed den brud imod;
Silke og det sindal fort
Hengde ned for heste-fod.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

4.

Alle da rider de brudefolk,
De rider udi en ring,
Foruden Her Svend Dyre,
Hand rider saa langt omkring.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

5.

Det var unge Her Svend Dyre,
Hand rider ud ved den strand;
Bidselet ud af det røde guld,
Det skinner udi hans haand.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

6.

Det da melte stolten Ellensborg,
Hun smiler under skind,
Hvo er os den unge svend,
Der drager bolden kind.
I dag tager svenden sig orlov ue af herren.

7.

Det da svared den skiønne Jomfru,
Der bruden sad allernest,
Det er hin unge Svend Dyre,
Der rider den høye hest.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

8.

Er det hin unge Her Svend Dyre,
Der rider den høye hest,
Det veed Gud fader i Himmerig,
Hand under mig af hiertet best.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

9.

Alt da rider de brudefolk,
De ride deres heste i beede;
Foruden nnge Her Svend Dyre,
Hand leder efter sit sæde.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

10,

Tager jeg mig et hiunde selv,
Tager jeg mig en stol,
Jeg vil sidde for bruden i dag,
Og skyvle hende for den Sool.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

11.

Det svarede brudens fader,
Og saa tog hand paa;
Du sidder ikke for min dotter i dag,
Gak heller saa langt her fra.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

12.

Jeg haver været i Pariis,
Iblant de mange folk,
Alt haver min tunge
Været for mig en tolk.
I dag tagor svenden sig orlov ud af herren.

13.

Du haver været i Paris,
Iblandt saa mangen folk,
Alt haver din tunge
Gjort dig til en skalk.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

14.

Ind kom unge Her Svend Dyre,
Skøtte ikke hendes faders ord;
Saa tog hand stol i hænde,
Sette sig den brud imod.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

15.

Det lidde fast ad aften,
Hver skulde seugen søge;
Alt spurde Her Svend Dyre,
Hvor hand om natten skulde ligge.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

16.

Foruden for den højelofts bro,
Og neden for de tinde,
Der skal Her Svend Dyre,
Om natten under ligge.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

17.

Silde om den aften,
De fulde den brud til seng;
Ud gik Her Svend Dyring,
Hand rusted sine Hoffmænd.
I dag tager svenden sig orlov ud af herre

18.

Drager I evers harnisk paa,
Og saa evers brynje blaa,
Saa skulle I med fuld godt mod,
Hen til det brudehuus gaa.
I dag tager svenden sig orlov ud af herre

19.

Saa fulde de den unge brud
Hen til det brudehuus;
Frem gik Herr Svend Dyring,
Hand slukte de høje blus.
I dag tager svenden sig orlov ud af herre

20.

Saa tænder de op di vorkerte ny,
Og saa de høje blus,
Saa fulte de den unge brud,
Til det brudehuus.
I dag tager svenden sig orlov ud af herre

21.

Det svarede brudens moder,
For hun var hastig og gram;
Hvo slukte ud de brude-blus,
Herre Gud give ham skam.
I dag tager svenden sig orlov ud af herre

22.

Det svarede Herr Svend Dyring,
Hand tog de ord til sig,
Jeg slukte ud de brude-blus,
Vander ikke mig.
I dag tager svendeu sig orlov ud af herre

23.

Det var nngen Svend Dyring,
Slog over bruden kappen blaa,
Saa løfte hand hende saa listelig,
Alt paa sig ganger graa.
I dag tager svenden sig orlov ud af herre

24.

Somme lukte op brudehuus-dør,
Og somme monne blus optænde;
Den herre hand tog den brud med magt,
Ad stoven monne hand rende.
I dag tager svenden sig orlov ud af herre.

25.

Da hand kom i rosens lund,
Der lod hand sig høre,
Haver tak rige Her Magnus
I seer os aldrig meer.
I dag tager sveuden sig orlov ud af herre.

26.

Saa reed hand gennem de grønne skove,
Alt over de grønne enge;
Alt kom hand til sin moders gaard,
Før folket gik til senge.
I dag tager svenden sig orlov ud af herre.

27.

n gik stolten fru Mettelild,
var svøbt i maard,
favner hun ungen Her Svend Dyring,
hans unge brud.
ager svenden sig orlov ud af herren.

28.

Tak have Her Svend Dyring,
Saa vel holdt hand sin tro,
Hand førde hende til sin egen Gaard,
Hand lod sit brøllup boe.
I dag tager svenden sig orlov ud af herren.

Anmerkning.

:uges alt Tageretten, som længe udi Christendommen varede, indtil den endeligen blev afslagt.
: Brudens Villie saa god som hans, der tager hende.
Leeg og Lærde reiste fordom mest til Pariis, hvoraf disse kaldtes Pariis-Klerker.

LXXVIII.

Den Dødes Igenkomst.

1.

)yring hand rider sig op under ø,
selver ung;
e hand sig saa ven en møe.
Mig lyster udi lunden at ride.

2.

en vare de i syv aar,
selver ung;
børn de tilsammen faar.
Mig lyster udi lunden at ride.

3.

ı der døden paa det land,
selver ung;
e den dejlig lilie-vand.
Mig lyster udi lunden at ride.

4.

a rider sig op under ø,
selver ung;
ste sig atter en anden møe.
Mig lyster udi lunden at ride.

5.

:ste hende møe, hand førde hende hiem,
selver ung;
n var bæster og meget grim.
Mig lyster udi lunden at ride.

6.

ı kom agend i gaard,
selver ung;
børn stander med modige taare.
Mig lyster udi lunden at ride.

7.

a børn stoed med sorrigfuld mod,
selver ung;
tte dem bort alt for sin fod.
Mig lyster udi lunden at ride.

8.

o de smaa børn ei øll eller mad,
selver ung;
e I skal lide hunger og had.
Mig lyster udi lunden at ride.

9.

Hun tog fra dem det bulster blaa,
Var jeg selver ung;
Og sagde I skal ligge i bare straa.
Mig lyster udi lunden at ride.

10.

Hun tog fra dem de store vorlius,
Var jeg selver ung;
I skal nu ligge i mørken huus.
Mig lyster udi lunden at ride.

11.

Om aftenen silde der børnen græd,
Var jeg selver ung;
Det hørde deris moder nnder mulden ned.
Mig lyster udi Lunden at ride.

12.

Det hørde den kvinde under jorden laa,
Var jeg selver ung;
Forvist maa jeg til mine smaa børn gaa,
Mig lyster udi lunden at ride.

13.

Den kvinde gaar frem for vor Herre at staa,
Var jeg selver ung;
Og maa jeg til mine smaa børn gaa.
Mig lyster udi lunden at ride.

14.

Hun bad ham saa længe,
Var jeg selver ung;
Saa hand lod hende gange.
Mig lyster udi lunden at ride,

15.

Og du skal komme igen inden hanen gal,
Var jeg selver ung;
Ej længer du borte blive skal.
Mig lyster udi lunden at ride.

16.

Hun stød op sine mødige been,
Var jeg selver ung;
Der revnede muur og graa marmorsteen.
Mig lyster udi lunden at ride.

17.

Der hun gik igiennem den by,
Var jeg selver ung;
De hunde de tudde saa højt i sky.
Mig lyster udi lunden at ride.

18.

Der hun kom til borgeled,
Var jeg selver ung;
Der stod hendes ældste dotter ved.
Mig lyster udi lunden at ride.

19.

Hvi stander du her kjer dotter min,
Var jeg selver ung;
Og hvor er det med smaa sydskende din?
Mig lyster udi lunden at ride.

20.

Vel er I en kvinde baade faver og fiin,
Var jeg selver ung;
Men intet er I kjer moder min.
Mig lyster udi lunden at ride.

21.

Hvor skulle jeg være faver og fiin,
Var jeg selver ung;
Jeg har været død, bær blegen kind.
Mig lyster udi lunden at ride.

22.

Min moder var hvid med kinder rød,
Var jeg selver ung;
Men du est bleg og ligner en død.
Mig lyster udi lunden at ride.

23.

Hvor skulde jeg være hvid og rød,
Var jeg selver ung;
Saa længe haver jeg været død.
Mig lyster udi lunden at ride.

24.

Der hun kom i stuen ind,
Var jeg selver ung;
De smaa børn staar med taare paa kind.
Mig lyster udi lunden at ride.

25.

Det ene hun bøsted, det andet hun flette,
Var jeg selver ung;
Det tredie hun løfte, det fjerde hun lette.
Mig lyster udi lunden at ride.

26.

Det femte hun sette paa sit skiød,
Var jeg selver ung;
Og gav det af sin bi saa sød.
Mig lyster udi lunden at ride.

27.

Hun bad ældste dotter sin,
Var jeg selver ung;
Du bed Svend Dyring gaa til mig ind.
Mig lyster udi lunden at ride.

28.

Der hand kom i stuen ind,
Var jeg selver ung;
Hun talte til ham med vreden sind.
Mig lyster udi lunden at ride.

29.

Jeg levnte efter mig baade øll og brød,
Var jeg selver ung;
Mine smaa børn lide hungers nød.
Mig lyster udi lunden at ride.

30.

Jeg levnte efter mig bulster blaa,
Var jeg selver ung;
Mine smaa børn ligge i bare straa.
Mig lyster udi lunden at ride.

31.

Jeg levnte efter mig de store vorlius,
Var jeg selver ung;
Mine smaa børn ligge i mørken huus.
Mig lyster udi lunden at ride.

32.

Skal jeg tiere hiem til jer gaa,
Var jeg selver ung;
Saa krank en lykke skal I faa.
Mig lyster udi lunden at ride.

33.

Det svarede liden Kirsten i sengen laa,
Var jeg selver ung;
Alt skal jeg være dine børn god.
Mig lyster udi lunden at ride.

34.

Hver gang de hørde de hunde giøe,
Var jeg selver ung;
Saa gave de børnene øll og brød.
Mig lyster udi lunden at ride.

35.

Det første de hørde den hunde-glam,
Var jeg selver ung;
Saa reddes de for den dødis gang.
Mig lyster udi lunden at ride.

36.

Det første de hørde smaa hunde tude,
Var jeg selver ung;
Saa frygtede de for den døde derude.
Mig lyster udi lunden at ride*).

Antegnelse.

Det var maaskee denne hans Hustrn, som nu døde. Men her opregnes idel Papistiske Fabler, om d dødes Gjenkomst, at spørge sig Forlov af vor Herre, om Hanegalen o. s. f. Denne ene vilde jeg de indføre af flere, som jeg haver af lige overtro, at man heraf kand see, hvad for tyk vildfarelses Mørk de fordum have sveved udi. Ellers om Hanegalen haver mand og andet anderledis, nemlig at Dødning ej agtede den sorte eller eller hvide Hane, men ikkun den røde, om hvilken hand sagde:

*) Eller: Favre ord fryder saa mangt et hjerte.

Nu gal Hanen den røde,
Til Jorden ſſunder den Døde.

gges endnu helſt røde Haner til.

r og Dyringer have været fornemme Adel og ere endnu til.

LXXIX.

Kjerlighed medfører Sorg.

1.
Ellensborg ſtander i højeloft,
: hun ud ſaa vide;
eer jeg Her Oluf
nen lunde at ride.
ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

2.
ieer jeg Her Oluf,
nen lund at ride;
ud Fader i Himmerig,
) vilde ride hid.
ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

3.
r ſtolten Ellensborg,
ide hun med ſin' Terne;
d ſkal jeg Her Oluf ſvare,
eder mig alt ſaa gjerne.
ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

4.
hannem vel med tugt og ære,
: hannem ſom I hannem and;
r den allerkjeriſte i eders hu,
gen verdens mand.
ſørger huu for hannem i ſaa lønlig.

5.
r Her Oluf,
om der ridend i gaard;
nder ſtolten Ellensborg,
r vel ſvøbt i maard.
ſørger hun for hannem i ſaa lonlig.

6.
nder I ſtolten Ellensborg,
: mig eders tro;
eder elſke og ære,
eder ved ſtor uro
ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

7.
: I Her Oluf for andre Mænd,
Solen for Liuſet Stjerner;
I ikke vejed min Morbroder,
loved eder ſaa gjerne.
ſørger hun for hannem i ſaa lonlig.

8.
give eder guld og ſølv,
re Morbroder din,
til bøn og knæfald,
annemænd paa ting.
ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

9.
I tiger kiere Her Oluf,
Og ſiger I ikke ſlig ord;
Jeg hav eder i mit hjerte kjer,
For nogen der lever paa jord.
Thi ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

10.
Saa liſtelig i den ſamme Stund,
De gave hverandre deris troe;
Saa de hverandre vilde elſke,
Den ſtund de levde baade.
Thi ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

11.
I ſkynder eder Her Oluf,
I drager af denne gaard;
Kommer Her Magnus min broder hiem,
Jeg frygter det ilde gaar.
Thi ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

12.
Saa ſørgende vare de unge to,
De bøde hver andre god uat;
Give det Gud Fader i Himmerig,
At de maatte findis brat.
Thi ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

13.
Det var Her Oluf,
Hand rider i grønnen lund;
Der møder hannem Her Magnus,
I ſaa ſnar en ſtund.
Thi ſørger hun for hannem ſaa lønlig.

14.
Vel mødt Her Oluf,
Hvi rider du mig imod,
Og du haver vejed min Morbroder,
Du bødſt mig aldrig bod.
Thi ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

15.
Jeg vil give dig guld og ſølv,
For kjere Morbroder din,
Og dertil bøn og knæfald,
Med Dannemænd til ting.
Thi ſørger hun for hannem i ſaa lonlig.

16.
Du haver vejed min Morbroder,
Du bødſt mig aldrig bod;
Og du haver troloved min Søſter,
Gav mig der aldrig for ord.
Thi ſørger hun for hannem i ſaa lønlig.

17.

Jeg har trolovet din Syster,
Baade for hæder og ære;
Og alde de dage jeg leve maa,
For broder vil jeg dig være.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

18.

For rider Her Oluf,
med sine svenne fem;
Efter rider Her Magnus,
Med femten raske hofmænd.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

19.

Toge de Her Oluf,
De hugge hannem saa smaa;
Alt som de lille lindeløv,
Der under linden laa.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

20.

Det var Her Magnus,
Hand binder sig sverdet ved side;
Og saa mon hand saa snarlig hiem,
Til sin søster ride.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

21.

Det var Her Magnus,
Kom i sin egen gaard;
Ude stander hans kiere Søster,
Hun var vel svøbt i maard.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

22.

Vær velkommen Her Magnus,
Og kiere broder min;
Og hvad for diur da haver du bided,
Enten hiort eller hind.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

23.

Ingen diur saa haver jeg bided,
Enten sabel eller maar;
Men jeg haver bided den tamme hiort,
Som var i vor gaard.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

24.

Haver du vejet Her Oluf,
Og giort mig denne vee,
Net aldrig skal du leve den dag,
At du mig glad skal see.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

25.

Men du haver vejet Her Oluf,
Og giort mig den møde,
Da skal jeg mig i kloster give,
Og sørge mig selv til døde.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

26.

Ti kvær min kiere Søster,
Og lad bort fare din kvide;
Jeg skal give dig den rigeste Ridder,
Hand er i dette Rige.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

27.

Langt heller vilde jeg Her Oluf have,
Paa sin ganger graa;
End jeg vilde have den rigeste Ridder,
Den jeg kunde nogensteds faa.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

28.

Det melte stolten Ellensborg,
Saa saare sine hænder monne vride;
Du viste min broder jeg trode dig best,
Hvi vilde du mig saa svige?
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

29.

Da ynkedes Her Magnus,
Ud over den store nød;
Havde jeg den Elskovs sorg vist,
Hand skulde ikke blevet død.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

30.

O Herre Gud i Himmerig,
Hvi vilde du mig saa plage,
At min allerkiereste skulde falde fra mig,
Og jeg skulde sorgen drage.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

31.

Hend jomfru hun sørger saa saare,
Hun sørger sig selv fra sinde;
Alt for sin allerkieriste, som hun havde mist,
Hun kunde hannem ikke finde.
Thi sørger hun for hannem i saa lønlig.

Anmerkning.

Ellensborgs egen Broder Magnus af utidig Hevngierrighed (som her i den ny plantede Kristen lenge var brugelig, ligesom tilforn i Hedenskabet) ihielslog hendes Festemand og dermed satte hende i slig en sørgelig Tilstand, som hun ei kunde forvinde, førend Døden gjør Ende derpaa.

LXXX.

Kierlighed udstaar sin Prøve.

1.

De Ledingsmænd lagdes under øe,
Der vises villien min;
De tretted' om saa ven en møe.
Hnu lover hannem sin tro.

2.

Jeg tør sætte ved mit guld saa rød,
Der vises villien min;
Liden Kirsten skiøtter ei Nordmands død.
Hun lover hannem sin tro.

3.

r sætte ved min hvide hals,
:ses villien min;
Kirsten er Per Nordmand ej falsk.
Hun lover hannem sin tro.

4.

ordmand stoed og hørde derpaa;
ses villien min;
al jeg prøve begge deres ord.
Hun lover hannem sin tro.

5.

ordmand klædde sig i silke rød,
:ses villien min;
zde sig ned som hand var død.
Hun lover hannem sin tro.

6.

ngens mænd styrde deres sneke til land,
:ses villien min;
Kirstin ganger paa hviden sand.
Hun lover hannem sin tro.

7.

velkomne J Kongens mænd,
:ses villien min;
)ar eder liidt i Ledingen hen.
Hun lover hannem sin tro.

8.

aver os liidt i Ledingen hen,
ises villien min;
have mist en mand saa ven.
Hun lover hannem sin tro.

9.

ıe mist saa fin en mand,
:ses villien min;
ıge Nordmand saa heder hand.
Hun lover hannem sin tro.

10.

Kirsten stod og hørde de ord;
ses villien min;
aaned vel ti gange til jord.
Hun lover hannem sin tro.

11.

Er det nu sandt Per Nordmand er død,
Der vises villien min;
Jeg bygger over ham en kirke saa rød.
Hun lover hannem sin tro.

12.

Muren af graa marmorsteen,
Der vises villien min;
Og graven af de hvide hvalsbeen.
Hun lover hannem sin tro.

13.

Jeg skal hans kiste med sølv beslaa,
Der vises villien mtn;
Og sætte forgyldte bogstaver paa.
Hun lover hannem sin tro.

14.

Saa sige de alle, som der gaa fram,
Der vises villien min;
Der ligger liden Kirstens festemand.
Hun lover hannem sin tro.

15.

Per Nordmand kunde ej lide den harm,
Der vises villien min;
Stod op tog hende ti gang i arm.
Hun lover hannem sin tro.

16.

Tak have Per Nordmand han holdt sin tro,
Der vises villien min;
Med ære lod hand sit brøllup bo.
Hun lover hannem sin tro.

17.

Tak saa have den skjønne Jomfru,
Der vises villien min;
For hun var hannem saa huld og tro.
Hun lover hannem siu tro.

18.

Nu haver den jomfru forvunded sin harm,
Der vises villien min;
Hun sover hver nat i Per Nordmands arm.
Hun loved hannem sin tro.

Anmerkning.

)og Kierlighed er tidt ubestandig hos mange, og lang Stilsmisse forkøler den tidt, saa sees her et andet Exempel, at hun alvorligen sørger for Per Nordmand, hvilket Navn haver fordom ʒ endnu er et Stamme-Navn.

LXXXI.

Folk kunne tvinges til Frykt, De skulle overtales til Kierlighed.

1.

ding hand fidder paa Ramsøe,
tellld rosen er min kiere;
ıd om en venner møe.
Mens hannem vindes lived.

2.

Jeg vil mig ride op under øe,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Og fæste Inger Jernsteg saa ven en møe.
Mens hannem vindes lived.

3.

Det svared den svend i kiortelen fort,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Den Jomfru hun er given bort.
Mens hannem vindes lived.

4.

Det svared den svend, som hand stod nest,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Her Magnus haver den Jomfru fæst.
Mens hannem vindes lived.

5.

Førend hun skulde blive Her Magnus viv,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Før skal det koste mit unge Liv.
Mens hannem vindes lived.

6.

Hvilke af mine svenne vil med mig fare,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Og sit liv ej for mig spare.
Mens hannem vindes lived.

7.

Torkild hand soor om Gud og mænd,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Bruden ikke kom fra kirken end.
Mens hannem vindes lived.

8.

Hør du Torkild kier staldbroder min,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Vilt du laane mig gangeren din.
Mens hannem vindes lived.

9.

Vilt du skifte din' klæder med mig,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Alt mit smykke giver jeg dig.
Mens hannem vindes lived.

10.

Jeg giør det ikke for gave eller guld,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Jeg sviger ikke Her Magnus, hand er mig huld.
Mens hannem vindes lived.

11.

Vilt du skifte klæder med mig,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Liden Kirstin min søster giver jeg dig.
Mens hannem vindes lived.

12.

De fuldes gennem den grønne lund,
Min hiertelild rosen er min kiere;
De skifte deres klæder i samme stund.
Mens hannem vindes lived.

13.

Endnu du haver skift klæder med mig,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Lad mig i dag skenke for dig.
Mens hannem vindes lived.

14.

Nu haver vi skift klæder med ære,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Lad mig viin for bruden skære.
Mens hannem vindes lived.

15.

De ride udi brudeskar,
Min hiertelild rosen er min kiere;
De vidste ikke hvilken Karl Høfding var.
Mens hannem vindes lived.

16.

Hand reed frem for den brudekarm,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Hand havde deraf baade glæde og harm.
Mens hannem vindes lived.

17.

De førde bruden i Her Magnuses gaard,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Der er ikke guld for Legeren spard.
Mens hannem virdes lived.

18.

De sætte bruden paa brudebenk,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Karl Høfding gaar paa gulvet at skenk.
Mens hannem vindes lived.

19.

Karl Høfnig hand luder over breden bord,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Hand taler til hende et skemtsomt ord.
Mens hannem vindes lived.

20.

Hvad heller vil I være Her Magnus møe,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Eller I vil følge mig til Ramsøe.
Mens hannem vindes lived.

21.

Heller vil jeg følge eder til Ramsøe,
Min hiertelild rosen er min kiere;
End jeg vil være Her Magnuses møe.
Mens hannem vindes lived.

22.

Førend jeg vilde være Her Magnusses viv,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Da vilde jeg vove mit unge Liv.
Mens hannem vindes lived.

23.

Tige kver allerkiereste, sig ikke saa,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Et bedre raad saa ville vi faa.
Mens hannem vindes lived.

24.

Silde om aftenen riim falt paa,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Den unge brud lyster at sove gaa.
Mens hannnm vindes lived.

25.

De fulte bruden til brude-seng,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Dronningen fulte hende selv derhen.
Mens hannem vindes lived.

26.

De fulte bruden til senge,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Karl Høfding dval ei lenge.
Mens haunem vindes lived.

27.

)øfding hand i den brudeseng sprang,
iertelild rosen er min kiere;
lukte ud lius med høire haand.
Mens hannem vindes lived.

28.

elte Dronningen og hun blev ved,
iertelild rosen er min kiere;
ukke lius man ved skal see.
Mens hannem vindes lived.

29.

er Niding i brudehuus,
iertelild rosen er min kiere;
lukte for den unge brud lius.
Mens hannem vindes lived.

30.

ei Niding, jeg vil have den møe,
iertelild rosen er min kiere;
der Karl Høfding til Ramsøe.
Mens hannem vindes lived.

31.

ingen taler til sine møer,
iertelild rosen er min kiere;
aver hørt slig under før.
Mens hannem vindes lived.

32.

en Dronning med sine møer,
iertelild rosen er min kiere;
øfding lukte det loftes dør.
Mens hannem vindes lived.

33.

ingen gaar ud ad salen frem,
iertelild rosen er min kiere;
kker Her Magnus sin høire haand.
Mens hannem vindes lived.

34.

nderlig tidinger jeg til dig bær,
ertelild rosen er min kiere;
øfding sover hos din hiertenskier.
Mens hannem vindes lived.

35.

øfding sover hos din lillie-vand,
ertelild rosen er min kiere;
det Her Magnus om du kand.
Mens hannem vindes lived.

36.

agnus hand tog til sin kniv,
ertelild rosen er min kiere;
l koste hans unge liv.
Mens hannem vindes lived.

37.

art var Brynien af bielken rykt,
ertelid rosen er min kiere;
rden jern paa hoved trykt.
Mens hannem vindes lived.

38.

te paa døren med glavind og spind,
ertelild rosen er min kiere;
Her Karl og gak herud.
Mens hannem vindes lived.

39.

Karl Høfding hand ud af vinduet saa,
Min hiertelild rosen er min kiere;
I ere saa mange, vi ere saa faa.
Mens hannem vindes lived.

40.

I ere saa mange, vi ere kun to,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Dog skal jeg gierne til eder gaa.
Mens hannem vindes lived.

41.

Det er min allerstørste harm;
Min hiertelild rosen er min kiere;
Jeg skal af denne jomfrues arm.
Mens hannem vindes lived.

42.

Karl Høfding hand paa gulvet sprang,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Den Jomfru slog seiers klæder over ham.
Mens hannem vindes lived.

43.

Her haver I saa godt et sverd,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Udi mit bloed saa er det hærdt.
Mens hannem vindes lived.

44.

Ingen sverd eder skade kand,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Imedens I haver det sverd i haand.
Mens hannem vindes lived.

45.

Her haver I en brynie saa god,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Der bider ingen staal oppaa.
Mens hannem vindes lived.

46.

Tager I nu det sverd i haand,
Min hiertelild rosen er min kiere,
I forstaane min fader om I kand.
Mens hannem vindes lived.

47.

Karl Høfding ud af doren løb,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Sit gode sværd hand for sig bøed.
Mens hannem vindes lived.

48.

Hand vejed i den første flok,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Her Magnus med sin gule lok.
Mens hannem vindes lived.

49.

Hand vejed i den anden skare,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Her Magnus tre brodre og brudens fader.
Mens hannem vindes lived.

50.

Stolt Inger fik stor møde,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Hun saae hendes fader bløde.
Mens hannem vindes lived.

51.

I en sorrigfuld stund saa er jeg fød;
Min hiertelild rosen er min kiere;
Min fader er for min skyld død.
Mens hannem vindes lived.

52.

Hand klapped hende med hviden kind,
Min hiertelild rosen er min kiere;
I sørger ikke allerkiereste min.
Mens hannem vindes lived.

53.

Jeg kunde det ikke volde;
Min hiertelild rosen er min kiere;
Om jeg mit Liv vilde beholde.
Mens hannem vindes lived.

54.

Karl Høfding stak sit sværd ved side,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Jomfru vil I med mig ride.
Mens hannem vindes lived.

55.

Jeg vil dog følge dig af land,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Alt for nogen verdsens Mand.
Mens hannem vindes lived.

56.

Saa glad var ald Karl Høfdings svenne,
Min hiertelild rosen er min kiere;
De fulde den Jomfru over enge.
Mens hannem vindes lived.

57.

De fulde den Jomfru til strande,
Min hiertelild rosen er min kirre;
Hendes broder fulde dem til lande.
Mens hannem vindes lived.

58.

De vant op seil og forgylden fløy,
Min hiertelild rosen er min kiere:
Saa seiled' de til Ramsøe.
Mens hannem vindes lived.

59.

Tak have Karl Høfding, hand holdt sin tro,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Saa lod hand sit brollup boe.
Mens hannem vindes lived.

60.

Hand lod sig dertil løste;
Min hiertelild rosen er min kiere;
Hand gav Torkild sin søster.
Mens hannem vindes lived.

61.

Hand gav ham sin søster saa ven en møe,
Min hiertelild rosen er min kiere;
Med hende halv Ramsø.
Mens hannem vindes lived*).

*) Eller: Men han vinder hende saa liden.

Forklaring.

Bruden giver sin Brudgom et udvalt Sverd og Brynie, som intet Sverd kunde skade. Saadanne Sverd og Vaabne, havde de fordom Tid, som den Grædske Poet Homerus beskriver Achilles Vaabne at have været. Her løber og noget Trylderi i med, som og det, at hun kaste Sejers-klæder over ham. Mand siger endnu at somme børn fødes med Sejers-hue eller Hielm, eller Seiers-serk, hvorved de skulle blive sær lykkelige fremfor andre.

Jeg finder et ukiendeligt Tilnavn til Inger i Haandsk. Bog noget ligt efter Jernskeg, et gammelt Adels Navn baade i Norge og her. Peder Jernskeg siges i en Slegte-bog at have havd en Skave til Hustru, berygtet for Letfærdighed, hvilken hand derfor kryste ihiel i Barselseng, der hand havde sit Harnisk paa under Klæderne, og hand meente det ej at være sit Barn. Hans Søn var Bisp Peder Jernskeg i Roskild, død 1416, og begraven under det Nørre Taarn, hvis Grav blev aabnet af Her Niels Trolle, da hand der lod giøre sin Begravelse; og var der muret, som en Kiste over hannem, hvor hand laa i sine Bispeklæder, med Stav, o. a. m.

Af Karl Høfdings modige Gjerning, sige vi endnu Ordsprogsviis: Det er en svar Karl Høfding.

Ved Ramsøe (hvilken By Saxo ogsaa nævner) forstaaes maaskee den Gaard neder ved Søen; Eller det kand være Ravnsøe i Jylland, som og findes i en Haandsk. Bog.

LXXXII.

Glem ej Gud, at hand ej glemmer dig igjen.

1.

Her Jonas og Her Nielus Maard,
De vare Staaldbrødre baade,
De ride dem at bede dyyr,
En signede Paaskemorgen.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

2.

De rede dem for kirke og kloster,
Paa messen gave de ikke giem;
Der de komme paa heden,
De talde hverandre deris drøm.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

3.

Mig tøkte at min Faders gaard,
Stod udi røden glød;
Og mig tøkte det min Festemøe,
Hun laa paa baaren død.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

4.

Mig tøkte jeg var udreden,
Over en saa bred en bro;
Og ald den strøm den under løb,
Var som det røde blod.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

5.

Haver du mig dine drømme talt,
Alt i den grønne eng;
Saa mænd ved min kiere staldbroder,
Jeg taler dig mine igen.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

6.

Mig tøkte det min faders gaard
Stod alt i brændend brand;
Og mig tøkte den stolte Fru Sidsel,
Havde mist sin ene haand.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

7.

Mig tøkte det mine støvle,
De vare fuld af blod;
Min ganger slog mig under sig,
Hand løb til vilden flod.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

8.

Her Jonas og Her Nielus Maard,
De bare for drømmen fare;
Der sprank op saa lidet et dyr,
De tøtte det var en hare.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

9.

Det var bolde Her Nielus,
Hand tænkte paa sin drøm;
Du skynd dig snart Jonas hid,
Vi ville nu ride hiem.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

10.

Det svarede Her Jonas,
Hand gav det ikke udi gem;
Vi ville bede en liden hare,
Saa ville vi ride os hiem.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

11.

Det da svared det lille dyr,
Det svared et ord saa stort;
Og beder du mig med hunde i dag,
Og fører du mig saa bort.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

12.

Beder du mig med hunde i dag,
I morgen kommer jeg paa bord,
Hvilken svend mig æder af,
Hand taler aldrig fler ord.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

13.

Tilsammen da rede de staldbrødre to,
Alt i de grønne lunde;
Og de yppede dennem en trette,
Om deris heste og hunde.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

14.

Mine hunde vil jeg ikke rose,
Endog de ere beste;
Det vil jeg for sanden sige,
Saa kostelig ere mine heste.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

15.

Langt bedre maattu Jomfru-svend,
Alt snakke om Jomfru din;
End du rider her i marcken ud,
Og spotter gangeren min.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

16.

Det du kalder mig en Jomfru-svend,
Derfor vil jeg dig intet vige;
Saa vel maa Jomfru Mettelild,
Alt være Fru Sidsels lige.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

17.

Sammen da ginge de staldbrødre to,
De sloges baade til fod;
Sammen da løbe deris heste,
De baade bede og slo.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

18.

Sammen da løbe de heste,
De sloges der med stor møde;
Og sammen da løbe de hunde,
De bede hverandre til døde.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

19.

Fuld ilde da vare de hunde fødde,
Som legte under Kongens bord;
To staldbrødre sloge hverandre ihiel,
Der vilde for ingen give bod.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

20.

Saa saare da sørged hun Sidsellild,
Saa giør og Her Jonas møe;
Det var hans kiere moder,
Hun monne i sorgen døe.
Den ene hand vinder den anden dyrene af.

Forklaring.

Udi en Slekte Bog findes dette om dennem, Her Niels Maard af Tolstrupgaard i Nørager So Sønder herret og Her Jens af Merup jagede baade helligt og søgnt. Paa en Paaskedag hidsede ter en hare, som forsvandt. Hundene bede hverandre ihiel og omsider Ridderne dræbte hinanden. Det : udhugget paa Vestre Enden af Nørager Kirke paa en Kampesteen.

Aar 1411 Paaskenat ere 5 Mand udgangne at jage, og som det ringede til Otesang, ginge de ti
til Kirken, men de tre ere omvendte med Hunde og Garn til Steen, mellem Sandbrog Klinte paa Gulland
Strelov Gull. Kr.

Dersom Jagt ei kand tillades om hellige Dage, end og efter Guds Tienestes Forretning, da kan
det mindre skee med dens Forsømmelse. Saa skal der en Adelsmands Frue have født hannem Børn me
Hundehoveder, hannem, hvis største Lyst var til Hunde og Jagt paa Hviledagen. Men Exempler pa
adskillig Ulykke kommen af Jagten, have vi i vore egne Historier, besynderligen om K. Valdmar 2 o
3, hans Søn, item K. Erik Gleping, af hvilke hin blev fangen, men disse to dræbte, at jeg intet ska
mælde om fremmede.

Nielus og Nialus er vort Danske Niels, som tidt kommer for i gamle Skrivter. Og vi haver e
Saga om Nialus den Viise paa Island. Mauskee de saaledes kunde kaldes rettere end Nicolaus.

LXXXIII.

Kydskhed er berømmelig.

1.

Engang skulde jeg min kiereſt ven lære,
Baade i tukt og saa i ære.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

2.

Min kiereſt ven lære,
Baade i tukt og saa i ære;
Hvor du kommer i fruerstu ind,
Vær snild i tale og tugtig i sind.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

3.

I fruerstu ind,
Vær snild i tale og tuktig i sind;
I hvor du kommer til Ridder eller svenne,
Du vogt saa vel din ære alleene.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

4.

Til Ridder eller svenne,
Du vogt saa vel din ære alleene;
Det er langt bedre med æren at døe,
End staa for klaffers mund bleg og rød.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

5.

Med ære at døe,
End staa for klaffer bleg og rød;
Det er ikke løgn den vise mand sagde,
En liden lyst gjør langvarig skade.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

6.

Vise mand sagde,
En liden lyst gjør langvarig skade;
Hvo der vil lade' skalken evne,
Hand skal staa mangen bleger stevne.
Æren er det feyerste træ udi skoven.

7.

Lade skalken evne,
Hand skal staa mangen bleger stevne;
Saa er en ungersvend i sin tro,
Som mand træder paa trøske-bro.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

8.

I sin tro,
Som mand træder paa trøske-bro;
Broen brister og manden falder neer,
Saa faa de skam, som dem troer meer.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

9.

Manden falder neer,
Saa faa de skam som dem troer meer;
Saa er ungersvenden i sin tale,
Alt som man griber en aal i hale.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

10.

I deres tale,
Som mand griber en aal i hale;
Aalen løber bort og ned til bunde,
Deres tale er falsk af hiertens grunde.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

11.

Ned til bunde,
Deres tale er falsk af hiertens grunde;
Nu haver jeg min kierist ven lærdt,
Og hende følger baade tukt og ære.
Æren er det fejerste træ udi skoven.

Anmærkning.

Her findes adskillige gode Lærdomme for det unge Kvindekiøn, saasom og andensteds.

LXXXIV.

Slet Brollups Glæde for Søsteren, naar Brødrene ihjelslaaes.

1.

Her Helmer Blaa rider sig i rosens lund,
Selv førde hand sin høg og hund.
Saa fri rider hand i sadelen.

2.

I grønnen lund,
Selv førde hand sin høg og hund.
Hand saae sig under lide,
Jomfruens syv brødre ride.
Saa fri rider hand i sadelen.

3.

Under lide,
Jomfruens syv brødre ride;
Her Helmer hand raader med sin dreng,
Veedst du nogle gode raad, sig mig dem.
Saa fri rider hand i sadelen.

4.

Med sin dreng,
Veedst du nogle gode raad, sig mig dem;
De beste raad, som jeg kand vide,
I skal ej tøve, men strax bortride.
Saa fri rider hand i sadelen.

5.

Som jeg kand vide,
I skal ej tøve, men strax bortride;
Det skal min festemøe ej spørge til by,
At jeg skal for hendes brødre fly.
Saa fri rider hand i sadelen.

6.

Spørge til by,
At jeg skal for hendes brødre fly;
Her Helmer var ved et frit Mod,
Saa frek reed hand hendes brødre imod.
Saa fri rider hand i sadelen.

7.

Ved et frit mod,
Saa frek reed hand hendes brødre imod.
Her Helmer hvi rider du os imod?
Du veied vor Morbroder og bød os ej bood.
Saa fri rider hand i sadelen.

8.

Os imod,
Du vejet vor morbroder, bød os ej bood;

Troloved vor søster spurd' os ej til raad.
Saa fri rider hand i sadelen.

9.

Bød os ej bood,
Troloved vor søster, spurd' os ei til raad.
Ti mark Guld ligger i mit skriin,
Det er bod for morbroder din.
Saa fri rider hand i sadelen.

10.

Ligger i skrin,
Det er bod for morbroder din;
Jeg vil ikke have anden bod,
End højre haand og venstre fod.
Saa fri rider hand i sadelen.

11.

Anden bod,
End højre haand og venstre fod.
Før du skalt enten faa haand eller fod,
Da skal dig hende et vedermod.
Saa fri rider hand i sadelen.

12.

Haand eller fod,
Da skal dig hende et vedermod.
Her Helmer hand sit sværd uddrog,
Her Ebbes hoved hand afhug.
Saa fri rider hand i sadelen.

13.

Sit sværd uddrog,
Her Ebbes hoved hand afhug.
Først da vejed hand Ebbe og Lang,
Og da var sværdet kommet paa gang.
Saa fri rider hand i sadelen.

14.

Ebbe og Lang,
Og da var sværdet kommet paa gang.
Saa vejed hand Ulv og Abser Hvid,
Saa vare fire slagne tillig.
Saa fri rider hand i sadelen.

15.

Og Abser Hvid,
Saa vare fire slagne tillig.
Saa vejed' hand Torkild og saa Tord,
Saa vare sex brødre slagne til jord.
Saa fri rider hand i sadelen.

16.

Torkild og Tord,
Saa vare sex brødre slagne til jord.
Op stod Her Palle rød som blod,
Alle hans venner var hand god.
Saa fri rider hand i sadelen.

17.

Rød som blod,
Alle hans venner var hand god.
Her Helmer Blaa stil nu din kiv,
Jeg vil dig min kier søster giv',
Saa frit rider hand i sadelen.

18.

Stil din kiv,
Jeg vil dig min kier søster giv'.
Helmer støtte sit sverd mod jord,
Nu hører jeg en broders ord.
Saa fri rider hand i sadelen.

19.

Sit sverd mod jord,
Nu hører jeg en broders ord,
Hav tak Her Helmer for din gave,
Du est min broder alle dage.
Saa fri rider hand i sadelen.

20.

For din gave,
Du est min broder alle dage.
Og de rede som brødre hiem,
Her Helmer gav ham sin søster igien.
Saa fri rider hand i sadelen.

21.

Som brødre hiem,
Her Helmer gav han sin søster igjen.
Saa drukke de brøllup med glæde og gammen,
Foruden ald harm de leve tilsammen.
Saa fri rider hand i sadelen.

Forklaring.

Her Helmer nødes til at slaa fra sig, og giør Rødverge mod sin Jomfrues syv Brødre, af hvil han dræber sex, og derpaa drikker Brøllup med hende. Det gik alt udi de Dage paa selv-hevn, so gik dog tidt ilde af, i det den hevngierige blev slagen.

Der tales om Her Iver Blaa i forrige gamle Viser. Men paa Levestedgaard udi Skaane boede Blaaer mange Aar før Landet blev christnet. Her Iver Blaa var i Sverrig 1240. Der var Iver Blaa paa Kosbølle siden kaldet Ulfeldsholm, dernest Ellensborg og nu Holstenhavn. Saaled forandres Herregaardenes Navne, at naar man læser om de Gaarde, man da besværligt kand vide hvil og hvor de have været. Her Mavrits Blaas Gravskrift siges at være saaledes:

Her ligger Her Mavrits Blaa, en Ridder saa bold,
En stund førde hand den blanke Skiold,
Nu ligger hand under sorten Mold.

LXXXV.

Hvor To yndes de vel findes.

1.

Jeg vil eder en Vise kvæde,
Hun er mig saa rede for munde,
Hvorledis hand hin unge Her Glob
Jomfru Margrete vel under.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

2.

Her Grimer Jomfru Margrete feste,
Men Her Glob hende miste,
Saa saare da sørged de unge to,
Som fuglen paa vilden kviste.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

3.

Her Glob ganger ad gaden frem,
Og raadene vidste hand ikke;
Havde jeg nogen mig hielpe vilde,
Hand skuld' ej brøllup drikke.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

4.

Svared det hans kjere morbroder,
For hand viste bedre raad:
Tag du dig en anden Jomfru,
Saa vel kandstu den faa.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

5.

Ingen skiøn Jomfru vil jeg have,
Og ingen jeg egte vil;
Kunde jeg end Keiserens datter faa,
Men Jomfru Margrete er til.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

6.

Det var Jomfru Margrete,
Hun skulde til kirken fare;
Der blev hun var hin unge Povel Glob,
Den ypperste i den skare.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

7.

Her Glob hand holder paa bryniet hest,
Hand sukker og sørger saa saare;
Jomfruen holder paa ganger graa,
Og felder saa modige taare.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

8.

Det var den skjønne Jomfru,
Hun gaar den kirke omkring;
Der møder hun den Ridder gev,
Og dem rand taare paa kind.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

9.

Hør du skiønn Fru Margrete,
Alt hvad jeg siger dig;
Var det med din villie,
Du brødst din tro mod mig.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

10.

Det svared Fru Margrete,
Med suk og taare paa kind;
Det var min Faders raad,
Og ej med villien min.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

11.

Hør I skjønne Fru Margrete,
Vil I følge mig af land,
Da vil jeg slaa Her Grimer ihiel,
Og bære for eder den vaand'.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

12.

Hør I det min kjereste Glob,
Det skal ej være min ville;
Den samme Gud os sammen kom,
Hand kand os best adskille.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

13.

Det var Her Globs Moder,
Hun var en Frue saa fin;
Skynder eder Fru Margrete,
Skynder eder fra kirken hjem.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

14.

Det var Her Povel Glob,
Hand fulte den Frue til hest;
Eder mindes vel Fru Margrete,
Hvilken svend I under best.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

15.

Ja vild det min kjere ven,
Jeg drages det vel til minde;
Maatte jeg leve i tusinde aar,
I gaar mig aldrig af sinde.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

16.

Det var Ridder Her Glob,
Hand bød den Frue god nat;
Det vil jeg for sanden sige,
Sorgen havde hans hierte fat.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

17.

Det var stolten Fru Margrete,
Hun kom fra kirken hiem;
Det var Her Grimer,
Han gaar hend ud igien.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

18.

Velkommen skiønne Fru Margrete,
Hvi have eders øjne saa runded?
Haver I været i kirke i dag,
Og der Her Glob funded?
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

19.

Alt var jeg mig i kirke,
Men hannem jeg ikke fand;
Jeg har mistet mine guldringe ni,
Og saa mit gode guldbaand.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

20.

Hør I det stolten Margrete,
Og græder ikke for di,
Vil Gud at jeg leve maa,
Jeg vil eder fast flere sly.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

21.

Var det ikke for eders rige frender,
Som boe i dette land!
Jeg seer saa megen ynk paa dig,
Jeg gav dig Her Glob i haand.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

22.

Det var Ridder Her Glob,
Fik sot, og syg hand laa,
Det var hans kier moder,
Hun ganger ham til og fra.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

23.

Hør du det min kiere søn,
Hvad jeg vil sige dig;
Haver du sorg og sygdom,
Da dølg det ikke for mig.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

24.

Jeg veed ikke det i verden er,
Hvortil min hu kand staa,
Foruden hin skiønne Fru Margrete,
Og hende maa jeg ej faa.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

25.

Derpaa lader hun skabe en trold,
Udi en hinde-lige;
Den sender hun til Her Grimers gaard,
At hun kunde hannem svige.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

26.

Her Grimer spendte buen for sit knæ,
Og hinden vilde hand skyde;
Pilen vendes tilbage igien,
Og monne hans hierte bryde.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

27.

Det var Her Grimer,
Hand laa i helletraa,
Det var stolten Fru Margrete,
Hun gaar hannem til og fra.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

28.

Det var Ridder Grimer,
Vende sig til veggen brat;
Det vil jeg for sanden sige,
Hand døde samme nat.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

29.

Saa toge de Her Grimers lig,
Og lagde det i jord;
Det var Fru Margrete,
Hun sendde den Ridder ord.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

30.

Det var hin unge Ridder Glob,
Hand beder legge sadel paa hest;
Vi ville ride os op paa land,
Saa riig en enke at geste.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

31.

Her stander I skiønne Fru Margrete,
I er vel svøbt i skind;
Vil I laane mig huus i nat,
Og bliv' allerkiereste min.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

32.
Hør I unge Ridder Her Glob,
I staar af eders hest;
I skal sove her hiemme,
Og være her aldrig gæst.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

33.
Hør I det skiønne Fru Margrete,
I er min rose rød;
Maa jeg eder nu enke faa,
Men jeg fik eder ej mø.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

34.
Et aar vil jeg enke sidde,
Og raade selv for mit bo;
Saa vil jeg spørge fader og frender mine,
Og give eder ansvar god.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

35.
Det var hin unge Her Glob,
Hand reed baade til og fra;
Hand bad derom saa inderlig,
Det aar det vilde forgaa.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

36.
Tak have hin unge Her Glob,
Hand holdt saa vel sin tro;
Maanets dag der efter kom,
Lod hand sit bryllup bo;
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

37.
Gud forlade fader og frender,
Som stiller god ville og gammen;
Glob og Fru Margrete,
Finge otte børn tilsammen.
I mindes jeg sover i Ridderens arm.

Forklaring.

Denne Vise kommer overeens med Torkild Trundesens, andet end at her bruges et ulovligt Mid til at tage Her Grimer af dage med den omskabte og fortryllede Hind, saasom dette og var en Lev fra Hedenskabet, og var ikkun Dievelens eget Spøgeri og Spilfektning, ved Guds tilladelse, kraftig Vantroens Børn, hvorom tilforn er talet.

Om de Grimer meldes lidet hos Hvitfeld Aar 1417; Men dette i Slegte-Bøgerne: Her P Grimer til Torstrup (hvor Volde og Graver endnu sees) kom fine Bønder i Hammer til at slaa Præ i Lydderup ihiel, som hand vigede for dem ind i Kirken. De begyndte at hugge Dørren, som endnu tilsyne. Siden lod hand rette Bønderne, og meente dermed at være undskyldt; men Dronning Marg belagde hannem, som omsider maatte give sig.

Der tales om en Povel Glob i Niels Ebbesens Vise, og en anden, tilforn, som var med at indh Dronning Dagmar. Om Anders Glob, som havde tjent i Keiserens Gaard og Her Jens Glob, ihielslog Bisp Oluf af Børglum i Hvidberg kirke i Ty, Aar 1261, for den store Uret skyld, som Bi havde giort hans Moder, derom tales saa vidtløftigen i Slegte-Bøgerne, at det ej her kand indføres.

LXXXVI.

Ukydskheds lystig Anfang, Og sørgelig Udgang.

1.
Oluf Pant hand sidder paa Korsøer huus,
Og drikker med fine svenne,
At de faa dem et fuld godt ruus,
Saa de sig ej kunde temme.
Oluf Pant hin venne
Med fine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

2.
Enten vill' I have orlovs brev,
Og miste eders tieneste gev,
Eller I ville følge mig til Gerlev,
Og see hvor min bole blev.
Oluf Pant hin venne
Med fine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

3.
Ingen vilde deres tieneste miste,
Udaf hans svenne saa bolde,
Ej heller give længer frist,
For de vilde hesten holde.
Oluf Pant hin venne
Med fine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

4.
Hand beder sadle de skiønne heste,
Man kunde i staalden finde,
Mads Burmand i Gierlev ville vi gæste,
Hand skal det drage til minde.
Oluf Pant hin venne
Med fine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

5.
De rede saa frem for Studeby,
Og Lund for Lund dernest,
Tyge Olesen stod under oben sky,
Og bad dem ind til giest.
Oluf Pant hin venne
Med fine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

6.

var den rige Oluf Pant,
p ad Gierlev gade,
d jeg vel sige for sandt,
est sprang som en stade.
ant hin venne
ie svenne,
ine saa sørgelig kvide.

7.

ider i Mads Burmands gaard,
ægtig svøbt i maard,
mon derude staa,
kjortel graa.
ant hin venne
ie svenne,
ine saa sørgelig kvide.

8.

t laane os huus i nat,
e os veldelig vel;
e os din hustru saa bradt,
i slaa dig ihiel.
ant hin venne
ie svenne,
ine saa sørgelig kvide.

9.

g laane eder huus i nat,
e eder fuld vel,
e bort min hustru saa bradt,
r mig stor uskiel.
ant hin venne
ie svenne,
ine saa sørgelig kvide.

10.

ders heste i stalden ind,
for dem havre og høe;
aa i stuen lystig ind,
der for hustru og møe.
ant hin venne
ie svenne,
nne saa sørgelig kvide.

11.

mon sig vende og vrie,
kiortel graa;
te han den genneste sti,
p til Anderskov laa.
ant hin venne
ie svenne,
nne saa sørgelig kvide.

12.

lortensen den gode Prior,
den bonde saa bradt;
r det for fare stor,
iver her op i nat.
ant hin venne
ne svenne,
nne saa sørgelig kvide.

13.

a stor volder mig paaført,
art før jeg det tænkt,
ei Oluf Pant af dørren kjørt,
ver min hustru krænkt.
ant hin venne
ne svenne,
nne saa sørgelig qvide.

14.

Det var Prior Oluf Mortensen,
Lader raabe over ald sin gaard;
Vel op mine raske hovmænd,
Drager paa brynien haard.
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

15.

I tage til vaaben alle tillige,
Og det uden svig eller falsk;
Det vil jeg for sanden sige,
Oluf Pant er saa haard en hals.
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

16.

Gak strax hiem du arme bonde,
Og luk slux ind dine hunde;
Stil ogsaa dine folkes munde,
Saa vil jeg efter stunde.
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

17.

Prioren var da rusted til Krig,
Og reed i Mads Burmands gaard;
Hjelp nu Gud i Himmerig,
Oluf Pant tager til sin kaarde,
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

18.

Oluf Mortensen ind ad dørren treen,
Saa vred i hu og sind;
Oluf Pant stander ham op igjen,
Er lystig og gesvind.
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

19.

Hvo lover dig til Gerlev by,
Mine trofaste bønder at geste;
Af dette skal vorde lanbery,
Du forer saa her dine heste.
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

20.

Oluf Pant begyndte da at smidske,
Under sit laaden skind;
Saa sagtelig mon det udhviske;
De ere saa vel mine som dine.
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

21.

Prioren strax sit sverd uddrog,
Hand vilde da ikke svegte;
Oluf Pant lyset i kronen udslog,
Og monne med Helene fegte.
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

22.
Oluf Pant krøb op i stadegab,
Hand var ikke da ret glad;
Prioren fornam vel hvor hand sad,
Hand vilde ham legge i bad.
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

23.
Sloge de saa hin rige Oluf Pant,
Dertil hans svenne ni;
Foruden smaa dreng den lille gant,
Ham gav de sit Liv.
Oluf Pant hin venne
Med sine svenne,
De monne saa sørgelig kvide.

Anmerkning.

De Panter have fordum været en Adelig Slekt her i Danmark. I en Slektebog finder jeg, at d Prior af Klosteret Anderskov kaldes Jep Mortenseu og var en Jernskegge, om hvilken Slekt tilforn, der foruden dette: Mikel Pedersen Jernskeg, var af Erling, som nu kaldes Birkholm. Oluf Pant ihielslagen Aar 1307.

LXXXVII.

Mangen rider rank og rød,
Er dog morgen krank og død.

1.
Her Oluf hand rider saa vide,
At til sit brøllup at byde.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

2.
Der dandse fire og der dandse fem,
Eller-Kongens daatter rækker haanden frem.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

3.
Velkommen Her Oluf, lad fare din sig,
Vi lidet og træd her i dandsen med mig.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

4.
Jeg ikke tør, jeg ikke maa,
I morgen skal mit brøllup staa.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

5.
Hør du Her Oluf, træd dandsen med mig;
To bukkeskinds støvle saa giver jeg dig.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

6.
To bukkeskinds støvle sidde vel om been,
Forgyldene spore der om spend.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

7.
Hør du Her Oluf, træd dandsen med mig,
En silke skiorte giver jeg dig.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

8.
En silke skiorte saa hvid og fin,
Den blegte min moder ved maaneskin.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

9.
Jeg ikke tør, jeg ikke maa;
I morgen skal mit brøllup staa.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

10.
Hør du, Her Oluf, træd dandsen med mig,
Et hoved af guld saa giver jeg dig.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

11.
Et hoved af guld kand jeg vel faa,
Men dandse med dig tør jeg ei faa.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunde

12.
Og vil du ikke dandse med mig,
Sot og sygdom skal følge dig.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunde

13.
Hun slog hannem mellem sine hærde,
Aldrig var hand slagen verre.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunde

14.
Hun løfte Her Oluf paa ganger rød,
Og rid nu hiem til din festemøe.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunde

15.
Der hand kom til borgeled,
Der staar hans moder og hviler ved.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunde

16.
Hør du Her Oluf kier sønnen min,
Hvi bær du nu saa blegen kind.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunde

17.
Og jeg maa vel bære kinden bleg,
For jeg har været i Ellekonens leg.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunde

18.
Hør du Her Oluf min søn saa prud,
Hvad skal jeg svare din unge brud.
Men dandsen den gaar saa let giennem lund

19.
I skal sige jeg er udi lunde,
At prøve min hest og saa mine hunde.
Men dandsen den gaar saa let giennem lund

20.

om morgen, dag det var,
a den brud med brudeskar.
dandsen den gaar saa let giennem lunden.

21.

ikte miød og de skenkte viin,
r Her Oluf Brudgom min.
dandsen den gaar saa let giennem lunden.

22.

uf hand reed sig hen i lunde,
øved sin hest og saa sine hunde.
dandsen den gaar saa let giennem lunden.

23.

Hun tog op det skarlagen rød,
Der laa Her Oluf og var død.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

24.

Aarle om morgen dag det var,
Der komme tre Liig af Her Olufs gaard.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

25.

Her Oluf og hans festemø,
Hans moder blev og af sorgen død.
Men dandsen den gaar saa let giennem lunden.

Antegnelser.

r holdes for, og gemeen mand troer det endnu, at her var en Ellekonge i Stevens, og at der ingen anden Konning komme der ind, men Christian den 4, Frederik den 3, Christian den 5 have er nogle gange og giort saaledis denne Meening til intet. Til vor Allernaadigste Herre Christian der han efter sin Nordske Reise over Dovrefield holdt sit indtog i Stevens, 4 Novemb. 1685 ieg og overleverede dette Klinge-Vers:

)den lykkelig paa lidet Stevens Land,
Konning, som det vide Norg' i Sommer
men nu til halv-befæstet Stevnbo kommer,
rst Tule hid, Guds egen salved Mand,
de Herberg, hvor man ej forlystes kand,
)ofra fordum laa, hin gesteløse Jette,
rsøgte Field af andre Konger, dette
: vor Monark, det vovede først hand,
Bort Stevens og hvor faa af Konger eller ingen
Var seet, (thi hver har meent man sad her under Bingen,
Og Elverkongens Haand) nu raaber med got Skæl,
Her hen til Hekkenfeld, du Klint og Elvekonge,
Med ald din Elveflok af vores Mark og Vonge,
Men Danner-Konning kom, lev sund og Sejersæl.

ekongens Datter, Ellefrue og Ellekone kaldes den, som bedrager mandfolk, og Ellen eller Elven, drager Kvindfolk, er et Spøgeri, fordum meget gængse, hvorom nu i dette klare Evangelii Lys t høres. Mand taler og om Elvebøger, som de gave undertiden bort til dem, hvilke de elskede, de kunde spaa om allehaande tilkommende Ting.

n som var forførd af dem kaldtes Ellevild og sagdes om dem, at Ellen legte med dem. Men r. Oluf er her ilde medhandlet og Elleskudt, fordi han ej vilde ellers, eller være i den Elvedands se Ellefolk.

LXXXVIII.

Ond Begyndelse faaer sielden god Ende.

1.

t er en Grevesøn,
et er eders villie;
gilled Guldborg, det var i løn.
Der huen legtes for dem.

2.

gilled hende fra hun var barn
et er eders villie;
den til hun voxen var.
Der huen legtes for dem.

3.

org giver mig eders tro,
et er eders villie;
)edre land saa skal J boe.
Der huen legtes for dem.

4.

al føre jer paa det land,
et er eders villie;
aldrig kommer sorg til haand.
Der huen legtes for dem.

5.

Jeg skal føre jer paa den øe,
Om det er eders villie;
Hvor J skal leve og aldrig døe.
Der hune legtes for dem.

6.

J fører mig aldrig paa det land,
Om det er eders villie;
Mig kand jo komme sorg til haand.
Der huen legtes for dem.

7.

J fører mig aldrig paa den øe,
Om det er eders villie;
Jeg er jo Gud skyldig at døe.
Der huen legtes for dem.

8.

Der groer ej andet græs end løg,
Om det er eders villie;
Der synger ej anden fugl end gøg.
Der huen legtes for dem.

9.
Der rinder ej andet vand end viin,
Om det er ebers villie;
I maa forvist tro talen min.
Der hven legtes for dem.

10.
Hvor skulde jeg komme af gaarde med dig,
Om det er ebers villie;
Der er saa mange som vogte paa mig.
Der hven legtes for dem.

11.
Mig vogter fader, og mig vogter moder,
Om det er ebers villie;
Mig vogter søster og mig vogter broder.
Der hven legtes for dem.

12.
Mig vogter og min festemand,
Om det er ebers villie;
Det meste jeg frykter er for ham.
Der hven legtes for dem.

13.
End om dig vogted' ald din æt,
Om det er ebers villie;
Du skalt mig holde det du har jæt.
Der hven legtes for dem.

14.
Jeg drager dig i min brynie blaa,
Om det er ebers villie;
Min forgyldte hielm sætter jeg dig paa,
Der hven legtes for dem.

15.
Jeg giorder dig med mit gode sverd,
Om det er ebers villie;
Saa synes det ingen Jomfrufærd.
Der hven legtes for dem.

16.
Jeg spender dig gyldene spore om fod,
Om det er ebers villie;
Saa kandst du ride dine frender imod.
Der hven legtes for dem.

17.
Hand slog over hende kappen blaa,
Om det er ebers villie;
Saa sætte hand hende paa ganger graa.
Der hven legtes for dem.

18.
Der de kom paa hede,
Om det er ebers villie;
Der møtte dem rigen Greve.
Der hven legtes for dem.

19.
Hør du Ribolt, kier staaldbroder min,
Om det er ebers villie;
Hvor har du faaet denne smaadreng fiin.
Der hven legtes for dem.

20.
Det er min yngste broder,
Om det er ebers villie;
Jeg førde ham fra min moder.
Der hven legtes for dem.

21.
Du tørst det ikke dølge for mig,
Om det er ebers villie;
Guldborg, Guldborg jeg kiender vel dig.
Der hven legtes for dem.

22.
Kandst du dølge din skarlagen skind,
Om det er ebers villie;
Fuld vel kiender jeg din rosens kind.
Der hven legtes for dem.

23.
Jeg kiender dig paa dit favre haar,
Om det er ebers villie;
Der jeg tient' i din faders gaard.
Der hven legtes for dem.

24.
Jeg kiender dig ikke paa klæder eller sko,
Om det er ebers villie;
Dog veed jeg den Ridder du gav din tro.
Der hven legtes for dem.

25.
Jeg kiender vel den Brok hun har givet sin haand,
Om det er ebers villie;
For præsten og den meenige mand,
Der hven legtes for dem.

26.
Hun tog et guldsmykke af sin Barm,
Om det er ebers villie;
Og satte det paa den Greves arm,
Der hven legtes for dem.

27.
I hvor I kommer i kvelde,
Om det er ebers villie;
I skal ej om mig mælde.
Der hven legtes for dem.

28.
Greven rider til Kalls-huus,
Om det er ebers villie;
Hvor Kæmper drukke og giorde god ruus.
Der hven legtes for dem.

29.
Der hand kom i Her Truids gaard,
Om det er ebers villie;
Der sider han over breden bord.
Der hven legtes for dem.

30.
Her sider du Her Truid, drikker miød og viin
Om det er ebers villie;
Ribolt rider bort med festemø din.
Der hven legtes for dem.

31.
Truid lader raabe over ald sin gaard,
Om det er ebers villie;
I raske hovmænd drager brynie paa.
Der hven legtes for dem.

32.
Der de komme en stund derfra,
Om det er ebers villie;
Guldborg sig tilbage saae.
Der hven legtes for dem.

33.

Hisset seer jeg min Faders høje hest,
Om det er eders villie;
Jeg seer og den Ridder, som mig haver fæst.
Der huen legtes for dem.

34.

Guldborg I lader eder dertil sømme,
Om det er eders villie;
I holde begge vore heste i tømme.
Der huen legtes for dem.

35.

End om du seer mig falde,
Om det er eders villie;
Du skalt ikke paa mig kalde.
Der huen legtes for dem.

36.

End om du seer mig bløde,
Om det er eders villie;
Du nævn mig ikke til døde.
Der huen legtes for dem.

37.

Ribolt kaste sin brynie om hals,
Om det er eders villie;
Guldborg spændte den uden falsk.
Der huen legtes for dem.

38.

Hand hug i den første skare,
Om det er eders villie;
Her Truid og hendes kiere fader.
Der huen legtes or dem.

39.

Hand hug i dene anden skok,
Om det er eders villie;
Hendes brødre med gulen lok.
Der huen legtes for dem.

40.

Holder op Ribolt min hiertens kiere,
Om det er eders villie;
I stinger omsider ind eders sværd.
Der huen legtes for dem.

41.

Min yngste broder I intet ont giøre,
Om det er eders villie;
Hand kand min moder tidende føre.
Der huen legtes for dem.

42.

Hand førde hende tidende om de døde.
Om det er eders villie;
O væ hun nogentid dotter fødde!
Der huen legtes for dem.

43.

I det som Ribolt nævnet var,
Om det er eders villie;
Og da fik hand sit banesaar.
Der huen legtes for dem.

44.

Ribolt stak sit sværd i skede,
Om det er eders villie;
Kommer Guldborg, nu ville vi ride.
Der huen legtes for dem.

45.

De rede gennem rosens lund,
Om det er eders villie;
Der kom ei et ord af deres mund.
Der huen legtes for dem.

46.

Hør I Ribolt min Hiertens kiere,
Om det er eders villie;
Hvi er I ikke saa glad som førre.
Der huee legtes for dem.

47.

Et er det at mig rinder blod,
Om det er eders villie;
Et andet at min hu er mod.
Der huen legtes for dem.

48.

Det tredie er, at jeg skal døe,
Om det er eders villie;
Det fierde, Guldborg at du est møe.
Der huen legtes for dem.

49.

Jeg tager af mit snørebaand,
Om det er eders villie;
Og snører for blodet som jeg kand.
Der huen legtes for dem.

50.

Gud naade dig Guldborg saa lidt du kand.
Om det er eders villie;
Slet intet duer her dit snørebaand.
Der huen legtes for dem.

51.

Der hand kom til borgeled,
Om det er eders villie;
Der stod hans moder og hvilte sig ved.
Der huen legtes for dem.

52.

Velkommen Ribolt, sønnen min,
Om det er eders villie;
Saa er hun ogsaa unge brud din.
Der huen legtes for dem.

53.

Nu saae jeg aldrig saa bleg en brud,
Om det er eders villie;
Der førdes saa langt foruden guldskrud.
Der huen legtes for dem.

54.

Det er ej under at hun er bleg,
Om det er eders villie;
Thi hun haver seet saa haard en leg.
Der huen legtes for dem.

55.

Gud give jeg maatte leve en stund,
Om det er eders villie;
Men jeg bytter fiele gave ud.
Der huen legtes for dem.

56.

Min fader giver jeg min høje hest,
Om det er eders villie;
O min kier moder I hente mig Præst.
Der huen legtes for dem.

57.

Min kier Broder mig staar saa nær,
Om det er eders villie;
Jeg giver Guldborg, jeg haver saa kier.
Der huen legtes for dem.

58.

Gjerne jeg det giorde,
Om det er eders villie;
Om jeg for synden torde.
Der huen legtes for dem.

59.

Hielp mig Gud af ald min nød,
Om det er eders villie;
Saa vist er Guldborg for mig møe.
Der huen legtes for dem.

60.

Jeg loed mig engang lyste,
Om det er eders villie;
At jeg hende engang kyste.
Der huen legtes for dem.

61.

Det skal ej skee men jeg maa leve,
Om det er eders villie;
At jeg to brødre min tro skal give.
Der huen legtes for dem.

62.

Ribolt var død før hanen goel,
Om det er eders villie;
Guldborg døde før oprand sool.
Der huen legtes for dem.

63.

Der komme af det bure,
Om det er eders villie;
Tre Liig, de vare saa prude.
Der huen legtes for dem.

64.

Det eene var Ribolt, det andet hans møe,
Om det er eders villie;
Det tredie hans moder, hun sørged sig død.
Der huen legtes for dem.

Antegnelser.

Ribolt tager sin Festemøe, som var given en anden, hvilket koster hans og manges liv.

De holde for, som Israels Børn, at Løg var saa god en Urt, og Gøgen saa skiøn en Sang-F som dog raaber det samme, hvilket kaldes Coccysmus i de lærde Sprog. Hans Sang er behagelig, f den høres kun sielden og alleene om Foraaret i den fejerste Tiid.

De Brokker ere komne af Skotland, ligesom de Brysker og Sinklar; og Eske Brok til Estrup, og bode paa Vemmetoft, var dend sidste Mand af dend Stamme. En af hans Døttre var Fru Lis Brok, som kallede Broksøe i Porsmosea efter sig. Der er lang Sagn om den Hat, som Eske Brok af den Dverg paa Marken, hvilken for at faae den igjen gav ham og hans Efterkommere gode Vilk dog at hand ej skulde efterlade sig Sønner, men Døttre. Ligesom og den Ransovs Frue fik en Gave de Underjordiske, som Fru Sophia Ransov af Søeholm, videre fortalde mig, og andensteds og læses om.

LXXXIX.

Alle Kunster ere ikke lovlige.

1.

Paa Dofrefield i Norge,
Laa de Kæmper uden sorge.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv maa.

2.

Der var saa mangen Kæmpe bold,
Dronning Ingeborgs brødre alle tolv.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv maa.

3.

Den Første kunde vende vejret med sin haand,
Den anden kunde stille det rindende vand.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv maa.

4.

Den tredie foor under vandet som en fisk,
Den fjerde fattes aldrig mad paa disk.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv maa.

5.

Den Femte kunde guldharpen slaa,
At alle dandsed, der hørde paa.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv maa.

6.

Den Siette blæste i forgyldene luur,
Saa alle det hørde maatte grue derfor.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv m

7.

Den Syvende kunde under jorden gaa,
Den Ottende kunde gaa paa bølgen blaa.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv m

8.

Den Niende bandt alle dyyr i skove,
Den Tiende kunde aldrig søvnen sove.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv n

9.

Den Ellevte bandt Lindormen i græsset laa,
Ja meere kunde hand og formaa.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv

10.

Den Tolvte var saa viis en Mand,
Hand vidste hvad skeede i fremmede Land.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv

11.

Det siger jeg for vist og sand,
Deres lige findes ikke i Norges land.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv maa.

12.

Jeg vil eder sige med et ord,
Deres lige findes ikke paa denne jord.
Men hvo skal føre vore Runer, men vi ej selv maa.

Anmerkning.

Her tales nogle gange om Dofrefield i Viserne; Om samme Bierg, see Antegnelser til 71 og 87 Viser.

Vore Skaldre have hermed udviist Exempler paa adskilligt Trylleri, saasom Odin deres Afgud var en Mester i saadanne stykker, som her opregnes, hvilke mange have vidst at bruge efter hannem, og endeel endnu i Norge med at opvekke vind; Men Spillemanden i Kong Erik Ejegods og i den Danske Fabel om Munken og Bondedrengen, o. s. f.

XC.

Mands Moder er tidt Sønne-konen vnd.

Omnes socrus oderunt suas nurus.

Terent.

1.

Her Ove har ej daatter uden een,
Op under saa grøn en lind;
Hand giver hende til Elling hen.
De ride saa varlig gennem lunden.

2.

Hand gav hende en Ridder saa ven,
Op under saa grøn en lind!
Her Stig Kob saa heder hand.
De ride saa varlig gennem lunden.

3.

Det lakked fast hen mod et aar,
Op under saa grøn en lind;
Med sønner to da Torelild var.
De ride saa varlig gennem lunden.

4.

De fulte hende hid, de fulte hende her.
Alt under saa grøn en lind;
Alt blev det jo længer jo verr'.
De ride saa varlig gennem lunden.

5.

Her Stig hand svøber sit hoved i skind,
Alt under saa grøn en lind;
Saa gaar han i loftet for sin moder ind.
De ride saa varlig gennem lunden.

6.

Hør I kier moder, giver mig raad,
Alt under saa grøn en lind;
Hvor det skal med Torelild gaa.
De ride saa varlig gennem lunden.

7.

I fyrretyv' uger og et Aar,
Alt under saa grøn en lind;
Saa længe Tore med barnet gaar.
De ride saa varlig gennem lunden.

8.

O nej, kier moder, det er ej vist,
Alt uuder saa grøn en lind;
I fyrretive Uger gik Marie med Christ.
De ride saa varlig gennem lunden.

9.

I men jeg kand ikke bedre faa,
Alt under saa grøn en lind;
Du fører mig did som jeg kom fra.
De ride saa varlig gennem lunden.

10.

Hestene ere i enge,
Alt under saa grøn en lind;
Kiøresvenden er i senge.
De ride saa varlig gennem lunden.

11.

Kand jeg ej karm og kiøresveud faa,
Alt under saa grøn en lind;
Da skal jeg paa min bare fod gaa.
De ride saa varlig gennem lunden.

12.

Det ord var ej saa snart udsagt,
Alt under saa grøn en lind;
Hestene vare for karmen lagt.
De ride saa varlig gennem lunden.

13.

Her Stig tog hende listelig i sin arm,
Alt under saa grøn en lind;
Og løfte hend' i forgyldte karm.
De ride saa varlig gennem lunden.

14.

Hand sætte hende paa bulster blaa,
Alt under saa grøn en lind;
Og selv da kiørte hand derfra.
De ride saa varlig gennem lunden.

15.

Der de kom i rosens lund,
Alt under saa grøn en lind;
Der brast hendes karm i samme stund.
De ride saa varlig gennem lunden.

16.

En underlig kvinde maa jeg være,
Alt under saa grøn en lind;
Men min egen vogn kand min ikke bære.
De ride saa varlig gennem lunden.

17.
I skal derfor ei sørg' eller kvide,
Alt under saa grøn en lind;
Jeg vil gaa og I skal ride.
De ride saa varlig gennem lunden.

18.
Der de kom til borgeled,
Alt under saa grøn en lind;
Der staar hans søster og hviles ved.
De ride saa varlig gennem lunden.

19.
O min kier søster giv mig raad,
Alt under saa grøn en lind;
Hvor det skal med hende tilgaa.
De ride saa varlig gennem lunden.

20.
Stolt Mettelild gaar i orke,
Alt under saa grøn en lind;
Saa snart to vor-børn monne virke.
De ride saa varlig gennem lunden.

21.
Saa svøber hun sit hoved i skind,
Alt under saa grøn en lind;
Og gaar i loftet for sin moder ind.
De ride saa varlig gennem lunden.

22.
O min kier moder forlader ederø harm,
Alt under saa grøn en lind;
Og tager ederø sønnebørn i ederø arm.
De ride saa varlig gennem lunden.

23.
Jeg tænkde med min nøglering,
Alt under saa grøn en lind;
Saa vist at kast' alting omkring.
De ride saa varlig gennem lunden.

24.
Jeg meent alting var slet forgiordt,
Alt under saa grøn en lind;
Uden der som Torelilds brud-kiste staar.
De ride saa varlig gennem lunden.

25.
Den kiste af steden blev flyt saa brat,
Alt under saa grøn en lind;
Og Torelild var derpaa sat.
De ride saa varlig gennem lunden.

26.
Saa snart var hun ei kommen did,
Alt under saa grøn en lind;
At hun jo fik to sønner blid.
De ride saa varlig gennem lunden.

27.
O Gud lad mig saa længe leve,
Alt under saa grøn en lind;
Men jeg udbytter siele-gave.
De ride saa varlig gennem lunden.

28.
Stigs moder giver jeg min silke-serk,
Alt under saa grøn en lind;
Gid hun den slider med hiertens verk.
De ride saa varlig gennem lunden.

29.
Hans søster gir jeg de sølvspendte sko,
Alt under saa grøn en lind;
Gid hun dem slider med glæd' og ro.
De ride saa varlig gennem lunden.

30.
Her Stig giver jeg en rosens blomme,
Alt under saa grøn en lind;
Gud unde ham snart hend' at bekomme.
De ride saa varlig gennem lunden.

Antegnelser.

Her findes saa ofte Exempler paa Troldom og Forgjørelse, saasom her, at hun ei skal føde, og Alcmena ei heller kunde føde Herculem, førend hendes Pige løi for Lucina, som hindrede Fødselen, og sagde at det var allerede overstaaet; hvorom meere hos Poeterne.

Hun bytter og Sjelegave ud for sin død, som Ribolt tilforn giorde.

De Kober, saasom ogsaa de Knober, vare tilforn Adels Slegter her. Om Her Axel Knob finde vi, at hand først bygte Palsgaard 1412.

LCI.

Trø, men see hvem. Fide sed cui vide.

1.
Kier moder I strax kiender mig raad,
Mig tykkes det er tungt;
Hvorledes jeg Marstigs datter kand faa.
Mig tykkes det er tungt at udride.

2.
Saa giorde hun hest af klareste vand,
Mig tykkes det er tungt;
Og bidsel og sadel af hvideste sand.
Mig tykkes det er tungt at udride.

3.
Saa skabte hun ham til en Ridder saa favr,
Mig tykkes det er tungt;
Saa reed hand til Marie kirkegaard.
Mig tykkes det er tungt at udride.

4.
Hand bant sin hest til kirkekam,
Mig tykkes det er tungt;
Saa gik han tøsser kirken avet om.
Mig tykkes det er tungt at udride.

5.

Den havmand gaar ad kirke dørren ind,
Mig tykkes det er tungt;
Alle smaa billeder vendtes omkring.
Mig tykkes det er tungt at udride.

6.

Det meldte Præsten for alteret stod,
Mig tykkes det er tungt;
Hvad er det for en Ridder god.
Mig tykkes det er tungt at udride.

7.

Marstigs daatter smiler under skind,
Mig tykkes det er tungt;
Gud give den Ridder var min.
Mig tykkes det er tungt at udride.

8.

Hand traadde over stole en og to,
Mig tykkes det er tungt;
O Marstigs daatter I giver mig tro.
Mig tykkes det er tungt at udride.

9.

Hand traadde over stole fire og fem,
Mig tykkes det er tungt;
O Marstigs daatter I følge mig hiem.
Mig tykkes det er tungt at udride.

10.

Marstigs daatter rekker haanden fra sig,
Mig tykkes det er tungt;
Jeg giver dig tro og følger dig.
Mig tykkes det er tungt at udride.

11.

De ginge af kirken en brølupsskare,
Mig tykkes det er tungt;
Og dandsede gladelig uden ald fare.
Mig tykkes det er tungt at udride.

12.

De dandsede dem ad stranden ned,
Mig tykkes det er tungt;
Men sidst da var der ingen med.
Mig tykkes det er tungt at udride.

13.

O Marstigs daatter, I holder min hest,
Mig tykkes det er tungt;
Men jeg bygger skib, som jeg kand best.
Mig tykkes det er tungt at udride.

14.

Der de komme til hviden sand,
Mig tykkes det er tungt;
Da vendtes alle smaa Baade til land.
Mig tykkes det er tungt at udride.

15.

Der de komme midt ud paa sund,
Mig tykkes det er tungt;
Marstigs daatter sank ned til bund.
Mig tykkes det er tungt at udride.

16.

De hørde det saa langt op paa land,
Mig tykkes det er tungt;
At Marstigs daatter skreg i det vand.
Mig tykkes det er tungt at udride.

17.

Jeg raader alle og hver jomfru god,
Mig tykkes det er tungt;
Gaar ikke i dands med stort hovmod.
Mig tykkes det er tungt at udride.

Forklaring.

Saadanne Havmænd kaldes ellers Nykker, som sagdes fordum at forføre og drukne Mennisker. Men ved Evangelii Lærdom forsvinder sligt Spøgeri jo mere og mere, saa at mand nu intet hører der om.

Om Marsti havde flere Døttre end de to, kand ej vides, er og føje fornøden. Hand kaldtes Stig Andersen Hvide, Marsk, som havde først Kong Haagens datter af Norge, dernest Jacob Svendsens Daatter, som af Kong Erik blev besoved. Hans tredie Gift var Her Niels Uffesens Syster. Hand bygde Fæstninger paa Hjelm, Sproe og Samsøe. Hand siges begraven paa adskillige Steder, og endeligen i Stubbedrup Kirke i Fyen, hvor lang tid efter en Tavle hannem til minde er opsat. Her Stig Hvid af Bistrup stiftede Essebek Kloster paa Dronningborg Læn; Levede i Kong Knuds den Stores Tid, og lod først bygge Biørnholm. Men 1560 døde Jakob Hvid af Røkier, den sidste af denne Slegt.

XCII.

Her Ebbes Døttre i Bure.

1.

Her Ebbe lod bygge saa høy'en bure,
Den staar endnu til minde,
Der synger stær og nattergal faver,
To Jomfruer sove der inde.
Saa listelig de fare.

2.

Her Ebbe skulde til Island fare,
Sin Herres erind' at rykte,
Hans døttre skulde tage paa Burs vare,
Dem selv til liden lykke.
Saa listelig de fare.

3.

Her Bonde og Her Skammel
Ginge med deres moder i raad,
Her Ebbes døttre at gille,
Og byde dem spaat og haad.
Saa listelig de fare.

4.

Den yngste broder fryktede ved,
At byde de Jomfruer stand;
Kommer Her Ebbe hiem med fred,
Hand hevner det om hand kand.
Saa listelig de fare.

5.

Hans moder blegned i hviden kind,
Og blev i huen vred,
Ikke haver du din faders sind,
Men du est bleven saa red.
Saa listelig de fare.

6.

Der er ingen hiemme til vern,
Foruden de drenge smaa,
Vare de end klædde i jern,
De kunde eder ikke modstaae.
Saa listelig de fare.

7.

Aarle om den morgen,
Skerpede de deres spiud,
Silde om den aften,
Rede de til buren ud.
Saa listelig de fare.

8.

Under de høieloftes tille,
Brøde de Riddere ind;
Imod de jomfruers ville,
Komme de i høieloft ind.
Saa listelig de fare.

9.

Op da vogned' de jomfruer snild'
Og tænkte sig om saa vide,
Her Bonde og Her Skammel
Laa hos deres hvide side.
Saa listelig de fare.

10.

De Jomfruer græde saa modelig,
Og bade dem for deres ære;
At de vilde holde sig tugtelig,
Og frykte deres fader kiere.
Saa listelig de fare.

11.

Opstod' de Riddere og bort hver gik,
For Solen skinte over lide;
Og takked' for det de nødigt fik,
De torde ikke længer bide.
Saa listelig de fare.

12.

Den yngste syster gremmed sig fast,
For huu fik først til meene;
Vi ville springe i søen med hast,
Og sunke os ned med stene.
Saa listelig de fare.

13.

Den ældste syster svared paa stand,
Kier syster ikke saa;
Vi vente vor-fader fra Island,
Hand hevner det om hand maa.
Saa listelig de fare.

14.

Det var den gode Her Ebbe,
Hand kom fra Island hiem,
Hans kiere døttre begge
De ginge ham grædend' igjen.
Saa listelig de fare.

15.

I vær velkommen Fader mild,
Vi klage for eder saa saare,
Her Bonde og saa Her Skammel,
Have skyvlt vor favre haare.
Saa listelig de fare.

16.

Her Ebbe blev i Hiertet bang'
For denne sorgefuld ferd;
Ilde stedde jeg min reise lang,
Skal jeg veie mand med sverd.
Saa listelig de fare.

17.

Ikke skal I for vores vild;
Føre brynie og skarpen sverd,
Vi ville det selv hevne med snild,
Om vi ere ære værd.
Saa listelig de fare.

18.

Det skeede om den Jule-nat,
Der folkene ginge til Messe,
Her Ebbes døttre de reiste sig brat,
Deres knive monne de hvesse.
Saa listelig de fare.

19.

Hvi monne Her Ebbes døttre to
Fanged saa underlig en færd,
Men de kund' ikke til kirken gaa
For uden dragne sverd.
Saa listelig de fare.

20.

Fru Mettelild rødmed i sine kinder,
Og smiled under skind,
Staar op, dannekvinder,
Og lader mine sønne koner ind.
Saa listelig de fare.

21.

Her Bonde og Her Skammel
Gange sig at offre frem,
Jomfru Trunde og saa Signild
Traadde fast efter dem.
Saa listelig de fare.

22.

Norden i det vaabenhuus,
Drog Jomfru Trunde sit sværd,
Synden for det alterhuus,
Fik Bonde saa stor en ufærd.
Saa listelig de fare.

23.

ı for det alter klar,
Jomfru Signild sin kniv;
ved den kirke-dør
kammel miste sit liv.
Saa listelig de fore.

24.

ıa vi nu enker to,
er ikke møe;
J nu eders sønner to,
dem til salt og brød.
Saa listelig de fore.

25.

Syv vintre efter dette mord
Stod Højby-kirke i band;
Der blev ikke prædiken giordt,
Ej heller jordet en mand.
Saa listelig de fore.

26.

De bygde et Kapel paa Ellene-bierg,
Det søgte kvinde og mand;
Til Paven formildte deres sorg,
Og løste deres kirke af band.
Saa listelig de fore.

Forklaring.

bbes Døttre vare paa Borg i en Søe strar ved Højby. Samme Borg kaldtes og Burøe, Højby Sogn i Odsherret. Her Ebbe var selv rejst til Island, men dette steede, saasom tidt erne. Men jeg meener, at her heller forstaaes Jorsals Land og færd, hvor fleere rejste hen viis end til Island. Der findes endnu afmalet i Højby Kirke som Assverus Barthol. fød der haver sagd mig Historien, hvorledes Her Ebbes Døttre ligge med Aflads-Breve paa Sengen: edie Dotter haver intet, saasom uskyldig i alt dette, og derfor ej havde Aflad behov. Item kommer krybende til Paven, og annammer selv af hannem Aflad og Løsgivelse paa det Forbud om Højby-Kirke var udi i syv Aar. Kapellet var bygt strar ved Højby, hvor der holdes Messe og egroves. Der var ogsaa en Herregaard i Højby (som nu er en stor Bondegaard) hvor e med deres Moder bode. Der findes og en anden Holm i en anden Søe, hvor ogsaa har Herregaard. Der er og Troldstuen i en Høj derhos, hvorom fortælles en lang Snak.

XCIII.

Om hellig Anders i Slagelse.

1.

var en Sogne-Præst,
gav ham stor naade;
: Gud som hand kunde best,
r sogn mon hand raade;
e hand selv-tolvte mand
til det hellige land,
hand søgte,
ers er hans navn,
e mænd giorde hand gavn,
deres ærende røgte.

2.

lige fastetid,
em monne hand komme;
e Gud, det var hans iid,
alle til fromme;
e Gud alt for hans død,
ode frelst af ald nød,
arde pine;
og for ald Kristendom
lde dem til sig om,
ynderne fine.

3.

værdige Paaskedag,
ın Messen sagde,
ıldt dem saa vel i lag,
nnem udlagde.
rev dennem saa snart fra land,
at komme hiem før hand,
Men Gud det monne omvende:
Thi men de seglede paa det hav,
Da var hand paa den hellige grav,
Til Messen var ad ende,

4.

Hand holdt den Messe højtidelig,
Som Gud stod op af døde,
Hand lovede ham ydmygelig,
Ald verden frelste af møde.
Saa gik hand ud og saa sig om,
Der hand til strandbakken kom,
Da vare de borte alle;
Han lagde sig ned, hans sorg var stor,
Da var hans hu i englekoor,
Paa Gud hand monne kalde.

5.

Af ret sorg faldt hand i søvn,
Hans sorg fik snart god ende;
Det hand da drømte var ej løgn,
Men steede som for sande;
Hand tøkte en mand alt paa en hest,
Førde hannem, som hand kunde best,
Efter sin egen villie;
Hand vognede op og saae sig om,
Paa Hvilehøj sad hand vel sum,
Det duer ej saadant at dølle.

6.

De hyrder ginge saa raskelig,
Til hannem at husvale;

Hand blev saa meget underlig,
Hand hørde den Danske tale;
Hand meent' hand var i Jerusalem,
Hand vidste ej hvor hand kom hiem,
Efter saadan ro og hvile,
Hand lovede Gud i Himmerig,
Der ham havde førd saa underlig,
Saa mange hundrede mile.

7.

Saa stod hand op og var saa glad,
Det kund' ej andet være;
Saa gik hand ind i Slagelse stad,
Det var et stort nymere;
Hand sagde Messen i Jerusalem,
Samme dag kom hand end hiem,
Aftensang at siunge.
Ingen mand kand sige deraf,
Hvor hand kom fra den hellige grav,
Der hand havde mange tunger.

8.

Anden dag som der var næst,
Hand vild' ej længer dvælle;
Gud var hannem i huen best,
Hand vilde de miile tælle;
Til S. Jacob og Trundhiem,
End kom hand alt hiem igien,
Førend hans staaldbrødre vare.
Hans hest var snar og ikke seen,
Fordi kom hand saa snart igen,
Hans beene var' gandske snare.

9.

Fattige laante hand gierne huus,
Naar de vilde hannem geste,
Mad og øll, Ild og lys
Gav hand dem af det beste;
En kvinde gav hand sit syvn igen,
En krøbling gav hand hænder og been,
Med Guds hielp og naade;
Alt det hand i Guds navn gav,
Det kom igien som vand til hav,
Der fik hand af stor baade.

10.

Alle de i Slagelse boe,
Hand agtede deres beste,
Hand skyde dem græs til deres ko,
Og vand til deres heste.
Alle de nu Gud kalde paa,
Hjelp af ham de visselig faae,
De fattige med de rige.
Snar dags reise og aften god,
Forlæn os Christ med et frit mood,
Vi finde slet ingen hans lige.

11.

Nu ligger hellig Anders i sorten muld,
Alt i St. Peders kirke;
Enhver sin Gud er tro og huld,
Den vil Gud hielp' og styrke.
Hellig Anderses siæl nu glædes med Gud,
Fordi hand holdt hans hellige Bud,
Men hand var udi live.
O Jesu Christe med din Bøn,
Lad os i Himmelen faa god løn,
Lad os der med dig leve.

Forklaring.

Hvitfeldt holder dette for en Drøm, og hand i Tankerne ikke væsentlig, haver været i Joppe til St. Jakob i Kompostelle og St Oluf i Trundhiem paa en Dags Tid. Discipulus de Tempore taler og om denne hans reise hvis Meening i vort Maal er denne: En Præst af Dacia eller Danmark, ved Navn Anders, der hand Pilegrims-viis var forreist til den Hellige Grav, og hans Folgeskab vilde nu hiem, sagde hand. Tiden og Steden er hellig; hører først Messe. Men der de dog fore bort, er hand, efter at Messe og Maaltid holdet var, udgangen alleene, hvor en paa en Hest bad hannem sidde op, og der, H. Anders giorde saa, sov hand indtil Aftenen, da hand saae sin egen Kirke for sig; men hans Anfører befoel ham at takke Gud, og dermed forsvand, o. a. m. Ellers haver ogsaa Odin førd Hading paa en Hest over Vandet; men jeg vil ikke ligne en Hedning ved denne hellige Mand.

Der sees endnu Hvile-Højen uden for Slagelse. Det stakite Verk, som stod om hans Grav, findes endnu i et Kapell, hvor hand ligger udhuggen i et Træ, med Kalk og Disk i Haanden.

Der er adskillig Sagn, hvorledis hand forskaffede dem i Slagelse Jord, som hand begærede af Kongen, Valdemar Sejer, hvilken bevilgede ham saa megen, som han kunde ride omkring paa et ni Nætter gammel Føl, mens Kongen var i Bad. Der hand nu indred en stor Mark til Byen, kom bud til Kongen at hvis hand ej skyndede sig af Badet, da skulde hand vel ride alt for meget af Landet dertil, o. s. f.

XCIV.

Om S. Lucio og den Trold i Belt.

1.

Saa store hellige gaver,
Gud mon Danmark med ære;
Af Rom kom hid to Paver,
Efter Romerske viis at være,
En Messedegn den tredie er,
Hand derfor priis nu bær.

2.

St. Lucius er en af de,
I Siæland mon hand være;
I Roeskild de hans hoved see,
Som for kirker mon kronen bære;
En Drage lagde hand øde,
Som i Belt giorde folket møde.

3.

De Prælater af Rosfild stad,
Til Rom lade bud udgiøre;
Mand der om en Prælat bad,
Som J nu monne høre;
Lucii hoved finge de der,
Og førde til dem i Danmark er'.

4.

De toge det hovet og helligdom,
Og giorde det meere hæder,
Saa førde de det fra Rom,
Hid til Danmark neder;
Det kom saa i den stund,
Det førtes over Belte=sund.

5.

En Drage var der grum og leed,
Skib giorde hand stor plage;
Saa mangen mand der blegned ved,
Hand vild' en af Skibet have;
Det var stor ynk og fuld stor nød,
Hver saae for sig sin visse død.

6.

Der det skib midsundes var
Som Lucii hoved mon føre,
Den drage saae de aabenbar,
Hand vilde dem ondt giøre.
Paa Døden monne de grunde.

7.

Hand gik frem udi den stavn,
Det hovet skulde bevare,
Hand giord' signelse i hans navn,
Og bad dem ej bære fare;
Hand signede baade skib og vand,
Den Herre Christus forsand.

8.

Der den Drage fik det at see,
Hand maatt' ej længer bide.
Hand flyde bort og raabte vee,
Og giord' ej mere kvide,
Til land komme de og vare fro,
Paa Jesus Christ monne de tro.

9.

De førde det hoved til Rosfild by,
Alle mon ud mod dem gange;
Og alle folk ginge af ny,
Efter Guds ord monne de lange;
Nu læres Guds ord i kirken skiøn,
O, Jesu Christe hør vor bøn.

Forklaring.

Af Rom komme hid to Paver. Dette skulde vel være Pavelig Hellighed for nær talet, om den sig til disse Norde Folk skulde ydmyged, som Alb. Krands og siger, Metrop. 3. at de gaae ej ud at prædike, n heller blive til Rom besiddende, o. s. f. Dog siges Benedictus Pave, at være kommen til Hamborg, der død og begraven, som stedet endnu vises, hvilket min Velynder og fornemme Ven D. Otto verling den Yngre i et Skrivt herom beviser grundeligen anderledes at have sig. Disse maa vel have ret to Paver eller Præster. Thi naar der var 2 Paver paa en gang, forligtes de ey saa vel, at de :de følges ad.

Lucius Pave, den første af det Navn (af hvilken Domkirken i Rosfild kaldes Luds Kirke og Lucii cke) blev haldshuggen for Christi navns skyld under Keiser Valeriano, som Pave=krønikerne vidne. ıa at derfor ikke St. Lucius selv, men hans Hoved blev hidført, og menes endnu at findes blant pellets gamle Sager i Rosfild. Men det om den Trold findes afmalet paa den gamle Altertavle i ret, saavelsom og over Korsdørren under Pulpituret, med denne Overskrift: Decollatio St. Lucii, begge ↄ vise de hans Hovet ud af Skibet mod Trolden, som derover bortflyer; Og siden hvorledis alt rkeriet gaar ud til Stranden i Proces med Kors og Fane, at tage mod det. St. Lucii Paves ıkommelse blev holdet 12 Martii.

Lector Povild i sit Svar til Kong Göstes Spørgsmaal skriver herom saaledis: Jeg befinder ofte t store og underlige Tegn, som then benedidede lod skee met thet Trold som havde beslaget then Strand, n skelner mellem Sieland og Fiuen og kaldes Bælt, hvor thet ofte trængde hver Skib en Mand udaf, ılænge at St. Lucii Martyris og Paves Hovetpanne førdes ther over indtil Rosfilde Domkirke, hvor nme hellige Martyr haver nu en ævig Amindelse; Men hand er Patron udi samme hellige sted. Det r tilforn kaldet Hellig Trefoldigheds Kirke, bygt først af K. Harald Blaatand.

Ellers er en gamml Sagn i Rosfild, at der nogle undertiden skulde drukne i Isefiord, maaskee ved Nykke eller Rosmer, som toge Menneskerne bort, og sugede dem; efter at de antoge adskillige slags ım og Skikkelse. Vel findis i Viserne at St. Oluf kiss Sø=trolde bort, men han var en levende and og Konge, med her var ikkun et dødt Hovet. Dog kand jeg og tro undertiden utrolige Ting.

XCV.

Mist Brud Offer og mist Brud Ædeling.

1.
Det var om en løverdag,
Det regned under øe,
Det var Tyge Hermandsen,
Skulde hente sin festemø.
Jeg skal ride ud imod saa ven en*).

2.
Den Herre udaf vinduet saa,
De bekke de løbe saa stride,
Jeg kjøber ikke saa dyrt min møe,
Jeg rider mig selv til kvide.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

3.
Hør du Nilaus Benditsen,
Du haver lange beene;
Jeg beder dig for den veldige Gud,
Hent mig min unge brud hiem.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

4.
Svared det Nilaus Benditsøn,
Han svared et ord for sig;
Skal jeg hente din unge brud,
Jeg giør dig visselig svig.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

5.
Det var Nilaus-Benditsøn,
Hand reed den brud imod,
Der hengde silke og sindal grøn
Alt for hans gangers fod.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

6.
De klædde dem i silke,
Og saa i gyldene skrud;
Saa rede de til kirke,
Alt med den unge brud.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

7.
Bruden staar for kirkedør,
Rød som rosens blomme;
Alt bad bruden til vandet see,
Om brudgommen ej mon komme.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

8.
Svared det Nilaus Benditsøn,
Hand svared ord saa blide;
Hand tord' ej fare over bekke i dag,
For strømmene løbe saa stride.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

9.
De satte bruden paa brudebenk,
Baade med tukt og sømme;
Alt monne de til vandet see,
Om brudgommen ej vil komme.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

10.
Saa skenkte de baade øll og miød,
Udi den sølver-skaal;
Det leed fast mod aften,
Og fast mod senge-maal.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

11.
Løfte de den unge brud,
Udi den brudeseng,
Hun sad der vel i timer tre,
Ikke kom brudgommen end.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

12.
De Præster stode for brudeseng,
Og sunge som best kunde være;
Hvo skal sove hos bruden i nat,
Men brudgom er ej here.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

13.
Frem gik Nilaus Benditsøn,
Og stød de sølvspendte sko;
Jeg vil sove hos bruden i nat,
Jeg giver hende min tro.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

14.
Saa drukke de det bryllup,
Og giorde sig glade og blide,
Foruden Tyge Hermandsen,
Hand torde ej der over ride.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

15.
Det var om en Odensdag,
Vandet tager til at falde;
Over kom Tyge Hermandsen,
Med sine brudmænd alle.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

16.
Hand kom i den bryllupsgaard,
Og til det skjønne gilde;
Det da svared den unge brud,
Rid bort du komst for silde.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

17.
Hør du stolten Sidsellild,
Det haver jeg med dig;
At du har loved en anden,
Men ilde sviged mig?
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

18.
Hør du Tyge Hermandsøn,
Det maat du vel vide,
Jeg vil ikke have den svend,
I regn ej tør udride.
Jeg skal ride nd imod saa ven en,

19.
Havde du været en jomfru-svend,
Og havde du mig kier,
Du havde brudt den bølge blaa,
Alt med dit blanke sverd.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

*) I Fyn synges denne Vise med det Omkvæd: „Nu stander Løvsalen med ære". U. A.

20.

Da vil jeg mig kloster give,
En munk saa vil jeg være;
Men vider stolten Sidsellild,
Jeg kommer her aldrig meere.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

21.

Falder da din vej her frem,
Og stilles da de bekke,
Haver jeg Ofte fler' end to,
Du faar dem i dine sekke.
Jeg skal ride ud imod saa ven en.

Anmerkning.

Præsterne sunge for Brudesengen, som endnu skal være Skik i Sverrig og var her i min Barndom vanligt paa Landet. Strax noget gik en imod med Giftermaal eller andet, Kloster gav mand sig, de Latiner sige; Desperatio facit tria M.

XCVI.

Mandens List er vel behendig, Kvinde-List er dog uendig.

1.

Det var Elen Oves-daatter,
Var kommen saa vidt i ord;
Det er ikke for hendes meget guld,
Ej heller hendes grønne jord.
Og vi ere Jomfruens mænd.

2.

Det er ikke for hendes meget guld,
Ej heller hendes grønne jord;
Det er mere for hendes fader,
Er prised over Kongens bord.
Og vi ere Jomfruens mænd.

3.

Det var Her Magnus,
Hand beder sadle sin hest;
Jeg vil ride til Verslevgaard,
Elen Oves-daatter at fæste.
Og vi ere Jomfruens mænd.

4.

Der hand kom til Sallingsund,
Da spurte hand til Ty,
Monne Her Ove være hiemme,
Eller er hand dragen af by.
Og vi ere Jomfruens mænd.

5.

Det da svared den Fergemand,
Og [illegible]a tog hand paa;
Her Ove er ikke hiemme,
Hand drog af by i gaar.
Og vi ere Jomfruens mænd.

6.

Saa gik hand til kirke-stette,
Og der band hand sin hest;
Saa gik hand i kirken ind
Alt som hand kunde best.
Og vi ere Jomfruens mænd.

7.

Alt da stod de skiøne Jomfruer,
Og hver hos moder sin;
Foruden Elen Oves-datter,
Og hende rand taare paa kind.
Og vi ere Jomfruens mænd.

8.

Traadde hand over skammel,
Og vel over fleere end to;
Staar op Elen Oves daatter,
Og giver mig ebers tro.
Og vi ere Jomfruens mænd.

9.

Det da svared den skjønne jomfru,
Og hende rand taare paa kind,
Jeg er ikke Elen Oves daatter,
Jeg er hendes tjeniste-kvind.
Og vi ere Jomfruens mænd.

10.

Laant saa haver jeg hoser,
Og laant saa har jeg sko;
Og laant saa haver jeg hoved-guld,
Og derfor stander min tro.
Og vi ere Jomfruens mænd.

11.

Hun tog en guldring af sin Haand,
Og gav den Sognepræst;
Jeg beder for den øverste Gud,
I læser den lange læst.
Og vi ere Jomfruens mænd.

12.

Der hun stod i alterguld
Da havde hun hovedguld paa;
Der hun kom til kirkedør,
Da havde hun kappen graa.
Og vi ere Jomfruens mænd.

13.

Der hun kom til stette,
Der løste hun hans hest;
Saa red hun til Sallingsund,
Som hun kund' allerbest.
Og vi ere Jomfruens mænd.

14.

Det var Her Magnus,
Hand mon af kirken gaa:
Bort' er Elen Oves-datter;
Og hvad er nu til raad.
Og vi ere Jomfruens mænd.

15.

For længe hørde jeg messen,
Og saa hin lange læst;
Bort' er Elen Oves-daatter,
Og løst har hun min hest.
Og vi ere Jomfruens mænd.

16.

Der hun kom til Sallingsund,
Raabte hun paa færgemand;
Her er peng' og gave rund;
Før over strax paa stand.
Og vi ere Jomfruens mænd.

17.

Der hun kom der midt paa sund.
Da slog hun ud sit haar;
Hør I der Her Magnus,
Jeg bliver en mø i aar.
Og vi ere Jomfruens mænd.

18.

Der hun kom over Sallingsund,
Der vifted hun med sin hat;
Far nu vel Her Magnus,
Jeg bliver en mø i nat.
Og vi ere Jomfruens mænd.

Anmerkning.

Som jeg finder i Slektebøgerne, da var hun Her Ove Lunges Datter af Klavsholm; og skal være skeet ved Aar 1386. Et artigt Kvindesnid, at bevare sin Ære og Tro, hvorfor hun og er b ved denne Vise.

XCVII.

Kierlighed er snart tændt, men ej saa snart slukt.

1.

Erik Styggesen tjener i Kongens gaard,
Hand havde baade sadel og heste;
Liden Kirsten er paa Frøslev-gaard,
Hun leger med røde guld neste.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomfru.

2.

Det var Erik Styggesen
Hand beder sadle de heste;
Vi ville ride os op paa land,
Fru Elsekild at geste.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomfru.

3.

Velkommen Erik Styggesen,
Velkommen i vor gaard;
Den brune miød, den klare viin,
Skal være for eder uspard.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomfru.

4.

Jeg passer ej paa den brune miød,
Ej paa den klare viin;
Hvor er liden Kirsten,
Hun er allerkjereste min.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomfrn.

5.

Liden Kirsten sidder i høje-loft,
Saa rød som en rosensblomme;
Saamænd ved Erik Styggesen,
Saa lidt agter hun eders komme.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomfru.

6.

Liden Kirsten er i høje-loft,
Og sømmer de bulster blaa;
Jeg siger eder Erik Styggesen,
I skal hende aldrig faa.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomfru.

7.

Det var Erik Stygge,
Han kast' omkrig sin hest;
Saa reed hand til Kongens gaard,
Som hand kund' allerbest.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jor

8.

Det var Erik Styggesen,
Gaar for Kong Hans at staae:
Jeg har mig en Jomfru fæst,
Jeg maa hend' ikke faa.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jon

9.

Mit raad skal det være,
Imens du raader med mig;
Tag du selv den fæstemø kjer,
Og vær saa mand for dig.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jon

10.

Det var Erik Styggesen,
Hand lader de lønbreve skrive;
Sender hand dem til Frølevgaard,
Liden Kirsten at overgive.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jom

11.

Mælde det liden Kirsten ved sig,
Der hun de lønne-breve saa,
Raade det Gud i himmerig,
Men det nu saa skal gaa.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomf

12.

Det var en mandag morgen,
De folk var' all' udi enge;
Tog hand bort liden Kirsten,
Udaf de bløde senge.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomf

13.

Saa fast græd liden Kirsten,
Der hun drog paa sine sko,
Førend hun kom til Sallingsund,
Hun baade legt' og lo.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jon

14.
Hand førd' hende over enge,
Og over de sorte hede;
Der var' baade fruer og møer,
Med hest' og karm tilrede.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomfru.

15.
Tak have Erik Styggesen,
Hand holdt saa vel sin tro;
Hand førde hende til Matrup hen,
Lod der sit bryllup bo.
Saa glad rider Erik Stygge mod sin Jomfru.

Forklaring.

Erik Styggesen skal have været en Rosenkrands af Matrup, som i Kong Hanses Tid tog sin Jomfru Frøsleff-gaard i Mors til ægte. Hun var Niels Kaas og Fru Else Jens Daatters Daatter og fik hand rrslevgaard med hende, hvor de boede i mange Aar.

Den første Kristen Mand af de Rosenkrandser var og en Erik Rosenkrands, begraven paa Hiørings-olms Mark i Jylland i en Høj hos sine Forfædre. Hand var med Stig Hvid til Rom og forhverved r den Rosenkrands paa Hjelmen. Her Jep Jepsen Rosenkrands blev slagen til Ridder ved den hellige rav 1441. Her Erik Ottesen kaldte sig først Rosenkrands 1426. Der siges at Dronning Margrete ej kde tillade dem at føre dette Vaaben fordi det var Forsteligt og for meget for Adelen. Der menes saa, de vare af de Grever af Eberstein, som ere Pomerske, men de føre kun en Rose i Vaabenet.

XCVIII.

Hvor der er Kjerlighed, er tro.

1.
Det var Morten Venstermand
Hand var en mand saa god,
Fæste hand sig en skjøn Jomfru,
Og alle hendes venner imod.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

2.
Det var Jomfruens brødre syv,
At de kunde dem ad adskille;
Gave de hend i kloster ind,
Det var imod hendes ville.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

3.
Det var Morten Venstermand,
Gaar sig for Kongen at kære;
De have min Jomfru kloster givet,
Og derfor kommer jeg her.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

4.
Det var Danner-Konning,
Og svared hand for sig;
Du tag den Jomfru af kloster ud,
Og det tilsteder jeg dig.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

5.
Det var Morten Venstermand,
Sit hoved svøber i skind;
Saa gaar hand i høie-loft,
For sin kjer morbroder ind.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

6.
Her sider I morbroder kjer,
I kjender mig gode raad;
Hvor jeg af klosteret
Kand min kier festemøe faa.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

7.
Det svarede hans morbroder,
Hand svarede dertil med ære;
Lov du dig en anden møe,
Og lad det nu saa være.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

8.
Det svared Morten Venstermand,
Hand stod i skarlagen rød;
Jeg skal enten den Jomfru have,
Eller vorde for hende død.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

9.
Hør I det min morbroder kjer.
Vil I med mig ride;
Da legger guld-sadel paa ganger graa,
Vi vill' ikke lengre bide.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

10.
De rede gennem Roskild by,
De vare alle saa glade;
Mand kund' ikke jorden see
For hest' og brynie-plade.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

11.
Tøsser rede de det kloster om,
Og om den kloster muur;
Det fornam den Priorinde,
Som hun var i sit buur.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

12.
Saa gaar Morten Venstermand
For Priorissen ind;
Maa jeg med Jomfru Anne tale,
Allerkiereste Fæstemøe min.
Saa glad rider hand af Roskild med sin jomfru.

Og Leireborgen rundt gienklang
Af Mod og Snedighed;
Og Kongen fra sit Leie sprang,
Saa glad han blev derved.

Da saae han at en Gubbe sad
Heel nederst ved hans Bord,
Og ikke mod ei heller glad,
Ei mælede et Ord.

Hans Brynie bar saa mangt et Skaar
Af fordums Hug og Stød;
Som Vandfaldsskum hans hvide Haar
Ned paa hans Rustning flød.

„Og er Du, Gubbe! uden Daad,
Saa gak, hvorfra Du kom;
Saa gak, og end i Kvindegraad
Din usle Alderdom!" —

„Ei Skjændsel blegede mit Haar,
Thi Retsind er mit Navn,
Og ei jeg for min Konge staaer
Foruden Daad og Gavn.

„Da Gullands Fylkekonge sig
Mindst ventede sin Død,
Mod ham, din Gjæst, Du øved Svig,
Og ham at dræbe bød.

„Men jeg til Højbords satte ham,
Og lod i Fred ham gaae,
At Fredegod ei Meen og Skam
Af Mandodrab skulde faae."

„Nei ikke er Du uden Daad! —
Kom hid! kom hid! — thi den,
Som styrer Kongens onde Raad,
Er Kongens bedste Ven."

III.

Den døende Jarl.

Jarlen ligger paa Sottesæng;
Kjæmpe er han saa bold;
Bjørnen, den stærke, han vog som Dreng,
Fængsled, som Mand, paa Kampens Eng,
Seiren med Glavind og Skjold.

Jarlen ligger i Hu saa mod;
Tænder skjærer han gram;
Tit blandt lynende Sverd han stod;
Aldrig i Kampen dog randt hans Blod;
Valhal er lukket for ham.

Sønnen byder han for sig at staae;
„Drage Du, Alf! dit Sværd!
Hela lurer i skumle Braa;
Ei skal den gustne Her mig faae!
Kjæmpen er Valhal værd."

Ynglingen blegner ved Jarlens Ord;
„Hjælpe mig Baldur og Frey!
Kjær, som Dig har jeg Ingen paa Jord;
Gyseligt dog er Fadermord!
Fader jeg myrder Dig ei!"

Broderen byder han for sig at staae;
„Drage Du, Orm, Dit Sværd!
Hela lurer i dunkle Braa;
Ei skal den gustne Her mig faae!
Kjæmpen er Valhal værd!"

Broderen blegner ved Jarlens Ord;
„Hjælpe mig Baldur og Frey!
Kjær som Dig har jeg ingen paa Jord;
Gyseligt dog er Brodermord;
Broder, jeg myrder Dig ei!"

Jarlen fortvivlet Hænderne vred;
Døren fløi op saa det klang;
Ind i Hallen en Kjæmpe skred;
Koften var blaa og Hatten bred;
Eenøiet var han og lang.

Frem han træder for Jarlen hvid:
„Mærke Du, Jarl! mit Ord!
Mine Frender Du vogst i Strid;
Kommen er Hævnens blodige Tid!
Mord skal sones med Mord."

Glad fra Leiet Jarlen opsprang,
Let som i Ungdommens Tid;
Sværdet med øvet Haand han svang;
Vældigt igjennem Hallen klang
Braget af Heltenes Strid.

Solen daled' og Solen steeg,
Faste som Fjælde de stod';
Men da tredie Dagen veeg
Lakked' ad Ende den rædsomme Leeg,
Strømmede Jarlens Blod.

Og den Fremmede taelde saa:
„Gjæmme Du, Jarl! Dit Sværd!
Jeg er Odin; Din Død jeg saae;
Ei skal den gustne Her Dig faae!
Kjæmpen er Valhal værd."

IV.
Half Steen.

Fra Bordet, hvor den brune Mjød i Sølverhornet blinkde
Den gamle Hakon Hladejarl en skiægløs Kriger vinkde;
Det var Half Steen; i sidste Slag, ved Lom i Guldbrandsdalen,
Han havde Fienden Ryggen vendt og ladt sit Skiold paa Valen.

„Hør!" hvidsted Jarlen, — „Half, vi To kan ei med hine drikke.
De Feige med de Gjæve, nei, ved Thor! det passer ikke!
Sæt Du Dig ned paa Skamlen der, jeg sætter mig paa denne
Saa ville ved vort lille Bord vi see paa dem derhenne!

De Karle, Half! som sidde der med Erik, maa Du vide,
Er' Kjæmper, der ei mindste Plet paa Æren kunne lide.
En saadan Plet er værre, end det Mærke, Bødlen sætter;
Og tro mig ei al Verdens Guld en saadan Plet udsletter.

Dog kan den vadskes af naar man det rette Væld kun finder;
Og dette Væld, min unge Ven! i Fiendens Hjerte rinder.
Seer Du, til dette maa man gaae, og heller maa man falde,
End lade her i Skammekrog sig Drog og Stakkel kalde.

Saa maa Du og, min kjære Half! paa Fædres Storværk tænke;
Din Fader satte uden Sky sig paa de Gjæves Bænke;
Jeg saae ham aldrig i en Krog, ei heller, maa Du vide,
Der var i Norges Land et Sværd, som bedre kunde bide.

Og følge vi hans Fodspor, Half! da kunne vi fremtræde
Saa strunkt som hine Karle der og hos dem tage Sæde!
Og naar de da med stolte Ord ved deres Storværk dvæle,
Behøve vi just heller ei at sidde uden Mæle.

Det var det, Half! jeg ønsked ret at lægge Dig paa Hjerte;
En Normands Sind maa lade haant om Fare og om Smerte;
Og glem ei nu naar Lurens Døn til Kampen Dig indbyder,
Den Kilde, som vi talde om, og Stedet, hvor den flyder."

— Saa talde Hakon Hladejarl; hans Mænd fornam det ikke;
Men Half sad stum og rørde ei ved Spise eller Drikke;
Og da til Kampen atter drog de Gjæve og de Gilde,
Afvadsked' han den gamle Plet i Fiendens Hjertekilde.

V.
Hakon Jarl.

De Nætter ruge saa lange og sorte,
Syvstjernen glimter saa mat.
Ud stormer Vinden af Himmelens Porte;
Fælt knager Granen i kolde Nat.
I Offerlundene Blæsten tuder
Om mosgrode Støtter af Valhals Guder,
„Vor Tid er forbi!
Snart synke vi!"
Den rasler og styrter, den blodige Steen,
Og knuser omliggende Offerbeen.

De gothiske Steenmure kneise
Veemodigt rødligt i Maaneglands.
I mørkeblaa Luft deres Taarne de reise,
Om Muren Skyggerne svæve i Dands.
Fra lange Blyvindve Straalen iler
Til Alterets Crucifix og smiler;
„Du seirer vist,
Du hvide Christ!"
Snart skal de nordlige Klipper og Høie
Sig for din Tornekrone bøie.

Oluf Trygveson lander i Norge;
Brat synger han Messer paa hviden Strand;
Fra fjerne sydlige Borge
Bringer han Munke til Klippeland.
Alt mere den christne Tro sig udbreder;
Men mægtige Hakon Bønderne leder.
For gamle Tro
I Fædrenebo
De møde Kong Olaf med tapper Ære,
Men Konningen splitter de samlede Hære.

Høit galer Hanen ved Midnatstide;
Jarl Hakon slagter sin Søn.
Han drager den rygende Kniv af hans Side,
Synker i Lunden og gjør en Bøn:
„Christ, forstyr ei de straalende Aser,
Tag dette Offer, mit Hjerte raser,
Og giv os Held!
Forlad vort Fjeld!"
Men Uglen flagrer om Nornens Bryst,
Og tuder med dæmpet, varslende Røst.

Korsbannere hen i Luften vælte,
De lyne, de lyne afsted,
Høit opflammer Luen de christne Helte,
Hvor Oluf stevner, er Lykken med,
Foran ham bæres Verdens Befrier;
Rundt om lyde Psalmer og Litanier;
Med korsdannet Sværd
Han fører sin Hær.
Foran ham iler de seirende Rygter
Forladte Hakon fnyser og flygter!

Afsted paa den vrindskende Ganger han traver,
Ved Guulnaa staar den med Skum bedækt.
„Blev alle Nordmænd end feige Slaver,
Jeg skiænder dog ei min ældgamle Slægt!"
Med Taarer sin sidste Ven han dræber,
I Gangerens Blod sin Kjortel han klæber.
„Nu troer Du mig død;
At mit Blod her flød;
Men Olaf, bi! her er Kjæmper i Nord,
Og paa min Side stride Thyr og Thor!"

Saa knittrende vrede hans Øine skule;
Han iler til grantakte Fjæld,
Og skiuler sig i en skummel Hule,
Med Thormod Karker, sin frigivne Træl.
En rygende Fyrrespaan Hulen oplyser.
Der sidde de tause, Trællen gyser.
Den Ene troer
Ei den andens Ord.
Fælt stirrer Trællen paa Jarlen hvid,
Dog slumrer han ind ved Midnatstid.

Da hvisler det hist i Hulens Mørke,
Og Asa Hermod for Hakon staaer:
„Guderne sætte Lid til din Styrke,
Giv Olaf Christen sit Banesaar!
Guldtaarer den yndige Freia græder.
Ha, skal en sydlig, korsfæstet Misdæder
Forstyrre vor Færd?
Op! Sving Dit Sværd!
Med Olafs Blod vore Stene bestænk!
Da skal Du sidde paa Valhals Bænk!"

Saa taler Skyggen og brat forsvinder.
Men Trællen vaagner forfærdet op:
„Jesus stod for mig med smilende Kinder,
Og pegede paa din blodige Krop!" —
„Ha, usle Træl! frygt Tordnerens Torden!
Hvi vorder Du bleg og sort som Jorden?
Formaster Du Dig
At forraade mig?"
„Nei!" — gyste Trællen med frygtsomt Sind,
Og udmattet slumred nu Jarlen ind.

Men underligt fælt han smiler i Drømme,
Da ræddes Karker ved dette Syn.
„Hvi saae jeg ham nylig i Blod at svømme?
Hvi trækker han saa med det høire Bryn?
Han er dog en Røver, som Norrige skiænder,
Velan! I hans Blod jeg toer mine Hænder:
Til Olaf jeg gaaer,
En Guldkjæde faaer."
Saa hvisker han bleg i sorten Grube,
Og skiælver — og udskiærer Jarlens Strube.

Høit Lurene skralde fra nærmeste Fjælde:
„Her er han! Her flygted' han hen!"
Som Fossen med brusende, knusende Vælde,
Indbryder Kong Olaf med sine Mænd.
Brat Hakons Træl Hellebarderne dræbe;
Men Olaf skuer med smilende Læbe
Brat for sin Fod
Hakon Jarl i sit Blod.
„Den ypperste Hedning faldt; jeg er hævnet;
Ved hans Død er Vankundigheds Forhæng revnet!"

Det ruller i Biergenes fjerne Himmel,
Og sagtelig skiælver Hav og Jord,
De glade Guders kraftige Brimmel,
Forsvinder og kommer ei meer til Nord,
Istedetfor Lundenes mosgroede Minder,
Man hellige Kirker og Klostre finder.
Kun hist og her
Man fjernt og nær
En Høi og en uhyre Kampesteen skuer,
Som minder om Oldtidens Helteluer.

VI.

Thorvald Vidforle.

Svend Tveskiæg havde sig en Mand,
Som Thorvald hed:
I Leding rask og bold var han,
Men blid i Fred.
Hans Snekker seiled viden om
Fra Havn til Havn,
Og gjorde vorsomhelst de kom
Berømt hans Navn.
Men Thorvald har reddet sin Konge.

Han kjøbte Fanger, gav dem fri,
Og klædte dem;
Og sendte Mænd fra Slaveri
Til Huus og Hjem.
Og mangen Olding fik sin Søn,
Sin Alders Trøst,
Og mangen Mø sin Beiler skiøn,
Sin Ungdoms Lyst.
Men Thorvald har reddet sin Konge.

En ærlig Kamp var Thorvalds Fryd;
Høit var hans Mod;
Men aldrig dypped han sit Spyd
I Svages Blod
Han fulgte Svend paa mangt et Tog,
Med Herreskiold,
Og hans Nærværelse forjog
Al grusom Vold.
Men Thorvald har reddet sin Konge.

De hidsed Seil i høien Raa,
Det var Kong Svend,
Han færdes over Bølgen blaa
Med sine Mænd,
At gjæste Bretland var hans Agt;
I Land han steg;
Og alting for hans Overmagt
Tilbage veeg.
Men Thorvald har reddet sin Konge.

Men Bretlands Hertug ikke sov;
Han samlede
En talrig Hær i mørken Skov
Af Ryttere.
Den danske Trop kom ilde an
Ved denne List.
De bleve fangne Mand for Mand,
Og Svend tilsidst.
Men Thorvald har reddet sin Konge.

„Og hør Du Fangefoged fiin,
Og mærk mit Bud,
Du skynde Dig i Taarnet ind,
Før Thorvald ud!
Ei sømmer Bolt og Fændsel den,
Hvis tappre Haand
Har løst saa mangen fager Svend
Af Trældoms Baand."
Men Thorvald har reddet sin Konge.

Strax kom til Taarnets Dør en Mand
Med dette Bud.
Men Thorvald svor en Eed paa Stand:
„Jeg gaaer ei ud!
Jeg fri, og Kongen blive her
I fremmed Vold!
Nei da var Thorvald aldrig værd
At løfte Skjold."
Men Thorvald har reddet sin Konge.

Saa stor er ædle Sjæles Magt;
Enhver blev fri
Paa Thorvalds Bøn og for den Agt
Han var udi.
Og aldrig glemte siden Svend
At vise sig
Imod sin Ungdoms brave Ven
Taknemmelig.
Men Thorvald har reddet sin Konge.

Svend Tveskjæg sad hos Øl og Miød
Med Konger fleer
Og klappede paa Hyndet bløds:
Sid Thorvald, her!
Din Fader styred aldrig Land,
Som en af os;
Men den er Jarl og Ædelmand,
Der naaer Din Roes.
Thi Thorvald har reddet sin Konge.

VII.

Knud den Store.

Kong Knud sad stor og mægtig paa sin Throne,
En Herre drabelig og stærk og huld;
Den danske, britiske og norske Krone
Var sammensmeltet i hans Krones Guld.
Høit i hans høie Sal klang Harpens Tone,
Thi Skjaldens Barm var af hans Idræt fuld,
I Kirken selv lød Hymner til hans Ære,
Thi kraftigt han udbredte Jesu Lære.

Men Knud sad taus og tankefuld i Sind,
Ei blussed Læben som hans Purpurklæde;
Sørgmodelig han støtted Haand til Kind,
Og ingen Deel han tog i Hoffets Glæde,
De svundne Dages Idræt faldt ham ind,
Da monne bittre Taarer Øiet væde.
„Ak!" — sukked han, — „min Gud, kan Du forgjætte
Min Synd? Kan Du mit Regnebret udslette?"

Min Ungdom svandt i Stolthed og Foragt,
Kjækt frem jeg gik, men nu jeg modløs græder.
For at forstærke denne stolte Magt
Forbandt jeg mig med Eadrik den Forræder.
Den djærve Ulf i Kirken blev ombragt,
Hans Blod uskyldigt Altertavlen væder.
Ei blot med Sværdet, tit med mørke Rænker
Jeg vandred frem. Nu det mit Hjerte krænker.

Som oftest dog med Manddom og med Sværd
Min raske Ungdom blot sit Værk begyndte;
At vorde Danmarks gamle Krone værd,
Det var den Tanke dog, som frem mig skyndte.
Og derfor stormed jeg i Herrefærd,
Og derfor Heltens Syssel Kamp jeg yndte.
Da aabned sig mit Hjerte for din Stemme,
Ak, hulde Jesus, kan Du alt forglemme?"

Som Kongen nu saaledes trøstløs sad,
Med blege Kinder og med Graad i Øiet,
Mens hen ad Bænken i den lange Rad
Guldhornet gik og hver Mand var fornøiet,
Da treen en Skjald for Kongen frem og qvad:
„Min Herre! hvor er den som Du ophøiet?
Du tvang det stolte Nords udstrakte Lande,
Ustraffet ingen tør Dit Bud modstande.

Taalmodig, uden Harme, hørte Knud
Paa denne daarlige, forvovne Tale.
Hvad Skjalden kvad, det raabtes snarlig ud
Af hver en Ridder i de blanke Sale,
Da blev den gyldne Stol, paa Kongens Bud,
Bragt ned fra Borgen, gjennem grønne Dale,
Til hviden Strand, hvor stolt og langsomt Vandet
Hoit skylled sine Bølger op paa Landet.

Derpaa han lod, med steenbesatte Baand,
Det tunge Glavind ved sit Bælte spænde,
Med Kronen paa, med Sceptret i sin Haand,
Man saae ham sine Fjed mod Havet vende,
Hvad Tanke nu besjælte Kongens Aand,
Nysgjerrig Hofmand ønsked gjerne kjende;
Men Kongen taug, og vandred, med sit Følge,
I Purpurkaaben, mod den hvide Bølge.

Og satte sig saa i det gyldne Sæde,
Blandt runde Stene paa det bløde Sand,
Ei hvor bestandigt Bølgens Top mon væde
Det ramme Tang med sit skumklædte Vand;
Ei heller der, hvor ei den kunde træde
Paa den for fjerne, den for høie Strand;
Men der, hvor Pilen med sit Hoved hængte,
Hvor nu og da kun Bølgen op sig slængte.

Der Kongen sad, og talte saa til Havet;
„Det Land, jeg sidder paa, tilhører mig;
Med dig, o Sø! min Magt er jo begavet!
Thi lyd din Herre! Du ei nærme dig!
Din Bølge kræver jeg saaledes avet,
At til min Fod den aldrig vover sig.
Thi jeg behersker Nordens stolte Lande;
Ustraffet Ingen tør mit Bud modstande.

Men som sædvanligt gik den stille Bølge;
Sin vante Vei, den ei bestandig tog;
Af sin Natur den intet vilde dølge;
Det ene Bølgeslag det andet jog.

Med Otte Riende kom brat i Følge,
Der stærk og svanger op paa Kongen slog.
Ei til hans Fødder kun den op sig trængte,
Hans Scepter og hans Krone den besprængte.

Da reiste Kongen sig, saae til hver Side,
Brød rørt med Taarer høit saaledes ud:
„I Sandhed, hver en Christen burde vide,
Der ingen mægtig er foruden Gud!
Han grunded' Jorden, han lod Havet glide
Med evigt Røre ved sit stærke Bud.
Han ene mægter Hav og Jord at tvinge,
Mod hans er al min Vælde saare ringe."

Med disse Ord han af sin Krone spændte,
Af Guld og Ædelstene tung og svar;
Derpaa han sine Fjed fra Havet vendte,
Og ydmyg Kronen hen i Kirken bar.
Der knælte han, og hver en Synd bekjendte,
Mens Angerstaaren trilled hed og klar.
Paa den Korsfæstede med Martyrqviden
Han Kronen satte; bar den aldrig siden.

VIII.

De tvende Kirketaarne.

Det var Herr Asker Ryg,
Hannem lyster i Leding at gange;
Først træder han i den Kirke liden,
At høre de Ottesange.

Muren var af det gule Leer,
Og Taget hiint sorte Straa,
Det var sig Herr Asker Ryg,
Misnøiet han saae derpaa.

Det var sig Herr Asker Ryg,
Sit Hoved monne han bøie;
Loftet det var saa saare lavt,
Og Kæmperne vare saa høie.

Væggen var baade muggen og grøn,
Den havde saa dyb en Revne;
Tiden æder med skarpen Tand,
Saa lidet monne hun levne.

Fort hun gnaver med skarpen Tand,
Dertil hun haver stor Drift;
Alt da vorde den liden Smaablomst
Udi den Kirkerift.

Alt da snoede den grønne Humle
Sig ad den Kirkeside.
Storken sidder udi Reden strunk,
Og seer hun ud saa vide.

„Og hør du, kjære Fru Inge!
Du est en Qvinde saa puur,
Ei sømmer det sig at bede til Gud,
I sligt brøstfældigt Skuur.

„Vinden blæser udi Kirken ind,
Og Regnen ned monne dryppe:
Christus er steget til Himmelens Sal,
Han nøies ei meer med en Krybbe.

„Hør Du, allerkjæreste Hustru min,
Jeg siger Dig det forsand:
Op skalst Du bygge Kirken af ny,
Mens jeg er dragen af Land.

„Taget Du dække med røde Tegl,
Af Steen Du opføre den Muur;
Ned da skal Du rive saa brat
Det uselig Kirkeskuur.

„Tage Du da mit Skarlagenskind,
Af Fløiel det vel maa være.
Alt til et Alterklæde skjønt
Du snildelig saa det skjære."

Det var sig Fru Inge,
Hun svared sin Huusbond med Ære;
„Som I siger, min ædelig Herre,
Saa bør det vel sig være."

„Hør Du kjære Fru Inge!
Gud haver velsignet dit Liv;
Føder Du mig en Søn saa bold,
Da est Du en Dannevív.

„Føder Du mig saa bold en Søn,
Da gjør Du mig Tankerne glade,
Føder Du mig en Dotter skjøn —
Jeg vil hende ikke have.

„Hør Du, kjære Fru Inge!
Du est en Qvinde velbaarn,
Føder Du mig en Søn saa bold,
Da bygge Du Kirken et Taarn.

„Føder Du mig en Dotterlil,
Da sætte Du kun et Spiir;
Ridderen kneiser saa strunk og stolt,
Men for Qvinden er Ydmyghed Ziir."

Det var sig Herr Asker Ryg,
Han beder sadle sin Hest;
Saa rider han udi Ledingsfærd,
Som til en Bryllupsfest.

Tredive vare hans Svende,
Og alle med Brynier nye;
Hvor han stedtes i Kampen hen,
Der Fienden brat monne flye.

Det stod paa udi Uger,
Ja vel udi Maaneder ni;
Det var sig Herr Asker Ryg,
Han seired i alle de.

Det var sig den gjevelig Helt,
Hannem lyster nu hjem at fare;
Hjelmene var af hiint røde Guld;
Hannem fulgte saa faur en Skare.

Der han drog igiennem den Skov,
Der fulgde ham tredive Svende;
Der han kom til Finnesloviille,
Da reed den Herre alene.

Solen skinner om Morgenen rød,
Og Røgen falder paa Græs;
Det var sig Herr Asker Ryg,
Han spored' saa vel sin Hest.

Satte den Herre Guldkringlen
Alt udi Gangerens Side.
Det vil jeg for Sandingen sige,
Hans Tanker løb saa vide.

Over den gule Hvedemark
Der kneiser en Bakke grøn,
Bag ved ligger Finnesløvlil,
En By vel stor og skjøn.

Det var sig Her Asker Ryg,
Han bad vel ved vor Frue:
Gifve det Gud i Himmerig,
At jeg et Taarn maatte skue!

Det var sig Herr Asker Ryg,
Saa listelig da han loe;

Der han kom paa den grønne Bakke,
Da skued han Taarne to.

Over den Kirke saa stoltelig,
De kneised i Luften blaa;
Lærken sang i den Hvedemark,
Mens Solen skinned derpaa.

Tak have stolten Fru Inge,
Hun var sig en Dannevív;
Hun skjænkte sin Huusbond Sønner to,
Til Gammen og Tidsfordriv.

Den Første af de Sønner to,
Ham kaldte han Esbern Snare;
Han blev saa stærk som den vilde Bas,
Og mere snel end en Hare.

Den Anden kaldte han Axel,
Hau blev en Bisko p from;
Han brugte sit gode danske Sværd,
Som Paven sin Stav i Rom.

Falden er nu det ene Taarn,
Og Krattet vorer af Gruus,
Axel og Esbern Snare
De taarne det danske Huus.

Mosset dækker den gamle Steen,
Alt over hin sorte Jord,
Axel og Esbern Snare
De hæve sig høit i Nord.

Styrte vil snart det andet Taarn,
Udi den Kirkebye.
Axel og Esbern Snare,
De kneise i evigt Ry.

Christ signe hin ædle Danneqvinde!
Hun hviler for Altret i Kirke,
Hun satte tvende mægtige Taarne
Paa Danemarks Dannevirke.

Hil være den Kæmpe, som seierrig
Hjembrager med stolten Skare,
Og finder i Vuggen Tvillinger to,
Som Axel og Esbern Snare!

IX.

Ridder Kalv.

Kong Volmer stod i Halle,
Og deelte Borg og Land
Til sine Hovmænd alle
Det bedste som han kan:
Heel naadigt Drotten bøier
Sit Hoved aldenstund,
Mens Skjelmeri og Løier
Ret spiller om hans Mund.

Han gav dem hver et Stykke
Og lagde Skjemt dertil;
De priste deres Lykke,
Og takked ham med Smiil.

Den nordre Stump af Landet
Han gav til Effe Brok;
Han sagde: „Kryb i Sandet,
Da har Du Huusly nok.“

„Hvor Ræv og Ulv skal bygge,
Der trives sjeldent Gaas,
Og derfor skal I rykke
Hver i sin egen Baas.
Men liden Morten Due,
Flyv kjønt til Aalholm op,
Sid der paa grønne Tue,
Og byg i Bøgens Top!“

„Hvor skal vi Galten sætte?
I Krogen kan han bo!
I hedder Høg med Rette,
I har saa hvas en Klo;
Søhanerne I gribe
Ud fra det høie Næs! —
Til Kalv jeg giver Ribe,
Der kan han gaae paa Græs.

Men Ridder Kalv blev arrig,
Han smasked' med sin Mund
„Den Mundsfuld var for karrig,
Guds Død, er jeg en Hund!
Han daskede paa Sværdet,
Som slingred ved hans Laar:
„Jeg springer over Gjerdet,
Og til de Tydske gaaer!"

Han svang sig paa sin Fole,
Og lod til Holsteen staae;
Den hele Ridestole
Maa Horset gjennemgaae.
Der meldte sig den Gjæve,
I Vredens vilde Ruus:
„Hvad synes I, Herr Greve!
Om mig og Riberhuus?"

Og Greven fra sit Sæde
Sig reiste op paa Stand;
Han tog med Hjertens Glæde
Imod den danske Mand.
Han gav ham tvende Slotte,
Dertil det røde Guld,
Saa Ridderen vel maatte
Ham vorde tro og huld.

Men Vreden svandt og Anger
Tog Huus udi hans Bryst;
Hans Falk og Hest og Sanger
Var ham ei mere Lyst.
Med Rynker over Panden,
Han sidder taus og tør;
Det Randersøl i Kanden,
Det glider ei som før.

Kong Volmer sad i Halle
En Qvel i Koldinghuus;
Med fine Kjæmper alle
Og tømde gyldne Kruus;
Da straaler høit Drabanten,
Som foran Salen staaer:
„Nu kommer saa min Sandten,
Herr Ridder Kalv i Gaard!"

Ind traadte han i Salen,
Med hjerteknuste Blik;
Heel dirrende var Talen.
Meer krøb han end han gik;
Han neied' sig med Smerte,
Og kyssed Kongens Slæb,
Han var saa flau om Hjerte,
Og han var bleg om Næb.

„Herr Konge vær mig naadig!
Min Daad den var jo fræk!
Og jeg var alt for graadig,
Derfor løb jeg jo væk;
Men jeg har ikke sovet
I Holsteen, skal I see;
Jeg bringer næst mit Hoved
Jer stolte Slotte tre.

Sit Ansigt Drotten bøier;
Og tier aldenstund,
Men Skjelmeri og Løier
Sig kruste om hans Mund.
Han rakte Fredspokalen
Ham med sin egen Haand;
Saa treen han frem i Salen,
Og trak paa Smilebaand.

„Og hør, I Hovmænd kjære!
Hvad jeg nu sige vil:
Den Kalv er paa min Ære
Dog værd at lægge til.
Som Kalv han løb fra Baasen,
Men som en mægtig Ko
Han hjemad satte Kaasen
Med stærke Kalve to."

X.

Kong Valdemars Jagt.

Paa Sjølunds fagre Sletter
Ved Østersøens Bred,
Hvor Skoven Krandse fletter
Om Engens Blomsterbed.
Hvor Sølverkilden glider
Nu ved Ruinens Fod
Der stolt i gamle Tider
En Kongebolig stod.

I Borgens gyldne Sale
Sig rørte muntert Liv,
Der hørtes skjemtsom Tale
Og lystig Tidsfordriv.
Kong Valdemar der bygged
Saa fast sit Kongehuus,
Som det hans Liv betrygged,
Til Verden sank i Gruus.

Der Glædens Kilder fløde
Saa tidt ved Druens Blod,
Fra Vinteraftenrøde
Til Sol i Østen stod.
Men i de lyse Dage
I Sommer og i Høst,
Lød under Bogetage
Den frie Kongelyst.

Da rørtes Horn og Bue,
Med Kongen Hingsten sprang,
Og fnøs i Solens Lue
Og sig mod Skoven svang;
Med lystig Jægerskare
Paa hviden Ganger fløi
Den Konge tidt med Fare
Henover Stub og Høi.

Som stærke Nordenvinde
De Jægere henfoer,
Da flyede Raaer og Hinde,
Som Løv i Stormens Spor;
Men i den raske Glæde,
Ved Jægerhornets Klang,
De glemte tidt at bede
Og høre Messesang.

Tidt, naar den arme Bonde
Gik over Kirkesti,
De Jægere og Hunde
Foer lysteligt forbi;
De lagde Hegnet øde,
For bange Hind at naae,
Og Agrens gyldne Grøde
Nedtraadt i Støvet laae.

Da sukked arme Bonde
Og sine Hænder vred;
Men Jægere og Hunde
Ei standsedes derved.
Tidt klynked saaret Hare,
Mens Kirkeklokken klang;
Da styrted i den Skare
De Hingste mangengang.

En hellig Paaskemorgen,
Da Ottesangen lød,
Og af Langfredagssorgen
Den store Fryd frembrød,
Vildt Jægerhornet blanded
Sin Lyd med Klerkens Sang,
Og frygtsom Hare standed
Midt i den Kirkegang.

Da treen mod vilde Skare
Den Bisp god og from,
Bød i Guds Navn dem fare
Langt fra hans Helligdom;
Med Kirkens Ban dem trued'
Med Gud og Evighed;
Men Kongens Harm opblued
Han svared stolt og vred:

„Fra mine Fædre raktes
Mig gyldne Krone hen;
Fra Paven Troen bragtes,
Den kan han faae igjen!
Hvis her jeg evigt kunde
Med Jagten fryde mig,
Jeg vilde ei misunde
Vor Herre Himmerig."

„Det Ord Du vil fortryde!"
Lød fromme Bispens Røst.
Brat Jægerne bortflyede,
Lig Trækfuglsværm i Høst.
Og, stolt af Kongebyrden
Den hvide Ganger sprang,
Og fnøs ad Sjælehyrden
Og fjerne Ottesang. —

I Muld for længe siden
Kong Valdemar er lagt;
Men sælsomt gjennem Tiden
Gaaer Sagnet om hans Jagt.
Tidt korser arme Bonde
Sig end paa natlig Sti.
Hvor Jægere og Hunde
Ham suse vildt forbi.

Længst Sølverkilden glider
Nu ved Ruinens Fod,
Hvor stolt i gamle Tider
Den Kongebolig stod;
Men i de Nætter klare,
I Sommer og i Høst,
Som af en Trækfuglskare
Fornæmmes sælsom Røst.

Paa Gangeren den hvide,
Med lystig Jægerhær
Man seer da Kongen ride
Saa bleg i Natten der.
Saalunde, mon man sige
Han bøde maa med Nag,
Og vente paa Guds Rige
Og Dommens store Dag.

XI.

Daniel Ranzau.

Hvi sjunges altid om Spartaner,
Som gjorde Fjenden Passet trangt?
Behøve vore kjække Daner
I Tiden da vel gaae saa langt?
Har Heltekraft ei sat sit Stempel
Paa egen Daad i egen Tid?
Behøver Modet et Exempel
Fra Grækenland i Leonid?

Jeg sjunger om en Helt i Norden,
Og Daniel Ranzau er hans Navn,
Saa stor som nogen Helt paa Jorden,
En Sparter for min Fødestavn.
Alt trued Magten lumst i Hulen
At ville mættes af dit Blod,
Men, Daniel i Løvekulen!
Dig frelste Himlen og dit Mod.

Leonidas stod uforfærdet
Bag Bierget med sin Flok og stred,
Og styrted Perser ned med Sværdet,
Indtil han selv i Græsset bed.
Men Daniel stod paa en Hede,
Han intet Ly bag Klippen fandt,
Og slog til Svensker Græsset bede,
Og slog indtil han overvandt.

O, kunde Harpens svage Toner
Din Roes forkynde med en Klang
Af hine tredive Kanoner
Som vældig Du fra Svensken tvang!
Og dirred Strængen med en Brusen,
Lig Skriget af den rædde Hær,
Der veg, skjøndt fem og tyve tusind,
For fire tusind danske Sværd!

Jeg sjunger om en Helt i Norden,
Og Daniel Ranzau er hans Navn,
Saa stor som nogen Helt paa Jorden,
En Spartter for min Fødestavn.

Leonidas stod uforfærdet,
Han Heltedød bag Klippen fandt,
Men Daniel Ranzau stod bag Sværdet,
Og brugte Sværdet til han vandt.

XII.

Uranienborg.

Du Vandringsmand ved Søen,
O, stands Din raske Gang!
Vend hisset Dig mod Øen,
Og hør min Mindesang!
Vend derhen dine Tanker,
Din Længsel og din Sorg!
Paa hine gamle Banker
Stod før en Ridderborg.

I længst forsvundne Dage
Var den i Glands og Magt,
Nu er der knapt tilbage
Ruiner af dens Pragt.
Men i de gamle Tider,
Da var den høi og stor,
Og saaes til alle Sider,
Og kneisede fra Jord.

Den ikke monne være
For nogen Viking bygt;
Urania til Ære*)
Den reiste sig saa trygt.
Fra Menneskenes Vrimmel
Ved Havet stilt den laae,
Og hæved sig mod Himmel
Og mod de Stierner smaa.

I Volden var befæstet
Mod Øst en Port saa stor;
En anden imod Vester,
Og Spiir mod Syd og Nord,
Høit kneiste Borgetinden,
Dens ranke Spiir derhos,
Der drejed sig for Vinden
En gylden Pegasus.

Forunderlige Taarne
I Syd og Nord man saae;
Af stærke Piller baarne
Og med Altaner paa.
Der man til alle Kanter
Hvor man og monne gaae,
De mægtige Qvadranter
Og store Sphærer saae.

Fra Borgen see man kunde
Saa vide over Ø,
Saa mange grønne Lunde,
Den store salte Sø.
De Sale monne prange
Med skjønne Farveskjær,
Af Haver var der mange
Med Blomster og med Træer.

Men, slukkes Dagens Lue,
Og Nattetid faldt paa,
Man Stjerner fik at skue
Paa hele Himlens Blaa.
Alt fjernt man høre kunde,
Naar man derpaa gav Agt,
De fire store Hunde**)
Som holdt om Natten Vagt.

Den fromme Ridder trængte
Sig ei i Ledingsfærd,
Paa Væggen bort han hængte
Sit Harnisk og sit Sværd.
Fra Jorden og dens Jammer
Han gjerne flygte gad,
Naar i sit stille Kammer
Ved Midnatsstund han sad.

Da hæved sig hans Øie
Alt i den Nat saa lang,
Og spored i det Høie
De lyse Stjerners Gang.
Og Stjernerne hans Rygte
Bar over Land og Sø,
Saa Konger selv besøgte
Ham paa den lille Ø.

Men Stjernerne de blinked
Til andre Lande hen;
Hans Skjæbne bort ham vinked,
Han kom ei meer igjen,
Alt længst de stolte Mure
Er sunken hen i Gruus,
Og Ploven monne fure,
Urania! dit Huus.

Men hvergang Solen daler,
Seer den til Øen huld,
Hvor Aftenrøden maler
Sig end erindringsfuld.
Veemodigt Maanen iler
Forbi sin elskte Kyst,
Og Freias Stjerne***) smiler
Med hellig Elskovs Lyst.

Da røres det og tindrer
I Borgens dybe Grund;
Den troer, at den erindrer
En gammel Aftenstund.
For nogle Øieblikke
Den gjerne frem sig stød,
Men ak! den kan det ikke,
Den synker i sin Død.

*) Stjernekyndighedens Gudinde.
**) En Foræring af Jacob den Første af Skotland.
***) Venus.

XIII.

Tycho Brahes Farvel.

n sank bag grønne Lund,
ıen lyse fulde Maane
m Sjølunds Kyst og Skaane
aled over Øresund;
ved om Uranienborg
den lyse Stjernebue.
stod i Maanens Lue,
ıe Landet rundt beskue,
:fuld, med dæmpet Sorg.

an sagde: „Fædreland!*)
mig dog, hvad var min Brøde,
in Søn du bort at støde
it Hjerte nænne kan?
Du glemt min Kjærlighed?
var mig, som monne bære
l Stjernerne din Ære;
Himlen kan jo være
om min Sonlighed."

„Mit Chaldæa her jeg fandt.
Ak, I elskte danske Sletter
Vise jo i lange Nætter
Himmelen til hver en Kant
Derfor, elskte Fædrejord,
Fremfor alle Verdens Lande,
Har jeg elsket Dine Strande,
Og paa dem bør Templet stande
For det lyse Stjernechor."

„Men Urania sin Ven
Vil et andet Hjem berede,
Hvorved hendes Kraft kan brede
Sig til andre Lande hen.
Dunkelt jeg kun Veien seer,
Stjernerne maa den betegne.
Ligemeget hvad for Egne!
Er ei Himlen allevegne?
Hvad behøver jeg da meer?"

XIV.

Sinclars Vise.

r drog over salten Hav,
Hans Cours monne stande;
brands Klipper han fandt sin Grav,
saa blodig en Pande.

r drog over Bølgen blaa,
Penge at stride:
Gud, du visselig maa
or Nordmanden bide!

ner om Natten bleg,
ıa sagtelig trille;
op af Havet steg,
Herr Sinclar ilde.

vend om, Du stolte Mand!
Dit Liv saa fage,
til Norrig, jeg siger for sand,
Du kommer tilbage."

Sang, du giftige Trold,
spaaer om Ulykker;
Dig engang i Vold,
ig hugge i Stykker!"

Dage, han seiled i tre,
hyrede Følge;
Morgen han Norrig mon see,
ikke fordølge.

ıls Kyster han styred til Land,
ıg for en Fiende;
fjorten hundrede Mand,
ıdde ondt i Side.

De skjændte og brændte, hvor de drog frem,
Al Folkeret monne de krænke;
Oldingens Afmagt rørde ei dem,
De spotted den grædende Enke.

Barnet blev dræbt i Moderens Skjød,
Saa mildelig det end smiled;
Men Rygtet om den Jammer og Nød
Til Kjærnen af Landet iled.

Baunen lyste og Budstikken løb
Fra Grande til nærmeste Grande;
Dales Sønner i Skjul ei krøb,
Det maatte Herr Sinclar sande.

„Soldaten er ude paa Kongens Tog;
Vi maae selv Landet forsvare;
Forbandet være det Niddingsdrog
Som nu sit Blod vil spare!"

De Bønder af Vaage, Lesſø og Lom,
Med skarpen Øxe paa Nakke;
Ved Bredebøigd tilsammen kom,
Med Skotten vilde de snakke.

Tæt under Lide der løber en Sti,
Som man monne Kringen kalde;
Lougen skynder sig der forbi,
I den skal Fienderne falde.

Riflen hænger ei meer paa Væg,
Hist sigter graahærdede Skytte;
Nøkken opløfter sit vaade Skjæg
Og venter med Længsel sit Bytte.

---

rd for Ord Indholdet af det latinske Vers, som Tycho Brahe skrev ved sin Bortreise.

Det første Skud Herr Sinclar gjaldt,
Han brøled' og opgav sin Aande.
Hver Skotte raabde, da Obersten faldt;
„Gud frie os af denne Vaande!"

„Frem Bønder! frem i norske Mænd!
Slaaer ned; slaaer ned for Fode!"
Da ønsked sig Skotten hjem igjen;
Han var ei lystig tilmode.

Med døde Kroppe blev Kringen strøet;
De Ravne fik nok at æde;

Det Ungdoms Blod, som her udflød,
De skotske Piger begræde.

Ei nogen levende Sjæl kom hjem,
Som kunde sine Landsmænd fortælle,
Hvor farligt det er at besøge dem,
Der boe blandt Norriges Fjælde.

End kneiser en Støtte paa samme Sted,
Som Norges Uvenner mon true.
Vee hver en Nordmand, som ei bliver heed,
Saa tidt hans Øine den skue.

XV.

De Danske og deres Konge.

Alt reiser Vinteren sit hvide Telt;
Med Iis ligger lille og store Belt.
Men Danmark stoler paa Herren.

See, Svensken ligger for Kjøbenhavn,
Han stoler saa trygt paa sin Magt, sit Navn.
Men Danmark stoler paa Herren.

I Byen hersker den bittre Nød;
Saa haardt den alt truer med Hungersnød,
Men Danmark stoler paa Herren.

Den hele Forstad er lagt i Gruus;
Høit Flammerne hvirvle fra Herrens Huus.
Men Danmark stoler paa Herren.

Den danske Konge paa Volden staaer,
De gloende Kugler omkring ham slaaer.
Men Danmark stoler paa Herren.

Alt eier Fienden den hele Ø;
Men Frederik svor, i sin Rede at døe.
Og Danmark stoler paa Herren.

Enhver vil stride, trods Kjøn og Stand,
Hver Mand er en Helt, hver Qvinde en Man
Og Danmark stoler paa Herren.

Sin Ligskjorte *) drager nu Svensken paa,
Som Dødningeskarer i Sneen de gaae.
Men Danmark stoler paa Herren.

De levende Snemænd storme paa Stand
Men Qvinden dem smelter med sydende Van
Trygt Danmark stoler paa Herren.

De Svenske storme med Larm og Skrig,
Men synke i Sneen som blodige Lig.
Thi Danmark stoler paa Herren.

Snart toner Te Deum som Hjertets Tolk;
Og Kongen knæler med alt sit Folk.
For Seiren takke de Herren.

XVI.

Cort Adeler.

Cort Adeler var sig en Helt saa stærk,
Hans Ry foer saa vide om Lande;
Han øved saa mangent Manddomsværk
Alt ved de fremmede Strande.

I Myklegaard hørtes hans Navn med Skræk;
De Tyrker kun lidet ham hued',
Han slog saa mange med Sværdet kjæk,
Fem Tusind med Lænker han kued.

Ved Tenedos toned hans Seierssang,
Mens eenlige Snekke han bøded',
Da kom Herr Ibrahim stærk og lang,
Af Harm den Muselman gløded.

Med tusinde Mand han mod Helten foer,
Ham tyktes Seiren alt vunden;
Paa søndrede Snekke de sprang ombord,
Og raabte paa Christenhunden.

Paa Dækket der øves saa haard en Færd,
Saa mangen Christenhelt bløder.
Cort Adeler svinger sit gode Sværd
Han flux den Muselman møder.

Herr Ibrahim efter hans Hoved slog;
Men det vilde Helten ei slippe;
Med høire Arm han det Hug modtog,
Men nu vilde Styrken ham glippe.

Med venstre Haand tog han Sværdet fat,
Og nu foer han ikke med Lempe;
Paa Dækket der faldt et Hoved saa brat,
Det tabte den tyrkiske Kæmpe.

*) Svenskerne bare hvide Skjorter over deres Klæder, da de stormede Byen.

Nu faldt hver Muselmands Sværd og Mod,
Som Dyr de lode sig binde;
Fra Tenedos seiled den Kæmpe god,
Med Seier, for flyvende Vinde.

Cort Adeler frem for sin Konge stod,
Ei Heltens Hæder var ringe;
Et Banner han lagde for Kongens Fod,
Og Ibrahims vældige Klinge.

Nu ligger Helten i sorten Muld,
Han kløver ei flere Pander;
Men Danmark gjemmer end, tro som Guld,
Hans Navn, hans Sværd og hans Banner.

XVII.

Ivar Hvitfeld.

Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte,
Der ansaae Tapperhed som Pligt,
Og skjalv ei naar det gjeldte.
Saa var, vor Juul, var Adeler,
Vor Tordenskjold, og mange fleer;
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

Men fremfor alle Hvitfeld kan
Den Uforsagte hedde;
Hvo saae sin Død, saa vis som han,
Og gik i den med Glæde?
Og aldrig han forglemmes skal;
Thi Flaaden frelstes ved hans Fald.
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

Saa haard en Kamp der monne staae;
De Fiender var saa mange;
Men Fienden næst Herr Hvitfeld laae,
Den Helt var aldrig bange.
I hele Flaaden Ingen slog
Som Hvitfeld med sit Dannebrog.
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

Men, som vor Hvitfeld mandigst slog,
Og Lag paa Lag dem sendte,
Hans gode Skib, hans Dannebrog,
Dets egen Ild antændte.

„Kap Anker, Hvitfeld! fly til Land!
Ved Flugt Du Livet frelse kan!"
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

„Nei!" — lød hans Svar, — flye vi derhen,
Staaer Danmarks Flaade Fare,
Og skulde Danske vove den,
For eget Liv at spare?
Døe skal vi men vi hevnes maae;
Til sidste Aandedrag vi slaae!"
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

„Til sidste Aandedrag vi slaae!"
Hans Sømænd rask gjentage;
De Ild og Damp rundt om sig saae,
Men uforsagt de sloge,
Til Ilden ind i Krudtet brød,
Og alle døde Heltedød.
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

Og aldrig uddøer Hvitfelds Roes,
Hans kjække Sømænds Minde.
De evig i hver dansk Matros,
En værdig Landsmand finde.
Naar Fædrelandet kalder os,
Som de hver byde Døden Trods!
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

XVII.

Tordenskjold.

Rul henover Field og Bælt
Kæmpesang om Nordens Helt!
Sjung med et Aarhundreds Røst
Heltens Navn fra Kyst til Kyst!
Tordenskjold dit Kæmpery
Lysner stolt som Lys i Sky —
Navn, som trodser Mulm og Grav
Rul som Torden over Hav!

Rask han fløi paa Ørnen hvid*),
Fjerde Frederik saae hans Iid;
Lystig, naar han Sværdet svang,
Lykken sang hans Seierssang.

Hist med Hæderssværd i Mund
Svømmed han som Hval i Sund;
Her gjenlød i Fiendehavn
Under Flammebrag hans Navn.

Danmark glem ei stolte Syn!
Over Hav foer Lyn paa Lyn —
Tordner lød om Dannebrog —
Det var Tordenskjold, der slog.
Lem fra Marstrands gamle Vold,
Snilde Sagn om Tordenskjold!
Kæmpen sprang som Fisker ind,
Stod som Helt paa Borgens Tind.

*) Den hvide Ørn, et af de første Skibe som Tordenskjold commanderede.

Ton fra Dynekilens Havn,
Store, seiersstolte Navn!
Her med Ild og Blod han strev,
Klippeland, dit Frihedsbrev —
Norge, stolt du vidne kan:
Han har frelst sit Fædreland!
Tolvte Carl! Du saae med Gru,
Tordenskiold var stor som Du.

Norge! priis din Kæmpe bold!
Danmark! priis din Tordenskiold!
Sverrigs stolte Kæmpedrot!
Favn ham høit i Himmelslot.
Ven med Fjende bandt hans Krands;
Trende Riger saae hans Glands —,
Navn, som trodser Mulm og Grav,
Rul som Torden over Hav!

XVIII.

Henrik Gerner.

Herr Henrik han sidder saa tankefuld,
Hans Hoved til Jorden mon helde;
Det gjør hannem Sjælen saa sorrigfuld
At Skjoldungens Stridsmænd mon trælle.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

Herr Henrik han stander i hviden Sand,
Der maler han Streger saa mange,
Baade krumme og krused som Møllevand,
Baade rette og korte og lange.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

Han kalder paa Tømmermand, kalder paa Smed,
Han viser dem Stregerne fine.
De sige: „Herr Henrik! hvorfor den Sved?"
Han svarer: „For Brødrene mine!"
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

I to Gange tiuge og fire Aar,
Hver Dannemand til stor Harme,
Af Skjoldungens Flyhavn Vandet opgaaer
Ved trællende Sømænds Arme.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

De stolteste Kæmper før der monne staae,
De trælled af Halsen fast Tungen;
Gud naade den Mand fra sligt Arbeid skal gaae
Paa Havet at værne for Kongen!
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

Jeg bygged saa mangen Mølle før
For Jarler, Præster og Bønder.
Jeg tænkte: Gud lønne den Mand, der gjør
En Mølle, som Flyhavnen tømmer.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

Saa grubled jeg baade ved Dag og ved Nat
Jeg havde ei Tanker til andet,
Indtil jeg fik see den Mølle saa brat
Opstaae ved min Haand udaf Sandet.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

Og hør nu I Hammer- og Øre-Mænd!
Nu mærke I paa min Tale!
For Vinden visker de Streger hen,
Og førend at Solen mon dale.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid
Hil være Herr Henrik!

Saa viiste han dennem heel tydelig
I Sandet de Møllestykker;
Han maled dem atter hver for sig,
De vare vel tusinde Stykker.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid
Hil være Herr Henrik!

Han talte de Tømmermænd Ørehug til,
Bog Slaget af Smedenes Hammer:
I tumle nu flux Eders Jern i Ild,
Og flække Eders Egestammer.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid
Hil være Herr Henrik!

De Tømmermænd ginge med Hjernen fuld,
Brat hen deres Dont at gjøre;
Een hugged en Axel, en Andet et Hjul,
En Tredie de Stolper føre.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid
Hil være Herr Henrik!

De Smede de grine af svarten Fjæs,
De kunde ei dette og dette.
„Gak," — siger Herr Henrik, — „kun til Eders
Jeg skal Eder Donten vel lette!"
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid
Hil være Herr Henrik!

Han gjorde dem Plader af Staal saa glat;
„Ved dem skal I Veien vel finde!
I svinge kun Hammeren dygtig og brat,
Da maae I vel smedde i Blinde.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt.
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid
Hil være Herr Henrik!

)et vared i Uger, det vared ei meer,
nd tiuge og een til Ende,
)a seiled der ikke Stykker fleer,
: Flyhavns Mølle behænde.
tu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt;
tu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
til være Herr Henrik!

)et var Herr Henrik, han blev saa let,
Sindet saa vel tilmode.
f alle de Stykker saa gjorde han Eet,
)g flux staaer Møllen paa Fode.
tu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt;
tu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
til være Herr Henrik!

Saa spænder han Gangerne otte an,
)en Flyhavn strar at tømme;
)et gruer i Livet paa hver en Mand,
t see hvor det Vand mon udstrømme.
tu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt;
u bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
il være Herr Henrik!

Det undrer hver Mand, som tænker derpaa,
At ei i eet Døgn til Ende,
Kan to Gange fire Ros mere formaae,
End fem hundred Mand udi trende.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt,
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

Nu staaer den Mølle i Kongens Flyhavn;
Nu trælle ei Skjoldungens Helte;
Men Møllen skal synge Herr Henriks Navn,
Saalænge Skjoldungen har Helte.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt;
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

Og Møllen skal synge det dobbelt engang,
Naar Kampens Flamme os rækker;
Naar stolt den forener sin vældige Sang
Med Danmarks seirende Snekker.
Nu snurre de Guldhjul for Gangerens Skridt;
Nu bruges kun Skjoldungens Stridsmænd til Strid.
Hil være Herr Henrik!

XIX.

Willemoes.

Kommer hid, I Piger smaa!
Strængen vil jeg røre;
Taarer skal i Øiet staae,
Naar min Sang I høre;
Om saa bold en Ungersvend,
Alle fagre Pigers Ven,
Sørgeligt jeg sjunger.

Vaaren er nu kommet nær,
Dagene sig længe;
Vaaren har I Piger kjær,
Blomster groe i Enge
Dog I skal i sene Aar
Mindes at I saae en Vaar
Med bedrøvet Øie.

Ak, thi før sig op af Jord
Blomsten kunde trænge,
Falmede en Blomst i Nord,
Som skal mindes længe,
Willemoes var Blomstens Navn,
Og ei glemmes tunge Savn
Midt i Blomsterflokken.

Han var Dreng, men stod som Mand,
Medens I var spæde;
Staae og slaae for Fødeland
Var den Unges Glæde.
Strømmen gaaer mod Kjøbenhavn,
Kongedyb er Strømmens Navn,
Der blev Helten viet.

Drengen vorde op til Mand,
Varnlig dog i Sinde;
Maatte han paa Sø og Land
Alle Hjerter vinde.
Sømænd bare ham paa Haand,
Og den fagre Lilievaand
Gav ham sin at kysse.

Gjerne han paa Haand og Mund
Hende kysse vilde;
Lod sig og en liden Stund
Vel i Snarer hilde.
Men han var og blev en Mand,
Kjæk han drog til fremmed Land,
Manddoms Værk at øve.

Selsomt i hans Aand det lød:
„Hører Du, det dønner!
Dannemark er stedt i Nød,
Kalder sine Sønner!"
Og som gamle Danmarks Søn
Fløi han mod det høie Døn,
Fædreland at værge.

Ak, den Gjæve kom og saae
Fædrelandet bløde;
Hvor de stolte Snekker laae,
Var nu tomt og øde.
Disse Snekker var hans Hjem,
Han opvoxed mellem dem,
Stred i deres Skygge.

Dertil var fra Hedenold,
Hidtil sidste Dage,
Disse Snekker Danmarks Vold,
Vold foruden Mage.
Sorg og Harm i Heltens Sind
Maatte da vel gange ind,
Følge ham til Graven.

Vinter led og Isen brast
Over brede Vande;
Christian med sin høie Mast
Lod fra Norrig stande.
Helten stod saa rørt i Sind,
Store Taarer faldt paa Kind,
Der han Snekken skued.

„Kjære Snække, hilset vær!" —
Saa han tog til Orde; —
„Sømmelig er vist din Færd
Med de høie Borde;
Ak, men det er Hjertesorg,
At kun af den stolte Borg
Staaer et eenligt Kammer!

„Høie Master, I, som slog
Dannemark med Jammer,
Lad mig til min Afgang dog
Bo i dette Kammer!
Men skal ogsaa det forgaae,
Lad mig først da Bane faae
Paa dets røde Tillie!"

Snekken seiled under Ø,
Kæmper var omborde,
Vikinger laae trindt paa Sø,
Dog den seile turde.
Vikinger sig flokked brat,
Leired sig i dunkle Nat
Om den prude Snekke.

Hist i Nord gaaer Odden ud
Mellem høie Bølger;
Der blev Døn af stærke Skud,
Christian ei sig dølger;
Men som gamle Christian
Staaer han fast paa danske Strand,
Skjøndt hans Blod udrinder.

Bretlands Viking, har du Mod
Til med mig at sande,
At du maatte give Bod
Til de danske Vande,
Bod til gamle Dannebrog,
Som du nys uheiset tog,
Med saa ringe Møie?

Snart ei saaes meer dit Flag
Om for dine Skibe
Hvad du gav for Christians Brag
Prisen skulde blive;
Ringe blev paa Hav din Roes,
Om du fandt en Willemoes
Paa hvert Skib du borded.

Willemoes! du maatte gaae
Andet Hjem at finde,
Taarer i vort Øie staae
Men de tør ei rinde.
Ak, thi vilde vi at du
Skulde vanke her endnu,
Christian overleve?

Herren var det som til sig
Kaldte Livets Flammer,
Ved hans Tempel til dit Liig
Lave vi et Kammer;
Over dine Kæmpebeen
Reise vi en Bautasteen,
Give Stenen Mæle.

Hører det, I Piger smaa;
I maae ikke græde;
Men naar over Eng I gaae
Mellem Baarens Spæde,
Binder da af dem en Krands,
Parrer Blomsterne med Sands
Til den Faldnes Ære!

Hvis det rørte Hjertes Sang
Hjertet røre kunde,
Sjunger den da mangengang
I de stille Lunde;
Sjunger den ved breden Strand,
Naar hen over hviden Sand
Boven sagte triller.

XX.

Agnete fra Holmegaard.

Agnete var uskyldig,
Var elsket, var tro;
Men stedse var hun eensom,
Hun aldrig havde Ro —
Aldrig Ro —
Hun frydede vel Andre,
Men aldrig var hun fro.

Agnete hun stirred
I Bølgen den blaa —
Og see! da kom en Havmand
Fra Bunden at staae —
Op at staae —
Men stedse Agnete
Paa Bølgerne kun saae.

Hans Haar var som spundet
Af pureste Guld,
Hans Øie det var kjærligt,
Hans Mine den var huld —
O, saa huld!
Hans skjældækte Barm var
Af Kjærlighed fuld.

Han sang for Agnete
Sin Elskov, sin Nød.
Hans Qvad det var saa kjælent,
Hans Stemme var saa sød,
O, saa sød!
Hans Hjerte ham fra Læberne
Saa lifligen flød.

Og hør, min Agnete!
Hvad jeg vil sige Dig:
Mit Hjerte det fortæres
Af Længsel efter Dig!
Efter Dig!
O, vil Du det husvale,
O, vil Du elske mig?

To sølvspændte Skoe flux
Paa Klintebredden stod —
Der fandtes aldrig skjønnere
Paa nogen Dronnings Fod.
„For Din Fod!
Min Elskede" — saa qvad han —
„Du tage dem imod!"

Saa tog han af Barmen
Det perlestukne Baand —
Der aldrig saaes et skjønnere
Om nogen Dronnings Haand:
„Dette Baand —
Min Elskede" — saa qvad han —
„Du bind det om Din Haand!"

Saa tog han en Guldring
Af Fingeren fin —
Der fandtes ingen skjønnere
I nogen Dronnings Skrin:
„Her, fra min,
Min Elskede" — saa qvad han —
„Du sætte den paa Din!"

Agnete ned paa Himlen
I Havdybet saae —
Den Bølge var saa sølvklar,
Og Bunden var saa blaa!
O, saa blaa!
Da smilede den Havmand,
Og sang og sagde saa:

„O hør, min Agnete,
Hvad jeg Dig sige vil:
For Dig mit Hjerte brænder
Af Kjærligheds Ild —
O, vær mild! —
Siig, vil Du mig husvale?
Vil Du mig høre til?"

„Og hør Du, skiøn Havmand!
Jeg vil tilhøre Dig!
Hvis ned i Havets Afgrund
Du med vil tage mig!
Tag Du mig!
Og før mig til Din Havbund,
Der vil jeg elske Dig!"

Hand stopped hendes Øre,
Hand stopped hendes Mund;
Saa foer han med den Skjønne
Dybt ned i Havets Bund.
Mund paa Mund
De favnedes og kyste sig
Saa trygt paa Havets Bund.

Agnete hun var der
I Aaringer to —
De elskede hinanden
Saa kjærlige og troe —
Elskovsfroe.
To Sønner der hun fødte
I Havmandens Bo.

Agnete sad rolig
Ved Buggen der og sang —
Da hørte hun en Jordlyd,
Som ovenover klang,
Ding, ding, dang.
Da det var Kirkens Klokker
I Holmegaard, som klang.

Agnete lod Buggen
Saa pludselig staae,
Og iilte til sin Havmand:
„Skjøn Havmand tør jeg gaae?
Tør jeg gaae?
Og tør jeg end før Midnat
I Holmekirke gaae?"

„Du gierne maa før Midnat
Til Holmekirke gaae —
Naar kun før Dag Du vender
Til Børnene de smaa —
Gaae! Gaae! Gaae!
Men vend før Dag tilbage
Til Børnene de smaa!

Han stopped hendes Øre
Han stopped hendes Mund,
Saa foer han op med hende
Til Holmegaardens Grund —
Mund for Mund
De skiltes, og han dukked
Igjen til Havets Bund.

Agnete sig skyndte
Til Kirkegaarden hen —
Der mødte hun sin Moder
Og vendte sig igjen —
„O hvorhen?"
Men hendes Moder vendte
Den Flygtende igjen:

„Og hør Du, Agnete!
Hvad jeg vil sige Dig,
Hvor har Du havt dit Ophold
Saalænge langt fra mig —
Langt fra mig?
Siig hvor Du har opholdt Dig
Saa længe hemmelig?"

„O Moder, jeg har dvælet
I Havmandens Bo:
Med ham jeg alt dernede
Har avlet Sønner to.
Und mig Roe!
Jeg gaaer nu hen at bede
Og vender til min Bo!"

„Og hør Du, Agnete!
Hvad jeg vil sige Dig:
Her Dine to Døttre
Til Døde græmmer sig —
Skrig i Skrig
De græde, de smaa Piger,
Og længes efter Dig!

„Lad længes, lad græde
De to smaa Døttre her!
Mit Øre det er lukket,
Jeg hører dem ei der —
Dem ei der!
Og der de to smaa Sønner
Forsmægted, blev jeg her."

„O! red dog de Arme!
O! lad dem ei forgaae!
O! tænk dog paa den Mindste,
Som end i Buggen laae!
Hjem Du gaae!
Og glem de to smaa Trolde
For dine ægte Smaa!"

„Lad blomstre, lad falme,
De To, som Himlen vil!
Mit Hjerte det er lukket,
Det hører dem ei til.
Dem ei til.
Jeg ene for min Havmands
Smaa Sønner leve vil!"

„Kjære Snække, hilset vær!" —
Saa han tog til Orde; —
„Sømmelig er vist din Færd
Med de høie Borde;
Ak, men det er Hjertesorg,
At kun af den stolte Borg
Staaer et eenligt Kammer!

„Høie Magter, I, som slog
Dannemark med Jammer,
Lad mig til min Afgang dog
Bo i dette Kammer!
Men skal ogsaa det forgaae,
Lad mig først da Bane faae
Paa dets røde Tillie!"

Snekken seiled under Ø,
Kæmper var ombords,
Vikinger laae trindt paa Sø,
Dog den seile turde.
Vikinger sig flokked brat,
Leired sig i dunkle Nat
Om den prude Snekke.

Hist i Nord gaaer Odden ud
Mellem høie Bølger;
Der blev Døn af stærke Skud,
Christian ei sig dølger;
Men som gamle Christian
Staaer han fast paa danske Strand,
Skjøndt hans Blod udrinder.

Bretlands Viking, har du Mod
Til med mig at sande,
At du maatte give Bod
Til de danske Vande,
Bod til gamle Dannebrog,
Som du nys uheiset tog,
Med saa ringe Møie?

Snart ei faaes meer dit Flag
Om for dine Skibe
Hvad du gav for Christians Brag
Prisen skulde blive;
Ringe blev paa Hav din Roes,
Om du fandt en Willemoes
Paa hvert Skib du borded.

Willemoes! du maatte gaae
Andet Hjem at finde,
Taarer i vort Øie staae
Men de tør ei rinde.
Ak, thi vilde vi at du
Skulde vanke her endnu,
Christian overleve?

Herren var det som til sig
Kaldte Livets Flammer,
Ved hans Tempel til dit Liig
Lave vi et Kammer;
Over dine Kæmpebeen
Reise vi en Bautasteen,
Give Stenen Mæle.

Hører det, I Piger smaa;
I maae ikke græde;
Men naar over Eng I gaae
Mellem Vaarens Spæde,
Binder da af dem en Krands,
Parrer Blomsterne med Sands
Til den Faldnes Ære!

Hvis det rørte Hjertes Sang
Hjertet røre kunde,
Sjunger den da mangengang
I de stille Lunde;
Sjunger den ved breden Strand,
Naar hen over hviden Sand
Voven sagte triller.

XX.
Agnete fra Holmegaard.

Agnete var uskyldig,
Var elsket, var tro;
Men stedse var hun eensom,
Hun aldrig havde Ro —
Aldrig Ro —
Hun frydede vel Andre,
Men aldrig var hun fro.

Agnete hun stirred
I Bølgen den blaa —
Og see! da kom en Havmand
Fra Bunden at staae —
Op at staae —
Men stedse Agnete
Paa Bølgerne kun saae.

Hans Haar var som spundet
Af pureste Guld,
Hans Øie det var kjærligt,
Hans Mine den var huld —
O, saa huld!
Hans skjældækte Barm var
Af Kjærlighed fuld.

Han sang for Agnete
Sin Elskov, sin Nød.
Hans Qvad det var saa kjælent,
Hans Stemme var saa sød,
O, saa sød!
Hans Hjerte ham fra Læberne
Saa lifligen flød.

Og hør, min Agnete!
Hvad jeg vil sige Dig:
Mit Hjerte det fortæres
Af Længsel efter Dig!
Efter Dig!
O, vil Du det husvale,
O, vil Du elske mig?

To sølvsvændte Skoe flux
Paa Klintebredden stod —
Der fandtes aldrig skjønnere
Paa nogen Dronnings Fod.
„For Din Fod!
Min Elskede" — sda qvad han —
„Du tage dem imod!"

Saa tog han af Barmen
Det perlestukne Baand —
Der aldrig saaes et skjønnere
Om nogen Dronnings Haand:
„Dette Baand —
Min Elskede" — saa qvad han —
„Du bind det om Din Haand!"

Saa tog han en Guldring
Af Fingeren fin —
Der fandtes ingen skjønnere
I nogen Dronnings Skrin:
„Her, fra min,
Min Elskede" — saa qvad han —
„Du sætte den paa Din!"

Agnete ned paa Himlen
I Havdybet saae —
Den Bølge var saa sølvklar,
Og Bunden var saa blaa!
O, saa blaa!
Da smilede den Havmand,
Og sang og sagde saa:

„O hør, min Agnete,
Hvad jeg Dig sige vil:
For Dig mit Hjerte brænder
Af Kjærligheds Ild —
O, vær mild! —
Siig, vil Du mig husvale?
Vil Du mig høre til?"

„Og hør Du, skiøn Havmand!
Jeg vil tilhøre Dig!
Hvis ned i Havets Afgrund
Du med vil tage mig!
Tag Du mig!
Og før mig til Din Havbund,
Der vil jeg elske Dig!"

Hand stopped hendes Øre,
Hand stopped hendes Mund;
Saa foer han med den Skjønne
Dybt ned i Havets Bund.
Mund paa Mund
De favnedes og kyste sig
Saa trygt paa Havets Bund.

Agnete hun var der
I Aaringer to —
De elskede hinanden
Saa kjærlige og troe —
Elskovsfroe.
To Sønner der hun fødte
I Havmandens Bo.

Agnete sad rolig
Ved Buggen der og sang —
Da hørte hun en Jordlyd,
Som ovenover klang,
Ding, ding, dang.
Og det var Kirkens Klokker
I Holmegaard, som klang.

Agnete lod Buggen
Saa pludselig staae,
Og ilte til sin Havmand:
„Skjøn Havmand tør jeg gaae?
Tør jeg gaae?
Og tør jeg end før Midnat
I Holmekirke gaae?"

„Du gierne maa før Midnat
Til Holmekirke gaae —
Naar kun før Dag Du vender
Til Børnene de smaa —
Gaae! Gaae! Gaae!
Men vend før Dag tilbage
Til Børnene de smaa!

Han stopped hendes Øre
Han stopped hendes Mund,
Saa foer han op med hende
Til Holmegaardens Grund —
Mund for Mund
De skiltes, og han dukked
Igjen til Havets Bund.

Agnete sig skyndte
Til Kirkegaarden hen —
Der mødte hun sin Moder
Og vendte sig igjen —
„O hvorhen?"
Men hendes Moder vendte
Den Flygtende igien:

„Og hør Du, Agnete!
Hvad jeg vil sige Dig,
Hvor har Du havt dit Ophold
Saalænge langt fra mig —
Langt fra mig?
Siig hvor Du har opholdt Dig
Saa længe hemmelig?"

„O Moder, jeg har dvælet
I Havmandens Bo:
Med ham jeg alt dernede
Har avlet Sønner to.
Und mig Roe!
Jeg gaaer nu hen at bede
Og vender til min Bo!"

„Og hør Du, Agnete!
Hvad jeg vil sige Dig:
Her Dine to Døttre
Til Døde græmmer sig —
Skrig i Skrig
De græde, de smaa Piger,
Og længes efter Dig!

„Lad længes, lad græde
De to smaa Døttre her!
Mit Øre det er lukket,
Jeg hører dem ei der —
Dem ei der!
Og der de to smaa Sønner
Forsmægted, blev jeg her."

„O! red dog de Arme!
O! lad dem ei forgaae!
O! tænk dog paa den Mindste,
Som end i Buggen laae!
Hjem Du gaae!
Og glem de to smaa Trolde
For dine ægte Smaa!"

„Lad blomstre, lad falme,
De To, som Himlen vil!
Mit Hjerte det er lukket,
Det hører dem ei til.
Dem ei til.
Jeg ene for min Havmands
Smaa Sønner leve vil!"

„Og kan Du dem glemme,
Som ved Dit Bryst Dig loe,
Saa tænk paa deres Faders
Din Ægtemands Troe —
Kiend hans Troe!
Saa snart Du var forsvundet,
Han mistede sin Roe.“

„Han sørged en Sommer,
Han sørgede for Dig —
Og ned fra Holme Fieldklint
Han styrtede sig —
Styrted sig.
Der funde de paa Stranden
I Skumringen hans Lig.

„Nu nys man det lagde
I Kisten med Sang,
Og hørte Du, min Datter,
Et Klokkerne som klang
Ding, ding, dang?“
Nu vendte hendes Moder sig,
Og Midnatsklokken klang.

Agnete hun traadde
Ad Kirkedøren ind —
Og alle de smaa Billeder,
De vendte sig omkring —
Rundt omkring
I Kirken de smaa Billeder,
De vendte sig omkring.

Agnete hun stirred
Mod Altertavlen hen —
Og Altertavlen vendte sig
Og Alteret med den —
Alt med den
Sig vendte, hvor hun Øiet
I Kirken vendte hen.

Agnete, hun stirred
Paa Stenen for sin Fod,
Og saae sin Moders Navn, som
Paa Ligstenen stod —
Hvor hun stod —
Da brast den Armes Hjerte,
Da isned hendes Blod.

Agnete, hun raved,
Hun segned, hun faldt —
Nu alle hendes Smaabørn,
De længes overalt —
Overalt.
Nu Sønner, som Døttre,
De længes overalt.

Lad græde, lad længes,
Lad sørge her og der!
Lukt er nu hendes Øie,
Det aabnes aldrig meer —
Aldrig meer:
Og knuust er hendes Hjerte,
Det slaaer nu aldrig meer.

XXI.

Ridder Ro og Ridder Rap.

Der var paa Thorseng Riddere to;
— De rede saa sjelden om Kap —
Hvis Thorsengs Krønniker stande til Troe,
Den ene var doven og kaldtes Hr. Ro,
Den anden var flink og hed Rap.

De beilede begge, med Guld og Forstand,
— Med Tip og med Top og med Tap —
Til Pugerups Datter, den Lillievand,
Ro nemlig med Guldet og Rap med Forstand,
Men Signe holdt meest dog af Rap.

Herr Pugerup elskede Grunker og Guld —
— Ja Guldet! hvor var det vi slap? —
Ro havde, det vidste han, Kisten saa fuld,
Ham bød han skjøn Signelil være lidt huld —
Hun græd og gav Kurven til Rap.

Ridder Ro nu, som Fæstemand red under Øe
— De rede saa sjelden om Kap, —
At hente til Bryllup sin fæstede Møe,
Der red han paa Bredden af brusende Søe —
„Men jeg rider med!“ — sagde Rap.

Den Fæstemand førde den Fæstede hjem
— Med Tip og med Top og med Tap —
Og da de nu kom mod det Borgeled frem,
De Herrer og Fruer der hilsede dem —
„See her er jeg med!“ — sagde Rap.

Saa førte de Bruden til Brudesal —
De Riddere føred om Kap —
Der vanked saa mangen lystig Pokal,
Brudgommen til Gammen og Bruden til Qval
„Ja, drik nu kun Du!“ — sagde Rap.

Herr Ro sad paa Bænken og lystig han drak —
Ha, lystig, hvor var det vi slap? —
Der indenfor redtes det Brudegemak
Af Møer og Terner med Kik og med Kak —
„Ja, fniser kun I!“ — sagde Rap.

Saa førte de Bruden til Brudeseng. —
Med Tip og med Top og med Tap! —
Den Brudgom saa magelig sad paa sin Bænk
„Ja, sid Du kun der, sid kun rolig, min Dreng
Jeg nok skal gaae med!“ — sagde Rap.

Saa tog han ved Haanden skjøn Signelil fat,
De løb med hinanden om Kap —
Og i slog han Døren bag efter saa brat,
„I siger fra mig nu Herr Ro kun god Nat —
Nu ligger jeg het!“ — sagde Rap.

Frem treen til Herr Brudgom den liden Smaadr
Ja Brudgom! hvor var det vi slap? —
„Herr Brudgom! Herr Brudgom! i Aften Jer ha
Rap ligger derinde med Bruden i Seng.“ —
„Ja mæn gjør jeg saa!“ — sagde Rap.

Den Brudgom han pikked paa Døren med Kno —
Med Tip og med Top og med Tap —
Saa lukker derinde mig op dog, I to!
Jeg selv med min Brud nu vil slaa mig til Ro"
„Ja, slaa Dig til Ro!" — sagde Rap.

Den Brudgom han slog nu paa Døren med Stok —
Smaadrengen slog med ham om Kap —
„Kom ud! af den Spøg vi nu alle har nok!
Kom ud, Ridder Rap! til den øvrige Flok!"
„Ja, see om jeg gjør!" — sagde Rap.

Den Brudgom, han hamred paa Døren med Skjold
— Ja, hamred! hvor var det vi slap? —
„Ifald Du derinde min Brud taer med Vold —
Hvis — hør Du? — jeg hevner det tusindfold!"
„Gaae Fanden i Vold!" — sagde Rap.

Den Brudgom han blev nu i Huen saa vred —
I Tip, og i Top og i Tap —
„Hvis ikke min Brud Du laer være med Fred —
Jeg Kongen om Sagen vil give Besked!" —
„Ja, gjør Du kun det!" — sagde Rap.

Aarle om Morgenen, da det blev Dag —
De rede saa sjelden om Kap —
Roe sadlet sin Ganger, ei længer i Mag,
Og skyndte sig Kongen at klage sin Sag —
„Men jeg rider med!" — sagde Rap.

„Herr Konge, jeg havde mig fæstet en Brud —
Med Tip og med Top og med Tap —
Da Bryllupet stod, gik den Ridder sit Skud
Til Brudegemakket, og sov hos min Brud." —
„Ja, det gjorde jeg!" — sagde Rap.

„Da begge den Moe dog I have saa kjær —
I ride saa sjelden om Kap —
„Saa for at afgjøre hvem Seiren er værd,
Saa bryder engang med hinanden et Spær."
„Ja, gjør vi det!" — sagde Rap.

Da Solen om anden Dags Morgen opstod —
Ja, Solen! hvor var det vi slap? —
Ro vælted paa Hesten i Sadlen sin Krop;
Og Hoffet kom sammen, at see paa det Hop.
„See, her er og jeg!" — sagde Rap.

Den første berendende Dyst de nu red —
Med Tip og med Top og med Tap —
Raps Ganger i Springet paa Fødderne gled,
Og snubled, og segned i Knæerne ned —
„Nu hjælpe mig Gud!" — sagde Rap.

Den anden berendende Ledning de red —
De red nu for Alvor om Kap —
Af Panderne sprang da den blodige Sved;
Herr Ro faldt i Støvet af Gangeren ned —
„Der ligger nu han!" — sagde Rap.

Herr Rap nu red seirende hjem til sin Gaard —
Ja, Seier! hvor var det vi slap? —
Skjøn Signelil, krandset og smykket i Maard,
Saa smilende, kjærlig ved Borgeled staaer,
„See, nu er Du min!" — sagde Rap.

Nu har Ridder Rap da forvunded sin Harm —
Med Tip og med Top og med Tap —
Nu hviler hans Hoved ved Signelils Barm;
Nu sover den Hulde saa trygt i hans Arm.
„See nu er det godt!" — sagde Rap.

XXII.

Nøkken.

En Præstemand reed over dundrende Bro,
Der saae han Nøkken paa Strømmen roe.

Den Havmand var sig saa fager og huld,
Hans Lokker straalde som tvundet Guld.

Han var saa lystig, han var saa fro,
Han slog Guldharpen og sang og loe.

Da sagde Præsten: „Langt heller Du maa
Udgyde Taarer, end Harpen slaae."

„Thi før skal skyde og spire min Baand,
End Du forløses af Djævelens Baand."

„Og før skal blomstre det døde Ved,
End Nøkken arver Guds Riges Fred."

Da blev den Havmand bleg som et Liin;
Langt bort han slængte Guldharpen sin.

Da blev den Havmand saa mod i Hu,
Og stride runde hans Taarer nu.

Men som til Hjemmet den Præstemand red,
Brød Knopper ud af det tørre Ved.

Og medens han foer over grønne Vang,
Den rødeste Rose af Qvisten sprang.

Da blev han baade forbauset og ræd,
Han vendte tilbage til Nøkken, som græd,

„Se her, liden Nøkke! den tørre Vaand,
Den spirer og grønnes saa smukt i min Haand."

„Se her, liden Havmand! den Qvist er grøn,
Paa Spidsen den bærer en Rose skjøn."

„Saa spire Haabet nu i Dit Sind,
Du træder engang i Guds Rige ind."

„Saa blomstre nu Glæden udi dit Bryst,
Du bliver deelagtig i Himmelens Trøst."

Da tog liden Nøkke sin Harpe paany,
Og slog den og jubled i vilden Sky.

Da sang liden Nøkke: „Hvad Gud har skabt,
Skal aldrig i Evighed vorde fortabt!"

XXIII.

Matrosen.

Ved Toldboden steg en Matros i Land,
Hans Haar de vare saa hvide;
Han havde ei seet sin Fædrestrand
I mange Herrens Tide.

Han havde ei seet at Byen faldt
For engelske Blus og Brande;
Ham Skjæbnen havde fra Hiemmet kaldt
Langt bort til fremmede Lande.

Der stod han da, med Haanden i Barm
Og Øiet saa mørkt i Vrede
Og stirrede med vemodig Harm
Paa den tomme Svanerede.

Da tørrer han sig om Skjægget brat,
Mens Taaren paa Kinden brænder;
Han knuger den gamle begede Hat
Imellem de sittrende Hænder.

Hvor er I henne, store og smaa,
I Havets stærke Svaner,
Som smykkede her i Dammen laae
Med Dannebrogs røde Faner?

Søger I end den gamle Færd
Paa fjerne, fjendtlige Kyster?
Viser I Fienden hvor stolt I bær
De egeplankede Bryster?

Nei! I har glemt den gamle Sang,
De danske jublende Toner,
Nu stemmer I op den Seiersfang,
Der tordner fra Brittens Kanoner!

Vel har jeg tømt saa mangen Skaal,
Men ingen bedsk som den sidste;
Den var iskjænket til bredfuldt Maal,
Nu vil mit Hjerte briste!

Naar snart, Kammerat, mit gamle Skrog
Jeg i sidste Havn skal fortøie,
I svøbe en Flig af Dannebrog
Omkring min snevre Køie.

Det gjør saa godt for Vee og Værk,
Det Svøb bør man vel hædre;
Selv Jomfru Marias Silkesærk
Ei Smerten kan dulme bedre.

Naar da den store Baadsmandsmat
Paa Dækket kalder de Døde,
Da skal jeg ogsaa være parat
Til Mønstring hisset at møde.

Og Chefen selv kan I tro mig, Børn!
Mig beder frem for sig træde:
„Nu, er Du der, din gamle Ørn?
Gak ind til din Herres Glæde!

Saa faaer jeg Lov at gaae agter ud
Til Chefens Kahyt den høie,
Der møder jeg Bessel, Juul og Rud
Og ham med det ene Øie."

Saa talede han og lagde sig træt —
De troede, han faldt i Tanker;
Da var han død. — Hans Død var let,
Hans Hoved laa paa et Anker.

XXIV.

Den aattende Søn.

Den Hane slog ud sine Vinger og gol,
Ung Thora sad alt ved Væverstol.

Alt slog hun Væven med megen Hast,
Saa Traadene alle tilsammen brast.

Hun syede Blommer med Silketraad,
De Roser blev Blod og de Lilier Graad.

„Hjælp Gud! hvor jeg drager min Aande tungt,
Det volder det Foster spædt og ungt."

Syv Maaneder gik hun i Høieloftssal,
Og snørde sig i Midie tynd og smal.

Syv Maaneder berged hun sig udi Løn,
Til Engen blev broget og Skoven grøn.

Det var ved sorten Midienat,
Triner hun ud i Lunden brat.

De Kildevæld piblede frem som Graad,
Hvert Løv var hende en Slangebraad.

De Vinde stønned som Dødningskrig,
De hvide Birker stode som Lig.

Frem treen en Qvinde saa gusten og guul,
Udaf sit sorte Midnatsskjul.

„Og hør Du liden Thora, hvi sørger Du?
Hvi est Du Dig saa saare mod i Hu?"

Svarte liden Tora, hun blev saa rød:
„Hvad jeg skjuler bag Bæltet volder mig Død."

Mæled den Qvinde da hastelig:
„Hvad Du skjuler under Bæltet, Du give mig!

„Liden Thora vilt Du give mig det,
Den Byrde skal være Dig saare let."

Liden Thora segned ved Linderod,
Hun gav den Qvinde sit Kjød og sit Blod.

Den Qvinde grinte og kryste det Nor,
Saa sank hun neder i sorten Jord.

Liden Thora blev sig saa let i Sind,
Som naar Løvet vifter i sagten Vind.

Herr Esben sig op under Lide red,
Saa bandt han sin Ganger ved Borgeled!

Og afled han sit Skarlagen Skind,
Og træder høvisk for Jomfruen ind.

„Hil sidde I, liden Thora, vel svøbt i Maar,
Saa vide der Ry af eders Skjønhed gaaer.

„Liden Thora, I er mig fast saa kjær,
Som Engen det klare Foraarsvær.

„I give mig eders Love og Tro,
Saa lade vi stur vort Bryllup boe."

Det var liden Thora, hun blev saa glad,
Hendes Kinder blussed som Rosenblad.

De Dage de ginge, de Dage de kom,
Syv Aar hun var sig en Jomfru from,

Sidder hun med syv Sønner smaa,
Den Yngste end spæd ved Brystet laae.

Sidder hun mild i Maanesfin
Og klapper dem alle saa venlig paa Kind.

Klapper hun alle paa hviden Kind:
„Hvi ere I Smaa saa blege som Liin?"

Det var liden Thora, hun pludselig saae
Et lidet Utyste paa Tilien gaae.

Saa vissen den Skifting for hende staaer,
Med fortebrun Kind uden Hovedhaar.

„Hil sidde I, Moder, paa Bolstere blaa!
Har I kun syv Sønner smaa?

„Hil lege I Brødre, paa Tavle af Guld,
Og kaste de Gamles Skakspil omkuld!

„Og hør nu I, Moder, jeg er Eders Søn,
For syv Aar siden født udi Løn.

„Den Qvinde bar mig til Troldebo,
Ret aldrig jeg kunde trives og groe.

„Jeg er vanfør for to Maaneders Savn,
End gave de mig Vanfred til Navn.

„Jeg ikke kan leve, ei heller døe,
Fordi jeg fødtes for tidlig af Mø.

„Thi slaaer jeg om Eder min visne Arm,
Og suger Melken af Eders Barm.

„I var mig ret aldrig en Moder god,
Thi drikker jeg nu Eders Hjerteblod."

To fulde Maaneder laae han der,
Og diede til han blev stor og svær.

Da lagde liden Thora sig paa sin Seng,
Og visned som Lilien paa grønne Eng.

Men han slog sine syv Brødre ihjel,
Og blev til en Trold saa fuul og fæl.

XXV.

Juledød.

Ved Juletid haster en Fader frem,
Han bærer den lille paa Arm,
Saa lader han staae til sit fjerne Hjem
Og Vivlils ventende Barm.

Den Fader haster ved Nattetid
Over Marken med bange Iil,
Det Maanskin rundt om paa Sneen saa hvid
Var ligt en Døendes Smiil.

Saa gik der en Stormvind ud fra Nord,
I Mulm og i Snefog den kom,
Og væltede vildt i Luft og paa Jord
De fygende Snebølger om.

Da blev det rundtom til et andet Land
Foruden Fodspor og Sti,
Vildfarelsen flyttede Land og Vand,
Gud staae den Vandrer bi!

Og gjennem Naturen som Døden det gjøs,
Og slukkede Stjernernes Skin,
Livsaanden til Riim ved Læberne frøs,
Og Blodet i livløse Kind.

Saa siger den Spæde: „O, Fader kjær,
Hvor ere mine Hænder smaa?"
„Du tøe dem op ved mit Hjerte her,
Saa varmt for Dig det mon slaae."

Saa siger den Spæde: „O Fader kjær,
Jeg er saa kold som et Lig." —
„Da kom, Du Søde, og drik mit Vær,
Min Aande skal oplive Dig."

Saa siger den Spæde, han blev saa sær,
Og klapped sin Fader paa Kind:
„Jeg er saa søvnig, o Fader kjær!
Som Moder Du lulle mig ind!"

„For Guds Skyld, min søde, min eneste Søn!
Du Hvile og Slummer modstaae,
Saa skal Du faae den Smaastjerne til Løn,
Du nyligen stirrede paa." —

„O Fader mig vinker den lille Herr Christ,
Af Stjerner han haver vel fleer,
Og ſuer Du ikke hvor venligt han hist
I Snefoget leger og leer?"

Den Fader han trykked det Nor til sin Barm:
„Dø ikke! jeg gi'r Dig mit Blod!"
Saa aabned han Aaren paa blottede Arm,
Og Blodet han drikke lod.

For seent! thi den Lille var kold og stiv;
Herre Christ tog hans Sjæl til sig,
Paa Tærskelen stod den segnende Viv,
Da Faderen kom med hans Lig.

XXVI.

Elverpigerne og Børnene.

Tre Smaabørn lege paa blommede Eng,
Det lider ad Qvæld,
Der hjemme der' Moder opreder der' Seng,
Hvor er de vel?
Men de hopper og dandse,
Uskyldige, froe,
Og Blomster indsnoe
I Duggen til Pindsedagskrandse.

Tre Elverpiger kom dandsende frem,
Bag aspekront Høi,
Lig Taage Spindelvæv gjordede dem,
Og Fligen fløi
I de natlige Vinde,
Mens Saalerne ei
Paa Blomstertopvei
Afstrøisede Duggen den linde.

De sang saa lifligt, de sang til de Tre:
„Hil lege I Smaa
Med Dukker og Blomster og yndigen lee,
Men vil I gaae
Med os Tre under Lide,
Og kaste omkuld
Med Bosler af Guld
De Kegler af Fiilsbeen det hvide?

„Men vil I gaae med os Jomfruer tre,
Da skulle I faae
Vel Underblomster at plukke og see
Med Fugle smaa,
Som de bygge der' Rede
Paa Lillie Blad,
Og qvidd're saa glad,
Mens de Perler som Frøkorn oplede."

De Smaaborn bleve saa tunge i Sind,
Som drømmede de,
De susede hen i den natlige Vind
Vel alle Tre.
Men de Blomsterliv sukked,
Da snarligt bag dem
Bjergmøernes Hjem,
Den bristende Høi, sig tillukked.

Den anden Dagen den Fader han slog
Paa Alfernes Fjeld:
„Dine Smaabørn Elverhøis Jomfruer tog,
Det gaaer dem vel,
Thi en Grøntørv de have
Ved Hov'det, en Steen
Ved de hvilende Been,
Og det er de Bjergmøers Gave.

XXVII.

Ridder Edvard.

En Ridder over Heden red —
„O sig! hvorhen? hvorhen?"
„Jeg skal afsted, jeg maa afsted
Og kommer ei igjen." —

„Tøv, hulde Ridder! tøv endnu
Og hold Guldtøilen stram.
O Ridder! kom dit Ord ihu,
Tænk, Himlen det fornam! —"

„Ha! ha! Den Snak jeg Piger gav
Er ingen Tanke værd,
Thi Vinden over Land og Hav,
Gud veed, hvorhen! den bæ'r."

„Nei, Edvard, nei! det er ei saa,
Det Ord, du Moen gav,
Det Hjertensord du holde maa
Selv i den kolde Grav.

„O Edvard! Edvard! er det dig,
Som ved mit Hjerte her
Saa sødt og kjælent lærte mig
At have dig saa kjær?

„Som mine Læbers spæde Knop
Med Elskovs Aandedrag
Til Sommerrose pusted op,
Hedt, som en Middagsdag?

„Til Hyldens svale Skygge hist —
Jeg aldrig glemmer den! —
Med kjærlig Trang og kjælen List
Du lokkede mig hen.

„Jeg blev saa bange og saa øm
Imellem Graad og Smiil;
Jeg blunded' bort, som til en Drøm,
Og o! blev atter til.

„Ak, Edvard! Foraarsblomsten veg,
Og Frugten blev igjen;
Min Barm saa tungt og selsomt steg,
O, sig! hvad tynged den?"

„Forskyd nu den bedragne Mø!
Fnys Kamp og blodig Daad!
Din Elskede skal haanet døe
Din Afkom die Graad.

„Gak hen! gak hen! dog aldrig heelt
Du slides af min Arm;
Dit Væsen, Eduard er deelt,
Det lever i min Barm.“ —

Den Ridder fra sin Ganger saae,
Den Pige var saa huld,
Han atter fra sin Ganger saae,
Hun var saa sorrigfuld.

Den Ridder brat af Sadlen steg
Og rakte Haanden hen;
Ved Bryllupsfærd og Strengeleg
Hun smilede igjen.

XXVIII.

Liden Gunver.

Liden Gunver vandrer som helst i Qvæld
Saa tankefuld.
Hendes Hjerte var Vox, hendes unge Sjæl
Var prøvet Guld.
O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Liden Gunver meder med Silkesnor,
Ved Havets Bred,
Da hævedes Bølgen og Vandet foer
Saa brat afsted.
O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Skjøn Havmand sig op af Havet skjød,
Beklædt med Tang.
Hans Øie var kjærligt, hans Tale sød
Som Harpens Klang.
O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Liden Gunver, du martrer mig Dag og Nat,
Med Elskovs Ild.
Mit Hjerte vansmægter, min Sjæl er mat.
O vær dog mild.
O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Du række mig kun din snehvide Arm,
Paa Sømands Tro!
Saa trykker jeg den til min brændende Barm,
Saa faaer jeg Ro.
O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Liden Gunver mit Bryst bag sit haarde Skæl
Er blødt og ømt,
Trofast er mit Navn, min ukunstlede Sjæl
Foragter Skrømt.
O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Og er dig min Arm til saa stor Behag,
Til Trøst og Ro.
Skjøn Havmand, saa skynd dig, saa kom kun og tag
Dem begge to!
O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Han trak hende fra den steile Bred,
Glad ved sin Svig.
Som Storm var hans Latter, men Fiskerne græd
Ved Gunvers Lig.
O vogt dig, mit Barn, for de falske Mandfolk.

XXIX.

Guldfisken.

Fiskeren sadler sin vingede Hest,
At fare paa Dybet, det tykkes ham bedst.

Bølgerne rulle paa hviden Strand,
Saa red han derud den Fiskermand.

Drog han da op sin Medesnor,
Paa Krogen hang der en Guldfisk stor.

Da loe han i Skjægget: „Mange Fisk jeg saae,
Men aldrig med Gyldenstyks Kjortel paa!“

„Havde jeg en Pies for hvert gyldent Skjæl,
Da var jeg vel hjulpen, jeg fattige Sjæl!“

Fisken sig krummer og slaaer med sin Svands,
Det tyktes Bonden en underlig Dands.

„Ikke saa lystigt, du rige Mand,
En fattig Fisker dig holder vel Stand!“

Den Guldfisk lurer og lytter derpaa,
Begyndte da at tale og sagde som saa:

„Fattige Fisker, Du seer jeg er rig,
Jeg mægted vel at gjøre dig lykkelig!“

„Kaster du mig atter i dyben Strand,
Da skalst du derfor blive velholden Mand!“

„Min Moder er Fiskenes Dronning fiin,
Hun skal give dig baade Bolster og Liin.

„Min Fader er Konning paa Havsens Bund
Han skal gjøre dig baade stærk og sund!“

„Min Beiler han søger i Bølgen blaae,
Min Gyldenstyks Kjortel skal du ganske faae!“ —

— „Stort jeg ikke agter en Fiskenes Drot;
Det vil være min gode Tro til Spot.“

„Ei heller din Moders Bolster saa fin,
Min egen Dronning gjør vel bedre Liin"

„Men gav du en Beiler din Ære og Tro,
Da vil jeg ei forstyrre to Elskendes Ro!"

Saa slap han i Bølgen den Fisk saa angst:
„Hjelpe mig Gud for saa usel en Fangst!"

„Bider i Morgen en slig paa min Krog,
Da faaer jeg vel at sulte, jeg fattige Skrog!"

Saa sad han i Hytten den Aften qvær,
Og mælte ei Ord, som var Talen værd.

Men næste Morgen i sin Baad han sad,
Og spidded paa Krogen en Lokkemad.

Og stuar som han kasted sin Medesnor,
Sank Flødbet under og dybt det foer.

Da loe han i Skjægget og sagde som saa:
„Nu har jeg vel atter en Guldfisk paa!"

Saa drog han seenbrægtig den Snor saa lang,
En gylden Skilling der paa Krogen hang.

Det kan jeg da melde for sandt og vist,
Han havde for Glæde hverken Ro eller Rist.

Og saa tidt det siden i Snoren drog,
Aldrig der bed dog en Fisk paa hans Krog.

Men saa ofte han paa Krogen efter Fisken saae,
Da hang der ret altid en Guldskilling paa.

XXX.
St. Laurentius.

Bonden beder med liden Ro, naar Regnen slaaer paa hans Hue;
Naar Taaen er kold og Ryggen er vaad, kun lidet hans Tanker bue.

Det var St. Laurentius, han agter en Kirke at bygge,
Thi ganger han ud paa den brede Vei med Tiggerposen paa Rygge.

Ganger han ud paa den brede Vei alt med sin Fattigmands Pose,
Hans Øine de vare som Alterlys, hans Kind den var som en Rose.

Det var den hellige Herrens Mand, han sankede Guldet røde,
Hans Sko var reven, hans Fod var hoven, det gjorde ham megen Møde.

Han samlede møgle Guld og Sølv alt paa de Riges Trapper;
Men aldrig han bar en Kjortel ny, han gaaer i de gamle Kapper.

Han drikker stedse det klare Vand og aldrig Vinen saa rød;
Thi bedsken Eddike Christus drak i sin uskyldige Død.

Og aldrig han tager ved anden Mad, end Stodderbrød det sorte;
Hunden river hans bare Skind alt for de rige Mænds Porte.

Men da han langer til Lundeby, hans Tiggerpose var fuld;
Og aldrig et Lem han røre kunde, saa mødig han falder omkuld.

Han tingede konstige Mestere, de skulde den Kirke reise;
Muren skulde være rød og tyk, med Taarne skulde den kneise.

Ørnen flyver i vildene Luft, han kan sine Vinger strække,
Det meente han St. Laurentius, de Taarne skulde ham række.

Den Muldvarp kravler i dyben Muld, hvor Snuden den kan bunde,
Der vilde han St. Laurentius, den Steen skulde Muren grunde.

De Mestere mure den lange Dag alt udi den bare Skjorte,
Men hver den Steen, de mure ved Dag, den var om Natten borte.

Om Morgenen laae baade Kalk og Steen vidt om paa den grønne Hede,
Sligt gjordes af alle de Trolde smaae og alle de Kæmper lede.

Laurentius vaager ved Midienat; hans Tanker løbe saa vide;
Det var da den sorte Trold; han stander ved Munkens Side:

„Hør Du mig, St. Laurentius, den Kirke jeg bygger paa Slette;
Vil Du mig goden Murelon med Haand og Mund forjætte.

„Og Du skal give mig Sol og Maane, dertil dine Øine baade
Eller du skal sige mig hvem jeg er, mit Navn det være din Gaade."

Det var St. Laurentius, han nikker med Hovedet brat;
Det var da den sorte Trold, han bygged en Kirke ved Nat.

For St. Laurentii venstre Øie, tilmed for hviden Maane
Han bygger et langt og prægtigt Taarn, det synes i hele Skaane.

For St. Laurentii høire Syn og for den røde Sol
Han bygger et andet Kæmpetaarn, det synes ved Nørrepol.

Laurentius den Morgenstund staaer glad for gyldne Alter;
Der drikker han af den hellige Kalk og synger en deilig Psalter.

Men den Gang Solen han gik ned, og Mørket det brev paa,
Da monne den Herre saa sorgendes paa Marken ene gaae.

„Hvor skulde jeg hitte det Troldenavn, men jeg det aldrig vidste?
Jeg visselig maa mine Øine to inat til Troldene miste."

„O Skade for mit gamle Syn, som ei jeg kan bevare;
Men allermeest for Sol og Maane, de skinne begge saa klare."

Den Herre lagde sig ned og bad alt paa den grønne Høi,
Da hørte han i Høien brat en Puslen og en Støi.

Det var det arrige Troldebarn, saa saare hans Øine runde,
Og Moderen ganger op og ned og tysser ham som hun kunde.

Slaa dig tiltaals, min rare Glut! du lade Graaden fare,
Nu kommer Find med Sol og Maane og Christmands Øine klare.

Og det var St. Laurentius, han bliver saa glad tilmode,
Frelst var Sol og frelst var Maane, dertil hans Øine gode.

Thi da den lede Troldmand ad Hjemmet monne lakke,
Han siger: „Du være velkommen, Find! alt i din egen Bakke!"

Og det var da den lodne Trold, han skreg i Høien inde,
Og skrige gjorde det lidet Barn, tilmed den lede Qvinde.

Trolden havde saa dybt under Muld de krogede Lønnegange,
Der tager han til med Barn og Viv saa skyndelig at gange.

Og da de under Kirken kom, da dukker han op sin Pande,
Da monne han med sit Barn og Viv paa Kirkegulvet stande.

Da griber han om den Støtte stærk, og det med megen Harme
At knuse den Kirke, det var hans Agt, med sine Helvedes Arme.

Da kunde han aldrig røre Lem og aldrig Benet fløtte,
Han staaer, en Kamp, i denne Stund ved Lundakirkens Støtte.

Løser hans Qvinde sit lange Haar, hendes Lokker i Gulvet rende,
Og om en Stolpe tyk og stærk det Baand hun monne vinde.

Da blev hun Steen i samme Stund, og Steen blev hendes Unge,
Der staaer hun med sit Hovedbaand, naar Folk i Kirken siunge.

XXXI.

Havfruen.

Ved Maanen skinner blandt Stjerner smaa,
Den Havfrue dandser paa Tillie blaa,
Sort Bølgen ruller mod hviden Sand,
Der gaaer en Yngling paa nøgne Strand
Med Savn paa blussende Kinder.

Den Havfrue smiler saa vellystfuld,
Hun synes saa kjærlig, hun synes saa huld,
O! vogt dig Yngling! o, vogt dig vel!
Saa let bedaares den unge Sjæl,
Og Midnatstaagen forblinder.

„Kom hid," — han sukker, min Længsels Mø,
Som dandser, som svæver paa vilden Sø!
Jeg vandred i Syd, jeg vandred i Nord,
Jeg søgte dig over den vide Jord,
Paa Jord jeg aldrig dig finder."

Affindig dandser den Vandringsmand
Med nøgne Havfrue paa hviden Sand.
Bleg Maanen skinner blandt Stjerner smaa.
En Stund de svæve paa Bølgen blaa;
Og dybt i — Afgrunden svinder.

XXXII.

Den manede Brudgom.

Skjøn Anna gaaer for sin Moder at staae:
„Kjær Moder! I lære mig Kort opslaae!"
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

„Mig lyster saa gjerne at vide forsand,
Hvem jeg skal have til Fæstemand."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

De Konger og Knægte paa Bordet laae;
De beilede baade de store og smaa.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Til Jomfruen gange de ud og ind;
Men som Veir og Vind er de Herrers Sind.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Og Moder taler til Datter saa:
„De Knægte er ikke at lide paa."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

„Men bi til næste St. Hanse-Nat!
Saa skal vi nok faae den Rette fat."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Og det var næste St. Hanse-Nat,
To Bægere blev der paa Bordet sat.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Det eene med Viin, det andet med Vand,
Imellem stod der en Kniv i Sand.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Og Moder taler til Datter saa:
„Nu læs, min Datter! og agt vel paa!"
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

„Naar Beileren triner af Muren ind,
Saa drikker han enten Vand eller Viin."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

„Hvo Vandet drikker, er svigefuld;
Hvo Vinen drikker, er tro som Guld."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Den Moder skynder af Stuen sig;
Skjøn Jomfruen bæver saa underlig.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Tre Ord hun siger i tausen Nat;
Da aabnes Muren saa viid og brat.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Hr. Haagen indstyrter, bleg som et Liig,
Til Bordet hastig han nærmer sig.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Han griber og tømmer det Bæger med Viin;
Saa lønligt gløder den Jomfru fiin.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Den Foldekniv vrister han ud af Bord —
En Gysen der gjennem skjøn Jomfru foer.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Af Muren styrter han ud igjen —
Skjøn Anna flyer til sin Moder hen.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

„Ak! Moder, hvi haver I raadt mig det?
Hr. Haagens Gjenfærd haver jeg seet."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

„Og bliver han mig end saa tro som Guld,
For dette han bliver mig aldrig huld."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

De Beilere kom, de Beilere gik —
Hr. Haagen Jomfruens Hjerte fik.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Skjøn Anna var han saa tro som Guld;
Hun blev ham en Hustrue saa vennehuld.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

I Aar og Dage de sammen boer,
I Vuggen smiler det lille Noer.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Det lille Barn om i Stuen mon gaae,
Og leger alt med de Killinger smaa.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Og det var atter St. Hanse-Nat,
Hr. Haagen sig havde paa Bænken sat.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Det lille Barn leger med skarpen Kniv,
Og falder og mister sit unge Liv.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Skjøn Anna græder paa lille Barns Liig;
„Ak! visselig det har jeg voldet dig;"
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

„Den Troldkniv aldrig jeg glemme kan;
Med den har jeg manet min Fæstemand."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Hr. Haagen hører sin Hustrues Ord —
Med stive Øine han bleg opfoer.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

„Har Du mig voldet den Helvedqval,
Ret aldrig meer jeg dig elske skal."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

„Har Du mig voldet saa stor en Nød,
Saa haver du koglet dig selv din Død."
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

End dampede Kniven af Barnets Blod,
Da dybt den i Moderens Hjerte stod.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Skjøn Annas Blod end paa Staalet flød,
Da voldte det ogsaa Hr. Haagens Død.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Skjøn Annas Moder den Jammer saae:
Tre Liig i Hr. Haagens Gaard der laae.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

Skjøn Annas Moder lod grave en Grav;
Hun selv blev lagt der ved Siden af.
Men Ingen sin Skjæbne skal raade.

XXXIII.

Holger Danske.

Det gothiske gamle Kronborg i Maanelyset staaer
Mens sort og skumklædt Bølgen mod Fæstnings-Muren slaaer.

De stolte Skibe seile igjennem Sundets Bugt;
Fra Helsingborg end blinker et eenligt Lys saa smukt.

Den danske Kyst staaer deilig med Skove og med Krat,
Men beegsort hæver Kullen sig i den lyse Nat.

Paa Kronborg klinger lystigt saa manget Gammens-Ord,
En Venneflok har samlet sig her om Gildes-Bord.

See Punsche-Bollen damper; de synge og de lee:
Betrækkets blege Helte paa Lystigheden see.

Tilsidst sig Talen dreier — det var just Midienat —
Paa Holger, som skal bygge i Kronborgs Kassemat.

„Ifald han hos os bygger, saa er det dog en Skam,
At ingen af os Svende endnu besøgte ham."

„Kom, lad os undersøge — og er da Sagen Digt,
Vi stævne vil Poeten, der først kom frem med Sligt!"

Saaledes Een just taler og næppe er det sagt,
Før ogsaa hele Toget er strax i Orden bragt.

De rustne Hængsler knage og Faklen brænder rødt
Dybt i de mørke Gange saa øde er og dødt.

Hvert Fodtrin lydt man hører; hist ligger Steen og Gruus
Og stye og bange sværme de styggе Flagermuus.

Den tykke Jernport knager, nu er man der vel snart?
— Mod Muren slaaer man Faklen, der ei vil brænde klart.

Den klamme Luft alt kjøler det hede Ungdoms-Blod,
Og Blodet kjøler atter det kaade Ungdoms Mod.

Nu har de søgt saalænge i hver en Kassemat;
Endnu en Port de aabne, da standser Skaren brat.

Thi i det hvalte Kammer, hvor nu de træde ind,
See de en kraftfuld Gubbe med Haanden under Kind.

I Steenbordets Flade hans Skjæg er voxet fast;
Hans Aasyn ellers ligner hiin Drots ved høien Mast.

Han sidder i sin Rustning med Sværdet i sin Haand,
Og paa den høie Pande man læser Heltens Aand.

I Drømme sært han taler, høit hæver sig hans Barm,
„Hvor staaer det til med Danmark? Behøver det min Arm!"

„Ræk Ungersvend, mig Haanden, see, min jeg rækker her,
Det Haandtryk skal mig lære, hvor stærk vel Slægten er."

Men Svenden dreier mod ham rask Døren med sin Slaa;
For Holgers stærke Haandtryk sig Jernet bøie maa.

Da smiler han i Drømme: „Den er dog ei saa svag!"
Og Holger Danske kommer til Hjælp paa Farens Dag!"

Saa tause og saa blege de Svende fra ham gaae,
Og lettere de aande først under Himlens Blaa.

De see de klare Stjerner, og Maanen stor og rund,
Mens Bølgen skumhvid vælter sig gjennem Øresund.

XXXIV.

Næssegreven.

Naar Stormen hviner ved Midnatstid;
Naar Ulvene tude i Skoven,
Naar Bølgen slaaer sort mod Klippens Krid,
Og Skibbrudne jamre paa Voven;
Da rider et Spøgels paa Fjeldets Rand,
Og hyler og slynger en gnistrende Brand,
Naar Sol farver Klippernes Tinde,
Det Spøgels i Havet mon svinde.

Og Sagnet gaaer saa viden om Ø,
Om Næssegreven hiin gramme;
Han lured i Hulen ved vildene Sø,
Hver skibbrudden Mand at annamme;
Han plyndred og klædte dem nøgne af,
Og styrted dem saa i den dybe Grav,
Og samlede Guldet hiint røde,
Med Purpur og Vinen den søde.

Om Dagen sad han ved brede Bord
Og tømte den sølverne Kande,
Han klædte sig herlig i Silke og Maar,
Alt fra de fremmede Lande.
Naar Natten var sort og Stormen var vild,
Da red han paa Fieldet med flammende Ild,
Det Sømanden saae i det Fierne,
Og fulgte den troløse Stjerne.

Men Fakkelen ledte paa Klipper og Rev,
Og paa de farlige Grunde,
De Kystfarers Skatte til Stranden drev,
Mens Eierne sjunke tilbunde.
Og undgik Nogen den bratte Død,
Og paa en Planke til Landet flød;
Uhyret stur Svømmeren mødte,
Og grum fra Livsbredden stødte.

Eengang opdrev der et Vrag paa Strand,
Slet Ingen af Bølgen var sparet;
Paa Klippen sad kun en eenlig Mand,
Af Morgensolen opklaret,
En Pilgrim var det, saa from i Hu,
Fra Jorsal maatte han stunde nu,
Og Herren, som for os døde,
Han bar paa Guldkorset det røde.

Han trykte den Frelsermand til sit Bryst;
Mod Himlen stirred hans Øie.
Paa Jorden søgte han ingen Trøst,
Men kun hos Gud i det Høie.

Det saae den Røver fra høie Land,
Han loe og stødte sin Baad fra Strand;
Han stued kun Guldet det røde,
Ei Herren, som for os døde.

Med venlig Mine, med blodigt Sind,
Næsgreven mod Klippen henglider;
Om Morderen suser en Nordenvind,
Saa rolig den Pilgrim sidder.
I Haanden glindser det røde Guld,
Og om hans Tinding sig underfuld
En straalende Glorie tegner;
Det Næsgreven skuer og blegner.

Og som han hæved den Haand saa fræk,
At gribe det hellige Billed,
Da isned hans Hjerte af Helvedes Skræk,
Og blodige Sveddraaber trilled;
Han hyled og styrted mod Klippen død,
Og Hjernen rundtom paa Havet flød.
Den Pilgrim sig korsed og sukked,
Og Baaden til Stranden ham vugged.

Naar Stormen hviner ved Midnatstid,
Naar Ulvene tude i Skoven;
Naar Havet slaaer sort mod Klippens Krid,
Og Skibbrudne jamre fra Voven:
Da rider det Spøgels paa Fieldets Rand,
Og hyler og slynger en gnistrende Brand,
Naar Sol farver Klippernes Tinde,
Næsgreven i Havet mon svinde.

XXXV.

Skovveien.

Bag Kæmpehøien i Leireskov
Løber en Vei saa huul,
Der lyder ofte Gangernes Hov.
Og det rullende Hjul.

Paa Bautastenen i Natten staaer
Kæmpens herlige Aand,
Stormen suser i Heltens Haar,
Sværdet er i hans Haand.

Og han stirrer paa Veien hen,
Seer paa Menneskets Gang.
Mindes sin Levetid igjen,
Sjunger en underlig Sang:

„Jeg har vandret, hvor du nu gaaer,
Jeg har nu fuldendt min Strid,
Reist mig en Bautasteen, som staaer
Fast i den rullende Tid.

„See, jeg tumled saa rastløs der
Hen ad den vildene Sti,
Søgte min Glæde fjern og nær,
Nu er det alt forbi.

„Nu har jeg slumred i hundred Aar
Under den store Steen,
Andre Menneskeslægter gaaer
Over de Gamles Been.

„Endnu staaer den gamle Skov,
Kæmpen ligger i Muld,
Hører hverken Gangerens Hov
Eller det rullende Hjul.

„Dig kun eensomme Vandringsmand!
Seer jeg ved Midnatstid,
Hilser dig fra et fremmed Land,
Gak! og fuldend din Strid!

„Hvorfor mon du saa sorgfuld gaaer
Over den vildene Sti?
Gak og tænk: om hundrede Aar
Er alt dette forbi."

XXXVI.

De to Ravne.

„Jeg gik mig udi Engen; et Træ i Engen stod,
Og derpaa sad to Ravne, der tørsted' efter Blod;
Da hørde jeg den Ene, som til den Anden qvad:
„Hvor stille vi vor Hunger? Hvor finde vi en Brad?"

Gjensvared nu den Anden: „Jeg gjennem Luften foer,
Da saae jeg bag et Gjærde paa snebedækte Jord
En slagen Ridder ligge; ukjendt hans Skjebne er,
Dog kjender den hans Dogge, hans Høg, hans Hustrue kjær."

„Hans Høg forfølger Duen udi den grønne Lund,
Og efter Hinden jager nu hans trofaste Hund;
Hans fagre Hustrue fængsler en anden Kjærlighed,
Og derfor kan vi æde den lækkre Brad i Fred."

„Afsted! Jeg piller Kjødet af hans snehvide Been!
Afsted! Jeg vil udhakke hans klare Diesteen!
Og af de gyldne Lokker, der flagre om hans Kind
Vi bygge os en Rede høit i den grønne Lind!"

„Vel savnes han af Gammel, vel savnes han af Ung;
Men Ingen skal det vide hvor Skjæbnen ham var tung;
Naar Kjødet er afpillet og Diets Grav er reen,
Skal Vinterstormen smuldre til Støv de nøgne Been."

XXXVII.

Fru Marthes Kilde.

Fru Marthe sad paa Karisegaard;
Hun var saa god og saa from:
Var Tinteren stræng, og den rige Mand haard,
Til hende de Fattige kom.

Den Hungrige mætted' hun af sin Haand,
Den Syge husvaled hun fro,
Den Fangne løste hun af sit Baand
Og bad for Synderens Ro.

Men stor var Nøden i Dannemarks Land,
Trindt Svensken brændte og slog;
Fru Marthes Borg de tændte i Brand,
Til Kirken den Fromme hendrog.

I Taarnet boede hun Nat og Dag,
Der Ingen til hende kom;
Kun Uglen sad under Kirketag,
Og saae paa den Frue from.

Og tryg hun boede i Herrens Huus,
Til Fjenden maatte bortflye;
Da gik hun tilbage til Borgens Gruus,
Og lod den opreise paa ny.

Da fandt den Huusvilde atter Ly,
Da fandt den Hungrige Brød;
Men hver Mand græd i Karise By,
Dengang Fru Marthe var død.

Og der den Frue i Kisten laae
Og smiled med blegen Kind,
Da var der fast ingen Børn saa smaa,
De bares jo til hende ind.

Da Klokken klang paa den Jordefærdsdag,
Og Unge og Gamle de græd,
Da var der ingen Gubbe saa svag,
Han løfted jo Baaren med.

Og der de satte den Ligbør ned,
Og hviled paa Kirkesti;
Da sprang der en Kilde paa samme Sted,
Den ganger man end forbi.

— Gud glæde evig den fromme Sjæl,
Saa mange glædede hun:
Tidt den som drak af Fru Marthes Væld
Blev karsk i den samme Stund.

End Taarnet staaer med den dunkle Vraa,
Hvor fordum Fru Marthelil sad;
Tidt kommer en Fremmed og seer derpaa,
Og hører det Sagn saa glad.

XXXVIII.

Pigen paa Fuglefangst.

Fuglen sang paa Qviste:
„Jomfru! om du vidste
Hvi jeg synger nu!"
Pigen stod ved Roden,
Traad paa Blomst med Foden,
Thi hun havde Fuglen kun i Hu.

Fuglen fløi saa bange
Dybt i Skovens Gange,
Fulgt af Pigens Fod;
Sang den der paa Qviste:
„Jomfru! om du vidste!" —
Pigen lyttede ved Træets Rod.

Hopped den paa Grene,
Pigen fulgte ene,
Lokkede og bad;
„Purpurbær, de røde,
Mandelmælk den søde
Skal du faae hos mig i Rosenblad!"

Dybt den fløi i Skoven
Hen mod Kildevoven
Alt med snilde Hop.
Pigen fulgte bange,
Lokket af dens Sange,
Snart var den ved Rod og snart ved Top.

Da den kom, hvor Bækken
Bryder gjennem Hækken,
Sat' den sig paa Steen.
Listig Pigen smiler,
Hurtig frem hun iler
Fra den tætte, løvbedækte Green.

Da hun den vil fange,
Bliver hun saa bange,
Og i Hu saa mod,

Ængstes hun saa svarlig,
Flygte vil hun varlig,
Blikket skjult og Kinden rød som Blod.

Vingen laa paa Sandet,
Spraglet, farveblandet
Faldt den livløs ned;
Men med listig Villie
Treen paa Blomstertillie
Frem en Sanger i den Lilles Sted.

„Giv mig nu det røde
Purpurbær, du Søde!"
Smilende han bad.
„Giv mig nu, du Blide!
Mandelmælk den hvide,
Af din Læbes fine Rosenblad!"

Et og to og trende
Kys han tog fra hende,
Blev saa Fugl igjen.
Lystig over Voven
Fløi den gjennem Skoven.
Pigen stod og stirred efter den.

XXXIX.

Skattegraveren.

Mens Vintersneen fyger
Saa gnistrende og hvid,
Og medens Stormen stryger
Ad Marken hid og did,
I Bondens tætte Bolig,
Ved lune Arnested
De leire sig fortrolig
Og fryde sig derved.

Og gamle Hans fortæller
Ved Ovnens muntre Fyr;
Hvad hører man vel heller,
End slige Eventyr?
„Men Fader, er det Sanden!
Og er der Skatte til,
Som gives Een og Anden,
Naar Underjordisk vil?"

„Ja Søn! naar Hanen galer,
Da skal man hente den,
Men hvis et Ord du taler,
Forsvinder den igjen!"
Hensjunken dybt i Tanker
Enhver forundrer sig,
Da det paa Døren banker,
Den aabnes pludselig.

Og med en Spade triner,
En Yngling ind saa hvid,
Saa mørke er hans Miner,
Dog er han huld og blid.
Hans Lokker vildt sig slynger,
Thi Stormen slyngte dem,
Hans Blikke Sorg nedtynger,
Han triner langsomt frem.

„Det er saa koldt derude!
Jeg er saa stiv af Kuld.
Ha, hører I det tude
Hen over frosne Muld?
Ak, Kræfterne var svage,
Og Jorden er saa haard.
Der er kun lidt tilbage,
Hjelp, at min Skat jeg faaer."

Saa blodig, bleg han raver,
Saa stivt man paa ham seer:
„Er Du en Skattegraver?"
Han nikker mildt og leer,
Og springer om fornøiet,
Men standser strax igjen,
Og visker Graad af Øiet,
Og stirrer længe hen;

Og viser dem sin Spade,
Og raaber: „Følger med!"
Og alle følge glade
Forventende afsted.
Og hurtigt hen han iler,
Mens Midnatsklokken slaaer,
Did, hvor de Døde hviler,
Paa tause Kirkegaard.

Saa svagt i Nattetaagen
Hans Lygte skinner kun,
Han aabner Kirkelaagen
I stumme Midnatsstund.
Af Skræk og Kulde gyser
Hans Følge og gaaer ind,
Didhen, hvor Graven lyser
Af Lygtens matte Skin.

De nærme sig — men grue,
Og standse Alle her,
Da de med Rædsel skue
Ved Lys hvad Skatten er.
Den matte Straale viste
Saa bleg ved deres Fod
En halv opgravet Kiste
Heel overstænkt med Blod.

„See!" raabte nu med Varme,
Den blege Yngling, „see!
Her favner Gravens Arme
Min Skat, min Kjæreste.
I fire lange Timer
Jeg har arbeidet her.
Jeg bløder! Klokken kimer!
Elisa, din jeg er!"

„O Gud i Himmerige!
Det er den unge Mand,
Som tabte med sin Pige
Sit Vid og sin Forstand.
Udsluppen af sit Gjemme
Han ilet er her hen!"
Udbrød med bange Stemme
De blege Bondemænd.

„See hvor han fast sig klynger
Til Kistens kolde Fjæl;
Hør Dødninguhret synger
O Naade med hans Sjæl!
See, hvor den Arme bæver,
Kom hjælper ham i Nød!"
De ham fra Kisten hæver,
Han smilte og var død!

XXXX.

Uffe hiin Spage.

Vermund gammel var og graa;
Træt af mange svære Krige,
Sad han hjemme i sit Rige,
Blind med Purpurkaaben paa.
Skjalden monne Harpen slaae;
Naar han sang om svundne Dage,
Vendte Mindet flux tilbage,
Og det blinde Øie saae.

Saxens Konning, stolt af Sind,
Listig for sin Magt lod sørge,
Sendte Bud, lod Vermund spørge:
„Kan den herske, som er blind?"
En Herold i Salen ind
Traadte frem for Kongens Throne,
Hvor han sad med Spiir og Krone,
Og med Haanden under Kind.

„Fred med Danmarks gamle Drot!
Hid til dig mig Sverting sender
Uden Sværd ved dine Lænder
Taus du sidder paa dit Slot,
Mon det er for Riget godt
At en kraftløs Olding bukker
Under Kronens Vægt og sukker?
Gjør da Navnet Konge blot?

„Dette er min Herres Bøn,
At du flux ham Thronen rømmer,
Som det sig en Olding sømmer,
Lever hen din Tid i Løn,
Eller ogsaa at din Søn
Mod min Konnings Søn uddrages;
Hvo da Seierskrandsen tager,
Tager ogsaa Kronen skjøn."

Uffe, saa var Sønnens Navn,
Gjorde Kongen tidt bedrøvet,
Mælet var ham plat berøvet,
Tunge, smertelige Savn!
Hjemme, Arm med Arm i Favn
Stille sad han, ei sig rørte
Stor han var men aldrig førte
Sværdet end til Landets Gavn.

Kongen ud i Taarer brast.
„Maa jeg sligt mig lade sige?
Ak, i fordums Kamp og Krige
Slog jeg drabelig og fast.
Hvi er svundet nu med Hast
Livets Kraft, som Dagens Straale?
Magtesløs jeg nu maa taale
Mine Fienders Overlast.

„Fuldvel snilde Sverting veed,
At mig mine Kræfter skuffe,
At min Søn er stum, at Uffe
Er min Ulyksalighed.
Odin seer fra Hlidskjalf ned!
Blind jeg vil i Marken møde.
Den som Nidding er, skal bløde.
Bring din Husbond den Besked!"

„Herre!" — lød Heroldens Svar, —
„Sømmer det sig Svertings Vælde,
Kraftesløse Gubber fælde?
Slig en Seier var vundet snar.
Send den Arving, som du har,
Lad ham udi Kampen drage;
Lad ham efter Sværdet tage,
Før han efter Spiret ta'er." —

Alle Kongens gode Mænd,
Støtted til de brede Sværde,
Monne moxen sig forfærde.
Stirred taus til Sønnen hen.
„Odin før var Landets Ven,
Værned om vor gamle Ære,
Skal nu denne Skiftning være
Morderen, som qvæler den?"

Som nu Blikket hen i Løn,
Med Fortrydelse og Lede,
Med Forbittrelse og Vrede
Vendte sig til Kongens Søn,
Foer en Rosenfarve skjøn
I hans Ansigt op og malte
Kinden rød og Læben talte
Førstegang, ved Folkets Bøn:

„Sikkert Sverting skal fortryde
Al den Haan han viste mig.
Sandelig jeg siger dig!
Ei min Stang hans Søn skal bryde,
Men vil han mit Hjerte fryde,
Lad ham end til dette Værk
Bringe med en Kjæmpe stærk.
Begges Hjerteblod skal flyde."

Høist forbauset ingen Mand
Kunde sin Forundring hemme,
Da de hørte Uffes Stemme,
At han tale var istand;
Thi fra første Ungdom han
Mægted ei et Ord at sige,
Og nu talte han tillige
Kjækt og fagert for sit Land.

Saxeren i Skjæget loe
Over den forvovne Tale;
Men i alle Kongens Sale
Blev man lystelig og fro.
Han vil stride Een mod To!
Han, hver ærlig Kæmpes Kummer,
Han er vaagnet af sin Slummer,
Skaffer Kongens Arme Ro!

Bort fra Dannerkongens Hal
Gik Herolden med sit Følge.
Kongen kunde ikke dølge
Egen Fryd, blandt Glædens Gjald.
„Du, som lød dit tappre Kald,
Du, som ender Vermunds Qvide,
Du, som Een mod To vil stride,
Dig besynge skal min Skjald!"

„Min ulykkelige Søn,
Stum af Fødsel, svag af Evne,
Som sin Fader ei kan hevne,
Leve skal sin Tid i Løn.
Du bønhørte Svertings Bøn,
Du skal arve Vermunds Throne,
Bære denne gyldne Krone,
Denne Purpurkaabe skjøn."

Da nu i det gyldne Mor,
Kongen saa at tale hørtes
Hver en Kæmpes Hjerte rørtes.
Ak, den blinde Gubbe troer,
At ei sligt i Sønnen boer!
At det er en Andens Stemme!
Lad os da hans Smerte hemme,
Flux med glade Trøstens Ord!

„Det er eders egen Æt,
Herre!" — lød i Kongens Sale; —
„Han er viis og han kan tale,
Han har Æren ei forgjet.
Han sin Fader skaffer Ret.
Det var ham som Ordet sagde,
Ilden det i Øiet bragte,
Bøner, han vil holde det."

Da Kong Vermunds Taare randt;
Knæet vaklet, Læben bæved.
Did han sine Hænder hæved —
„Ak! I fare vel med Tant?
Men hvo ei sig grumt forbandt
Med min Fjende, den ei nøle;
Bring ham hid, at jeg kan føle,
Om I ogsaa taler sandt."

Da nu Uffe rolig stod,
Stor og stærk og før af Lemmer,
Og iblandt de andre Stemmer
Høit sin Stemme klinge lod;
Ravede til Thronens Fod
Kongen ned, sin Haand han lagde
Paa hans Skulder, græd og sagde:
„Ja, det er mit Kjød og Blod!"

„Siig mig Elskte! uden Blu,
Hvi fra dine Barndoms Dage,
Uden Fryd og uden Klage
Om saa stille vandred' du?
Stod, min Søn, da ei din Hu
Til den tause Ro at bryde?
Til din Røst at lade lyde
I Naturens Røst, for nu?"

„Fader!" — saa var Sønnens Svar, —
„Sjelden ei min Tunges Lænker
Dine Fjenders Raad og Rænker
Pludselig opdaget har.
Mens i Kraft du Kronen bar,
Var min Røst til ingen Nytte;
Nu først kan den understøtte
Haanden, som til Værge taer."

„Bringer hid, I raske Helte!
Flux et Harnisk og et Skjold;
Og en Glavind, stærk og bold,
Binder hurtigt ved mit Belte.
Ravnen skal ei længer svelte
Kommer Sverting for min Arm
Han skal føle Uffes Harm,
I sit Blod han sig skal vælte."

„Dernæst du mig ogsaa sige," —
Vedblev Gubben i sin Tale, —
Hvi Du her i disse Sale,
Uforsøgt i Kamp og Krige,
Æsked To fra Saxens Rige?
Hvis nu begges Blod ei flød?
Ak, min Søn! det blier min Død,
Hvis Du maa for Magten vige."

Hertil svared Uffe saa:
„Jeg den Skam vil nu aftvætte,
Som os Viggo før og Kette
Ubesindigt førte paa
Da de mon Atisle slaae,
To mod Een mod Kæmpe-Tro,
Jeg vil stride Een mod To,
Saa skal Rygtet glemt forgaae."

Ind i Hallen nu med Hast
Man en prægtig Brynie bragte,
Om det brede Bryst den lagde,
Snørte den til Skuldren fast.
Ringen sprang og Pladen brast!
Thi den fulde Barm i Trængsel,
Taalte ei sit snevre Fængsel,
Den uvante Vaabenlast.

Nu en Brynie, gjort af nye,
Støbt af Jern man om ham spændte.
Men da Uffe Kroppen vendte —
Vred han sønder den som Bly!
Kongen hørte dette Gny.
Da ham Sagen kom for Øre,
Lod han den af Salen føre
Og sin Søn en Anden skye.

Men da den nu ogsaa snart
Revned over breden Skulder,
Da hver Pandser-Ring med Bulder
Brast, og intet Baand blev spart;
Da det plat var aabenbart,
At han Intet kunde føre
Hvis han skulde Kroppen røre;
Skjøn, men fast af Kæmpe-Art!

Da blev Kongen heel bedrøvet,
Kaldte paa sin Kammersvend;
Sagde: „Gak til Skabet hen!
Hent mit Harnisk ufortøvet,
Og min Hjelm med Egeløvet,
Og mit lange stærke Skjold
Til den kjække Yngling, bold,
Brøster det — er alt berøvet!'

Og den gamle Kæmpe gik,
Aabnede den lukte Kiste;
Og en Rustning flux sig viste
For det videlystne Blik.
Stærke Nagler, Prik ved Prik,
Lyste fra de gyldne Plader.
Tykke Skæl sad tæt i Rader,
Og sin Glands af Sølvet fik.

Hvælvet var det over Barm,
Asa-Thor i Guldet lued,
Bister han til Jorden stued,
Høit fra Himlen paa sin Karm
Med sin Hammer i sin Arm.
Med sit dobbeltsnoede Belte
Vinkte han de vrede Helte
Flux til Kampens stolte Larm.

Bagtil var den reen og blank
Ei den mindst Rift og Skramme
Gjorde Vermunds Daad tilskamme.
Smal den ned i Midien sank.
Til en Kæmpe føer og rank
Var den gjort, ved stærke Lender
Funkled steenbesatte Spænder;
Til en Herre fri og frank!

Hjelmen gylden, tung og lukt,
Var ei Dannished berøvet;
Ovenfor i Egeløvet
Idun vandt sin skjønne Frugt,
Som saa herligt og saa smukt
Vorer hist i Asers Have,
Er Udødeligheds Gave,
Lige sød af Smag og Lugt.

Skjoldet hvælvet, langt og stort,
Tungt selv for en Kæmpe tapper,
Var med stærke Kobber-Knapper
Rundt besat og kunstigt gjort.
Endnu aldrig gjennembort
Var det Sværdets Slag en Tøile;
Indenfor den stærke Bøile
Blødt med Zobelskindet for't.

Blev nu disse Vaaben bragt
Frem for Dagens lyse Flammer,
Efter at i mørken Kammer
Mange Aar de havde lagt,
Uffe tog den gyldne Pragt,
Og hver Helt, som var tilstede,
Halv med Frygt, og halv med Glæde,
Gav nu paa hans Gjerning Agt.

Og med Fryd Enhver da saae,
At de Hoser, sølverhvide,
Sadde rummeligt og side,
Dernæst tog han Hjælmen paa,
Op han monne Nettet slaae,
Og de gule Lokker rulled
Rigt og deiligt ned fra Guldet.
Det var skjøn, at see derpaa!

Men da nu det Harnisk blankt,
Fast han vilde om sig spænde,
Og sig derpaa vilde vende —
Mærkte han — det var for trangt!
Heller ikke noksom langt!
Og i det han sig mon pride,
Brast det i den ene Side,
Og han drog sin Aande angst.

Kongen hørte Pladen briste,
Luften blev med Klage blandet!
Ingen bedre var i Landet.
Denne Prøve var den sidste.
Da nu Ingen længer vidste
Mindste Raad, da sagde Uffe:
„Frygten skal mig ikke skuffe,
Lykken bør man altid friste."

„Kalder hurtig fra sin Esse
Hid den sorte Smed i Hast,
At han med sin Hammers Last
Brynien her kan sammenpresse
Lad ham nogle Nagler hvæsse,
Og dem rundt om Kløften slaae,
Saa vil jeg i Kampen gaae,
Lette Vaaben ei belæsse."

Treen nu ind med hurtig Gang,
Efter Sønnens kloge Tale,
Flux en Smed i Kongens Sale,
Med sin Hammer og sin Tang.
Jernet imod Guldet klang:
Og den høje Hvælvings Brag
Gjentog lydt hvert Hammerslag,
Mens han Brynien sammentvang.

Da den nu med megen Møie
Halv igjen var bragt istand,
Sagde Kongens Søn: „En Mand
Regner ikke Alt saa nøie.
Jeg forsigtig nu maa bøie
Over Skaden snildt mit Skjold.
Giv et Sværd nu i min Vold,
At min Fiende det kan døie."

Mangt et stærkt og fagert Sværd
Bragtes nu med sleben Klinge:
Men naar han det vilde svinge —
Sprang det i hans Hænder over!
Da nu Kongen denne Færd
Fik af sine Mænd at vide,
Drog han Sønnen til en Side
Hemmelig, og talte der:

„Eldste Søn! For Sværdets Savn
Skal du ikke dig bedrøve,
Flere her du ei skal prøve;
Eet jeg kjender, Skrep ved Navn,
Som i Nordens dybe Favn
Ligger langt fra Sol og Dag.
Der jeg selv det gjemte, svag,
Da det var ei meer til Gavn.

Kostbar Klingen er og stor.
Hist i hine fjerne Bjerge
Gav mig det to kloge Dverge,
Smedet under sorten Jord.
Udi ingen Kæmpes Gjord
Stikker Sligt, thi lod jeg skjule
Det i Jordens dybe Hule.
Blomster over Skatten groer."

Lod sig dernæst hemmelig
Nu den gamle, blinde Gubbe
Føre hen, hvor tør en Stubbe
Over Jorden hæved sig.
„Dette Træ er sat af mig!"
Sagde Kongen da hans Fod
Stødte mod den visne Rod.
„Her er Vaaben, Søn, for dig."

„Tag du nu i Hast din Spade;
Grav saa med Forsigtighed,
Til den støder klangfuld ned
Mod den haarde blanke Plade."
Uffe gjennem Jordens Flade
Grov nu, paa sin Faders Bøn;
Varsom var den stærke Søn,
For sit Vaaben ei at skade.

Op fra Markens kolde Skjød
Skarpen Spade Jorden flytted,
Uffe stirred, Kongen lytted.
Endnu intet Vaaben lød.
Mere dybt at grave bød
Gubben nu, og see en rusten
Glavind udi Hjaltet brusten
Frem sig gjennem Muldet brød.

Kongen hæved fro sin Røst:
Nu du Vaaben har i Hænde,
Som du kan mod Fienden vende."
Trykte Sønnen til sit Bryst,
Ham var det kun liden Lyst
Med sligt Sværd i Kamp at drage;
Taug dog, for ei bort at jage
Gubbens allersidste Trøst.

Men da han tillige saae
At hans Glavind, løs af Ælde,
Let i Kampens stærke Vælde
Lod sin Tunge sønderslaae,
Vilde han dog prøve paa
Kraften, mod et Træ som ene
Stod, og strakte sine Grene
Grant mod Himlens stille Blaae.

Da Kong Vermund nu fornam
Hvad hans Søn forsøge vilde,
Sagde han: „Da var det ilde,
Om min Skrep mig gjorde Skam,
Fordum var den sjelden tam;
Ikke troer jeg dette Gjemme
Mægtet har dens Kraft at tæmme,
Og dens Eg at gjøre lam."

„Lad da fare sligt Forsøg,
Skjæbnen du derved kun frister;
Thi hvis denne Glavind brister,
Flyer vort sidste Haab som Røg.
Som en rovbegjerlig Høg
Vist den styrter paa sit Bytte,
Lad da sligt, som hverken nytte
Kan, for Alvor eller Spøg."

Ynglingen betænksom stod
Med en Brynie kort og brusten,
Med en Glavind løs og rusten
Ud han skulde gyde Blod. —
Dog forsvandt ei Heltens Mod!
Muntert sang den vævre Lærke;
Hjem fra Marken gik den Stærke
Med sin Fader Fod ved Fod.

Og en Hær blev sammenkaldet,
For at gaae mod Svertings Hær,
Hen til Eideren for der
At bedømme Vaabenskraldet.
Piben lød og Luren gjalded,
Standsed ved den brede Flod.
Paa den anden Side stod
Svertings Mænd, alt vis paa Faldet.

Men ret som et enkelt Frø
Der paa Heden er at skue,
Voxet til en eenlig Tue,
Stod i Elven midt en Øe
Hverken Hustru eller Mø,
Kæmper ene den betraade,
Hvergang Sværdet skulde raade
Og en Berserk skulde døe.

Hen til denne Holm nu foer
Uffe med sin gamle Fader,
I de brustne Pandserplader
Og med Sværdet i sin Gjord.
Sarerne ham Døden svoer.
Begge fra den anden Side,
Mon de ham imøde stride,
Paa den elvomflydte Jord.

Vermund Kong, den gamle Mand,
Var i Hjertet heel urolig:
„Ei med Vaabnene fortrolig
Er min Søn. Ak, falder han!
Sætter ved den bratte Strand
Stolen med sin Hynde blød.
Mærker jeg min Uffes Død,
Styrter jeg mig ned paa Stand."

Blev nu med et roligt Mod
Sværdet flur fra Hoften revet
Ind, hvor Kredsen vidt var krevet,
Kæmperne man træde lod.
Ilden i den Gamles Blod
Selv den hvide Lok foryngte;
Vildt den sig for Stormen slyngte
Hen som Elven ved hans Fod.

Uffe rolig, stærk og kold
Traadte da saa trøst og fro
Mod de vrede Sarer to;
Hver en Kæmpe stærk og bold.
Ind paa ham med megen Vold
Hug de nu, mens Øiet brændte;
Da sin Skrep ei Uffe kjendte,
Bødte han kun med sit Skjold.

Kongen hørte Fiendens Hug
Hart mod Sønnens Vaaben klinge,
Som med Skjoldets haarde Ringe
Skjermed sig og med sit Buk.
Vermund gav et ængstligt Suk.
Længer ud til vilden Strand
Trak sin Stoel den gamle Mand,
Løsnede sin Krone smuk.

Men da Uffe mærkte snart
I det raske Kæmpeværk,
Med sit Slag, alt mere stærk,
Sværdets gode Kraft og Art,
Hug han drabeligt og svart
Brat den Ene let, som Sivet,
Med sin Glavind gjennem Livet,
At han styrted ned med Fart.

Vermund, som var Kampen nær
Monne Mandefaldet høre,
Sagde med et fravendt Øre:
„Der fornam jeg Skræp, mit Sværd!"
Sønnens hæderlige Færd
Folkets Fryderaab udtrykte.
Da sin Stol fra Vandet rykte
Gubben og fik Livet kjær.

Frem med megen Vælde brød
Svertings Søn nu, for at hevne
I det frygtelige Stævne
Sin Ledsagers bratte Død.
Sank da ned mod Hjelmen rød
Uffes Glavind ufortøvet,
Brat paa Længden blev han kløvet,
Styrted i sit Blod, som flød.

Vermund i sit Purpurklæde
Sagde, vendt til Slaget hen:
„Der fornam jeg Skrep igjen!
Skal jeg smile eller græde?"
En Herold for Kongens Sæde
Treen og qvad det muntre Vers:
„Een paa langs og Een paa tvers!"
Da græd Gubben høit af Glæde.

Og en vældig Vaabenlarm
Toned fra de Danskes Leir;
Hjem de Danske drog med Seir,
Tvungen Saxen gik i Harm.
Uffes Pande, heed og varm,
Friedes nu fra Hjelmens Glands;
Kjøltes med en Egekrands,
Rakt ham af en Piges Arm.

Og de Danske drog tilbage,
Skjaldes høie Harper lød,
Over Kong Atisles Død
Hørtes Ingen meer at klage;
Froe var Vermunds sidste Dage,
Uffe blev en Kæmpe stærk,
Altid sindigt var hans Værk,
Derfor kaldtes han den Spage.

XLI.

Huldrens Kofte.

Stranden er steil og Fjorden er trang,
Dens Bølger gaae for en sagte Vind;
Bonden synger en gudelig Sang,
Og styrer sin fattige Baad derind.

Da vaagner Huldren i Klippens Braa
Og nynner for Bonden et andet Qvad:
„O, havde du Skatten jeg sidder paa
Din Stakkel, da blev du vist meget glad."

„Har du vel hørt om den gamle Drot,
Der sad heroppe i Gildehuus;
Mjødhornet brugte han alt for godt;
De brændte ham inde under hans Ruus."

„Men Ringe og Plader af fagert Guld
Faldt gløbende ned paa min Kjælderbund
Der skinner saa lyst den sorte Muld;
Læg hid til Stranden og tag det kun."

Og Bonden holder mod Stranden hen,
Og stirrer paa Uren saa stivt han kan;
Da gaaer der et hvinende Kast fra den,
Da hvirvler Søen som Støv og Sand.

Da er han i Vinden, da krænger hans Baad;
Han bjerger Seilet med megen Nød;
Hans lappede Kofte er drivende vaad,
Hans Davrepose er lagt i Blød.

Da siger han alle de Bønner han veed,
Og synger paa ny en gudelig Sang,
Men Huldren raaber fra Fjeldet ned:
„Jeg driller dig dog hver eneste Gang!"

XLII.

Vent kun.

Barnet raabte i Hungersnød;
„Ak, kiæreste Moder, giv mig Brød!

Og Moderen sagde: „Giv Tid, min Skat!
Nu vorer Kornet ved Dag og Nat."

Og atter den samme Klage lød:
„Ak, kjæreste Moder, giv mig Brød!"

Men Moderen sagde igjen: „Giv Tid,
Nu høste vi Kornet med megen Flid."

Og da nu Kornet var kommet i Ly,
Skreg Barnet af Sult efter Brød paa ny.

Og Moderen sagde: „Ja, vent et Gran,
Nu skal der tærskes det bedste vi kan."

Og da der var tærsket en dygtig Stund,
Skreg Barnet igjen med sin hungrige Mund.

Og Moderen sagde: „Nu skal du faae!
Imorgen lade vi Møllen gaae."

Og da nu Karret var malet fuldt,
Skreg Barnet paa Brød i den yderste Sult.

Og Moderen sagde: „Det har ei Nød!
Nu skal der æltes og bages Brød."

Tilsidst blev intet raabt eller sagt,
Thi Barnet var dødt, da Brødet var bagt.

XLIII.

Hellig Olaf.

Hellig Olaf stod ved Fjorden med sin Hær,
Pintsefesten var forhaanden;
Aspens Løv og Blomster artede sig der
Fagert under Følgefonden.
Kongens Drage laa og speiled sig ved Strand,
Bispen stod med Korset paa den hvide Sand,
Kongens Kæmperad
Laae paa Knæ og bad
Og der gik dem Lyn i Aanden.

Hellig Olafs Aasyn skinned som en Sol,
Klar sad Kronen ham om Panden.
Mens han knæled laae hans rige Purpurkjol
Som et Tæppe over Sanden.
Her han vilde atter i en stakket Frist
Bygge Kirke til den stærke Herre Christ;
Alt paa Pintsedag
Skulde fra dens Tag
Korset lyse over Stranden.

Og da Værket nu var helliget med Bøn,
Mured hver en Kæmpe trolig.
Men i Fjældet lød der underlige Drøn;
Dværgeslægten blev urolig.
Høit fra Uren rulled Gruus og Kampesteen,
Og fra Lien kom der Rod og Bul og Green;
Ilde saae det ud
For Kong Olafs Gud,
Ilde freded man hans Bolig.

Hellig Olaf med sit luerøde Skjæg
Kyssel Hjaltet paa sin Klinge,
Og han holdt det høit mod Dværgehallens Væg,
Og han korsede sin Bringe.
See, da rulled alle Stene ned i Mag,
Og de føied sig til Muren Lag ved Lag,
Og hver Stok, der sprang,
Blev en Bjælke lang,
Overbruget var kun ringe.

O hvor gram blev da den travle Dvergeflok,
Fjorden skjalv ved deres Mæle,
Og de stødte til en vældig Klippeblok
Med de kobberslo'de Hæle.
Hellig Olaf mæled da et lystigt Ord:
„See der kommer Dværgen med vort Alterbord!"
Stenen dumped ned
Just paa rette Sted,
Der hvor Kongen pleied' knæle.

Snart var Kirken med sit Skiferdække lakt,
Klar den stod paa Pintsedagen;
Og i Choret var paa Altersteenen lagt
Gyldenstykke og Skarlagen.
Bispen stod i Bønnen bøiet over den,
Kongen gik til Offers did med sine Mænd;
Altervinen klar,
Guld og farvet Glar,
Bragte han i Land fra Dragen.

Kirken stod ved Strand i mange hundred Aar,
Nu er dog dens Muur forsvunden;
Men til Olafs Ros endnu blandt Løvet staaer
Alterbordet over Grunden.
Moseteppet hviler nu paa Stenen graa,
Abildtræet strøer sin hvide Blomst derpaa,
Og fra Birkens Top
Stemmer Fuglen op
Pintsepsalmerne i Lunden.

Mangen Sommerkveld, naar i den dunkle Fjord
Triller Dug fra grønne Blade,
Vies dog Kong Olafs faste Alterbord
Atter til et helligt Stade:
Dalens Søn har der et Stevne med sin Brud,
Og de verle Ringe der for Olafs Gud,
Og de knæle ned
Trygt med Haab og Fred,
Og i Sommerdrømme glade.

Derfor kan Kong Olafs minderige Ry
Ingensinde gaae til Grunde;
Med hver Dalens Slægt det hæver sig paa ny
Fagert fra de friske Munde.
Hellig Olaf med sit hjerterøde Skjold
Dækker Klippen, hvor den kneiser mørk og gold,
Og hans Saga gaaer
Gjennem Norges Vaar
Sødt som Fuglesang i Lunde.

XLIV.

Buesnoren.

Thorarin Bueskytte
Skulde i Leding gaae.
Han tænkte med sit Bytte
At smykke sin Jægerhytte,
Hvor Bjørnehuden laae.

Men først han gik til Vangen,
Hvor Birke stode tæt,
Thi der blev Skytten fangen
En Vaar under Fuglesangen
I Freias skjulte Net.

Og Jarlens Datter bragte
Ham der et ømt Farvel;
Skovskyggen langt sig strakte
Elvene glede saa sagte
Gjennem den lune Kveld.

Hun havde om sin Jøsse
Roser og Kløverblad
Han sagde: „Giv mig disse
At bære, naar Sværdets Spidse
Dyppes i Birtingsbad."

Hun sagde: „Vaarens Smykke
Er spildt i Kampens Spor.
Til Varsel for din Lykke
Tag heller et Vaabenstykke.
En sikker Buesnor."

Hun satte sig paa Tue
Og skar sin rige Lok;
Den var som Guld at skue.
Hun fletted den til hans Bue
Og kvad: „Den holder nok!"

„Lad kun din Bue øves
I hvasse Pilestud,
Min Snor skal dog ei sløves,
Den holder imens den prøves,
Som Hjertets Troskab ud."

Thorarin Bueskytte
Gik frem i Kæmpegang;
Det var ham sødt at lytte,
Mens Pilene fløi paa Bytte,
Til Buesnorens Klang.

XLV.

Nøkken i Kværnen.

Der staaer en Kværn ved et Elvedrag,
Hvor Fossen mod Dybet haster;
Smaabirke dugges paa Kværnens Tag
Af Skummet, som Elven kaster.

Ingen tør vandre med Kornet did;
Det drages Enhver til Minde.
At Nøkken sidder fra gammel Tid
Og stemmer sin Streng derinde.

Den lange Vinter dvæler han der,
Mens Isstaget Elven dækker.
I Mørket staaer der et Maaneskjær
Af Kværnens Glugger og Sprækker.

Om Vaaren, naar alle Vande gaae
Fra Søer og Jøkelfjelde,
Da flyter han ud af Vintervraa
Og rører sit Spil med Vælde.

Om Somren høres et mildere Suus
Fra Dybet, hvor Nøkken spiller;
Thi Fuglen sætter sig paa hans Huus
Og bringer ham fine Triller.

Der er i Dalen en gammel Tro,
Som Folket har lagt paa Hjerte,
At Nøkkens Spil kan dysse i Ro
Hver Kummer og Sjælesmerte.

Han lærer i Kværnen Enhver som vil
Den lifligtsusende Stemme,
For Langeleg og for Gigespil
Der bringer en Sorg i Glemme.

Men altid har Nøkken først begjært
En Skjænk for den Kunst han vidste;
Han fordrer Noget, som du har kjært,
Og som du vil nødig miste.

Og kaster du Gaven i striden Elv,
Da dæmper sig Fosselarmen,
Da seer du i Kværnen den Gamle selv,
Der favner om Harpekarmen.

Den fattigste Bonde har bragt sit Lam
Til Offer for Kværnens Nøkke; —
Den fattigste Tærne har givet ham
Sit eneste Sølversmykke.

Og trindt i Dalen er der en Klang
Af Langeleger og Giger,
Der aabner for Tankerne mangen Gang
De fagerste Drømmeriger.

Der gaaer et Sagn om en Ungersvend,
Som havde saa vidt omvandret;
I Hjemmet kjendtes han knap igjen,
Saa meget var han forandret.

Han gik til Elven med sine Fjed,
Han havde saa svar en Kummer.
Han stod ved Kværnen og stirred ned
Hvor Fossen i Dybet slummer.

Da slyngedes Fraaden mod hans Barm,
Paa Læberne døde Sukket;
Der var ingen Stands i Vandenes Larm,
Og Kværnen blev ei oplukket.

Af Tonerne fik han intet lært,
Thi Nøkken i Dybet vidste,
Der var ei Noget, han havde kjært,
Og som han ei vilde miste.

Man fandt hans Lig mellem Gruus og Steen,
Henbaaret af vilde Vande,
Hvor Rosentjørnen strakte sin Green
Ned over den blege Pande.

XLVI.

Asgaardsreien.

Lydt gjennem Luften i Natten farer
Et Tog paa stummende sorte Heste.
I Stormgang drage de vilde Skarer,
De have kun Skyer til Fodefæste.
Det gaaer over Dal, over Vang og Hei,
Gjennem Mulm og Veir, de endse det ei.
Vandreren kaster sig ræd paa Veien.
Hør hvilket Gny! — det er Asgaardsreien!

Thor, den stærke, med løftet Hammer,
Staaer høit i sin Karm, er forrest i Laget;
Han slaaer paa Skjoldet, og røde Flammer
Belyse det natlige Tog ved Slaget.
Da klinge Lurer, da er der en Støi
Af Bjælder og ringlende Ridetøi,
Da hyler Sværmen og Folket lytter
Med stigende Angst i de bittrende Hytter.

Asgaardsreien i Fylking rider,
Ved Høst og Vinter i barske Nætter:
Men helst den færdes ved Juletider,
Da holder den Fest hos Trolde og Jetter,
Da stryger den lavt over Eng og Sti,
Og farer den larmende Bygd forbi —
Da vogt Dig, Bonde, hold Skik og Orden,
Thi Asgaardsreien er snart ved Gaarden.

Naar Øllet virker i Bjælkestuen
Og vækker de hedenske Julestikke,
Og Ilden kaster sit Skin fra Gruen
Paa svingede Knive og vilde Blikke,
Da gaaer der et Gys gjennem Tunden tidt,
Da høres de natlige Skarers Ridt,
Da knager Væggen, da dandser Krujet,
Og Asgaardsreien slaaer Kreds om Huset.

Der holdtes et Bryllup paa Øvre-Flage
Tre hellige Juledage til Ende;
Blandt Terner fandtes ei Brudens Mage,
Og Brudgommens ei mellem Ungersvende.
Der stod en Glands i den bonede Hal
Af dækkede Borde og dyrt Metal
Der fandtes en Skat, som er kommet for Orde
Af Kobber paa Væg og af Sølv paa Borde.

Og lystigt durede Trommer og Giger,
Og Brudgommen traadte sin Dands mandhaftigt;
Han førde sin Brud mellem Svende og Piger —
Da gik vel Hallingen let og kraftigt;
Til Dandserens vældige Kast og Hop
Fløi Ternen om som surrende Top,
Da strømmede Larmen og Spillet sammen
Da drønned Hallen af Liv og Gammen.

Den tredie Kveld, da Øllet var drukket
Gjennem al den Helg af Gamle og Unge,
Da var vel Tørsten i Laget slukket,
Men Karlene vare drukne og tunge.
Vor Brud havde atter sin Krone paa;
Thi nu skulde Skaalen om Bordet gaae.
Og nu tog Kjøgemesteren Ordet
Og krævede Stilhed med Slag i Bordet.

Da styrtede ind i det bænkede Gilde
De vidt berygtede Heims-Berserker,
Øinene rullede mørke og vilde,
Paa Panderne havde de Slagsmaalsmærker.
De gjorde et Sprang over Hallens Gulv —
Ja det var Brødrene Grim og Ulv!
Grim, der nys var forskudt af Bruden,
Kom nu selv anden, og var ei buden.

De dosige Gjæster foer op med Bæven,
Og havde kun liden Hu til at stride,
Hver ravende Mand, der knyttede Næven,
Blev grebet i Bringen og kastet til Side.
Brudgommen satte sit Bæger ned,
Steg op paa Bænken og bad om Fred;
Men Brødrene reve alt Kniv af Bælte,
Det var just Brudgommens Liv det gjældte.

Da stimlede Kvinderne sammen i Klynge,
Og danned en Vagt om den Haardtbetrængte,
Bag Borde og Bænke der laa i en Dynge,
De stode ved Høisædet indestængte.
Den ældste Kvinde i deres Flok
Blottede nu sin graanede Lok,
Og gav saa Brudgommen Sønnenavnet,
Og tog ham paa Skødet og holdt ham favnet.

Men Brødrene ændsed ei Kvindemildhed,
De stormede frem over Borde og Bænke,
Og splittede Kvindernes Flok med Vildhed —
Da var der ei længer paa Fred at tænke.
De greb' deres Offer og slæbte ham hen
Til Hallens Dør og ud gjennem den.
Da blev der en rasende Kamp i Gaarden,
Og Gjæsterne fulgte i vild Uorden.

De styrtede ud med Blus og med Brande,
Thi over Engen rugede Mørket;
Da saae de Brudgommen opreist stande;
Nu var han af Vinterens Luftning styrket.
Han brugte sin Kniv til Snit og til Stød,
Saa gav han igjen hvad de Andre bød.
De Trende danned et rædsomt Knippe
Og Ingen af dem vilde Taget slippe.

Da tumlede Grim med Eet overende,
Og Blodet strømmed ham bredt af Brystet.
Deshaardere brødes de andre Tvende
Og holdt hinanden i Rygtag krystet.
Tilsidst blev Brudgommen sat mod Jord
Og Kniven alt mod hans Strube foer;
Men Ulv holdt inde og stod bedøvet
Og skjælved og bæved som Aspeløvet.

Thi gjennem Luften i Mulmet sused
Et hvinende Tog paa fnysende Heste;
Det foer over Skoven mod Brudehuset,
Og vilde det blodige Gilde gjæste.
Da klang der Lurer, da blev der en Støi
Af Bjælder og ringlende Ridetøi.
Nu var det nær — det kom over Høien —
Der hørtes et Skrig: „Det er Asgaardsreien!"

Da blev der et Veir mellem Jord og Himmel,
Der kastede Rædsel i alle Barme;
Det hvirvled afsted i voxende Stimmel
Det slog med Vinger, det greb med Arme.
Da var det Ulv blev draget i Haar,
Og slynged i Luften og ført af Gaard,
Ja ført over Skov, over Fjeldetinde —
Han spurgtes ei meer, han var ei at finde.

Da Larmen stilned om Rædselsstedet,
Laae Grim af Dødskampen sammenkrummet,
Men Brudgommen blev over Sneen ledet,
Og sattes paa Hyndet i Gjæsterummet.
Hans Hoved vakled, hans Blodstrøm flød,
Han svæved en Tid mellem Liv og Død;
Men han blev pleiet og vel forbundet,
Om Vaaren havde han Alt forvundet.

Nu sidder han bøiet og høit bedaget,
Og kan sin Æt omkring Arnen samle;
Nu sidder han ofte med Sagn i Laget
Og korter Tiden for Unge og Gamle.
Saa var det seneste Julekveld,
Da Ungdommen raabte: „Fortæl, fortæl!"
Da flammed hans Blik, da saae han tilbage,
Da maned han frem sine Bryllupsdage.

XLVII.

Den sjunkne Stad.

Der gaaer Sagn fra gamle Dage
Om en sjunken Kongestad,
Hvor med stolte Kuppeltage
Hundred Slotte staae i Rad.
I de høie Haller gjemmes
Hundred Kongers rige Skat,
Pragt og Glands, som ei kan glemmes,
Ligger tabt i Dybets Nat.

Thi en mægtig Fee har rammet
Staden med sin Vredes Ban,
Og hvor før dens Mure brammed,
Ruller Bølgen nu mod Strand,
Slot og Taarn i lange Gader,
Tempelhal i Rosenlund,
Marmorblok og Jaspiskvader,
Alt er skjult paa Havsens Bund.

Mere sælsomt dog det lyder,
At der er et Tankesprog,
Som i Tidens Fylde bryder
Kogleriets tunge Aag,
Hvo det rette Ord kan sige
Ved den skumbedækte Bred,
Han har vundet al den rige
Dybt fortabte Herlighed.

Thi da stiger flux af Havet
Staden i sin fordums Pragt,
Slot og Taarn, der laae begravet,
Skinne atter guldbelagt.
Intet Syn kan sættes over
Det, som Sagnet lover dig,
Naar engang af vilde Vover
Dybets Under hæver sig.

Sekler komme og forsvinde,
Frelsens Time nøler dog.
Over Kongeborgens Tinde
Gaaer de stumme Fiskes Tog.
Gjennem Storm og Søgang høres
Dæmpet Klang af Dybets Skjød,
Hvor de gamle Klokker røres
Og forkynde Stadens Nød.

Mangen Vandrer kom tilbage
Fra den underbare Kyst,
Med en Drøm som Dybets Klage
Havde baaret til hans Bryst.
Mangen Aand med Forskerevne
Søgte Lys i Sagnets Spor —
Ingen har dog kunnet nævne
Over Dybet Frelsens Ord.

Forklaring
over vanskelige og forældede Ord.

Aatte, aadte, havde, besad.
Afbyrd, Afkom.
Ahre, en Aare.
Amur, Avmur, en Kløverart, melilotus.
Arvetal, Slægtregister.
Asgaalen, Asgaard.
Asgaardsreien, et natligt Tog af Aander; i Norge, hvad Valdemars Jagt i Danmark.
At, for. Jeg vil ikke at dig liue.
Baane, Bane, Morder, Drabsmand.
Baardes, slaaes, slages.
Badte, havde Fordeel.
Balger, Fegter.
Balk, Skillevæg.
Barfred, Fristed.
Bert, fortrinlig.
Betee, bevise.
Bide, opbebie.
Birting, Sværd. Birtings Bad, Kamp.
Blær, Raab, Skrig.
Blide, et Kasteredskab.
Blikker, blinker.
Blomme, Blomst.
Boe, bygge, gjøre. Lade sit Bryllup boe.
Bonned, et Slags Seil eller Flag.
Bonke, Skibsdæk.
Bør, Medvind.
Bøs, ond.
Borgeled, Borgport.
Braad, Brad, Æde.
Braft, Skade.
Bratingsborg, befæstet Borg.
Bradelig, hastigt.
Brand, Fløi paa et Skib.
Brede, Øre.
Bretland, England.
Brifte, brøste, gaae itu, glippe.
Brøt, brudt.
Byrdig, adelig.
Dagmor, Dagmoder, Morgenrøden.
Daanetraa, Daanelse, Dødskamp.
Dab, Daab.
Degen, Thegn, fornemme Mand, Kriger.
Dog, endskjøndt.
Donne, døne, lyde.
Døve Sværd, sløvgjøre Sværd ved Trolddom.
Drabe, formaae, udrette drabelig.
Drosst, Drot, Herre.
Drub, bedrøvet, nedslaaet.
Dyser, Diser, Gudinder.
Eel, Glorie.
Egge, tilskynde.
Ellevild, af Ellefolket skilt ved Vid og Sands.
Elleskudt, det Samme.
Elverpinde, forhexede Pinde satte for en Dør.
Endils Ulve, Fiske.
Faakundig, uvidende, uerfaren.
Fædel, Fidel, Fiolin.
Fædreham, Federham, en Ham, hvormed man troede at man kunde flyve.
Fegurst, skjønnest.
Feiringsbod, Erstatning.
Feg, som snart skal døe.
Feler, fieler, skjuler.
Femsti, Femti, halvtredsindstyve.
Fent, en ung Gjæk.
Fiel, Bret.
Fig, Attraa, Iil.
Fige, skynde sig.
Fiør og Fæ, Gods og Eiendom.
Flerd, Falskhed, Tant.
Flye, flyve.
Flykke, Svineskinke.
Formere, Forrest.
Forlide, tøve længe.
Forskingres, forfærdes og adspredes.

Fortykke, fortrybe, synes ilde om.
Freider, frimodig, dristig.
Fremmer, forreste.
Frenke, qvindelig Slægtning.
Fridle, Frille, Bisloppersfe.
Friste sit Liv, beholde sit Liv.
Frynd, Ven.
Fro, spurgde, erfarede.
Fus, snar.
Fylke, Herred.

Galdre, trylle, hexe.
Gam, Grib.
Gangerpilt, Løbedreng.
Genkaldning, en som græedes til Live igjen.
Genniften, pludselig.
Gielder, gialdt, klinge, klang.
Gille, elske.
Giem, give i Gjem, tænke paa, agte paa.
Gioflaste, gavmildest.
Gjømme, giemme.
Gjørligen, tilfulde.
Gisel, Straale.
Glepsk, daarlig, taabelig.
Glippe, daare.
Gram, Konge.
Gridsk, græsk.
Griskeligen, grumt.
Gudsøskende, Børn, som have havt de samme Faddere.
Gulle-lytr, guldfarvet.
Gydinger, Gynger, Folk fra en Egn i Skaane.

Haad, Spot.
Haadings barn, uægte Barn.
Haadings ord, Uqvemsord.
Haflet, haglet Hest, spettet Hest.
Ham, et Overtræk.
Haugbue, en Høiboer.
Haugeldur, underjordisk Ild.
Hede paa, kalde paa.
Hegte, hætte, holde.
Heima, Verden.
Hellebrud, Dødskamp.
Helled, Helt.
Helledræt, sidste Aandedræt.
Helletraa, Dødskamp.
Herd, Stavn.
Herde, Skulder.
Hiorde, Hiurde, Hyrde.
Holdig, kraftig.
Høde, true.
Høieloft, Sal.
Hovværk, Hofsvelser.
Hvens, Hvenilds Land, Hveen.
Hvipper (med sin Hat), vifter, hilser med sin Hat.
Hure, hvorledes.

Hyld, Hyldest, Gunst.
Ifa, Ivu, Veirelen.
Ildt, ondt.
Inglinger, Ynglinger; Svensk Kongeslægt.
Irlinger, Orm.
Jarldom, Grevedømme.
Jette, Love.
Jest, Geest, høit Agerland.
Jomsborg, Julin i Pommern.
Jomsvikinger, Sørøvere fra Jomsborg.
Jorsal, Jerusalem.

Kavle, Skade.
Kende, lære.
Kerte, Lys.
Kepse, vælge.
Kind, Barn.
Kleper, Kleppert, liden Hest.
Knar, et Slags Skib.
Knør, Knude, haard Kvinde.
Knutlinger, Danske Konger, Knud den Stores Efterkommere.
Kny, fare efter, ile efter.
Kogge, Fartøi.
Kolv, Piil.
Køn, dristig.
Kønhed, Mandighed.
Krekke, knortet Træ.
Kreng, snild.
Krus, vred, fortørnet.
Krybekrage, Stige.
Kurer, en Vægter, Speider.
Kule, begrave.
Kundig, viis, erfaren.
Kvag, i Kvag, ind.
Kveg, kvig, kvik, væver, levende.
Kver, stille.
Kynd, Natur, Viis.

Lakke frem, komme sagte.
Lausefie, Løsøre.
Leding, Krig.
Ledningsmænd, Krigsfolk.
Legende, Historie, Fabel.
Læst, saaret, beskadiget.
Lev, Brød.
Lide, Bjergside, Landstrøg.
Lillievaand, Lilliestængel, rank Mø.
Litverpr, som skifter Farve.
Lioflinger, } Lysalfer.
Liosalfer, }
Lonte, komme efter.
Love, prise.
Lød, Udseende, Ansigtsfarve.
Lønnebrev, hemmeligt Brev.
Lud, paa, paa Hældingen, paa Gravens Rand.
Lundisk, fra London.

Luur, et Blæseinstrument; et Slags Horn, som brugtes i Krigen.
Maa, at maa vel, at lide vel.
Mangle paa, at tygge paa.
Mareminde, Havfrue.
Marevif, det Samme.
Made, Majord, Eng.
Mandgive sig, givte sig.
Mard, Maard, smukt Pigebarn.
Mag, Slægtning.
Mave, Maage, Svoger, Slægtning.
Maveskab, Slegtskab.
Mein Vette, ond Vette, ond Aand.
Minde, mindre.
Minde, Flodmunding.
Minde at, at vise Kjærtegn.
Moer, Morads, Mose.
Moos ene, ganske alene.
Mommeskantze, Maske, at føre en M. paa, at paaføre en Ulykke.
Myre, Morads.
Myseling, lille Muus.
Nemme, fatte, tage (nam, lærde).
Niding, et Skarn, en uærlig Person.
Nobel, Rosenobel, en Mønt.
Nøkken, Nykken, Havmanden.
Nordenelvland, Nordalbingien, Holsteen.
Nørvasund, Strædet ved Gibralter.
Nymer, ny Tidende.
Odel, Eiendom.
Olmer, tager til.
Omnes (Hr.), Mængden.
Oplag, Paafund, Plan.
Ordele, dømme.
Otte, tidligt om Morgenen.
Ottesang, Fromesse.
Overbrat, meget snart.
Ovetter, onde Vetter, onde Aander.
Øffne, Evne, Kraft.
Øl, Rem.
Ølsvøbe, en Svøbe flettet af Læderremme.
Øre, en Mønt, Vægt.
Pare, Gjækkesnak, Spøg.
Pelt, Klæde.
Pield, kosteligt Klæde.
Platzer, straffes og sættes fast paa en Plads.
Prud, net og pæn.
Qveg, Bæver.
Rag, høi. Ragest, høiest.
Rakke, en Hund.
Ram, stærk. Ramme Runer, stærke Runer, Trylleformularer.
Rin, en Flod, et Vand.
Riß, Riis, Green.
Rinde, rand, vare, vedvarede.

Ros, Hest.
Rønner, forsøge, gavner.
Røn, Prøve; at nappe Røn af, at prøve Noget.
Røgen, Duggen.
Rømmelig, Berømmelig.
Rugt, rykket.
Rune at, at trylle med Skrivtegn og Figurer.
Ruer, angre.
Ryskgalen, rasende.
Ryggespend, Spænden Bælte.

Saat, (i Jagtsproget) den første Gang igjennem Skoven.
Saffn, Sagn, Rygte.
Sende, skjænde.
Seierhue, et Mærke som Børn fødtes med.
Seiersæl, heldig i Strid.
Sjælleringen, Ringen for de Døde.
Silie, Hvidpoppel.
Sindal, et Slags Silketøi.
Skars-Bind, Modvind.
Skelliesvend, et Drog.
Skermerslag, Afparering.
Skemr, Kammer, Lønkammer.
Skæben, Skjæbnen.
Skæfve, halte, tage feil.
Skire, rense, døbe.
Skode, skuede.
Skorte, fattes.
Skøde, frygte.
Skøt, snart.
Skøt, skudt.
Skreitest, skrider.
Skrelinger, indfødte Grønlændere, smaa uanseelige Mennesker.
Skrikker, skriger som Skaden.
Skrud, Smykke, Prydelse.
Sleben, Sleven, Sømmen, Slæbet.
Slegefrue, Bislopperske.
Sletmand, den som slaaer Hø.
Smikker, smiler lidt.
Snid, List.
Snimen, nylig.
Snaab, Længsel.
Snøg, smuk.
Spaa sig, skynde sig, spude sig.
Spag, rolig, sindig.
Spage, tæmme.
Spranget, spraglet.
Sømme, lade sig sømme, nøle.
Staad, vild Hoppe.
Stalker, staaer tit.
Stank, stunke, fløi omkring.
Stind, stiv og haard.
Storlati, høisindet.

Strub, Slæb.
Svale, Udbygning, Altan.
Sværdbrev, et Tryllebrev, hvorved man bliver haard.
Sverken, Sverkind, Bølge.
Svik, Hore.
Syvnter, en Uge, syv Dage.
Taalegod, taalmodig.
Tabesvenne, forlorne Meunesker.
Tandse, en Skjænk, som man gav Børn, naar de fik den første Tand.
Tavlbord, Tavlbret, Skakbret.
Tilige, saadanne.
Teen, lang, smal Kjæp.
Tenge, Fløie.
Tige, Hund.
Tillie, Gulv.
Times, vederfares.
Tosse, Tusse, Kjæmpe.
Tøsser, to Gange.
Trampler, træder tit.
Traa, træde frem, hige.
Tungmodighed, Sorg.
Tvede, det som er tvedeelt.
Vaald, valgt.
Vaand, vant til.
Vaarde sig, værgede sig.
Valen, Valpladsen.
Valhal, de Dødes Sal.
Væne sig, jamre sig.
Varg, Ulv.
Vansnilde, Uforstand.
Vedergjøre, gjengjælde. (viergjøre).
Vedermodspil, Modgang.
Veie, slaae ihjel.
Verke, arbeide.
Væn, ven, yndig.
Verve, forhværve.
Verne, Vaartaarn.
Verelstrøm, Weichselen.
Viderligere, yderligere.
Villere, ypperligere, smukkere.
Vildraadig, raadvild.
Vikingbøl, Søroverbolig.
Vog, ringe.
Vrekke, hævne (det hollandske wreken).
Voge, dræbde.

Udfærd, Udvandring.
Udlændighed, Landflygtighed.
Ufrist, uforsøgt.
Ulivs Saar, Dødssaar.
Usnilde, slem Vane.
Useir, Tab, Nederlag.
Uipske, Spøgelse.

Ysk, ung.

Rettelser.

Side 13, Vers 6. Enochs læs Sems.
— 14, Vers 15. Søns l. Søn.
— 427, for Lycnus og Lonsua l. Cycnus og Cæneus.
— 430, Udslet A. K.
— 528, forinde l. forinden.
— 610, V. 5. for snæd l. snild.
— 701, V. 19. for Abebrun l. Abelbrun.
— 719, V. 58. for Ramsøe l. Ravnsøe.

JUN 14 1930

